

NGUYỄN PHÚ TRỌNG

**KIÊN QUYẾT, KIÊN TRÌ
ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG
THAM NHŨNG, TIÊU CỤC,
GÓP PHẦN XÂY DỰNG ĐẢNG
VÀ NHÀ NƯỚC TA
NGÀY CÀNG TRONG SẠCH,
VỮNG MẠNH**

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

**KIÊN QUYẾT, KIÊN TRÌ
ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG
THAM NHŨNG, TIÊU CỰC,
GÓP PHẦN XÂY DỰNG ĐẢNG
VÀ NHÀ NƯỚC TA
NGÀY Càng TRONG SẠCH,
VỮNG MẠNH**

NGUYỄN PHÚ TRỌNG

**KIÊN QUYẾT, KIÊN TRÌ
ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG
THAM NHŨNG, TIÊU CỰC,
GÓP PHẦN XÂY DỰNG ĐẢNG
VÀ NHÀ NƯỚC TA
NGÀY CÀNG TRONG SẠCH,
VỮNG MẠNH**

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

Đồng chí NGUYỄN PHÚ TRỌNG
Tổng Bí thư Ban Chấp hành Trung ương
Đảng Cộng sản Việt Nam

LỜI NHÀ XUẤT BẢN

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt coi trọng phòng, chống tham ô, tham nhũng trong Đảng, Nhà nước. Người cho rằng đó là “những căn bệnh nguy hiểm”, “là giặc nội xâm”, không chỉ gây thiệt hại về kinh tế, mà còn làm suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; làm suy yếu bộ máy của Đảng, Nhà nước; gây mất lòng tin của quần chúng nhân dân. Trong suốt quá trình lãnh đạo cách mạng, Đảng ta luôn xác định phòng, chống tham nhũng, tiêu cực là “một cuộc đấu tranh gay go giữa cái tốt và cái xấu, cái cũ và cái mới, giữa đạo đức cách mạng là cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư và kẻ địch là tệ tham ô, lãng phí, quan liêu”, phải được tiến hành thường xuyên, kiên quyết, kiên trì, bền bỉ, nhằm mục đích xây dựng Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh.

Trong những năm qua, đặc biệt là từ năm 2013, khi Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng được thành lập, trực thuộc Bộ Chính trị, do đồng chí Tổng Bí thư làm Trưởng ban, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng được tiến hành ráo riết, quyết liệt, “không có vùng cấm, không có ngoại lệ”, đạt nhiều kết quả toàn diện, tích cực, rõ rệt, được nhân dân hoan nghênh, đồng tình, ủng hộ, được dư luận quốc tế ghi nhận, đánh giá cao. Để đưa công tác phòng, chống tham nhũng đi vào chiều sâu, gắn kết đồng bộ giữa phòng và chống, từ tháng 9/2021, Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng được Bộ Chính trị quyết định bổ sung chức năng, nhiệm vụ, chỉ đạo công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, nhất là chống sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức,

lối sống trong cán bộ, đảng viên, góp phần xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên ngày càng trong sạch, vững mạnh.

Nhằm hệ thống hóa sự chỉ đạo của đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, Trưởng ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, giúp các ngành, các cấp, các địa phương, các tổ chức cơ sở đảng, đảng viên và nhân dân nắm vững, quán triệt và triển khai có hiệu quả công tác quan trọng này, Ban Nội chính Trung ương phối hợp với Nhà xuất bản Chính trị quốc gia Sự thật xuất bản cuốn sách ***Kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh.***

Cuốn sách thể hiện tư tưởng xuyên suốt, nhất quán của người đứng đầu Đảng ta về công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, xây dựng, chỉnh đốn Đảng, rèn luyện đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên. Nội dung những chỉ đạo này được đúc rút từ kinh nghiệm thực tiễn phong phú, sinh động, thể hiện sự chỉ đạo sâu sát, quyết liệt, toàn diện và đầy sức thuyết phục của đồng chí Tổng Bí thư, Trưởng Ban Chỉ đạo, góp phần làm sáng rõ bước phát triển mới trong tư duy lý luận của Đảng về công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Nội dung cuốn sách gồm ba phần:

Phần thứ nhất: *Một số vấn đề rút ra từ thực tiễn công cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở Việt Nam*, gồm bài viết tổng quan của Tổng Bí thư đánh giá lại công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở Việt Nam từ khi thành lập Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng (năm 2013) đến nay; phát biểu kết luận của đồng chí Tổng Bí thư tại các Hội nghị toàn quốc về công tác phòng, chống tham nhũng và kết luận tại các phiên họp, cuộc họp của Ban Chỉ đạo và Thường trực Ban Chỉ đạo. Mỗi phát biểu, chỉ đạo của đồng chí Tổng Bí thư đã trở thành mệnh lệnh

của người đứng đầu trong cuộc chiến đấu không khoan nhượng với “giặc nội xâm”.

Phần thứ hai: *Nhất quán phương châm: Phòng ngừa tham nhũng, tiêu cực từ sớm, từ xa, cả ngọn lẫn gốc*, tuyển chọn 22 bài viết tiêu biểu của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng về công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, trong đó đặc biệt nhấn mạnh sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên - căn nguyên, cái gốc, cái cơ bản cần phải phòng ngừa. Xuyên suốt các bài viết cho thấy sự trăn trở, quan tâm đặc biệt của đồng chí Tổng Bí thư đối với công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, rèn luyện đội ngũ cán bộ, đảng viên, làm trong sạch bộ máy Đảng, Nhà nước, củng cố lòng tin của nhân dân với vai trò lãnh đạo của Đảng, với công cuộc xây dựng đất nước theo con đường xã hội chủ nghĩa. Đồng chí Tổng Bí thư luôn nhất quán quan điểm: “Một trong những bài học lớn của công cuộc đổi mới ở Việt Nam là phải giữ vững và đổi mới sự lãnh đạo của Đảng, coi xây dựng Đảng là nhiệm vụ then chốt”. Đảng phải thường xuyên đổi mới, chỉnh đốn, chống chủ nghĩa cá nhân, chống sự suy thoái, hư hỏng trong Đảng.

Phần thứ ba: *Trên dưới đồng lòng, dọc ngang thông suốt*, tập hợp những ý kiến, đánh giá thể hiện niềm tin tưởng sâu sắc của các tầng lớp nhân dân, của đại biểu Quốc hội và sự ghi nhận, ủng hộ của bạn bè quốc tế đối với cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực dưới sự lãnh đạo của Đảng, đứng đầu là đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng. Từ những trăn trở của cán bộ hưu trí với vận mệnh của đất nước, cho đến các nhà giáo, nhà báo, nhà văn, những người dân trên mọi miền đất nước và bạn bè quốc tế đều thể hiện tình cảm yêu quý, sự kính trọng và niềm tin dành cho đồng chí Tổng Bí thư vào sự chuyển biến tích cực mà công cuộc phòng, chống tham nhũng, tiêu cực mang lại. Sự đồng thuận, ủng hộ đó là sức mạnh to lớn trong cuộc chiến “không khoan nhượng”, không được phép

“chùn chân”, “mỏi gối”, chỉ có tiến không có lùi, không thể đảo ngược như đồng chí Tổng Bí thư nhiều lần nhắc nhở.

Cuốn sách của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng thể hiện tư tưởng nhất quán, kiên định và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh về công tác xây dựng Đảng, về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; nêu vấn đề gợi mở, định hướng và đưa ra nhiều giải pháp có giá trị quan trọng trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực hiện nay, giúp cán bộ, đảng viên và nhân dân nắm vững, quán triệt và tổ chức thực hiện sâu rộng, hiệu quả để góp phần xây dựng Đảng và Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh.

Xin trân trọng giới thiệu cuốn sách cùng bạn đọc.

Hà Nội, mùa Xuân năm 2023

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

PHẦN THỨ NHẤT

MỘT SỐ VẤN ĐỀ RÚT RA TỪ THỰC TIỄN CÔNG CUỘC ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG, TIÊU CỤC Ở VIỆT NAM

“ Hoàn thiện cơ chế phòng ngừa chặt chẽ để không thể tham nhũng, tiêu cực; phát hiện, xử lý kịp thời, nghiêm minh các hành vi tham nhũng, tiêu cực để không dám tham nhũng, tiêu cực; đẩy mạnh cải cách chính sách tiền lương, nâng cao đời sống của cán bộ, công chức, viên chức; xây dựng văn hóa liêm chính, tiết kiệm để không cần, không muốn tham nhũng, tiêu cực ”

ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG, TIÊU CỤC: MỘT VIỆC LÀM CẦN THIẾT, TẤT YẾU; MỘT XU THẾ KHÔNG THỂ ĐẢO NGƯỢC!

Phát biểu kết luận tại Hội nghị toàn quốc tổng kết 10 năm công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực giai đoạn 2012 - 2022 (ngày 30/6/2022), Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã khẳng định: “Đấu tranh phòng, chống tham nhũng đã trở thành phong trào, thành xu thế không thể đảo ngược, được đông đảo cán bộ, đảng viên, nhân dân đánh giá cao, bạn bè quốc tế ghi nhận”

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Vì sao chúng ta phải kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực?

Câu hỏi này được đặt ra trong bối cảnh có một số ý kiến cho rằng nếu quá tập trung vào chống tham nhũng sẽ làm “nhụt chí”, “chùn bước” những người dám nghĩ, dám làm và làm “chậm” sự phát triển của đất nước. Trong khi thực tiễn cho thấy hoàn toàn ngược lại. Cuộc chiến chống tham nhũng, tiêu cực đã góp phần rất quan trọng thúc đẩy sự phát triển kinh tế - xã hội, giữ vững ổn định chính trị, đặc biệt là đã từng bước lấy lại và củng cố niềm tin của nhân dân.

Chúng ta cần thống nhất quan điểm: Mục tiêu của công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực là nhằm làm trong sạch Đảng và bộ máy nhà nước, để phát triển đất nước. Đây là cuộc đấu tranh chống “giặc nội xâm”, không phải là cuộc đấu giữa các “phe cánh” hay “đấu đá nội bộ”, như có người không hiểu hoặc cố tình xuyên tạc với động cơ sai, dụng ý xấu.

Qua hơn 35 năm tiến hành công cuộc đổi mới, nước ta đã đạt được những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử, phát triển mạnh mẽ, toàn diện trên tất cả các lĩnh vực. Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã khẳng định: “Với tất cả sự khiêm tốn, chúng ta vẫn có thể nói rằng: *Đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay*”¹. Tuy nhiên, bên cạnh những thành tựu, mặt tích cực là cơ bản, chúng ta vẫn còn không ít những khuyết điểm, hạn chế và

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, t.I, tr.25.

đang phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức, trong đó có những hạn chế, thách thức đã được chỉ ra từ nhiều nhiệm kỳ Đại hội trước nhưng đến nay vẫn tồn tại và có mặt còn diễn biến phức tạp hơn, trong đó có *tệ tham nhũng, tiêu cực*.

Để làm rõ thêm một số vấn đề đúc kết có tính lý luận và thực tiễn về cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở nước ta hiện nay, trong phạm vi bài viết này, tôi chỉ tập trung phân tích, đánh giá một số nội dung, đó là: *Tham nhũng, tiêu cực là gì? Tác hại ra sao? Nhận thức của Đảng và Nhà nước ta về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực? Những kết quả đạt được và bài học kinh nghiệm rút ra từ thực tiễn? Đặc biệt là phải làm gì và làm như thế nào để tiếp tục ngăn chặn, đẩy lùi nạn tham nhũng, tiêu cực trong thời gian tới?*

Nhận diện đúng về tham nhũng, tiêu cực

Chúng ta đều biết, tham nhũng (tham ô, nhũng nhiễu) là hiện tượng xã hội tiêu cực, xấu xa mà thời nào, chế độ nào, quốc gia nào cũng có; đó là “*khuyết tật bẩm sinh*” của quyền lực. Các quốc gia tồn tại và phát triển vững mạnh đều quan tâm và tiến hành đấu tranh phòng, chống tham nhũng có hiệu quả.

Theo Công ước của Liên hợp quốc về chống tham nhũng năm 2003: “*Tham nhũng là sự lợi dụng quyền lực của nhà nước để trục lợi riêng*”. Luật phòng, chống tham nhũng năm 2018 của Việt Nam đã xác định: “*Tham nhũng là hành vi của người có chức vụ, quyền hạn đã lợi dụng chức vụ, quyền hạn đó vì vụ lợi*”. Như vậy, về bản chất, nói một cách nôm na, dễ hiểu như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy thì tham nhũng là hành vi “*ăn cắp của công làm của tư*”¹.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, t.7, tr.355.

So với “*tham nhũng*” thì “*tiêu cực*” có nghĩa rộng hơn, do đó, phải xác định phạm vi của tiêu cực mà chúng ta cần tập trung phòng, chống là những hành vi có liên quan đến tham nhũng; đó là *sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống*. Tham nhũng là một loại hành vi tiêu cực do người có chức vụ, quyền hạn thực hiện, là loại biểu hiện cụ thể của suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Tham nhũng và tiêu cực, nhất là suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống có mối quan hệ gắn bó mật thiết, chặt chẽ với nhau; nguyên nhân cơ bản, trực tiếp của tham nhũng là do suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; tiêu cực là môi trường làm nảy sinh tham nhũng; tham nhũng tác động trở lại làm trầm trọng hơn tình trạng tiêu cực. Nếu chỉ phòng, chống tham nhũng về tiền bạc, tài sản thôi thì chưa đủ, mà nguy hại hơn là sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Đây mới là cái gốc của tham nhũng; không suy thoái, hư hỏng thì làm gì dẫn đến tham nhũng? Tiền bạc, tài sản có thể còn thu hồi được, nhưng nếu suy thoái về đạo đức, tư tưởng là mất tất cả. Vì vậy, phòng, chống tiêu cực, mà trọng tâm là phòng, chống sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, tức là trị tận gốc của tham nhũng.

Trong quá trình lãnh đạo cách mạng Việt Nam, Đảng ta đã sớm nhận thức và ngày càng xác định rõ hơn về nguy cơ, tác hại của tệ tham nhũng, tiêu cực đối với Đảng, chế độ và sự nghiệp xây dựng đất nước. Ngay từ những ngày đầu mới giành được chính quyền,

“ Phòng, chống tiêu cực, mà trọng tâm là phòng, chống sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, tức là trị tận gốc của tham nhũng ”

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ rõ: Tham ô, lãng phí và bệnh quan liêu là kẻ thù của nhân dân và Chính phủ; là “*giặc ở trong lòng*”, “*giặc nội xâm*”¹. Trong thời kỳ đấu tranh giải phóng dân tộc cũng như khi đất nước được hoàn toàn thống nhất, dù phải tập trung cao độ cho việc thực hiện các nhiệm vụ nặng nề, khó khăn, cấp bách của cách mạng nhưng Đảng và Nhà nước ta vẫn không sao nhãng công tác đấu tranh phòng, chống tệ tham nhũng, tiêu cực. Bước vào thời kỳ đổi mới, trước tình trạng tham nhũng, tiêu cực ngày càng bộc lộ rõ nét, diễn biến phức tạp, Đảng ta đã nhiều lần chỉ rõ: Tham nhũng “*làm giảm lòng tin của quần chúng đối với sự lãnh đạo của Đảng và sự điều hành của các cơ quan nhà nước*” (Đại hội VI); “*đe dọa sự ổn định, phát triển của đất nước*”² (Đại hội XI); “*là thách thức nghiêm trọng đối với vai trò lãnh đạo của Đảng và hiệu lực quản lý của Nhà nước*”³ (Đại hội XII). Đặc biệt, từ Hội nghị giữa nhiệm kỳ Đại hội VII (tháng 01/1994), tham nhũng được Đảng ta nhận diện là *một trong bốn nguy cơ đối với Đảng và cách mạng Việt Nam*, đến Đại hội IX đã trở thành “*một nguy cơ lớn đe dọa sự sống còn của chế độ ta*”⁴ và đến nay “*vẫn là một trong những nguy cơ đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ*”⁵ (Đại hội XIII). Điều đó cho thấy, chúng ta chưa bao giờ chủ quan; trái lại, luôn luôn đặt cảnh báo về nguy cơ và sự tác hại của tệ tham nhũng ở mức độ cao nhất.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.362.

2. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2006, t.47, tr.353.

3. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2011, tr.173.

4. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2016, tr.196.

5. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập, Sđd*, t.60, tr.72.

6. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Sđd*, t.I, tr.93.

Những bước tiến mới về nhận thức

Trước đây, chúng ta chủ yếu quan tâm đến tác hại trước mắt, về vật chất (kinh tế, tiền bạc), nay chúng ta *quan tâm nhiều hơn, nhìn rõ hơn tác hại tiềm ẩn, khôn lường của tham nhũng, tiêu cực*, làm hư hỏng, mất cán bộ, mất niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước, chế độ và cuối cùng là mất chế độ như đã từng xảy ra trong thực tiễn lịch sử trên thế giới. *Vị trí, vai trò của cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ngày càng được coi trọng và nhận thức sâu sắc hơn, toàn diện hơn.*

Những năm đầu đổi mới, Đảng ta xác định “đấu tranh chống tham nhũng là một bộ phận cấu thành quan trọng của toàn bộ sự nghiệp đấu tranh cách mạng của Đảng và nhân dân ta hiện nay”¹; góp phần nâng cao vai trò lãnh đạo của Đảng, tăng cường hiệu quả quản lý của Nhà nước, xây dựng Đảng và kiện toàn bộ máy nhà nước trong sạch, vững mạnh, thực hiện quyền làm chủ của nhân dân. Qua 20 năm đổi mới, Đảng ta nhận thức đầy mạnh cuộc đấu tranh chống tham nhũng, quan liêu, làm trong sạch đội ngũ đảng viên là một nội dung quan trọng của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, đồng thời đề ra yêu cầu phải gắn chống tham nhũng với chống lãng phí. Sau hơn 35 năm đổi mới, chúng ta càng nhận rõ đây là “một nhiệm vụ đặc biệt quan trọng trong công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xây dựng, củng cố hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc”². Do đó, trong các nhiệm kỳ Đại hội, Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bộ Chính trị, Ban Bí thư đều bàn và ra nghị quyết, chỉ thị, kết luận để cụ thể hóa và triển khai thực hiện các nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc về phòng, chống

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Sđd, t.55, tr.237.

2. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Sđd, t.I, tr.193.

tham nhũng, tiêu cực. Đặc biệt là, tại Hội nghị Trung ương 3 khóa X (tháng 8/2006), Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã ban hành nghị quyết chuyên đề về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí với nhiều chủ trương, quan điểm, giải pháp mới, quyết liệt, đồng bộ. Việc Trung ương ban hành Nghị quyết quan trọng này cho thấy quyết tâm cao của Đảng trong việc ngăn chặn, từng bước đẩy lùi tham nhũng, lãng phí; tạo bước chuyển biến rõ rệt để giữ vững sự ổn định chính trị, phát triển kinh tế - xã hội, củng cố lòng tin của nhân dân đối với Đảng.

Trước đây, chống tham nhũng, lãng phí chủ yếu chỉ tập trung vào các hành vi: tham ô, chiếm đoạt, nhận hối lộ, đưa hối lộ, làm thất thoát tài sản nhà nước. Nay không chỉ trong khu vực nhà nước mà còn mở rộng ra cả khu vực ngoài nhà nước. Đặc biệt, không chỉ phòng, chống tham nhũng, lãng phí mà còn gắn phòng, chống tham nhũng với phòng, chống tiêu cực, trọng tâm là phòng, chống sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên. Bởi nguyên nhân sâu xa của tham nhũng là do chủ nghĩa cá nhân, do sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, trong đó có cả cán bộ lãnh đạo cấp cao. Vì vậy, phải chấn chỉnh, uốn nắn từ suy nghĩ, nhận thức mới có thể phòng, chống từ sớm, từ xa, cả ngọn lẫn gốc tình trạng tham nhũng. Đây là lý do vì sao Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng được bổ sung thêm chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn để chỉ đạo cả công tác phòng, chống tham nhũng và phòng, chống tiêu cực. Từ đây, cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực bước sang một giai đoạn mới, đi vào chiều sâu, gắn kết chặt chẽ hơn giữa *phòng* và *chống* theo đúng tư tưởng chỉ đạo của Đảng đã được đề ra từ Nghị quyết Hội nghị Trung ương 3 khóa X.

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 23 của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, ngày 12/01/2023

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Huy động sức mạnh của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực dưới sự lãnh đạo của Đảng

Quá trình thực hiện đường lối đổi mới, Đảng ta đã xác định: Đẩy mạnh cuộc đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực là một nhiệm vụ đặc biệt quan trọng của công tác xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh. Từ đó, đề ra mục tiêu tổng quát, định hướng toàn bộ phương châm, tư tưởng hành động và các nhiệm vụ, giải pháp phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; đó là: “*Ngăn chặn, từng bước đẩy lùi tham nhũng, lãng phí; tạo bước chuyển biến rõ rệt để giữ vững ổn định chính trị, phát triển kinh tế - xã hội; củng cố lòng tin của nhân dân; xây dựng Đảng,*

*Nhà nước trong sạch, vững mạnh; đội ngũ cán bộ, công chức kỷ cương, liêm chính*¹. Nhân tố quyết định việc thực hiện thành công mục tiêu đó là sự lãnh đạo trực tiếp, chặt chẽ, toàn diện, thường xuyên của Đảng. *Sức mạnh và động lực to lớn* của cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực là sự đồng tình, ủng hộ, hưởng ứng, tham gia tích cực của nhân dân và cả hệ thống chính trị, báo chí, mà nòng cốt là các cơ quan có chức năng phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, như nội chính, kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án. Nếu không dựa vào dân thì cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực khó có thể thành công. Dựa vào dân, lắng nghe dân, lắng nghe dư luận để chọn lọc tiếp thu cái đúng; phải “động viên quần chúng, phải thực hành dân chủ, phải làm cho quần chúng hiểu rõ, làm cho quần chúng hăng hái tham gia mới chắc chắn thành công”², như lời căn dặn của Bác Hồ kính yêu. *Tư tưởng, phương châm chỉ đạo xuyên suốt* là kiên quyết, kiên trì, liên tục, bền bỉ, không nghỉ, không ngừng; chủ động, tích cực phòng ngừa, đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực, trong đó phòng là chính, là cơ bản, lâu dài, chống là quan trọng, cấp bách. *Phương thức lãnh đạo, chỉ đạo* của Đảng đối với công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực không ngừng đổi mới cho phù hợp với yêu cầu, nhiệm vụ đặt ra. Trên cơ sở các phương thức lãnh đạo được xác định trong Cương lĩnh chính trị và Điều lệ Đảng, từ tổng kết thực tiễn hoạt động của mô hình Ban Chỉ đạo Trung ương và Ban Chỉ đạo cấp tỉnh do Ủy ban Thường vụ Quốc hội thành lập theo Luật phòng, chống tham nhũng năm 2005, Hội nghị Trung ương 5 khóa XI đã quyết định thành lập *Ban Chỉ đạo Trung ương*

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Sđd, t.65, tr.522.

2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.7, tr.362.

về phòng, chống tham nhũng trực thuộc Bộ Chính trị do đồng chí Tổng Bí thư làm Trưởng Ban Chỉ đạo, Trưởng Ban Nội chính Trung ương làm Phó Trưởng ban Thường trực; lập lại Ban Nội chính Trung ương là cơ quan tham mưu cho Ban Chấp hành Trung ương, mà trực tiếp, thường xuyên là Bộ Chính trị, Ban Bí thư về chủ trương, chính sách lớn thuộc lĩnh vực nội chính và phòng, chống tham nhũng, đồng thời là Cơ quan Thường trực của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng.

Mới đây, thực hiện Nghị quyết Hội nghị Trung ương 5 khóa XIII, tất cả 63/63 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương đã thành lập Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực và nhanh chóng đi vào hoạt động, đạt được những kết quả bước đầu. Chúc năng, nhiệm vụ, Quy chế làm việc của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng cũng đã được sửa đổi, bổ sung để chỉ đạo cả phòng, chống tham nhũng và phòng, chống tiêu cực. Ban Chỉ đạo Trung ương đã lựa chọn khâu yếu, việc khó để tập trung chỉ đạo khắc phục; làm việc rất nghiêm túc, trách nhiệm, bài bản, nền nếp, có sự phối hợp rất nhịp nhàng, chặt chẽ, quyết tâm cao và hiệu quả ngày càng tốt; thực sự là “tổng chỉ huy”, là “nhạc trưởng” của công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Ban Chỉ đạo cấp tỉnh đã, đang và sẽ triển khai hoạt động theo hướng này. Ban Nội chính Trung ương và ban nội chính các tỉnh ủy, thành ủy được tái lập đã có nhiều nỗ lực, cố gắng, nâng cao hiệu quả tham mưu về công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

Đồng bộ giữa thi hành kỷ luật Đảng với kỷ luật hành chính và xử lý hình sự, rất nghiêm minh nhưng rất nhân văn

Cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực càng đi vào chiều sâu, các quan điểm chỉ đạo ngày càng thể hiện

sự quyết tâm, quyết liệt, mạnh mẽ, không khoan nhượng với tham nhũng, tiêu cực.

Thực hiện đồng bộ các biện pháp chính trị tư tưởng, tổ chức hành chính, kinh tế, hình sự; kết hợp chặt chẽ giữa tích cực phòng ngừa với chủ động phát hiện, xử lý nghiêm minh, kịp thời những hành vi tham nhũng, tiêu cực. Quá trình xử lý được tiến hành đồng bộ giữa xử lý kỷ luật của Đảng với kỷ luật hành chính của Nhà nước, kỷ luật của đoàn thể và xử lý hình sự; kỷ luật của Đảng thực hiện trước, tạo tiền đề để xử lý kỷ luật hành chính, đoàn thể và xử lý hình sự; kỷ luật của Đảng nghiêm hơn xử lý theo pháp luật. Các cơ quan chức năng trong quá trình kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán, thi hành án, nếu phát hiện dấu hiệu phạm tội phải kịp thời chuyển hồ sơ vụ việc đến cơ quan điều tra để thụ lý, điều tra, xử lý theo pháp luật, không chờ kết thúc quá trình kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán, thi hành án. Quá trình điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án, thanh tra, kiểm toán, nếu phát hiện sai phạm liên quan đến cán bộ, đảng viên thì phải kịp thời báo cáo và chuyển tài liệu cho cấp ủy, ủy ban kiểm tra có thẩm quyền để xem xét xử lý theo quy định của Đảng.

Mọi cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức sai phạm phải có hình thức xử lý kịp thời, nghiêm minh và công khai, làm nghiêm từ trên xuống dưới, không có vùng cấm, vùng trống, không có ngoại lệ, không có đặc quyền, bất kể người đó là ai. Kiên quyết điều tra, xử lý nghiêm minh các vụ, việc tham nhũng, tiêu cực theo nguyên tắc: Có vụ việc thì phải xác minh làm rõ; tích cực, khẩn trương, rõ đến đâu xử lý đến đó, xử lý cả hành vi tham nhũng, tiêu cực và hành vi dung túng, bao che cho tham nhũng, tiêu cực, can thiệp, cản trở việc chống tham nhũng, tiêu cực; có dấu hiệu tội phạm phải khởi tố điều tra và đã kết luận có tội thì phải truy tố, xét xử theo quy định của pháp luật; vụ việc chưa

đến mức xử lý hình sự thì xử lý kỷ luật nghiêm theo quy định của Đảng, Nhà nước, đoàn thể. Tích cực, kịp thời áp dụng các biện pháp kê biên tài sản, phong tỏa tài khoản, thu hồi triện để tài sản tham nhũng trong quá trình thanh tra, kiểm tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án; khuyến khích người phạm tội tự nguyện bồi thường, khắc phục hậu quả.

Mục đích của việc xử lý tham nhũng, tiêu cực là để “trị bệnh cứu người”, kỷ luật một vài người để cứu muôn người, truy tố một vụ để cảnh tỉnh cả một vùng, một lĩnh vực; từ đó để cảnh báo, răn đe, giáo dục, phòng ngừa là chính, *nên cần phát hiện từ sớm, xử lý từ đầu, không để vi phạm nhỏ tích tụ thành sai phạm lớn; phải tăng cường giáo dục kỷ luật, siết chặt kỷ luật, kỷ cương, dùng kỷ luật nghiêm minh và giám sát nghiêm khắc để cán bộ, đảng viên biết giữ gìn, nhớ điều cấm, giữ giới hạn*. Tham nhũng, tiêu cực xảy ra do các nguyên nhân chủ quan và khách quan, nên việc xử lý phải hết sức biện chứng, chặt chẽ, phải đặt trong hoàn cảnh lịch sử cụ thể về tình hình thực tế và quy định của pháp luật tại thời điểm xảy ra sai phạm; xem xét kỹ động cơ, mục đích sai phạm, hậu quả thiệt hại và nguyên nhân để đánh giá khách quan, toàn diện trong tổng hòa các mối quan hệ; từ đó xác định đúng bản chất của vụ việc, hành vi sai phạm, lỗi, động cơ, mục đích; xử lý nghiêm hành vi sai phạm của những người vì động cơ vụ lợi, cá nhân; khuyến khích sự tự giác nhận khuyết điểm, sai phạm, tự nguyện khắc phục hậu quả, bồi thường thiệt hại, từ chức của người có sai phạm; đồng thời bảo vệ, khuyến khích những người dám nghĩ, dám làm, dám đổi mới, sáng tạo vì sự nghiệp chung. Các cơ quan có chức năng phòng, chống tham nhũng, tiêu cực là lực lượng nòng cốt trong cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, vì vậy phải quan tâm chăm lo xây dựng đội ngũ cán bộ liêm chính, đủ năng lực để hoàn thành trọng trách được giao,

đồng thời phải hết sức coi trọng việc kiểm soát quyền lực, phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ngay trong các cơ quan này¹.

Từ sự phát triển nhận thức, tư duy về những vấn đề nêu trên, Đảng ta đề ra các nhiệm vụ, giải pháp phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ngày càng đồng bộ, có trọng tâm, trọng điểm, với bước đi, lộ trình phù hợp cho từng giai đoạn phát triển của đất nước, từ tuyên truyền, giáo dục; hoàn thiện thể chế; công tác cán bộ; kiểm tra, giám sát; công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình; kiểm soát tài sản, thu nhập; cải cách hành chính đến phát hiện, xử lý, xây dựng cơ quan, đơn vị và cán bộ chuyên trách phòng, chống tham nhũng, tiêu cực,... Thực hiện có hiệu quả các nhiệm vụ, giải pháp đó sẽ bảo đảm được “bốn không”, đó là: “không thể”, “không dám”, “không muốn”, “không cần” tham nhũng, tiêu cực mà nhiều quốc gia đã và đang hướng đến.

Chủ động phát hiện, xử lý nghiêm minh, không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai để “không dám” tham nhũng, tiêu cực

Điểm đột phá và cũng là dấu ấn nổi bật, đó là công tác phát hiện và xử lý tham nhũng, tiêu cực đã được chỉ đạo và thực hiện

1. Các quan điểm chỉ đạo của Đảng được thể hiện cụ thể trong Kết luận số 21-KL/TW, ngày 25/5/2012 của Hội nghị Trung ương 5 khóa XI về tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 khóa X; Chỉ thị số 50-CT/TW, ngày 07/12/2015 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phát hiện, xử lý vụ việc, vụ án tham nhũng; Kết luận số 10-KL/TW, ngày 26/12/2016 về tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 khóa X; Chỉ thị số 04-CT/TW, ngày 02/6/2021 về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác thu hồi tài sản bị thất thoát, chiếm đoạt trong các vụ án hình sự về tham nhũng, kinh tế; Kết luận số 05-KL/TW, ngày 03/6/2021 của Ban Bí thư về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 50-CT/TW của Bộ Chính trị trong công tác phát hiện, xử lý vụ việc, vụ án tham nhũng; trong nhiều kết luận phiên họp, cuộc họp của Ban Chỉ đạo, Thường trực Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực...

một cách bài bản, đồng bộ, quyết liệt, hiệu quả, thực hiện đúng quan điểm “*không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai và không chịu sức ép của bất kỳ cá nhân nào*”¹.

Công tác kiểm tra, giám sát của Đảng, thanh tra, kiểm toán của Nhà nước được tăng cường, phát hiện và xử lý nghiêm minh các sai phạm; siết chặt kỷ luật, kỷ cương trong Đảng và bộ máy nhà nước, góp phần đắc lực nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

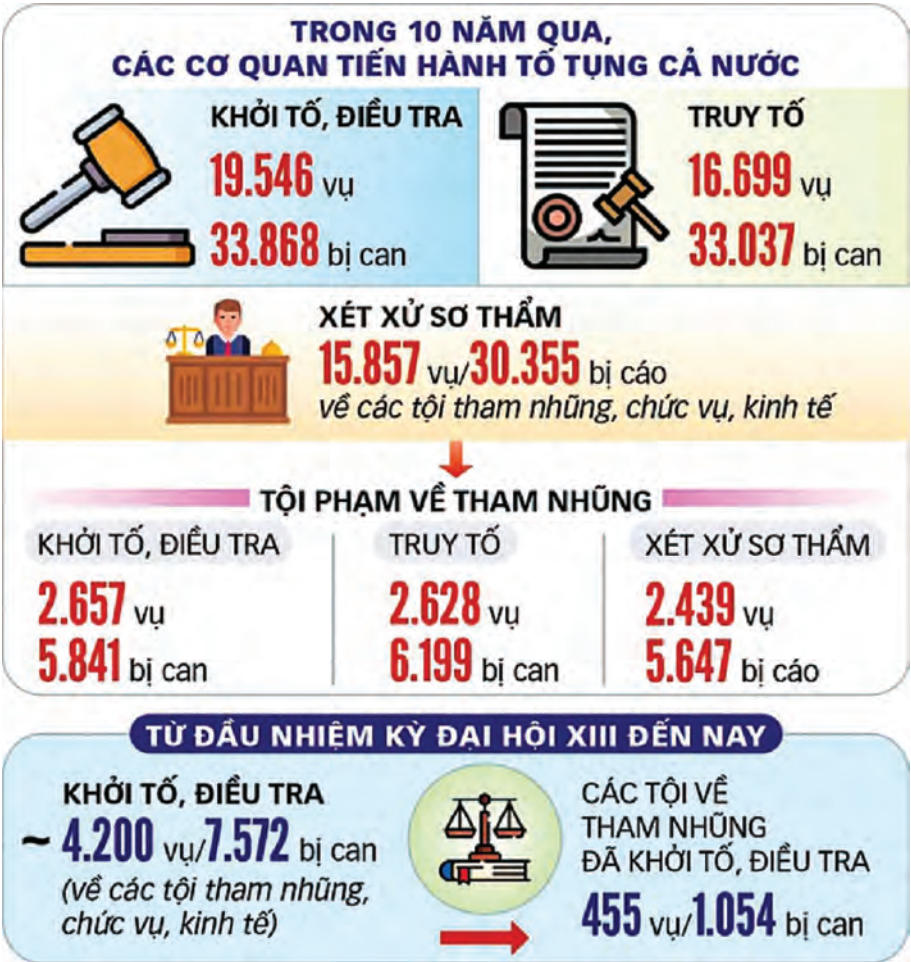
Trong thời gian qua, cấp ủy đảng, ủy ban kiểm tra các cấp đã chủ động, tăng cường chỉ đạo, tập trung kiểm tra, xử lý các tổ chức đảng, đảng viên khi có dấu hiệu vi phạm; xử lý cả cán bộ đương chức và cán bộ đã nghỉ hưu; cả cán bộ cấp cao và cán bộ trong lực lượng vũ trang; làm một cách nghiêm minh từ trên xuống dưới, có trọng tâm, trọng điểm.

Ủy ban Kiểm tra Trung ương đã thể hiện rõ bản lĩnh, tinh thần kiên quyết, mở rộng phạm vi, đối tượng kiểm tra xuống đến cả cấp ủy cấp huyện và cơ sở; xử lý dứt điểm nhiều vụ việc phức tạp, kéo dài qua nhiều nhiệm kỳ, liên quan đến nhiều cấp, nhiều ngành, nhiều địa phương. Các ngành Thanh tra, Kiểm toán có nhiều cố gắng, phát hiện, làm rõ sai phạm; xử lý và kiến nghị xử lý nghiêm các tổ chức, cá nhân có liên quan; thu hồi nhiều tài sản cho Nhà nước, nhất là đã tập trung vào các lĩnh vực có nhiều dư luận về tiêu cực, tham nhũng, lãng phí; xử lý nghiêm và công khai các sai phạm liên quan đến nhiều dự án gây thất thoát, thua lỗ lớn, dư luận xã hội quan tâm. Trong 10 năm qua (2012 - 2022), đã xử lý kỷ luật **2.740** tổ chức đảng và hơn **167.700** cán bộ, đảng viên, trong đó có hơn **190** cán bộ diện Trung ương quản lý (có 4 ủy viên Bộ Chính trị, nguyên ủy viên Bộ Chính trị; 36 ủy viên Trung ương,

1. Phát biểu của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị toàn quốc về công tác phòng, chống tham nhũng ngày 12/12/2020 (B.T).

nguyên ủy viên Trung ương; hơn 50 sĩ quan cấp tướng trong lực lượng vũ trang); qua thanh tra, kiểm toán kiến nghị xử lý trách nhiệm gần **44.700** tập thể, cá nhân, chuyển cơ quan điều tra, xử lý gần **1.200** vụ việc có dấu hiệu tội phạm.

Công tác điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng, kinh tế cũng đã được tiến hành một cách kiên quyết, kiên trì, không khoan nhượng, không nường nhẹ, không làm oan, sai, không bỏ lọt tội phạm; rất nghiêm minh, nhưng cũng rất nhân văn,

Nguồn: Báo cáo số 06-BC/TW ngày 23/7/2022 của Bộ Chính trị về tổng kết 10 năm công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực giai đoạn 2012 - 2022.

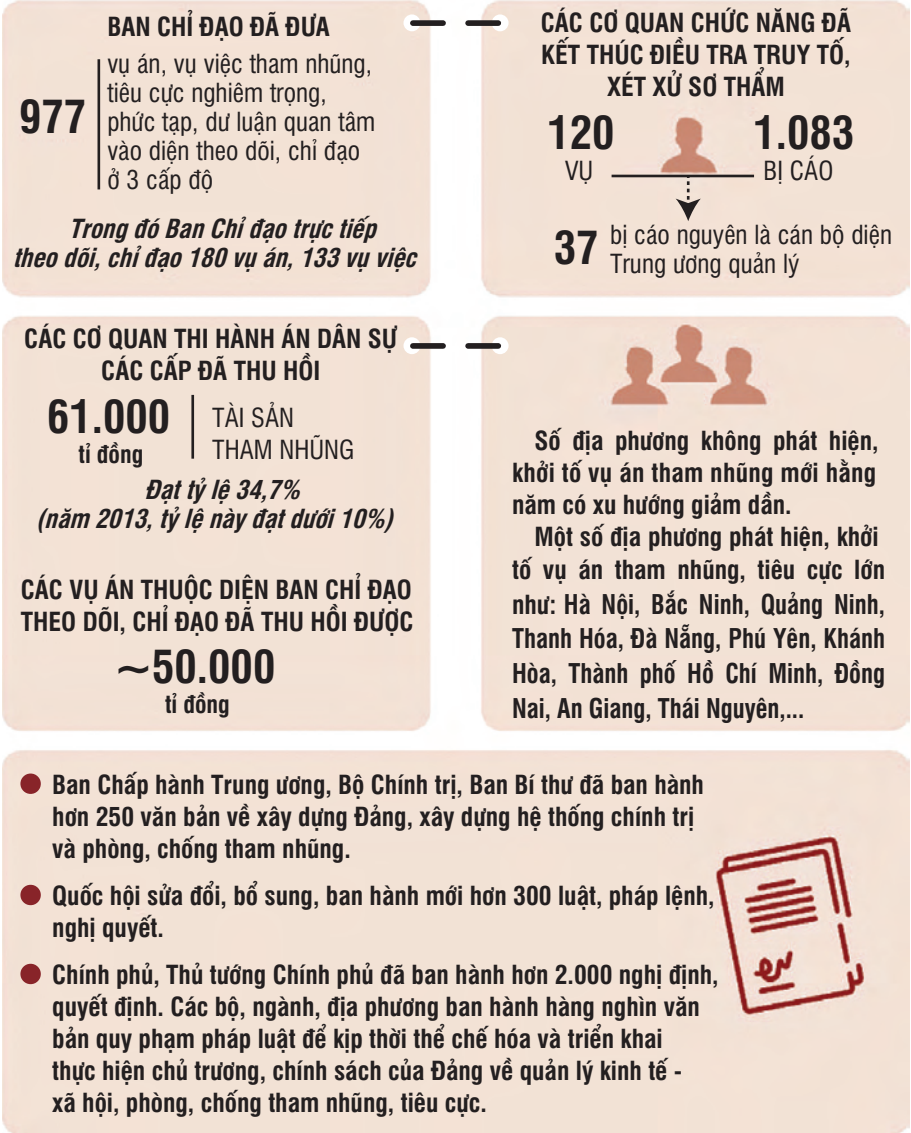
nhân ái, có lý, có tình. Hầu hết các đối tượng bị xử lý đều đã nhận thức rõ sai phạm của mình và tâm phục, khẩu phục, tỏ rõ sự ăn năn, hối cải, xin lỗi Đảng, Nhà nước và nhân dân; có tác dụng cảnh tỉnh, cảnh báo, răn đe, giáo dục, phòng ngừa mạnh mẽ, được dư luận, nhân dân rất đồng tình, ủng hộ, đánh giá cao. Đã xử lý dứt điểm nhiều vụ án lớn, đặc biệt nghiêm trọng, phức tạp, cả những vụ tồn đọng, kéo dài từ nhiều năm trước, với nhiều cán bộ cấp cao bị xử lý hình sự, kể cả ủy viên Bộ Chính trị, bộ trưởng, thứ trưởng, bí thư, chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh, tướng lĩnh trong lực lượng vũ trang.

Những con số về xử lý kỷ luật của Đảng và xử lý hình sự nói trên đã cho thấy rõ quyết tâm rất cao, nỗ lực rất lớn, nói đi đôi với làm của Đảng, Nhà nước trong việc phát hiện, xử lý tham nhũng, tiêu cực; đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực không chỉ là tuyên ngôn mà đã trở thành quyết tâm chính trị và hành động thực tế.

Có thể nói, chưa bao giờ chúng ta xử lý nghiêm khắc nhiều cán bộ, kể cả cán bộ cấp cao sai phạm như vừa qua. Đây là điều không ai mong muốn, thậm chí rất đau xót, rất đau lòng; nhưng vì sự nghiệp chung, vì sự nghiêm minh của kỷ luật Đảng, thượng tôn pháp luật của Nhà nước, sự trong sạch, vững mạnh và uy tín của Đảng, Nhà nước và ý nguyện của nhân dân, chúng ta phải làm và kiên quyết làm, làm quyết liệt, mạnh mẽ hơn nữa trong thời gian tới.

Quá trình chỉ đạo xử lý nghiêm các sai phạm, chúng ta đã chú trọng công tác thu hồi tài sản tham nhũng. Việc kê biên, thu giữ tài sản trong nhiều vụ án tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng đạt khá cao; tỷ lệ thu hồi tài sản tham nhũng tăng lên rõ rệt (nếu như năm 2013, tỷ lệ thu hồi tài sản tham nhũng trong giai đoạn thi hành án chỉ đạt dưới 10%, thì tính đến nay đã thu hồi

đạt tỷ lệ 34,7%). Riêng các vụ án thuộc diện Ban Chỉ đạo Trung ương theo dõi, chỉ đạo đã thu hồi được tài sản đạt 41,3%, nhiều vụ đã kê biên, thu giữ tài sản hàng nghìn tỉ đồng, như vụ Hứa Thị Phấn hơn 10.000 tỉ đồng; vụ Phan Văn Anh Vũ hơn 22.000 tỉ đồng;

vụ Phạm Công Danh hơn 9.000 tỉ đồng; vụ AVG hơn 8.770 tỉ đồng;... Công tác kiểm tra, thanh tra, phát hiện, xử lý tham nhũng ở địa phương, cơ sở cũng được quan tâm hơn, từng bước khắc phục tình trạng “trên nóng, dưới lạnh”; nhiều địa phương, bộ, ngành đã chú ý ngăn chặn, xử lý tệ “tham nhũng vặt”. Nếu như trước đây, hằng năm có một số địa phương không phát hiện, khởi tố được vụ án tham nhũng nào thì gần đây, tất cả các địa phương trong cả nước đều đã phát hiện, khởi tố vụ án tham nhũng; nhiều địa phương đã phát hiện, xử lý nhiều vụ án tham nhũng lớn như: Hà Nội, Thành phố Hồ Chí Minh, An Giang, Đồng Nai, Khánh Hòa, Đà Nẵng, Bình Thuận, Phú Yên, Thanh Hóa, Quảng Ninh, Bắc Ninh, Thái Nguyên,...

Hoàn thiện cơ chế phòng ngừa chặt chẽ để “không thể” tham nhũng, tiêu cực

Đi đôi với việc tập trung chỉ đạo công tác phát hiện, xử lý tham nhũng, tiêu cực, chúng ta cũng đã rất chú trọng công tác xây dựng, hoàn thiện thể chế trên các lĩnh vực, từng bước hoàn thiện thể chế để bảo đảm “không thể”, “không dám”, “không muốn”, “không cần” tham nhũng, tiêu cực; trước hết là cơ chế “không thể” tham nhũng, tiêu cực. Từ năm 2012 đến nay, Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, các cơ quan tham mưu, giúp việc của Trung ương đã ban hành *hơn 250 văn bản* về xây dựng, chỉnh đốn Đảng và phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, trong đó có nhiều chủ trương, quy định mạnh mẽ, quyết liệt, được cán bộ, đảng viên và nhân dân đồng tình, đánh giá cao, triển khai thực hiện nghiêm túc, đi vào cuộc sống, tạo chuyển biến rõ rệt. Nhất là các quy định về phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên,

trước hết là ủy viên Trung ương, ủy viên Bộ Chính trị, ủy viên Ban Bí thư, người đứng đầu các cấp, các ngành; về kiểm tra, giám sát, kỷ luật của Đảng; về kiểm soát tài sản, thu nhập của cán bộ, đảng viên; về công tác cán bộ, miễn nhiệm, từ chức; về kiểm soát quyền lực trong công tác cán bộ và một số lĩnh vực trọng yếu khác; về trách nhiệm và thẩm quyền của Ban Chỉ đạo và các cơ quan có chức năng phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; về cơ chế chỉ đạo phối hợp trong hoạt động kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án; về phát hiện, điều tra, xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng; về bảo vệ người phát hiện tố giác, đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực;... Quốc hội, Chính phủ, các bộ, ngành cũng đã tập trung rà soát, sửa đổi, bổ sung, ban hành hàng nghìn văn bản quy phạm pháp luật; khắc phục được một bước những sơ hở, bất cập làm phát sinh tham nhũng, tiêu cực. Có thể khẳng định, *cho đến nay, các chủ trương, quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đã tương đối đầy đủ; cái cần nhất lúc này là sự tự giác, sự thống nhất cao về ý chí và hành động, là tổ chức thực hiện.* Chúng ta phải khắc phục bằng được tình trạng mà Văn kiện Đại hội XIII của Đảng đã chỉ ra và tại nhiều Hội nghị quán triệt, triển khai các nghị quyết, quy định của Đảng, đó là tổ chức thực hiện vẫn là khâu yếu, “ràng hay thì thật là hay, xem ra thực hiện còn gay trăm bề”.

Tăng cường công khai, minh bạch, giám sát, kiểm soát quyền lực; xây dựng văn hóa liêm chính, tiết kiệm để “không muốn”, “không cần” tham nhũng, tiêu cực

Công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình là điều kiện đầu tiên để kiểm soát quyền lực. Công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình càng tốt thì càng tạo điều kiện cho các chủ thể

giám sát có hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, không có vùng tối, vùng trống, vùng cấm trong phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Tăng cường giám sát, kiểm soát việc sử dụng quyền lực, giám sát việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống và nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu và cán bộ lãnh đạo các cấp. Đẩy mạnh công khai quy trình sử dụng quyền lực theo pháp luật để nhân dân giám sát, đảm bảo việc sử dụng đúng đắn quyền lực. Mọi cán bộ, đảng viên cần ghi nhớ tất cả quyền lực nhà nước thuộc về nhân dân, nhân dân thực hiện quyền lực nhà nước bằng dân chủ trực tiếp, bằng dân chủ đại diện thông qua Quốc hội, Hội đồng nhân dân và các cơ quan khác của Nhà nước. Do đó tuyệt đối không được lạm dụng, lợi dụng quyền lực, không được cậy có quyền, uốn thẳng thành cong, bất cứ ai sử dụng quyền lực đều phải phục vụ nhân dân, chịu trách nhiệm trước nhân dân và tự giác chịu sự giám sát của nhân dân.

Trong thời gian qua, công tác cán bộ đã có nhiều đổi mới theo hướng ngày càng dân chủ, công tâm, khách quan, công khai, minh bạch hơn; đúng nguyên tắc, đúng quy trình, bảo đảm sự lãnh đạo chặt chẽ của Đảng. Nhiều quy định được ban hành đồng bộ, khả thi, đã giải quyết được không ít vấn đề tồn tại trước đây trong công tác cán bộ; tình trạng chạy chức, chạy quyền, cục bộ, địa phương, “thân quen”, “cánh hẩu”, “lợi ích nhóm” đã giảm hẳn.

Chính phủ, các bộ, ngành, địa phương đã tích cực triển khai thực hiện nhiệm vụ cải cách hành chính, tăng cường tính công khai, minh bạch, cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia và phòng ngừa tham nhũng, tiêu cực. Công tác tiếp nhận, xử lý, giải đáp, phản hồi những ý kiến phản ánh, kiến nghị của người dân, coi trọng thực hiện dân chủ ở cơ sở và đối thoại với các tầng lớp nhân dân cũng được

quan tâm. Tăng cường việc kiểm soát tài sản, thu nhập, chuyển đổi vị trí công tác, xử lý trách nhiệm người đứng đầu; thanh toán không dùng tiền mặt; sửa đổi, ban hành chế độ, định mức, tiêu chuẩn; cải cách chính sách tiền lương, thu nhập; nâng cao đời sống của cán bộ, công chức, viên chức,... đã góp phần tích cực vào công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

Công tác thông tin, tuyên truyền, giáo dục về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực được tăng cường và có nhiều đổi mới; sự giám sát của các cơ quan dân cử; vai trò của Mặt trận Tổ quốc, của nhân dân và báo chí, truyền thông trong phòng, chống tham nhũng, tiêu cực được phát huy tốt hơn. Cấp ủy, tổ chức đảng ở Trung ương và địa phương đã chỉ đạo đẩy mạnh tuyên truyền, phổ biến chủ trương, chính sách của Đảng, pháp luật của Nhà nước về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; đưa nội dung phòng, chống tham nhũng vào chương trình giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng tại các cơ sở giáo dục, đào tạo. Qua đó, nhận thức, trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên và nhân dân về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực được nâng lên. Việc công khai kết quả thanh tra, kiểm tra, kiểm toán, xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng, tiêu cực; chủ động cung cấp thông tin việc xử lý đối với những vấn đề nhạy cảm, dư luận quan tâm đã góp phần định hướng tốt dư luận xã hội và thể hiện sự công khai, minh bạch trong xử lý tham nhũng, tiêu cực. Các cơ quan thông tấn, báo chí đã tích cực vào cuộc, đồng hành cùng Đảng, Nhà nước và các cơ quan chức năng trong phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; vừa tuyên truyền, vừa tích cực đấu tranh, phát hiện tham nhũng, tiêu cực, vừa tích cực đấu tranh phản bác những luận điệu xuyên tạc của các thế lực xấu, thù địch về công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Quốc hội, các cơ quan của Quốc hội và Hội đồng nhân dân các cấp tăng cường giám sát

công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; không chỉ giám sát thường xuyên tại các kỳ họp, mà tần suất giám sát chuyên đề cũng được tăng lên. Mặt trận Tổ quốc Việt Nam các cấp và các tổ chức thành viên tập trung giám sát các lĩnh vực dễ phát sinh tham nhũng, tiêu cực, gây nhiều bức xúc trong nhân dân; giám sát việc tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất, đạo đức của cán bộ, đảng viên; yêu cầu cơ quan có thẩm quyền xử lý các thông tin do báo chí phản ánh về tham nhũng, tiêu cực; tích cực tham gia phản biện xã hội, góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền trong sạch, vững mạnh.

Cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền các cấp đã quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo xây dựng văn hóa liêm chính, tiết kiệm trong cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức và toàn xã hội; xây dựng ý thức tự giác chấp hành nghiêm các quy định của Đảng, Nhà nước; chủ động xử lý khi có xung đột lợi ích; xây dựng và thực hiện các quy tắc ứng xử, quy tắc đạo đức nghề nghiệp; phê phán, lên án, tích cực đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; trọng liêm sỉ, danh dự, biết xấu hổ khi bản thân và người thân tham nhũng, tiêu cực. Quan tâm xây dựng, hoàn thiện chuẩn mực đạo đức cách mạng của đảng viên, đạo đức công vụ, chuẩn mực, giá trị con người Việt Nam phù hợp với truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc làm cơ sở cho cán bộ, đảng viên rèn luyện, nâng cao bản lĩnh chính trị, ý thức sâu sắc hơn trách nhiệm của mình trước Đảng và nhân dân. Chỉ đạo tổng kết việc đưa nội dung phòng, chống tham nhũng vào chương trình giáo dục, đào tạo, bồi dưỡng, làm cơ sở để đề xuất các giải pháp đẩy mạnh, nâng cao hiệu quả công tác giáo dục về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, xây dựng văn hóa liêm chính, không tham nhũng, tiêu cực trong cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức và toàn xã hội.

Từng bước mở rộng hoạt động phòng, chống tham nhũng, tiêu cực khu vực ngoài nhà nước và nâng cao hiệu quả hợp tác quốc tế về phòng, chống tham nhũng

Tham nhũng, tiêu cực không chỉ xảy ra trong các hoạt động thuộc khu vực nhà nước, mà còn có sự giúp sức, hỗ trợ đắc lực của các đối tượng hoạt động ngoài khu vực nhà nước. Sự cấu kết giữa những cán bộ, công chức, viên chức thoái hóa, biến chất trong khu vực nhà nước với những đối tượng hoạt động ngoài khu vực nhà nước là một dấu hiệu có tính phổ biến hiện nay của tội phạm tham nhũng, tiêu cực. Do đó, phải từng bước mở rộng hoạt động phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ra ngoài khu vực nhà nước thì công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực mới đồng bộ, hiệu quả. Mặt khác, tội phạm tham nhũng có tính quốc tế, là vấn nạn của các quốc gia; phải đẩy mạnh đàm phán, ký kết các hiệp định tương trợ tư pháp, các thỏa thuận về hợp tác đấu tranh phòng, chống tội phạm với các nước; phối hợp chặt chẽ với cơ quan tư pháp của các nước, các tổ chức quốc tế để truy bắt, dẫn độ số đối tượng phạm tội tham nhũng lẩn trốn, chuyển giao tài liệu, chứng cứ và thu hồi tài sản tham nhũng tẩu tán ra nước ngoài. Tích cực tham gia các sáng kiến, diễn đàn quốc tế, nghiên cứu, trao đổi kinh nghiệm với các quốc gia và các tổ chức quốc tế trong phòng, chống tham nhũng. Nội luật hóa và thực thi Công ước của Liên hợp quốc về chống tham nhũng theo đúng lộ trình, phù hợp với điều kiện và pháp luật của Việt Nam.

Bộ luật hình sự năm 2015 đã bổ sung 4 tội danh về tham nhũng đối với khu vực ngoài nhà nước; Luật phòng, chống tham nhũng năm 2018 dành một chương riêng nói về hoạt động phòng, chống tham nhũng ở khu vực ngoài nhà nước. Chúng ta đã phát hiện, xử lý một số vụ án lớn xảy ra ở khu vực ngoài nhà nước; điển hình như các vụ án xảy ra tại Công ty Việt Á, AIC, Tập đoàn FLC, Tân Hoàng Minh, Vạn Thịnh Phát,...

Đúc kết, rút ra những bài học có giá trị để củng cố thêm bản lĩnh và niềm tin

Từ thực tiễn phong phú của cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong thời gian qua, chúng ta có thể rút ra được *những bài học kinh nghiệm quý*, rất có giá trị cả về lý luận và thực tiễn, trong đó nổi lên mấy vấn đề cốt yếu sau đây:

Trước hết, phải nhận thức thật đầy đủ và sâu sắc về vị trí, ý nghĩa, tầm quan trọng đặc biệt của công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, để từ đó có quyết tâm chính trị rất cao, biện pháp rất đúng, hành động quyết liệt và phải đặt dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp, tập trung, thống nhất của Đảng, mà trực tiếp, thường xuyên là của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trực thuộc Bộ Chính trị; Ban Nội chính Trung ương là Cơ quan thường trực của Ban Chỉ đạo. Phải biến quyết tâm chính trị thành hành động thực tế của cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức và nhân dân, trước hết là sự gương mẫu, quyết liệt, nói đi đôi với làm của các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, của người đứng đầu cấp ủy, chính quyền, các ngành, các cấp trong phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

Tham nhũng thường diễn ra trong nội bộ, do người có chức, có quyền thực hiện. Phòng, chống tham nhũng là cuộc đấu tranh ngay trong chính bản thân mỗi con người, trong mỗi cơ quan, tổ chức, đơn vị, địa phương mình; liên quan đến lợi ích, chức vụ, danh vọng, uy tín của tổ chức, cá nhân. Vì vậy, trước hết cán bộ lãnh đạo, quản lý phải gương mẫu, cán bộ giữ chức vụ càng cao càng phải gương mẫu; phải có thái độ thật kiên quyết, không khoan nhượng và hành động thật quyết liệt, cụ thể, hiệu quả. Người đứng đầu, hơn ai hết, phải chịu trách nhiệm về những yếu kém, sai phạm về tham nhũng, tiêu cực trong tổ chức, cơ quan, đơn vị, địa phương mình.

Hai là, phòng, chống tham nhũng, tiêu cực là “*chống giặc nội xâm*”, tức là chống những thói hư, tật xấu, nhất là sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, tệ ăn bớt, ăn cắp, ăn chặn của công dưới nhiều hình thức; lấy tiền tài, của cải, vật chất do người khác “biếu xén”, “cho, tặng”, hối lộ,... với động cơ không trong sáng. Nó diễn ra đối với những người có chức, có quyền. Vì vậy, đây là nhiệm vụ rất quan trọng, nhưng cũng vô cùng khó khăn, phức tạp, đòi hỏi chúng ta phải tiến hành một cách kiên quyết, kiên trì, liên tục, bền bỉ, “không nghỉ”, “không ngừng” ở tất cả các cấp, các ngành, các lĩnh vực; thực hiện đồng bộ các biện pháp chính trị, tư tưởng, tổ chức, hành chính, kinh tế, hình sự; với những bước đi vững chắc, tích cực, chủ động và có trọng tâm, trọng điểm. Phải xây dựng cho được một *cơ chế phòng ngừa chặt chẽ* để “không thể” tham nhũng, tiêu cực; một *cơ chế răn đe, trừng trị nghiêm khắc* để “không dám” tham nhũng, tiêu cực; xây dựng *văn hóa liêm chính* để “không muốn” tham nhũng, tiêu cực; và một *cơ chế bảo đảm* để “không cần” tham nhũng, tiêu cực.

Tham nhũng là một trong những nguy cơ đe dọa sự tồn vong của chế độ. Thời đại nào, chế độ nào, quốc gia nào cũng có, không thể xóa ngay tận gốc tham nhũng trong một thời gian ngắn. Do vậy, trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực phải có quyết tâm cao, nỗ lực lớn và phương pháp đúng; không thể chủ quan, nóng vội; không được né tránh, cầm chừng, thỏa mãn; trái lại, phải rất kiên trì, “không nghỉ”, “không ngừng”; vừa phải kiên quyết phát hiện, xử lý tham nhũng, tiêu cực, vừa phải kiên trì giáo dục, quản lý, ngăn ngừa, răn đe, không để xảy ra tham nhũng, tiêu cực, vừa phải cảnh giác, đấu tranh với những âm mưu, hoạt động của các thế lực thù địch, phần tử xấu lợi dụng đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực để kích động, chia rẽ, chống phá Đảng, Nhà nước và chế độ ta.

Ba là, cán bộ là cái gốc của mọi công việc, là “then chốt của then chốt”, là “nguyên nhân của mọi nguyên nhân”. Thực tế thời gian qua cho thấy, đằng sau những vụ việc, vụ án tham nhũng, tiêu cực, nhất là những vụ án đặc biệt nghiêm trọng, phức tạp, kéo dài đều có bóng dáng của một số cán bộ, công chức làm ngơ, dung túng, tiếp tay, bao che, đồng phạm, thậm chí là chủ mưu. Do đó, phải đặc biệt quan tâm, chú trọng công tác cán bộ; gắn phòng, chống tham nhũng, tiêu cực với xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, nhất là phải đánh giá, lựa chọn, bố trí đúng cán bộ, trước hết là cán bộ lãnh đạo, quản lý; tăng cường quản lý, giáo dục, phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Hàng loạt cán bộ cấp cao, sĩ quan cấp tướng, tá bị khởi tố trong các vụ án vừa qua là tại ai, tại cái gì? Tại cơ chế hay tại mình không chịu tu dưỡng, rèn luyện? Đây là bài học rất đau xót, cho nên mọi cán bộ, đảng viên phải luôn luôn tự soi, tự sửa, giữ gìn phẩm chất đạo đức, đừng vướng vào những chuyện tiêu cực, bất luận hoàn cảnh nào cũng không động lòng tham, không ham hố vật chất, quyền lực; danh dự mới là điều thiêng liêng cao quý nhất, tiền bạc làm gì, chết có mang theo được đâu. Nếu ai chẳng may đã “nhúng chàm” thì cần tự giác báo cáo với tổ chức, chủ động khắc phục hậu quả gây ra để được khoan hồng.

Bốn là, phải kết hợp chặt chẽ, đồng bộ giữa tích cực phòng ngừa với chủ động phát hiện, kịp thời xử lý nghiêm minh các hành vi tham nhũng, tiêu cực; trong đó, phòng ngừa là chính, là cơ bản, lâu dài; phát hiện, xử lý là quan trọng, đột phá. Phải quán triệt và thực hiện phương châm phòng ngừa, phát hiện từ sớm, xử lý từ đầu, không để vi phạm nhỏ tích tụ thành sai phạm lớn; có bệnh phải chữa ngay, không nuôi ung thành họa;

phải cắt bỏ một vài cành cây sâu một để cứu cả cái cây như Bác Hồ đã dạy. Phải tiến hành đồng bộ giữa thi hành kỷ luật của Đảng, kỷ luật hành chính, đoàn thể và xử lý hình sự; kỷ luật của Đảng phải thực hiện trước, tạo tiền đề để xử lý kỷ luật hành chính, đoàn thể và xử lý hình sự. Việc xử lý phải lấy giáo dục, răn đe, phòng ngừa làm chính, kết hợp giữa trừng trị với khoan hồng; đồng thời bảo vệ, khuyến khích những người dám nghĩ, dám làm, dám đổi mới, sáng tạo vì sự nghiệp chung.

Năm là, phải kiểm soát cho được việc thực hiện quyền lực nhà nước. Quyền lực luôn luôn có nguy cơ bị “*tha hóa*”; tham nhũng, tiêu cực là “*khuyết tật bẩm sinh*” của quyền lực; do đó, phải tăng cường và nâng cao hiệu quả kiểm soát quyền lực. Mọi quyền lực đều phải được kiểm soát chặt chẽ bằng cơ chế; quyền lực phải được ràng buộc bằng trách nhiệm; quyền lực đến đâu trách nhiệm đến đó, quyền lực càng cao trách nhiệm càng lớn; bất kể ai lạm dụng, lợi dụng quyền lực để trục lợi đều phải bị truy cứu trách nhiệm và xử lý vi phạm. Vì vậy, người được giao chức vụ, quyền hạn phải không ngừng tu dưỡng, rèn luyện, thường xuyên tự soi, tự sửa; đồng thời phải tăng cường giám sát, kiểm soát có hiệu quả việc thực thi quyền lực của người có chức vụ, quyền hạn; các lĩnh vực chuyên môn sâu, khép kín, bí mật càng phải chú trọng kiểm tra, giám sát, kiểm soát quyền lực, nhất là kiểm tra, giám sát từ bên ngoài. Phải “*nhốt*” quyền lực vào trong “*lồng*” cơ chế là với ý như vậy. Mặt khác, phải xây dựng cho được văn hóa công vụ của mỗi ngành, cơ quan, đơn vị. Văn hóa công vụ sẽ bảo đảm tính chuyên nghiệp, trách nhiệm, minh bạch, hiệu quả trong thực thi nhiệm vụ.

Sáu là, chú trọng nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động, phát huy vai trò nòng cốt và sự phối hợp chặt chẽ, đồng bộ, nhịp nhàng, kịp thời, hiệu quả của các cơ quan có chức năng phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Ban Chỉ đạo phải thực sự là

trung tâm chỉ đạo, điều hòa, phối hợp hoạt động, là chỗ dựa vững chắc để các cơ quan có chức năng phòng, chống tham nhũng, tiêu cực thực thi nhiệm vụ được giao. Đội ngũ cán bộ làm công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực hơn ai hết, phải có bản lĩnh vững vàng, có dũng khí đấu tranh; phải trung thực, liêm chính, “chí công vô tư”, thực sự là “*thanh bảo kiếm*” sắc bén của Đảng và Nhà nước trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Kiểm soát quyền lực và thực hành liêm chính trước hết phải được tiến hành có hiệu quả trong các cơ quan này; phải chống tham nhũng, tiêu cực ngay trong các cơ quan làm công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

Bây là, phải gắn công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực với xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

Phát huy mạnh mẽ vai trò, trách nhiệm của các cơ quan và đại biểu dân cử, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội, nhân dân và báo chí, doanh nghiệp, doanh nhân trong phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Báo chí và các phương tiện thông tin đại chúng phải cổ vũ, động viên sự vào cuộc quyết liệt của cả hệ thống chính trị, huy động sức mạnh của toàn dân trong cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, “làm cho quần chúng khinh ghét tệ tham ô, lãng phí, quan liêu; biến hàng ức, hàng triệu con mắt, lỗ tai cảnh giác của quần chúng thành những ngọn đèn pha soi sáng khắp mọi nơi, không để cho tệ tham ô, lãng phí, quan liêu còn chỗ ẩn nấp”¹ như Bác Hồ đã dạy.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.13, tr.419.

Tám là, các giải pháp phòng, chống tham nhũng, tiêu cực phải phù hợp với bối cảnh, yêu cầu phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam và truyền thống văn hóa của dân tộc; tiếp thu có chọn lọc kinh nghiệm của nước ngoài; kế thừa kinh nghiệm của các nhiệm kỳ trước. Trong từng giai đoạn khác nhau, phải xác định những nhiệm vụ trọng tâm, những giải pháp có tính đột phá, phù hợp với tình hình của đất nước, của địa phương để tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện có hiệu quả. Phải phòng, chống tham nhũng, tiêu cực cả trong khu vực nhà nước và khu vực ngoài nhà nước; thường xuyên tổng kết, đúc rút kinh nghiệm, bổ sung những vấn đề mới, cách làm hay, sáng tạo, góp phần nâng cao hiệu quả công tác; không ngừng đổi mới tư duy, hoàn thiện lý luận về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

Những bài học kinh nghiệm nêu trên là vô cùng quý báu và là cơ sở quan trọng để chúng ta tiếp tục vận dụng, phát huy, giúp chúng ta có thêm quyết tâm, bản lĩnh và niềm tin để thực hiện thắng lợi cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong thời gian tới.

Phải có những bước tiến mới, quyết liệt hơn, mạnh mẽ hơn và hiệu quả cao hơn trong thời gian tới

Sự nghiệp xây dựng và phát triển đất nước đang chuyển sang giai đoạn mới với yêu cầu, nhiệm vụ cao hơn, rất vẻ vang nhưng cũng khó khăn, phức tạp hơn. Để thực hiện thành công mục tiêu đến giữa thế kỷ XXI đưa nước ta trở thành một nước phát triển, theo định hướng xã hội chủ nghĩa mà Nghị quyết Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XIII đã đề ra, trước hết phải xây dựng Đảng và Nhà nước ta thật sự trong sạch, vững mạnh; phải ngăn chặn, đẩy lùi bằng được tệ tham nhũng, tiêu cực. Mặc dù

đạt được những kết quả rất quan trọng, nhưng công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực vẫn còn nhiều vấn đề đặt ra cần phải giải quyết; vừa qua vẫn xảy ra một số vụ án, vụ việc tham nhũng, tiêu cực rất nghiêm trọng và đặc biệt nghiêm trọng, liên quan đến nhiều cán bộ cấp cao ở Trung ương và địa phương. Các hành vi vi phạm rất tinh vi, không chỉ bó hẹp trong một bộ phận nhỏ mà có sự móc nối, liên kết ở nhiều cấp, nhiều ngành, nhiều lĩnh vực, kể cả lĩnh vực công và lĩnh vực tư; diễn ra trong bối cảnh hết sức khó khăn khi Đảng, Nhà nước và nhân dân đang gồng mình chống đại dịch Covid-19. Chỉ từ vụ án tham nhũng, tiêu cực xảy ra tại Công ty Việt Á mà đã làm tha hóa nhiều cán bộ ở Trung ương và địa phương, với số lượng cán bộ, đảng viên bị xử lý kỷ luật, xử lý hình sự lên đến hàng trăm người, trong đó có cả cán bộ cấp cao (*chúng ta đã xử lý kỷ luật, xử lý hình sự 3 ủy viên Trung ương Đảng là bộ trưởng, nguyên bộ trưởng và bí thư tỉnh ủy; 3 thứ trưởng; 3 sĩ quan cấp tướng trong lực lượng vũ trang và đến nay đã xử lý hình sự 99 trường hợp*); vụ án xảy ra tại Cục Lãnh sự, Bộ Ngoại giao và một số đơn vị liên quan (*đã khởi tố 40 bị can, trong đó có 2 thứ trưởng, nguyên thứ trưởng, 1 trợ lý Phó Thủ tướng Chính phủ, 2 phó chủ tịch Ủy ban nhân dân tỉnh, thành phố, 2 vụ trưởng, cục trưởng,...*). Vừa rồi chúng ta cũng đã phát hiện, xử lý một số vụ án tiêu cực ở khu vực ngoài nhà nước xảy ra trong lĩnh vực chứng khoán, trái phiếu doanh nghiệp, đấu thầu (*các vụ án xảy ra tại Tập đoàn FLC, Tân Hoàng Minh, Vạn Thịnh Phát, Công ty AIC,...*). Ngay trong chính lực lượng chống tham nhũng, tiêu cực, cơ quan bảo vệ pháp luật vừa qua cũng xảy ra những vụ án, vụ việc tham nhũng, tiêu cực nghiêm trọng, gây bức xúc trong dư luận. Đây là những vấn đề rất đáng phải suy ngẫm, tại sao chúng ta chống tham nhũng, tiêu cực quyết liệt,

xử lý nghiêm khắc nhiều cán bộ, đảng viên vi phạm như vậy mà sai phạm vẫn cứ tiếp diễn. Có phải do cơ chế, chính sách, pháp luật của chúng ta còn lỏng lẻo; do công tác tổ chức thực hiện chưa nghiêm? Do công tác kiểm tra, giám sát, phát hiện, xử lý của chúng ta chưa kịp thời, kiên quyết; cơ chế kiểm soát quyền lực đối với người có chức vụ, quyền hạn không hiệu quả? Hay do công tác quản lý, giáo dục đạo đức, liêm chính cho cán bộ, đảng viên của chúng ta làm chưa tốt, chưa đến nơi đến chốn?... Điều này đòi hỏi chúng ta hãy nhìn thẳng vào sự thật, đánh giá đúng sự thật để chỉ ra các nguyên nhân và tìm ra những giải pháp khắc phục hữu hiệu.

Vì vậy, chúng ta tuyệt nhiên không được tự thỏa mãn với những kết quả đã đạt được, cũng không được chủ quan, nóng vội, mà phải tiến hành thường xuyên, liên tục, kiên quyết, kiên trì đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tham nhũng, tiêu cực với quyết tâm chính trị cao hơn, hành động mạnh mẽ, quyết liệt hơn, hiệu quả hơn, làm cho Đảng ta và hệ thống chính trị thật trong sạch, vững mạnh, củng cố vững chắc niềm tin của nhân dân, góp phần thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng. Muốn thế, phải *tập trung thực hiện thật tốt những nhiệm vụ, giải pháp sau:*

1) Phải tập trung xây dựng, chỉnh đốn Đảng, nâng cao nhận thức, trách nhiệm, tính tiên phong, gương mẫu, xây dựng văn hóa liêm chính, không tham nhũng, tiêu cực trong cán bộ, đảng viên và nhân dân, trước hết là sự gương mẫu, quyết liệt, nói đi đôi với làm của người đứng đầu và tập thể lãnh đạo các cấp, các ngành, cơ quan, tổ chức, đơn vị, địa phương trong phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

Tiếp tục làm tốt công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng

chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”; đấu tranh mạnh mẽ chống chủ nghĩa cá nhân, thói ích kỷ vụ lợi, “lợi ích nhóm”. Các cấp ủy, tổ chức đảng phải nêu cao tính chiến đấu, chủ động phòng ngừa, tự phát hiện và xử lý các hành vi tham nhũng, tiêu cực. Từng cấp ủy, tổ chức đảng, từng ngành, từng cấp cần xác định lĩnh vực, địa bàn trọng tâm, trọng điểm, những nơi có nhiều dư luận, phản ánh, tố cáo về tham nhũng, tiêu cực để tập trung lãnh đạo, chỉ đạo phòng, chống. Cấp ủy, người đứng đầu cấp ủy phải chủ động yêu cầu các cơ quan liên quan báo cáo và chỉ đạo xử lý khẩn trương, đúng quy định của Đảng và quy định của pháp luật các vụ án, vụ việc về tham nhũng, tiêu cực; chỉ đạo nâng cao hiệu quả công tác tự kiểm tra, phát hiện, xử lý tham nhũng, tiêu cực trong nội bộ; xử lý nghiêm các cơ quan, tổ chức, đơn vị, cá nhân né tránh, dung túng, bao che, tiếp tay cho tham nhũng, tiêu cực. Ở nơi nào, cơ quan nào nếu tự kiểm tra, giám sát không phát hiện tham nhũng, tiêu cực, mà đoàn kiểm tra của Trung ương phát hiện tham nhũng, tiêu cực, thì người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, đơn vị, địa phương đó phải chịu trách nhiệm và phải có hình thức kỷ luật nghiêm khắc.

Phải kiên trì giáo dục, rèn luyện cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức về đức tính liêm khiết, chính trực; xây dựng văn hóa liêm chính, không tham nhũng, tiêu cực. Mọi cán bộ, đảng viên phải ghi nhớ sâu sắc lời căn dặn của Bác Hồ rằng: “Đảng ta là một đảng cầm quyền”¹; “phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”². Đảng phải luôn luôn dựa vào dân, lắng nghe dân, gắn bó máu thịt với nhân dân;

1, 2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.611, 612.

“việc gì có lợi cho dân phải hết sức làm”¹ và làm cho bằng được; ngược lại, “việc gì có hại cho dân phải hết sức tránh”². Việc gì nhân dân không đồng tình, thậm chí căm ghét, phản đối thì phải cương quyết ngăn ngừa, uốn nắn và xử lý nghiêm các sai phạm. Cán bộ, đảng viên, trước hết là người lãnh đạo, phải gương mẫu chấp hành, thực hiện nghiêm các quy định của Đảng và pháp luật của Nhà nước về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; chủ động xử lý khi có xung đột lợi ích; xây dựng và thực hiện tốt quy tắc ứng xử, chuẩn mực đạo đức nghề nghiệp; phê phán, lên án, tích cực đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực; biết trọng liêm sỉ, giữ danh dự, biết xấu hổ khi bản thân và người thân có hành vi tham nhũng, tiêu cực. Cha ông ta đã dạy: “Thiện căn ở tại lòng ta/Chữ tâm kia mới bằng ba chữ tài”; “Có tài mà cậy chi tài/Chữ tài liền với chữ tai một vần!”³. Tránh tình trạng: “Chân mình còn lấm bê bê/Lại cầm bó đuốc đi rê chân người”; “Thượng bất chính, hạ tắc loạn!”; “Cấp trên ở chẳng chính ngôi/Cho nên ở dưới chúng tôi hỗn hào!”.

Phải tăng cường phối hợp, chủ động công khai, kịp thời cung cấp thông tin, định hướng tuyên truyền về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Chú trọng thông tin tuyên truyền về gương người tốt, việc tốt; khắc phục tình trạng thông tin một chiều, thông tin không chính xác, mang tính kích động, gây hoang mang. Bảo vệ, khen thưởng, động viên kịp thời những người làm báo tích cực, dũng cảm đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực; đồng thời kiên quyết vạch trần, phê phán, đấu tranh với các luận điệu xuyên tạc, lợi dụng phòng, chống tham nhũng, tiêu cực để kích động, chia rẽ, chống phá Đảng, Nhà nước ta; xử lý nghiêm việc đưa tin sai sự thật, vu cáo, bịa đặt, gây hậu quả xấu.

1, 2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.51.

3. Các câu thơ trên của nhà thơ Nguyễn Du (*B.T*).

*Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng với phóng viên báo chí tham gia
đưa tin Đại hội XII của Đảng, ngày 28/01/2016*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

2) Tiếp tục xây dựng, hoàn thiện đồng bộ thể chế về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, quản lý kinh tế - xã hội và phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; kịp thời khắc phục những bất cập, bịt kín những “khoảng trống”, “kẽ hở”, nâng cao hiệu quả tổ chức thực hiện thể chế để “không thể” tham nhũng, tiêu cực.

Thể chế nói chung, thể chế về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực nói riêng, cùng với chuẩn mực đạo đức trên các lĩnh vực và cơ chế kiểm soát quyền lực là yếu tố cơ bản, nền tảng, có tác dụng ngăn chặn từ gốc hành vi tham nhũng, tiêu cực. Phải xây dựng các quy chế quản lý nội bộ của Đảng; các nguyên tắc và chuẩn mực đạo đức áp dụng đối với cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu trong việc giữ gìn phẩm chất đạo đức, liêm chính, gương mẫu đi đầu trong phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

Khẩn trương rà soát, sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện pháp luật liên quan đến đấu thầu, đấu giá, quản lý, sử dụng đất đai, tài sản công, tài chính, chứng khoán, trái phiếu doanh nghiệp,...; hoàn thiện các quy định về kiểm soát quyền lực, trách nhiệm giải trình, bảo đảm dân chủ, công khai, minh bạch. Quy định rõ trách nhiệm của người đứng đầu trong việc kiểm tra, phát hiện, xử lý tham nhũng, tiêu cực; bảo vệ người tích cực đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; khuyến khích và bảo vệ cán bộ, đảng viên, người đứng đầu đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Nâng cao hơn nữa trách nhiệm người đứng đầu các bộ, ngành, địa phương trong xây dựng và hoàn thiện thể chế thuộc lĩnh vực quản lý, phụ trách. Đồng thời, nâng cao hiệu lực, hiệu quả thực thi thể chế, xử lý kịp thời những hành vi vi phạm pháp luật, vi phạm quy định của Đảng. Phải có cơ chế kiểm soát chặt chẽ việc xây dựng chính sách, pháp luật về quản lý kinh tế - xã hội để hạn chế sự tác động tiêu cực của “nhóm lợi ích”, “sân sau”, “tư duy nhiệm kỳ”; ngăn chặn nguy cơ nảy sinh tham nhũng, tiêu cực ngay từ khi xây dựng chính sách, luật pháp.

3) Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán; đẩy mạnh điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án; phát hiện sớm, xử lý nghiêm các vụ việc, vụ án tham nhũng, qua đó cảnh tỉnh, răn đe để không ai dám tham nhũng, tiêu cực; nâng cao hơn nữa hiệu quả thu hồi tài sản tham nhũng.

Cần đề cao trách nhiệm lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy, Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực từ Trung ương đến địa phương, năng lực quản lý của chính quyền các cấp; nâng cao hiệu quả, chất lượng công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán. Công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán phải được tiến hành một cách thường xuyên, toàn diện, công khai,

dân chủ, thận trọng và chặt chẽ, có trọng tâm, trọng điểm, tập trung các lĩnh vực dễ tham nhũng, tiêu cực hoặc có nhiều dư luận về tham nhũng, tiêu cực, về suy thoái tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Kết hợp kiểm tra, giám sát của cấp ủy, tổ chức đảng, ủy ban kiểm tra các cấp với tăng cường, nâng cao hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát của Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực và các cơ quan tham mưu giúp việc của Đảng từ Trung ương đến địa phương, nhất là đối với các lĩnh vực chuyên môn sâu, hoạt động có tính khép kín, bí mật để kịp thời phát hiện, xử lý từ sớm, ngăn chặn từ đầu vi phạm, không để vi phạm nhỏ tích tụ thành sai phạm lớn. Khi phát hiện sai phạm thì phải xử lý kiên quyết, nghiêm minh, đồng bộ giữa kỷ luật của Đảng, kỷ luật hành chính của Nhà nước, kỷ luật của đoàn thể và xử lý hình sự, không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai và không chịu sự tác động không trong sáng của bất kỳ tổ chức, cá nhân nào.

Đẩy nhanh tiến độ điều tra, xử lý các vụ án tham nhũng, kinh tế đã khởi tố theo đúng quy định của pháp luật; chú trọng phát hiện, xử lý nghiêm các vụ án, vụ việc tham nhũng mới. Thực hiện nghiêm cơ chế phối hợp xử lý sai phạm, tham nhũng, tiêu cực trong quá trình kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án. Tạo sự chuyển biến mạnh mẽ, rõ rệt hơn nữa trong việc phát hiện, xử lý tham nhũng, tiêu cực ở địa phương, cơ sở; xử lý, ngăn chặn có hiệu quả tình trạng vôi vĩnh, những nhiễu, “gợi ý”, “lót tay”, gây phiền hà cho người dân, doanh nghiệp trong giải quyết công việc.

Nâng cao hiệu quả thu hồi tài sản tham nhũng; chú trọng truy tìm, kịp thời áp dụng các biện pháp đồng bộ để thu hồi triệt để tài sản bị tham nhũng ngay từ giai đoạn thanh tra, kiểm tra,

kiểm toán, khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử và trong giai đoạn thi hành án; khuyến khích người phạm tội tự nguyện bồi thường, khắc phục hậu quả trong các vụ án tham nhũng, kinh tế.

4) Tiếp tục hoàn thiện và thực hiện nghiêm các quy định về công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình trong hoạt động của các cơ quan, tổ chức, đơn vị; kiểm soát có hiệu quả tài sản, thu nhập của người có chức vụ, quyền hạn; cải cách hành chính; xây dựng đội ngũ cán bộ có đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ trong giai đoạn mới và tăng cường giám sát việc thực thi quyền lực.

Cùng với “nhốt” quyền lực vào trong “lồng” cơ chế, công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình là điều kiện tiên quyết để kiểm soát quyền lực, bảo đảm quyền lực được vận hành đúng đắn, không bị “tha hóa”. Vì vậy, phải tiếp tục hoàn thiện và thực hiện nghiêm các quy định về công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình trong hoạt động của cơ quan, tổ chức, đơn vị và các biện pháp bảo đảm để công dân thực hiện đầy đủ quyền tiếp cận thông tin theo quy định của pháp luật. Người đứng đầu cấp ủy, chính quyền các cấp phải tăng cường trách nhiệm giải trình, thực hiện nghiêm các quy định của Đảng, Nhà nước về tiếp, đối thoại với công dân; tiếp nhận và kịp thời chỉ đạo giải quyết các vấn đề nhân dân phản ánh, khiếu nại, tố cáo, nhất là những vấn đề liên quan đến đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên. Đồng thời, phải đẩy mạnh cải cách hành chính, hoàn thiện các quy định về công chức, công vụ, kiểm soát có hiệu quả tài sản, thu nhập của người có chức vụ, quyền hạn để ngăn ngừa tham nhũng, tiêu cực.

Các cấp ủy, tổ chức đảng phải đặc biệt chú trọng quan tâm làm tốt công tác cán bộ; phải bằng mọi biện pháp dứt khoát không đưa vào cơ quan lãnh đạo những người không xứng đáng, không đủ tiêu chuẩn, nhất là những người đã phạm sai lầm hoặc sa sút

về phẩm chất đạo đức, vướng vào tham nhũng, chạy chức, chạy quyền. Đồng thời thường xuyên quản lý, giám sát cán bộ, đảng viên, kịp thời phát hiện, giải quyết từ sớm, ngăn chặn từ đầu sai phạm; thực hiện nghiêm quy định của Bộ Chính trị về bố trí công tác đối với cán bộ bị xử lý kỷ luật.

Phát huy vai trò giám sát việc thực thi quyền lực thông qua công tác kiểm tra, giám sát của Đảng; thanh tra, kiểm toán của Nhà nước; giám sát của cơ quan dân cử và đại biểu dân cử, của cơ quan tư pháp, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên, của báo chí, nhân dân và xã hội. Chú trọng giám sát việc tu dưỡng, rèn luyện đạo đức, lối sống và nêu gương của cán bộ, đảng viên, nhất là của người đứng đầu và cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp. Phát huy tốt hơn vai trò của báo chí, truyền thông; tăng cường thông tin, tuyên truyền gương người tốt, việc tốt, đấu tranh, phê phán các quan điểm sai trái, hành vi tham nhũng, tiêu cực; bảo vệ, khen thưởng, động viên những người làm báo dũng cảm đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực. Thiết lập cho được cơ chế để nhân dân giám sát, kiểm soát quyền lực thật sự có hiệu lực, hiệu quả, không để xảy ra tình trạng quan liêu, lạm quyền, lợi dụng quyền lực, phạm các sai lầm nghiêm trọng.

5) Tiếp tục kiện toàn tổ chức bộ máy; nâng cao năng lực, hiệu quả hoạt động của các cơ quan, đơn vị có chức năng phòng, chống tham nhũng, tiêu cực từ Trung ương đến địa phương; mở rộng và nâng cao hiệu quả hợp tác quốc tế, triển khai có hiệu quả hoạt động phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở khu vực ngoài nhà nước.

Nghiên cứu hoàn thiện mô hình cơ quan, đơn vị chuyên trách chống tham nhũng, tiêu cực. Xây dựng, hoàn thiện các quy chế, quy định để ngăn ngừa có hiệu quả sự tác động tiêu cực, không lành mạnh vào hoạt động của các cơ quan này; tăng

cường và nâng cao hiệu quả phối hợp giữa các cơ quan chức năng, tránh tình trạng “cua cây càng, cá cây vây”. Quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, hướng dẫn nâng cao hiệu quả hoạt động của Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực cấp tỉnh, tạo chuyển biến mạnh mẽ, rõ nét trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở địa phương, cơ sở; khắc phục bằng được tình trạng “trên nóng, dưới lạnh”. Đặc biệt, phải xây dựng đội ngũ cán bộ làm công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực thật sự có bản lĩnh, thật sự liêm chính, trong sạch; không chịu bất kỳ sức ép không trong sáng nào của tổ chức, cá nhân; bất cứ sự cám dỗ, mua chuộc nào của bất kỳ ai. Có chính sách bảo vệ, đãi ngộ hợp lý, tạo động lực cho đội ngũ cán bộ làm công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực yên tâm công tác, nỗ lực phấn đấu, toàn tâm, toàn ý với công việc. Phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trước hết và ngay trong các cơ quan phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

Cuối cùng, xét đến ngọn ngành mọi sự trên đời này cũng đều là vấn đề con người, do con người, vì con người mà ra. Bởi vậy để phòng, chống tham nhũng, tiêu cực có hiệu quả, thì trước tiên mỗi cán bộ chúng ta hãy nêu cao tinh thần trách nhiệm và dũng khí trước Đảng, trước nhân dân; gương mẫu, đi đầu trong lãnh đạo, chỉ đạo, triển khai thực hiện và chấp hành thật tốt các quy định về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

Từ khi thành lập Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực (tháng 02/2013) đến năm 2022, đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đã chủ trì và phát biểu kết luận chỉ đạo tại 4 Hội nghị toàn quốc về công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, khẳng định những bước tiến quan trọng của cuộc chiến chống “giặc nội xâm”, để lại những dấu ấn tốt đẹp và sự lan tỏa mạnh mẽ trong toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta.

PHÁT BIỂU KẾT LUẬN TẠI HỘI NGHỊ TOÀN QUỐC NĂM 2014

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị toàn quốc về công tác phòng, chống tham nhũng, ngày 05/5/2014

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

Sau một ngày làm việc khẩn trương, nghiêm túc và trách nhiệm, Hội nghị toàn quốc về công tác phòng, chống tham nhũng đã hoàn thành nội dung chương trình đề ra.

Hội nghị đã nghe báo cáo tình hình, kết quả công tác phòng, chống tham nhũng từ đầu năm 2013 đến nay; phương hướng, nhiệm vụ công tác trong thời gian tới. Ý kiến phát biểu của các đại biểu nhìn chung đều bày tỏ sự nhất trí cao với nội dung của Báo cáo, đồng thời bổ sung, làm rõ thêm nhiều vấn đề trên các lĩnh vực; nêu thêm một số kinh nghiệm hay, cách làm tốt trong lãnh đạo, chỉ đạo thời gian qua và đề xuất kiến nghị, nhấn mạnh thêm một số giải pháp nhằm đẩy mạnh hơn nữa cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng trong thời gian tới.

Để kết thúc Hội nghị, tôi xin có một số ý kiến như sau:

1. Về đánh giá tình hình, kết quả công tác phòng, chống tham nhũng

Ý kiến chung của Hội nghị đều cho rằng, phát huy kinh nghiệm của nhiều năm trước, từ đầu năm 2013 đến nay, dưới sự lãnh đạo của Đảng, sự điều hành của Chính phủ, sự giám sát của Quốc hội, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể, sự vào cuộc của các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, sự ủng hộ của nhân dân, công tác phòng, chống tham nhũng đã được triển khai khá đồng bộ và đã có sự chuyển biến tích cực, rõ nét. Thể chế về quản lý kinh tế - xã hội, tổ chức và cơ chế lãnh đạo công tác phòng, chống tham nhũng tiếp tục được hoàn thiện. Công tác kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử các vụ việc, vụ án tham nhũng được tăng cường. Công tác phòng ngừa, phát hiện và xử lý hành vi tham nhũng đã có chuyển biến tích cực; số vụ việc, vụ án tham nhũng được phát hiện, xử lý tăng hơn so với trước. Việc phát huy vai trò của các cơ quan dân cử, cơ quan báo chí và nhân dân trong công tác phòng, chống tham nhũng được chú trọng hơn.

Thực hiện Kết luận của Hội nghị Trung ương 5 khóa XI, sau hơn một năm được thành lập, Ban Chỉ đạo Trung ương về

phòng, chống tham nhũng đã có nhiều cố gắng trong việc triển khai thực hiện chức năng, nhiệm vụ. Chú trọng chỉ đạo toàn diện cả phòng và chống; xây dựng, từng bước hoàn thiện thể chế về phòng, chống tham nhũng; tổ chức các đoàn kiểm tra, giám sát việc thanh tra các vụ việc; khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng; kiện toàn tổ chức các ban nội chính tỉnh ủy, thành ủy trực thuộc Trung ương, v.v.. Đồng thời đã chọn một số khâu vướng, việc khó để tập trung chỉ đạo tháo gỡ, như: phát hiện, đôn đốc xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng nghiêm trọng, phức tạp; chấn chỉnh công tác giám định tư pháp; vấn đề cho hưởng án treo; nâng cao hiệu quả công tác phối hợp giữa các cơ quan trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng. Thực hiện đúng nguyên tắc các cấp ủy, tổ chức đảng không buông lỏng sự lãnh đạo của Đảng, nhưng cũng không bao biện, làm thay hoặc can thiệp vào hoạt động của các cơ quan chức năng trong công tác phòng, chống tham nhũng; tạo điều kiện cho các cơ quan chức năng chủ động thực hiện nhiệm vụ theo đúng quy định của pháp luật.

Chính nhờ thế mà thời gian gần đây công tác phát hiện, xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng được đẩy mạnh, tạo chuyển biến tương đối rõ; tiến độ điều tra, truy tố, xét xử một số vụ án tham nhũng nghiêm trọng, phức tạp được đẩy nhanh hơn; nhiều vụ án lớn được đưa ra xét xử theo quy định của pháp luật, đặc biệt là việc công khai đưa ra xét xử nghiêm minh các vụ án tham nhũng nghiêm trọng, phức tạp đã nhận được sự đồng tình, ủng hộ của đông đảo cán bộ, đảng viên và nhân dân, có tác dụng cảnh tỉnh, răn đe đối với hành vi tham nhũng, củng cố niềm tin của nhân dân với Đảng và Nhà nước. Cơ chế xử lý, công tác phối hợp giữa các cơ quan chức năng trong phát hiện, xử lý vụ việc, vụ án tham nhũng được thực hiện thường xuyên, chủ động và hiệu quả.

Ban Nội chính Trung ương - Cơ quan thường trực của Ban Chỉ đạo, sau hơn một năm tái lập đã nhanh chóng ổn định về tổ chức, hoạt động, cơ bản hoàn thành tốt các nhiệm vụ được giao. Từ những việc làm cụ thể, thiết thực, hiệu quả trong công tác tham mưu, giúp việc cho Ban Chỉ đạo, Thường trực Ban Chỉ đạo, vị thế, vai trò của Ban Nội chính Trung ương từng bước được khẳng định.

Quốc hội, Chính phủ, các bộ, ngành, địa phương đã có nhiều cố gắng trong việc sửa đổi, bổ sung, ban hành mới để từng bước hoàn thiện thể chế, cơ chế, chính sách, pháp luật trên các lĩnh vực của đời sống kinh tế, xã hội, tạo cơ sở pháp lý ngày càng đồng bộ và chặt chẽ hơn, góp phần quan trọng vào công tác phòng, chống tham nhũng. Đảng ủy Công an Trung ương, Ban cán sự đảng Viện Kiểm sát nhân dân tối cao, Ban cán sự đảng Tòa án nhân dân tối cao đã lãnh đạo, chỉ đạo công tác phối hợp đẩy nhanh tiến độ điều tra, truy tố và đưa ra xét xử các vụ án tham nhũng nghiêm trọng, phức tạp. Nhiều cấp ủy và chính quyền các địa phương đã quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo bước đầu tạo chuyển biến tích cực.

Bên cạnh những kết quả đạt được, chúng ta cũng phải thẳng thắn thừa nhận công tác phòng ngừa, phát hiện và xử lý tham nhũng thời gian qua vẫn còn nhiều hạn chế so với yêu cầu và kỳ vọng của nhân dân. Công tác hoàn thiện thể chế về phòng, chống tham nhũng vẫn còn chậm; công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu; cán bộ, công chức, viên chức, người dân tố cáo các hành vi tham nhũng còn ít, trong khi chưa có cơ chế hữu hiệu để bảo vệ và khen thưởng người tố cáo tham nhũng. Trách nhiệm, năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của một số cấp ủy, tính tiên phong, gương mẫu của một bộ phận cán bộ, đảng viên chưa cao. Nhiều biện pháp phòng ngừa

tham nhũng thực hiện còn hình thức. Tổ chức, hoạt động, năng lực của nhiều đơn vị và một bộ phận cán bộ chuyên trách về chống tham nhũng còn bất cập. Quan hệ phối hợp giữa các cơ quan tiến hành tố tụng và giữa các cơ quan tiến hành tố tụng với cơ quan thanh tra, kiểm toán trong việc phát hiện, xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng nhiều lúc còn chưa chặt chẽ. Công tác phát hiện tham nhũng còn yếu, số vụ việc tham nhũng được phát hiện và xử lý qua hoạt động của cơ quan thanh tra, kiểm toán, điều tra còn ít. Tỷ lệ thu hồi tài sản tham nhũng còn rất thấp. Tình hình tham nhũng vẫn diễn ra nghiêm trọng ở nhiều ngành, nhiều cấp, nhiều lĩnh vực, nhất là trong lĩnh vực tài chính, ngân hàng; quản lý, sử dụng đất đai; quản lý, khai thác tài nguyên, khoáng sản và đầu tư công. Tình trạng tham nhũng vật, biểu hiện qua nạn hối lộ trong lĩnh vực hành chính, dịch vụ công, nạn lót tay, chạy chọt để được việc khi giao dịch với các cơ quan công quyền, vẫn còn nhức nhối. Việc phát hiện tham nhũng vẫn là khâu yếu. Việc xử lý hành vi tham nhũng ở một số vụ, việc có biểu hiện nường nhẹ; vẫn còn tình trạng lạm dụng để xử lý kỷ luật, xử lý hành chính thay cho việc khởi tố vụ án, khởi tố bị can theo quy định của pháp luật. Việc phát huy vai trò, trách nhiệm của xã hội và hợp tác quốc tế trong phòng, chống tham nhũng còn hạn chế. Tham nhũng vẫn đang là thách thức và là một trong những vấn đề bức xúc nhất của xã hội hiện nay.

Tình hình trên có nhiều nguyên nhân, nhưng nguyên nhân chủ yếu là: Cơ chế, chính sách, pháp luật chưa hoàn thiện, thiếu đồng bộ; nhiều quy định còn chồng chéo, mâu thuẫn, sơ hở, dễ bị lợi dụng. Bộ máy hành chính còn cồng kềnh; phân công, phân cấp chưa thật rõ ràng, rành mạch; cải cách hành chính chưa tốt. Quy định về trách nhiệm người đứng đầu thiếu cụ thể, chưa khuyến khích họ tích cực, chủ động trong phát hiện, xử lý tham nhũng

xảy ra trong cơ quan, đơn vị, địa phương mình quản lý. Nhiều cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền và người đứng đầu nhận thức chưa đầy đủ, sâu sắc về tính nghiêm trọng, sự nguy hại của tệ tham nhũng; chưa phát huy được hết sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị, của nhân dân trong công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng. Việc quản lý, giáo dục cán bộ, đảng viên, công chức còn yếu. Một số cấp ủy, thủ trưởng cơ quan, đơn vị vẫn chưa quan tâm thực hiện các giải pháp phòng, chống tham nhũng hoặc có triển khai nhưng còn hình thức. Một số cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp, các ngành, kể cả cán bộ lãnh đạo cao cấp còn thiếu gương mẫu trong việc giữ gìn phẩm chất đạo đức, lối sống; chưa đi đầu và nêu gương trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng. Vai trò của các cơ quan dân cử, truyền thông và nhân dân trong phòng, chống tham nhũng chưa được phát huy đầy đủ.

2. Về phương hướng, nhiệm vụ trong thời gian tới

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI, Nghị quyết Trung ương 4 và Kết luận Hội nghị Trung ương 5 khóa XI cũng như nhiều văn bản khác của Đảng và Nhà nước ta đều khẳng định phòng, chống tham nhũng, lãng phí là nhiệm vụ rất quan trọng, vừa cấp bách, vừa lâu dài. Mọi cán bộ, đảng viên, trước hết là người đứng đầu phải gương mẫu trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng.

Để cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng có sự chuyển biến rõ rệt trong thời gian tới, Hội nghị chúng ta thống nhất khẳng định, phải tiếp tục thực hiện nghiêm túc, mạnh mẽ và đồng bộ hơn nữa mục tiêu, quan điểm và các giải pháp được nêu trong Nghị quyết Trung ương 3 khóa X, các nhóm nhiệm vụ trọng tâm được đề ra trong Kết luận Hội nghị Trung ương 5 khóa XI và tám nội dung công tác phòng, chống tham nhũng nêu trong

Báo cáo của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng tại Hội nghị này. Chú trọng cả phòng và chống, với tinh thần kiên quyết, kiên trì, liên tục, đúng pháp luật, nhằm tạo chuyển biến rõ rệt hơn nữa trong công tác phòng, chống tham nhũng, củng cố niềm tin của nhân dân.

*Hội nghị toàn quốc về công tác phòng, chống tham nhũng,
ngày 05/5/2014*

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

Tôi muốn nhấn mạnh, lưu ý thêm một số vấn đề cụ thể sau đây:

Một là, phải tập trung chỉ đạo việc xây dựng, hoàn thiện hệ thống các quy định của Đảng về phòng, chống tham nhũng; bổ sung, sửa đổi, hoàn thiện các cơ chế, luật pháp về quản lý kinh tế - xã hội để phòng ngừa và đấu tranh phòng, chống tham nhũng.

Căn cứ vào Điều lệ và các nghị quyết của Đảng, cần cụ thể hóa, xây dựng các quy chế nội bộ của Đảng để từng bước hình thành một hệ thống các quy định khoa học, chặt chẽ, đồng bộ về phòng, chống tham nhũng; hệ thống các nguyên tắc và

chuẩn mực đạo đức áp dụng đối với cán bộ, đảng viên, nhất là đối với người đứng đầu, trong việc giữ gìn phẩm chất đạo đức, liêm chính, trong sạch, gương mẫu đi đầu trong phòng, chống tham nhũng, lãng phí.

Năm 2014 và những năm tiếp theo cần đẩy nhanh việc xây dựng, hoàn thiện cơ chế, chính sách, pháp luật, khắc phục những sơ hở trong quản lý kinh tế - xã hội, nhất là trong các lĩnh vực dễ phát sinh tham nhũng. Đề nghị Quốc hội, Chính phủ tập trung chỉ đạo tiếp tục sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện luật pháp, cơ chế, chính sách liên quan đến phòng, chống tham nhũng, đặc biệt sau khi Hiến pháp năm 2013 và một số luật đã được Quốc hội thông qua. Tiếp tục nghiên cứu sửa đổi, hoàn thiện quy định về các giải pháp phòng ngừa tham nhũng đang được thực hiện nhưng hiệu quả thấp. Chú trọng các quy định về kiểm soát tài sản, thu nhập của cán bộ, công chức, viên chức, nhất là những người ở những vị trí và lĩnh vực công tác có nguy cơ tham nhũng cao. Quy định các giao dịch có giá trị lớn của cán bộ, công chức, viên chức, người có chức vụ, quyền hạn phải được thực hiện qua ngân hàng để kiểm soát, ngăn ngừa giao dịch bất hợp pháp, rửa tiền, tham nhũng. Quy định về khen thưởng cá nhân có thành tích xuất sắc trong tố cáo, phát hiện tham nhũng. Kiên quyết, kiên trì xây dựng cho được một cơ chế phòng ngừa để không thể tham nhũng; một cơ chế trừng trị, răn đe để không dám tham nhũng; và một cơ chế bảo đảm để không cần tham nhũng.

Tòa án nhân dân tối cao, Viện Kiểm sát nhân dân tối cao cần hướng dẫn áp dụng các quy định của pháp luật về trưng cầu giám định và đánh giá, sử dụng kết luận giám định tư pháp trong hệ thống cơ quan Tòa án nhân dân, Viện Kiểm sát nhân dân. Tránh tình trạng né tránh, chậm thực hiện giám định, hoặc lạm dụng việc trưng cầu giám định, lấy kết quả giám định thay

cho kết luận điều tra, coi kết quả giám định quan trọng hơn kết luận điều tra, gây khó khăn cho công tác điều tra, truy tố, xét xử.

Hai là, tiếp tục đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục nhằm nâng cao nhận thức, ý thức, trách nhiệm của các cấp, các ngành, của cán bộ, đảng viên và nhân dân về công tác phòng, chống tham nhũng, tạo sự thống nhất, tự giác, quyết tâm cao trong hành động.

Đây là nhiệm vụ không mới nhưng rất quan trọng. Bởi giáo dục là biện pháp căn bản để nâng cao đạo đức, xây dựng liêm chính; chống tha hóa, biến chất. Ban Tuyên giáo Trung ương chủ trì phối hợp với các cơ quan liên quan nghiên cứu, tham mưu giúp Đảng, Nhà nước, Mặt trận Tổ quốc có kế hoạch tuyên truyền sâu rộng trong toàn Đảng, toàn quân và toàn dân về việc tham gia phát hiện và tố giác tham nhũng gắn liền với việc biểu dương, vinh danh và khen thưởng thích đáng, kịp thời những người tố giác, phát hiện; biểu dương những kinh nghiệm hay, điển hình tốt, đồng thời lên án mạnh mẽ những hành vi tiêu cực, tham nhũng. Cán bộ, đảng viên, đặc biệt là cán bộ, đảng viên giữ vị trí đứng đầu các cơ quan, tổ chức, đơn vị, phải đi đầu trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng. Kiên trì rèn luyện đức tính liêm khiết của người cán bộ, công chức, xây dựng và tuân thủ nghiêm túc quy tắc ứng xử, chuẩn mực đạo đức công vụ. Phải dấy lên trong dư luận xã hội phê phán nghiêm khắc đối với hành vi tham nhũng, giáo dục tinh thần biết trọng liêm sỉ, danh dự; biết xấu hổ, đau khổ vì tham nhũng.

Nhận thức đúng về trách nhiệm trong phát hiện, xử lý các vụ việc tham nhũng là phải ngay từ trong từng cấp ủy, từng cơ quan, tổ chức, đơn vị, trong từng cán bộ, đảng viên. Nhận thức rõ và hiểu biết thật sâu sắc về mục đích, ý nghĩa, nội dung các quy định của Đảng và Nhà nước về công tác phòng, chống tham nhũng,

trong đó lấy phòng ngừa là chính, nhưng trong tình hình hiện nay, việc phát hiện và xử lý nghiêm các hành vi tham nhũng cũng có tác dụng tích cực để răn đe, phòng ngừa tham nhũng.

Các cơ quan truyền thông cần đăng tin, bài định hướng đúng dẫn dư luận xã hội để thấy rõ những kết quả tích cực của công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, cũng như những hạn chế, yếu kém, những khó khăn, phức tạp; khẳng định rõ quyết tâm của Đảng, Nhà nước, của cả hệ thống chính trị trong việc ngăn chặn, đẩy lùi tham nhũng. Khắc phục tình trạng thông tin một chiều, thông tin không chính xác, mang tính kích động, gây hoang mang hoặc quy kết về tội danh, mức án trước khi xét xử. Bảo vệ, khen thưởng, động viên những người làm báo tích cực, dũng cảm đấu tranh chống tham nhũng; xử lý nghiêm khắc việc đưa tin sai sự thật, vu cáo, bịa đặt, gây hậu quả xấu. Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng và các cơ quan chức năng phải chủ động cung cấp một cách kịp thời, đúng pháp luật cho các cơ quan báo chí những thông tin có liên quan đến tham nhũng.

Ba là, đề cao trách nhiệm của các cấp ủy đảng, nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu, tính tiên phong, gương mẫu của tổ chức đảng và cán bộ, đảng viên trong công tác phòng, chống tham nhũng.

Cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng là cuộc đấu tranh ngay trong mỗi cơ quan, tổ chức, đơn vị; đấu tranh ngay trong chính bản thân mỗi con người. Vì vậy, phải nâng cao năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức đảng, nhất là tổ chức cơ sở đảng, nâng cao trách nhiệm, tính tiên phong, gương mẫu của người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị. Cần gắn công tác phòng, chống tham nhũng với việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh và thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI về xây dựng Đảng.

Đặc biệt, các cấp ủy, tổ chức đảng và người đứng đầu phải có quyết tâm chính trị cao, tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thường xuyên, liên tục, tạo sự phối hợp chặt chẽ, huy động sức mạnh tổng hợp của hệ thống chính trị và toàn xã hội trong công tác phòng, chống tham nhũng. Đây là nhân tố hàng đầu bảo đảm việc thực thi có hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng. Quyết tâm chính trị là sự cam kết tuyên chiến với tham nhũng, phải được thể hiện bằng những hành động cụ thể và được công khai để nhân dân biết, nhân dân giúp sức và giám sát. Một mặt, phải tự mình gương mẫu thực hiện, tuân thủ nghiêm các quy định về liêm khiết và kỷ luật, thực hành tiết kiệm, không xa hoa, lãng phí, không đặc quyền, đặc lợi, tự giác chấp hành các quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước, quan hệ gần gũi với quần chúng. Mặt khác, phải có trách nhiệm thể hiện với xã hội, với công chúng một thái độ rõ ràng, dứt khoát kiên quyết chống tham nhũng, tiêu cực, không chỉ bằng lời nói, trên giấy tờ, hô hào chung chung, mà phải bằng những việc làm hết sức cụ thể, thiết thực, hiệu quả, nhìn thấy được trong thực tế.

Các cấp ủy, tổ chức đảng phải có tính chiến đấu cao, chủ động phòng ngừa, tự phát hiện và xử lý nghiêm các hành vi tham nhũng. Đối với các vụ án tham nhũng nghiêm trọng, phức tạp, cấp ủy, người đứng đầu cấp ủy cần chủ động yêu cầu các cơ quan liên quan báo cáo để cho chủ trương xử lý, bảo đảm khẩn trương, đúng quy định của pháp luật. Cần xác định phòng, chống tham nhũng là một công tác trọng tâm, là một trong các tiêu chí để đánh giá cán bộ, đảng viên, chuẩn bị nhân sự cho đại hội đảng các cấp tiến tới Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ XII. Đánh giá cao những cơ quan, tổ chức, đơn vị tự phát hiện tham nhũng; xử lý nghiêm các cơ quan, tổ chức, đơn vị né tránh, dung túng, bao che tham nhũng. Phải thấy rằng, các cơ quan chức năng dù có

đủ quyết tâm, điều kiện và phương tiện đến đâu cũng khó có thể phát hiện và xử lý kịp thời, đầy đủ các hành vi tham nhũng nếu đương sự được nội bộ dung túng, bao che.

Từng cấp ủy đảng, từng ngành, từng cấp cần xác định lĩnh vực, địa bàn trọng tâm, trọng điểm để tập trung chỉ đạo; chú ý các lĩnh vực trọng điểm dễ xảy ra tham nhũng như: quản lý và sử dụng đất đai; xây dựng cơ bản; thu, chi ngân sách, sử dụng tài sản công; tài nguyên, môi trường; cổ phần hóa và tài chính trong các doanh nghiệp; thực hiện chính sách an sinh xã hội; công tác tổ chức cán bộ...

Bốn là, nâng cao năng lực, sự phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị chuyên trách về phòng, chống tham nhũng; tăng cường giám sát và chống tham nhũng trong các cơ quan bảo vệ pháp luật; tập trung lãnh đạo, chỉ đạo công tác phát hiện, điều tra và xử lý nghiêm minh, kịp thời các vụ án, vụ việc tham nhũng lớn.

Hệ thống các cơ quan, đơn vị chuyên trách về phòng, chống tham nhũng phải được tiếp tục hoàn thiện về tổ chức bộ máy, chức năng, nhiệm vụ. Các cơ quan này cần có biện pháp khắc phục yếu kém trong việc thực hiện chức năng, nhiệm vụ của mình, nâng cao hiệu quả phát hiện và xử lý nghiêm minh các hành vi tham nhũng, tập trung vào các vụ án tham nhũng lớn. Phải nâng cao phẩm chất và năng lực của đội ngũ cán bộ, công chức các ngành tư pháp nói chung, đặc biệt là đội ngũ điều tra viên, kiểm sát viên, thẩm phán trực tiếp làm công tác xử lý các vụ án tham nhũng. Xây dựng và tổ chức thực hiện có hiệu quả các quy chế nhằm tạo sự phối hợp đồng bộ của các cơ quan chức năng trong công tác phòng, chống tham nhũng.

Công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng phải thường xuyên đối mặt với những thử thách, tiêu cực trong xã hội, những môi trường nhạy cảm, khiến con người dễ bị sa ngã nếu không

có bản lĩnh, lập trường chính trị vững vàng và phẩm chất đạo đức nghề nghiệp trong sáng. Vì vậy, các cơ quan, đơn vị chuyên trách về chống tham nhũng cần tiến hành rà soát và kiến nghị cấp có thẩm quyền điều chỉnh kịp thời những quy định chưa phù hợp, hoặc có sơ hở, giải quyết các vướng mắc trong quá trình hoạt động. Muốn chống tham nhũng có hiệu quả thì trước hết phải chống tham nhũng chính ngay trong các cơ quan chống tham nhũng. Bố trí những cán bộ có phẩm chất đạo đức tốt, trong sạch, liêm khiết, tận tụy, có năng lực chuyên môn, có dũng khí và có bản lĩnh, dám đương đầu để làm công tác chống tham nhũng.

Một khi đã xảy ra tham nhũng thì nhất thiết phải xử lý kiên quyết, xử lý thật nghiêm, đúng quy định của luật pháp, không có vùng cấm. Chúng ta phải nghiêm túc tuân thủ sự bình đẳng trước pháp luật, không có đặc quyền, không có ngoại lệ. Một mặt, trừng phạt nghiêm khắc những phân tử tham nhũng; nhưng mặt khác, cần có chính sách khoan hồng đối với những người có hành vi tham nhũng nhưng đã chủ động khai báo, khắc phục hậu quả trước khi bị phát giác, tạo môi trường xã hội tích cực nhằm ngăn chặn tham nhũng.

Trước mắt, cần đẩy nhanh tiến độ xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng nghiêm trọng, phức tạp theo đúng quy định của pháp luật. Cần tiến hành có trọng tâm, trọng điểm, tập trung xử lý những vụ tham nhũng mang tính tập thể, có tổ chức. Kiên quyết xử lý kịp thời, công khai cán bộ tham nhũng; tịch thu, sung công tài sản tham nhũng, tài sản có nguồn gốc từ tham nhũng. Quán triệt và thực hiện nghiêm nguyên tắc: Có vụ việc thì phải được xác minh làm rõ; có dấu hiệu phạm tội là phải được tiến hành điều tra; có kết luận điều tra thì phải xem xét truy tố; có cáo trạng thì phải được nghiên cứu đưa ra xét xử nghiêm minh, kịp thời.

Tăng cường lãnh đạo, chỉ đạo công tác phòng, chống tham nhũng ở địa phương, quan tâm kiện toàn tổ chức, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động của các ban nội chính tỉnh ủy, thành ủy để làm tốt nhiệm vụ tham mưu cho cấp ủy địa phương trong công tác phòng, chống tham nhũng. Đồng chí bí thư cấp ủy phải trực tiếp phụ trách công tác phòng, chống tham nhũng.

Năm là, tăng cường hơn nữa công tác kiểm tra, giám sát của cấp ủy đảng, của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội; đưa nội dung công tác phòng, chống tham nhũng vào chương trình kiểm tra, giám sát hằng năm.

Ủy ban kiểm tra các cấp của Đảng kiểm tra, xử lý kịp thời đảng viên có dấu hiệu tham nhũng; có hình thức xử lý các tổ chức đảng và đảng viên không chấp hành nghiêm túc các quy định của Đảng và Nhà nước về công tác phòng, chống tham nhũng như: Vi phạm thời gian quy định hoặc không thực hiện việc kê khai tài sản, công khai, minh bạch, chuyển đổi vị trí công tác... Tùy tính chất vi phạm mà có hình thức xử lý phù hợp. Đưa công tác phòng, chống tham nhũng thành một trong những trọng tâm công tác, một nội dung quan trọng để kiểm điểm theo định kỳ của cấp ủy các cấp. Cơ quan kiểm tra, nội chính của Đảng phải phối hợp chặt chẽ hơn nữa với các cơ quan chức năng phòng, chống tham nhũng của Nhà nước để kiểm tra, giám sát, phát hiện, xử lý kịp thời và công khai kết quả xử lý những tổ chức, cán bộ, đảng viên có vi phạm. Thường xuyên kiểm tra, rà soát, đánh giá vai trò, trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền và người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị trong công tác phòng, chống tham nhũng.

Trong năm 2014, tiếp tục tổ chức các đoàn công tác kiểm tra, giám sát việc thanh tra các vụ việc; khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng tại một số ngành, địa phương. Ban Nội chính Trung ương chủ trì, phối hợp với các cơ quan chức năng của

Trung ương, các tỉnh ủy, thành ủy thường xuyên thực hiện việc rà soát danh sách các vụ án, vụ việc tham nhũng nghiêm trọng, phức tạp, báo cáo Ban Chỉ đạo Trung ương để có biện pháp chỉ đạo tập trung xử lý dứt điểm, không để kéo dài.

Phát huy vai trò của các cơ quan dân cử, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể nhân dân các cấp trong công tác phòng, chống tham nhũng. Ủy ban Tư pháp của Quốc hội cần có kế hoạch giám sát đối với việc xử lý một số vụ án, vụ việc tham nhũng, nhất là các vụ, việc nghiêm trọng, phức tạp; tăng cường các phiên điều trần, giải trình về việc phát hiện và xử lý tham nhũng. Thực hiện cơ chế giám sát của công chúng và dư luận xã hội. Nghiên cứu để có những hình thức phù hợp mở rộng phạm vi tham gia của công chúng trong công tác phòng, chống tham nhũng, tăng cường sự giám sát của công chúng đối với việc thực thi quyền lực của các cơ quan bảo vệ pháp luật. Có các giải pháp phù hợp để nhân dân phản ánh, tố giác tham nhũng với các cơ quan nhà nước, như: tổ chức tốt công tác tiếp dân, mở hộp thư điện tử, lập đường dây nóng... Thiết lập cho bằng được một cơ chế giám sát, kiểm soát quyền lực thật sự có hiệu lực, hiệu quả, tránh để quyền lực quá lớn, tập trung và không được giám sát, dễ dẫn đến quan liêu, lạm quyền, phạm các sai lầm nghiêm trọng. Nếu không dựa vào dân thì cuộc chiến chống tham nhũng khó có thể thành công.

Phát huy vai trò của báo chí, của công luận trong công tác phòng, chống tham nhũng. Báo chí là một trong những công cụ đắc lực và hiệu quả trong việc ngăn ngừa và vạch trần tệ tham nhũng. Xây dựng và thực thi cơ chế pháp lý hữu hiệu để bảo vệ người tố cáo và đấu tranh chống tham nhũng; đồng thời nghiêm trị những kẻ lợi dụng chống tham nhũng để xuyên tạc hoặc tố cáo sai, vu khống, làm hại người khác vì những động cơ xấu.

Đấu tranh phòng, chống tham nhũng là công việc rất quan trọng, liên quan đến sự phát triển bền vững của đất nước, của chế độ, nhưng cũng cực kỳ khó khăn, phức tạp. Bởi tham nhũng là “khuyết tật bẩm sinh” của quyền lực, nó diễn ra trong nội bộ chúng ta, liên quan đến lợi ích vật chất, tiền tài, danh vọng của tổ chức và cá nhân con người; đụng chạm đến những người có chức, có quyền. Đảng và Nhà nước ta đã thấy sớm và đã chỉ đạo làm nhiều lần, làm quyết liệt việc này cho nên mới được như ngày nay. Nhưng rõ ràng, còn nhiều việc phải làm và còn phải làm lâu dài, quyết liệt hơn nữa, với quyết tâm cao hơn nữa, bền bỉ, kiên trì, không thể nóng vội. Cũng cần cảnh giác với những âm mưu của các thế lực thù địch, phần tử xấu muốn lợi dụng việc đấu tranh chống tham nhũng để thổi phồng mặt xấu, bôi nhọ, phá hoại Đảng ta, Nhà nước ta, chế độ ta.

Từ những kết quả, kinh nghiệm của thời gian qua, với ý chí quyết tâm của toàn Đảng, toàn dân và cả hệ thống chính trị, chúng ta tin tưởng rằng công tác phòng, chống tham nhũng trong thời gian tới sẽ tiếp tục có chuyển biến tích cực, rõ rệt hơn nữa; tham nhũng nhất định phải được ngăn chặn và từng bước đẩy lùi; xây dựng Đảng ta, Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp cách mạng và niềm mong đợi của nhân dân.

PHÁT BIỂU KẾT LUẬN TẠI HỘI NGHỊ TOÀN QUỐC NĂM 2018

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng phát biểu kết luận tại Hội nghị toàn quốc về công tác phòng, chống tham nhũng, ngày 25/6/2018

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

Sau một ngày làm việc khẩn trương, nghiêm túc và trách nhiệm, Hội nghị toàn quốc về công tác phòng, chống tham nhũng đã hoàn thành nội dung, chương trình đề ra.

Hội nghị đã nghe Báo cáo tình hình, kết quả công tác phòng, chống tham nhũng trong thời gian qua, nhất là từ đầu nhiệm kỳ Đại hội XII của Đảng đến nay, nhiệm vụ và giải pháp trọng tâm trong thời gian tới.

Ý kiến phát biểu của các đồng chí nhìn chung đều bày tỏ sự nhất trí cao với nội dung Báo cáo, đồng thời bổ sung, làm rõ thêm nhiều vấn đề; nêu thêm một số kinh nghiệm, cách làm tốt trong lãnh đạo, chỉ đạo thời gian qua và đề xuất, kiến nghị, nhấn mạnh một số giải pháp nhằm đẩy mạnh hơn nữa công tác phòng, chống tham nhũng thời gian tới. Để kết thúc Hội nghị, tôi xin phát biểu làm rõ thêm một số vấn đề:

I- CÔNG TÁC PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG TỪ SAU ĐẠI HỘI LẦN THỨ XII ĐẾN NAY

Chúng ta vui mừng nhận thấy, sau hơn hai năm thực hiện Nghị quyết Đại hội XII của Đảng, mặc dù phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức, nhưng với sự nỗ lực phấn đấu, chung sức, chung lòng của toàn Đảng, toàn dân, đất nước ta tiếp tục phát triển và đạt được những kết quả khá toàn diện trên hầu hết các lĩnh vực.

Kinh tế vĩ mô tiếp tục ổn định; các cân đối lớn cơ bản được bảo đảm, lạm phát được kiểm soát; an sinh xã hội được chăm lo tốt hơn; lần đầu tiên sau nhiều năm chúng ta hoàn thành toàn diện và vượt mức các chỉ tiêu kế hoạch kinh tế - xã hội đã đề ra, đạt tăng trưởng GDP 6,81% là mức cao so với nhiều nước trong khu vực và trên thế giới.

Quốc phòng, an ninh được tăng cường, chủ quyền quốc gia được giữ vững. Công tác đối ngoại ngày càng được mở rộng, đi vào chiều sâu, vị thế và uy tín của Việt Nam trên trường quốc tế tiếp tục được nâng cao. Công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, kiện toàn hệ thống chính trị được đẩy mạnh.

Riêng công tác phòng, chống tham nhũng được chỉ đạo thực hiện ráo riết, quyết liệt, đạt nhiều kết quả tích cực, rõ rệt, để lại dấu ấn tốt, được nhân dân rất hoan nghênh, đồng tình, ủng hộ;

các tổ chức quốc tế ghi nhận, đánh giá tích cực. Tham nhũng đang từng bước được kiềm chế và có chiều hướng thuyên giảm, góp phần giữ vững ổn định chính trị, phát triển kinh tế - xã hội, củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng và Nhà nước. Nổi bật là:

1. Nhiều quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước được ban hành nhằm tăng cường công tác xây dựng Đảng, xây dựng hệ thống chính trị và phòng, chống tham nhũng, vừa có tác dụng giáo dục, răn đe, ngăn chặn, vừa là căn cứ để phát hiện và xử lý các sai phạm.

Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, các cơ quan tham mưu của Đảng đã ban hành nhiều chủ trương, giải pháp mới, mạnh mẽ, quyết liệt về xây dựng, chỉnh đốn Đảng và phòng, chống tham nhũng; nhiều quy định, nghị quyết được quán triệt và thực hiện nghiêm túc, đi vào cuộc sống, có tác dụng cảnh báo, phòng ngừa có hiệu quả. Quốc hội, Chính phủ và các bộ, ngành chức năng đã quan tâm rà soát, sửa đổi, bổ sung, ban hành mới nhiều quy định pháp luật về quản lý kinh tế - xã hội và phòng, chống tham nhũng; khắc phục một bước những sơ hở, bất cập trong các quy định của pháp luật làm phát sinh tiêu cực, tham nhũng.

Có thể nói, đến nay các chủ trương của Đảng, các văn bản quy phạm pháp luật về phòng, chống tham nhũng cơ bản đã tương đối đủ, cái cần nhất bây giờ là sự tự giác, sự thống nhất cao về ý chí và hành động, là tổ chức thực hiện.

2. Công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán được chỉ đạo quyết liệt, chặt chẽ, kịp thời phát hiện và xử lý nghiêm minh các sai phạm, siết chặt kỷ luật, kỷ cương, góp phần đắc lực nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng.

Cấp ủy đảng, ủy ban kiểm tra các cấp đã tăng cường chỉ đạo, chủ động, quyết liệt, có trọng tâm, trọng điểm; tập trung lựa chọn

đối tượng, lĩnh vực, địa bàn nhạy cảm, phức tạp, dễ phát sinh vi phạm, những vấn đề bức xúc mà cán bộ, đảng viên và nhân dân quan tâm để tiến hành kiểm tra, giám sát; kết luận, làm rõ nhiều vi phạm, trên cơ sở đó quyết định hoặc đề nghị thi hành kỷ luật nghiêm minh, chính xác, kịp thời đối với nhiều tổ chức và cá nhân vi phạm.

Sau hơn hai năm thực hiện Nghị quyết Đại hội XII của Đảng, cấp ủy, ủy ban kiểm tra các cấp đã thi hành kỷ luật hơn 490 tổ chức đảng và 35.000 đảng viên vi phạm, trong đó có gần 1.300 đảng viên bị thi hành kỷ luật do tham nhũng, cố ý làm trái.

Ủy ban Kiểm tra Trung ương đã kiểm tra làm rõ nhiều sai phạm đặc biệt nghiêm trọng, quyết định kỷ luật và đề nghị Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư thi hành kỷ luật đối với nhiều cán bộ cao cấp và tổ chức đảng vi phạm, trong đó có cả đồng chí là Ủy viên Trung ương Đảng, Ủy viên Bộ Chính trị; kỷ luật cả cán bộ đương chức và đã nghỉ hưu, cả trong lực lượng vũ trang; làm nghiêm từ trên xuống dưới...

Đây là bước đột phá trong công tác kiểm tra, kỷ luật của Đảng, siết chặt kỷ luật, kỷ cương trong Đảng và bộ máy nhà nước, được đông đảo cán bộ, đảng viên và nhân dân đồng tình, ủng hộ, đánh giá cao.

Các cơ quan thanh tra, kiểm toán tập trung thanh tra, kiểm toán các lĩnh vực dễ phát sinh tiêu cực, tham nhũng, nhất là các dự án gây thất thoát, thua lỗ lớn, kéo dài, dư luận xã hội quan tâm.

Qua thanh tra, kiểm toán đã kiến nghị thu hồi về ngân sách nhà nước gần 170.000 tỉ đồng, hơn 12.000 ha đất; kiến nghị sửa đổi, bổ sung, thay thế, hủy bỏ hơn 300 văn bản quản lý nhà nước không còn phù hợp trên các lĩnh vực; kiến nghị cơ quan có thẩm quyền kiểm điểm trách nhiệm nhiều tập thể, cá nhân sai phạm,

chuyển gần 200 vụ việc sang cơ quan có thẩm quyền để điều tra làm rõ và xử lý theo quy định của pháp luật.

Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng đã tổ chức 31 đoàn kiểm tra, giám sát việc thanh tra các vụ việc, khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng, kinh tế tại 63 tỉnh, thành phố. Qua kiểm tra, giám sát đã kiến nghị chỉ đạo xử lý 452 vụ việc, vụ án tham nhũng, kinh tế.

Điều đáng mừng là tại một số địa phương, cấp ủy đảng, chính quyền đã quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo, tạo chuyển biến trong công tác kiểm tra, thanh tra, phát hiện, xử lý nghiêm minh, kịp thời nhiều cán bộ, đảng viên có sai phạm liên quan đến tham nhũng, kể cả những đồng chí trong ban thường vụ, thường trực cấp ủy; tình trạng “trên nóng, dưới lạnh” đã bước đầu được khắc phục tại một số địa phương (điển hình như Thành phố Hồ Chí Minh, Hà Nội, Đà Nẵng, Sơn La, Đắk Lắk, Cần Thơ...).

3. Công tác phát hiện, xử lý các vụ việc, điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng, kinh tế được đẩy mạnh và có những chuyển biến tích cực, rõ nét, được coi là điểm sáng trong công tác phòng, chống tham nhũng thời gian gần đây.

Nhiều vụ việc, vụ án tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng, phức tạp, kể cả những vụ việc tồn tại từ nhiều năm trước đã được phát hiện, xử lý nghiêm minh, công khai, đúng pháp luật, rất nghiêm khắc nhưng cũng rất nhân văn; có lý, có tình, thể hiện rõ quan điểm “Nói đi đôi với làm, không có vùng cấm, không có ngoại lệ, không có đặc quyền”, góp phần nâng cao uy tín, sức chiến đấu của Đảng và cũng là biện pháp cảnh tỉnh, răn đe có hiệu quả (vụ án Dương Chí Dũng; vụ án Vũ Quốc Hảo; vụ án Huỳnh Thị Huyền Như; vụ án Phạm Công Danh; vụ án Hà Văn Thắm;

vụ án Giang Kim Đạt; vụ án Đinh La Thăng; vụ án Trịnh Xuân Thanh; vụ án Phan Văn Anh Vũ (Vũ Nhôm); vụ án Đinh Ngọc Hệ (Út Trọc); vụ án đánh bạc và tổ chức đánh bạc xảy ra tại Phú Thọ và một số địa phương...).

Đáng chú ý là, việc thu hồi tài sản trong các vụ án tham nhũng được chú trọng hơn; việc kê biên, thu giữ tài sản trong một số vụ án tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng đạt khá cao (vụ Giang Kim Đạt hơn 300 tỉ đồng; vụ Hứa Thị Phấn hơn 10.000 tỉ đồng; vụ Ngân hàng Đông Á hơn 2.000 tỉ đồng; vụ Phạm Công Danh (giai đoạn I) hơn 6.000 tỉ đồng; vụ Đinh La Thăng hơn 20 tỉ đồng; vụ Trịnh Xuân Thanh hơn 45 tỉ đồng; vụ AVG hơn 8.500 tỉ đồng...).

4. Việc xây dựng và tổ chức thực hiện các cơ chế, chính sách về tổ chức, cán bộ để phòng, chống tham nhũng có nhiều chuyển biến rõ nét; cải cách hành chính công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình trong hoạt động của các cơ quan, tổ chức, đơn vị được tập trung chỉ đạo thực hiện và đạt những kết quả tích cực.

Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư đã có nhiều đổi mới, nhất quán, rõ ràng, chỉ đạo giải quyết được nhiều vấn đề tồn đọng trước đây trong công tác cán bộ; “không chạy chức, chạy quyền” đã trở thành tuyên ngôn mạnh mẽ.

Công tác nhận xét, đánh giá cán bộ chính xác hơn; việc luân chuyển cán bộ thực hiện bài bản hơn.

Chính phủ và các bộ, ngành, địa phương đã đẩy mạnh cải cách hành chính, tăng cường công khai, minh bạch, cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia, góp phần quan trọng vào tăng trưởng kinh tế và phòng ngừa tiêu cực, tham nhũng.

Cấp ủy, chính quyền, cán bộ lãnh đạo các cấp đã quan tâm hơn tới việc tiếp nhận, tổ chức đối thoại, giải quyết những phản ánh, kiến nghị, những vướng mắc, bức xúc của người dân, doanh nghiệp.

5. Công tác thông tin, tuyên truyền có nhiều đổi mới, nhất là phát huy vai trò của báo chí, truyền thông trong phòng, chống tham nhũng.

Công khai kết quả thanh tra, kiểm tra, xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng, kinh tế; chủ động cung cấp thông tin về những vấn đề nhạy cảm, dư luận xã hội quan tâm, giúp định hướng tốt dư luận xã hội và cũng thể hiện sự công khai, minh bạch của Đảng, Nhà nước trong xử lý tham nhũng.

Các cơ quan thông tấn, báo chí đã tích cực đồng hành cùng cơ quan chức năng trong phòng, chống tham nhũng; có nhiều tin, bài về công tác phòng, chống tham nhũng, đấu tranh phản bác luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch về công tác phòng, chống tham nhũng của Đảng, Nhà nước ta.

6. Chú trọng kiện toàn tổ chức, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động và sự phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị chức năng phòng, chống tham nhũng.

Ban Chỉ đạo có nhiều đổi mới cả về nội dung và phương thức hoạt động, chú trọng nâng cao hiệu quả thực tế công tác, làm việc rất nghiêm túc, trách nhiệm, bài bản, hoàn thành tốt các nhiệm vụ được giao, có việc vượt yêu cầu đề ra; hầu như cứ sau mỗi phiên họp Ban Chỉ đạo, cuộc họp của Thường trực Ban Chỉ đạo thì tình hình thực tế lại có bước chuyển biến mới rõ rệt.

Các đồng chí thành viên Ban Chỉ đạo rất tích cực, trách nhiệm, sâu sát, quyết liệt chỉ đạo triển khai thực hiện các nội dung công việc theo chương trình, kế hoạch công tác của Ban Chỉ đạo.

Ban Nội chính Trung ương - Cơ quan Thường trực của Ban Chỉ đạo có nhiều nỗ lực, cố gắng, chủ động, sâu sát, quyết liệt hơn trong tham mưu, đề xuất, giúp Ban Chỉ đạo xây dựng và tổ chức thực hiện có hiệu quả các chương trình, kế hoạch công tác.

Các cơ quan kiểm tra của Đảng, thanh tra, kiểm toán, công an, kiểm sát, tòa án vào cuộc ngày càng tích cực, hiệu quả; các đơn vị chuyên trách chống tham nhũng tiếp tục được kiện toàn tổ chức, bộ máy, đẩy mạnh hoạt động nghiệp vụ trong phát hiện, xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng. Quan hệ phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị chức năng phòng, chống tham nhũng ngày càng chặt chẽ, hiệu quả hơn.

Từ những kết quả trên cho thấy, những chuyển biến tích cực trong công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đã góp phần củng cố niềm tin, tạo sự đồng thuận, phấn chấn trong nhân dân. Đây chính là nguồn động lực to lớn để chúng ta hoàn thành tốt các nhiệm vụ đã đề ra, đưa đất nước phát triển nhanh và bền vững.

Không phải như một vài ý kiến lo ngại rằng, nếu quá tập trung vào chống tham nhũng, xây dựng, chỉnh đốn Đảng sẽ làm “chùn” sự chỉ đạo hay làm “chậm” sự phát triển, mà ngược lại, chính nhờ làm tốt công tác xây dựng Đảng, đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng đã góp phần thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, tăng cường an ninh - quốc phòng, đối ngoại.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, chúng ta cũng phải thẳng thắn nhìn nhận công tác phòng, chống tham nhũng vẫn còn những tồn tại, hạn chế như Báo cáo đã nêu.

Công tác phòng, chống tham nhũng ở một số địa phương, bộ, ngành chưa có sự chuyển biến rõ rệt, vẫn còn tình trạng “trên nóng,

dưới lạnh”, nể nang, né tránh, ngại va chạm; việc phát hiện, xử lý tham nhũng vẫn chưa đáp ứng yêu cầu; tự kiểm tra, tự phát hiện và xử lý tham nhũng trong nội bộ cơ quan, đơn vị vẫn là khâu yếu.

Tình trạng những nhiều, tiêu cực trong khu vực hành chính, dịch vụ công vẫn gây bức xúc trong người dân, doanh nghiệp.

Nguyên nhân cơ bản của những hạn chế là do nhiều cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị chưa nhận thức sâu sắc mức độ nghiêm trọng của tình hình tham nhũng ở địa phương, lĩnh vực mình quản lý; chưa thực sự gương mẫu, quyết liệt trong lãnh đạo, chỉ đạo, thực hiện nhiệm vụ phòng, chống tham nhũng.

Một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, trong đó có cả những người là lãnh đạo, quản lý thiếu tu dưỡng, rèn luyện, có biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, có hành vi những nhiều, tiêu cực, tham nhũng.

Thể chế, chính sách pháp luật trên một số lĩnh vực còn bất cập, tính khả thi không cao; chưa có cơ chế đủ mạnh để kiểm soát chặt chẽ quyền lực; công tác kiểm tra, giám sát việc thực thi quyền lực của người có chức vụ, quyền hạn chưa được quan tâm thực hiện, nên dễ dẫn đến việc lạm quyền để trục lợi; chế độ trách nhiệm, chế độ công vụ chưa rõ ràng, cụ thể.

Việc thực thi pháp luật nhìn chung chưa nghiêm; kỷ cương, kỷ luật trên một số ngành, lĩnh vực còn bị buông lỏng. Tổ chức bộ máy, quyền hạn, phương tiện, điều kiện làm việc của các cơ quan, đơn vị chức năng phòng, chống tham nhũng chưa tương xứng với chức năng, nhiệm vụ được giao; năng lực, trình độ của một bộ phận cán bộ, công chức chưa đáp ứng yêu cầu...

*Hội nghị toàn quốc về công tác phòng, chống tham nhũng,
ngày 25/6/2018*

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

II- VỀ PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP TRONG THỜI GIAN TỚI

Hiện nay, đất nước ta đang đứng trước những yêu cầu, nhiệm vụ mới với những thời cơ, thuận lợi và khó khăn, thách thức mới đan xen.

Sự nghiệp đổi mới, hội nhập quốc tế, phát triển đất nước nhanh và bền vững đang chuyển sang giai đoạn mới, cao hơn, ngày càng đi vào chiều sâu, khó khăn, phức tạp hơn so với trước. Tình hình, bối cảnh trong nước, quốc tế đã có nhiều thay đổi, đang diễn biến nhanh chóng, phức tạp, khó lường.

Sau nửa nhiệm kỳ thực hiện Nghị quyết Đại hội XII của Đảng, công tác phòng, chống tham nhũng đã đạt những kết quả rất quan trọng, rất đáng mừng. Tuy nhiên, phòng, chống tham nhũng là

công việc hệ trọng, phải được tiến hành thường xuyên, liên tục, kiên quyết, kiên trì; chúng ta tuyệt nhiên không được tự thỏa mãn với những kết quả đã đạt được.

Mọi cán bộ, đảng viên, trước hết là người đứng đầu, phải gương mẫu, đi đầu, có sự tự giác, thống nhất cao về ý chí và hành động trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng; không sợ mất uy tín, không sợ khuyết điểm; trái lại, phải mạnh dạn làm để giữ gìn uy tín, củng cố niềm tin của nhân dân và phải công khai để nhân dân biết, ủng hộ và giám sát.

Phải biết dựa vào dân, lắng nghe dân, cái gì mà quần chúng nhân dân hoan nghênh, ủng hộ thì chúng ta phải quyết tâm làm và làm cho bằng được; ngược lại, cái gì nhân dân không đồng tình, thậm chí căm ghét, phản đối thì chúng ta phải cương quyết ngăn ngừa, uốn nắn và xử lý nghiêm các sai phạm.

Bên cạnh việc xử lý nghiêm đối với những trường hợp sai phạm, chúng ta cũng cần có cơ chế để bảo vệ, khuyến khích những cán bộ, đảng viên, người đứng đầu dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm, mạnh dạn, đi đầu trong đổi mới vì sự phát triển của đất nước; việc đánh giá, nhìn nhận về các sai phạm cũng cần phải đặt trong những điều kiện, hoàn cảnh lịch sử cụ thể để có quan điểm xử lý khách quan, phù hợp.

Đồng thời, cần kiên quyết đấu tranh với những quan điểm sai trái, phản bác luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, phân tử xấu muốn lợi dụng cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng để chia rẽ nội bộ, nói xấu, bôi nhọ Đảng, Nhà nước và chế độ ta.

Hội nghị chúng ta thống nhất, đồng tình cao với các nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm trong thời gian tới mà Báo cáo đã nêu. Tôi muốn nhấn mạnh, lưu ý thêm một số vấn đề:

Một là, phải tiếp tục đẩy mạnh, nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, giáo dục, tạo sự tự giác, thống nhất cao về ý chí và hành động trong cán bộ, đảng viên và nhân dân về phòng, chống tham nhũng.

Công tác tuyên truyền phải khẳng định rõ quyết tâm của Đảng, Nhà nước về phòng, chống tham nhũng; làm cho mọi người thấy rõ việc chỉnh đốn Đảng, xử lý nghiêm khắc nhiều cán bộ, đảng viên sai phạm không làm “chậm lại” sự phát triển, mà ngược lại, càng làm trong sạch, tạo sức mạnh thật sự của bộ máy và đội ngũ cán bộ, củng cố và tăng cường niềm tin của nhân dân, tạo động lực mới, khí thế mới để thực hiện thắng lợi mọi nhiệm vụ, tạo sự thống nhất cao về ý chí và hành động của cán bộ, đảng viên và nhân dân.

Tăng cường phối hợp, kịp thời cung cấp, công khai thông tin, định hướng tuyên truyền về phòng, chống tham nhũng, nhất là chủ động thông tin về kết quả kiểm tra, thanh tra, xử lý cán bộ, đảng viên vi phạm; về khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng, kinh tế; về những vấn đề nhạy cảm, dư luận xã hội quan tâm trong xử lý tham nhũng.

Chú trọng thông tin tuyên truyền gương người tốt, việc tốt, khắc phục tình trạng thông tin một chiều, thông tin không chính xác, mang tính kích động, gây hoang mang hoặc quy kết về tội danh, mức án trước khi xét xử. Bảo vệ, khen thưởng, động viên những người làm báo tích cực, dũng cảm đấu tranh chống tham nhũng; đấu tranh với các luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch, lợi dụng phòng, chống tham nhũng để chống phá Đảng, Nhà nước; xử lý nghiêm khắc việc đưa tin sai sự thật, vu cáo, bịa đặt gây hậu quả xấu.

Kiên trì rèn luyện đức tính liêm khiết, xây dựng văn hóa tiết kiệm, không tham nhũng trong cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức. Trước hết là phải xây dựng ý thức tự giác chấp hành, thực hiện nghiêm túc các quy định của Đảng và pháp luật của Nhà nước về phòng, chống tham nhũng, lãng phí; chủ động xử lý khi có xung đột lợi ích; xây dựng, thực hiện tốt quy tắc ứng xử, quy tắc đạo đức nghề nghiệp; phê phán, lên án, đấu tranh với tham nhũng, lãng phí; trọng liêm sỉ, danh dự, biết xấu hổ khi bản thân và người thân tham nhũng, lãng phí.

Đặc biệt, báo chí và các phương tiện thông tin đại chúng phải cổ vũ, động viên sự vào cuộc quyết liệt của cả hệ thống chính trị, huy động sức mạnh của toàn dân trong cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, làm cho quần chúng khinh ghét tệ tham ô, lãng phí, quan liêu; biến hàng ức, hàng triệu con mắt, lỗ tai cảnh giác của quần chúng thành những ngọn đèn pha soi sáng khắp mọi nơi, không để cho tệ tham ô, lãng phí, quan liêu còn chỗ ẩn nấp¹, như lời Bác Hồ đã căn dặn.

Hai là, phải tập trung chỉ đạo xây dựng, hoàn thiện các quy định của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về phòng, chống tham nhũng; phấn đấu từ nay đến hết nhiệm kỳ cơ bản hoàn thành một bước về xây dựng một cơ chế phòng ngừa chặt chẽ để “không thể tham nhũng”.

Tập trung hoàn thành việc xây dựng các quy định của Đảng về phòng, chống tham nhũng theo Nghị quyết Trung ương 4, Trung ương 6 và Trung ương 7 khóa XII, nhất là: Hoàn thiện quy định về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên; các quy định về kiểm soát quyền lực, trách nhiệm người đứng đầu khi

1. Xem Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.13, tr.419 (B.T).

thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn, trách nhiệm giải trình, bảo đảm dân chủ, công khai, minh bạch; quy định về việc ngăn chặn những người có chức, có quyền lợi dụng cương vị công tác để trục lợi; quy định về cho thôi, miễn nhiệm, từ chức đối với cán bộ lãnh đạo, quản lý; quy định về điều chuyển, thay thế cán bộ khi có dư luận hoặc có biểu hiện tiêu cực, tham nhũng, uy tín thấp; cơ chế khuyến khích và bảo vệ cán bộ dám nghĩ, dám làm, dám đột phá, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung...

Đề nghị Quốc hội, Chính phủ tập trung chỉ đạo khẩn trương tiếp thu, hoàn thiện Luật phòng, chống tham nhũng (sửa đổi) bảo đảm khả thi và hiệu quả; sớm ban hành Luật bảo vệ bí mật nhà nước; sửa đổi, bổ sung Luật giám định tư pháp, Luật thanh tra, Luật cán bộ, công chức, Luật viên chức và các văn bản quy định chi tiết thi hành để khắc phục những hạn chế, vướng mắc trong phòng, chống tham nhũng.

Đẩy nhanh việc xây dựng, hoàn thiện cơ chế, chính sách, pháp luật, khắc phục những sơ hở trong quản lý kinh tế - xã hội và phòng, chống tham nhũng, nhất là ở các lĩnh vực dễ xảy ra tham nhũng.

Ba là, tăng cường kiểm tra, giám sát, kỷ luật đảng, siết chặt kỷ luật, kỷ cương; xây dựng đội ngũ cán bộ có đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ trong tình hình mới.

Tiếp tục làm tốt công tác xây dựng Đảng và hệ thống chính trị, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”; đấu tranh mạnh mẽ chống chủ nghĩa cá nhân, thói ích kỷ vụ lợi, “lợi ích nhóm”.

Siết chặt kỷ luật, kỷ cương trong Đảng và bộ máy nhà nước; đối với những người vi phạm phải có hình thức xử lý kịp thời, nghiêm minh, công khai.

Các cấp ủy, tổ chức đảng phải tăng cường quản lý, giám sát cán bộ, đảng viên để kịp thời phát hiện, giải quyết từ sớm, ngăn chặn từ đầu sai phạm; tiến hành mạnh mẽ hơn, quyết liệt hơn công tác kiểm tra, giám sát để kịp thời phát hiện, ngăn chặn, xử lý hành vi tham nhũng.

Mục đích kỷ luật là để “trị bệnh cứu người”, cảnh tỉnh, răn đe, do đó phải quán triệt phương châm phòng ngừa chặt chẽ, ngăn chặn từ gốc, phát hiện từ sớm, xử lý từ đầu, không để vi phạm nhỏ tích tụ thành sai phạm lớn. Tăng cường giám sát của tổ chức đảng từ trên xuống, giám sát từ dưới lên, phát huy vai trò giám sát lẫn nhau trong cùng cấp, tăng cường quản lý, giám sát thường ngày đối với đảng viên và cán bộ lãnh đạo.

Xử lý nghiêm kỷ luật của Đảng, đồng thời kỷ luật đảng không thay thế kỷ luật hành chính, kỷ luật đoàn thể và các hình thức xử lý của pháp luật; đảng viên vi phạm pháp luật đến mức phải truy cứu trách nhiệm hình sự thì phải xem xét truy cứu trách nhiệm hình sự. Đảng viên ở bất cứ cương vị công tác nào vi phạm đều phải xử lý nghiêm, làm nghiêm từ trên xuống dưới; nơi nào tự kiểm tra không phát hiện, hoặc phát hiện nhưng xử lý vi phạm nường nhẹ thì cấp ủy, người đứng đầu cơ quan, đơn vị, địa phương đó phải chịu trách nhiệm và có hình thức xử lý đúng mức, không “rút kinh nghiệm” chung chung.

Giao cho Ủy ban Kiểm tra Trung ương có thể chỉ đạo, kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật đảng xuống đến cả đảng bộ cấp huyện và cơ sở khi cần thiết, tránh tình trạng bao che sai phạm trong nội bộ của các địa phương, cơ quan, đơn vị.

Cần tập trung khắc phục bằng được những yếu kém trong công tác cán bộ, những sai phạm của cán bộ khiến dư luận bức xúc. Kiểm tra toàn diện công tác cán bộ; chú trọng kiểm tra,

giám sát cán bộ có biểu hiện tham nhũng; có nhiều dư luận quần chúng phản ánh, tố cáo tham nhũng; cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp và cán bộ được quy hoạch vào các vị trí lãnh đạo, quản lý.

Cấp ủy, tổ chức đảng, bộ, ngành, chính quyền các cấp và cán bộ, đảng viên phải nhận diện rõ, đấu tranh quyết liệt, có hiệu quả với các việc làm sai trái, lợi ích nhóm, mưu lợi cá nhân, với các đối tượng có biểu hiện, hành vi chạy chức, chạy quyền; bảo vệ cái đúng, chỉ rõ cái sai, can ngăn những việc làm chưa đúng, phát hiện và xử lý kịp thời việc lạm dụng, lợi dụng quyền lực để thực hiện những hành vi sai trái trong công tác cán bộ hoặc tiếp tay cho chạy chức, chạy quyền; kiên quyết hủy bỏ, thu hồi các quyết định không đúng về công tác cán bộ, đồng thời xử lý nghiêm những tổ chức, cá nhân sai phạm, có hành vi tham nhũng trong công tác cán bộ; thực hiện có hiệu quả chủ trương bố trí một số chức danh cán bộ lãnh đạo cấp tỉnh, cấp huyện không phải là người địa phương.

Kiên quyết thực hiện có hiệu quả việc sắp xếp lại bộ máy, tinh giản biên chế, gắn với cải cách chế độ công vụ, cơ cấu lại đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức và đổi mới chính sách tiền lương; xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược có đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 6, Trung ương 7 khóa XII.

Bốn là, tăng cường, nâng cao hiệu quả công tác giám sát, kiểm soát quyền lực để phòng, chống tham nhũng.

Quyền lực luôn có nguy cơ bị “tha hóa”, tham nhũng là “khuyết tật bẩm sinh” của quyền lực, cho nên phải thiết lập cho được một cơ chế kiểm soát việc thực thi quyền lực đối với người có chức vụ, quyền hạn theo nguyên tắc mọi quyền lực đều phải được

kiểm soát chặt chẽ bằng cơ chế; quyền hạn phải được ràng buộc với trách nhiệm, quyền hạn đến đâu trách nhiệm đến đó, quyền hạn càng cao, trách nhiệm càng lớn.

Do vậy, phải tăng cường kiểm tra, giám sát, kiểm soát để bảo đảm quyền lực được vận hành công khai, minh bạch, đúng đắn, không bị “tha hóa”; phân công, phân cấp gắn với giao quyền, ràng buộc trách nhiệm, đồng thời thực hiện nghiêm việc xử lý, điều chuyển, miễn nhiệm, thay thế cán bộ có biểu hiện tham nhũng gây nhiều dư luận; xử lý nghiêm trách nhiệm người đứng đầu khi để xảy ra tham nhũng trong cơ quan, tổ chức, đơn vị do mình quản lý, phụ trách; và quan trọng hơn là phải ngăn ngừa tận gốc những sai phạm, khuyết điểm một cách căn cơ, bài bản bằng các quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước, nói một cách hình ảnh là phải “nhốt quyền lực vào trong lồng cơ chế”.

Phải tăng cường giám sát việc sử dụng quyền lực của cán bộ lãnh đạo, nhất là người đứng đầu, tăng cường giám sát trong nội bộ tập thể lãnh đạo; công khai quy trình sử dụng quyền lực theo pháp luật để cán bộ, nhân dân giám sát.

Cán bộ lãnh đạo các cấp phải ghi nhớ, bất cứ ai cũng không có quyền lực tuyệt đối ngoài pháp luật, bất kỳ ai sử dụng quyền lực đều phải phục vụ nhân dân, chịu trách nhiệm trước nhân dân và tự giác chịu sự giám sát của nhân dân.

Công quỹ là của công cho nên một xu, một hào cũng không được chi dùng bữa bãi; công quyền là vì dân cho nên không được mảy may vì riêng tư; phải thật sự chí công vô tư, công tư phân minh, công trước tư sau, vì công mà quên tư; mọi việc đều xuất phát từ dân, vì dân.

Năm là, nâng cao hiệu quả công tác phát hiện, xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng, nhất là ở các địa phương, cơ sở; xử lý, ngăn chặn có hiệu quả tệ “tham nhũng vặt”; nâng cao hiệu quả thu hồi tài sản tham nhũng.

Cần tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, tạo sự chuyển biến mạnh mẽ, rõ rệt hơn trong phát hiện, xử lý tham nhũng ở địa phương, cơ sở, khắc phục tình trạng “trên nóng, dưới lạnh”.

Tập trung chỉ đạo thanh tra, kiểm tra, kiểm toán vào những nơi có vấn đề phức tạp, dư luận quan tâm, các lĩnh vực dễ nảy sinh tiêu cực, tham nhũng; xử lý, ngăn chặn có hiệu quả tình trạng vòi vĩnh, nhũng nhiễu, “gọi ý”, “lót tay”, gây phiền hà cho người dân và doanh nghiệp trong giải quyết công việc.

Đẩy nhanh tiến độ xác minh, điều tra, xử lý các vụ án, vụ việc tham nhũng, kinh tế, nhất là các vụ việc, vụ án nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội đặc biệt quan tâm; kiên quyết xử lý nghiêm minh, kịp thời, đúng quy định của Đảng và pháp luật của Nhà nước, không có vùng cấm, không có đặc quyền, không có ngoại lệ.

Bổ sung, hoàn thiện quy định về xử lý trách nhiệm đối với tổ chức, cá nhân thực hiện nhiệm vụ kiểm tra, thanh tra, kiểm toán nhưng không phát hiện được sai phạm, sau đó sai phạm này lại được phát hiện bởi các đoàn kiểm tra, thanh tra, kiểm toán khác. Có các giải pháp phù hợp, thuận lợi, an toàn để khuyến khích và kịp thời xử lý thông tin do người dân phát hiện, phản ánh, tố cáo.

Tích cực xác minh, kịp thời áp dụng các biện pháp kê biên tài sản, phong tỏa tài khoản, thu hồi triệt để tài sản tham nhũng trong quá trình thanh tra, kiểm tra, kiểm toán, điều tra, truy tố,

xét xử và thi hành án; khuyến khích người phạm tội tự nguyện bồi thường, khắc phục hậu quả trong các vụ án tham nhũng, kinh tế.

Sáu là, tiếp tục kiện toàn tổ chức bộ máy, cán bộ, nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động của các cơ quan, đơn vị có chức năng phòng, chống tham nhũng.

Tiếp tục kiện toàn, phát huy hơn nữa vai trò của các cơ quan phòng, chống tham nhũng, giúp việc các cấp ủy từ Trung ương đến cơ sở. Các cơ quan nội chính, kiểm tra, thanh tra, điều tra, kiểm sát, xét xử phải là những “thanh bảo kiếm” sắc bén, có dũng khí đấu tranh ngăn chặn những việc làm sai trái, lợi ích nhóm, mưu lợi cá nhân; có nghiệp vụ, bản lĩnh bảo vệ cái đúng, chỉ rõ cái sai, can ngăn những việc làm chưa đúng; có quy định để ngăn ngừa có hiệu quả những sự tác động không theo đúng quy định của Đảng và pháp luật của Nhà nước vào hoạt động của các cơ quan này.

Điều đặc biệt quan trọng có ý nghĩa quyết định là những người làm công tác phòng, chống tham nhũng nói chung, những người trực tiếp làm việc trong các cơ quan chức năng phòng, chống tham nhũng nói riêng phải thật sự liêm chính, trong sạch, biết gương mẫu giữ mình, trọng liêm sỉ, không chịu bất cứ sức ép không trong sáng nào, bất cứ sự cám dỗ, mua chuộc nào của những kẻ phạm tội.

Đấu tranh phòng, chống tham nhũng là công việc khó khăn, phức tạp và lâu dài. Từ những kinh nghiệm, kết quả đạt được trong thời gian qua, nhất là từ sau Đại hội XII của Đảng đến nay, chúng ta có cơ sở để tin rằng, với quyết tâm chính trị cao của Đảng, Nhà nước; sự vào cuộc tích cực, đồng bộ của các

cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, cả hệ thống chính trị và toàn xã hội, công tác phòng, chống tham nhũng thời gian tới sẽ tiếp tục đạt được nhiều kết quả tích cực, rõ rệt hơn nữa; tham nhũng nhất định sẽ được ngăn chặn và từng bước đẩy lùi; góp phần xây dựng Đảng ta, Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp cách mạng và niềm mong đợi của nhân dân.

Tôi đề nghị các đồng chí, trên từng cương vị công tác của mình, trước hết là những người đứng đầu, hãy nêu cao tinh thần trách nhiệm trước Đảng, trước nhân dân và đất nước, gương mẫu, đi đầu trong lãnh đạo, chỉ đạo, triển khai thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp phòng, chống tham nhũng, nhất là tập trung chỉ đạo nâng cao hiệu quả phát hiện, xử lý nghiêm minh, kịp thời các hành vi tiêu cực, tham nhũng ngay trong bộ, ngành, địa phương, cơ quan, đơn vị mình, góp phần vào thành công chung của cả nước.

PHÁT BIỂU KẾT LUẬN TẠI HỘI NGHỊ TOÀN QUỐC NĂM 2020

*Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng, Trưởng Ban Chỉ đạo
Trung ương về phòng, chống tham nhũng phát biểu kết luận
tại Hội nghị toàn quốc tổng kết công tác phòng, chống tham nhũng
giai đoạn 2013 - 2020, ngày 12/12/2020*

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

Hôm nay, trong không khí cả nước hân hoan, phấn khởi và đang tích cực chuẩn bị tiến tới Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, chúng ta tổ chức Hội nghị toàn quốc tổng kết công tác phòng, chống tham nhũng giai đoạn 2013 - 2020, một hội nghị có ý nghĩa rất quan trọng, được cán bộ,

đảng viên và nhân dân rất quan tâm, đặt nhiều kỳ vọng. Chúng ta cũng đã từng tổ chức Hội nghị toàn quốc bàn về nội dung này vào các năm 2014 và 2018, nhưng đó là những hội nghị tổng kết hằng năm. Lần này, khác với hai hội nghị lần trước ở chỗ là để tổng kết, đánh giá kết quả công tác trong 8 năm qua và bàn những biện pháp để tiếp tục thực hiện trong thời gian tới, với quy mô lớn, số lượng đông và thành phần rộng hơn (gần 700 đại biểu dự Hội nghị tập trung tại Hội trường Bộ Quốc phòng và gần 5.000 đại biểu tại hơn 80 điểm cầu trực tuyến trên cả nước). Đây là Hội nghị toàn quốc có quy mô lớn nhất về công tác phòng, chống tham nhũng kể từ khi thành lập Ban Chỉ đạo (năm 2013) đến nay.

Tôi xin được thay mặt Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, nhiệt liệt hoan nghênh và cảm ơn các đồng chí đã tham dự Hội nghị rất đông đủ và đóng góp nhiều ý kiến rất tâm huyết, sâu sắc, trách nhiệm, mang đến cho Hội nghị một tinh thần phấn chấn, đoàn kết, trách nhiệm, thống nhất cao. Tôi cũng xin gửi đến các đại biểu có mặt tại Hội trường này và các đồng chí có mặt ở các đầu cầu lời chào thân ái, lời thăm hỏi chân tình và lời chúc mừng tốt đẹp nhất.

Thưa các đồng chí,

Sau một buổi làm việc khẩn trương, nghiêm túc, Hội nghị của chúng ta đã nghe Báo cáo của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng và ý kiến phát biểu của một số đại biểu. Tất cả các ý kiến phát biểu đều bày tỏ sự thống nhất cao với nội dung Báo cáo, đồng thời bổ sung, làm rõ thêm nhiều vấn đề; nêu thêm một số kinh nghiệm quý, cách làm hay trong lãnh đạo,

chỉ đạo và thực hiện, từ đó đề xuất, kiến nghị, nhấn mạnh một số nhiệm vụ, giải pháp nhằm đẩy mạnh hơn nữa công tác phòng, chống tham nhũng trong thời gian tới. Để kết thúc Hội nghị, tôi xin được thay mặt Ban Chỉ đạo phát biểu thêm một số ý kiến có tính chất khái quát lại những kết quả chủ yếu đã đạt được và làm rõ thêm một số vấn đề để thống nhất lãnh đạo, chỉ đạo, thực hiện.

I- NHÌN LẠI CÔNG TÁC PHÒNG, CHỐNG THAM NHƯNG GIAI ĐOẠN 2013 - 2020, NHẤT LÀ SAU 5 NĂM THỰC HIỆN NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI XII CỦA ĐẢNG

Xuất phát từ yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới, và với mong muốn và quyết tâm tạo bước chuyển mới, rõ rệt hơn nữa trong công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, Hội nghị Trung ương 5 khóa XI (tháng 5/2012) đã quyết định chủ trương thành lập Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng trực thuộc Bộ Chính trị do Tổng Bí thư làm Trưởng ban để chỉ đạo toàn diện công tác phòng, chống tham nhũng trên phạm vi cả nước. Thực hiện chủ trương này, ngày 01/02/2013, Bộ Chính trị khóa XI đã quyết định thành lập Ban Chỉ đạo với thành phần gồm những cán bộ lãnh đạo chủ chốt ở các cơ quan hết sức quan trọng của Đảng và Nhà nước.

Qua tổng kết và nghe các ý kiến phát biểu, qua kết quả cụ thể và qua điều tra dư luận xã hội, sự đánh giá của các tổ chức quốc tế, chúng ta có thể khẳng định rằng: Từ sau khi thành lập Ban Chỉ đạo đến nay, nhất là trong nhiệm kỳ Đại hội XII của Đảng, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng đã được lãnh đạo, chỉ đạo quyết liệt, bài bản, đi vào chiều sâu, có bước tiến mạnh, đạt nhiều kết quả cụ thể rất quan trọng, toàn diện,

rõ rệt, để lại dấu ấn tốt, tạo hiệu ứng tích cực, lan tỏa mạnh mẽ trong toàn xã hội và thực sự “*đã trở thành phong trào, xu thế*”, được cán bộ, đảng viên và nhân dân đồng tình, ủng hộ, đánh giá cao, được quốc tế ghi nhận. Tham nhũng từng bước được kiềm chế, ngăn chặn, góp phần quan trọng giữ vững ổn định chính trị, phát triển kinh tế - xã hội, củng cố niềm tin của cán bộ, đảng viên và nhân dân đối với Đảng, Nhà nước. Theo kết quả điều tra dư luận xã hội do Ban Tuyên giáo Trung ương tiến hành mới đây, tuyệt đại đa số ý kiến người dân (93%) bày tỏ tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng; khiến cho mọi sự xuyên tạc, chống phá của các thế lực thù địch đều trở nên trơ trẽn, nực cười. Đó là thành công lớn trong công tác phòng, chống tham nhũng của chúng ta. Nổi bật là:

1. Công tác phát hiện và xử lý tham nhũng được chỉ đạo đồng bộ, quyết liệt, hiệu quả, tạo bước đột phá trong công tác phòng, chống tham nhũng, khẳng định quyết tâm rất cao của Đảng, Nhà nước trong chống tham nhũng, “không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai, không chịu sức ép của bất kỳ cá nhân nào”

Công tác kiểm tra, giám sát của Đảng, thanh tra, kiểm toán của Nhà nước được tăng cường, phát hiện và xử lý nghiêm minh các sai phạm, siết chặt kỷ luật, kỷ cương trong Đảng và bộ máy nhà nước, góp phần đắc lực nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng. Cấp ủy, ủy ban kiểm tra các cấp đã tăng cường chỉ đạo, chủ động; tập trung kiểm tra, xử lý các tổ chức đảng, đảng viên khi có dấu hiệu vi phạm; xử lý cả cán bộ đương chức và đã nghỉ hưu, cả cán bộ cấp cao, cả trong lực lượng vũ trang; làm một cách bài bản, nghiêm minh từ trên xuống dưới,

có trọng tâm, trọng điểm; kỷ luật đảng đi trước, tạo tiền đề, mở đường cho thanh tra, điều tra, xử lý hình sự theo pháp luật. Ủy ban Kiểm tra Trung ương đã thể hiện rõ bản lĩnh, tinh thần kiên quyết, mở rộng phạm vi, đối tượng kiểm tra xuống đến cả cấp ủy cấp huyện và cơ sở; xử lý dứt điểm nhiều vụ việc phức tạp, kéo dài qua nhiều nhiệm kỳ, liên quan đến nhiều cấp, nhiều ngành, nhiều địa phương. Trong giai đoạn 2013 - 2020, cấp ủy, ủy ban kiểm tra các cấp đã thi hành kỷ luật hơn 131.000 đảng viên. Riêng từ đầu nhiệm kỳ Đại hội XII đến nay, đã thi hành kỷ luật hơn 87.000 cán bộ, đảng viên, trong đó, có trên 3.200 đảng viên bị kỷ luật liên quan đến tham nhũng; đã thi hành kỷ luật hơn 110 cán bộ thuộc diện Trung ương quản lý (27 ủy viên Trung ương Đảng, nguyên ủy viên Trung ương Đảng, 4 ủy viên Bộ Chính trị, nguyên ủy viên Bộ Chính trị, hơn 30 sĩ quan cấp tướng trong lực lượng vũ trang). Đây là bước đột phá trong công tác kiểm tra, kỷ luật của Đảng.

Ngành thanh tra, kiểm toán có nhiều cố gắng, công tâm, khách quan, làm rõ các sai phạm; kiến nghị, xử lý nghiêm các tổ chức, cá nhân có liên quan, thu hồi nhiều tài sản cho Nhà nước; nhất là tập trung vào các lĩnh vực có nhiều dư luận tiêu cực, tham nhũng, lãng phí; xử lý nghiêm và công khai các sai phạm liên quan đến nhiều dự án gây thất thoát, thua lỗ lớn, dư luận xã hội quan tâm¹. Từ năm 2013 đến nay, qua công tác thanh tra, kiểm toán, đã kiến nghị thu hồi, xử lý tài chính hơn 700.000 tỉ đồng, hơn 20.000 ha đất; kiến nghị xử lý trách nhiệm hơn 14.000 tập thể,

1. Như vụ việc Mobifone mua 95% cổ phần của AVG; việc cổ phần hóa cảng Quy Nhơn; các dự án, gói thầu liên quan đến Đình Ngọc Hệ; Dự án mở rộng Nhà máy Gang thép Thái Nguyên giai đoạn II, Dự án đầu tư cải tạo, mở rộng Nhà máy phân đạm Hà Bắc, Dự án Nhà máy nhiệt điện Thái Bình 2...

nhiều cá nhân; chuyển cơ quan điều tra xử lý gần 700 vụ việc có dấu hiệu tội phạm.

Công tác điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng, kinh tế được tiến hành kiên quyết, không khoan nhượng, không nường nhẹ, không làm oan, không bỏ lọt tội phạm, rất nghiêm minh, nhưng cũng rất nhân văn, có lý, có tình; hầu hết các đối tượng bị xử lý đều nhận thức rõ sai phạm của mình, tâm phục khẩu phục, ăn năn, hối lỗi, xin lỗi Đảng, Nhà nước; có tác dụng cảnh tỉnh, cảnh báo, răn đe, giáo dục, phòng ngừa mạnh mẽ, được dư luận, nhân dân rất đồng tình, ủng hộ, đánh giá cao, tạo bước đột phá trong công tác phát hiện và xử lý tham nhũng. Đã xử lý dứt điểm nhiều vụ án lớn, đặc biệt nghiêm trọng, phức tạp, cả những vụ tồn đọng, kéo dài từ nhiều năm trước¹, với nhiều cán bộ cấp cao bị xử lý hình sự, cả ủy viên Bộ Chính trị, bộ trưởng, thứ trưởng, chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh, tướng lĩnh trong lực lượng vũ trang. Từ năm 2013 đến nay, các cơ quan tố tụng trong cả nước đã khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử sơ thẩm hơn 11.700 vụ án tham nhũng, chức vụ, kinh tế, trong đó có 1.900 vụ án tham nhũng, với gần 4.400 bị cáo. Riêng Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng đã đưa vào theo dõi, chỉ đạo hơn 800 vụ án,

1. Điển hình là: (1) Vụ án Nguyễn Đức Kiên và đồng phạm, (2) Vụ án Dương Chí Dũng và đồng phạm, (3) Vụ án Vũ Việt Hùng và đồng phạm, (4) Vụ án Vũ Quốc Hảo và đồng phạm, (5) Vụ án Huỳnh Thị Huyền Như và đồng phạm, (6) Vụ án Phạm Thị Bích Lương và đồng phạm, (7) Vụ án Giang Kim Đạt và đồng phạm, (8) Vụ án Phạm Công Danh và đồng phạm, (9) Vụ án Hà Văn Thắm và đồng phạm, (10) Vụ án Châu Thị Thu Nga và đồng phạm, (11) Vụ án Trịnh Xuân Thanh và đồng phạm, (12) Vụ án Trần Phương Bình, (13) Vụ án Phan Văn Anh Vũ, (14) Vụ án Đinh Ngọc Hệ, (15) Vụ án Nguyễn Văn Dương và Phan Sào Nam, (16) Vụ án Hứa Thị Phấn, (17) Vụ án xảy ra tại Tổng Công ty Viễn thông Mobifone, (18) Vụ án xảy ra tại Công ty Hải Thành, Quân chủng Hải quân...

vụ việc ở 3 cấp độ¹, trong đó trực tiếp theo dõi, chỉ đạo 133 vụ án, 94 vụ việc tham nhũng kinh tế nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội quan tâm, đã đưa ra xét xử sơ thẩm 86 vụ án, 814 bị cáo, trong đó có 18 cán bộ diện Trung ương quản lý bị xử lý hình sự (1 ủy viên Bộ Chính trị, 7 ủy viên, nguyên ủy viên Trung ương Đảng, 4 bộ trưởng, nguyên bộ trưởng, 7 sĩ quan cấp tướng trong lực lượng vũ trang...).

Kết quả phát hiện và xử lý tham nhũng trong thời gian qua càng chứng tỏ chúng ta đã thực hiện rất nghiêm tư tưởng chỉ đạo, quan điểm: *“Nói đi đôi với làm, không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai, không chịu sức ép của bất kỳ tổ chức, cá nhân nào”*. Tôi đã nhiều lần nói rằng: Việc xử lý nghiêm nhiều cán bộ, kể cả cán bộ cấp cao sai phạm là điều không ai mong muốn, thậm chí rất đau xót, rất đau lòng, nhưng vì sự nghiệp chung, vì sự nghiêm minh kỷ luật của Đảng, thượng tôn pháp luật của Nhà nước, sự trong sạch, vững mạnh và uy tín của Đảng, Nhà nước và ý nguyện của nhân dân, chúng ta phải làm và kiên quyết làm. Kỷ luật một vài người để cứu muôn người và sẽ còn phải tiếp tục làm quyết liệt, mạnh mẽ hơn nữa trong thời gian tới.

Bên cạnh việc tập trung chỉ đạo xử lý nghiêm các sai phạm, công tác thu hồi tài sản tham nhũng cũng có nhiều chuyển biến tích cực; việc kê biên, thu giữ tài sản trong nhiều vụ án tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng đạt khá cao; tỷ lệ thu hồi tài sản tham nhũng trong các vụ án hình sự về tham nhũng, kinh tế được nâng lên rõ rệt (nếu như năm 2013, tỷ lệ thu hồi tài sản

1. Gồm: Cấp độ Ban Chỉ đạo theo dõi, chỉ đạo là 133 vụ án, 94 vụ việc; cấp độ Ban Nội chính Trung ương theo dõi, đôn đốc là 31 vụ án, 5 vụ việc; cấp độ tỉnh ủy, thành ủy, ban cán sự đảng bộ, ngành chỉ đạo xử lý là hơn 600 vụ án, vụ việc.

tham nhũng trong giai đoạn thi hành án chỉ đạt dưới 10%, thì bình quân giai đoạn 2013 - 2020 đạt tỷ lệ 32,04%). Công tác kiểm tra, thanh tra, phát hiện, xử lý tham nhũng ở địa phương, cơ sở được quan tâm hơn, từng bước khắc phục tình trạng “trên nóng, dưới lạnh”; nhiều địa phương, bộ, ngành đã chú ý ngăn chặn, xử lý tệ “tham nhũng vặt”.

2. Đi đôi với tập trung chỉ đạo công tác phát hiện, xử lý tham nhũng, công tác xây dựng, hoàn thiện thể chế về quản lý kinh tế - xã hội và phòng, chống tham nhũng cũng được đẩy mạnh, từng bước hoàn thiện cơ chế phòng ngừa chặt chẽ để bảo đảm “không thể”, “không dám”, “không muốn”, “không cần” tham nhũng

Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Quốc hội, Chính phủ, các bộ, cơ quan ngang bộ, các cơ quan tham mưu, giúp việc của Trung ương đã ban hành nhiều chủ trương, giải pháp, quy định mới, mạnh mẽ, quyết liệt về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, hoàn thiện thể chế về kinh tế - xã hội và phòng, chống tham nhũng. Nhiều quy định, nghị quyết được quán triệt và thực hiện nghiêm túc, đi vào cuộc sống, khắc phục một bước những sơ hở, bất cập làm phát sinh tiêu cực, tham nhũng¹. Có thể khẳng định, cho đến nay các chủ trương,

1. Từ năm 2013 đến nay, Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, các cơ quan tham mưu của Đảng đã ban hành hơn 200 văn bản về xây dựng, chỉnh đốn Đảng và phòng, chống tham nhũng; Quốc hội ban hành hơn 250 luật, pháp lệnh, nghị quyết; Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ ban hành hơn 2.600 nghị định, quyết định, chỉ thị; cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc Trung ương ban hành hơn 45.000 văn bản; các bộ, ngành, địa phương ban hành gần 88.000 văn bản để cụ thể hóa, hướng dẫn thi hành, tổ chức thực hiện công tác phòng, chống tham nhũng.

quy định của Đảng, các văn bản pháp luật về phòng, chống tham nhũng của chúng ta cơ bản đã tương đối đầy đủ; cái cần nhất lúc này là sự tự giác, sự thống nhất cao về ý chí và hành động, là tổ chức thực hiện. Vừa qua chúng ta đã làm tốt, nhưng vẫn còn nhiều việc phải làm và phải làm tốt hơn nữa trong thời gian tới.

3. Công tác cán bộ, cải cách hành chính, công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình trong hoạt động của các cơ quan, tổ chức, đơn vị và các giải pháp phòng ngừa tham nhũng được tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện và đạt kết quả tích cực

Công tác cán bộ đã có nhiều đổi mới, dân chủ, công tâm, khách quan, công khai, minh bạch, đúng nguyên tắc, đúng quy trình, bảo đảm sự lãnh đạo chặt chẽ của Đảng. Nhiều quy định được ban hành đồng bộ, khả thi, đã giải quyết được nhiều vấn đề tồn tại trước đây trong công tác cán bộ; tình trạng chạy chức, chạy quyền, cục bộ, địa phương, lợi ích nhóm đã giảm hẳn. Thành công tốt đẹp của đại hội đảng bộ các cấp nhiệm kỳ 2020 - 2025 vừa qua là một minh chứng, là bài học kinh nghiệm quý báu trong công tác cán bộ của chúng ta.

Chính phủ, các bộ, ngành, địa phương tích cực triển khai nhiệm vụ cải cách hành chính, tăng cường công khai, minh bạch, cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia và phòng ngừa tham nhũng, tiêu cực. Công tác tiếp nhận, xử lý, giải đáp, phản hồi những phản ánh, kiến nghị của người dân và đối thoại với các tầng lớp nhân dân được quan tâm. Tăng cường kiểm soát tài sản, thu nhập, chuyển đổi vị trí công tác, xử lý trách nhiệm người đứng đầu, thanh toán không dùng tiền mặt; sửa đổi, ban hành chế độ, định mức, tiêu chuẩn; cải cách chính sách tiền lương, thu nhập, nâng cao

đời sống cán bộ, công chức, viên chức,... đã góp phần tích cực trong công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng.

4. Công tác thông tin, tuyên truyền, giáo dục về phòng, chống tham nhũng được tăng cường và có nhiều đổi mới; sự giám sát của các cơ quan dân cử, vai trò của Mặt trận Tổ quốc, nhân dân và báo chí, truyền thông trong phòng, chống tham nhũng được phát huy tốt hơn

Hoạt động thông tin, tuyên truyền, giáo dục về phòng, chống tham nhũng được đẩy mạnh; nhận thức, trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên và nhân dân về phòng, chống tham nhũng được nâng lên. Công khai kết quả thanh tra, kiểm tra, kiểm toán, xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng, kinh tế; chủ động cung cấp thông tin về những vấn đề nhạy cảm, dư luận quan tâm, giúp định hướng tốt dư luận xã hội và cũng thể hiện sự công khai, minh bạch của Đảng, Nhà nước trong xử lý tham nhũng. Các cơ quan thông tấn, báo chí đã tích cực đồng hành cùng Đảng, Nhà nước và các cơ quan chức năng trong phòng, chống tham nhũng; vừa tuyên truyền, vừa tích cực đấu tranh phản bác những luận điệu xuyên tạc của các thế lực thù địch về công tác phòng, chống tham nhũng của Đảng, Nhà nước ta. Quốc hội và các cơ quan của Quốc hội tăng cường giám sát công tác phòng, chống tham nhũng, không chỉ giám sát thường xuyên trong các kỳ họp, mà tần suất giám sát chuyên đề về phòng, chống tham nhũng cũng được nâng lên. Hội đồng nhân dân quan tâm giám sát nhiều hơn đối với công tác phòng, chống tham nhũng ở địa phương. Mặt trận Tổ quốc các cấp và các tổ chức thành viên tăng cường giám sát các lĩnh vực dễ phát sinh tiêu cực, tham nhũng, gây nhiều bức xúc trong nhân dân; giám sát việc tu dưỡng rèn luyện phẩm chất,

đạo đức của cán bộ, đảng viên; yêu cầu cơ quan có thẩm quyền xử lý thông tin báo chí nêu về tiêu cực, tham nhũng; tích cực tham gia phản biện xã hội, góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền trong sạch, vững mạnh.

5. Chú trọng kiện toàn tổ chức, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động và sự phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị chức năng phòng, chống tham nhũng; tích cực hợp tác quốc tế và từng bước mở rộng hoạt động phòng, chống tham nhũng ra khu vực ngoài nhà nước

Chức năng, nhiệm vụ, Quy chế làm việc của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng đã được sửa đổi, bổ sung với nhiều đổi mới cả về nội dung và phương thức hoạt động. Ban Chỉ đạo lựa chọn khâu yếu, việc khó để tập trung chỉ đạo khắc phục; làm việc rất nghiêm túc, trách nhiệm, bài bản, nền nếp, phối hợp nhịp nhàng, chặt chẽ, quyết tâm cao và hiệu quả công việc ngày càng cao. Ban Chỉ đạo thực sự là “tổng chỉ huy”, là “nhạc trưởng” của công tác phòng, chống tham nhũng. Ban Nội chính Trung ương và ban nội chính các tỉnh ủy, thành ủy được tái lập đã có nhiều nỗ lực, cố gắng, nâng cao hiệu quả tham mưu về công tác phòng, chống tham nhũng. Ban Nội chính Trung ương - Cơ quan Thường trực của Ban Chỉ đạo đã chủ động, sâu sát, kiên quyết, kiên trì, có bản lĩnh trong thực hiện nhiệm vụ tham mưu, đề xuất, giúp Ban Chỉ đạo xây dựng và tổ chức thực hiện có hiệu quả các chương trình, kế hoạch công tác, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc, xử lý nhiều vụ án, vụ việc tham nhũng đặc biệt nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội đặc biệt quan tâm.

Quan hệ phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị chức năng trong công tác phòng, chống tham nhũng được tăng cường, nhất là phối hợp giữa các cơ quan kiểm tra, giám sát, nội chính của Đảng với

cơ quan thanh tra, kiểm toán, điều tra; giữa cơ quan thanh tra, kiểm toán với cơ quan điều tra; giữa các cơ quan tiến hành tố tụng Trung ương, địa phương và các bộ, ngành chức năng ngày càng chặt chẽ, kịp thời, hiệu quả hơn. Hợp tác quốc tế về phòng, chống tham nhũng được tăng cường, hoạt động phòng, chống tham nhũng từng bước được mở rộng ra khu vực ngoài nhà nước.

Thưa các đồng chí,

Nhìn lại chặng đường 8 năm kể từ khi thành lập Ban Chỉ đạo đến nay, nhất là sau 5 năm thực hiện Nghị quyết Đại hội XII của Đảng, mặc dù phải đối mặt với nhiều khó khăn, thách thức, nhưng với sự nỗ lực phấn đấu, chung sức, đồng lòng của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, đất nước ta tiếp tục phát triển và đạt được nhiều kết quả rất quan trọng, khá toàn diện trên tất cả các lĩnh vực. Trong đó, công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, đấu tranh phòng, chống tham nhũng đã có chuyển biến mạnh mẽ và đạt nhiều kết quả tích cực, rõ rệt. Đây chính là cơ sở và nguồn động lực to lớn để chúng ta hoàn thành tốt các nhiệm vụ đã đề ra, đưa đất nước ta phát triển nhanh và bền vững. Không phải như một số ý kiến cho rằng, nếu quá tập trung vào chống tham nhũng, xây dựng, chỉnh đốn Đảng sẽ làm giảm sự đổi mới, sáng tạo, làm “chùn bước” những người dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung và làm “chậm” sự phát triển đất nước, mà ngược lại, chính nhờ làm tốt công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng đã góp phần quan trọng thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, giữ vững ổn định chính trị, tăng cường quốc phòng, an ninh và đối ngoại. Hơn thế nữa, chúng ta càng cần phải kiên quyết đấu tranh phản bác luận điệu của các thế lực thù địch, chống đối cho rằng đấu tranh phòng, chống tham nhũng, xử lý cán bộ, đảng viên sai phạm là

“đấu đá nội bộ”, “phe cánh”, nhất là vào dịp chúng ta đang chuẩn bị để tiến tới Đại hội XIII của Đảng. *Đẩy mạnh phòng, chống tham nhũng và xây dựng, chỉnh đốn Đảng chỉ làm “chùn bước” những ai có động cơ không trong sáng, đã trót “nhúng chàm” và những người không nắm vững chủ trương, chính sách của Đảng, thiếu kiến thức, kinh nghiệm và bản lĩnh.*

Qua tổng kết, chúng ta có thể khẳng định rằng chưa bao giờ công tác phòng, chống tham nhũng lại được chỉ đạo mạnh mẽ, đồng bộ, quyết liệt, hiệu quả như thời gian vừa qua; để lại dấu ấn nổi bật, tạo sự đồng thuận cao trong xã hội và củng cố, tăng cường niềm tin của cán bộ, đảng viên và nhân dân đối với Đảng, Nhà nước. Vậy một câu hỏi được đặt ra là vì sao lại có được những kết quả đó? Trong Báo cáo đã nêu khá rõ, cụ thể. *Tôi xin nhấn mạnh mấy nguyên nhân cơ bản, đó là: (1) Trước hết là sự kế thừa, tiếp nối quá trình đấu tranh kiên trì, liên tục, bền bỉ qua nhiều nhiệm kỳ, nhất là trong nhiệm kỳ Đại hội XII, với quyết tâm chính trị rất cao của Đảng và Nhà nước trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng; (2) Sự lãnh đạo, chỉ đạo sâu sát, quyết liệt, với nhiều quyết sách đúng đắn, kịp thời của Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Ban Chỉ đạo, Quốc hội, Chính phủ; nhất là sự gương mẫu, quyết liệt, nói đi đôi với làm của các đồng chí lãnh đạo Đảng và Nhà nước, của người đứng đầu cấp ủy, chính quyền các cấp; (3) Sự nỗ lực, cố gắng của các cơ quan tham mưu và cấp ủy, tổ chức đảng, các bộ, ngành, địa phương, nhất là sự nỗ lực rất cao của các cơ quan, đơn vị có chức năng phòng, chống tham nhũng và các cơ quan tiến hành tổ tụng Trung ương và địa phương; (4) Sự cộng hưởng của những kết quả tích cực, rõ rệt trong công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng; (5) Sự tham gia tích cực của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức*

chính trị - xã hội, sự đồng tình, ủng hộ, khích lệ của nhân dân, sự chủ động vào cuộc rất tích cực của báo chí, tạo sức mạnh tổng hợp trong phòng, chống tham nhũng. Ở đây, tôi xin nhấn mạnh vai trò vô cùng quan trọng của nhân dân, phải “*động viên quần chúng, phải thực hành dân chủ, phải làm cho quần chúng hiểu rõ, làm cho quần chúng hằng hái tham gia thì mới chắc chắn thành công*”¹, như lời căn dặn của Bác Hồ kính yêu.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, chúng ta cũng phải thẳng thắn nhìn nhận công tác phòng, chống tham nhũng vẫn còn những *tồn tại, hạn chế* như Báo cáo đã nêu. Công tác phòng, chống tham nhũng ở một số địa phương, bộ, ngành chưa có sự chuyển biến rõ rệt. Việc phát hiện, xử lý tham nhũng vẫn còn hạn chế, tỷ lệ thu hồi tài sản tham nhũng, thất thoát còn thấp; việc tự kiểm tra, tự phát hiện và xử lý tham nhũng trong nội bộ, cơ quan, đơn vị còn là khâu yếu. Tình trạng nhũng nhiễu, tiêu cực trong khu vực hành chính, dịch vụ công chưa được ngăn chặn có hiệu quả. Tham nhũng trên nhiều lĩnh vực còn nghiêm trọng, phức tạp, với biểu hiện ngày càng tinh vi, gây bức xúc trong xã hội. Tham nhũng vẫn là một trong những nguy cơ đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ ta.

Nguyên nhân cơ bản của những hạn chế là do một số cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị chưa nhận thức sâu sắc mức độ nghiêm trọng của tình hình tham nhũng ở địa phương, cơ quan, đơn vị, lĩnh vực mình quản lý; chưa thực sự gương mẫu, quyết liệt, nói chưa đi đôi với làm, thiếu bản lĩnh, dĩ hòa vi quý, nể nang, né tránh, thậm chí bao che cho cán bộ, đảng viên vi phạm. Một bộ phận không nhỏ cán bộ,

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.362.

đảng viên, công chức, viên chức, trong đó có cả cán bộ lãnh đạo, quản lý, cán bộ cấp cao còn thiếu tu dưỡng rèn luyện, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, tiêu cực, tham nhũng. Cơ chế kiểm soát quyền lực, công tác kiểm tra, giám sát việc thực thi quyền lực của người có chức vụ, quyền hạn chưa được quan tâm đúng mức; việc thực thi pháp luật nói chung và các quy định của Đảng, Nhà nước về phòng, chống tham nhũng nói riêng ở một số cơ quan, đơn vị, địa phương chưa nghiêm. Tổ chức bộ máy, nhiệm vụ, quyền hạn, phương tiện, điều kiện làm việc của các cơ quan, đơn vị chức năng phòng, chống tham nhũng vẫn còn bất cập, hạn chế; năng lực, trình độ của một bộ phận cán bộ, công chức chưa đáp ứng yêu cầu, thậm chí có trường hợp suy thoái, tiêu cực, tham nhũng.

*Hội nghị toàn quốc tổng kết công tác phòng, chống tham nhũng
giai đoạn 2013 - 2020, ngày 12/12/2020*

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

Thư các đồng chí,

Từ thực tiễn công tác phòng, chống tham nhũng thời gian qua, cho chúng ta nhiều *bài học quý, có ý nghĩa cả về mặt lý luận và thực tiễn*, đó là:

Thứ nhất, trong công tác phòng, chống tham nhũng, trước hết phải có quyết tâm chính trị cao và phải đặt dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp, tập trung, thống nhất của Đảng, mà trực tiếp, thường xuyên là Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng; phải biến quyết tâm chính trị thành hành động thực tế của cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức và nhân dân, trước hết là sự gương mẫu, quyết liệt, nói đi đôi với làm của các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, của người đứng đầu cấp ủy, chính quyền, cơ quan, tổ chức, đơn vị trong phòng, chống tham nhũng. Tham nhũng diễn ra trong nội bộ, do người có chức vụ, quyền hạn thực hiện. Phòng, chống tham nhũng là cuộc đấu tranh ngay trong chính bản thân mỗi con người, trong cơ quan, tổ chức, đơn vị, địa phương mình; liên quan đến lợi ích, tiền tài, chức vụ, danh vọng, uy tín của tổ chức, cá nhân. Vì vậy, phải có quyết tâm chính trị rất cao, thể hiện ở thái độ kiên quyết, không khoan nhượng và hành động quyết liệt, cụ thể, thiết thực, hiệu quả. Người đứng đầu phải chịu trách nhiệm về những yếu kém, sai phạm về tham nhũng trong tổ chức, cơ quan, đơn vị, địa phương mình. Người được giao chức vụ, quyền hạn phải không ngừng tu dưỡng, rèn luyện, thường xuyên tự soi, tự sửa; đồng thời phải tăng cường giám sát, kiểm soát có hiệu quả việc thực thi quyền lực của người có chức vụ, quyền hạn. Mọi quyền lực phải được kiểm soát chặt chẽ bằng cơ chế, quyền lực phải được ràng buộc bằng trách nhiệm, quyền lực đến đâu trách nhiệm đến đó, quyền lực càng cao trách nhiệm càng lớn; lạm dụng, lợi dụng quyền lực cũng phải bị

truy cứu trách nhiệm và xử lý vi phạm. Nói phải “nhốt” quyền lực trong “lồng” cơ chế là với ý nghĩa như vậy.

Thứ hai, phòng, chống tham nhũng là “chống giặc nội xâm”, là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên, vừa cấp bách, vừa khó khăn, phức tạp, lâu dài; phải tiến hành kiên quyết, kiên trì, liên tục, “không ngừng”, “không nghỉ” ở tất cả các cấp, các ngành, các lĩnh vực; thực hiện đồng bộ các biện pháp chính trị, tư tưởng, tổ chức, hành chính, kinh tế, hình sự; với những bước đi vững chắc, tích cực, chủ động và có trọng tâm, trọng điểm; phải xây dựng cho được một cơ chế phòng ngừa chặt chẽ để “không thể tham nhũng”, một cơ chế răn đe, trừng trị nghiêm khắc để “không dám tham nhũng” và một cơ chế bảo đảm để “không cần tham nhũng”. Tham nhũng là “*khuyết tật bẩm sinh*” của quyền lực, là một trong những nguy cơ đe dọa sự tồn vong của chế độ ta. Thời đại nào, chế độ nào, quốc gia nào cũng có, không thể xóa tận gốc tham nhũng trong một thời gian ngắn. Do vậy, trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng không được chủ quan, nóng vội, thỏa mãn; không được né tránh, cầm chừng, không “ngừng”, không “nghỉ”, thiếu quyết liệt; vừa phải kiên quyết phát hiện, xử lý tham nhũng, vừa phải kiên trì giáo dục, quản lý, ngăn ngừa không để xảy ra tham nhũng, vừa phải luôn cảnh giác, đấu tranh với những âm mưu, hoạt động của các thế lực thù địch, phần tử xấu lợi dụng đấu tranh phòng, chống tham nhũng để kích động, chia rẽ, chống phá Đảng, Nhà nước và chế độ ta.

Thứ ba, phải kết hợp chặt chẽ giữa tích cực phòng ngừa với chủ động phát hiện, xử lý kịp thời, đồng bộ, nghiêm minh các hành vi tham nhũng; trong đó, phòng ngừa là chính, là cơ bản, lâu dài; phát hiện, xử lý là đột phá, quan trọng. Trong phát hiện, xử lý phải quán triệt nguyên tắc: Có vụ việc thì phải xác minh làm rõ; tích cực, khẩn trương, rõ đến đâu xử lý đến đó; xử lý cả

hành vi tham nhũng và hành vi dung túng, bao che cho tham nhũng, can thiệp, cản trở việc chống tham nhũng. Có dấu hiệu phạm tội thì phải khởi tố, điều tra; kết luận có tội thì phải truy tố, xét xử theo quy định của pháp luật; vụ việc chưa đến mức xử lý hình sự thì xử lý kỷ luật nghiêm theo quy định của Đảng, Nhà nước, đoàn thể. Phải tiến hành đồng bộ giữa kỷ luật Đảng, kỷ luật hành chính của Nhà nước, đoàn thể và xử lý hình sự. Kỷ luật của Đảng phải thực hiện trước, là tiền đề để xử lý kỷ luật hành chính của Nhà nước, của đoàn thể và xử lý hình sự. Việc xử lý phải lấy giáo dục, răn đe, phòng ngừa làm chính, kết hợp giữa trừng trị với khoan hồng; đồng thời bảo vệ, khuyến khích những người dám nghĩ, dám làm, đổi mới, sáng tạo vì sự nghiệp chung.

Thứ tư, phải gắn công tác phòng, chống tham nhũng với thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; gắn phòng, chống tham nhũng, lãng phí với xây dựng, chỉnh đốn Đảng, học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng. Phát huy đầy đủ vai trò, trách nhiệm của cơ quan và đại biểu dân cử, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên, nhân dân, cơ quan truyền thông và báo chí, doanh nghiệp, doanh nhân trong phòng, chống tham nhũng. Phải quán triệt sâu sắc tư tưởng “dân là gốc” của Chủ tịch Hồ Chí Minh, dựa vào dân, lắng nghe dân, lắng nghe dư luận để chọn lọc tiếp thu cái đúng, nhưng không chạy theo dư luận. Triển khai có hiệu quả hoạt động phòng, chống tham nhũng ra khu vực ngoài Nhà nước; tăng cường hợp tác quốc tế về phòng, chống tham nhũng.

Thứ năm, kiểm soát được việc thực hiện quyền lực nhà nước, bảo đảm sự lãnh đạo, chỉ đạo thống nhất của Ban Chỉ đạo;

phát huy vai trò nòng cốt và sự phối hợp chặt chẽ, đồng bộ, kịp thời, hiệu quả của các cơ quan chức năng phòng, chống tham nhũng. Ban Chỉ đạo phải thực sự là trung tâm chỉ đạo, điều hòa phối hợp hoạt động, là chỗ dựa vững chắc để các cơ quan chức năng phòng, chống tham nhũng thực thi nhiệm vụ được giao. Đội ngũ cán bộ làm công tác phòng, chống tham nhũng phải có bản lĩnh vững vàng, có dũng khí đấu tranh, phải trung thực, liêm chính, “*chí công vô tư*”, thực sự là “*thanh bảo kiếm*” của Đảng, Nhà nước trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng. Kiểm soát quyền lực và thực hành liêm chính trước hết phải được tiến hành có hiệu quả trong các cơ quan này, phải chống tham nhũng ngay trong các cơ quan chống tham nhũng.

Thứ sáu, các giải pháp phòng, chống tham nhũng phải phù hợp với nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa Việt Nam và truyền thống văn hóa của dân tộc; tiếp thu có chọn lọc kinh nghiệm của nước ngoài. Đồng thời, phải xây dựng được văn hóa công vụ của mỗi ngành, cơ quan, đơn vị. Văn hóa công vụ sẽ bảo đảm tính chuyên nghiệp, trách nhiệm, minh bạch, hiệu quả trong thực thi nhiệm vụ. Trong từng giai đoạn khác nhau phải xác định những nhiệm vụ trọng tâm, những giải pháp có tính đột phá, phù hợp với tình hình của đất nước, của địa phương để tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện có hiệu quả.

II- VỀ PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP TRONG THỜI GIAN TỚI

Chúng ta đang đứng trước thời khắc rất quan trọng. Toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta đang phấn khởi hướng tới và vững tin vào sự thành công của Đại hội lần thứ XIII của Đảng. Với sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị và toàn dân, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng đã đạt được những kết quả

rất quan trọng. Tuy nhiên, phòng, chống tham nhũng là cuộc đấu tranh vô cùng khó khăn, phức tạp, lâu dài, do đó, tuyệt nhiên không được chủ quan, thỏa mãn, không được ngấp ngừng, chờ đợi, mà phải tiếp tục đẩy mạnh, quyết liệt, thường xuyên, kiên trì, liên tục, với quyết tâm cao hơn, mạnh mẽ hơn, hiệu quả hơn. Cấp ủy, tổ chức đảng và đảng viên phải coi công tác phòng, chống tham nhũng là một trong những nhiệm vụ đặc biệt quan trọng của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, củng cố khối đại đoàn kết toàn dân tộc.

Hội nghị của chúng ta đã thống nhất, đồng tình cao với các nhóm nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm trong thời gian tới mà Báo cáo đã nêu. Tôi đề nghị các đồng chí phải quán triệt sâu sắc những bài học quý từ công tác phòng, chống tham nhũng thời gian qua, và nhấn mạnh, lưu ý thêm một số vấn đề sau:

Một là, phải tiếp tục đẩy mạnh, nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, giáo dục, xây dựng văn hóa tiết kiệm, không tham nhũng trong cán bộ, đảng viên và nhân dân.

Đây là nhiệm vụ không mới, nhưng rất quan trọng. Bởi tuyên truyền, giáo dục là một trong những biện pháp căn bản để nâng cao đạo đức, xây dựng liêm chính, chống tha hóa, biến chất. Phải quán triệt, tuyên truyền, giáo dục sâu rộng các mục tiêu, quan điểm, nhiệm vụ, giải pháp, quy định của Đảng và Nhà nước về phòng, chống tham nhũng; về sự nguy hại của tham nhũng, lãng phí, tiêu cực... tạo sự tự giác, thống nhất cao về ý chí và hành động trong cán bộ, đảng viên và nhân dân về phòng, chống tham nhũng, trước hết là sự gương mẫu, quyết liệt của người đứng đầu và tập thể lãnh đạo các cấp, các ngành, cơ quan, tổ chức, đơn vị, địa phương.

Phải kiên trì giáo dục, rèn luyện cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức về đức tính liêm chính, xây dựng văn hóa tiết kiệm,

không tham nhũng. Mọi cán bộ, đảng viên phải ghi nhớ vấn đề cốt lõi là Đảng phải luôn luôn dựa vào nhân dân, lắng nghe nhân dân, gần bó máu thịt với nhân dân, việc gì có lợi cho dân thì phải quyết tâm làm và làm cho bằng được; ngược lại, việc gì nhân dân không đồng tình, thậm chí căm ghét, phản đối thì chúng ta cương quyết ngăn ngừa, uốn nắn và xử lý nghiêm các sai phạm. Cán bộ, đảng viên, trước hết là người lãnh đạo phải biết trọng liêm sỉ, giữ danh dự, biết xấu hổ khi bản thân và người thân tham nhũng, lãng phí.

Phải tăng cường phối hợp, chủ động công khai, kịp thời cung cấp thông tin, định hướng tuyên truyền về phòng, chống tham nhũng. Chú trọng thông tin tuyên truyền về gương người tốt, việc tốt, khắc phục tình trạng thông tin một chiều, thông tin không chính xác, mang tính kích động, gây hoang mang. Bảo vệ, khen thưởng, động viên kịp thời những người làm báo tích cực, dũng cảm đấu tranh chống tham nhũng; đồng thời tích cực đấu tranh với các luận điệu xuyên tạc, lợi dụng phòng, chống tham nhũng để chống phá Đảng, Nhà nước của các thế lực thù địch; xử lý nghiêm khắc việc đưa tin sai sự thật, vu cáo, bịa đặt gây hậu quả xấu.

Hai là, tiếp tục xây dựng, hoàn thiện đồng bộ thể chế về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, quản lý kinh tế - xã hội và phòng, chống tham nhũng; kịp thời khắc phục những bất cập, bịt kín những “khoảng trống”, “kẽ hở” để “không thể tham nhũng”.

Thể chế nói chung, thể chế về phòng, chống tham nhũng nói riêng cùng với chuẩn mực đạo đức trên các lĩnh vực và cơ chế kiểm soát quyền lực là yếu tố cơ bản, nền tảng, có tác dụng ngăn chặn từ gốc hành vi tham nhũng. Phải xây dựng các quy chế nội bộ của Đảng, các nguyên tắc và chuẩn mực đạo đức áp dụng đối với cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu trong việc giữ gìn

phẩm chất đạo đức, liêm chính, gương mẫu đi đầu trong phòng, chống tham nhũng. Phải có cơ chế kiểm soát chặt chẽ việc xây dựng chính sách, pháp luật về quản lý kinh tế - xã hội để hạn chế sự tác động tiêu cực của “nhóm lợi ích”, “sân sau”, “tư duy nhiệm kỳ”, ngăn chặn nguy cơ nảy sinh tham nhũng từ khi xây dựng chính sách, pháp luật. Khẩn trương hoàn thiện các quy định về kiểm soát quyền lực, trách nhiệm giải trình bảo đảm dân chủ, công khai, minh bạch. Quy định rõ trách nhiệm của người đứng đầu trong kiểm tra, phát hiện, xử lý tham nhũng, lãng phí và bảo vệ người tích cực đấu tranh phòng, chống tham nhũng; khuyến khích và bảo vệ cán bộ, đảng viên, người đứng đầu đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung.

Ba là, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán; đẩy mạnh điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án; phát hiện sớm, xử lý nghiêm minh các vụ việc, vụ án tham nhũng; ngăn chặn có hiệu quả tệ “tham nhũng vặt”; nâng cao hiệu quả thu hồi tài sản tham nhũng.

Công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán phải được tiến hành thường xuyên, toàn diện và công khai, có trọng tâm, trọng điểm, tập trung vào các lĩnh vực dễ phát sinh tiêu cực, có nhiều dư luận về tham nhũng, tiêu cực, về suy thoái tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Đấu tranh chống tham nhũng phải gắn liền với chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Bởi vì hai mặt này có quan hệ rất chặt chẽ với nhau. Phải kịp thời phát hiện, giải quyết từ sớm, ngăn chặn từ đầu các hành vi sai phạm, không để vi phạm nhỏ tích tụ thành sai phạm lớn. Mọi cán bộ, đảng viên vi phạm phải có hình thức xử lý kịp thời, đồng bộ, nghiêm minh, công khai.

Đẩy nhanh tiến độ điều tra, xử lý các vụ án tham nhũng, kinh tế đã khởi tố theo đúng quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước, chú trọng phát hiện, xử lý các vụ án, vụ việc tham nhũng mới, không có vùng cấm, không có ngoại lệ, không chịu sự tác động không đúng của bất kỳ cá nhân, tổ chức nào. Tạo chuyển biến mạnh mẽ, rõ rệt hơn nữa trong phát hiện, xử lý tham nhũng ở địa phương, cơ sở; xử lý, ngăn chặn có hiệu quả tình trạng vôi vĩnh, nhũng nhiễu, “gợi ý”, “lót tay”, gây phiền hà cho người dân, doanh nghiệp trong giải quyết công việc.

Nâng cao hiệu quả thu hồi tài sản tham nhũng; chú trọng truy tìm, kịp thời áp dụng các biện pháp đồng bộ để thu hồi triệt để tài sản tham nhũng ngay từ giai đoạn thanh tra, kiểm tra, kiểm toán, khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử và trong giai đoạn thi hành án; khuyến khích người phạm tội tự nguyện bồi thường, khắc phục hậu quả trong các vụ án tham nhũng, kinh tế.

Bốn là, tiếp tục hoàn thiện và thực hiện nghiêm các quy định về công khai, minh bạch và trách nhiệm giải trình trong hoạt động của cơ quan, tổ chức, đơn vị; kiểm soát có hiệu quả tài sản, thu nhập của người có chức vụ, quyền hạn; cải cách hành chính và xây dựng đội ngũ cán bộ đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ trong giai đoạn mới.

Cùng với “*nhốt*” quyền lực vào trong “*lồng*” thể chế, công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình là điều kiện đầu tiên để kiểm soát quyền lực, bảo đảm quyền lực được vận hành đúng đắn, không bị “*tha hóa*”. Vì vậy, phải tiếp tục hoàn thiện và thực hiện nghiêm các quy định về công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình trong hoạt động của cơ quan, tổ chức, đơn vị và các biện pháp bảo đảm để công dân thực hiện đầy đủ quyền tiếp cận thông tin theo quy định của pháp luật. Phát huy vai trò giám sát việc thực thi quyền lực thông qua công tác kiểm tra, giám sát của Đảng,

thanh tra, kiểm toán của Nhà nước; giám sát của cơ quan dân cử và đại biểu dân cử, của cơ quan tư pháp, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên, của nhân dân và xã hội.

Năm là, tiếp tục kiện toàn tổ chức bộ máy, nâng cao năng lực, hiệu quả hoạt động của các cơ quan, đơn vị có chức năng phòng, chống tham nhũng.

Xây dựng, hoàn thiện các quy chế, quy định để ngăn ngừa có hiệu quả sự tác động tiêu cực, không lành mạnh vào hoạt động của các cơ quan này. Đặc biệt, phải xây dựng đội ngũ cán bộ làm công tác phòng, chống tham nhũng thật sự có bản lĩnh, thật sự liêm chính, trong sạch; không chịu bất cứ sức ép không trong sáng nào của tổ chức, cá nhân; bất cứ sự cám dỗ, mua chuộc nào của những kẻ phạm tội. Có chính sách đãi ngộ hợp lý, tạo động lực cho đội ngũ cán bộ làm công tác phòng, chống tham nhũng nỗ lực phấn đấu, toàn tâm, toàn ý với công việc. Tôi đã nhiều lần nói: Phải phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ngay trong các cơ quan phòng, chống tham nhũng, tiêu cực!

Thưa các đồng chí,

Từ những kinh nghiệm, kết quả đạt được trong thời gian qua, đặc biệt là trong nhiệm kỳ Đại hội XII của Đảng, chúng ta vững tin rằng, với sự quyết tâm chính trị cao của Đảng, Nhà nước, sự vào cuộc tích cực, đồng bộ của các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, cả hệ thống chính trị và toàn xã hội, công tác phòng, chống tham nhũng trong nhiệm kỳ Đại hội XIII của Đảng tới đây sẽ có bước tiến mới, mạnh mẽ hơn, quyết liệt hơn và hiệu quả hơn. Tham nhũng nhất định sẽ được ngăn chặn và đẩy lùi, góp phần xây dựng Đảng, Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp cách mạng và niềm tin yêu, mong đợi của nhân dân.

Nhân dịp chuẩn bị chào đón năm mới 2021, trong không khí hân hoan, phấn khởi chuẩn bị Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, một lần nữa, tôi xin thay mặt lãnh đạo Đảng và Nhà nước xin gửi tới các đồng chí lời chúc sức khỏe và hạnh phúc. Mong tất cả các đồng chí, những cán bộ “rường cột” của Đảng và Nhà nước, những “Bao Công của thời đại ngày nay”, hãy nêu cao tinh thần trách nhiệm trước Đảng, trước nhân dân và đất nước, gương mẫu, đi đầu trong lãnh đạo, chỉ đạo, triển khai thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp phòng, chống tham nhũng, nhất là tập trung chỉ đạo cụ thể hóa, thể chế hóa, hiện thực hóa các nhiệm vụ phòng, chống tham nhũng theo Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng phù hợp với bộ, ngành, địa phương, cơ quan, đơn vị mình, góp phần vào việc xây dựng Đảng ta, Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh cả về chính trị, tư tưởng, tổ chức, đạo đức, lối sống, được nhân dân tin yêu, mến phục, lãnh đạo và tổ chức thành công sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam muôn vàn yêu quý của chúng ta.

PHÁT BIỂU KẾT LUẬN TẠI HỘI NGHỊ TOÀN QUỐC NĂM 2022

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực phát biểu kết luận tại Hội nghị toàn quốc tổng kết 10 năm công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực giai đoạn 2012 - 2022, ngày 30/6/2022

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

Hôm nay, Bộ Chính trị tổ chức Hội nghị toàn quốc tổng kết 10 năm công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực giai đoạn 2012 - 2022 và định hướng hoạt động cho giai đoạn tới. Đây là một hội nghị có ý nghĩa rất quan trọng, bàn về những vấn đề liên quan đến “chống giặc nội xâm”, giữ gìn

sự trong sạch, vững mạnh của Đảng và hệ thống chính trị; củng cố, nâng cao niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và chế độ ta; được cán bộ, đảng viên và nhân dân rất quan tâm, đặt nhiều kỳ vọng. Sự có mặt đông đủ của Bộ Chính trị, Ban Bí thư, các đồng chí Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương, các đồng chí lãnh đạo chủ chốt các ban, bộ, ngành Trung ương và toàn bộ 63 tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương với gần 500 đại biểu dự họp trực tiếp và hơn 80.000 đại biểu dự họp trực tuyến tại hơn 4.000 điểm cầu trong cả nước (nhiều tỉnh, thành phố kết nối đến cấp huyện, xã) đã thể hiện ý thức trách nhiệm, tinh thần nghiêm túc và quyết tâm cao của toàn Đảng ta trong việc kiên quyết, kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; thực hiện nghiêm Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng về vấn đề này, cũng như Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 các khóa XI, XII, XIII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh toàn diện.

Trước hết, tôi xin thay mặt Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, nhiệt liệt hoan nghênh, chào mừng và cảm ơn các đồng chí đã tham dự Hội nghị đông đủ và đóng góp nhiều ý kiến rất quan trọng, tâm huyết, sâu sắc, mang đến cho Hội nghị một tinh thần phấn chấn, đoàn kết, trách nhiệm và thống nhất cao. Tôi cũng xin gửi đến các vị đại biểu và các đồng chí có mặt ở các điểm cầu lời chào thân ái, lời thăm hỏi chân tình và lời chúc tốt đẹp nhất.

Thưa các đồng chí,

Hội nghị của chúng ta đã nghe đồng chí Phan Đình Trạc, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Trung ương Đảng, Phó Trưởng Ban thường trực Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống

tham nhũng, tiêu cực trình bày tóm tắt Báo cáo của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng và ý kiến phát biểu của một số đại biểu. Tất cả các ý kiến phát biểu đều bày tỏ sự thống nhất cao với nội dung Báo cáo, đồng thời bổ sung, phân tích, làm rõ thêm nhiều vấn đề; nêu thêm một số kinh nghiệm quý, cách làm hay trong lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện, từ đó đề xuất, kiến nghị, nhấn mạnh thêm một số nhiệm vụ, giải pháp nhằm làm tốt hơn nữa công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong thời gian tới. Để kết thúc Hội nghị, tôi xin phát biểu một số ý kiến có tính chất khái quát lại những kết quả chủ yếu đã đạt được và làm rõ, nhấn mạnh thêm một số vấn đề để chúng ta cùng thống nhất cao lãnh đạo, chỉ đạo, thực hiện trong thời gian tới. Tôi xin nói hai vấn đề:

- Nhìn lại công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng giai đoạn 2012 - 2022.

- Phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp trong thời gian tới.

I- NHÌN LẠI CÔNG TÁC ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG GIAI ĐOẠN 2012 - 2022

Như chúng ta đều biết, xuất phát từ yêu cầu, nhiệm vụ trong tình hình mới và với mong muốn, quyết tâm tạo bước chuyển mới, mạnh mẽ, rõ rệt hơn nữa trong công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, Hội nghị Trung ương 5 khóa XI (tháng 5/2012) đã quyết định chủ trương thành lập *Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng* trực thuộc Bộ Chính trị do Tổng Bí thư làm Trưởng ban để chỉ đạo toàn diện công tác phòng, chống tham nhũng trên phạm vi cả nước. Thực hiện chủ trương này, ngày 01/02/2013, Ban Chỉ đạo đã chính thức được

thành lập và bắt đầu triển khai các hoạt động, với thành phần gồm những cán bộ lãnh đạo chủ chốt ở các cơ quan có liên quan của Đảng và Nhà nước.

Qua Báo cáo tổng kết và nghe các ý kiến phát biểu; qua kết quả cụ thể trong thực tế và qua điều tra dư luận xã hội, sự đánh giá của các tổ chức quốc tế, chúng ta hoàn toàn có cơ sở để khẳng định rằng: Phát huy kết quả và rút kinh nghiệm về công tác đấu tranh, phòng, chống tham nhũng trong các giai đoạn trước, trong 10 năm gần đây, với việc thành lập Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng (trực thuộc Bộ Chính trị) đến nay, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng đã được Trung ương lãnh đạo, chỉ đạo quyết liệt, bài bản, ngày càng đi vào chiều sâu, có bước tiến mạnh, đạt nhiều kết quả cụ thể, rất quan trọng, toàn diện, để lại dấu ấn tốt, tạo hiệu ứng tích cực, lan tỏa mạnh mẽ trong toàn xã hội và thực sự *“đã trở thành phong trào, xu thế không thể đảo ngược”*, được cán bộ, đảng viên và nhân dân đồng tình, ủng hộ, đánh giá cao, được bạn bè quốc tế ghi nhận. Tham nhũng từng bước đã được kiềm chế, ngăn chặn, góp phần quan trọng giữ vững ổn định chính trị, phát triển kinh tế - xã hội, củng cố thêm niềm tin của cán bộ, đảng viên và nhân dân đối với Đảng, Nhà nước ta. Theo kết quả điều tra dư luận xã hội do Ban Tuyên giáo Trung ương tiến hành mới đây, tuyệt đại đa số ý kiến của người dân (93%) bày tỏ tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng; khiến cho mọi sự xuyên tạc, chống phá của các thế lực xấu, thù địch đều trở nên trở trên, nực cười. Đó là thành công lớn trong công tác phòng, chống tham nhũng của chúng ta trong thời gian qua. Nổi bật là ở năm điểm sau:

1. Công tác phát hiện và xử lý tham nhũng đã được chỉ đạo và thực hiện một cách bài bản, đồng bộ, quyết liệt và hiệu quả, tạo bước đột phá trong công tác phòng, chống tham nhũng, khẳng định quyết tâm rất cao của Đảng, Nhà nước và nhân dân ta trong cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng với tinh thần “không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai và không chịu sức ép của bất kỳ cá nhân nào”

Công tác kiểm tra, giám sát của Đảng, thanh tra, kiểm toán của Nhà nước được tăng cường, phát hiện và xử lý nghiêm minh các sai phạm; siết chặt kỷ luật, kỷ cương trong Đảng và bộ máy nhà nước, góp phần đắc lực nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng.

Cấp ủy đảng, ủy ban kiểm tra các cấp đã chủ động, tăng cường chỉ đạo, tập trung kiểm tra, xử lý các tổ chức đảng, đảng viên khi có dấu hiệu vi phạm; xử lý cả cán bộ đương chức và cán bộ đã nghỉ hưu, cả cán bộ cấp cao và cán bộ trong lực lượng vũ trang; làm một cách nghiêm minh từ trên xuống dưới, có trọng tâm, trọng điểm; kỷ luật đảng đi trước, tạo tiền đề, mở đường cho kỷ luật hành chính và cho công tác thanh tra, điều tra, xử lý hình sự theo pháp luật. Ủy ban Kiểm tra Trung ương đã thể hiện rõ bản lĩnh, tinh thần kiên quyết, mở rộng phạm vi, đối tượng kiểm tra xuống đến cả cấp ủy cấp huyện và cơ sở; xử lý dứt điểm nhiều vụ việc phức tạp, kéo dài qua nhiều nhiệm kỳ, liên quan đến nhiều cấp, nhiều ngành, nhiều địa phương. Trong giai đoạn 2012 - 2022, cấp ủy, ủy ban kiểm tra các cấp đã thi hành kỷ luật 2.740 tổ chức đảng, hơn 167.700 cán bộ, đảng viên, trong đó có 7.390 đảng viên bị kỷ luật do tham nhũng; đã kỷ luật 170 cán bộ thuộc diện Trung ương quản lý, trong đó có 4 ủy viên Bộ Chính trị, nguyên ủy viên Bộ Chính trị; 29 ủy viên Trung ương,

nguyên ủy viên Trung ương Đảng; 50 sĩ quan cấp tướng trong lực lượng vũ trang. Riêng từ đầu nhiệm kỳ Đại hội XIII đến nay đã thi hành kỷ luật 50 cán bộ thuộc diện Trung ương quản lý (cao hơn gấp 4 lần so với nhiệm kỳ khóa XI và bằng gần một nửa số cán bộ cấp cao bị xử lý của nhiệm kỳ khóa XII), trong đó có 8 ủy viên Trung ương, nguyên ủy viên Trung ương Đảng, 20 sĩ quan cấp tướng. Đây là một bước đột phá trong công tác kiểm tra, kỷ luật của Đảng.

Các ngành Thanh tra, Kiểm toán có nhiều cố gắng, công tâm, khách quan, làm rõ các sai phạm; đã xử lý và kiến nghị xử lý nghiêm các tổ chức, cá nhân có liên quan, thu hồi nhiều tài sản cho Nhà nước. Nhất là đã tập trung vào các lĩnh vực có nhiều dư luận về tiêu cực, tham nhũng, lãng phí; xử lý nghiêm và công khai các sai phạm liên quan đến nhiều dự án gây thất thoát, thua lỗ lớn, dư luận xã hội quan tâm¹. Từ năm 2012 đến nay, qua công tác thanh tra, kiểm toán đã xử lý, thu hồi được hơn 975 nghìn tỉ đồng, gần 76 nghìn ha đất; xử lý trách nhiệm gần 44.700 tập thể, cá nhân; chuyển cho cơ quan điều tra, xử lý gần 1.200 vụ việc có dấu hiệu phạm tội; kiến nghị sửa đổi, bổ sung, bãi bỏ, thay thế hơn 2.000 văn bản, trong đó có nhiều văn bản quy phạm pháp luật không còn phù hợp.

Công tác điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng, kinh tế được tiến hành một cách kiên trì, kiên quyết, không khoan nhượng, không nường nhẹ, không làm oan, sai; không bỏ lọt tội phạm; rất nghiêm minh, nhưng cũng rất nhân văn, nhân ái, có lý, có tình; hầu hết các đối tượng bị xử lý đều nhận thức rõ sai phạm

1. Như vụ việc Mobifone mua 95% cổ phần của AVG; việc cổ phần hóa cảng Quy Nhơn; các dự án, gói thầu liên quan đến Đình Ngọc Hệ; Dự án mở rộng Nhà máy gang thép Thái Nguyên giai đoạn II; Dự án đầu tư cải tạo, mở rộng Nhà máy phân đạm Hà Bắc; Dự án Nhà máy nhiệt điện Thái Bình 2,...

của mình và tâm phục, khẩu phục, tỏ rõ sự ăn năn, hối cải, xin lỗi Đảng, Nhà nước và nhân dân; có tác dụng cảnh tỉnh, cảnh báo, răn đe, giáo dục, phòng ngừa mạnh mẽ, được dư luận, nhân dân rất đồng tình, ủng hộ, đánh giá cao; tạo bước đột phá trong công tác phát hiện và xử lý tham nhũng. Đã xử lý dứt điểm nhiều vụ án lớn, đặc biệt nghiêm trọng, phức tạp, cả những vụ tồn đọng, kéo dài từ nhiều năm trước¹, với nhiều cán bộ cấp cao bị xử lý hình sự, kể cả ủy viên Bộ Chính trị, bộ trưởng, thứ trưởng, chủ tịch Ủy ban nhân dân cấp tỉnh, tướng lĩnh trong lực lượng vũ trang. Trong 10 năm qua, các cơ quan tố tụng trong cả nước đã khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử sơ thẩm gần 16.000 vụ án tham nhũng, chức vụ, kinh tế với hơn 30.300 bị cáo. Riêng Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng đã đưa vào diện theo dõi, chỉ đạo gần 1.000 vụ án, vụ việc ở 3 cấp độ²; trong đó trực tiếp theo dõi, chỉ đạo 313 vụ án, vụ việc tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng,

1. Điển hình là: (1) Vụ án Nguyễn Đức Kiên và đồng phạm. (2) Vụ án Dương Chí Dũng và đồng phạm. (3) Vụ án Vũ Việt Hùng và đồng phạm. (4) Vụ án Vũ Quốc Hảo và đồng phạm. (5) Vụ án Huỳnh Thị Huyền Như và đồng phạm. (6) Vụ án Phạm Thị Bích Lương và đồng phạm. (7) Vụ án Giang Kim Đạt và đồng phạm. (8) Vụ án Phạm Công Danh và đồng phạm. (9) Vụ án Hà Văn Thắm và đồng phạm. (10) Vụ án Châu Thị Thu Nga và đồng phạm. (11) Vụ án Trịnh Xuân Thanh và đồng phạm. (12) Vụ án Trần Phương Bình. (13) Vụ án Phan Văn Anh Vũ. (14) Vụ án Đinh Ngọc Hệ. (15) Vụ án Nguyễn Văn Dương và Phan Sào Nam. (16) Vụ án Hứa Thị Phấn. (17) Vụ án xảy ra tại Tổng Công ty Viễn thông Mobifone. (18) Vụ án xảy ra tại Công ty Hải Thành, Quân chủng Hải Quân...; và mới đây là vụ Việt Á, Cục Lãnh sự; FLC, Tân Hoàng Minh.

2. Gồm: Cấp độ Ban Chỉ đạo theo dõi, chỉ đạo là 180 vụ án, 133 vụ việc; cấp độ Ban Nội chính Trung ương theo dõi, đôn đốc là 31 vụ án, 5 vụ việc; cấp độ tỉnh ủy, thành ủy, ban cán sự đảng bộ, ngành chỉ đạo xử lý là hơn 600 vụ án, vụ việc.

phức tạp, dư luận xã hội quan tâm, đã đưa ra xét xử sơ thẩm 120 vụ án, 1.083 bị cáo, trong đó có 37 cán bộ diện Trung ương quản lý, bị xử lý hình sự (1 ủy viên Bộ Chính trị, 10 ủy viên, nguyên ủy viên Trung ương Đảng, 6 bộ trưởng, nguyên bộ trưởng, 13 sĩ quan cấp tướng trong lực lượng vũ trang...).

Kết quả phát hiện, điều tra và xử lý tham nhũng trong thời gian qua càng chứng tỏ chúng ta đã thực hiện rất nghiêm tư tưởng chỉ đạo và quan điểm: *“Nói đi đôi với làm, không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai và không chịu sự tác động, sức ép của bất kỳ tổ chức, cá nhân nào”*. Tôi đã nhiều lần nói rằng: Việc xử lý nghiêm nhiều cán bộ, kể cả cán bộ cấp cao sai phạm, là điều không ai mong muốn, thậm chí rất đau xót, rất đau lòng; nhưng vì sự nghiệp chung, vì sự nghiêm minh về kỷ luật của Đảng, thượng tôn pháp luật của Nhà nước, sự trong sạch, vững mạnh và uy tín của Đảng, Nhà nước và ý nguyện của nhân dân, *chúng ta phải làm và kiên quyết làm. Kỷ luật một vài người để cứu muôn người*; và sẽ còn phải tiếp tục làm quyết liệt, mạnh mẽ hơn nữa trong thời gian tới theo tinh thần Bác Hồ đã dạy: *“Cắt bỏ một vài cành cây sâu một để cứu cả cái cây”*.

Cùng với việc tập trung chỉ đạo xử lý nghiêm các sai phạm, công tác thu hồi tài sản tham nhũng cũng có nhiều chuyển biến tích cực; việc kê biên, thu giữ tài sản trong nhiều vụ án tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng đạt khá cao; tỷ lệ thu hồi tài sản tham nhũng trong các vụ án hình sự về tham nhũng, kinh tế tăng lên rõ rệt (nếu như năm 2013, tỷ lệ thu hồi tài sản tham nhũng trong giai đoạn thi hành án chỉ đạt dưới 10%, thì giai đoạn 2012 - 2022, bình quân đạt tỷ lệ 34,7%). Công tác kiểm tra, thanh tra, phát hiện, xử lý tham nhũng ở địa phương, cơ sở cũng được quan tâm hơn, từng bước khắc phục tình trạng “trên nóng, dưới lạnh”; nhiều địa phương, bộ, ngành đã chú ý ngăn chặn, xử lý tệ “tham nhũng vặt”.

2. Đi đôi với việc tập trung chỉ đạo công tác phát hiện, xử lý tham nhũng, công tác xây dựng, hoàn thiện cơ chế, thể chế về quản lý kinh tế - xã hội và phòng, chống tham nhũng, tiêu cực cũng được chú trọng đẩy mạnh, từng bước hoàn thiện cơ chế phòng ngừa chặt chẽ để “không thể”, “không dám”, “không muốn”, “không cần” tham nhũng

Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Quốc hội, Chính phủ, các bộ, cơ quan ngang bộ, các cơ quan tham mưu, giúp việc của Trung ương đã ban hành nhiều chủ trương, giải pháp, quy định mới, mạnh mẽ, ngày càng quyết liệt về xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị, hoàn thiện thể chế về kinh tế - xã hội và phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Nhiều quy định, nghị quyết được quán triệt và thực hiện nghiêm túc, đi vào cuộc sống; khắc phục được một bước những sơ hở, bất cập trước đây làm phát sinh tiêu cực, tham nhũng¹. Có thể khẳng định, cho đến nay, các chủ trương, quy định của Đảng, các văn bản pháp luật về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực của chúng ta cơ bản đã đầy đủ; cái cần nhất lúc này là sự tự giác, sự thống nhất cao về ý chí và hành động, là tổ chức thực hiện. *Vừa qua chúng ta đã làm tốt, nhưng vẫn còn nhiều việc phải làm và phải làm tốt hơn nữa trong thời gian tới.*

1. Từ năm 2012 đến nay, Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, các cơ quan tham mưu của Đảng đã ban hành hơn 250 văn bản về xây dựng, chỉnh đốn Đảng và phòng, chống tham nhũng; Quốc hội ban hành hơn 300 luật, pháp lệnh, nghị quyết; Chính phủ, Thủ tướng Chính phủ ban hành hơn 2.600 nghị định, quyết định, chỉ thị; cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc Trung ương ban hành hơn 45.000 văn bản; các bộ, ngành, địa phương ban hành gần 100.000 văn bản để cụ thể hóa, hướng dẫn thi hành, tổ chức thực hiện công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

3. Công tác cán bộ, cải cách hành chính bảo đảm tính công khai, minh bạch; xác định rõ trách nhiệm giải trình trong hoạt động của các cơ quan, tổ chức, đơn vị và các giải pháp phòng ngừa tham nhũng, tiêu cực cũng đã được tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện một cách quyết liệt và đạt kết quả tốt

Công tác cán bộ đã có nhiều đổi mới theo hướng ngày càng dân chủ, công tâm, khách quan, công khai, minh bạch hơn; đúng nguyên tắc, đúng quy trình, bảo đảm sự lãnh đạo chặt chẽ của Đảng. Nhiều quy định được ban hành đồng bộ, khả thi, đã giải quyết được không ít vấn đề tồn tại trước đây trong công tác cán bộ; tình trạng chạy chức, chạy quyền, cục bộ, địa phương, “thân quen”, “cánh hẩu”, “lợi ích nhóm” đã giảm hẳn.

Việc Hội nghị Trung ương 4 khóa XIII ban hành và chỉ đạo triển khai thực hiện Kết luận về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm những cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; Quy định mới về những điều đảng viên không được làm là chủ trương rất đúng và cũng là một bài học kinh nghiệm quý trong công tác cán bộ của chúng ta.

Chính phủ, các bộ, ngành, địa phương tích cực triển khai thực hiện nhiệm vụ cải cách hành chính, tăng cường tính công khai, minh bạch, cải thiện môi trường đầu tư, kinh doanh, nâng cao năng lực cạnh tranh quốc gia và phòng ngừa tham nhũng, tiêu cực. Công tác tiếp nhận, xử lý, giải đáp, phản hồi những ý kiến phản ánh, kiến nghị của người dân và đối thoại với các tầng lớp nhân dân cũng được quan tâm. Tăng cường việc kiểm soát tài sản, thu nhập, chuyển đổi vị trí công tác, xử lý trách nhiệm người đứng đầu; thanh toán không dùng tiền mặt; sửa đổi,

ban hành chế độ, định mức, tiêu chuẩn; cải cách chính sách tiền lương, thu nhập, nâng cao đời sống của cán bộ, công chức, viên chức,... cũng đã góp phần tích cực vào công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng.

4. Công tác thông tin, tuyên truyền, giáo dục về phòng, chống tham nhũng được tăng cường và có nhiều đổi mới; sự giám sát của các cơ quan dân cử, vai trò của Mặt trận Tổ quốc, nhân dân và báo chí, truyền thông trong phòng, chống tham nhũng, tiêu cực được phát huy tốt hơn

Hoạt động thông tin, tuyên truyền, giáo dục về phòng, chống tham nhũng được đẩy mạnh; nhận thức, trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên và nhân dân về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực được nâng lên. Việc công khai kết quả thanh tra, kiểm tra, kiểm toán, xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng, kinh tế; chủ động cung cấp thông tin về những vấn đề nhạy cảm, dư luận quan tâm, cũng đã góp phần định hướng tốt dư luận xã hội và thể hiện sự công khai, minh bạch trong xử lý tham nhũng. Các cơ quan thông tấn, báo chí đã tích cực vào cuộc, đồng hành cùng Đảng, Nhà nước và các cơ quan chức năng trong phòng, chống tham nhũng; vừa tuyên truyền, vừa tích cực đấu tranh phản bác những luận điệu xuyên tạc của các thế lực xấu, thù địch về công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Quốc hội và các cơ quan của Quốc hội tăng cường giám sát công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; không chỉ giám sát thường xuyên tại các kỳ họp, mà tần suất giám sát chuyên đề về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực cũng được tăng lên. Hội đồng nhân dân các cấp quan tâm giám sát nhiều hơn đối với công tác phòng, chống tham nhũng ở địa phương. Mặt trận Tổ quốc các cấp và các tổ chức thành viên tăng cường giám sát các lĩnh vực dễ phát sinh tiêu cực, tham nhũng,

gây nhiều bức xúc trong nhân dân; giám sát việc tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất, đạo đức của cán bộ, đảng viên; yêu cầu cơ quan có thẩm quyền xử lý các thông tin do báo chí nêu về tiêu cực, tham nhũng; tích cực tham gia phản biện xã hội, góp ý xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền trong sạch, vững mạnh.

5. Chú trọng việc kiện toàn tổ chức, nâng cao chất lượng, hiệu quả hoạt động và sự phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị chức năng làm công tác phòng, chống tham nhũng; tích cực hợp tác quốc tế và từng bước mở rộng nội dung, phạm vi hoạt động phòng, chống tham nhũng

Thực hiện Nghị quyết Trung ương 5 khóa XIII, ở một số địa phương, Ban Chỉ đạo cấp tỉnh về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đã được thành lập và nhanh chóng đi vào hoạt động, đạt được những kết quả bước đầu. Chức năng, nhiệm vụ, Quy chế làm việc của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng cũng đã được sửa đổi, bổ sung, với nhiều đổi mới cả về nội dung và phương thức hoạt động. Phạm vi hoạt động của Ban Chỉ đạo Trung ương và địa phương đã được mở rộng, bao gồm cả “*tiêu cực*” cho phù hợp với chức năng, nhiệm vụ, phạm vi hoạt động của Ban Chỉ đạo. Trước đây chỉ nói “chống tham nhũng, *lãng phí*”; điều đó không sai; nhưng dấu sao lãng phí cũng chỉ là một việc cụ thể; còn *tiêu cực* có nội dung và phạm vi rộng hơn, căn cốt hơn, nhất là sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Đây mới là cái gốc, cái nguy hiểm nhất, dẫn đến tham nhũng, hư hỏng; không chỉ làm mất tiền, mất của, mà còn *mất người*, thậm chí *mất cả chế độ*. Ban Chỉ đạo Trung ương đã lựa chọn khâu yếu, việc khó để tập trung chỉ đạo khắc phục; làm việc rất nghiêm túc, trách nhiệm, bài bản, nền nếp, có sự phối hợp rất nhịp nhàng, chặt chẽ, quyết tâm cao và hiệu quả ngày càng tốt; thực sự là

“tổng chỉ huy”, là “nhạc trưởng” của công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Ban chỉ đạo cấp tỉnh cũng đã, đang và sẽ triển khai hoạt động theo hướng này. Ban Nội chính Trung ương và ban nội chính các tỉnh ủy, thành ủy được tái lập đã bước đầu có nhiều nỗ lực, cố gắng, nâng cao hiệu quả tham mưu về công tác phòng, chống tham nhũng. Ban Nội chính Trung ương - Cơ quan thường trực của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng - đã chủ động, sâu sát, kiên quyết, kiên trì, có bản lĩnh trong thực hiện nhiệm vụ tham mưu, đề xuất, giúp Ban Chỉ đạo xây dựng và tổ chức thực hiện có hiệu quả các chương trình, kế hoạch công tác, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc; xử lý nhiều vụ án, vụ việc tham nhũng đặc biệt nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội đặc biệt quan tâm.

Quan hệ phối hợp giữa các cơ quan, đơn vị chức năng trong công tác phòng, chống tham nhũng cũng được chú trọng, tăng cường, nhất là sự phối hợp giữa các cơ quan kiểm tra, giám sát, nội chính của Đảng với cơ quan thanh tra, kiểm toán, điều tra; giữa cơ quan thanh tra, kiểm toán với cơ quan điều tra; giữa các cơ quan tiến hành tố tụng Trung ương, địa phương và các bộ, ngành chức năng ngày càng chặt chẽ, kịp thời, hiệu quả hơn (hầu như không còn tình trạng “*quyền anh, quyền tôi*”, “*dua cây càng, cá cây vây*” như trước). Hợp tác quốc tế về phòng, chống tham nhũng cũng đã được tăng cường; hoạt động phòng, chống tham nhũng cũng từng bước được mở rộng ra cả khu vực ngoài nhà nước (vụ án tham nhũng, tiêu cực xảy ra tại Công ty Việt Á và các cơ quan, đơn vị, địa phương có liên quan là một ví dụ điển hình).

Thưa các đồng chí,

Nhìn lại chặng đường 10 năm kể từ khi thành lập Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng trực thuộc

Bộ Chính trị, Trung ương Đảng đến nay, nhất là sau 2 năm thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, mặc dù phải đối mặt với rất nhiều khó khăn, thách thức, nhưng với ý chí và tinh thần trách nhiệm cao, với sự nỗ lực phấn đấu, chung sức, đồng lòng của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực của chúng ta đã thu được nhiều kết quả quan trọng, góp phần củng cố, nâng cao ý chí, niềm tin của nhân dân vào công cuộc đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc, làm cho đất nước ta ngày càng giàu mạnh, ngày càng phát triển, có vị thế xứng đáng trên trường quốc tế. Không phải như một số ý kiến cho rằng, nếu quá tập trung vào chống tham nhũng sẽ làm “nhụt chí”, “chùn bước” những người dám nghĩ, dám làm, làm “chậm” sự phát triển đất nước; *mà hoàn toàn ngược lại*, chính nhờ làm tốt công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đã góp phần quan trọng thúc đẩy phát triển kinh tế - xã hội, giữ vững ổn định chính trị, tăng cường quốc phòng, an ninh và đối ngoại, đặc biệt là góp phần lấy lại và củng cố niềm tin của nhân dân, bác bỏ luận điệu sai trái của các thế lực xấu, thù địch, chống đối cho rằng đấu tranh phòng, chống tham nhũng, xử lý cán bộ, đảng viên sai phạm là “đấu đá nội bộ”, “phe cánh”. Đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng và *xây dựng, làm trong sạch Đảng và bộ máy nhà nước chỉ làm “chùn bước” những ai có động cơ không trong sáng, đã trót “nhúng chàm” và những người không nắm vững chủ trương, chính sách của Đảng, thiếu bản lĩnh, thiếu kiến thức và kinh nghiệm.*

Qua tổng kết, chúng ta có thể khẳng định rằng, *chưa bao giờ công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực lại được thực hiện một cách mạnh mẽ, đồng bộ, quyết liệt, bài bản và hiệu quả như thời gian gần đây*; để lại dấu ấn nổi bật, tạo sự đồng thuận cao trong xã hội và củng cố, tăng cường niềm tin của

cán bộ, đảng viên và nhân dân đối với Đảng, Nhà nước. Vậy một câu hỏi đặt ra là vì sao lại có được những kết quả đó? Trong Báo cáo đã nêu khá rõ, cụ thể. Tôi xin nhấn mạnh mấy nguyên nhân cơ bản, đó là:

Trước hết là sự lãnh đạo, chỉ đạo sâu sát, quyết liệt, với nhiều quyết sách đúng đắn, kịp thời của Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Quốc hội, Chính phủ, trực tiếp nhất là của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng; sự gương mẫu, quyết liệt, nói đi đôi với làm của các đồng chí lãnh đạo Đảng và Nhà nước, của người đứng đầu cấp ủy, chính quyền các cấp.

Hai là sự nỗ lực, cố gắng, quyết tâm của các cơ quan tham mưu và cấp ủy, tổ chức đảng, các ban, bộ, ngành, địa phương, nhất là sự nỗ lực rất cao của các cơ quan, đơn vị có chức năng phòng, chống tham nhũng và các cơ quan tiến hành tố tụng Trung ương và địa phương.

Ba là sự cộng hưởng của những kết quả tích cực, rõ rệt trong công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị.

Bốn là sự tham gia tích cực của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội; sự đồng lòng, ủng hộ, khích lệ của nhân dân; sự chủ động vào cuộc rất tích cực của các cơ quan thông tấn, báo chí, tạo nên sức mạnh tổng hợp trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng. Ở đây, tôi xin nhấn mạnh rằng, chúng ta đã phát huy được vai trò vô cùng quan trọng của nhân dân, như lời căn dặn của Bác Hồ: Phải “động viên quần chúng, phải thực hành dân chủ, phải làm cho quần chúng hiểu rõ, làm cho quần chúng hăng hái tham gia mới chắc chắn thành công!”¹.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, chúng ta cũng phải thẳng thắn thừa nhận rằng: Công tác phòng, chống

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.7, tr.362 (B.T).

tham nhũng vẫn còn những *hạn chế, tồn tại* như trong Báo cáo đã nêu. Đó là: Một số bộ, ban, ngành, địa phương chưa có quyết tâm cao, chưa có sự chuyển biến mạnh. Việc phát hiện, xử lý tham nhũng vẫn còn hạn chế; tỷ lệ thu hồi tài sản tham nhũng, thất thoát còn thấp; việc tự kiểm tra, tự phát hiện và xử lý tham nhũng trong nội bộ, cơ quan, đơn vị còn là khâu yếu. Tình trạng những nhiễu, tiêu cực trong khu vực hành chính, dịch vụ công chưa được ngăn chặn có hiệu quả. Tham nhũng trên một số lĩnh vực vẫn nghiêm trọng, phức tạp, với những biểu hiện ngày càng tinh vi, gây bức xúc trong xã hội. Tham nhũng, tiêu cực vẫn là một trong những “kẻ thù hung ác”, nguy cơ đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ ta.

Nguyên nhân cơ bản của những tồn tại, hạn chế nêu trên là do một số cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền, người đứng đầu cơ quan, tổ chức, đơn vị chưa nhận thức thật đầy đủ và sâu sắc tính chất nghiêm trọng của tình hình tham nhũng ở địa phương, cơ quan, đơn vị, lĩnh vực mình quản lý; chưa thực sự gương mẫu, quyết liệt, nói chưa đi đôi với làm; thiếu bản lĩnh, dĩ hòa vi quý, nể nang, né tránh, thậm chí còn bao che cho người vi phạm. Một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, trong đó có cả cán bộ lãnh đạo, quản lý, cán bộ cấp cao, thiếu tu dưỡng, rèn luyện, sa vào chủ nghĩa cá nhân, thậm chí suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Cơ chế kiểm soát quyền lực, công tác kiểm tra, giám sát việc thực thi quyền lực của người có chức vụ, quyền hạn chưa được quan tâm đúng mức; luật pháp, cơ chế, chính sách còn nhiều kẽ hở, dễ bị lợi dụng; việc thực thi pháp luật nói chung và các quy định của Đảng, Nhà nước về phòng, chống tham nhũng nói riêng ở một số cơ quan, đơn vị, địa phương chưa nghiêm. Tổ chức, bộ máy, nhiệm vụ, quyền hạn, phương tiện, điều kiện làm việc của các cơ quan, đơn vị chức năng phòng, chống tham nhũng

vẫn còn hạn chế, bất cập; năng lực, trình độ của một bộ phận cán bộ, công chức chưa đáp ứng yêu cầu; thậm chí có trường hợp còn sa vào suy thoái, mắc vào tiêu cực, tay đã nhúng chàm, không dám đấu tranh hoặc tiếp tục tiếp tay cho tham nhũng.

Từ thực tiễn công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng ở nước ta thời gian qua, chúng ta có thể rút ra nhiều *bài học quý, có giá trị cả về mặt lý luận và thực tiễn*. Tôi xin gợi mở, khái quát mấy vấn đề cốt yếu sau đây:

Trước hết, cần phải nhận thức thật đầy đủ, sâu sắc vị trí, ý nghĩa, tầm quan trọng của công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực để từ đó có quyết tâm chính trị rất cao, biện pháp rất trúng và phải đặt dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo tập trung, thống nhất của Đảng, mà trực tiếp, thường xuyên là Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trực thuộc Bộ Chính trị; Ban Nội chính Trung ương là cơ quan thường trực của Ban Chỉ đạo. Phải biến quyết tâm chính trị thành hành động thực tế của cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức và nhân dân, trước hết là sự gương mẫu, quyết liệt, nói đi đôi với làm của các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, của người đứng đầu cấp ủy, chính quyền, cơ quan, tổ chức, đơn vị trong phòng, chống tham nhũng. Tham nhũng thường diễn ra trong nội bộ, do người có chức, có quyền thực hiện. Phòng, chống tham nhũng là cuộc đấu tranh ngay trong chính bản thân mỗi con người, trong mỗi cơ quan, tổ chức, đơn vị, địa phương mình; liên quan đến lợi ích, chức vụ, danh vọng, uy tín của tổ chức, cá nhân. Vì vậy, *phải có thái độ thật kiên quyết, không khoan nhượng và hành động thật quyết liệt, cụ thể, hiệu quả*. Người đứng đầu phải chịu trách nhiệm về những yếu kém, sai phạm về tham nhũng trong tổ chức, cơ quan, đơn vị, địa phương mình. *Người được giao chức vụ, quyền hạn phải không ngừng tu dưỡng, rèn luyện, thường xuyên tự soi, tự sửa;*

đồng thời phải tăng cường giám sát, kiểm soát có hiệu quả việc thực thi quyền lực của người có chức vụ, quyền hạn. Mọi quyền lực đều phải được kiểm soát chặt chẽ bằng cơ chế; quyền lực phải được ràng buộc bằng trách nhiệm; quyền lực đến đâu trách nhiệm đến đó, quyền lực càng cao trách nhiệm càng lớn; bất kể ai lạm dụng, lợi dụng quyền lực để trục lợi đều phải bị truy cứu trách nhiệm và xử lý vi phạm. Nói phải “nhốt” quyền lực vào trong “lồng” cơ chế là với ý nghĩa như vậy.

Thứ hai, phòng, chống tham nhũng là “chống giặc nội xâm”, tức là chống những thói hư, tật xấu, nhất là sự suy thoái về phẩm chất, đạo đức, tệ ăn bớt, ăn cắp, ăn chặn của công dưới nhiều hình thức; tiền tài, của cải, vật chất,... do người khác “biếu xén”, “cho, tặng”, hối lộ,... với động cơ không trong sáng. Nó thường diễn ra đối với những người có chức, có quyền. Vì vậy, đây là nhiệm vụ rất quan trọng, nhưng cũng vô cùng khó khăn, phức tạp, đòi hỏi chúng ta phải tiến hành một cách kiên quyết, kiên trì, liên tục, bền bỉ, “không nghỉ”, “không ngừng” ở tất cả các cấp, các ngành, các lĩnh vực; thực hiện đồng bộ các biện pháp chính trị, tư tưởng, tổ chức, hành chính, kinh tế, hình sự; với những bước đi vững chắc, tích cực, chủ động và có trọng tâm, trọng điểm; phải xây dựng cho được một cơ chế phòng ngừa chặt chẽ để “không thể tham nhũng”; một cơ chế răn đe, trừng trị nghiêm khắc để “không dám tham nhũng”; và một cơ chế bảo đảm để “không cần tham nhũng”. Tham nhũng là “*khuyết tật bẩm sinh*” của quyền lực, là một trong những nguy cơ đe dọa sự tồn vong của chế độ. Thời đại nào, chế độ nào, quốc gia nào cũng có, không thể xóa ngay tận gốc tham nhũng trong một thời gian ngắn. Do vậy, trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng *không thể chủ quan, nóng vội, thỏa mãn; không được né tránh, cầm chừng; trái lại, phải rất kiên trì, “không nghỉ”, “không ngừng”; vừa phải kiên quyết phát hiện, xử lý tham nhũng,*

vừa phải kiên trì giáo dục, quản lý, ngăn ngừa, răn đe, không để xảy ra tham nhũng, vừa phải cảnh giác, đấu tranh với những âm mưu, hoạt động của các thế lực thù địch, phân tử xấu lợi dụng đấu tranh phòng, chống tham nhũng để kích động, chia rẽ, chống phá Đảng, Nhà nước và chế độ ta.

Thứ ba, phải kết hợp chặt chẽ giữa tích cực phòng ngừa với chủ động phát hiện, xử lý kịp thời, đồng bộ, nghiêm minh các hành vi tham nhũng; trong đó, phòng ngừa là chính, là cơ bản, lâu dài; phát hiện, xử lý là đột phá, quan trọng. Để chủ động, tích cực phòng ngừa cần phải tập trung *xây dựng, hoàn thiện thể chế, chính sách* về kinh tế - xã hội, tăng cường pháp chế xã hội chủ nghĩa, đẩy mạnh xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh toàn diện.

Trong phát hiện, xử lý, phải quán triệt nguyên tắc: *Có vụ việc thì phải xác minh làm rõ; tích cực, khẩn trương, rõ đến đâu xử lý đến đó; xử lý cả hành vi tham nhũng và hành vi dung túng, bao che cho tham nhũng, can thiệp, cản trở việc chống tham nhũng.* Có dấu hiệu phạm tội thì phải khởi tố, điều tra; kết luận có tội thì phải truy tố, xét xử theo quy định của pháp luật; vụ việc chưa đến mức xử lý hình sự thì xử lý kỷ luật nghiêm theo quy định của Đảng, Nhà nước, đoàn thể. *Phải tiến hành đồng bộ giữa kỷ luật đảng, kỷ luật hành chính của Nhà nước, đoàn thể và xử lý hình sự.* Kỷ luật của Đảng thực hiện trước, tạo tiền đề để xử lý kỷ luật hành chính của Nhà nước, của đoàn thể và xử lý hình sự. Việc xử lý phải lấy giáo dục, răn đe, phòng ngừa làm chính, kết hợp giữa trừng trị với khoan hồng; đồng thời bảo vệ, khuyến khích những người dám nghĩ, dám làm, dám đổi mới, sáng tạo vì sự nghiệp chung.

Thứ tư, phải gắn công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực với việc thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; gắn phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực với xây dựng, chỉnh đốn Đảng,

học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng. Phát huy mạnh mẽ vai trò, trách nhiệm của cơ quan và đại biểu dân cử, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên; của nhân dân, cơ quan truyền thông và báo chí, doanh nghiệp, doanh nhân trong phòng, chống tham nhũng. Phải quán triệt sâu sắc quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh: “*Dân là gốc*”; dựa vào dân, lắng nghe dân, lắng nghe dư luận để chọn lọc, tiếp thu cái đúng, nhưng không đơn giản “theo đuôi”, chạy theo dư luận. Triển khai có hiệu quả hoạt động phòng, chống tham nhũng ra khu vực ngoài nhà nước; tăng cường hợp tác quốc tế về phòng, chống tham nhũng.

Thứ năm, kiểm soát cho được việc thực hiện quyền lực nhà nước, bảo đảm sự lãnh đạo, chỉ đạo thống nhất của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; phát huy vai trò nòng cốt và sự phối hợp chặt chẽ, đồng bộ, kịp thời, hiệu quả của các cơ quan chức năng phòng, chống tham nhũng. Ban Chỉ đạo phải thực sự là trung tâm chỉ đạo, điều hòa, phối hợp hoạt động, là chỗ dựa vững chắc để các cơ quan chức năng phòng, chống tham nhũng thực thi nhiệm vụ được giao. Đội ngũ cán bộ làm công tác phòng, chống tham nhũng phải có bản lĩnh vững vàng, có dũng khí đấu tranh; phải trung thực, liêm chính, “*chí công vô tư*”, thực sự là “*thanh bảo kiếm*” sắc bén của Đảng và Nhà nước trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng. Kiểm soát quyền lực và thực hành liêm chính trước hết phải được tiến hành có hiệu quả trong các cơ quan này, phải chống tham nhũng ngay trong các cơ quan làm công tác phòng, chống tham nhũng.

Thứ sáu, các giải pháp phòng, chống tham nhũng phải phù hợp với bối cảnh yêu cầu phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa ở Việt Nam và truyền thống văn hóa của dân tộc; tiếp thu có chọn lọc kinh nghiệm của nước ngoài. Đồng thời, phải xây dựng được văn hóa công vụ của mỗi ngành, cơ quan, đơn vị. Văn hóa công vụ sẽ bảo đảm tính chuyên nghiệp, trách nhiệm, minh bạch, hiệu quả trong thực thi nhiệm vụ. Trong từng giai đoạn khác nhau, phải xác định những nhiệm vụ trọng tâm, những giải pháp có tính đột phá, phù hợp với tình hình của đất nước, của địa phương để tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện có hiệu quả.

II- VỀ PHƯƠNG HƯỚNG, NHIỆM VỤ, GIẢI PHÁP TRONG THỜI GIAN TỚI

Trong thời gian tới, với mục tiêu tổng quát là “Nâng cao năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền và sức chiến đấu của Đảng; xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh toàn diện; củng cố, tăng cường niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước, chế độ xã hội chủ nghĩa...; xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định; phấn đấu đến giữa thế kỷ XXI, nước ta trở thành một nước phát triển, theo định hướng xã hội chủ nghĩa”, Đại hội XIII của Đảng đã khẳng định và bổ sung một số định hướng lớn cho công tác phòng, chống tham nhũng thời gian tới là: Kiên quyết, kiên trì đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tham nhũng, tiêu cực, với quyết tâm chính trị cao hơn, hành động mạnh mẽ hơn. Kết hợp chặt chẽ giữa tích cực phòng ngừa với chủ động phát hiện, xử lý nghiêm minh, kịp thời những hành vi tham nhũng, tiêu cực, bao che, dung túng, tiếp tay cho tham nhũng, can thiệp, cản trở việc chống tham nhũng,

tiêu cực; không có vùng cấm, không có ngoại lệ. Phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và của toàn dân; thực hiện đồng bộ các biện pháp chính trị, tư tưởng, tổ chức, hành chính, kinh tế, hình sự.

Tiếp tục đẩy mạnh, nâng cao hiệu quả công tác giáo dục, tuyên truyền, tạo sự tự giác, thống nhất cao về nhận thức và hành động trong cán bộ, đảng viên và nhân dân về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, trước hết là sự gương mẫu, quyết liệt của người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, tổ chức, đơn vị, địa phương; kiên trì giáo dục, rèn luyện đức tính liêm khiết; xây dựng văn hóa tiết kiệm, không tham nhũng, lãng phí, trước hết trong cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức.

Đẩy mạnh việc xây dựng, hoàn thiện các quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước về kinh tế - xã hội; về kiểm tra, giám sát và phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án; phát hiện sớm, xử lý nghiêm các vụ việc, vụ án tham nhũng, tiêu cực; kiên quyết thu hồi tài sản tham nhũng; kịp thời xử lý, thay thế những cán bộ lãnh đạo, quản lý có biểu hiện những nhiễu, vôi vĩnh, gây phiền hà cho người dân, doanh nghiệp. Tiếp tục kiện toàn tổ chức bộ máy, cán bộ, bảo đảm thật sự liêm chính, trong sạch; nâng cao năng lực, hiệu quả hoạt động của các cơ quan, đơn vị có chức năng phòng, chống tham nhũng và các cơ quan tham mưu cho cấp ủy lãnh đạo, chỉ đạo công tác này. Từng bước mở rộng phạm vi phòng, chống tham nhũng ra khu vực ngoài nhà nước; mở rộng và nâng cao hiệu quả hợp tác quốc tế về phòng, chống tham nhũng. Phát huy vai trò, trách nhiệm của các cơ quan và đại biểu dân cử, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội,

nhân dân và cơ quan truyền thông, báo chí trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực;...

Quán triệt mục tiêu và những định hướng lớn nêu trên, trong những năm tới, chúng ta, trước hết là Ban Chỉ đạo Trung ương, các Ban Chỉ đạo cấp tỉnh và các cơ quan nội chính Trung ương cũng như địa phương, cần tiếp tục phát huy mạnh hơn nữa, tốt hơn nữa những kết quả, thành tích to lớn và những bài học kinh nghiệm quý báu của 10 năm qua; nỗ lực phấn đấu nhiều hơn nữa trên con đường đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu lực, hiệu quả hoạt động trong giai đoạn phát triển mới.

Với tinh thần đó, Hội nghị của chúng ta đã đồng tình, thống nhất cao về phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm trong thời gian tới mà Báo cáo đã nêu, cũng như ý kiến phát biểu tham luận đầy trách nhiệm và tâm huyết của các đại biểu. Tôi chỉ nhấn mạnh, lưu ý thêm một số vấn đề sau:

Một là, phải tiếp tục đẩy mạnh, nâng cao hơn nữa hiệu quả công tác giáo dục, tuyên truyền, xây dựng văn hóa tiết kiệm, không tham nhũng, tiêu cực trong cán bộ, đảng viên và nhân dân.

Đây là nhiệm vụ không mới, nhưng rất quan trọng. Bởi tuyên truyền, giáo dục là một trong những biện pháp căn bản để nâng cao nhận thức, tinh thần, ý thức, đạo đức, xây dựng liêm chính, chống tha hóa, biến chất. Phải quán triệt, tuyên truyền, giáo dục sâu rộng các mục tiêu, quan điểm, nhiệm vụ, giải pháp, quy định của Đảng và Nhà nước về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; về sự nguy hại của tham nhũng, tiêu cực,... tạo sự tự giác, thống nhất cao về ý chí và hành động trong cán bộ, đảng viên và nhân dân, trước hết là sự gương mẫu, quyết liệt của người đứng đầu và tập thể lãnh đạo các cấp, các ngành, cơ quan, tổ chức, đơn vị, địa phương.

Phải kiên trì giáo dục, rèn luyện cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức về đức tính liêm khiết, chính trực; xây dựng văn hóa tiết kiệm, không tham nhũng, tiêu cực. Mọi cán bộ, đảng viên phải ghi nhớ sâu sắc lời căn dặn của Bác Hồ rằng: Đảng ta là đảng cầm quyền; Đảng vừa là người lãnh đạo, vừa là *người đầy tớ thật trung thành của nhân dân*. Đảng phải luôn luôn dựa vào nhân dân, lắng nghe nhân dân, gắn bó máu thịt với nhân dân; việc gì có lợi cho dân thì phải hết sức làm và làm cho bằng được; ngược lại, việc gì có hại cho dân thì phải hết sức tránh. Việc gì nhân dân không đồng tình, thậm chí căm ghét, phản đối thì phải cương quyết ngăn ngừa, uốn nắn và xử lý nghiêm các sai phạm. Cán bộ, đảng viên, trước hết là người lãnh đạo phải biết trọng liêm sỉ, giữ danh dự, biết xấu hổ khi bản thân và người thân có hành vi tham nhũng, tiêu cực. Cha ông ta đã dạy: “Thiện căn ở tại lòng ta/Chữ tâm kia mới bằng ba chữ tài”; “Có tài mà cậy chi tài/Chữ tài liền với chữ tai một vần!”¹. Tránh tình trạng: “Chân mình còn lấm bê bê/Lại cầm bó đuốc đi rê chân người”; “Thượng bất chính, hạ tắc loạn!”; “Cấp trên ở chẳng chính ngôi/Cho nên ở dưới chúng tôi hỗn hào!”.

Phải tăng cường phối hợp, chủ động công khai, kịp thời cung cấp thông tin, định hướng tuyên truyền về phòng, chống tham nhũng. Chú trọng thông tin tuyên truyền về gương người tốt, việc tốt; khắc phục tình trạng thông tin một chiều, thông tin không chính xác, mang tính kích động, gây hoang mang. Bảo vệ, khen thưởng, động viên kịp thời những người làm báo tích cực, dũng cảm đấu tranh chống tham nhũng; đồng thời kiên quyết vạch trần, phê phán, bác bỏ các luận điệu xuyên tạc, lợi dụng

1. Các câu thơ trên của nhà thơ Nguyễn Du (B.T).

phòng, chống tham nhũng, tiêu cực để kích động, chia rẽ, chống phá Đảng, Nhà nước ta; xử lý nghiêm việc đưa tin sai sự thật, vu cáo, bịa đặt, gây hậu quả xấu.

Hai là, tiếp tục xây dựng, hoàn thiện đồng bộ thể chế về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, quản lý kinh tế - xã hội và phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; kịp thời khắc phục những bất cập, bịt kín những “khoảng trống”, “kẽ hở” để “không thể tham nhũng, tiêu cực”.

Thể chế nói chung, thể chế về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực nói riêng, cùng với chuẩn mực đạo đức trên các lĩnh vực và cơ chế kiểm soát quyền lực là yếu tố cơ bản, nền tảng, có tác dụng ngăn chặn từ gốc hành vi tham nhũng, tiêu cực. Phải xây dựng các quy chế nội bộ của Đảng, các nguyên tắc và chuẩn mực đạo đức áp dụng đối với cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu trong việc giữ gìn phẩm chất đạo đức, liêm chính, gương mẫu đi đầu trong phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Phải có cơ chế kiểm soát chặt chẽ việc xây dựng chính sách, pháp luật về quản lý kinh tế - xã hội để hạn chế sự tác động tiêu cực của “nhóm lợi ích”, “sân sau”, “tư duy nhiệm kỳ”; ngăn chặn nguy cơ nảy sinh tham nhũng, tiêu cực ngay từ khi xây dựng chính sách, luật pháp. Khẩn trương hoàn thiện các quy định về kiểm soát quyền lực, trách nhiệm giải trình, bảo đảm dân chủ, công khai, minh bạch. Quy định rõ trách nhiệm của người đứng đầu trong kiểm tra, phát hiện, xử lý tham nhũng, tiêu cực; và bảo vệ người tích cực đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; khuyến khích và bảo vệ cán bộ, đảng viên, người đứng đầu đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung.

Ba là, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán; đẩy mạnh điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án; phát hiện sớm, xử lý nghiêm các vụ việc, vụ án tham nhũng;

ngăn chặn có hiệu quả tệ “tham nhũng vặt”; nâng cao hiệu quả thu hồi tài sản tham nhũng.

Công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán phải được tiến hành thường xuyên, toàn diện và công khai, có trọng tâm, trọng điểm; tập trung vào các lĩnh vực dễ phát sinh tiêu cực, có nhiều dư luận về tham nhũng, tiêu cực, về suy thoái tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Đấu tranh chống tham nhũng phải gắn liền với chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”. Bởi vì hai mặt này có quan hệ chặt chẽ với nhau. Phải kịp thời phát hiện, giải quyết từ sớm, ngăn chặn từ đầu các hành vi sai phạm, không để vi phạm nhỏ tích tụ thành sai phạm lớn. Mọi cán bộ, đảng viên vi phạm đều phải bị xử lý kịp thời, đồng bộ, nghiêm minh, công khai.

Đẩy nhanh tiến độ điều tra, xử lý các vụ án tham nhũng, kinh tế đã khởi tố theo đúng quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước; chú trọng phát hiện, xử lý các vụ án, vụ việc tham nhũng mới; không có vùng cấm, không có ngoại lệ; không chịu sự tác động không đúng của bất kỳ cá nhân, tổ chức nào. Tạo chuyển biến mạnh mẽ, rõ rệt hơn nữa trong việc phát hiện, xử lý tham nhũng, tiêu cực ở địa phương, cơ sở; xử lý, ngăn chặn có hiệu quả tình trạng vòi vĩnh, nhũng nhiễu, “gọi ý”, “lót tay”, gây phiền hà cho người dân, doanh nghiệp trong giải quyết công việc.

Nâng cao hiệu quả thu hồi tài sản tham nhũng; chú trọng truy tìm, kịp thời áp dụng các biện pháp đồng bộ để thu hồi triệt để tài sản bị tham nhũng ngay từ giai đoạn thanh tra, kiểm tra, kiểm toán, khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử và trong giai đoạn thi hành án; khuyến khích người phạm tội tự nguyện bồi thường, khắc phục hậu quả trong các vụ án tham nhũng, kinh tế.

Bốn là, tiếp tục hoàn thiện và thực hiện nghiêm các quy định về công khai, minh bạch và trách nhiệm giải trình trong hoạt động của cơ quan, tổ chức, đơn vị; kiểm soát có hiệu quả tài sản, thu nhập của người có chức vụ, quyền hạn; cải cách hành chính và xây dựng đội ngũ cán bộ có đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ trong giai đoạn mới.

Cùng với “nhốt” quyền lực vào trong “lồng” cơ chế, thể chế, công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình là điều kiện đầu tiên để kiểm soát quyền lực, bảo đảm quyền lực được vận hành đúng đắn, không bị “*tha hóa*”. Vì vậy, phải tiếp tục hoàn thiện và thực hiện nghiêm các quy định về công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình trong hoạt động của cơ quan, tổ chức, đơn vị và các biện pháp bảo đảm để công dân thực hiện đầy đủ quyền tiếp cận thông tin theo quy định của pháp luật. Phát huy vai trò giám sát việc thực thi quyền lực thông qua công tác kiểm tra, giám sát của Đảng; thanh tra, kiểm toán của Nhà nước; giám sát của cơ quan dân cử và đại biểu dân cử, của cơ quan tư pháp, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên, của nhân dân và xã hội.

Năm là, tiếp tục kiện toàn tổ chức bộ máy, nâng cao năng lực, hiệu quả hoạt động của các cơ quan, đơn vị có chức năng phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, trước hết là các Ban Chỉ đạo cấp tỉnh và các cơ quan nội chính từ Trung ương đến địa phương.

Xây dựng, hoàn thiện các quy chế, quy định để ngăn ngừa có hiệu quả sự tác động tiêu cực, không lành mạnh vào hoạt động của các cơ quan này. Đặc biệt, phải xây dựng đội ngũ cán bộ làm công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực thật sự có bản lĩnh, thật sự liêm chính, trong sạch; không chịu bất cứ sức ép không trong sáng nào của tổ chức, cá nhân; bất cứ sự cám dỗ,

mua chuộc nào của những kẻ phạm tội. Có chính sách đãi ngộ hợp lý, tạo động lực cho đội ngũ cán bộ làm công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực nỗ lực phấn đấu, toàn tâm, toàn ý với công việc. Tôi đã nhiều lần nói: *Phải phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trước hết và ngay trong các cơ quan phòng, chống tham nhũng, tiêu cực!*

Hội nghị toàn quốc tổng kết 10 năm công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực giai đoạn 2012 - 2022, ngày 30/6/2022

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

Từ những kết quả và kinh nghiệm đạt được trong thời gian qua, chúng ta tin tưởng rằng, công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong thời gian tới sẽ có bước tiến mới, mạnh mẽ hơn nữa, quyết liệt hơn nữa và đạt hiệu quả cao hơn nữa. Tham nhũng, tiêu cực nhất định sẽ bị ngăn chặn, đẩy lùi; góp phần xây dựng Đảng ta, Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp cách mạng và xứng đáng với niềm tin yêu, sự mong đợi của nhân dân. Điều quan trọng

có ý nghĩa quyết định là: *Nhận thức phải chín; tư tưởng phải thông; quyết tâm phải lớn, và phương pháp phải đúng*; góp phần từng bước làm chuyển biến tình hình, thực sự có kết quả rõ ràng, cụ thể.

Nhân dịp này, một lần nữa, tôi xin thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước và Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, gửi tới các đồng chí lời chúc sức khỏe và hạnh phúc. Mong tất cả các đồng chí, những cán bộ “rường cột” của Đảng và Nhà nước, những “Bao Công” của thời đại ngày nay, hãy nêu cao tinh thần trách nhiệm và dũng khí trước Đảng, trước nhân dân và đất nước, gương mẫu, đi đầu trong lãnh đạo, chỉ đạo, triển khai thực hiện các nhiệm vụ, giải pháp phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, nhất là tập trung chỉ đạo cụ thể hóa, thể chế hóa, hiện thực hóa các nhiệm vụ phòng, chống tham nhũng, tiêu cực theo Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng phù hợp với tình hình, đặc điểm của bộ, ngành, địa phương, cơ quan, đơn vị mình, góp phần đắc lực vào việc củng cố, xây dựng Đảng ta, Nhà nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh cả về chính trị, tư tưởng, tổ chức, đạo đức, lối sống, được nhân dân tin yêu, mến phục; lãnh đạo và tổ chức thành công sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam muôn vàn yêu quý của chúng ta.

Thưa các đồng chí,

Chẳng mấy khi được dự một Hội nghị có quy mô lớn với nội dung rất quan trọng và có ý nghĩa về nhiều mặt như thế này; lại được gặp mặt thân mật và trang trọng với hầu hết các đồng chí lãnh đạo chủ chốt ở tất cả các cấp từ Trung ương đến cơ sở trong cả nước, tôi rất vinh dự, xúc động và muốn giải bày một đôi điều có tính chất tâm sự, tâm tình thêm bằng cách nhắc lại một câu nói

đầy ấn tượng và rất sâu sắc của nhân vật Paven Coócxaghin - nhân vật chính trong tác phẩm *Thép đã tôi thế đấy* của nhà văn nổi tiếng Liên Xô Nicôlai Ôtxtốppxky - một cuốn sách “gối đầu giường” của lớp thanh niên cỡ tuổi chúng tôi thời những năm 1959 - 1960. Đại ý thế này: *Cái quý nhất của con người là Cuộc sống và Danh dự sống, bởi vì đời người chỉ sống có một lần. Phải sống sao cho khỏi xót xa, ân hận vì những năm tháng đã sống hoài, sống phí; để khỏi hổ thẹn vì những việc làm ty tiện, đốn hèn, bị mọi người khinh bỉ; để đến khi nhắm mắt xuôi tay, ta có thể tự hào rằng: Tất cả đời ta, tất cả sức ta, ta đã hiến dâng cho sự nghiệp cao đẹp nhất trên đời - sự nghiệp đấu tranh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì sự trường tồn của Dân tộc, sự vẻ vang của Giống nòi và hạnh phúc của Nhân dân!*

Trong giai đoạn từ năm 2013 đến năm 2022, đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đã chủ trì kết luận 36 phiên họp Ban Chỉ đạo, cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo. Quan điểm chỉ đạo xuyên suốt trong các phiên họp, cuộc họp của đồng chí Tổng Bí thư là: Đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực phải kiên quyết, kiên trì, không nghỉ, không ngừng, không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai.

NỘI DUNG PHÁT BIỂU KẾT LUẬN TẠI CÁC PHIÊN HỌP BAN CHỈ ĐẠO, CUỘC HỌP THƯỜNG TRỰC BAN CHỈ ĐẠO

BAN CHỈ ĐẠO VÀ TỪNG THÀNH VIÊN PHẢI “ĐÚNG VAI, THUỘC BÀI”

Việc Trung ương quyết định thành lập Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng trực thuộc Bộ Chính trị là xuất phát từ yêu cầu khách quan với mong muốn và quyết tâm tạo bước chuyển biến mới, rõ rệt hơn nữa trong công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí.

... Rõ ràng, còn nhiều việc phải làm và còn phải làm lâu dài, quyết liệt hơn nữa, bền bỉ, kiên trì, chứ không thể nóng vội; cũng không phải cứ lập Ban Chỉ đạo là có thể xoay chuyển ngay được tình hình như “một chiếc đĩa thần”. Tinh thần là chúng ta phải quyết tâm làm, làm quyết liệt nhưng rất kiên trì, vừa làm vừa rút kinh nghiệm.

*Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng và các Thành viên
Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng tại Phiên họp
thứ nhất của Ban Chỉ đạo, ngày 04/02/2013*

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng lần này vừa kế thừa những kinh nghiệm đã có, vừa bổ sung, phát triển những điểm mới cần thiết. Chúng ta có mấy thuận lợi: *Một là*, thời điểm này toàn Đảng, toàn dân hết sức quan tâm; Đảng ta quyết tâm cao. Ban Chỉ đạo trực thuộc Bộ Chính trị có nghĩa được Bộ Chính trị lãnh đạo trực tiếp, toàn diện tất cả các lĩnh vực, ở tất cả các cấp, các ngành trong cả hệ thống chính trị. *Hai là*, thành phần của Ban Chỉ đạo gồm những cán bộ, cơ quan hết sức quan trọng, giữ cương vị công tác lớn, trong đó nhiều thành viên đã từng tham gia Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng. *Ba là*, Ban Chỉ đạo lần này lại có cơ quan thường trực là Ban Nội chính Trung ương là Ban do Trung ương lập ra để giúp Bộ Chính trị, Ban Bí thư. Vị thế của Ban Nội chính Trung ương rất quan trọng; có chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, trách nhiệm lớn, phải làm nhiều việc chứ không phải chỉ có xử lý mấy vụ án cụ thể; không chỉ có chống mà còn phải phòng nữa,...

Nhưng chúng ta cũng đứng trước khó khăn, sức ép rất lớn. Khi chuẩn bị thành lập Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, dư luận cũng có ý kiến cho rằng không nhất thiết phải đưa về bên Đảng; chống tham nhũng nên để bên Nhà nước; chuyển Ban Chỉ đạo về bên Đảng, nếu sắp tới lại không làm được thì Đảng càng mất uy tín. Đây là sức ép ghê gớm. Cho nên, chúng ta phải làm thế nào để tạo chuyển biến thực sự trong công tác này; nếu không thì chúng ta sẽ ăn nói thế nào với Đảng, với dân?

Để triển khai tốt công việc của Ban Chỉ đạo,... *trước hết*, phải nắm vững chức năng, nhiệm vụ, trách nhiệm, quyền hạn, chế độ làm việc, quan hệ công tác của Ban Chỉ đạo nêu trong Quy định của Bộ Chính trị, đặc biệt là Ban Nội chính Trung ương, cơ quan Thường trực của Ban Chỉ đạo. Quy định ghi rõ: Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng do Bộ Chính trị thành lập, chịu trách nhiệm trước Bộ Chính trị, Ban Bí thư trong việc chỉ đạo, phối hợp, kiểm tra, đôn đốc công tác phòng, chống tham nhũng trong phạm vi cả nước. Ban Chỉ đạo có chín nhiệm vụ, trong đó có nhiệm vụ chỉ đạo, đôn đốc, điều hòa, phối hợp các cấp ủy, tổ chức đảng, hướng dẫn kiểm tra, giám sát việc triển khai thực hiện các nghị quyết, quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước về phòng, chống tham nhũng. Ban Chỉ đạo không làm thay các cơ quan chức năng, không phải chỉ quan tâm và xử lý từng vụ việc cụ thể. Trách nhiệm của Ban Chỉ đạo rất lớn, cả trong việc xây dựng thể chế, luật pháp, cơ chế, chính sách đến công tác cán bộ và một loạt các quy định về công khai, minh bạch, cơ chế lấy phiếu tín nhiệm, bỏ phiếu tín nhiệm,... Ban Chỉ đạo và từng thành viên phải làm *đúng vai và thuộc bài*. Tức là phải thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ, trách nhiệm, quyền hạn, không

làm thay, làm “trèo” sang việc của cơ quan khác; phải nắm vững, nắm chắc nguyên tắc, luật pháp, cơ chế, chính sách, quy chế, quy định,... Đặc biệt là phải rất công tâm, khách quan, trong sáng.

Thứ hai, phải kế thừa và phát huy những kết quả, kinh nghiệm của các Ban Chỉ đạo trước, rút kinh nghiệm những gì chưa làm được, xác định rõ yêu cầu mới đặt ra và có sự phát triển thêm.

Thứ ba, tổ chức công việc phải thật chặt chẽ; làm việc nghiêm túc, khoa học, nền nếp, kỷ luật, kỷ cương, có sự phối hợp công tác một cách nhịp nhàng. Tuyệt đối tránh tình trạng hình thức, tắc trách, được chăng hay chố, lúc ra mắt thì rầm rộ nhưng sau cứ nguội lạnh dần. Sự nghiệp phòng, chống tham nhũng không của riêng ai. Muốn thế phải có chương trình, kế hoạch, quy chế công tác một cách bài bản, kiểm tra, đôn đốc một cách thường xuyên. Phải có tầm nhìn, có óc tổ chức. Đương nhiên, không thể làm ngay một lúc.

Thứ tư, Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng phải là một tập thể mạnh, đoàn kết thống nhất cao, gắn bó chặt chẽ. Mỗi thành viên của Ban, mỗi cán bộ làm việc trong lĩnh vực phòng, chống tham nhũng phải hết sức gương mẫu, công tâm, trong sạch, thực hiện đúng bốn chữ: *liêm - dũng - chính - trực*. Tức là phải liêm khiết, dũng cảm, ngay thẳng, cương trực. Không bị cám dỗ bởi bất cứ lợi ích nào và cũng không ngại bất cứ lực cản không trong sáng nào. Bản thân mình có sạch sẽ thì mới chống tham nhũng được. Tất cả 16 thành viên của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng phải là 16 tấm gương về giữ gìn phẩm chất, đạo đức, lối sống; nhắc nhở gia đình, con cái giữ gìn và chấp hành đúng quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước.

Thứ năm, phải xây dựng và kiện toàn tổ chức bộ máy Ban Nội chính Trung ương - Cơ quan Thường trực của Ban Chỉ đạo - thực sự vững mạnh, trong sạch, chất lượng, tinh gọn, làm việc có hiệu lực, hiệu quả, kỷ luật nghiêm minh. Đây là một công việc rất quan trọng, một điều kiện thiết cốt bảo đảm cho Ban Chỉ đạo hoạt động có kết quả. Phải lựa chọn, sắp xếp, bố trí cán bộ một cách kỹ lưỡng, chặt chẽ; có quy chế, nội quy làm việc khoa học theo đúng yêu cầu đối với một Ban tham mưu, bộ máy giúp việc đắc lực của Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư.

Trước mắt, Ban phải thực hiện ngay một số công việc, như: xây dựng quy chế làm việc, phối hợp giữa các thành viên, giữa các bộ phận; tham mưu, đề xuất việc phân công các thành viên Ban Chỉ đạo; xây dựng chương trình công tác toàn khóa và chương trình công tác năm 2013 của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng; xây dựng quy chế phối hợp giữa Ban Nội chính Trung ương với các cơ quan tiến hành tố tụng;... Tổ chức ngay công việc, chuẩn bị chỗ làm việc, trụ sở, con dấu, các điều kiện làm việc của Ban Chỉ đạo và Ban Nội chính Trung ương,...

Đối với một số vụ án nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội đặc biệt quan tâm, Ban cần nắm, rà soát lại, có kế hoạch chỉ đạo, đôn đốc, kiểm tra, giám sát, thúc đẩy việc xem xét xử lý một cách khẩn trương, tích cực theo đúng quy định của Đảng và luật pháp của Nhà nước. Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng có đủ điều kiện và lực lượng để triển khai công việc này (có lãnh đạo của Trung ương, Chính phủ, Quốc hội, Mặt trận, các cơ quan kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, công an, kiểm sát, tòa án, quân đội,...); vấn đề là tổ chức và làm như thế nào cho có hiệu quả.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ nhất, ngày 04/02/2013).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ ba của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 17/7/2013

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Các thành viên Ban Chỉ đạo trên từng cương vị công tác chủ động triển khai nhiệm vụ được Ban Chỉ đạo phân công, cụ thể hóa chủ trương của Ban Chỉ đạo thông qua việc lãnh đạo, chỉ đạo việc thực hiện chức năng, nhiệm vụ của ngành mình; tăng cường chỉ đạo, kiểm tra, đôn đốc công tác phòng, chống tham nhũng của các bộ, ngành, địa phương được phân công theo dõi, phụ trách.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ ba, ngày 17/7/2013).

Hoạt động của từng thành viên Ban Chỉ đạo đóng vai trò hết sức quan trọng và mang tính quyết định. Mỗi thành viên Ban Chỉ đạo cần chủ động hơn nữa trong việc theo dõi, chỉ đạo, đôn đốc trên lĩnh vực được phân công phụ trách, đặc biệt phải phát huy vai trò của Cơ quan Thường trực của Ban Chỉ đạo. Ban Chỉ đạo hoan nghênh, ghi nhận những cố gắng của Ban Nội chính Trung ương trong năm 2013 vừa qua, mặc dù mới được tái lập

nhưng đã chủ động, làm quyết liệt, đề xuất rất nhiều việc cụ thể, thiết thực với Ban Chỉ đạo. Năm 2014 và những năm tiếp theo, với tư cách là Cơ quan Thường trực của Ban Chỉ đạo, đề nghị Ban Nội chính Trung ương tiếp tục mạnh dạn đề xuất, tham mưu. Những vấn đề gì thuộc về thẩm quyền của Ban Nội chính Trung ương thì chủ động thực hiện, các cơ quan liên quan phải có trách nhiệm phối hợp tốt, giữ vững nguyên tắc là những gì đã thống nhất thì thực hiện đúng, nếu có thay đổi thì phải thông báo lại để biết, phối hợp xử lý.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ tư, ngày 25/12/2013).

Ban Chỉ đạo triển khai thực hiện Kế hoạch, các đồng chí Thành viên Ban Chỉ đạo kiểm tra, đôn đốc công tác phòng, chống tham nhũng tại một số cơ quan ở Trung ương. Qua công tác kiểm tra, đôn đốc để nắm tình hình, kết quả lãnh đạo, chỉ đạo của cấp ủy đối với công tác phòng, chống tham nhũng, những hạn chế, khó khăn, vướng mắc trong công tác phòng, chống tham nhũng và nguyên nhân để có biện pháp khắc phục. Ban Chỉ đạo phân công 7 đồng chí Thành viên Ban Chỉ đạo kiểm tra, đôn đốc công tác phòng, chống tham nhũng tại 7 cơ quan ở Trung ương: Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn; Bộ Quốc phòng; Bộ Giao thông Vận tải; Bộ Tài chính; Bộ Lao động - Thương binh và Xã hội; Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch; Bảo hiểm xã hội Việt Nam... Tiếp tục đổi mới phương thức, phong cách làm việc của Ban Chỉ đạo, Thường trực Ban Chỉ đạo và các đồng chí Thành viên Ban Chỉ đạo theo tinh thần kiên quyết, kiên trì, thiết thực, hiệu quả. Tăng cường phối hợp giữa các đồng chí Thành viên Ban Chỉ đạo, nhất là phối hợp trong chỉ đạo công tác tuyên truyền, giám định tư pháp, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử các vụ việc, vụ án tham nhũng. Đề nghị từng đồng chí Thành viên

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ tư của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 25/12/2013

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

Ban Chỉ đạo theo trách nhiệm, địa bàn, lĩnh vực được phân công theo dõi, phụ trách phải chủ động phối hợp và đề xuất với Ban Chỉ đạo các giải pháp nâng cao hiệu quả hoạt động của Ban Chỉ đạo và nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng; không được để chùng xuống hoặc ách tắc ở một khâu nào.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ năm, ngày 09/7/2014).

Khoảng sáu tháng một lần, Thường trực Ban Chỉ đạo sẽ lựa chọn và làm việc với một số cơ quan như: Thanh tra Chính phủ, Bộ Công an, Viện Kiểm sát nhân dân tối cao, Tòa án nhân dân tối cao và một số tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương về công tác phòng, chống tham nhũng... Để có cơ sở kiến nghị Bộ Chính trị tiếp tục hoàn thiện chức năng, nhiệm vụ, tổ chức bộ máy của Ban Chỉ đạo, giao Ban Nội chính Trung ương chủ trì nghiên cứu, xây dựng Đề án sơ kết 3 năm hoạt động của Ban Chỉ đạo,

trình Ban Chỉ đạo vào cuối năm 2015. Để nâng cao hiệu quả hoạt động của Ban Chỉ đạo, đề nghị các thành viên Ban Chỉ đạo phân công một đơn vị thuộc cơ quan do mình quản lý, phụ trách làm đầu mối phối hợp với các đơn vị chức năng thuộc Ban Nội chính Trung ương trong việc giúp thành viên Ban Chỉ đạo thực hiện các nhiệm vụ được Ban Chỉ đạo phân công.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ sáu, ngày 29/12/2014).

Công tác phòng, chống tham nhũng đã có chủ trương, giải pháp, cơ chế, chính sách, pháp luật bài bản, tương đối đồng bộ. Vấn đề quyết định là phải tập trung thực hiện, thực hiện và thực hiện. Vì vậy, đòi hỏi quyết tâm lớn, trách nhiệm cao từ Ban Chỉ đạo đến những người trực tiếp thực hiện; sự nỗ lực, cố gắng của các cơ quan, đơn vị chức năng trong phòng, chống tham nhũng; tăng cường công tác kiểm tra, đôn đốc của Ban Chỉ đạo, nhất là những lĩnh vực, những khâu thực hiện còn yếu, chậm.

Các Thành viên Ban Chỉ đạo trong việc thực hiện nhiệm vụ được giao cần chủ động làm việc với các bộ, ngành, địa phương được phân công theo dõi, phụ trách để kiểm tra, đôn đốc công tác phòng, chống tham nhũng; tập trung vào vai trò, trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền và người đứng đầu trong lãnh đạo, chỉ đạo công tác phòng, chống tham nhũng. Giao Ban Nội chính Trung ương - Cơ quan Thường trực của Ban Chỉ đạo xây dựng Kế hoạch để Thường trực Ban Chỉ đạo làm việc với một số địa phương về công tác phòng, chống tham nhũng.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ bảy, ngày 25/4/2015).

Thống nhất điều chỉnh phân công nhiệm vụ các Thành viên Ban Chỉ đạo theo hướng: Bổ sung nhiệm vụ giúp Trưởng Ban Chỉ đạo kiểm tra, giám sát, đôn đốc công tác xây dựng, hoàn thiện thể chế thuộc lĩnh vực được phân công trực tiếp quản lý,

phụ trách để phục vụ công tác phòng, chống tham nhũng; nâng cao hiệu quả phòng ngừa, phát hiện, xử lý tham nhũng thông qua hoạt động của ngành mà đồng chí Thành viên là thủ trưởng cao nhất hoặc trực tiếp phụ trách; điều chỉnh lại một số địa bàn cho phù hợp với yêu cầu nhiệm vụ, tính chất, khối lượng công việc, chức danh, trách nhiệm, thẩm quyền, lĩnh vực công tác của từng đồng chí Thành viên và bảo đảm sự cân đối giữa các Thành viên Ban Chỉ đạo.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 10, ngày 27/4/2016).

Chỉ đạo xây dựng, thực hiện Kế hoạch nâng cao hiệu quả hoạt động của Ban Chỉ đạo và Cơ quan Thường trực của Ban Chỉ đạo, góp phần đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng tham nhũng, lãng phí, sự suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ theo Kế hoạch số 04-KH/TW ngày 16/11/2016 của Bộ Chính trị thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 11, ngày 28/12/2016).

Các Thành viên Ban Chỉ đạo phải đề cao trách nhiệm, thực sự nêu gương trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng để xứng đáng với niềm tin, tình cảm và nguyện vọng của nhân dân.

Ban Chỉ đạo thống nhất sửa đổi, bổ sung Quy định số 163-QĐ/TW, ngày 01/02/2013 của Bộ Chính trị để khẳng định và làm rõ hơn chức năng, nhiệm vụ, đề cao quyền hạn và trách nhiệm của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng trước Bộ Chính trị, Ban Chấp hành Trung ương trong việc chỉ đạo, đôn đốc, kiểm tra, giám sát các cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan chức năng trong việc lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện các chủ trương, nghị quyết, quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước về lĩnh vực phòng, chống tham nhũng nói chung và

về việc thanh tra, kiểm toán, xử lý các vụ việc, khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án các vụ án tham nhũng nghiêm trọng, phức tạp, dư luận quan tâm nói riêng.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 16, ngày 26/7/2019).

Tiếp tục kiện toàn, nâng cao hơn nữa chất lượng, hiệu quả hoạt động của Ban Chỉ đạo; các thành viên Ban Chỉ đạo phải là những tấm gương thật sự mẫu mực, quyết liệt đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực, có đủ bản lĩnh, phẩm chất, trình độ đảm nhiệm các nhiệm vụ được giao. Giao cho Cơ quan Thường trực của Ban Chỉ đạo chủ trì, phối hợp với các cơ quan có liên quan nghiên cứu, tham mưu giúp Ban Chỉ đạo đề xuất với Bộ Chính trị sửa đổi, bổ sung chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của Ban Chỉ đạo để chỉ đạo xử lý cả tham nhũng và tiêu cực.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 18/3/2021).

Thống nhất đề nghị Bộ Chính trị thông qua Đề án sửa đổi, bổ sung chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của Ban Chỉ đạo để chỉ đạo phòng, chống cả tiêu cực, *trọng tâm là phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, trước hết là cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp của các tổ chức trong hệ thống chính trị trong phạm vi cả nước.*

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 20, ngày 05/8/2021).

Giao Cơ quan thường trực Ban Chỉ đạo phối hợp với Ban Tổ chức Trung ương xây dựng Đề án trình Bộ Chính trị, Ban Chấp hành Trung ương Đảng về thành lập Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực tỉnh ủy, thành ủy trực thuộc Trung ương.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 21, ngày 20/01/2022).

HOÀN THIỆN THỂ CHẾ ĐỂ KHÔNG THỂ THAM NHƯNG, TIÊU CỤC

Chỉ đạo việc hoàn thiện thể chế về quản lý kinh tế - xã hội để phòng, chống tham nhũng theo Kết luận số 21-KL/TW, ngày 25/5/2012 của Hội nghị Trung ương 5 khóa XI; xây dựng, ban hành quy chế phối hợp giữa các cơ quan trong xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng, trong đó các cơ quan liên quan phối hợp với Ban Nội chính Trung ương sớm hoàn thành, trình Ban Bí thư ký ban hành các quy chế phối hợp giữa Ban Nội chính Trung ương với Đảng ủy Công an Trung ương, Ban cán sự đảng Viện Kiểm sát nhân dân tối cao, Ban cán sự đảng Tòa án nhân dân tối cao, Ủy ban Kiểm tra Trung ương.

Giao Ban cán sự đảng Chính phủ tập trung chỉ đạo trong quý III năm 2013 ban hành Nghị định hướng dẫn thi hành Luật giám định tư pháp, trong đó lưu ý quy định rõ danh mục giám định, thành phần tham gia hội đồng giám định, thời hạn giám định, thời gian tối đa phải cử giám định viên kể từ khi nhận được yêu cầu. Giao Ban cán sự đảng Tòa án nhân dân tối cao chỉ đạo xây dựng thông tư liên tịch thi hành một số điều của Bộ luật hình sự về các tội tham nhũng, kinh tế đang có vướng mắc, nhất là một số hành vi mới phát sinh trong các quan hệ kinh tế, xã hội hiện nay mà điều luật trước đây chưa quy định cụ thể dẫn đến chưa thống nhất trong cách hiểu và áp dụng pháp luật giữa các cơ quan tiến hành tố tụng.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ ba, ngày 17/7/2013).

Nghiên cứu sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện thể chế, cơ chế chính sách về phòng, chống tham nhũng theo tinh thần Kết luận số 21-KL/TW, ngày 25/5/2012 của Hội nghị Trung ương 5 khóa XI và Hiến pháp năm 2013; nhất là việc rà soát, sửa đổi, bổ sung các văn bản pháp luật liên quan đến công tác phòng, chống tham nhũng cho phù hợp với Hiến pháp mới.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ tư, ngày 25/12/2013).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ năm của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 09/7/2014

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Chỉ đạo nghiên cứu sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện thể chế về quản lý kinh tế - xã hội nhằm phòng ngừa tham nhũng và các quy định phục vụ cho việc phát hiện, xử lý tham nhũng; rà soát, sửa đổi, bổ sung các văn bản pháp luật liên quan tới công tác phòng, chống tham nhũng cho phù hợp với tình hình kinh tế - xã hội hiện nay.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ năm, ngày 09/7/2014).

Đề nghị Ban cán sự đảng Chính phủ chỉ đạo tổng kết 10 năm thực hiện Luật phòng, chống tham nhũng, làm cơ sở cho việc hoàn thiện pháp luật về phòng, chống tham nhũng trong thời gian tới. Ban Nội chính Trung ương chủ trì, phối hợp với các cơ quan chức năng nghiên cứu, xây dựng Đề án “Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phát hiện, xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng trong tình hình hiện nay”.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ sáu, ngày 29/12/2014).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ sáu của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 29/12/2014

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Triển khai Kế hoạch tổng kết 10 năm thực hiện Luật phòng, chống tham nhũng để kiến nghị sửa đổi toàn diện Luật phòng, chống tham nhũng và các luật liên quan khác cho phù hợp tình hình hiện nay... Ban cán sự đảng Chính phủ và Đảng đoàn Quốc hội nghiên cứu sửa đổi toàn diện Luật phòng, chống tham nhũng năm 2005, trong đó chú ý hoàn thiện chế định về

thu hồi tài sản tham nhũng; cụ thể hóa, bổ sung đồng bộ những quy định về thu hồi tài sản tham nhũng trong quá trình sửa đổi Bộ luật tố tụng hình sự, Luật tương trợ tư pháp và một số luật liên quan khác.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ bảy, ngày 25/4/2015).

Ban Tuyên giáo Trung ương chủ trì, phối hợp với các cơ quan chức năng đẩy nhanh tiến độ xây dựng, triển khai thực hiện có hiệu quả Đề án “Cơ chế cung cấp thông tin phòng, chống tham nhũng cho các cơ quan thông tin, báo chí; cơ chế chỉ đạo, định hướng thông tin, tuyên truyền về phòng, chống tham nhũng”. Các cơ quan chức năng cần tham mưu tổ chức sơ kết, tổng kết, đánh giá kết quả thực hiện các quy định của Đảng, Nhà nước về phòng, chống tham nhũng trong thời gian qua, từ đó đề xuất, kiến nghị điều chỉnh, bổ sung, sửa đổi cho phù hợp với tình hình hiện nay. Sớm trình Bộ Chính trị ban hành Chỉ thị về “*Tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phát hiện, xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng trong tình hình hiện nay*”.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ tám, ngày 28/9/2015).

Các cấp ủy, tổ chức đảng tập trung lãnh đạo, chỉ đạo thể chế hóa các chủ trương, định hướng của Đảng về phòng, chống tham nhũng được nêu trong Văn kiện Đại hội XII của Đảng; tiếp tục nghiên cứu, sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện đồng bộ các quy định về quản lý kinh tế - xã hội theo Hiến pháp năm 2013 và Nghị quyết Đại hội XII của Đảng để phòng ngừa tham nhũng, nhất là các lĩnh vực dễ phát sinh tham nhũng. Giúp Bộ Chính trị tổ chức tổng kết 10 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 khóa X về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí và chỉ đạo Ban cán sự đảng Chính phủ khẩn trương

hoàn thành việc tổng kết 10 năm thực hiện Luật phòng, chống tham nhũng. Trên cơ sở đó chỉ đạo việc nghiên cứu, đề xuất sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện các quy định của Đảng, Nhà nước về phòng, chống tham nhũng cho phù hợp với thực tiễn.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ chín, ngày 28/12/2015).

Triển khai thực hiện có hiệu quả Kết luận số 10-KL/TW, ngày 26/12/2016 của Bộ Chính trị về việc tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 khóa X về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí; Kế hoạch số 19-KH/BCĐTW, ngày 10/5/2016 của Ban Chỉ đạo về việc thực hiện Chỉ thị số 50-CT/TW của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phát hiện, xử lý vụ việc, vụ án tham nhũng.

Nghiên cứu để sửa đổi, bổ sung Luật phòng, chống tham nhũng, Bộ luật hình sự, Luật tố cáo, Luật giám định tư pháp và các văn bản hướng dẫn thi hành; các văn bản do các đoàn công tác kiểm tra, giám sát của Ban Chỉ đạo kiến nghị để khắc phục những hạn chế, khó khăn, vướng mắc trong công tác phòng, chống tham nhũng. Khẩn trương rà soát, ban hành quy định về quản lý cán bộ, đảng viên có liên quan trong quá trình thanh tra, kiểm tra, xác minh các dấu hiệu sai phạm về kinh tế, tham nhũng, không để bỏ trốn, tẩu tán tài sản.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 11, ngày 28/12/2016).

Khẩn trương rà soát, ban hành quy định về quản lý cán bộ, đảng viên có liên quan trong quá trình thanh tra, kiểm tra, xác minh các dấu hiệu sai phạm về kinh tế, tham nhũng, không để bỏ trốn, tẩu tán tài sản. Viện Kiểm sát nhân dân tối cao chủ trì, phối hợp với Bộ Công an, Tòa án nhân dân tối cao, Bộ Tài chính và

các bộ, ngành liên quan khẩn trương nghiên cứu, xây dựng văn bản thống nhất về nguyên tắc và tiêu chí xác định hậu quả thiệt hại tối thiểu để có căn cứ khởi tố vụ án, tiến hành điều tra xử lý đối với những trường hợp đã rõ về hành vi sai phạm trong các dự án đầu tư từ nguồn vốn nhà nước, nhưng không thể hoặc có khó khăn về giám định do dự án ngừng thi công, chưa quyết toán; dự án có vận hành nhưng thua lỗ kéo dài; dự án có công nghệ cao, nhiều máy móc, thiết bị, liên quan đến nhiều bộ, ngành.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 12, ngày 31/7/2017).

Đẩy nhanh tiến độ xây dựng, hoàn thiện thể chế về quản lý kinh tế - xã hội và phòng, chống tham nhũng, tạo cơ sở chính trị, pháp lý đồng bộ cho công tác phòng, chống tham nhũng, nhất là: Những nội dung về hoàn thiện thể chế phòng, chống tham nhũng theo Kế hoạch số 07-KH/TW của Bộ Chính trị thực hiện Nghị quyết Trung ương 6 khóa XII; Luật phòng, chống tham nhũng (sửa đổi), Luật tố cáo (sửa đổi), Luật giám định tư pháp và các văn bản hướng dẫn thi hành.

Chỉ đạo tổng kết 10 năm thực hiện Chỉ thị số 15-CT/TW của Bộ Chính trị khóa X về sự lãnh đạo của Đảng đối với các cơ quan bảo vệ pháp luật trong công tác điều tra, xử lý các vụ án và công tác bảo vệ Đảng.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 13, ngày 22/01/2018).

Phải đẩy nhanh hơn nữa tiến độ xây dựng, hoàn thiện thể chế, khắc phục bằng được những sơ hở, bất cập, những khó khăn, vướng mắc trong quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước để phòng, chống tham nhũng hiệu quả. Phấn đấu từ nay đến hết nhiệm kỳ cơ bản hoàn thành một bước về xây dựng một cơ chế phòng ngừa chặt chẽ để “không thể tham nhũng”. Chỉ đạo xây dựng,

hoàn thiện thể chế về quản lý kinh tế - xã hội và phòng, chống tham nhũng theo Chương trình của Ban Chỉ đạo. Nhất là sửa đổi Luật phòng, chống tham nhũng, Luật công an nhân dân, ban hành Luật bảo vệ bí mật nhà nước; rà soát, đánh giá việc thi hành Luật giám định tư pháp, Luật đất đai để có cơ sở đề xuất sửa đổi, bổ sung cho phù hợp, phục vụ hiệu quả hơn cho công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 14, ngày 16/8/2018).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng chủ trì Phiên họp thứ bảy của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 25/4/2015

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

Chỉ đạo đẩy nhanh tiến độ xây dựng, hoàn thiện thể chế về quản lý kinh tế - xã hội và phòng, chống tham nhũng, nhất là những nội dung liên quan đến phòng, chống tham nhũng theo Nghị quyết Trung ương 4, 6, 7, 8 khóa XII, các quy định

về kiểm soát quyền lực để phòng, chống tham nhũng; chỉ đạo sửa đổi Luật giám định tư pháp, Luật đất đai, Luật đầu tư công, Luật đầu tư, Luật doanh nghiệp, Luật cán bộ, công chức, Luật viên chức, Luật kiểm toán nhà nước; khẩn trương ban hành các quy định hướng dẫn thi hành Luật phòng, chống tham nhũng năm 2018. Tổ chức nghiên cứu, đề xuất một số chủ trương, định hướng lớn về công tác phòng, chống tham nhũng để phục vụ xây dựng dự thảo Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng.

Tổ chức triển khai thực hiện có hiệu quả các quy định của Đảng, Nhà nước về phòng, chống tham nhũng, nhất là các văn bản mới được ban hành, như: Luật phòng, chống tham nhũng (sửa đổi); Luật tố cáo (sửa đổi) và Chỉ thị số 27-CT/TW, ngày 10/01/2019 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác bảo vệ người phát hiện, tố giác, người đấu tranh chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; Quy định số 08-QĐi/TW, ngày 25/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương; Chỉ thị số 26-CT/TW, ngày 09/11/2018 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với các cơ quan bảo vệ pháp luật trong công tác điều tra, xử lý các vụ án, vụ việc...

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 15, ngày 21/01/2019).

Hoàn thiện cơ chế phòng ngừa để “không thể tham nhũng” theo Nghị quyết Đại hội XII của Đảng. Nhất là chỉ đạo xây dựng các quy định về kiểm soát quyền lực, trách nhiệm người đứng đầu; về cơ chế khuyến khích và bảo vệ cán bộ năng động,

đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm; về sửa đổi Luật thanh tra, Luật giám định tư pháp, Luật đầu tư, Luật doanh nghiệp...; rà soát, sửa đổi, bổ sung về cơ chế, chính sách, pháp luật theo kiến nghị của các Đoàn kiểm tra, giám sát của Ban Chỉ đạo và các cơ quan thanh tra, kiểm toán của Nhà nước; tiếp tục nghiên cứu, đề xuất các chủ trương, định hướng lớn về phòng, chống tham nhũng trong các dự thảo Văn kiện trình Đại hội XIII của Đảng.

Tổng kết công tác phòng, chống tham nhũng từ khi thành lập Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng (ngày 01/02/2013), nhất là từ đầu nhiệm kỳ Đại hội XII của Đảng đến nay; tổng kết Chiến lược quốc gia về phòng, chống tham nhũng đến năm 2020 và Kế hoạch thực hiện Công ước Liên hợp quốc về chống tham nhũng; sơ kết 5 năm thực hiện Chỉ thị số 50-CT/TW, ngày 07/12/2015 của Bộ Chính trị về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phát hiện, xử lý vụ việc, vụ án tham nhũng; sửa đổi, bổ sung Quy chế làm việc của Ban Chỉ đạo cho phù hợp với Quy định mới của Bộ Chính trị và thực tiễn hoạt động của Ban Chỉ đạo.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 17, ngày 15/01/2020).

Sớm ban hành Quy định của Bộ Chính trị về khuyến khích và bảo vệ cán bộ, đảng viên dám nghĩ, dám làm, dám đột phá, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung trong thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao; Nghị định về kiểm soát tài sản, thu nhập; cơ sở dữ liệu quốc gia về kiểm soát tài sản, thu nhập; sửa đổi Luật thanh tra; rà soát, sửa đổi, bổ sung những quy định của pháp luật trên các lĩnh vực mà các đoàn kiểm tra, giám sát, thanh tra,

kiểm toán đã kiến nghị, đề xuất. Ủy ban Thường vụ Quốc hội, Ủy ban Tư pháp của Quốc hội cần tăng cường phối hợp, hướng dẫn, giải thích, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc, tạo sự thống nhất cao trong áp dụng và thực thi pháp luật.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 18, ngày 25/7/2020).

Chỉ đạo quán triệt, triển khai thực hiện kịp thời, hiệu quả các chủ trương, nhiệm vụ, giải pháp về phòng, chống tham nhũng theo Văn kiện Đại hội XIII của Đảng và Kết luận Hội nghị toàn quốc tổng kết công tác phòng, chống tham nhũng giai đoạn 2013 - 2020. Trong đó, tập trung xây dựng, hoàn thiện các quy định về kiểm soát quyền lực, trách nhiệm người đứng đầu, trách nhiệm giải trình, công khai, minh bạch trong hoạt động công vụ; cơ chế bảo vệ, khuyến khích người tố cáo, tích cực đấu tranh chống tham nhũng; cơ chế khuyến khích và bảo vệ cán bộ năng động, đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung; các quy định, quy chế của Đảng, các nguyên tắc và chuẩn mực đạo đức áp dụng đối với cán bộ, đảng viên; về trách nhiệm của các cấp ủy, tổ chức đảng trong việc nhận xét, đánh giá, xếp loại cán bộ, đảng viên hằng năm nhằm khắc phục tình trạng nể nang, đánh giá không đúng thực chất.

Tổng kết Chiến lược quốc gia về phòng, chống tham nhũng đến năm 2020 và Kế hoạch thực hiện Công ước của Liên hợp quốc về chống tham nhũng; sơ kết 5 năm thực hiện Kết luận số 10-KL/TW, ngày 26/12/2016 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 khóa X về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác phòng, chống tham nhũng, lãng phí; tổng kết hoạt động của Ban Chỉ đạo 110; tổng kết việc kiểm tra,

rà soát các cuộc thanh tra kinh tế - xã hội và thực hiện kiến nghị của Kiểm toán Nhà nước; trên cơ sở đó, tiếp tục chỉ đạo việc hoạch định chiến lược công tác phòng, chống tham nhũng trong các giai đoạn tiếp theo.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 19, ngày 23/01/2021).

Khẩn trương cụ thể hóa, thể chế hóa các chủ trương, nhiệm vụ, giải pháp về phòng, chống tham nhũng theo Văn kiện Đại hội XIII của Đảng; xem xét sửa đổi, bổ sung những quy định của pháp luật trên các lĩnh vực mà các đoàn kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán đã kiến nghị, đề xuất; sớm trình Bộ Chính trị ban hành Quy định về chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn, chế độ làm việc, quan hệ công tác của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực và các văn bản khác trong lĩnh vực phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, gồm: (1) Sơ kết 5 năm thực hiện Kết luận số 10-KL/TW, ngày 26/12/2016 của Bộ Chính trị; (2) Sửa đổi, bổ sung Quy định của Bộ Chính trị về việc thôi giữ chức vụ, miễn nhiệm, từ chức của cán bộ; (3) Quy định về công tác quy hoạch cán bộ; (4) Về kiểm soát quyền lực trong lĩnh vực phòng, chống tham nhũng; (5) Nghiên cứu vấn đề xử lý hình sự về hành vi làm giàu bất hợp pháp; (6) Mô hình cơ quan, đơn vị chuyên trách chống tham nhũng; (7) Quy chế phối hợp giữa các cơ quan có thẩm quyền trong kiểm soát tài sản, thu nhập; (8) Đề án cơ sở dữ liệu quốc gia về kiểm soát tài sản, thu nhập của người có chức vụ, quyền hạn.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 20, ngày 05/8/2021).

Tập trung hoàn thiện thể chế kiểm soát quyền lực để phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong các lĩnh vực dễ phát sinh tham nhũng, tiêu cực; cơ chế kiểm soát tài sản, thu nhập, bảo đảm

thực chất, hiệu quả (như: Công tác cán bộ, xây dựng pháp luật, thanh tra, kiểm tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án, tài chính, ngân sách, tài sản công...; hoàn thiện thể chế để không dùng tiền mặt; cơ sở dữ liệu quốc gia về kiểm soát tài sản, thu nhập để phòng ngừa tham nhũng, tiêu cực,...); rà soát, khắc phục những sơ hở, bất cập trong cơ chế, chính sách, pháp luật liên quan đến đấu thầu, đấu giá, quản lý, sử dụng đất đai, tài sản công, tài chính, chứng khoán,...; sửa đổi, bổ sung Luật thanh tra, Luật đất đai, Luật thực hành dân chủ ở xã, phường, thị trấn và các dự án luật liên quan trực tiếp đến phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 21, ngày 20/01/2022).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ tám của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 28/9/2015

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

Đảng đoàn Quốc hội, Ban cán sự đảng Chính phủ lãnh đạo, chỉ đạo khẩn trương rà soát, sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện cơ chế, chính sách, pháp luật, không để sơ hở, bất cập để tham nhũng, tiêu cực, nhất là các pháp luật liên quan đến đấu giá, đấu thầu, quy hoạch, quản lý, sử dụng đất đai, tài sản công, tài chính công, chứng khoán, trái phiếu doanh nghiệp,... và những kiến nghị của Ban Chỉ đạo, Ủy ban Kiểm tra Trung ương, Thanh tra Chính phủ, Kiểm toán Nhà nước. Ban Tổ chức Trung ương kịp thời nghiên cứu, tham mưu Bộ Chính trị, Ban Bí thư ban hành cơ chế điều động, thay thế cán bộ giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý bị xử lý kỷ luật do liên quan đến tham nhũng, tiêu cực.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 27/4/2022).

Khẩn trương thể chế hóa, ban hành chính sách về giải quyết các vấn đề trọng yếu, cấp bách của đất nước trong tình trạng khẩn cấp; rà soát, khắc phục những sơ hở, bất cập trong cơ chế, chính sách, pháp luật liên quan đến đấu thầu, đấu giá, quản lý, sử dụng đất đai, tài sản công, hợp tác công tư, xã hội hóa, ngân hàng, tài chính, tự chủ tài chính, chứng khoán, trái phiếu doanh nghiệp, quy hoạch xây dựng,... và trên các lĩnh vực mà các đoàn kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử đã kiến nghị, đề xuất. Hoàn thành xây dựng, trình Bộ Chính trị ban hành các quy định về kiểm soát quyền lực để phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán; điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án; trong công tác xây dựng pháp luật và trong quản lý, sử dụng tài chính, tài sản công.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 22, ngày 17/8/2022).

Đảng đoàn Quốc hội lãnh đạo Ủy ban Thường vụ Quốc hội:

(1) Chỉ đạo khẩn trương rà soát, khắc phục những sơ hở, bất cập trong chính sách, pháp luật liên quan đến đấu thầu, đấu giá, quản lý, sử dụng đất đai, tài sản công, hợp tác công tư, xã hội hóa các dịch vụ công, ngân hàng, tài chính, tự chủ tài chính, chứng khoán, trái phiếu doanh nghiệp, quy hoạch xây dựng, giám định, định giá,... và trên những lĩnh vực mà các đoàn kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán đã kiến nghị, đề xuất; (2) Chỉ đạo giám sát, làm rõ sai phạm, trách nhiệm của các tổ chức, cá nhân trong việc xây dựng, ban hành chính sách, pháp luật liên quan đến lĩnh vực ngân hàng, tài chính, tài sản công, định giá, tự chủ tài chính, chứng khoán, trái phiếu doanh nghiệp. Ban cán sự đảng Chính phủ lãnh đạo Chính phủ chỉ đạo các bộ, ngành, địa phương thực hiện nghiêm việc kiểm điểm, làm rõ trách nhiệm của tập thể, cá nhân, người đứng đầu trong quản lý nhà nước và xây dựng, ban hành hoặc tham mưu ban hành chính sách, pháp luật; nhất là trên các lĩnh vực đấu thầu, đấu giá, tài chính, ngân hàng, trái phiếu doanh nghiệp, chứng khoán, quy hoạch xây dựng, giám định, định giá, xã hội hóa các dịch vụ công, tự chủ tài chính,...

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo,
ngày 18/11/2022).

THI HÀNH ĐỒNG BỘ GIỮA KỶ LUẬT ĐẢNG, KỶ LUẬT HÀNH CHÍNH VÀ XỬ LÝ HÌNH SỰ

Công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán

Tập trung triển khai thực hiện có hiệu quả Kế hoạch kiểm tra, giám sát việc thanh tra, khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử để nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng; xét xử kịp thời, nghiêm minh những vụ việc, vụ án tham nhũng, trước hết là những vụ nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội quan tâm theo Kế hoạch số 08-KH/TW, ngày 12/3/2012 của Bộ Chính trị thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay”.

Kế hoạch số 08-KH/TW, ngày 12/3/2012 của Bộ Chính trị không đề cập đến việc kiểm tra công tác phòng, chống tham nhũng nói chung mà chỉ tập trung kiểm tra, giám sát việc thanh tra, khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử các vụ việc, vụ án tham nhũng nhằm nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng. Về cơ bản, Ban Chỉ đạo thống nhất kế hoạch kiểm tra, giám sát và thành lập 7 Đoàn công tác do một số đồng chí thành viên Ban Chỉ đạo làm trưởng đoàn theo đề xuất của Ban Nội chính Trung ương. Đây là công việc rất quan trọng, là một bước tiếp tục cụ thể hóa việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI. Thông qua đợt kiểm tra, giám sát lần này phát hiện hạn chế, yếu kém, vướng mắc trong hoạt động thanh tra, khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử nhằm đưa ra biện pháp khắc phục kịp thời để

nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng; củng cố lòng tin của nhân dân với Đảng, Nhà nước trong công tác phòng, chống tham nhũng.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ ba, ngày 17/7/2013).

Giao Ban Nội chính Trung ương - Cơ quan Thường trực của Ban Chỉ đạo chủ trì, phối hợp với Ban cán sự đảng Ngân hàng Nhà nước Việt Nam thông qua Cơ quan Thanh tra, giám sát Ngân hàng Nhà nước tiến hành rà soát, nắm tình hình hoạt động tín dụng nhằm phòng ngừa và hạn chế phát sinh tiêu cực, tham nhũng tại một số Ngân hàng thương mại nhà nước, Ngân hàng thương mại cổ phần.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ tư, ngày 25/12/2013).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ chín của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 28/12/2015

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Ban Chỉ đạo triển khai thực hiện Kế hoạch kiểm tra, giám sát việc thanh tra vụ việc; khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng nghiêm trọng, phức tạp tại một số địa phương theo Kế hoạch số 08-KH/TW, ngày 12/3/2012 của Bộ Chính trị. Qua công tác kiểm tra, giám sát giúp thấy rõ những kết quả đạt được cũng như những hạn chế, khó khăn, vướng mắc trong việc thanh tra vụ việc; khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng để có biện pháp khắc phục, nhằm nâng cao hiệu quả phát hiện và xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ năm, ngày 09/7/2014).

Giao các cơ quan chức năng trong quá trình thanh tra, kiểm tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án nếu phát hiện cán bộ thuộc diện Bộ Chính trị, Ban Bí thư quản lý có dấu hiệu vi phạm pháp luật thì kịp thời báo cáo Thường trực Ban Chỉ đạo và Trưởng Ban Nội chính Trung ương. Giao Ban Nội chính Trung ương chủ trì, phối hợp với các cơ quan chức năng tham mưu, đề xuất Thường trực Ban Chỉ đạo chỉ đạo xử lý cụ thể từng trường hợp.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ tám, ngày 28/9/2015).

Giao Ủy ban Kiểm tra Trung ương chủ trì, phối hợp với Ban Nội chính Trung ương - Cơ quan Thường trực của Ban Chỉ đạo và Ban cán sự đảng Bộ Tài chính tiến hành kiểm tra chuyên đề công tác phòng ngừa, phát hiện, xử lý tham nhũng trong lĩnh vực thuế, hải quan. Giao ban thường vụ các tỉnh ủy, thành ủy chỉ đạo đưa công tác kiểm tra, rà soát các cuộc thanh tra kinh tế - xã hội và việc thực hiện kiến nghị của Kiểm toán Nhà nước vào chương trình công tác thường xuyên hằng năm để nâng cao hiệu quả thực hiện các kiến nghị của thanh tra, kiểm toán và kịp thời chuyển các vụ việc có dấu hiệu tội phạm đến cơ quan điều tra

theo quy định. Hằng năm, Ban Nội chính Trung ương chủ trì, phối hợp với Ban cán sự đảng Thanh tra Chính phủ, Ban cán sự đảng Kiểm toán Nhà nước tiến hành kiểm tra, rà soát các cuộc thanh tra kinh tế - xã hội và việc thực hiện kiến nghị của Kiểm toán Nhà nước tại một số địa phương.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ chín, ngày 28/12/2015).

Thống nhất tổ chức 8 Đoàn công tác, do các đồng chí thành viên Ban Chỉ đạo làm Trưởng đoàn để tiến hành kiểm tra, giám sát việc thanh tra vụ việc; khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội quan tâm đối với các ban thường vụ tỉnh ủy: Điện Biên, Lai Châu, Yên Bái, Lào Cai, Hà Giang, Tuyên Quang, Cao Bằng, Bắc Kạn, Hà Nam, Nam Định, Thái Bình, Quảng Bình, Quảng Trị, Thừa Thiên Huế, Đắk Nông, Kon Tum, Vĩnh Long, Ninh Thuận, Trà Vinh, Sóc Trăng.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 17/4/2017).

Khẩn trương hoàn thành kết luận thanh tra các dự án, vụ việc theo Kế hoạch của Ban Chỉ đạo, nhất là Kết luận thanh tra về việc cổ phần hóa Cảng Quy Nhơn, Dự án mở rộng Nhà máy Gang thép Thái Nguyên giai đoạn II, Dự án mở rộng Nhà máy Đạm Hà Bắc; thanh tra việc quản lý, sử dụng 2.200 tỉ đồng Tập đoàn Dầu khí Việt Nam (PVN) trả nợ cho Tổng Công ty công nghiệp tàu thủy (Vinashin) và số tiền 4.190 tỉ đồng Chính phủ tạm ứng cho Vinashin tái cơ cấu; thanh tra các dự án liên quan đến Đình Ngọc Hệ. Hoàn thành việc rà soát các kết luận thanh tra, kiểm toán một số dự án gây thất thoát, thua lỗ kéo dài, dư luận xã hội quan tâm; kiểm tra công tác luân chuyển, đề bạt, bổ nhiệm cán bộ trong phạm vi cả nước; thanh tra chuyên đề

quản lý, sử dụng quỹ bảo hiểm y tế, mua sắm thuốc chữa bệnh và trang thiết bị y tế,... theo Chương trình công tác của Ban Chỉ đạo.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 14, ngày 16/8/2018).

Tăng cường, nâng cao hiệu quả công tác kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, tập trung vào các lĩnh vực có nhiều dư luận tiêu cực, tham nhũng, lãng phí (*Quản lý, sử dụng đất đai, khai thác tài nguyên, khoáng sản; việc mua bán, chuyển nhượng tài sản công; việc cổ phần hóa, thoái vốn trong tái cơ cấu doanh nghiệp nhà nước; quản lý vốn, tài sản nhà nước đầu tư vào doanh nghiệp; hoạt động xây dựng và quản lý, sử dụng vốn đầu tư; các dự án đầu tư theo hình thức BOT, BT,...*); khẩn trương kết luận thanh tra, xử lý nghiêm sai phạm đối với các dự án gây thất thoát, thua lỗ lớn, kéo dài, dư luận xã hội đặc biệt quan tâm nhưng còn chậm tiến độ theo kế hoạch của Ban Chỉ đạo (*Dự án mở rộng Nhà máy Gang thép Thái Nguyên giai đoạn II; Dự án mở rộng Nhà máy Đạm Hà Bắc; việc quản lý, sử dụng 2.200 tỉ đồng Tập đoàn Dầu khí Việt Nam (PVN) trả nợ cho Tổng Công ty công nghiệp tàu thủy (Vinashin) và số tiền 4.190 tỉ đồng Chính phủ tạm ứng cho Vinashin tái cơ cấu*).

Công tác kiểm tra, thanh tra, kiểm toán phải bảo đảm hiệu lực, hiệu quả, tránh chồng chéo, hình thức, gây phiền hà cho địa phương, cơ sở, doanh nghiệp. Ban Chỉ đạo chỉ tập trung kiểm tra những nơi, lĩnh vực có nhiều dư luận tiêu cực, tham nhũng và không được lãnh đạo, chỉ đạo xử lý kịp thời, dứt điểm; kiểm tra, giám sát của Ban Chỉ đạo phải đúng chức năng, nhiệm vụ, có trọng tâm, trọng điểm, hiệu quả, tránh hình thức.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 15, ngày 21/01/2019).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ 10 của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 27/4/2016

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

Các Đoàn kiểm tra, giám sát của Ban Chỉ đạo phải mẫu mực, liêm khiết, phát hiện được vấn đề, tránh hình thức; qua kiểm tra phải tạo ra được những chuyển biến tích cực cho địa phương, cơ sở.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 16, ngày 26/7/2019).

Tăng cường kiểm tra, thanh tra, kiểm toán các lĩnh vực có nhiều nguy cơ và dư luận về tiêu cực, tham nhũng; kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm những cán bộ, đảng viên sai phạm, kiên quyết không để lọt vào cấp ủy những cán bộ không đủ tiêu chuẩn, có biểu hiện tiêu cực, tham nhũng; giải quyết kịp thời các khiếu nại, tố cáo về tiêu cực, tham nhũng liên quan đến đại hội Đảng, bầu cử đại biểu Quốc hội, đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp. Chỉ đạo khẩn trương hoàn thành kết luận thanh tra chuyên đề việc quản lý, sử dụng quỹ bảo hiểm y tế, mua sắm thuốc chữa bệnh và trang thiết bị y tế theo Kế hoạch của Ban Chỉ đạo.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 17, ngày 15/01/2020 và Phiên họp thứ 18, ngày 25/7/2020).

Chú trọng kiểm tra, giám sát, kiểm soát quyền lực trong công tác tổ chức và cán bộ; kiểm tra, giám sát cán bộ, đảng viên có biểu hiện tham nhũng, nhiều đơn thư phản ánh, tố cáo tham nhũng; suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm những cán bộ, đảng viên sai phạm, siết chặt kỷ luật, kỷ cương trong Đảng và bộ máy Nhà nước. Ban Chỉ đạo, thành viên Ban Chỉ đạo đẩy mạnh kiểm tra, giám sát, đôn đốc công tác phòng, chống tham nhũng tại các cấp ủy, tổ chức đảng ít phát hiện tiêu cực, tham nhũng, tạo sự chuyển biến mạnh mẽ, rõ rệt, đồng bộ hơn nữa trong công tác phòng, chống tham nhũng ở các bộ, ngành, địa phương, nhất là tăng cường kiểm tra, giám sát hoạt động thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án; chú trọng kiểm tra, đôn đốc việc thực hiện các kết luận, kiến nghị của các đoàn kiểm tra, giám sát của Ban Chỉ đạo.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 19, ngày 23/01/2021).

Yêu cầu các cấp ủy, tổ chức đảng, các cơ quan chức năng phải chủ động phát hiện, xử lý nghiêm minh, kịp thời, không có vùng cấm, không có ngoại lệ những hành vi tham nhũng và bao che, dung túng, tiếp tay cho tham nhũng, nhất là xử lý nghiêm những người đứng đầu vi phạm, theo đúng nguyên tắc: *Có vụ việc thì phải xác minh, làm rõ; tích cực, khẩn trương, rõ đến đâu xử lý đến đó. Có dấu hiệu tội phạm thì phải khởi tố, điều tra, kết luận có tội thì phải truy tố, xét xử; vụ việc chưa đến mức xử lý hình sự thì phải xử lý kỷ luật nghiêm theo quy định của Đảng, Nhà nước, đoàn thể.* Phải tiến hành đồng bộ giữa kỷ luật Đảng, kỷ luật hành chính của Nhà nước, đoàn thể và xử lý hình sự. Kỷ luật của Đảng phải thực hiện trước, là tiền đề để xử lý kỷ luật hành chính của Nhà nước, của đoàn thể và xử lý hình sự.

Các cơ quan chức năng trong quá trình kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, thi hành án, nếu phát hiện vi phạm có dấu hiệu tội phạm thì chuyển ngay hồ sơ vụ việc đến cơ quan điều tra có thẩm quyền để thụ lý, điều tra, xử lý theo quy định của pháp luật, không chờ đến khi kết thúc quá trình kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, thi hành án mới chuyển. Trong quá trình kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án các vụ án, vụ việc tham nhũng, kinh tế, nếu phát hiện vi phạm liên quan đến cán bộ thuộc diện Bộ Chính trị, Ban Bí thư quản lý, thì báo cáo ngay cho đồng chí Phó Trưởng ban Thường trực Ban Chỉ đạo là Trưởng Ban Nội chính Trung ương và đồng chí Phó Trưởng ban là đồng chí Thường trực Ban Bí thư, đồng chí Phó Trưởng ban là Chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra Trung ương để tham mưu cho đồng chí Tổng Bí thư, Trưởng Ban Chỉ đạo chỉ đạo xử lý; đồng thời chuyển ngay thông tin, hồ sơ, tài liệu liên quan đến Ủy ban Kiểm tra Trung ương để kiểm tra, xử lý theo đúng quy định của Đảng. Giao cho Ủy ban Kiểm tra Trung ương kiểm tra, xử lý kịp thời, nghiêm minh các tổ chức đảng, đảng viên có dấu hiệu vi phạm trong các vụ việc, vụ án thuộc diện Ban Chỉ đạo theo dõi, chỉ đạo.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 18/3/2021).

Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán, tập trung vào những lĩnh vực dễ phát sinh tiêu cực, tham nhũng, những vấn đề nổi cộm, gây bức xúc trong xã hội. Khẩn trương hoàn thành kết luận thanh tra chuyên đề diện rộng về quản lý, sử dụng quỹ bảo hiểm y tế, mua sắm thuốc chữa bệnh và trang thiết bị y tế; thanh tra việc chuyển đổi mục đích sử dụng đất từ đất sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp nhà nước, doanh nghiệp cổ phần hóa sang kinh doanh bất động sản giai đoạn 2011 - 2017

theo Kế hoạch của Ban Chỉ đạo. Kiểm tra chuyên đề việc xử lý các vụ việc, kiến nghị khởi tố mà các cơ quan kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, thuế, kiểm lâm, hải quan, quản lý thị trường... và các tố cáo tội phạm về tham nhũng, kinh tế, tiêu cực đã chuyển cho Cơ quan điều tra, Viện kiểm sát các cấp để xử lý dứt điểm.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 20, ngày 05/8/2021).

Ban cán sự đảng Viện Kiểm sát nhân dân tối cao chủ trì, phối hợp với Ban cán sự đảng Bộ Tư pháp, Ủy ban Kiểm tra Trung ương, Ban Nội chính Trung ương và Văn phòng Chính phủ tổ chức kiểm tra chuyên đề công tác giám định, định giá tài sản trong tố tụng hình sự tại các bộ, ngành và một số địa phương liên quan; xử lý hoặc kiến nghị xử lý nghiêm đối với các hành vi tiêu cực, né tránh, từ chối kết luận giám định, định giá tài sản, từ chối cung cấp tài liệu mà không có lý do chính đáng, cố tình ban hành kết luận không đúng.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 18/11/2021).

Thực hiện nghiêm chỉ đạo của Ban Chỉ đạo về cơ chế phối hợp trong phát hiện, xử lý sai phạm trong quá trình kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án. Kiểm tra, xử lý nghiêm các tổ chức đảng, đảng viên có sai phạm liên quan các vụ án, vụ việc thuộc diện Ban Chỉ đạo theo dõi, chỉ đạo; khẩn trương hoàn thành thanh tra chuyên đề việc mua sắm trang thiết bị, sinh phẩm, kit xét nghiệm, thuốc chữa bệnh phục vụ phòng, chống dịch Covid-19; thanh tra việc chuyển đổi mục đích sử dụng đất từ đất sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp Nhà nước, doanh nghiệp cổ phần hóa sang kinh doanh bất động sản giai đoạn 2011 - 2017... Ban Chỉ đạo tiến hành kiểm tra các chuyên đề: (1) Tiếp nhận, xử lý tố giác, tin báo tội phạm,

kiến nghị khởi tố các vụ việc tham nhũng, tiêu cực; (2) Về công tác giám định, định giá tài sản trong tố tụng hình sự; (3) Một số cuộc kiểm tra khác về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 21, ngày 20/01/2022).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ 11 của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 28/12/2016

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

Yêu cầu các cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan chức năng tập trung lãnh đạo, chỉ đạo, kịp thời phát hiện, ngăn chặn, xử lý tham nhũng, tiêu cực ngay trong cơ quan, đơn vị, địa phương mình, không để vi phạm nhỏ tích tụ thành sai phạm lớn; không chỉ tập trung ngăn chặn, đẩy lùi mà cần chủ động tấn công, xử lý nghiêm các hành vi tham nhũng, tiêu cực, nhất là sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức. Tăng cường kiểm tra, giám sát, thanh tra,

kiểm toán các lĩnh vực chuyên môn sâu, hoạt động có tính khép kín, bí mật dễ phát sinh tham nhũng, tiêu cực, những vấn đề nổi cộm, gây bức xúc trong xã hội. Khẩn trương kết luận kiểm tra đối với các tổ chức đảng, đảng viên có dấu hiệu vi phạm liên quan đến các vụ án, vụ việc thuộc diện Ban Chỉ đạo theo dõi, chỉ đạo; hoàn thành thanh tra chuyên đề việc mua sắm trang thiết bị, sinh phẩm, kit xét nghiệm, thuốc chữa bệnh phục vụ phòng, chống dịch Covid-19; thanh tra việc chuyển đổi mục đích sử dụng đất từ đất sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp nhà nước, doanh nghiệp cổ phần hóa sang kinh doanh bất động sản giai đoạn 2011 - 2017; thanh tra chuyên đề việc chấp hành pháp luật về phát hành trái phiếu doanh nghiệp và sử dụng nguồn tiền từ trái phiếu doanh nghiệp. Chỉ đạo thanh tra chuyên đề quy hoạch và thực hiện quy hoạch xây dựng.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 27/4/2022 và Phiên họp thứ 22, ngày 17/8/2022).

Ban cán sự đảng Chính phủ lãnh đạo Chính phủ chỉ đạo Thanh tra Chính phủ khẩn trương hoàn thành thanh tra chuyên đề việc mua sắm trang thiết bị, sinh phẩm, kit xét nghiệm, thuốc chữa bệnh phục vụ phòng, chống dịch Covid-19; thanh tra việc chuyển đổi mục đích sử dụng đất từ đất sản xuất kinh doanh của doanh nghiệp nhà nước, doanh nghiệp cổ phần hóa sang kinh doanh bất động sản giai đoạn 2011 - 2017; thanh tra chuyên đề việc chấp hành pháp luật về phát hành trái phiếu doanh nghiệp và sử dụng nguồn tiền từ trái phiếu doanh nghiệp; thanh tra chuyên đề quy hoạch và thực hiện quy hoạch xây dựng.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 18/11/2022).

Công tác điều tra, truy tố, xét xử

Ban Chỉ đạo chỉ đạo xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng theo nguyên tắc Đảng lãnh đạo, chỉ đạo chứ không làm thay công việc của các cơ quan chức năng theo quy định của pháp luật. Ban Chỉ đạo có quyền đôn đốc, kiểm tra, chỉ đạo, phối hợp các cơ quan kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử đối với các vụ, việc tham nhũng nghiêm trọng, phức tạp hoặc dư luận xã hội đặc biệt quan tâm. Trong trường hợp cần thiết, Ban Chỉ đạo trực tiếp chỉ đạo về chủ trương xử lý đối với một số vụ, việc cụ thể nhằm bảo đảm việc xử lý nghiêm minh, đúng pháp luật, đáp ứng yêu cầu chính trị. Theo đó, Ban Chỉ đạo thảo luận và thống nhất:

1. Đưa 8 vụ án, 2 vụ việc tham nhũng và kinh tế có dấu hiệu tham nhũng nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội quan tâm theo đề nghị của Ban Nội chính Trung ương tại Phiên họp này vào diện Ban Chỉ đạo tập trung chỉ đạo xử lý dứt điểm, không để kéo dài.

2. Trong quá trình tố tụng, các thành viên Ban Chỉ đạo là người đứng đầu các cơ quan phải chủ động chỉ đạo xử lý dứt điểm theo đúng trách nhiệm, quyền hạn của mình. Đối với các vụ án tham nhũng, vụ án kinh tế có dấu hiệu tham nhũng nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội quan tâm có khó khăn, vướng mắc hoặc có quan điểm khác nhau trong quá trình xử lý, Ban Chỉ đạo thống nhất phương thức xử lý theo 3 cấp độ (mức) như sau:

Một là, giao Trưởng Ban Nội chính Trung ương, Phó Trưởng ban Thường trực Ban Chỉ đạo chủ trì, phối hợp với Bộ Công an, Viện Kiểm sát nhân dân tối cao, Tòa án nhân dân tối cao tổ chức họp liên ngành, thống nhất hướng xử lý.

Hai là, trường hợp các cơ quan vẫn chưa thống nhất thì giao đồng chí Thường trực Ban Bí thư, phụ trách công tác nội chính chủ trì họp liên ngành bàn hướng xử lý tiếp.

Ba là, trường hợp vẫn tiếp tục còn những ý kiến khác nhau, giao Trưởng Ban Nội chính Trung ương, Phó Trưởng ban Thường trực Ban Chỉ đạo tổng hợp, báo cáo đề xuất tập thể Thường trực Ban Chỉ đạo (gồm Trưởng Ban và các Phó Trưởng Ban Chỉ đạo) chỉ đạo về chủ trương, định hướng xử lý.

3. Đối với các vụ án kinh tế nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội quan tâm nhưng chưa rõ dấu hiệu tiêu cực, tham nhũng hoặc các loại án khác có tính chất nghiêm trọng, phức tạp, giao Ban Nội chính Trung ương theo chức năng, nhiệm vụ được giao chủ động tiến hành xác minh, nghiên cứu và tham mưu Thường trực Ban Bí thư chỉ đạo xử lý theo quy định của pháp luật.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ ba, ngày 17/7/2013).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ 12 của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 31/7/2017

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Tập trung chỉ đạo đẩy nhanh tiến độ, xử lý nghiêm minh theo quy định pháp luật các vụ án, vụ việc tham nhũng nghiêm trọng, phức tạp thuộc diện Ban Chỉ đạo theo dõi, chỉ đạo. Đối với những vụ việc, vụ án tham nhũng còn có khó khăn, vướng mắc trong quá trình giải quyết, giao đồng chí Phó Trưởng ban Thường trực Ban Chỉ đạo, Trưởng Ban Nội chính Trung ương chủ động phối hợp với các đồng chí: Bí thư Đảng ủy Công an Trung ương, Bộ trưởng Bộ Công an; Bí thư Ban cán sự đảng, Viện trưởng Viện Kiểm sát nhân dân tối cao; Bí thư Ban cán sự đảng, Chánh án Tòa án nhân dân tối cao và người đứng đầu các cấp ủy, cơ quan chức năng để bàn bạc, chỉ đạo tháo gỡ kịp thời. Trường hợp chưa có sự thống nhất, còn có ý kiến khác nhau giữa các cơ quan thì báo cáo đồng chí Thường trực Ban Bí thư cho ý kiến chỉ đạo xử lý. Nếu tiếp tục còn ý kiến khác nhau thì báo cáo tập thể Thường trực Ban Chỉ đạo cho ý kiến chỉ đạo xử lý. Nếu vẫn chưa tháo gỡ được thì đưa ra toàn thể Ban Chỉ đạo họp bàn, xử lý. Và cuối cùng, trường hợp đưa ra Ban Chỉ đạo mà vẫn chưa giải quyết được thì báo cáo Bộ Chính trị. Ban Chỉ đạo không làm thay cơ quan chức năng nhưng sẽ chỉ đạo với tinh thần là quyết tâm xử lý dứt điểm vụ việc, đúng sai rõ ràng, không để tồn đọng, kéo dài gây dư luận không tốt.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ tư, ngày 25/12/2013).

Tập trung lãnh đạo, chỉ đạo đẩy mạnh công tác phát hiện, xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng; xử lý nghiêm minh, kịp thời, đồng bộ cả về kỷ luật Đảng, hành chính, kinh tế và hình sự các vụ việc, vụ án tham nhũng; tăng cường phối hợp giữa các cơ quan thanh tra, kiểm tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử trong phát hiện, xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ năm, ngày 09/7/2014).

Đẩy nhanh tiến độ điều tra, truy tố, đưa ra xét xử sơ thẩm 8 vụ án trọng điểm trước Đại hội XII của Đảng; phần đầu kết thúc điều tra để truy tố 2 vụ án xảy ra tại Ngân hàng thương mại cổ phần Đại Dương và Ngân hàng thương mại cổ phần Xây dựng Việt Nam trước Đại hội XII của Đảng.

Thống nhất đề xuất của Ban Nội chính Trung ương về cơ chế phối hợp giữa các cơ quan truy tố, xét xử Trung ương và địa phương trong ủy quyền công tố và kiểm sát xét xử sơ thẩm các vụ án tham nhũng, kinh tế. Giao Ban Nội chính Trung ương chủ trì, phối hợp với Đảng ủy Công an Trung ương, Ban cán sự đảng Viện kiểm sát nhân dân tối cao, Ban cán sự đảng Tòa án nhân dân tối cao hoàn chỉnh văn bản, tham mưu Thường trực Ban Chỉ đạo có văn bản để chỉ đạo thực hiện. Giao Ban Nội chính Trung ương, Đảng ủy Công an Trung ương, Ban cán sự đảng Viện kiểm sát nhân dân tối cao, Ban cán sự đảng Tòa án nhân dân tối cao: Chỉ đạo các cơ quan, đơn vị chức năng cấp vụ, cục chủ động trao đổi thông tin; tổ chức giao ban định kỳ hằng tháng để đánh giá về tiến độ, kết quả xác minh, điều tra, truy tố, xét xử và những khó khăn, vướng mắc, kịp thời tham mưu, đề xuất chỉ đạo xử lý, giúp đẩy nhanh tiến độ giải quyết các vụ án, vụ việc thuộc diện Ban Chỉ đạo theo dõi, chỉ đạo, Ban Nội chính Trung ương theo dõi, đôn đốc và tỉnh ủy, thành ủy chỉ đạo xử lý. Hằng quý, 6 tháng, năm chủ động báo cáo kết quả, khó khăn, vướng mắc, tiến độ xác minh các vụ việc; điều tra, truy tố, xét xử các vụ án thuộc diện Ban Chỉ đạo theo dõi, chỉ đạo; Ban Nội chính Trung ương theo dõi, đôn đốc; tỉnh ủy, thành ủy chỉ đạo xử lý, qua Ban Nội chính Trung ương để tổng hợp báo cáo Ban Chỉ đạo.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ tám, ngày 28/9/2015).

Thủ trưởng các cơ quan tiến hành tố tụng phải chủ động chỉ đạo xử lý công việc trong quá trình điều tra, truy tố, xét xử

các vụ án, xử lý các vụ việc do cơ quan mình thụ lý. Giao đồng chí Thường trực Ban Bí thư, Phó Trưởng Ban Chỉ đạo; đồng chí Phó Trưởng ban Thường trực Ban Chỉ đạo đôn đốc, chỉ đạo xử lý khi có khó khăn, vướng mắc mà lãnh đạo các ngành đã bàn nhưng vẫn không thống nhất. Thường trực Ban Chỉ đạo thống nhất về cơ chế phối hợp giữa các cơ quan điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng, kinh tế thuộc diện Ban Chỉ đạo theo dõi, chỉ đạo, Ban Nội chính Trung ương theo dõi, đôn đốc. Thủ trưởng các cơ quan tiến hành tố tụng phải trực tiếp chỉ đạo và thực hiện tốt công tác phối hợp này nhằm rút ngắn thời gian xử lý vụ án, vụ việc tham nhũng, kinh tế.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 18/4/2016).

Với quyết tâm chính trị cao, các cơ quan chức năng cần tích cực, chủ động, thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ, thẩm quyền theo quy định của pháp luật; chú trọng nâng cao chất lượng công tác điều tra, giám định; chú ý phân loại để xử lý nghiêm đối với người chủ mưu, cầm đầu, lợi dụng chức vụ, quyền hạn để phạm tội, gây hậu quả nghiêm trọng; khoan hồng đối với người thành khẩn khai báo, tự nguyện khắc phục hoặc bồi thường thiệt hại gây ra,...

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 01/10/2016).

Tăng cường phối hợp cấp lãnh đạo ở các cơ quan tiến hành tố tụng và Ban Nội chính Trung ương để kịp thời tháo gỡ khó khăn, vướng mắc trong xử lý các vụ việc, vụ án phức tạp, kéo dài, nhất là trong xử lý các kiến nghị, khởi tố tại phiên tòa, bảo đảm thận trọng, nghiêm minh, đúng quy định của pháp luật. Đảng ủy Công an Trung ương, Ban cán sự đảng Viện kiểm sát nhân dân tối cao, Ban cán sự đảng Tòa án nhân dân tối cao theo chức năng,

nhiệm vụ quy định chủ trì, phối hợp với Ban Nội chính Trung ương và các cơ quan, đơn vị liên quan chọn một số vụ án, vụ việc điển hình để tổng kết, rút kinh nghiệm.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 11, ngày 28/12/2016).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ 13 của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 22/01/2018

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Phải quán triệt và thực hiện nguyên tắc bảo đảm sự lãnh đạo của Đảng, sự chỉ đạo của Ban Chỉ đạo; vừa bảo đảm đúng quy định của pháp luật, vừa bảo đảm yêu cầu chính trị; phải xem xét, đánh giá toàn diện, đúng bản chất vấn đề, với động cơ trong sáng, công tâm, khách quan. Phải có quyết tâm cao, phối hợp chặt chẽ, tập trung lãnh đạo, chỉ đạo đẩy nhanh hơn nữa tiến độ điều tra, truy tố, xét xử, xử lý các vụ án, vụ việc thuộc diện Ban Chỉ đạo theo dõi, chỉ đạo... Thống nhất phân công đồng chí Phó Thủ tướng Thường trực Chính phủ, Phó Trưởng Ban Chỉ đạo:

Chỉ đạo các cơ quan chức năng xử lý một số vụ án tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội đặc biệt quan tâm có khó khăn, vướng mắc trong giai đoạn xét xử, theo sự phân công của Trưởng Ban Chỉ đạo hoặc đồng chí Thường trực Ban Bí thư, Phó Trưởng Ban Chỉ đạo.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 17/4/2017).

Các cơ quan điều tra, truy tố, xét xử, Ủy ban Kiểm tra Trung ương, Thanh tra Chính phủ, Kiểm toán Nhà nước... chủ động phối hợp trao đổi thông tin, cung cấp tài liệu cho nhau; chỉ đạo rà soát, đẩy nhanh tiến độ xác minh vụ việc, điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng, phức tạp; vụ, việc nào có điều kiện thì tập trung xử lý dứt điểm, không để kéo dài. Đối với một số vụ việc, vụ án có nhiều khó khăn, vướng mắc trong thanh tra, kiểm toán, xác minh, xử lý, điều tra, truy tố, xét xử và thu hồi tài sản, nếu thấy cần thiết, giao Ban Nội chính Trung ương đề xuất Thường trực Ban Chỉ đạo lập Tổ công tác liên ngành để tập trung chỉ đạo theo đúng nhiệm vụ, quyền hạn của Ban Chỉ đạo. Giao Viện Kiểm sát nhân dân tối cao chủ trì, phối hợp với Bộ Công an, Tòa án nhân dân tối cao, Bộ Tài chính và các bộ, ngành liên quan khẩn trương nghiên cứu, xây dựng văn bản thống nhất về nguyên tắc và tiêu chí xác định hậu quả thiệt hại tối thiểu để có căn cứ khởi tố vụ án, tiến hành điều tra xử lý đối với những trường hợp đã rõ về hành vi sai phạm trong các dự án đầu tư từ nguồn vốn nhà nước, nhưng không thể hoặc có khó khăn về giám định do dự án ngừng thi công, chưa quyết toán; dự án có vận hành nhưng thua lỗ kéo dài; dự án có công nghệ cao, nhiều máy móc, thiết bị, liên quan đến nhiều bộ, ngành.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 12, ngày 31/7/2017).

Thường trực Ban Chỉ đạo thống nhất phân công đồng chí thành viên Thường trực Ban Bí thư, Chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra Trung ương, Phó Trưởng Ban Chỉ đạo chủ trì cùng đồng chí Phó Thủ tướng Thường trực Chính phủ, Phó Trưởng Ban Chỉ đạo và đồng chí Trưởng Ban Nội chính Trung ương, Phó Trưởng ban Thường trực Ban Chỉ đạo giúp Ban Chỉ đạo, Thường trực Ban Chỉ đạo trực tiếp chỉ đạo xử lý các vụ án, vụ việc theo đúng kế hoạch của Thường trực Ban Chỉ đạo.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 25/11/2017).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ 14 của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 16/8/2018

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Người đứng đầu các cơ quan chức năng phải chịu trách nhiệm trực tiếp về tiến độ, kết quả xử lý các vụ việc, vụ án theo Kế hoạch của Ban Chỉ đạo và Thường trực Ban Chỉ đạo.

Ban Chỉ đạo cho ý kiến về chủ trương, đường lối, định hướng xử lý, về yêu cầu chính trị, pháp luật, đối ngoại; chỉ đạo việc phối hợp, tháo gỡ khó khăn, vướng mắc và kiểm tra, giám sát, đôn đốc việc thực hiện. Ban Chỉ đạo không làm thay nhiệm vụ của các cơ quan chức năng.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 13, ngày 22/01/2018).

Tiếp tục phát huy hiệu quả cơ chế chỉ đạo xử lý các vụ án, vụ việc của Ban Chỉ đạo, nếu còn ý kiến khác nhau thì quán triệt và thực hiện theo nguyên tắc tập trung dân chủ, thiểu số phục tùng đa số, những vấn đề đã được thảo luận thống nhất thì phải được các cơ quan, tổ chức, cá nhân chấp hành thực hiện; *phải đặt lợi ích của quốc gia, dân tộc, của Đảng lên trên hết; cán bộ cố ý làm trái, dấn lú, bao che cho sai phạm, cản trở quá trình điều tra, xử lý thì phải kịp thời thay thế, xử lý nghiêm, bảo đảm đồng bộ, hiệu quả rõ rệt.*

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 16, ngày 26/7/2019).

Thường trực Ban Chỉ đạo cơ bản thống nhất với đề xuất của Cơ quan Thường trực về cụ thể hóa, thể chế hóa quan điểm xử lý đối với những hành vi sai phạm trong các vụ án tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng, phức tạp xảy ra trước đây. Giao Ban cán sự đảng Tòa án nhân dân tối cao chủ trì, phối hợp với các cơ quan liên quan nghiên cứu, ban hành văn bản pháp luật áp dụng chính sách hình sự và thời điểm xác định thiệt hại, thời điểm xác định giá trị tài sản phải thu hồi, phải bồi thường trong các vụ án tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng, phức tạp xảy ra trước đây.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 26/5/2020).

TẬP TRUNG XỬ LÝ NHỮNG KHÂU YẾU, VIỆC KHÓ

Công tác giám định, định giá tài sản

Giao Ban Nội chính Trung ương - Cơ quan Thường trực của Ban Chỉ đạo: Phối hợp với Ban cán sự đảng Bộ Tư pháp báo cáo đồng chí Phó Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, Trưởng Ban Chỉ đạo thực hiện Đề án “*Đổi mới và nâng cao hiệu quả hoạt động giám định tư pháp*” chỉ đạo xử lý những khó khăn, vướng mắc trong giám định tư pháp phục vụ điều tra, truy tố, xét xử các tội phạm về tham nhũng, kinh tế; báo cáo kết quả với Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ tám, ngày 28/9/2015).

Phải thống nhất nhận thức và đổi mới mạnh mẽ về công tác giám định, với nguyên tắc: Cơ quan tư pháp phải chịu trách nhiệm quyết định cuối cùng; cái gì đã rõ thì kết luận điều tra, truy tố, xét xử phù hợp với thực tiễn, đúng bản chất, đúng quy định của pháp luật; những vấn đề luật quy định phải bắt buộc giám định thì phải khẩn trương giám định, quy định rõ thời hạn hoàn thành, không dây dưa kéo dài; những vấn đề gì pháp luật chưa quy định thì các cơ quan chức năng thống nhất với nhau để xử lý cho phù hợp với thực tiễn và yêu cầu của cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực; ngoài giám định

còn nhiều biện pháp điều tra khác theo luật, không lấy giám định thay cho các biện pháp điều tra khác.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 12,
ngày 31/7/2017).

*Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ 15
của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng,
ngày 21/01/2019*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Giao Ban cán sự đảng Chính phủ lãnh đạo, chỉ đạo thủ trưởng các bộ, ngành, chủ tịch Ủy ban nhân dân các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương nâng cao trách nhiệm, tăng cường chỉ đạo các cơ quan, tổ chức liên quan nghiêm túc thực hiện các yêu cầu, quyết định trưng cầu của Cơ quan điều tra, truy tố, xét xử theo đúng quy định của pháp luật; xử lý nghiêm đối với các trường hợp thiếu trách nhiệm, kết luận chung chung hoặc né tránh, thực hiện không đúng thời hạn giám định, định giá tài sản, nhất là việc chậm thực hiện các yêu cầu, kết luận chỉ đạo của

Ban Chỉ đạo, Thường trực Ban Chỉ đạo; khẩn trương rà soát, sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện các văn bản pháp luật về giám định.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 27/4/2018 và Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 21/5/2019).

Thường trực Ban Chỉ đạo phê bình nghiêm khắc các cấp ủy, tổ chức đảng, bộ, ngành, địa phương thực hiện không nghiêm các Kết luận của Ban Chỉ đạo và Thường trực Ban Chỉ đạo; thiếu kiên quyết trong phát hiện, xử lý tham nhũng, sai phạm kinh tế; chậm trễ trong chỉ đạo các cơ quan chức năng tiến hành giám định, định giá tài sản và cung cấp tài liệu theo yêu cầu của các cơ quan tiến hành tố tụng; không thực hiện kiến nghị của Hội đồng xét xử. Giao Ban cán sự đảng Chính phủ chỉ đạo các bộ, ngành, địa phương có liên quan kiểm tra làm rõ trách nhiệm và có biện pháp xử lý nghiêm các tập thể, cá nhân cố tình né tránh, chậm trễ, kéo dài, kết luận sai lệch trong giám định, định giá tài sản, cung cấp tài liệu; nhẹ thì kiểm điểm, phê bình nghiêm túc, nặng thì kỷ luật, điều chuyển công tác, cách chức, vi phạm có dấu hiệu tội phạm thì cần xem xét xử lý về hình sự để răn đe, khắc phục ngay tình trạng này.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 10/11/2018).

Tập trung chỉ đạo khắc phục các khâu, lĩnh vực còn yếu, nhất là chỉ đạo khắc phục các khó khăn, vướng mắc trong công tác giám định, định giá tài sản; thu hồi tài sản, khắc phục thiệt hại trong các vụ án, vụ việc tham nhũng, kinh tế; đẩy mạnh hơn nữa công tác phòng, chống tham nhũng ở địa phương, cơ sở; ngăn chặn có hiệu quả tình trạng “tham nhũng vặt”.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 15, ngày 21/01/2019).

Tập trung chỉ đạo giải quyết một cách căn cơ những khó khăn, vướng mắc trong công tác giám định, định giá tài sản phục vụ công tác điều tra, xử lý các vụ án, vụ việc tham nhũng, kinh tế. Các cơ quan tiến hành tố tụng tăng cường phối hợp chặt chẽ với các cơ quan giám định, định giá tài sản và giám định viên để tháo gỡ những khó khăn, vướng mắc, đẩy nhanh tiến độ kết luận giám định, định giá tài sản; cung cấp đầy đủ, kịp thời hồ sơ, tài liệu phục vụ việc giám định, định giá tài sản; nội dung trưng cầu giám định phải cụ thể, rõ ràng, không yêu cầu chung chung, gây khó khăn cho cơ quan giám định.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 21/5/2019).

Trường hợp không thể giám định, định giá thì phải làm rõ nguyên nhân; trường hợp cố tình né tránh, đùn đẩy hoặc từ chối giám định thì phải xử lý nghiêm theo quy định. Yêu cầu cơ quan điều tra trưng cầu giám định, định giá đúng; cơ quan chức năng có thẩm quyền phối hợp cung cấp kịp thời, đầy đủ tài liệu để cơ quan giám định, định giá có điều kiện thực hiện nhiệm vụ. Đảng ủy Công an Trung ương lãnh đạo Bộ Công an chỉ đạo các cơ quan điều tra phối hợp chặt chẽ với các cơ quan giám định, định giá, cung cấp kịp thời, đầy đủ tài liệu; chủ động tháo gỡ khó khăn, vướng mắc phát sinh, đẩy nhanh tiến độ giám định, định giá tài sản, đáp ứng yêu cầu điều tra, giải quyết các vụ án, vụ việc.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 18/3/2021).

Ban cán sự đảng Viện Kiểm sát nhân dân tối cao chủ trì, phối hợp Ban cán sự đảng Bộ Tư pháp, Ủy ban Kiểm tra Trung ương, Ban Nội chính Trung ương và Văn phòng Chính phủ tổ chức kiểm tra chuyên đề công tác giám định, định giá tài sản trong tố tụng hình sự tại các bộ, ngành và một số địa phương

liên quan; xử lý hoặc kiến nghị xử lý nghiêm đối với các hành vi tiêu cực, né tránh, từ chối kết luận giám định, định giá tài sản, từ chối cung cấp tài liệu mà không có lý do chính đáng, cố tình ban hành kết luận không đúng.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 18/11/2021).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ 16 của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 26/7/2019

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

Công tác thu hồi tài sản tham nhũng

Để nâng cao hiệu quả công tác thu hồi tài sản tham nhũng, yêu cầu các cơ quan chức năng cần chú trọng áp dụng kịp thời các biện pháp thu hồi tài sản tham nhũng ngay trong quá trình thanh tra, kiểm tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án theo quy định của pháp luật.

Ban cán sự đảng Chính phủ và Đảng đoàn Quốc hội nghiên cứu sửa đổi toàn diện Luật phòng, chống tham nhũng năm 2005,

trong đó chú ý hoàn thiện thể chế về thu hồi tài sản tham nhũng; cụ thể hóa, bổ sung đồng bộ những quy định về thu hồi tài sản tham nhũng trong quá trình sửa đổi Bộ luật tố tụng hình sự, Luật tương trợ tư pháp và một số luật liên quan khác.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ bảy, ngày 25/4/2015).

Chỉ đạo Bộ Tư pháp tiếp tục phối hợp chặt chẽ với các cơ quan chức năng, địa phương liên quan tập trung tháo gỡ khó khăn, vướng mắc, nâng cao hiệu quả thu hồi tài sản bị chiếm đoạt, thất thoát trong các vụ án tham nhũng, kinh tế, nhất là các vụ án, vụ việc thuộc diện Ban Chỉ đạo theo dõi, chỉ đạo; tiếp tục chỉ đạo cơ quan Thi hành án dân sự phối hợp với các cơ quan liên quan khẩn trương thực hiện kiến nghị của các đoàn công tác năm 2018 của Ban Chỉ đạo về kiểm tra công tác thu hồi tài sản bị chiếm đoạt, thất thoát trong các vụ án hình sự về tham nhũng, kinh tế... Ban cán sự đảng Viện Kiểm sát nhân dân tối cao chủ trì, phối hợp với Ban cán sự đảng Bộ Tư pháp, Ban cán sự đảng Bộ Ngoại giao chỉ đạo các cơ quan chức năng thực hiện các thủ tục tương trợ tư pháp để thu hồi triệt để các tài sản bị tẩu tán ra nước ngoài; chú trọng xây dựng đội ngũ chuyên gia đủ năng lực, trình độ để hợp tác với các cơ quan thực thi pháp luật quốc tế trong truy bắt tội phạm bỏ trốn và thu hồi tài sản tham nhũng.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 18/3/2021).

Ban cán sự đảng Chính phủ, lãnh đạo Chính phủ chỉ đạo Bộ Tư pháp, lãnh đạo Tổng cục Thi hành án dân sự tiếp tục phối hợp chặt chẽ với các cơ quan, địa phương liên quan tập trung tháo gỡ khó khăn, vướng mắc, nâng cao hiệu quả thu hồi tài sản bị thất thoát, chiếm đoạt trong các vụ án, vụ việc, nhất là các vụ án thuộc diện Ban Chỉ đạo theo dõi, chỉ đạo.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 18/11/2022).

Công tác phối hợp giữa các cơ quan chức năng

Trong tình hình hiện nay, để tăng cường tác dụng răn đe và xét thấy cần thiết phải nâng cao hơn nữa hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng, yêu cầu Ban cán sự đảng Tòa án nhân dân tối cao chỉ đạo nghiên cứu, quy định tiêu chí được hưởng án treo theo hướng siết chặt điều kiện cho hưởng án treo đối với các bị cáo phạm tội tham nhũng (căn cứ Điều 60 Bộ luật hình sự); Đảng ủy Công an Trung ương chỉ đạo nghiên cứu, quy định tiêu chí xét đặc xá theo hướng siết chặt điều kiện đề nghị đặc xá đối với các phạm nhân phạm tội tham nhũng nghiêm trọng (căn cứ Điều 10 Luật đặc xá); Ban cán sự đảng Viện Kiểm sát nhân dân tối cao chỉ đạo nghiên cứu, quy định việc áp dụng biện pháp tạm giam đối với các bị can, bị cáo phạm tội tham nhũng cho đến khi xét xử xong vụ án; trừ các trường hợp được quy định tại Điều 88 Bộ luật tố tụng hình sự.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ ba, ngày 17/7/2013).

Chỉ đạo các cơ quan chức năng nâng cao hiệu quả công tác thanh tra, kiểm tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử các vụ việc, vụ án tham nhũng và thu hồi tài sản tham nhũng; thực hiện tốt quy chế phối hợp công tác giữa các cơ quan chức năng trong phát hiện, xử lý tham nhũng đã được ban hành. Tiếp tục đẩy nhanh tiến độ, xử lý nghiêm minh các vụ việc, vụ án tham nhũng nghiêm trọng, phức tạp; quá trình thực hiện nếu có khó khăn, vướng mắc, chưa có sự thống nhất giữa các cơ quan chức năng thì cần tuân thủ các bước xử lý theo Kết luận Phiên họp thứ ba của Ban Chỉ đạo.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ sáu, ngày 29/12/2014).

Tăng cường phối hợp cấp lãnh đạo ở các cơ quan tiến hành tố tụng và Ban Nội chính Trung ương để kịp thời tháo gỡ khó khăn,

vướng mắc trong xử lý các vụ việc, vụ án phức tạp, kéo dài, nhất là trong xử lý các kiến nghị, khởi tố tại phiên tòa, bảo đảm thận trọng, nghiêm minh, đúng quy định của pháp luật... Đảng ủy Công an Trung ương, Ban cán sự đảng Viện Kiểm sát nhân dân tối cao, Ban cán sự đảng Tòa án nhân dân tối cao theo chức năng, nhiệm vụ quy định, chủ trì, phối hợp với Ban Nội chính Trung ương và các cơ quan, đơn vị liên quan chọn một số vụ án, vụ việc điển hình để tổng kết, rút kinh nghiệm; tiếp tục lựa chọn đưa ra một số vụ án khác vào diện Ban Chỉ đạo theo dõi, chỉ đạo.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 11, ngày 28/12/2016).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ 17 của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 15/01/2020

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Các cơ quan điều tra, truy tố, xét xử, Ủy ban Kiểm tra Trung ương, Thanh tra Chính phủ, Kiểm toán Nhà nước,... chủ động phối hợp trao đổi thông tin, cung cấp tài liệu cho nhau; chỉ đạo

rà soát, đẩy nhanh tiến độ xác minh vụ việc, điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng, phức tạp; vụ, việc nào có điều kiện thì tập trung xử lý dứt điểm, không để kéo dài. Đối với một số vụ việc, vụ án có nhiều khó khăn, vướng mắc trong thanh tra, kiểm toán, xác minh, xử lý, điều tra, truy tố, xét xử và thu hồi tài sản, nếu thấy cần thiết, giao Ban Nội chính Trung ương đề xuất với Thường trực Ban Chỉ đạo lập Tổ công tác liên ngành để tập trung chỉ đạo theo đúng nhiệm vụ, quyền hạn của Ban Chỉ đạo.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 12, ngày 31/7/2017).

Khắc phục tình trạng “trên nóng, dưới lạnh”, “tham nhũng vặt”

Tăng cường chỉ đạo công tác phòng, chống tham nhũng ở các địa phương. Giao Ban Nội chính Trung ương tiếp tục hướng dẫn theo ngành dọc. Yêu cầu cấp ủy địa phương, đồng chí Bí thư cấp ủy địa phương phải trực tiếp lãnh đạo, chỉ đạo công tác phòng, chống tham nhũng tại địa phương mình.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ tư, ngày 25/12/2013).

Các cấp ủy, tổ chức đảng, chính quyền và người đứng đầu phải xác định công tác phòng, chống tham nhũng là nhiệm vụ thường xuyên, liên tục, khó khăn, phức tạp, nhưng hết sức quan trọng. Chúng ta phải kiên quyết, kiên trì và làm ngày càng bài bản, nhuần nhuyễn hơn. Phải thấy rõ tính quan trọng và trách nhiệm trực tiếp của các cấp ủy và các cơ quan chức năng trong công tác phòng, chống tham nhũng. Yêu cầu các tỉnh ủy, thành ủy trực thuộc Trung ương phải ý thức rõ trách nhiệm trong công tác phòng, chống tham nhũng tại địa phương mình theo đúng Kết luận số 21-KL/TW, ngày 25/5/2012 của Hội nghị

Trung ương 5 khóa XI “Tỉnh ủy, thành ủy trực tiếp lãnh đạo công tác phòng, chống tham nhũng”.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ năm, ngày 09/7/2014).

Các tỉnh ủy, thành ủy trực thuộc Trung ương quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo xử lý dứt điểm, theo đúng quy định của pháp luật các vụ việc, vụ án tham nhũng xảy ra tại địa phương và những vụ việc, vụ án thuộc diện Ban Chỉ đạo đề nghị tỉnh ủy, thành ủy chỉ đạo xử lý; giao cho Ban Nội chính tỉnh ủy, thành ủy chủ trì, phối hợp với cơ quan thanh tra và các cơ quan chức năng của tỉnh rà soát tổng thể các cuộc thanh tra kinh tế - xã hội từ năm 2011 đến năm 2014 để xem xét, chuyển các vụ việc có dấu hiệu tội phạm về tham nhũng đến cơ quan điều tra để xác minh, điều tra, xử lý nghiêm theo quy định của pháp luật.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ sáu, ngày 29/12/2014).

Chỉ đạo quyết liệt, tạo sự chuyển biến mạnh mẽ, hiệu quả hơn nữa trong công tác phòng, chống tham nhũng ở địa phương, cơ sở; tập trung lãnh đạo, chỉ đạo xử lý, ngăn chặn có hiệu quả tình trạng nhũng nhiễu, gây phiền hà cho người dân và doanh nghiệp trong giải quyết công việc (“tham nhũng vặt”), kiên quyết loại khỏi bộ máy của Đảng và Nhà nước (nhất là trong cơ quan phòng, chống tham nhũng) những cán bộ hư hỏng, tham nhũng.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 13, ngày 22/01/2018).

Ủy ban Kiểm tra Trung ương tăng cường kiểm tra cấp ủy cấp huyện và cơ sở có dấu hiệu vi phạm để chấn chỉnh công tác kiểm tra, kỷ luật đảng ở cơ sở, khắc phục tình trạng “trên nóng, dưới lạnh”.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 14, ngày 16/8/2018).

Các cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc Trung ương tập trung chỉ đạo đẩy mạnh việc phát hiện, xử lý tình trạng “tham nhũng vặt” ở địa phương, cơ quan mình; chọn một số vụ việc trong các khâu, lĩnh vực nhạy cảm, dễ phát sinh tiêu cực, dư luận xã hội quan tâm để xử lý nghiêm và công khai nhằm tăng cường rắn đe, chấn chỉnh, khắc phục thực trạng này; chỉ đạo thực hiện nghiêm túc, quyết liệt, có hiệu quả các kết luận, kiến nghị của các Đoàn kiểm tra, giám sát của Ban Chỉ đạo, xem xét, xử lý trách nhiệm đối với các cơ quan, tổ chức, cá nhân không thực hiện hoặc thực hiện không nghiêm túc, đầy đủ các kết luận, kiến nghị của các Đoàn công tác của Ban Chỉ đạo.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 10/11/2018).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ 18 của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 25/7/2020

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Tập trung chỉ đạo xử lý dứt điểm những khâu còn yếu, những việc làm dở, những địa bàn lĩnh vực trọng điểm, tạo chuyển biến mạnh mẽ, đồng bộ hơn nữa công tác phòng, chống tham nhũng ở địa phương, cơ sở; có cơ chế xử lý kỷ luật ngay những cán bộ những nhiều, vôi vĩnh, gây phiền hà cho người dân, doanh nghiệp, ngăn chặn có hiệu quả tình trạng “tham nhũng vặt”; mạnh mẽ, kiên quyết loại khỏi bộ máy Đảng, Nhà nước, các tổ chức chính trị - xã hội những cán bộ hư hỏng, tham nhũng để giữ uy tín. Thông qua kết quả phòng, chống tham nhũng để giúp cấp ủy các cấp sàng lọc cán bộ, nhất là đối với nhân sự đại hội Đảng các cấp, lựa chọn những người đủ đức, đủ tài, tận trung với Đảng, tận hiếu với dân; dứt khoát không để lọt những người có biểu hiện tham nhũng, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống vào cấp ủy khóa tới, nơi nào để xảy ra thì phải xử lý trách nhiệm người đứng đầu cấp ủy nơi đó. Chỉ đạo tổ chức đột sinh hoạt chính trị sâu rộng trong các cơ quan có chức năng phòng, chống tham nhũng (nội chính, kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án) nhằm bảo đảm và nâng cao hơn nữa tâm huyết, trách nhiệm, trong sạch, liêm chính của cán bộ, đảng viên, công chức, nhân viên trong các cơ quan này. Tăng cường kiểm tra, giám sát hoạt động của các cơ quan, đơn vị có chức năng phòng, chống tham nhũng, xử lý nghiêm các hành vi tiêu cực, tham nhũng trong quá trình kiểm tra, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án, kịp thời thay thế những cán bộ không đủ phẩm chất, đạo đức... Phải chống tham nhũng trước hết ngay trong các cơ quan chống tham nhũng.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 16, ngày 26/7/2019).

Giao Cơ quan thường trực Ban Chỉ đạo phối hợp với Ban Tổ chức Trung ương xây dựng Đề án trình Bộ Chính trị, Ban Chấp hành Trung ương Đảng về thành lập Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực tỉnh ủy, thành ủy trực thuộc Trung ương.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 21,
ngày 20/01/2022).

Ban Chỉ đạo cấp tỉnh tập trung chỉ đạo các cơ quan chức năng ở địa phương tăng cường phối hợp, thực hiện nghiêm cơ chế chỉ đạo của Thường trực Ban Chỉ đạo Trung ương trong phát hiện, xử lý tham nhũng, tiêu cực qua hoạt động kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án; chỉ đạo xử lý dứt điểm những vụ án, vụ việc tham nhũng, tiêu cực đã đưa vào diện theo dõi, chỉ đạo; kiên quyết khắc phục tệ “tham nhũng vặt”; xử lý nghiêm minh, đồng bộ giữa kỷ luật đảng với xử lý kỷ luật hành chính và xử lý hình sự đối với các hành vi tham nhũng, tiêu cực theo đúng nguyên tắc “Tích cực, khẩn trương, rõ đến đâu xử lý đến đó, không phân biệt người có hành vi tham nhũng là ai, đã có dấu hiệu tội phạm phải khởi tố điều tra và đã kết luận có tội thì phải truy tố, xét xử”.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo,
ngày 18/11/2022).

ĐẨY MẠNH CÔNG TÁC THÔNG TIN, TUYÊN TRUYỀN VỀ PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG, TIÊU CỤC

Tăng cường chỉ đạo định hướng thông tin tuyên truyền về phòng, chống tham nhũng; chỉ đạo xử lý vi phạm quy định về quản lý, cung cấp thông tin và những hành vi lợi dụng việc tuyên truyền về phòng, chống tham nhũng để vu khống, gây mất đoàn kết nội bộ.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ ba, ngày 17/7/2013).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ 20 của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 05/8/2021

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục về phòng, chống tham nhũng, tạo sức mạnh, áp lực xã hội trong đấu tranh chống tham nhũng. Giao Ban Tuyên giáo Trung ương chủ trì, phối hợp với các cơ quan chức năng nghiên cứu, đề xuất cơ chế bảo đảm cung cấp kịp thời, đúng pháp luật những thông tin về phòng, chống tham nhũng cho các cơ quan báo chí; lãnh đạo, chỉ đạo định hướng thông tin, tuyên truyền về công tác phòng, chống tham nhũng. Kịp thời khen thưởng những tổ chức, cá nhân làm tốt công tác phòng, chống tham nhũng, xử lý nghiêm những tổ chức, cá nhân vi phạm.

Giao Ban cán sự đảng Chính phủ chỉ đạo các cơ quan chức năng nghiên cứu cơ chế trích thưởng cho những tổ chức thu hồi được nhiều tài sản tham nhũng; nghiên cứu, đề xuất các giải pháp nhằm khắc phục tình trạng sách nhiễu, “tham nhũng vặt” trong các lĩnh vực của đời sống xã hội.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ bảy, ngày 25/4/2015).

Đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền về phòng, chống tham nhũng làm cho cán bộ, đảng viên, công chức, nhân dân hiểu rõ những kết quả đạt được trong công tác phòng, chống tham nhũng,...; những khó khăn, thách thức của công tác phòng, chống tham nhũng trong thời gian tới; thể hiện rõ quyết tâm chính trị của Đảng, Nhà nước đối với nhiệm vụ phòng, chống tham nhũng. Ban Tuyên giáo Trung ương chủ trì, phối hợp với các cơ quan chức năng đẩy nhanh tiến độ xây dựng, triển khai thực hiện có hiệu quả “Cơ chế cung cấp thông tin phòng, chống tham nhũng cho các cơ quan thông tin, báo chí; cơ chế chỉ đạo, định hướng thông tin, tuyên truyền về phòng, chống tham nhũng”.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ tám, ngày 28/9/2015).

Giao cơ quan có thẩm quyền có hình thức khen thưởng đột xuất đối với các tập thể, cá nhân có thành tích bằng các hình thức phù hợp (kể cả việc đề bạt, cất nhắc, thậm chí bổ nhiệm vượt cấp đối với cán bộ có thành tích trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng); tăng cường phối hợp, tuyên truyền nhân rộng điển hình tiên tiến trong công tác phòng, chống tham nhũng.

(Trích phát biểu kết luận tại Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 10/10/2018).

Chỉ đạo các cơ quan chức năng tập trung tuyên truyền, phổ biến, quán triệt Văn kiện Đại hội XII của Đảng về những nội dung liên quan đến công tác phòng, chống tham nhũng và các luật mới được Quốc hội thông qua... Đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền về hoạt động của Ban Chỉ đạo, Cơ quan Thường trực của Ban Chỉ đạo; về công tác phát hiện, xử lý vụ việc, vụ án tham nhũng. Công khai trên các phương tiện thông tin đại chúng kết quả phát hiện, xử lý các vụ việc, vụ án tham nhũng, các vi phạm trong công tác phát hiện, xử lý tham nhũng và kết quả xử lý những vi phạm đó. Ban hành và chỉ đạo triển khai thực hiện “Quy định về cơ chế cung cấp thông tin và cơ chế chỉ đạo, định hướng thông tin, tuyên truyền về phòng, chống tham nhũng cho báo chí”. Đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục, nâng cao nhận thức, trách nhiệm, kiên trì xây dựng văn hóa tiết kiệm, không tham nhũng; tạo sự tự giác, thống nhất cao về ý chí và hành động trong cán bộ, đảng viên và nhân dân về phòng, chống tham nhũng, trước hết là sự gương mẫu, quyết liệt của người đứng đầu và tập thể lãnh đạo các cấp, các ngành, cơ quan, tổ chức, đơn vị.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ chín, ngày 28/12/2015 và Phiên họp thứ 14, ngày 16/8/2018).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ 21 của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, ngày 20/01/2022

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

Phát huy vai trò của nhân dân, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên, báo chí trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng. Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên phải vào cuộc mạnh mẽ hơn, tăng cường giám sát việc thực hiện pháp luật về phòng, chống tham nhũng, động viên nhân dân tham gia tích cực vào việc phát hiện, phản ánh, tố cáo, cung cấp thông tin về hành vi tham nhũng; cung cấp thông tin cho các cơ quan có thẩm quyền trong việc phát hiện, xử lý tham nhũng. Triển khai hiệu quả Đề án tuyên truyền, phổ biến, giáo dục pháp luật về phòng, chống tham nhũng giai đoạn 2019 - 2021 của Chính phủ. Chấn chỉnh, đấu tranh đẩy lùi, loại bỏ tư tưởng lo ngại việc đẩy mạnh phòng, chống tham nhũng sẽ “làm chậm sự phát triển”, làm “hạn chế sức sáng tạo, dám nghĩ, dám làm”, “nhụt chí”, “làm cầm chừng”,

“phòng thủ” trong một bộ phận cán bộ, công chức, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 15, ngày 21/01/2019 và Phiên họp thứ 17, ngày 15/01/2020).

Chỉ đạo đẩy mạnh công tác tuyên truyền, phổ biến, giáo dục các chủ trương, quan điểm về phòng, chống tham nhũng trong Văn kiện Đại hội XIII của Đảng và kết quả công tác phòng, chống tham nhũng giai đoạn 2013 - 2020; phát huy hiệu quả hơn nữa vai trò của nhân dân, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức thành viên và báo chí trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng. Tiếp tục chấn chỉnh, đấu tranh, loại bỏ tư tưởng lo ngại việc đẩy mạnh phòng, chống tham nhũng sẽ “làm chậm sự phát triển”, làm “hạn chế sức sáng tạo, dám nghĩ, dám làm”, “nhụt chí”, “làm cầm chừng”, “phòng thủ” trong một bộ phận cán bộ, công chức, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp. Nghiên cứu xây dựng kênh hoặc chương trình truyền hình thường xuyên trên Đài Truyền hình Việt Nam về công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng để đẩy mạnh công tác tuyên truyền, giáo dục về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, nhất là xây dựng liêm chính, không tham nhũng, tiêu cực trong cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức và nhân dân.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 19, ngày 23/01/2021 và Cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo, ngày 27/4/2022).

Kiên trì xây dựng văn hóa liêm chính, không tham nhũng, tiêu cực trong cán bộ, đảng viên và nhân dân. Chỉ đạo khắc phục tình trạng sợ sai, không dám làm, làm việc cầm chừng, phòng thủ trong một bộ phận cán bộ, công chức, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp. Phát huy hơn nữa vai trò của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức thành viên, báo chí và nhân dân trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Hoàn thành việc

sơ kết 5 năm thực hiện Quy định số 65-QĐ/TW của Ban Bí thư về chỉ đạo, định hướng cung cấp thông tin tuyên truyền phòng, chống tham nhũng.

(Trích phát biểu kết luận tại Phiên họp thứ 20 của Ban Chỉ đạo, ngày 05/8/2021).

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Phiên họp thứ 22 của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, ngày 17/8/2022

Ảnh: Ban Nội chính Trung ương

PHẦN THỨ HAI

NHẤT QUÁN PHƯƠNG CHÂM: PHÒNG NGỪA THAM NHŨNG, TIÊU CỰC TỪ SỚM, TỪ XA, CẢ NGỌN LẦN GỐC

“ Vấn đề căn cơ trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực là phòng ngừa từ xa, từ sớm mà trọng tâm là xây dựng, chỉnh đốn Đảng và đặc biệt là phòng, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống trong cán bộ, đảng viên, tức là trị tận gốc tham nhũng, tiêu cực ”

Càng đi vào đổi mới, Đảng càng coi trọng công tác xây dựng Đảng, nâng cao vai trò và năng lực lãnh đạo của Đảng. Đại hội VI của Đảng (tháng 12/1986) khẳng định: “Phải xây dựng Đảng ngang tầm nhiệm vụ chính trị của một đảng cầm quyền lãnh đạo nhân dân tiến hành cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa”.

NÂNG CAO NĂNG LỰC LÃNH ĐẠO VÀ SỨC CHIẾN ĐẤU CỦA ĐẢNG*

Kinh nghiệm lịch sử của cách mạng nước ta và phong trào cộng sản quốc tế đã khẳng định sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản là nhân tố quyết định thắng lợi của cách mạng vô sản; sự tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng là quy luật phát triển của xã hội xã hội chủ nghĩa.

Hiện nay nước ta đang ở chặng đường đầu tiên của thời kỳ quá độ tiến lên chủ nghĩa xã hội. Quy mô, tầm cỡ, tính chất phức tạp của nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, cuộc đấu tranh gay gắt giữa “hai con đường”, cuộc chiến đấu quyết liệt giữa nhân dân ta với chủ nghĩa bành trướng bá quyền và chủ nghĩa đế quốc, đang đòi hỏi phải không ngừng nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng.

* Bài đăng trên Tạp chí *Cộng sản*, số 8/1986; bút danh Phan Chính.

Nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng trong giai đoạn hiện nay có nghĩa là phải làm cho Đảng trưởng thành hơn nữa trong việc xây dựng, phát triển và cụ thể hóa đường lối, đề ra được những giải pháp đúng đắn thực hiện các mục tiêu đã định, nâng cao trình độ và năng lực tổ chức thực tiễn của các tổ chức đảng, năng lực quản lý và điều hành của bộ máy nhà nước. Muốn thế, Đảng phải đổi mới công tác của mình, nhất là đổi mới quan niệm và tư duy, đổi mới bộ máy và hình thức tổ chức, đổi mới công tác cán bộ, đổi mới phong cách và lề lối làm việc. Các cấp ủy đảng cần nhận thức đầy đủ và quan tâm hơn nữa đến công tác xây dựng Đảng, nhìn thẳng vào tình hình, thấy rõ ưu điểm để phát huy, thấy hết khuyết điểm, sai lầm để sửa chữa, chăm lo củng cố và xây dựng Đảng về mọi mặt nhằm làm cho Đảng ta ngày càng trong sạch, vững mạnh, đủ sức đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc.

Trước mắt cần tập trung làm tốt những nhiệm vụ chủ yếu sau đây:

1. Đổi mới đội ngũ cán bộ, kiện toàn các cơ quan lãnh đạo và quản lý

Vấn đề này đang là yêu cầu bức bách, là mắt xích quan trọng bậc nhất mà Đảng ta cần nắm chắc để thúc đẩy sự nghiệp cách mạng tiến lên.

Những năm qua, chúng ta đã từng bước kiện toàn và nâng cao năng lực đội ngũ cán bộ: Cán bộ ta đã có bước trưởng thành trong việc lãnh đạo xây dựng và quản lý kinh tế, quản lý nhà nước. Nhưng nhìn chung sự tiến bộ đó còn chậm, chất lượng đội ngũ cán bộ vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu của cách mạng.

Đổi mới đội ngũ cán bộ có nghĩa là lựa chọn, sắp xếp lại cán bộ, kiện toàn cho được các cơ quan lãnh đạo của Đảng và Nhà nước, các cơ quan tham mưu, tổng hợp, các ngành quan trọng về kinh tế, xã hội, quốc phòng, an ninh, các chức vụ chủ chốt của các tỉnh, các huyện, các cơ sở trọng yếu của nền kinh tế quốc dân. Đồng thời phải chăm lo đào tạo, bồi dưỡng để có một đội ngũ cán bộ có đủ kiến thức và năng lực lãnh đạo, quản lý, có phong cách làm việc mới, có sức chiến đấu cao, đáp ứng được yêu cầu mới.

Muốn đổi mới được đội ngũ cán bộ, phải nắm vững tiêu chuẩn cán bộ và đổi mới quan điểm về đánh giá cán bộ. Phải lấy hiệu quả thực hiện nhiệm vụ chính trị làm thước đo phẩm chất và năng lực cán bộ, xuất phát từ yêu cầu thực hiện nhiệm vụ chính trị để bố trí cán bộ. Nhiệm vụ cách mạng xã hội chủ nghĩa, trước hết là nhiệm vụ xây dựng kinh tế, đang đòi hỏi phải có những cán bộ có phẩm chất và năng lực phù hợp. Đó là những cán bộ có tư duy kinh tế mới, nắm vững và biết vận dụng sáng tạo đường lối, chính sách của Đảng, giàu tính năng động, chủ động, nhạy bén với cái mới, mạnh bạo suy nghĩ, tìm tòi, dám thay đổi những phương pháp công tác và cách làm ăn cũ kỹ, biết tính toán sản xuất và kinh doanh đạt hiệu quả kinh tế cao. Việc xóa bỏ cơ chế tập trung quan liêu, bao cấp, chuyển sang thực hiện cơ chế quản lý mới đang làm xuất hiện nhiều cán bộ có tài năng. Chúng ta cần kịp thời phát hiện và cất nhắc những tài năng đó.

Đối với cán bộ lãnh đạo, cán bộ quản lý, bên cạnh kiến thức và năng lực tổ chức, phải đặc biệt chú trọng vấn đề phẩm chất chính trị, vững vàng trên lập trường giai cấp công nhân, thông suốt đường lối của Đảng, năng động, sáng tạo trên cơ sở những nguyên tắc quản lý kinh tế của chủ nghĩa xã hội, có tính tổ chức và kỷ luật cao, có phong cách lãnh đạo tốt, cần kiệm, giản dị, gương mẫu trong lối sống, đoàn kết tập hợp được mọi người.

Việc đổi mới cán bộ cần được thực hiện khẩn trương, kiên quyết, nhưng phải thận trọng, đồng bộ, chú ý hiệu quả, tránh chủ quan, vội vàng, tránh hình thức chủ nghĩa, hoặc gây ra những xáo trộn không cần thiết. Việc lựa chọn cán bộ phải được tiến hành một cách khách quan, vô tư, xuất phát từ lợi ích chung của cách mạng và từ chính sách cán bộ thống nhất của Đảng. Mọi biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, tư tưởng cục bộ, địa phương, thiếu công bằng, bệnh quan liêu, không sâu sát đều dẫn tới những hậu quả tiêu cực trong việc sắp xếp, bố trí cán bộ, ảnh hưởng xấu đến việc thực hiện nhiệm vụ chính trị và sự đoàn kết thống nhất trong Đảng.

Trong tình hình hiện nay, vấn đề “trẻ hóa” đội ngũ cán bộ, tăng thêm cán bộ trẻ trong các cơ quan lãnh đạo và quản lý, kết hợp đúng đắn cán bộ già với cán bộ trẻ có ý nghĩa hết sức quan trọng, bảo đảm tính liên tục và tính kế thừa trong các cơ quan lãnh đạo của Đảng. Thời gian qua, chúng ta làm việc này quá chậm cho nên tuổi bình quân của cán bộ lãnh đạo ngày càng tăng cao. Quan niệm đẳng cấp, tôn ti trật tự theo kiểu phong kiến ở nhiều đồng chí còn khá nặng nề. Một số đồng chí thường lầy lý do này, lý do khác để trì hoãn việc đề bạt cán bộ trẻ. Các cấp ủy đảng cần xác định rõ việc chuẩn bị đội ngũ cán bộ kế tục là nhiệm vụ thường xuyên và đặt trong quy hoạch của mình. Các cán bộ lãnh đạo có trách nhiệm cùng tập thể lựa chọn, bồi dưỡng, đào tạo cán bộ trẻ một cách chí công, vô tư. Cán bộ nhiều tuổi, giàu kinh nghiệm có nghĩa vụ ủng hộ, giúp đỡ lớp cán bộ kế tục.

Đương nhiên, việc đào tạo, bồi dưỡng cán bộ kế tục phải tuân theo một quy trình có tính nguyên tắc chặt chẽ. Kết hợp việc bồi dưỡng kiến thức ở trường học với việc rèn luyện trong thực tiễn. Căn cứ vào chỗ mạnh, chỗ yếu và triển vọng phát triển của cán bộ mà lần lượt bố trí người đó vào những cương vị công tác

cần thiết, tạo điều kiện cho họ trưởng thành. Thực hiện việc luân chuyển cán bộ theo quy hoạch sẽ giúp cán bộ có tầm nhìn xa, hiểu biết rộng, có bản lĩnh và năng lực lãnh đạo toàn diện.

*Đồng chí Nguyễn Phú Trọng, Ủy viên Trung ương Đảng,
Tổng Biên tập Tạp chí Cộng sản thăm và làm việc
với Tỉnh ủy Nghệ An, năm 1995*

Ảnh: Tạp chí Cộng sản

Việc đánh giá cán bộ, lựa chọn và đề bạt cán bộ tùy thuộc rất nhiều vào công tác quản lý cán bộ. Cơ chế quản lý cán bộ có đúng thì việc đánh giá cán bộ mới chính xác, lựa chọn và đề bạt cán bộ mới đúng đắn, loại trừ được những yếu tố ngẫu nhiên, may rủi và những động cơ không lành mạnh trong công tác cán bộ. Các cấp ủy đảng cần coi trọng việc quản lý cán bộ là một chức năng quan trọng không thể thiếu trong công tác lãnh đạo của mình. Cần quy định việc phân công, phân cấp quản lý cán bộ, xác định quyền hạn, trách nhiệm, các mối quan hệ giữa cơ quan Đảng và Nhà nước, ngành và địa phương, cấp trên và cấp dưới; xác định thủ tục, phương pháp, quy trình lựa chọn,

đánh giá, đề bạt, điều động cán bộ, làm cho việc quản lý cán bộ đi vào nền nếp, bảo đảm thực hiện đúng nguyên tắc tập trung dân chủ trong công tác cán bộ.

2. Đổi mới phong cách làm việc, giữ vững các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt trong Đảng

Những năm qua, bên cạnh ưu điểm là cố gắng làm việc theo nguyên tắc, theo quy chế, cũng còn nhiều biểu hiện tập trung quan liêu, gia trưởng, độc đoán, không lắng nghe ý kiến cấp dưới, không phát huy trí tuệ tập thể; đồng thời lại có tình trạng phân tán, cục bộ, vô tổ chức, vô kỷ luật, làm cho sự lãnh đạo của Đảng kém hiệu lực, sức chiến đấu của Đảng bị giảm sút. Chúng ta cần nghiêm khắc phê phán và ra sức khắc phục những khuyết điểm đó, thực hiện nghiêm túc nguyên tắc tập trung dân chủ, kiên quyết và khắt khe lập lại kỷ cương, củng cố kỷ luật trong Đảng và bộ máy nhà nước. Đảng yêu cầu các cấp, các ngành phải nghiêm chỉnh chấp hành đường lối, chính sách của Đảng, nói và làm theo nghị quyết của cấp trên và của tập thể. Mọi cán bộ, đảng viên, không trừ một ai, phải phục tùng kỷ luật của Đảng. Mọi sự năng động, sáng tạo phải trong khuôn khổ đường lối, chính sách của Đảng. Bất cứ người lãnh đạo nào cũng không được tự đặt mình ra ngoài tổ chức, tự cho mình quyền nói và làm khác với quyết định của tập thể.

Mặt khác, phải tăng cường sự lãnh đạo tập thể, mở rộng dân chủ trong sinh hoạt Đảng. Mọi chủ trương quan trọng đều phải được bàn bạc và quyết định tập thể trên cơ sở nghiên cứu và phân tích đầy đủ những kinh nghiệm sáng tạo của các cơ sở và địa phương, lấy ý kiến của quần chúng, của các chuyên gia và cán bộ khoa học. Cán bộ lãnh đạo đi sát và lắng nghe ý kiến của cấp dưới, bình tĩnh lắng nghe cả những ý kiến trái với

ý kiến của mình. Chỉ có nói thẳng, nói hết những ý kiến khác nhau, thảo luận thật dân chủ mới tìm ra được chân lý.

Nâng cao chất lượng sinh hoạt của các chi bộ và các cấp ủy, đẩy mạnh tự phê bình và phê bình là một yêu cầu quan trọng của việc đổi mới phong cách lãnh đạo, lề lối làm việc. Chỉ có dũng cảm nhìn thẳng vào sự thật, thực hiện nghiêm túc tự phê bình và phê bình, chúng ta mới có thể nhận rõ ưu điểm để phát huy, thấy hết khuyết điểm để sửa chữa; không được có thái độ che giấu khuyết điểm, thổi phồng thành tích, lừa dối cấp trên, xuê xoa, nể nang hoặc đàn áp, trả thù người phê bình mình. Trong các cuộc vận động tự phê bình và phê bình vừa qua, với tinh thần nghiêm túc và dân chủ, nhiều cấp, nhiều ngành đã phát hiện và tích cực sửa chữa một số khuyết điểm, bước đầu củng cố được lòng tin của đảng viên và quần chúng. Chúng ta cần phát huy những kết quả đó, đưa việc tự phê bình và phê bình vào nền nếp thường xuyên trong sinh hoạt Đảng.

Việc đấu tranh chống chủ nghĩa quan liêu cần phải được quan tâm nhiều hơn nữa. Trong nhiều cơ quan Đảng và Nhà nước vẫn còn tình trạng làm việc giấy tờ, hội họp quá nhiều, ít điều tra nghiên cứu thực tế, giải quyết công việc chậm chạp, phô trương hình thức, kém hiệu quả. Nhiều cán bộ lãnh đạo chưa dành thời gian thích đáng đi cơ sở gặp quần chúng để tìm hiểu tình hình, lắng nghe ý kiến cấp dưới và cơ sở, giải quyết kịp thời, tại chỗ những vấn đề cụ thể. Một số cấp ủy đảng chưa nắm chắc công tác kiểm tra, từng thời gian có chương trình kiểm tra, tập trung vào những công tác trọng tâm, những đơn vị trọng điểm, do đó chưa đi tới kết luận đúng sai rõ ràng để chỉ đạo sửa chữa, uốn nắn.

Cần rút kinh nghiệm bổ sung và hoàn chỉnh các quy chế làm việc của các tổ chức đảng và Nhà nước, xây dựng ý thức tôn trọng

quy chế, làm việc theo quy chế, chống thái độ tùy tiện. Có quy định cụ thể và thực hiện ngay một số chế độ công tác và sinh hoạt nội bộ, trước hết là chế độ hội nghị, chế độ kiểm tra, chế độ tự phê bình và phê bình, chế độ tiếp xúc với quần chúng.

3. Nâng cao phẩm chất cách mạng của cán bộ, đảng viên, đấu tranh chống các biểu hiện tiêu cực trong Đảng

Hiện nay, Đảng ta có gần 2 triệu đảng viên. Trong bước chuyển biến của cách mạng, trước những khó khăn về kinh tế, đời sống, xã hội, đông đảo cán bộ, đảng viên đã giữ vững phẩm chất cách mạng, có lối sống trong sạch, lành mạnh, cố gắng học tập và rèn luyện để nâng cao năng lực công tác, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, xứng đáng là những chiến sĩ tiên phong cách mạng. Song, trong đội ngũ đảng viên cũng còn nhiều hiện tượng tiêu cực chưa được ngăn chặn, thậm chí có chiều hướng phát triển. Đây là vấn đề nghiêm trọng làm tê liệt sức chiến đấu của nhiều đảng bộ, làm xói mòn uy tín của Đảng.

Chúng ta cần quan tâm làm tốt công tác giáo dục, rèn luyện phẩm chất cách mạng cho cán bộ, đảng viên, kiên quyết đấu tranh chống các biểu hiện tiêu cực trong Đảng. Mỗi cán bộ, đảng viên phải học tập và noi gương đạo đức, tác phong của Bác Hồ, giữ gìn và nêu cao danh hiệu cao quý của người đảng viên cộng sản, nâng cao đạo đức cách mạng, chống chủ nghĩa cá nhân, xứng đáng là người lãnh đạo và người đầy tớ trung thành của nhân dân. Phải suy nghĩ và hành động vì lý tưởng cộng sản chủ nghĩa, vì lợi ích của cách mạng, chứ không phải vì địa vị và danh lợi cá nhân; trung thực, không giả dối, nói ít làm nhiều, lời nói đi đôi với việc làm, tôn trọng quyền làm chủ của nhân dân, luôn luôn gắn bó với nhân dân.

Việc giáo dục, rèn luyện phẩm chất cách mạng cho cán bộ, đảng viên chỉ có kết quả tốt nếu được thể hiện thành chương trình công tác, thành những quy định cụ thể về mặt tổ chức; các cấp ủy đảng có kế

hoạch quản lý, kiểm tra chặt chẽ các hoạt động và phẩm chất của đảng viên, kể cả những đảng viên là cán bộ lãnh đạo. Đối với những đảng viên phạm sai lầm nặng về phẩm chất, đạo đức, cần xử lý kiên quyết và nghiêm minh. Phải tiếp tục làm trong sạch đội ngũ đảng viên bằng cách loại bỏ ngay những phần tử thoái hóa, biến chất, những kẻ tham ô, buôn lậu, chuyên quyền, độc đoán, vô tổ chức, vô kỷ luật... Đưa công khai lên báo chí hoặc đưa ra các cuộc sinh hoạt của các tổ chức đảng và đoàn thể quần chúng một số vụ cán bộ, đảng viên, kể cả cán bộ cao cấp, phạm sai lầm nghiêm trọng về phẩm chất sẽ có tác dụng giáo dục đảng viên, ngăn ngừa sai phạm, làm tăng sự tin cậy của nhân dân đối với Đảng. Cần sử dụng tổng hợp nhiều biện pháp trong việc giáo dục, rèn luyện đảng viên, kết hợp việc xóa bỏ cơ chế cũ, xây dựng cơ chế mới với việc quản lý, giáo dục đảng viên; kết hợp việc phát động quần chúng đấu tranh chống tiêu cực với công tác thanh tra của Nhà nước và công tác kiểm tra của Đảng. Chi bộ cần làm tốt việc phân công đảng viên, kết hợp việc giáo dục lý luận cho đảng viên với việc rèn luyện đảng viên trong thực tế công tác. Đối với các đảng viên đã nghỉ hưu, cấp ủy có thể căn cứ vào điều kiện cụ thể của từng người mà giao cho họ những công tác thích hợp ở cơ sở và quan tâm chăm sóc đời sống, sức khỏe của những đồng chí có nhiều khó khăn.

“ Kiên quyết chống tư tưởng và lối sống chạy theo vật chất, tiền tài, tính ích kỷ, vụ lợi, ăn cắp của công, xâm phạm tài sản xã hội chủ nghĩa ”

Cần thu hút, kết nạp vào Đảng những người ưu tú xuất hiện trong phong trào cách mạng của quần chúng, tăng thêm sinh lực mới cho Đảng. Chú ý bảo đảm chất lượng đảng viên ngay từ khâu lựa chọn, kết nạp; tăng thêm thành phần công nhân, phụ nữ, người dân tộc thiểu số; phân bố đảng viên một cách hợp lý, tăng thêm đảng viên cho những vùng và cơ sở còn quá ít đảng viên.

4. Nâng cao sức chiến đấu của các tổ chức cơ sở đảng

Sức chiến đấu của toàn Đảng thể hiện ở sức chiến đấu của các tổ chức cơ sở đảng và tùy thuộc vào sức chiến đấu của các tổ chức cơ sở đảng. Những thành tựu đã đạt được, những tiềm năng đã khai thác và những kinh nghiệm có giá trị đều bắt nguồn từ sự nỗ lực phấn đấu của quần chúng ở cơ sở mà hạt nhân lãnh đạo là tổ chức đảng. Mặt khác, chính sự non kém và những hiện tượng tiêu cực của nhiều tổ chức cơ sở đảng là một trong những nguyên nhân làm hạn chế thành tựu của cách mạng. Hiện nay, chúng ta đang xây dựng và thực hiện cơ chế quản lý mới, mở rộng quyền chủ động cho cơ sở, trao nhiều quyền hạn cho người thủ trưởng, vai trò và trách nhiệm của tổ chức cơ sở đảng chẳng những không giảm đi mà trái lại càng tăng lên. Chỉ có củng cố, xây dựng tổ chức cơ sở đảng trong sạch và vững mạnh mới có thể thực hiện tốt cơ chế quản lý mới.

Tổ chức cơ sở đảng là người nắm vững và bảo đảm cho mọi hoạt động ở cơ sở đi đúng đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước. Ở các cơ sở thực hiện chế độ thủ trưởng, tổ chức đảng làm tốt chức năng kiểm tra thủ trưởng. Từng thời gian, đảng ủy có chương trình kiểm tra và biết tổ chức lực lượng kiểm tra. Bí thư đảng ủy cơ sở phải có trình độ, phẩm chất và năng lực tương đương với thủ trưởng quản lý ở cơ sở đó.

Tổ chức cơ sở đảng quan tâm làm tốt công tác vận động quần chúng, chống bệnh quan liêu xa rời quần chúng ngay từ cơ sở. Mỗi chi bộ, mỗi đảng viên phải nắm vững phương pháp công tác cơ bản của Đảng đối với quần chúng là giáo dục và thuyết phục. Phải hiểu rõ đời sống, tâm tư, nguyện vọng của quần chúng, chăm lo giáo dục chính trị, tư tưởng cho quần chúng, và bằng hành động gương mẫu của người cộng sản, động viên quần chúng phấn đấu hoàn thành các nhiệm vụ lao động sản xuất, chiến đấu, công tác. Động viên và tổ chức quần chúng tham gia xây dựng Đảng, góp ý kiến phê bình hoạt động của chi bộ, kiểm tra tư cách đảng viên, phát hiện những người không đủ tư cách đảng viên và giới thiệu những người lao động ưu tú để kết nạp vào Đảng.

Tổ chức cơ sở đảng, trước hết là chi bộ, cần chăm lo hơn nữa việc giáo dục, rèn luyện đảng viên, nâng cao chất lượng đảng viên, thường xuyên kiểm tra công tác, phẩm chất và tác phong của đảng viên, làm tốt công tác phát triển Đảng và đưa những người không đủ tư cách đảng viên ra khỏi Đảng. Đối với những cơ sở yếu kém, cấp ủy cấp trên cần chỉ đạo chặt chẽ việc củng cố tổ chức, cải tiến chế độ sinh hoạt chi bộ, kiện toàn đội ngũ cốt cán, giáo dục và quản lý đảng viên.

5. Tăng cường công tác tư tưởng và lý luận

Công tác tư tưởng và lý luận giữ vai trò hết sức quan trọng trong toàn bộ công tác cách mạng. Nhưng hiện nay, công tác lý luận đang có sự chậm trễ trên hàng loạt vấn đề quan trọng của quá trình cách mạng xã hội chủ nghĩa. Nhiều quan niệm, kiến thức, lối tư duy cũ, nhất là trong lĩnh vực kinh tế, chưa được đổi mới. Đây là một trở ngại lớn đối với việc cụ thể hóa đường lối chung và đường lối kinh tế của Đảng, làm chậm quá trình hình thành cơ chế quản lý mới. Công tác tư tưởng của chúng ta bên cạnh

thành tựu cũng có nhiều khuyết điểm như còn thiếu tích cực, thiếu chủ động và sắc bén. Nhiều tổ chức đảng chưa thật sự lãnh đạo và chưa biết lãnh đạo tư tưởng. Nhiều đảng viên còn thụ động, bàng quan trước những tin đồn nhảm, những luận điệu có ác ý; tê liệt trước sự tiến công về tư tưởng của địch.

Nhiệm vụ chủ yếu của công tác tư tưởng và lý luận hiện nay là mở rộng và nâng cao chất lượng giáo dục những vấn đề lý luận và thực tiễn của sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta, làm rõ cơ sở lý luận và thực tiễn của các nghị quyết Đại hội Đảng, đổi mới tư duy cho phù hợp với tình hình và nhiệm vụ cách mạng; kịp thời tổng kết những kinh nghiệm và những vấn đề mới nảy sinh. Khi xuất hiện những ý kiến khác nhau trong quá trình thực hiện đường lối của Đảng, cần nêu ra thảo luận một cách dân chủ, đi đến kết luận rõ ràng, dứt khoát. Đảng ta không cho phép bất cứ một ai được tuyên truyền, phổ biến những quan điểm trái với nghị quyết của Đảng. Cần tổ chức lại một cách căn bản công tác chống tuyên truyền của địch; mọi cán bộ, đảng viên phải nêu cao tinh thần cảnh giác, nhạy cảm nắm bắt tình hình, kịp thời tiến công đập tan mọi luận điệu phản tuyên truyền và chiến tranh tâm lý của địch.

Tăng cường sự lãnh đạo của các tổ chức đảng là yếu tố quan trọng bảo đảm hiệu quả của công tác tư tưởng. Mỗi cấp ủy đảng cần nắm chắc tình hình tư tưởng của cán bộ, đảng viên và nhân dân, có kế hoạch công tác tư tưởng trước mắt và lâu dài, biết tổ chức, bồi dưỡng và sử dụng các lực lượng làm công tác tư tưởng như một đội quân có sức chiến đấu cao.

Trong tình hình hiện nay, công tác tư tưởng phải được đổi mới về cả nội dung và hình thức, tổ chức và phương pháp, con người và phương tiện tuyên truyền, giáo dục. Phải cải tiến và nâng cao chất lượng sinh hoạt của các tổ chức đảng, làm cho

sinh hoạt đảng có tính tư tưởng cao, có tác dụng giáo dục mọi người quán triệt quan điểm, đường lối của Đảng, tăng thêm ý thức trách nhiệm và tạo được sự nhất trí về tư tưởng.

Phải quy định thành chế độ các cán bộ đảng và cán bộ phụ trách chính quyền ở các cấp định kỳ tiếp xúc với nhân dân lao động, trả lời những vấn đề do quần chúng nêu ra, giải thích chính sách, thu nhận những ý kiến của quần chúng để phản ánh cho cấp ủy hoặc các cơ quan có trách nhiệm giải quyết và trả lời. Khắc phục bệnh quan liêu trong công tác tư tưởng.

Các tổ chức đảng cần xây dựng và sử dụng tốt đội ngũ báo cáo viên, tuyên truyền viên có phẩm chất tốt, có trình độ chính trị và nghiệp vụ; sắp xếp lại và kiện toàn hệ thống báo, đài từ trung ương đến địa phương, tăng cường đào tạo, bồi dưỡng cán bộ báo chí, tăng cường cơ sở vật chất - kỹ thuật cho các cơ quan báo chí, nâng cao chất lượng, nâng cao tính quần chúng và tính chiến đấu của báo chí, làm cho báo chí và các phương tiện thông tin đại chúng đáp ứng yêu cầu và trình độ ngày càng cao của nhân dân. Quản lý chặt chẽ công tác xuất bản. Cải cách toàn diện công tác của các trường đảng, nâng cao chất lượng đào tạo, bồi dưỡng kiến thức, năng lực hoạt động thực tiễn và phong cách công tác cho cán bộ, đảng viên, trước hết là cho cán bộ lãnh đạo và quản lý các cấp.

Tích cực đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ làm công tác tư tưởng, quan tâm đáp ứng những yêu cầu chính đáng về cơ sở vật chất - kỹ thuật cho công tác tư tưởng là những điều kiện cần thiết để nâng cao chất lượng và hiệu quả của công tác tư tưởng.

6. Tăng cường đoàn kết nhất trí trong Đảng

Đoàn kết nhất trí là truyền thống rất quý báu của Đảng ta. Ngay cả những lúc cách mạng gặp sóng gió, khó khăn, ở những bước ngoặt phức tạp của lịch sử, Đảng ta luôn luôn giữ vững khối

đoàn kết thống nhất. Nhờ đó, Đảng đã lãnh đạo và đoàn kết được toàn dân, đưa sự nghiệp cách mạng không ngừng tiến lên.

Ngày nay, trong hoàn cảnh mới của đất nước, trước những khó khăn về kinh tế và đời sống, trước một số hiện tượng tiêu cực trong Đảng và trong xã hội ta, kẻ thù đang âm mưu phá hoại, kích động chia rẽ nội bộ Đảng, chia rẽ Đảng với nhân dân, chia rẽ cấp dưới với cấp trên, chia rẽ miền Nam với miền Bắc... Vì vậy, hơn bao giờ hết, chúng ta càng phải chăm lo củng cố và tăng cường sự đoàn kết thống nhất trong Đảng, giữ gìn sự đoàn kết thống nhất trong Đảng như giữ gìn con ngươi của mắt mình. Tăng cường sự nhất trí về chính trị và tư tưởng trên cơ sở chủ nghĩa Mác - Lênin và đường lối, quan điểm của Đảng là vấn đề sống còn của cách mạng. Chăm lo giữ gìn sự đoàn kết nhất trí trong các cơ quan lãnh đạo của Đảng là cơ sở để tăng cường đoàn kết nhất trí trong toàn Đảng.

Muốn thế, phải giữ vững quy chế làm việc theo đúng nguyên tắc tập trung dân chủ và tập thể lãnh đạo. Những vấn đề quan trọng phải trải qua thảo luận tập thể, biểu quyết và chấp hành theo nguyên tắc thiểu số phục tùng đa số.

Làm tốt những nhiệm vụ trên đây nhất định chúng ta sẽ từng bước nâng cao được năng lực

lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, góp phần quyết định vào việc tháo gỡ những khó khăn, ổn định tình hình, đưa sự nghiệp cách mạng vẻ vang của nhân dân ta tiến lên giành những thắng lợi mới.

“ Các đồng chí phải bỏ hết thành kiến, chân thành thương yêu, giúp đỡ lẫn nhau ”

BÀI HỌC LỊCH SỬ VÔ GIÁ*

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng dự Ngày hội Đại đoàn kết toàn dân tộc các buôn, thôn xã Dư Kmaï, huyện Krông Ana, tỉnh Đắk Lắk, ngày 11/11/2018

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Từ thực tiễn cách mạng nước ta trong nhiều năm, Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VI của Đảng đã rút ra một số bài học kinh nghiệm rất quý báu, rất quan trọng, trong đó bài học thứ nhất là “Đảng phải quán triệt tư tưởng “lấy dân làm gốc”,

* Bài đăng trên Tạp chí *Cộng sản*, số 2/1987.

xây dựng và phát huy quyền làm chủ của nhân dân lao động”¹. Đồng chí Trường Chinh nhấn mạnh: “Bài học *“cách mạng là sự nghiệp của quần chúng”* trước đây rất quan trọng, *bây giờ càng quan trọng*, đó là bài học lịch sử vô giá của cách mạng nước ta”².

Phần đầu thực hiện Nghị quyết Đại hội VI của Đảng, chúng ta không thể không đi sâu nghiên cứu, quán triệt và vận dụng thật tốt *bài học lịch sử vô giá* mà Đảng ta đã nêu ra, chăm lo làm tốt công tác vận động quần chúng, củng cố và tăng cường mối liên hệ giữa Đảng và quần chúng.

Chúng ta đều biết, *tin ở dân, chăm lo cho dân, lấy dân làm gốc* là một bài học lớn được rút ra từ chiều sâu lịch sử. Ngay từ thế kỷ XV, mặc dù còn bị hạn chế bởi thời đại lịch sử, nhưng nhìn vào thực tế của nhiều triều đại phong kiến, Nguyễn Trãi đã rút ra được những kinh nghiệm quan trọng có tính quy luật: Vận nước thịnh hay suy, mất hay còn là do sức mạnh của dân quyết định; vương triều nào được lòng dân, cố kết được nhân tâm thì làm nên nghiệp lớn; trái lại, vương triều nào đi ngược lại lòng dân thì sớm muộn đều sẽ bị thất bại. Theo ông, sở dĩ triều hậu Trần suy vong là do các vua quan hậu Trần không thực hiện đúng chính sách “thân dân”, không làm theo lời căn dặn của Trần Hưng Đạo “khoan thư sức dân làm kế sâu rễ bền gốc”; họ chỉ lo cuộc sống xa hoa, quyền lợi ích kỷ của mình, bỏ “mặc dân khốn khổ”, “muôn dân oán giận mà không biết, lòng người oán trách mà chẳng kinh”. Còn Hồ Quý Ly bị thất bại nhanh chóng, cơ đồ tan vỡ, nước mất vào tay giặc Minh cũng chỉ vì chính quyền nhà Hồ quá xa rời nhân dân, “chính sự phiền hà, để đến nỗi lòng dân oán giận”. Nguyễn Trãi rút ra kết luận thật sâu sắc:

1, 2. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập, Sđd*, t.47, tr.362, 138 (B.T).

Thuyền bị lật mới biết sức dân mạnh như sức nước; nước có thể “chở thuyền”, nhưng nước cũng có thể “lật thuyền”!

Chủ nghĩa Mác - Lênin dạy rằng, cách mạng là sự nghiệp của quần chúng; đảng cộng sản muốn lãnh đạo cách mạng phải liên hệ chặt chẽ với quần chúng; cách mạng muốn thắng lợi phải được đông đảo quần chúng ủng hộ. Lênin nhiều lần khẳng định: Nguồn gốc chủ yếu sức mạnh của Đảng là ở mối liên hệ mật thiết với quần chúng; đội tiên phong chỉ làm tròn được sứ mệnh lịch sử của mình một khi nó biết gắn bó với quần chúng mà nó lãnh đạo và thật sự dẫn dắt toàn thể quần chúng tiến lên. Người nhấn mạnh, đối với một đảng cầm quyền, “một trong những nguy hiểm lớn nhất và đáng sợ nhất là tự cắt đứt liên hệ với quần chúng”¹. Kinh nghiệm lịch sử của phong trào cộng sản và công nhân quốc tế đã chứng minh rất rõ điều đó.

Suốt hơn nửa thế kỷ đấu tranh anh dũng và kiên cường, Đảng ta luôn luôn chăm lo xây dựng và củng cố mối liên hệ chặt chẽ với quần chúng. Và chính nhờ thế mà mặc dù với số lượng không đông, Đảng ta vẫn có đủ sức mạnh lãnh đạo cách mạng vượt qua mọi khó khăn, chiến thắng mọi kẻ thù, dù đó là kẻ thù nguy hiểm và hung bạo nhất. *Liên hệ mật thiết với quần chúng là truyền thống tốt đẹp và là nguồn sức mạnh vô địch của Đảng ta.* Báo cáo chính trị tại Đại hội IV của Đảng đã khẳng định: “Trong những chặng đường cách mạng vừa qua, Đảng ta và nhân dân ta đã kết thành một khối bằng những mối dây liên hệ máu thịt vô cùng bền chặt. Đảng ta hiểu rõ và hoàn toàn tin tưởng sức mạnh dời non lấp biển của nhân dân ta... Nhân dân ta cũng hiểu rõ Đảng ta và gửi gắm tất cả lòng tin vào Đảng. Trong cuộc trường chinh

1. V.I. Lênin: *Toàn tập*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2006, t.44, tr.426 (B.T).

để giành lại độc lập, tự do cho dân tộc, ở đâu và lúc nào cũng có Đảng. Đảng đi đầu trong chiến đấu, Đảng xông pha nơi khó khăn. Đảng gắn bó với nhân dân bằng những gì Đảng đã làm cho sự nghiệp giải phóng đất nước”¹.

Từ sau ngày miền Nam hoàn toàn giải phóng, đất nước thống nhất cùng đi lên chủ nghĩa xã hội, với quy mô, tầm vóc to lớn của cách mạng, với việc thiết lập chính quyền chuyên chính vô sản trong cả nước, với vai trò và trình độ làm chủ đất nước ngày càng cao của quần chúng nhân dân, Đảng ta có thêm điều kiện thuận lợi để mở rộng và tăng cường mối liên hệ với quần chúng. Nhưng mặt khác, trong hoàn cảnh lịch sử mới, với tính chất, phương thức lãnh đạo mới, mối liên hệ giữa Đảng và quần chúng cũng có những đòi hỏi mới cao hơn và đứng trước thử thách mới rất phức tạp. Ngoài những khó khăn khách quan do chúng ta phải xây dựng chủ nghĩa xã hội từ một điểm xuất phát quá thấp của một nước nông nghiệp lạc hậu chưa trải qua chủ nghĩa tư bản, lại bị mấy cuộc chiến tranh tàn phá rất nặng nề, ngày nay vẫn đang phải đối phó với âm mưu phá hoại của kẻ địch, về mặt chủ quan, chúng ta cũng phạm phải một số sai lầm, khuyết điểm trong việc chỉ đạo chiến lược và tổ chức thực hiện đường lối phát triển kinh tế - xã hội. Tình trạng quan liêu, mệnh lệnh, cửa quyền khá phổ biến trong các cơ quan lãnh đạo, quản lý, và cả trong các tổ chức chuyên trách công tác vận động quần chúng. Không ít cơ quan chính quyền không tôn trọng ý kiến của dân, không làm công tác vận động quần chúng, chỉ nặng về biện pháp hành chính, mệnh lệnh. Một bộ phận cán bộ, đảng viên, nhất là những người có chức,

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập, Sđd*, t.37, tr.646 (B.T).

có quyền, có những biểu hiện hư hỏng, sa sút phẩm chất, sống xa dân, vô trách nhiệm với dân. Nhiều cán bộ lãnh đạo các cấp, các ngành giữ tác phong quan liêu, gia trưởng, độc đoán, thậm chí trù dập, ức hiếp quần chúng. Một số hiện tượng tham nhũng, đặc quyền đặc lợi trong Đảng và trong các cơ quan nhà nước không được đấu tranh kiên quyết và xử lý nghiêm minh. Do đó đã làm tổn thương thanh danh, uy tín của Đảng, làm giảm sút lòng tin của quần chúng đối với Đảng, ảnh hưởng xấu đến mối liên hệ giữa Đảng và quần chúng. Kẻ địch và các phần tử xấu đang lợi dụng tình hình này để kích động hồng chia rẽ Đảng và quần chúng, mưu toan phá vỡ sự thống nhất giữa Đảng và nhân dân. Trên thực tế, ở nơi này nơi khác không phải chúng không đạt được những kết quả nhất định.

Một số đồng chí không thấy hết tầm quan trọng của vấn đề, lầm tưởng rằng đó là những hiện tượng khó tránh khỏi trong điều kiện Đảng cầm quyền; có người quên mất rằng liên hệ với quần chúng là quy luật tồn tại, phát triển và hoạt động của Đảng, là điều kiện tất yếu trong cuộc đấu tranh cho chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa.

*

* *

Liên hệ với quần chúng là quy luật tồn tại, phát triển và hoạt động của đảng cộng sản. Nhưng cũng như các quy luật xã hội khác, quy luật này chỉ phát huy tác dụng thông qua hoạt động tự giác của chủ thể - trong trường hợp này là đảng cộng sản, người đã nhận thức được quy luật khách quan và cố gắng hoạt động sao cho phù hợp với quy luật khách quan đó. Điều đó có nghĩa là mối liên hệ giữa Đảng và quần chúng có bền vững hay không, Đảng mạnh hay không mạnh là tùy thuộc trước hết vào sự nỗ lực chủ quan của chính ngay bản thân đảng cộng sản.

Đồng chí Nguyễn Phú Trọng, Ủy viên Bộ Chính trị, phụ trách công tác tư tưởng - văn hóa và khoa giáo của Đảng trong một chuyến đi thực tế tại địa phương

Ảnh: Văn phòng Tổng Bí thư

Hiện nay, vấn đề có ý nghĩa quyết định tăng cường mối liên hệ giữa Đảng và quần chúng là Đảng phải *chăm lo đầy đủ và sâu sắc đến đời sống, lợi ích của quần chúng; thật sự tôn trọng và phát huy quyền làm chủ tập thể của quần chúng; củng cố và xây dựng tổ chức đảng thật trong sạch, khắc phục những hiện tượng tiêu cực trong cán bộ, đảng viên, làm cho Đảng thật sự xứng đáng là người lãnh đạo và người đầy tớ trung thành của nhân dân.*

Chăm lo lợi ích, hạnh phúc của quần chúng lao động là mục đích thiêng liêng, là lý tưởng cao quý của Đảng. Phấn đấu hy sinh cho lý tưởng của Đảng, cho hạnh phúc của nhân dân là lẽ sống của mỗi người cộng sản. Trong điều kiện hòa bình xây dựng, chăm lo đời sống nhân dân là mục đích trực tiếp, là một nội dung quan trọng trong hoạt động của Đảng và các cơ quan nhà nước, là vấn đề quyết định sự tín nhiệm và sự gắn bó của quần chúng đối với Đảng, là một động lực to lớn tạo ra phong trào hành động

cách mạng của quần chúng. Kinh nghiệm thực tế ở các nước xã hội chủ nghĩa đã chỉ ra rằng, có chăm lo đầy đủ lợi ích của nhân dân lao động mới thúc đẩy người lao động sản xuất và công tác tốt hơn; người lao động sẽ gắn bó chặt chẽ với Đảng, với Nhà nước, với chế độ xã hội chủ nghĩa.

Trong những năm qua, với khẩu hiệu “Tất cả vì Tổ quốc xã hội chủ nghĩa, vì hạnh phúc của nhân dân”, Đảng và Nhà nước ta đã có rất nhiều cố gắng chăm lo đời sống nhân dân. Đảng luôn luôn coi việc bảo đảm và cải thiện đời sống nhân dân là trách nhiệm to lớn thường xuyên của mình. Tuy vậy, phải thừa nhận rằng có những chính sách còn chưa thật đáp ứng đúng yêu cầu, nguyện vọng, trình độ của nhân dân; có những địa phương, những cơ sở chưa quan tâm đúng mức và chưa có biện pháp thật tích cực để phát triển sản xuất, bảo đảm đời sống nhân dân. Trong khi ở nhiều nơi, đời sống nhân dân còn khó khăn, nhiều yêu cầu thiết yếu của quần chúng chưa được bảo đảm, thì có những cán bộ, đảng viên chỉ lo thu vén cá nhân, xoay xở làm giàu, ăn uống chè chén bê tha; thậm chí có người vô trách nhiệm với nhân dân, nhẫn tâm trước những khó khăn, đau khổ của quần chúng. Một số người còn lợi dụng chức quyền để đục khoét, vơ vét của cải của Nhà nước, của tập thể, trở thành những con sâu mọt tệt hại của xã hội. Trên thực tế, họ đã xa rời nhân dân, sớm quên đi những ngày tháng sống đồng cam cộng khổ với quần chúng, được quần chúng che chở, bảo vệ. Có lẽ đây là điều mất mát lớn nhất trong tình cảm của quần chúng, là điều quần chúng cảm thấy xót xa, buồn phiền nhất.

Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng tại Đại hội VI của Đảng đã chỉ rõ: “Nhân dân ta rất cách mạng, có những phẩm chất rất quý báu. Trải qua trên nửa thế kỷ chiến đấu liên tục, chịu đựng biết bao hy sinh, gian khổ, luôn luôn nêu cao

chủ nghĩa anh hùng cách mạng, lao động cần cù, chiến đấu dũng cảm vì độc lập, tự do của Tổ quốc và vì chủ nghĩa xã hội. Trong hoàn cảnh Đảng có sai lầm, khuyết điểm, nhân dân vẫn thiết tha mong đợi Đảng khắc phục sai lầm, đưa đất nước tiến lên. Đảng ta không thể phụ lòng mong đợi đó của nhân dân... Mọi chủ trương, chính sách của Đảng phải xuất phát từ lợi ích, nguyện vọng và khả năng của nhân dân lao động, phải khơi dậy được sự đồng tình, hưởng ứng của quần chúng”¹. Phải “lấy việc *phục vụ con người* làm mục đích cao nhất của mọi hoạt động”². Trong điều kiện ngày nay, nếu không chăm lo một cách cụ thể, thiết thực đời sống của nhân dân thì dù có nói bao nhiêu về quan điểm quần chúng, về quyền làm chủ tập thể của quần chúng cũng đều là vô nghĩa và không có sức thuyết phục.

Chúng ta cần nhận thức sâu sắc hơn nữa ý nghĩa quan trọng của vấn đề chăm lo đời sống nhân dân, quán triệt và thực hiện nghiêm túc các chủ trương, quan điểm của Đảng về vấn đề này, có biện pháp cụ thể và tích cực bảo đảm đời sống nhân dân, trước hết là bảo đảm việc làm, chăm lo cái ăn, cái mặc, sức khỏe, việc học hành... của nhân dân; thực hiện nguyên tắc công bằng xã hội, lối sống có văn hóa, bảo đảm an toàn xã hội; thẳng tay trừng trị những kẻ làm ăn phi pháp, xâm phạm lợi ích của quần chúng, khôi phục trật tự, kỷ cương trong mọi lĩnh vực của đời sống xã hội. Có như vậy, mới giúp quần chúng yên tâm và phấn khởi sản xuất, công tác. Không phải ngẫu nhiên mà Bác Hồ thường căn dặn: “Không sợ thiếu, chỉ sợ không công bằng; không sợ nghèo, chỉ sợ lòng dân không yên!”³.

1, 2. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Sđd, t.47, tr.362, 421 (B.T).

3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.15, tr.124 (B.T).

Thật sự tôn trọng và phát huy quyền làm chủ của quần chúng là một chủ trương chiến lược, một vấn đề cơ bản trong đường lối của Đảng ta. Trong suốt quá trình cách mạng, Đảng ta luôn luôn kết hợp chặt chẽ sự lãnh đạo của Đảng với việc phát huy nghị lực sáng tạo của nhân dân, tìm thấy sức mạnh của mình ở mối liên hệ mật thiết với quần chúng, tạo những điều kiện cần thiết để quần chúng sáng tạo ra lịch sử của mình một cách tự giác, có tổ chức. Bước vào cách mạng xã hội chủ nghĩa, Đảng ta cho rằng làm chủ tập thể xã hội chủ nghĩa của nhân dân lao động là bản chất của chế độ ta. Đảng ta đang lãnh đạo xây dựng và thực hiện một cơ chế tổ chức thích hợp để bảo đảm phát huy được quyền làm chủ tập thể của nhân dân. Ở nhiều nơi đã hình thành nền nếp thường xuyên tổ chức cho quần chúng tham gia thảo luận xây dựng đường lối, chủ trương của Đảng, phương hướng nhiệm vụ công tác của đơn vị; phát động quần chúng phấn đấu thực hiện các quyết định của Đảng; động viên quần chúng tham gia kiểm tra mọi hoạt động của tổ chức đảng, giám sát, phê bình cán bộ, đảng viên. Gần đây, cuộc vận động phê bình và tự phê bình chuẩn bị Đại hội VI của Đảng cũng như đợt sinh hoạt góp ý kiến vào dự thảo Báo cáo chính trị của Trung ương Đảng với hàng triệu lượt người tham gia và hàng triệu ý kiến đóng góp, là những bằng chứng sinh động mới về việc Đảng ta thật sự tôn trọng và phát huy quyền làm chủ của nhân dân. Có thể nói chưa có cuộc vận động dân chủ nào sâu rộng, thiết thực và đạt hiệu quả cao như cuộc vận động nhân dân góp ý kiến với Đảng thời gian vừa qua.

Tuy nhiên, ở không ít nơi, cấp ủy đảng chưa quan tâm đến công tác vận động quần chúng, chưa thật sự tôn trọng và phát huy quyền làm chủ tập thể của quần chúng. Một số cán bộ,

đảng viên nói đến quyền làm chủ tập thể của quần chúng như hô một khẩu hiệu suông, không có hành động gì thiết thực. Không ít đảng viên có thái độ coi thường quần chúng, không lắng nghe ý kiến, không học hỏi người lao động, không tích cực làm công tác giáo dục, vận động quần chúng. Một số cán bộ, nhân viên trực tiếp có quan hệ với dân thì cửa quyền, hách dịch, sách nhiễu, gây đủ thứ phiền hà, khó khăn cho dân, thiếu lễ độ với dân. Có người còn ăn chặn của dân, vòi vĩnh đòi quà cáp, biếu xén. Một số người có chức, có quyền giữ tác phong quan cách gia trưởng, phụ trách địa phương nào, đơn vị nào, thì như một “ông vua con” ở đấy. Thậm chí có những cá nhân và tập thể trù dập, ức hiếp quần chúng, bắt trói, đánh đập cả những người dân lương thiện vì tư thù. Những hành động đó tuy không phải là phổ biến nhưng rất nghiêm trọng. Nó làm tổn thương tình cảm và niềm tin của quần chúng đối với Đảng. Đã có không ít những câu ca dao, hò vè, những chuyện tiếu lâm chế giễu những “ông quan cách mạng”, nghe rất đau xót. Chúng ta không thể xem thường những biểu hiện này. Nếu không chấm dứt những biểu hiện này thì không thể củng cố được lòng tin của quần chúng, không thể tăng cường được mối liên hệ giữa Đảng và quần chúng. Cần kiên quyết đưa ra khỏi Đảng những người vi phạm quyền làm chủ của nhân dân, bị quần chúng oán ghét.

Đại hội VI của Đảng ta đã khẳng định, thực hiện quyền làm chủ tập thể của nhân dân lao động thực chất là tôn trọng con người, phát huy sức sáng tạo của mọi tầng lớp nhân dân, hướng sự sáng tạo đó vào sự nghiệp xây dựng xã hội mới. Cùng với việc chăm lo đời sống nhân dân, tôn trọng và bảo đảm những quyền công dân đã được Hiến pháp quy định, các cấp ủy đảng,

các cơ quan nhà nước động viên quần chúng tham gia rộng rãi và thường xuyên vào các công việc quản lý kinh tế, quản lý xã hội. Xóa bỏ nhận thức sai lầm cho rằng, công tác vận động quần chúng chỉ là biện pháp tổ chức, động viên nhân dân thực hiện chính sách của Đảng. Đối với những chủ trương có quan hệ trực tiếp tới đời sống nhân dân, cấp ủy đảng cần trưng cầu ý kiến nhân dân trước khi quyết định. “*Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra*” phải trở thành khẩu hiệu hành động, thành phương châm công tác vận động quần chúng. Phải thực hiện đúng nguyên tắc: Chính sách của Đảng phải xuất phát từ lợi ích, nguyện vọng và trình độ của nhân dân. Ngay cả trường hợp chính sách đúng rồi mà dân chưa hiểu, chưa đồng tình thì phải ra sức giáo dục, giải thích cho dân, biết chờ đợi dân; có khi phải điều chỉnh chính sách cho phù hợp với thực tế và với trình độ của quần chúng. V.I. Lênin đã nhấn mạnh: Một chính sách mà không phù hợp với trình độ quần chúng “là một chính sách phiêu lưu”¹.

Mặt khác, các cấp ủy đảng, các cơ quan chính quyền có biện pháp tích cực giáo dục cán bộ, đảng viên, nhân viên nêu cao tinh thần phục vụ nhân dân, có ý thức và thái độ đúng đắn với nhân dân, yêu thương, gần gũi, tôn trọng, kính nể nhân dân; có chương trình, kế hoạch tiếp dân, giải quyết tốt các đơn từ khiếu tố, các yêu cầu, nguyện vọng chính đáng của dân; trừng trị nghiêm minh, thích đáng những hiện tượng trù dập, ức hiếp quần chúng. Các đoàn thể quần chúng, nhất là công đoàn, đoàn thanh niên, hội phụ nữ đổi mới nội dung và phương thức hoạt động của mình, đi sâu giáo dục, bồi dưỡng, động viên quần chúng phát huy quyền làm chủ tập thể, tích cực tham gia xây dựng Đảng, xây dựng

1. V.I. Lênin: *Toàn tập, Sđd*, t.25, tr.225 (B.T).

chính quyền, tham gia các hoạt động chính trị, xã hội với đầy đủ ý thức trách nhiệm của người làm chủ.

Một vấn đề hết sức quan trọng là phải *khẩn trương làm trong sạch đội ngũ của Đảng, khắc phục các hiện tượng sa sút, thoái hóa về phẩm chất, lối sống của cán bộ, đảng viên*. Phẩm chất đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên là vấn đề có ảnh hưởng quyết định đến uy tín, danh dự của Đảng, tác động trực tiếp đến mối liên hệ giữa Đảng và quần chúng. Quần chúng nhìn nhận, đánh giá Đảng nhiều khi thông qua phẩm chất, tư cách, lối sống của cán bộ, đảng viên. Nói quần chúng giảm sút lòng tin đối với Đảng không phải là giảm sút lòng tin đối với lý tưởng, sự nghiệp của Đảng, mà là đối với những cán bộ, đảng viên đã hư hỏng, sa đọa, đối với những tổ chức đảng đã rệu rã, không còn sức chiến đấu.

Những năm gần đây, những hiện tượng cán bộ, đảng viên sa sút phẩm chất, thoái hóa, hư hỏng có chiều hướng tăng lên và ngày càng nghiêm trọng. Qua những vụ kỷ luật công bố gần đây trên báo chí cũng thấy rõ điều đó. Không ít đảng viên vào Đảng không phải để phấn đấu hy sinh cho lý tưởng của Đảng, cho hạnh phúc của nhân dân, mà là để mưu cầu danh lợi. Một số người chẳng những không gương mẫu trước quần chúng, mà còn nêu gương xấu trước quần chúng. Một số người vô tổ chức, vô kỷ luật, kéo bè kéo cánh, nịnh bợ cấp trên, chèn ép quần chúng và cấp dưới, cơ hội chủ nghĩa, thực dụng chủ nghĩa, gây mất đoàn kết nội bộ. Nhiều người có quan hệ trực tiếp với vật tư, hàng, tiền, đã lợi dụng chức quyền và điều kiện công tác để tham ô, buôn lậu, ăn cắp của công, ăn hối lộ, thông đồng với bọn gian thương, tư sản để làm giàu. Điều nghiêm trọng là có không ít cán bộ, đảng viên, kể cả một số cán bộ cao cấp, đảng viên lâu năm bị những

ham muốn vật chất cám dỗ, cũng chạy theo tiền tài, địa vị, sống ích kỷ, buông thả, tự do chủ nghĩa. Có những phần tử đã hoàn toàn biến chất, sống xa hoa, trụy lạc như những tên tư sản mới, cường hào mới, không còn một chút gì là tư cách đảng viên. Đồng đảo cán bộ, đảng viên và quần chúng chân chính hết sức bất bình trước những hiện tượng đó và lo ngại về sự xói mòn bản chất giai cấp công nhân và truyền thống tốt đẹp của Đảng.

Nhìn thẳng vào sự thật đó, Đại hội VI của Đảng đã quyết định sẽ tiến hành một cuộc vận động làm trong sạch Đảng, khắc phục những hiện tượng hư hỏng trong bộ máy nhà nước, đẩy lùi các hiện tượng tiêu cực trong xã hội. Một hội nghị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng sẽ thảo luận chuyên đề về công tác xây dựng Đảng. Đại hội nhấn mạnh rằng, nâng cao phẩm chất cách mạng của cán bộ, đảng viên, đấu tranh chống những biểu hiện tiêu cực trong Đảng là một trong những yêu cầu cấp bách và nhiệm vụ chủ yếu của công tác tư tưởng của Đảng. Trong dịp kỷ niệm ngày thành lập Đảng (3/2) năm nay, Ban Bí thư Trung ương Đảng yêu cầu phải làm tốt việc giáo dục nâng cao phẩm chất cho cán bộ, đảng viên, coi đây là một nội dung trọng yếu của sinh hoạt Đảng. Các cấp ủy đảng cần có biện pháp thật kiên quyết và tích cực giáo dục, rèn luyện, quản lý chặt chẽ cán bộ, đảng viên, đấu tranh chặn đứng các hiện tượng thoái hóa, hư hỏng trong cán bộ, đảng viên, siết chặt kỷ luật của Đảng, kiên quyết thải loại những phần tử đã biến chất ra khỏi Đảng, làm trong sạch hàng ngũ của Đảng. Chỉ có như vậy mới lấy lại được lòng tin của quần chúng đối với Đảng, tăng cường được mối liên hệ giữa Đảng và quần chúng.

Hơn lúc nào hết, chúng ta cần thấm nhuần sâu sắc và thực hiện nghiêm túc tư tưởng vĩ đại của Bác Hồ: “Mỗi người đảng viên,

mỗi người cán bộ từ trên xuống dưới đều phải hiểu rằng: “*Mình vào Đảng để làm đầy tớ cho nhân dân... làm đầy tớ nhân dân chứ không phải làm “quan” nhân dân*”¹.

Tại Đại hội VI của Đảng, đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Văn Linh đã nói: “Nhân dân lao động nước ta, dân tộc Việt Nam ta rất giàu nhiệt tình cách mạng, dũng cảm, thông minh và sáng tạo. Nhất định nhân dân ta sẽ vui mừng đón nhận Nghị quyết của Đại hội, biến Nghị quyết thành hành động cách mạng, ra sức phấn đấu đạt hiệu quả thiết thực trên mọi lĩnh vực của đời sống”². Với trách nhiệm và lương tâm của người cộng sản, chúng ta ra sức rèn luyện nâng cao đạo đức cách mạng, chống chủ nghĩa cá nhân, liên hệ mật thiết với quần chúng, lãnh đạo và tổ chức quần chúng phấn đấu thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội VI của Đảng, đưa sự nghiệp cách mạng nước ta vượt qua mọi khó khăn, tiếp tục tiến lên.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.15, tr.292 (B.T).

2. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Sđd, t.47, tr.343 (B.T).

CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐẢNG: NÊN ĐÁNH GIÁ THẾ NÀO CHO ĐÚNG?*

Do ý nghĩa và tầm quan trọng đặc biệt, vấn đề Đảng và công tác xây dựng Đảng thường được rất nhiều người quan tâm. Chỉ tính riêng trong đợt góp ý kiến cho bản *Dự thảo báo cáo tổng kết công tác xây dựng Đảng*, Tiểu ban văn kiện đã nhận được gần 200 bản góp ý kiến của các đơn vị tập thể (các cấp ủy, đảng đoàn, ban cán sự đảng trực thuộc Trung ương), gần 100 bản của các cá nhân. Trong các hội nghị, rất nhiều đồng chí phát biểu bày tỏ sự quan tâm sâu sắc về vấn đề này. Hầu hết các ý kiến đều mong muốn trong dịp chuẩn bị và tiến hành đại hội đảng các cấp và Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ VIII của Đảng, toàn Đảng tạo ra được những chuyển biến mạnh mẽ trong công tác xây dựng Đảng. Một số đồng chí tỏ ra chưa thỏa mãn với phần dự thảo báo cáo xây dựng Đảng.

Vì sao có sự quan tâm đặc biệt như vậy?

Vì ai cũng biết Đại hội VIII của Đảng có ý nghĩa cực kỳ quan trọng. Đại hội có nhiệm vụ tổng kết 10 năm đổi mới ở nước ta, vạch ra phương hướng nhiệm vụ của thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa. Cách mạng nước ta đang ở bước chuyển lớn lao, có nhiều thời cơ nhưng cũng đang đứng trước những thách thức gay gắt. Tình hình thế giới có những diễn biến thuận,

* Bài đăng trên Tạp chí *Cộng sản*, số 2/1996.

nhưng cũng có không ít yếu tố bất trắc và phức tạp. Các thế lực thù địch đang tìm mọi cách chống phá sự nghiệp cách mạng của nước ta. Bản thân Đảng ta, bên cạnh mặt mạnh, mặt ưu điểm, cũng đang bộc lộ không ít nhược điểm và những vấn đề phải giải quyết. Nếu không lo củng cố xây dựng Đảng cho thật vững mạnh thì khó có thể đáp ứng được yêu cầu của thời kỳ mới.

Những nội dung được quan tâm thường tập trung vào các vấn đề:

- Đánh giá Đảng và công tác xây dựng Đảng.
- Bản chất Đảng trong thời kỳ hiện nay.
- Đảng viên có được làm kinh tế tư bản tư nhân không?
- Việc rèn luyện phẩm chất, đạo đức cách mạng, chống tham nhũng, tiêu cực.
- Thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ, tăng cường đoàn kết, thống nhất trong Đảng.
- Củng cố cơ sở đảng, kiện toàn hệ thống tổ chức của Đảng.
- Xây dựng đội ngũ cán bộ.
- Đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng, giải quyết tốt mối quan hệ giữa Đảng, Nhà nước và Nhân dân.

Trong bài viết này, tôi xin tham gia một số ý kiến chung quanh vấn đề đánh giá Đảng và công tác xây dựng Đảng.

Chúng ta đều đã biết, đánh giá một sự vật, hiện tượng thường rất khó, có nhiều ý kiến khác nhau, nhất là đối với các sự vật, hiện tượng đang vận động. Việc đánh giá Đảng và công tác xây dựng Đảng lại càng khó. Bởi vì đây là lĩnh vực đặc thù, rất tế nhị và nhạy cảm, nó không chỉ phụ thuộc vào việc nắm thông tin, vào phạm vi hiểu biết, mà còn bị chi phối bởi tình cảm, tâm tư, lợi ích, cách nhìn... Cùng một sự việc, có khi có người khen hết lời, trái lại, có người chê hết mức. Thiết nghĩ đó cũng là điều dễ hiểu.

Đồng chí Nguyễn Phú Trọng, Ủy viên Trung ương Đảng, Tổng Biên tập Tạp chí Công sản phát biểu tại Lễ kỷ niệm 65 năm Tạp chí lý luận của Đảng ra số đầu, 40 năm Tạp chí Công sản ra đều kỳ, ngày 12/12/1995

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Đồng chí Nguyễn Phú Trọng, Ủy viên Trung ương Đảng, Tổng Biên tập Tạp chí Công sản nhận bức trường của Ban Chấp hành Trung ương Đảng tặng Tạp chí Công sản nhân dịp kỷ niệm 65 năm thành lập (1930 - 1995), ngày 12/12/1995

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Kinh nghiệm thực tế cho thấy, muốn đánh giá đúng, điều quan trọng là phải thật công tâm, bình tĩnh, khách quan, xem xét một cách toàn diện, cụ thể, với một quan điểm lịch sử và phương pháp biện chứng.

Có lẽ không ai không thấy rằng, 10 năm qua, trong tình hình đất nước có rất nhiều khó khăn, thế giới có những diễn biến hết sức sôi động và phức tạp, không ít thế lực thực hiện “diễn biến hòa bình” chống phá cách mạng nước ta, Đảng ta đã giữ vững vai trò lãnh đạo, chèo lái đưa đất nước vượt mọi khó khăn, thực hiện đổi mới có kết quả và đang từng bước đi lên một cách vững chắc.

Toàn bộ thành tựu và thiếu sót của công cuộc đổi mới gắn liền với trách nhiệm lãnh đạo và hoạt động của Đảng. Sự lãnh đạo và hoạt động của Đảng là một nhân tố quyết định tạo ra những thành tựu đổi mới. Đồng thời, chính trong quá trình lãnh đạo đổi mới mà Đảng ngày càng trưởng thành, nhận rõ hơn những mặt yếu kém của mình để có biện pháp khắc phục. Sự tiến bộ và trưởng thành của Đảng cũng là một thành tựu quan trọng của công cuộc đổi mới, thậm chí có thể nói là thành tựu quan trọng nhất của công cuộc đổi mới.

Thắng lợi của công cuộc đổi mới chứng tỏ: Đảng ta chẳng những có khả năng lãnh đạo kháng chiến mà còn có khả năng lãnh đạo kinh tế. Đảng ta tiếp tục giữ vững và phát huy được bản lĩnh và kinh nghiệm của các thời kỳ trước, lãnh đạo có kết quả công cuộc xây dựng đất nước, kể cả trong những tình huống hết sức phức tạp.

Nhìn một cách tổng quát, trong 10 năm qua, công tác xây dựng Đảng đạt được nhiều thành tựu quan trọng.

1- *Thành tựu nổi bật và quan trọng nhất là Đảng đã đề ra và từng bước bổ sung, hoàn thiện dần đường lối đổi mới một cách đúng đắn, sáng tạo, hình thành ngày càng rõ hơn con đường*

đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta. Xác định phương hướng phát triển của đất nước, đường lối đi lên của cách mạng là chức năng cơ bản của một đảng lãnh đạo chính quyền, một tiêu chí quan trọng để đánh giá bản lĩnh, trí tuệ, khả năng của một đảng; đồng thời là một nội dung chủ yếu của công tác xây dựng Đảng: *Xây dựng Đảng về chính trị.* Nhìn lại quá trình hình thành và phát triển đường lối đổi mới trong 20 năm qua, chúng ta nhận thấy, đây rõ ràng là thành tựu tư duy quan trọng của Đảng và nhân dân ta, kết quả của cả một quá trình đấu tranh gian khổ, trăm trở tìm tòi, đổi mới tư duy lý luận, tổng kết thực tiễn, thể hiện tinh thần độc lập, sáng tạo của Đảng ta. Từ Hội nghị Trung ương 6 khóa IV (tháng 8/1979) đến Đại hội V (tháng 3/1982), Hội nghị Trung ương 8 khóa V (tháng 6/1985), Kết luận của Hội nghị Bộ Chính trị khóa V về ba quan điểm kinh tế (tháng 8/1986), Đại hội VI (tháng 12/1986), Hội nghị Trung ương 6 khóa VI (tháng 3/1989), Đại hội VII (tháng 6/1991), Hội nghị đại biểu toàn quốc giữa nhiệm kỳ khóa VII (tháng 01/1994)... là cả một quá trình suy tư trăm trở, có lúc phải đấu tranh quan điểm rất gay gắt, có việc phải làm đi làm lại nhiều lần, thậm chí phải nếm chịu thất bại mới rút ra được kết luận đúng đắn, hình thành nên những quan điểm đổi mới của Đảng ta. Rất nhiều vấn đề phải thảo luận, lật đi lật lại, như: Có hay không có bước đi ban đầu? Có kinh tế trung ương, kinh tế địa phương không? Chế độ làm chủ tập thể là gì? Áp dụng một giá hay hai giá? Từ “làm chui”, “xé rào”, đến “Khoán 100”, rồi “Khoán 10” rút ra bài học gì? Về tổ chức, tại sao có lúc “nhập” rồi lại “tách”, “tách” rồi lại “nhập”?...

Chúng ta hiểu rằng, đổi mới là một sự nghiệp mới mẻ, chưa có tiền lệ, chưa có mẫu hình, do đó chưa thể ngay một lúc có được những kết luận hoàn chỉnh. Và trong quá trình tìm tòi, có những ý kiến khác nhau, có những suy nghĩ và việc làm chưa thật trúng,

thậm chí trật, cũng là điều bình thường. Điều quan trọng là phải thực sự cầu thị, phát huy trí tuệ tập thể, đi vào thực tiễn, tổng kết để tìm ra chân lý. Đến nay, Đảng ta đã có được một hệ thống các quan điểm chỉ đạo công cuộc đổi mới, tuy chưa thật hoàn chỉnh, nhưng là những định hướng cơ bản và cực kỳ quan trọng đối với cách mạng nước ta. Điều đó thể hiện ở *Cương lĩnh, Chiến lược, Hiến pháp*, hàng loạt các nghị quyết của Đảng và chính sách của Nhà nước. Mọi người Việt Nam yêu nước chắc ai cũng đồng tình phải xây dựng “dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, văn minh”; phải “phát triển kinh tế hàng hóa nhiều thành phần vận động theo cơ chế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa”; “tăng trưởng kinh tế phải đi đôi với tiến bộ và công bằng xã hội”, “làm giàu hợp pháp đi đôi với xóa đói, giảm nghèo”; “mở cửa giao lưu quốc tế đi đôi với giữ gìn và phát huy bản sắc văn hóa dân tộc”; “Việt Nam muốn là bạn với tất cả các nước phấn đấu vì hòa bình, ổn định và phát triển”; “thực hiện một chính sách đối ngoại độc lập, tự chủ, đa dạng hóa, đa phương hóa”, “vừa hợp tác vừa đấu tranh”...

Trước sự thất bại đau lòng của công cuộc “cải tổ” ở Liên Xô và Đông Âu, chúng ta càng thấm thía hậu quả của sự sai lầm về đường lối chính trị và càng thêm nâng niu trân trọng những thành tựu mà Đảng và nhân dân ta đã đạt được. Chúng ta lại càng hiểu vì sao phải đấu tranh phê phán những quan điểm sai lầm, bảo vệ và phát triển đường lối, quan điểm của Đảng.

2- *Đảng ta đã khẳng định tư tưởng Hồ Chí Minh cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin là nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho hành động.* Ở những bước ngoặt của cách mạng, trước những diễn biến phức tạp của tình hình, Đảng kịp thời có định hướng tư tưởng chính trị đúng đắn, uốn nắn những nhận thức lệch lạc,

chống những luận điệu thù địch, tạo cơ sở cho sự thống nhất tư tưởng trong toàn Đảng và trong nhân dân. Ở đây, một lần nữa Đảng thể hiện rõ bản lĩnh chính trị vững vàng, sự sắc sảo, nhạy bén về chính trị và chỉ đạo chiến lược. Ngay từ tháng 3/1989, tại Hội nghị Trung ương 6 khóa VI, Đảng ta đã nêu ra 6 nguyên tắc của đổi mới (lúc đó Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa ở Đông Âu chưa sụp đổ), khẳng định dứt khoát rằng: Đổi mới phải có nguyên tắc; đổi mới nhưng không cực đoan phủ nhận thành tựu của quá khứ; đổi mới nhưng không xa rời mục tiêu xã hội chủ nghĩa, không hạ thấp vai trò lãnh đạo của Đảng; đổi mới kinh tế là trọng tâm, đồng thời đổi mới hệ thống chính trị từng bước vững chắc... Cũng tại Hội nghị này, Đảng ta khẳng định chúng ta không chấp nhận “đa nguyên, đa đảng” và thi hành kỷ luật nghiêm khắc đối với những ai truyền bá tư tưởng này. Đó là những quyết định hoàn toàn đúng đắn và chính xác, có tác dụng định hướng tư tưởng rất kịp thời và quan trọng. Cuối năm 1991, khi xảy ra sự biến Liên Xô, Bộ Chính trị lại sớm có nhận định, kết luận, làm cơ sở thống nhất tư tưởng toàn Đảng, toàn dân. Năm 1994, trước những diễn biến mới của tình hình, tại Hội nghị đại biểu toàn quốc giữa nhiệm kỳ khóa VII, Đảng nêu ra 4 nguyên cơ; năm 1995, Bộ Chính trị ra nghị quyết về những định hướng lớn trong công tác tư tưởng; Ban Bí thư tổ chức một số lớp học cho các cán bộ từ Trung ương đến cơ sở,... chuẩn bị hành trang để đi vào giai đoạn cách mạng mới - giai đoạn công nghiệp hóa, hiện đại hóa, mở cửa hội nhập thế giới.

Phải nói rằng, những kết luận và sự chỉ đạo kịp thời như vậy có ý nghĩa cực kỳ quan trọng, nó quyết định chiều hướng tư tưởng, sự suy nghĩ và hành động của cán bộ, đảng viên và nhân dân, tạo ra sự nhất trí tư tưởng và ổn định chính trị - xã hội.

3- *Đảng giữ vững nguyên tắc tập trung dân chủ, tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách.* Có tiến bộ về thực hiện dân chủ trong Đảng, lãnh đạo thực hiện dân chủ trong xã hội, phát huy trí tuệ của tập thể, sức mạnh tổng hợp của khối đại đoàn kết toàn dân.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng chụp ảnh lưu niệm cùng đại diện Đoàn Chủ tịch Ủy ban Trung ương Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, ngày 10/4/2019

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Trong lúc có những khuynh hướng muốn hạ thấp ý nghĩa hoặc xóa bỏ nguyên tắc tập trung dân chủ, Đảng ta khẳng định dứt khoát, giữ vững và thực hiện tốt các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt Đảng, đặc biệt là nguyên tắc tập trung dân chủ, phát huy mạnh mẽ dân chủ trong nội bộ Đảng và trong nhân dân. Đảng ta cho rằng, thực hiện tập trung dân chủ là vấn đề có tính

nguyên tắc của một đảng mácxít, là một tiêu chí quan trọng để xem đảng đó có phải là đảng Mác - Lênin chân chính hay không. Phủ nhận nguyên tắc tập trung dân chủ là phủ nhận Đảng từ bản chất; xóa bỏ nguyên tắc tập trung dân chủ là phá hoại sức mạnh của Đảng từ gốc. Trên thực tế, từ Đại hội VI của Đảng đến nay, dân chủ trong Đảng và trong xã hội được phát huy hơn bao giờ hết: Từ việc chuẩn bị các nghị quyết của Đảng, Hiến pháp, pháp luật của Nhà nước đến việc đánh giá, sắp xếp, đề bạt cán bộ; từ việc thảo luận trong Đảng, trong các cơ quan dân cử đến phong cách công tác, lề lối làm việc; từ việc khuyến khích phát huy mọi sáng kiến, sáng tạo trong làm ăn kinh tế đến việc mở rộng thông tin nhiều chiều của báo chí, các phương tiện thông tin đại chúng, văn hóa, văn nghệ,... chúng ta đều chủ trương mở rộng dân chủ, phát huy trí tuệ tập thể. Ở đây kinh nghiệm của chúng ta là: Dân chủ phải đi liền với kỷ luật, kỷ cương, phát huy dân chủ nhưng không cực đoan, một chiều, không xem nhẹ vấn đề kỷ luật, tập trung thống nhất; phát huy quyền hạn và trách nhiệm cá nhân đi đôi với tăng cường vai trò của tổ chức, của tập thể; nhận thức đúng đắn bản chất nội dung của nguyên tắc tập trung dân chủ phải đi liền với xây dựng cơ chế, quy chế bảo đảm thực hiện tốt nguyên tắc đó trong thực tế.

4- Thực hiện Nghị quyết Trung ương 3, chúng ta đã *sắp xếp kiện toàn một bước hệ thống tổ chức của Đảng và các cơ quan nhà nước*, bảo đảm sự lãnh đạo thông suốt, toàn diện trên các lĩnh vực; *củng cố tổ chức cơ sở đảng, chặn lại được sự sa sút, yếu kém của nhiều cơ sở đảng; tiếp tục đổi mới cán bộ, nâng cao trình độ và sức chiến đấu của đội ngũ đảng viên; nhận thức ngày càng rõ hơn và cải tiến tốt hơn phương thức lãnh đạo của Đảng trong điều kiện mới*, khắc phục những biểu hiện buông lỏng vai trò lãnh đạo của Đảng hoặc tổ chức đảng bao biện làm thay.

So với thời kỳ trước đổi mới, chúng ta đã thu gọn khoảng 30% đầu mối và hơn 10% biên chế cơ quan nhà nước các cấp. Ở Trung ương chỉ còn 11 ban đảng và 5 cơ quan sự nghiệp. Ở cấp tỉnh và huyện cũng thu gọn đầu mối các ban và giảm khoảng 30% biên chế. Đã xây dựng lại các ban cán sự đảng trong các cơ quan nhà nước và một số tổng công ty lớn; củng cố các đảng đoàn ở các cơ quan dân chủ và một số đoàn thể nhân dân, bảo đảm nguyên tắc Đảng lãnh đạo cả bằng tổ chức chứ không chỉ bằng cá nhân đảng viên. Đổi mới một bước tổ chức và hoạt động của Mặt trận và các đoàn thể theo hướng phong phú, đa dạng hơn (đến nay đã có hơn 150 hội, đoàn).

Đã khảo sát, đánh giá lại các tổ chức cơ sở đảng, ban hành các quy định về chức năng, nhiệm vụ các loại hình cơ sở đảng. Bố trí lại các chi bộ, tổ đảng ở khu vực nông thôn; chỉ đạo củng cố các cơ sở yếu kém, khắc phục sự lỏng lẻo công tác đảng ở nhiều doanh nghiệp, đơn vị sự nghiệp và cơ quan.

Công tác giáo dục, bồi dưỡng, chỉnh đốn và phát triển đảng viên có nhiều tiến bộ. Ở nhiều nơi, số đảng viên phấn đấu tốt chiếm tỷ lệ 30 - 40%. Bước đầu khắc phục được tình trạng giảm sút số lượng kết nạp đảng viên (năm 1992 tăng 3,9% so với năm 1991; năm 1993 tăng 32% so với năm 1992; năm 1994 tăng 17% so với năm 1993).

Công tác kiểm tra có những chuyển biến mới. Qua kiểm tra, hàng năm đã thi hành kỷ luật khoảng 3% tổng số đảng viên, trong đó riêng khai trừ, đưa ra khỏi Đảng hơn 1%.

Chúng ta cũng thay đổi, bố trí lại nhiều cán bộ chủ chốt các cấp để đáp ứng yêu cầu của cơ chế mới. Bên cạnh những cán bộ lâu năm vững vàng về chính trị, đã chú ý sử dụng những cán bộ có tư duy đổi mới, năng động, dám chịu trách nhiệm, có đầu óc

kinh doanh. Tuy 95% số cán bộ được đào tạo và hoạt động trong cơ chế bao cấp, nhưng chuyển sang cơ chế mới đã thích ứng khá nhanh. Kiến thức, trình độ và năng lực quản lý kinh tế, quản lý xã hội có nhiều tiến bộ.

Rõ ràng, Nghị quyết Trung ương 3 đã đi vào cuộc sống và thực sự phát huy tác dụng; công tác xây dựng Đảng từng bước trưởng thành; chứ không phải như có ý kiến đánh giá Đảng và công tác xây dựng Đảng quá đen tối.

Tuy nhiên, phải thừa nhận rằng, công tác xây dựng Đảng còn nhiều yếu kém, bất cập. Hiện nay đang *nổi lên một số vấn đề lớn*:

- Trong điều kiện phát triển kinh tế thị trường, mở cửa giao lưu với các nước, nhiệm vụ chính trị mới mẻ, môi trường xã hội có nhiều phức tạp, cán bộ, đảng viên của Đảng giữ nhiều trọng trách, hằng ngày, hằng giờ tiếp xúc với hàng và tiền, đối mặt với chủ nghĩa tư bản, phải làm sao giữ vững và tăng cường bản chất giai cấp công nhân và tính tiên phong của Đảng. Nếu không có biện pháp tích cực đổi mới, chỉnh đốn Đảng thì Đảng rất dễ bị biến chất¹.

- Trình độ kiến thức, năng lực lãnh đạo của Đảng tuy vừa qua có được nâng lên, nhưng có mặt vẫn chưa theo kịp yêu cầu của sự nghiệp đổi mới. Vẫn còn nhiều vấn đề lý luận và thực tiễn chưa được làm sáng tỏ. Trình độ trí tuệ chung ở nhiều cấp còn thấp.

1. Hiện nay, hiện tượng phân hóa giàu nghèo, chạy theo lợi nhuận đơn thuần, nhặt Đảng... diễn ra không chỉ trong xã hội mà ngay trong Đảng. Có khoảng 10% số đảng viên giàu lên, 5 - 10% số đảng viên nghèo đói. Hàng vạn cán bộ, công chức vừa làm việc cho cơ quan nhà nước, vừa liên doanh với tư nhân nước ngoài. Không ít đảng viên đã bị đồng tiền cám dỗ làm biến chất.

- Tình trạng một bộ phận cán bộ, đảng viên giảm sút ý chí phấn đấu, thoái hóa, tham nhũng, sống xa dân, hư hỏng về đạo đức và lối sống đang là vấn đề nhức nhối và làm giảm sút uy tín của Đảng. Trong khi đó, sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng ở nhiều nơi yếu kém, thậm chí có nơi rệu rã, tê liệt.

- Tổ chức bộ máy nặng nề, chồng chéo; phương thức lãnh đạo và sinh hoạt, hoạt động vẫn lúng túng. Trong Đảng có tình trạng vừa kém dân chủ, vừa thiếu kỷ luật kỷ cương, chưa thực hiện đúng tập trung dân chủ; một số nơi nội bộ mất đoàn kết nghiêm trọng; quan hệ đồng chí anh em không được như trước.

- Trong khi đó, nhiều cấp ủy đảng chưa quan tâm đầy đủ và có biện pháp kiên quyết tích cực để đổi mới, chỉnh đốn Đảng. Thậm chí có nơi chỉ lo làm ăn kinh tế, lo công tác chuyên môn; coi nhẹ công tác xây dựng Đảng.

Từ thực tiễn phong phú của những năm đổi mới vừa qua, chúng ta có thể rút ra kết luận là: *Càng đi vào phát triển kinh tế hàng hóa nhiều thành phần vận động theo cơ chế thị trường, càng cần phải đổi mới và tăng cường sự lãnh đạo của Đảng.* Sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản là nhân tố bảo đảm định hướng xã hội chủ nghĩa của nền kinh tế và mọi hoạt động xã hội khác. Không có sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản thì không thể có chủ nghĩa xã hội. Trong điều kiện của nước ta, *chỉ có Đảng Cộng sản Việt Nam - Đảng do Chủ tịch Hồ Chí Minh sáng lập và rèn luyện, đội tiên phong chiến đấu dày dạn kinh nghiệm của giai cấp công nhân, đại biểu trung thành lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của cả dân tộc, được vũ trang bằng chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và những truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tập hợp được trong đội ngũ của mình hàng triệu người con ưu tú, gắn bó với nhân dân - là lực lượng duy nhất có*

khả năng lãnh đạo xây
dựng thành công chủ
nghĩa xã hội và bảo vệ
vững chắc Tổ quốc.

“ Thường xuyên tự đổi mới,
tự chỉnh đốn cũng là một
quy luật tồn tại và phát
triển của Đảng ”

Đương nhiên, để có
đủ khả năng và điều kiện lãnh đạo cách mạng đúng đắn và có
hiệu quả, Đảng phải thường xuyên tự đổi mới, tự chỉnh đốn. Là
đảng duy nhất cầm quyền lãnh đạo nhà nước pháp quyền của
dân, do dân, vì dân, lại hoạt động trong điều kiện kinh tế thị
trường và mở cửa, thế giới đang có những diễn biến phức tạp, có
cả thời cơ và nguy cơ, Đảng cần có ý thức sâu sắc và sự tự đổi mới,
tự chỉnh đốn, không ngừng nâng cao trình độ trí tuệ và phẩm
chất mọi mặt của mình. Chăm lo xây dựng Đảng, thường xuyên
củng cố nâng cao sức mạnh của Đảng là một bảo đảm cơ bản
quyết định con đường đi đúng đắn của dân tộc.

Theo tôi hiểu, phương hướng cơ bản của việc đổi mới, chỉnh
đốn Đảng hiện nay vẫn phải là: Phát huy truyền thống vẻ vang,
tăng cường bản chất giai cấp công nhân và tính tiên phong của
Đảng, xây dựng Đảng thực sự vững mạnh về cả chính trị, tư
tưởng, phẩm chất, tổ chức, đổi mới phương thức lãnh đạo, tăng
cường mối liên hệ giữa Đảng với nhân dân, bảo đảm cho Đảng
làm tròn trách nhiệm là đội tiên phong lãnh đạo sự nghiệp cách
mạng Việt Nam trong giai đoạn mới.

MỘT SỐ BÀI HỌC VỀ XÂY DỰNG ĐẢNG TRONG NHỮNG NĂM ĐỔI MỚI*

Mười năm qua, trong hoàn cảnh đất nước có muôn vàn khó khăn, thế giới có những diễn biến hết sức phức tạp, Đảng ta đã lãnh đạo toàn dân tiến hành công cuộc đổi mới vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, văn minh. Từ khi chế độ xã hội chủ nghĩa ở Liên Xô và Đông Âu sụp đổ, trong tình thế khó khăn có lúc đến mức hiểm nghèo tưởng chừng không vượt qua nổi, Việt Nam chẳng những đứng vững mà còn vươn lên, tiến hành đổi mới có kết quả, kinh tế có bước phát triển, chính trị ổn định, đối ngoại mở rộng, đời sống nhân dân được cải thiện rõ rệt. Thành tựu đó rõ ràng là to lớn và có ý nghĩa rất quan trọng. Nó chứng tỏ Đảng ta có khả năng lãnh đạo phát triển kinh tế, xây dựng và bảo vệ đất nước ngay cả trong những tình huống phức tạp nhất.

Trong quá trình lãnh đạo công cuộc đổi mới, Đảng ta một lần nữa thể hiện rõ bản lĩnh chính trị, năng lực trí tuệ, phẩm chất cách mạng và phong cách khoa học của mình, đồng thời cũng bộc lộ một số nhược điểm và khuyết điểm. Sự lãnh đạo của Đảng là một nhân tố quyết định tạo ra những thành tựu đổi mới. Đồng thời, chính trong quá trình lãnh đạo đổi mới mà Đảng ngày càng trưởng thành, nhận rõ hơn những yếu kém của mình để có biện pháp khắc phục và tiếp tục tiến lên.

* Bài đăng trên Tạp chí *Cộng sản*, số tháng 12/1996; bút danh Phan Đăng Phú.

Đồng chí Nguyễn Phú Trọng, Ủy viên Trung ương Đảng, Tổng Biên tập Tạp chí Cộng sản tại Lễ kỷ niệm 65 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam (03/02/1930 - 03/02/1995)

Ảnh: Tạp chí Cộng sản

Từ thực tiễn hoạt động phong phú và sôi động của Đảng ta, nhân dân ta trong 10 năm qua, cả thắng lợi, thành tựu và những thiếu sót, khuyết điểm, chúng ta có thể rút ra những bài học kinh nghiệm gì về xây dựng Đảng để tiếp tục chỉ đạo công tác xây dựng Đảng trong thời gian tới?

Có thể rút ra mấy vấn đề sau đây:

Một là, trong quá trình đổi mới, Đảng luôn luôn nắm chắc vai trò lãnh đạo, đồng thời tích cực tự đổi mới, tự chỉnh đốn một cách có hiệu quả.

Với bản lĩnh chính trị vững vàng, tính kiên định cách mạng, tinh thần độc lập, tự chủ, sáng tạo, Đảng ta đã tiếp tục giữ vững và phát huy truyền thống vẻ vang, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, nắm bắt và tổng kết được những hoạt động thực tiễn sáng tạo của quần chúng, kịp thời đề ra chủ trương đổi mới đúng đắn, khơi dậy và phát huy tiềm năng to lớn của nhân dân.

Thực tế cho thấy, muốn tiến hành đổi mới thành công, trước hết phải kiên định sự lãnh đạo của Đảng, coi đây là vấn đề nguyên tắc. Bởi vì, sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản là nhân tố bảo đảm sự phát triển của đất nước theo định hướng xã hội chủ nghĩa. Không có sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản thì không thể có độc lập dân tộc vững chắc, không có quyền làm chủ thật sự của nhân dân, không có Nhà nước của dân, do dân, vì dân, và càng không có chủ nghĩa xã hội. Lúc bình thường, vai trò lãnh đạo của Đảng đã rất quan trọng, ở những bước chuyển giai đoạn thì vai trò đó càng đặc biệt quan trọng.

Không phải ngẫu nhiên mà suốt mấy chục năm qua, nhất là mấy năm gần đây, các thế lực chống cộng không ngừng tấn công vào Đảng Cộng sản, cổ vũ cho con đường phát triển “kinh tế thị trường tự do”, “tư nhân hóa”, “đa nguyên, đa đảng”, tìm mọi cách để thủ tiêu vai trò lãnh đạo của Đảng và xóa bỏ chủ nghĩa xã hội.

Trước những yêu cầu, nhiệm vụ mới rất phức tạp, trước những đòn tấn công phá hoại của các thế lực thù địch, chúng ta càng không được chập chờn, dao động về vấn đề này. Trái lại, phải hết sức kiên định, củng cố và nâng cao những nhận thức đúng đắn, uốn nắn những lệch lạc, đấu tranh bác bỏ những luận điệu sai trái. Ngay từ cuối năm 1988 đầu năm 1989 (lúc đó Liên Xô và các nước xã hội chủ nghĩa ở Đông Âu chưa sụp đổ), với sự nhay bén chính trị đặc biệt, Đảng ta đã đề ra sáu nguyên tắc đổi mới, trong đó có nguyên tắc giữ vững và tăng cường sự lãnh đạo của Đảng, và khẳng định dứt khoát chúng ta không chấp nhận “đa nguyên, đa đảng”. Sự lãnh đạo của Đảng là một đòi hỏi khách quan và xuất phát từ hoàn cảnh lịch sử cụ thể của nước ta, là sứ mệnh thiêng liêng do nhân dân và dân tộc giao phó, là thành quả to lớn của cách mạng, là nhân tố bảo đảm ổn định chính trị,

tạo sức mạnh thống nhất để đưa đất nước đi lên. Vì vậy không có lý do gì để chấp nhận “đa nguyên, đa đảng”.

Đương nhiên, để có đủ khả năng và điều kiện lãnh đạo cách mạng đúng đắn và có hiệu quả, Đảng phải thường xuyên tự đổi mới, tự chỉnh đốn, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức mạnh về mọi mặt. Thường xuyên tự đổi mới, tự chỉnh đốn là quy luật tồn tại và phát triển của Đảng. Là đảng duy nhất cầm quyền, lại hoạt động trong điều kiện mới hết sức phức tạp, Đảng ta ý thức sâu sắc về sự đổi mới, chỉnh đốn Đảng. Ngay từ Đại hội VI, Đảng đã đề ra chủ trương phải *đổi mới tư duy, đổi mới tổ chức, đổi mới cán bộ, đổi mới phong cách công tác*. Đến Hội nghị Trung ương 6 (tháng 3/1989), Đảng tiếp tục chỉ rõ phải *đổi mới phương thức lãnh đạo*, nâng cao chất lượng hoạt động của hệ thống chính trị. Đại hội VII (tháng 6/1991) đề ra chủ trương *tự đổi mới, tự chỉnh đốn*. Hội nghị Trung ương 3 (tháng 6/1992) đã cụ thể hóa chủ trương đó và nhấn mạnh: lúc này xây dựng kinh tế là *trung tâm* và xây dựng Đảng là *then chốt*. Chỉ có chăm lo đầy đủ công tác xây dựng Đảng, thường xuyên đổi mới, chỉnh đốn Đảng mới nâng cao được sức chiến đấu của Đảng, bảo đảm quyết định sự thành công của công cuộc đổi mới và con đường đi lên đúng đắn của dân tộc.

Trong quá trình đổi mới và chỉnh đốn, Đảng chú trọng giữ vững định hướng và không xa rời nguyên tắc. Kiên định và phát triển sáng tạo những quan điểm cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng. Chống các khuynh hướng bảo thủ, dao động, cơ hội, cực đoan. Đổi mới nhưng không phủ nhận thành tựu của quá khứ, không dao động trên những vấn đề nguyên tắc, không lẫn lộn những vấn đề chiến lược và sách lược. Mặt khác, kiên định những vấn đề có tính nguyên tắc nhưng đổi mới sáng tạo, phù hợp với thực tế Việt Nam.

Đổi mới và chỉnh đốn Đảng là nhằm xây dựng và bảo vệ Đảng, bảo đảm thực hiện có hiệu quả những nhiệm vụ chính trị, trong đó trọng tâm là phát triển kinh tế - xã hội, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, giữ vững ổn định chính trị, phấn đấu vì độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, xây dựng và bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa ở nước ta. Vì vậy, nó phải gắn với đổi mới các lĩnh vực của đời sống kinh tế - xã hội, trước hết là với quá trình thực hiện và hoàn thiện các chính sách và cơ chế quản lý, với kiện toàn hệ thống chính trị, với phong trào hành động cách mạng của quần chúng, khơi dậy và phát huy trí sáng tạo của nhân dân.

Xây dựng Đảng là vấn đề xây dựng tổ chức, xây dựng con người, rất nhạy cảm về chính trị, cho nên không thể nôn nóng, giản đơn. Phải tiến hành tích cực, không né tránh, đồng thời có bước đi và phương pháp thích hợp. Hết sức chú trọng tự phê bình và phê bình, đồng thời vận động, tổ chức để quần chúng tham gia xây dựng Đảng.

Hai là, giữ vững bản chất giai cấp công nhân và tính tiên phong của Đảng.

Từ trước đến nay, Đảng ta luôn luôn coi trọng vấn đề tăng cường bản chất giai cấp công nhân và tính tiên phong của Đảng. Bởi vì, đây chẳng những là vấn đề cơ bản, có tính nguyên tắc đối với tất cả các đảng mácxít - leninnít chân chính, mà còn xuất phát từ hoàn cảnh cụ thể của Đảng ta - một đảng ra đời và trưởng thành ở một nước nông nghiệp lạc hậu, giai cấp công nhân còn nhỏ bé, tỷ lệ đảng viên xuất thân từ công nhân còn rất thấp. Hiện nay, Đảng ta lại đang hoạt động trong điều kiện phát triển kinh tế thị trường, mở cửa giao lưu quốc tế, môi trường xã hội rất phức tạp, bên cạnh mặt thuận lợi và thời cơ, Đảng đang đứng trước nhiều nguy cơ và thách thức. Vấn đề giữ cho Đảng

không biến chất, trước sau đều mang bản chất của giai cấp công nhân là vấn đề hết sức quan trọng và quyết định.

Giữ vững và tăng cường bản chất giai cấp công nhân của Đảng trước hết là phải kiên định quan điểm, lập trường của giai cấp công nhân, tuyệt đối trung thành với lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của cả dân tộc, phấn đấu cho mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Dù tình hình thế giới và trong nước khó khăn, phức tạp đến đâu, Đảng phải luôn luôn vững vàng, kiên định mục tiêu lý tưởng đó.

Đảng lấy chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho hành động. Trong tình hình hiện nay, phải kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh; vận dụng sáng tạo vào hoàn cảnh cụ thể nước ta để hoàn chỉnh cương lĩnh, đường lối và từ thực tiễn tiếp tục tổng kết, khái quát, bổ sung, phát triển, làm phong phú thêm học thuyết cách mạng và khoa học đó. Thực tế cho thấy, lúc nào máy móc, rập khuôn, không giữ vững tinh thần độc lập, tự chủ và sáng tạo là lúc đó chúng ta gặp khó khăn.

Bản chất giai cấp công nhân đòi hỏi Đảng phải được tổ chức chặt chẽ và hoạt động theo nguyên tắc tập trung dân chủ, thực hiện tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách, thường xuyên tự phê bình và phê bình, giữ gìn sự đoàn kết thống nhất trong Đảng. Mọi sự chia rẽ, bè phái, buông lỏng kỷ luật đều trái với bản chất giai cấp công nhân của Đảng.

Đảng gắn bó mật thiết với nhân dân và dân tộc, lãnh đạo xây dựng và làm nòng cốt trong khối đại đoàn kết toàn dân. Bản chất giai cấp công nhân không tương dung với chủ nghĩa phường hội, cục bộ, bản vị, phân tán. Trái lại, nó đòi hỏi phải có tư tưởng thống nhất, hành động thống nhất, kết hợp hài hòa các lợi ích cá nhân và tập thể, bộ phận và toàn cục.

Đảng kết hợp chủ nghĩa yêu nước chân chính với chủ nghĩa quốc tế của giai cấp công nhân, kế thừa và phát huy truyền thống tốt đẹp của dân tộc, đồng thời tiếp thu tinh hoa của nhân loại.

Như vậy, bản chất giai cấp công nhân của Đảng được thể hiện trước hết ở thế giới quan, lập trường, quan điểm, đường lối chính trị, nguyên tắc tổ chức,... của giai cấp công nhân.

Trong hoàn cảnh cụ thể của nước ta, tính giai cấp gắn bó chặt chẽ với tính nhân dân và tính dân tộc, lợi ích giai cấp thống nhất với lợi ích của nhân dân lao động và lợi ích dân tộc. Đảng chẳng những giữ vững và nâng cao bản chất giai cấp công nhân, mà còn tiếp thu, phát triển tinh hoa và truyền thống dân tộc, giữ vững và phát huy bản sắc Việt Nam. Sức mạnh của Đảng được tăng cường nhờ sự kết hợp nhuần nhuyễn hệ tư tưởng tiên tiến của giai cấp công nhân với khí phách, tinh hoa truyền thống dân tộc.

Là người lãnh đạo, là bộ tham mưu chiến đấu của giai cấp, đồng thời là lãnh tụ chính trị của cả dân tộc, hơn ai hết, Đảng phải có trí tuệ cao, có tính tiên phong.

Trí tuệ tiên phong thể hiện trước hết và tập trung ở việc xây dựng cương lĩnh, đường lối chính trị của Đảng. Vừa qua, Đảng ta đề ra và tổ chức thực hiện có kết quả đường lối đổi mới là do Đảng đã kế thừa và phát huy được những truyền thống quý báu của Đảng và dân tộc, đổi mới tư duy một cách đúng đắn, vận dụng một cách sáng tạo những nguyên lý lý luận, tổng kết thực tiễn, mở rộng dân chủ, phát huy được trí tuệ của toàn Đảng, toàn dân, nắm bắt được những vấn đề nảy sinh từ cuộc sống.

Trong khi kiên định mục tiêu lý tưởng, kiên định những vấn đề có tính nguyên tắc, Đảng ta đồng thời nhấn mạnh phải có ý thức sáng tạo, dám từ bỏ những cái cũ không còn thích hợp, cả trên lĩnh vực kinh tế cũng như trên lĩnh vực xã hội, giải quyết tốt mối quan hệ giữa giai cấp và dân tộc, quốc gia và quốc tế,

mở rộng khối đại đoàn kết dân tộc, đoàn kết quốc tế, thêm bạn bớt thù, tập trung sức cho công cuộc xây dựng đất nước. Nói cách khác, Đảng ta đã nắm vững nguyên tắc và phương pháp biện chứng duy vật, không từ cực này nhảy sang cực kia.

Ba là, kiên trì nguyên tắc tập trung dân chủ, chăm lo xây dựng khối đoàn kết thống nhất trong Đảng.

Chuyển sang thực hiện cơ chế mới, Đảng ta kịp thời có những chủ trương đúng đắn về xây dựng và củng cố hệ thống tổ chức của Đảng, của Nhà nước, đoàn thể, cùng các tổ chức quản lý sản xuất, kinh doanh. Hướng kiện toàn tổ chức là gọn nhẹ, năng động, đáp ứng được yêu cầu của cơ chế thị trường, không gò bó, cứng nhắc, đồng thời giữ đúng nguyên tắc, chặt chẽ, bảo đảm sự lãnh đạo thông suốt. Đặc biệt, Đảng khẳng định và có biện pháp chấn chỉnh việc thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ, uốn nắn những lệch lạc về cả hai phía: *tập trung quan liêu* hoặc *dân chủ cực đoan*. Đảng ta cho rằng, thực hiện tốt nguyên tắc tập trung dân chủ là nhân tố quyết định bảo đảm cho sức mạnh thống nhất của Đảng. Hiện nay, hơn lúc nào hết, càng phải bảo vệ, phát triển và làm phong phú thêm nội dung, phương thức thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ. Nhận thức đúng và thống nhất nội dung, bản chất của tập trung dân chủ, mối quan hệ biện chứng giữa hai mặt *tập trung* và *dân chủ*; đồng thời cụ thể hóa, thể chế hóa thành các quy chế, quy định, quy trình cụ thể, nhất là trong việc dân chủ thảo luận ra quyết định và trong công tác cán bộ. Dân chủ là cơ sở của tập trung, phải phát huy mạnh mẽ dân chủ trong Đảng; đồng thời dân chủ phải có lãnh đạo, dân chủ phải đi đôi với kỷ luật, kỷ cương.

Đoàn kết thống nhất là một truyền thống quý báu của Đảng ta và là một nhân tố tạo nên sức mạnh vô địch của cách mạng nước ta. Thực tế, ở những bước ngoặt của cách mạng, trong

những lúc khó khăn, nguy hiểm, sự đoàn kết thống nhất trong Đảng, trước hết là ở cơ quan lãnh đạo cao nhất, có ý nghĩa quyết định sự thành bại của cách mạng. Sự đoàn kết thống nhất trong Đảng phải được xây dựng trên cơ sở đường lối chính trị đúng đắn, tình cảm cách mạng trong sáng, kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân; đồng thời, thực hiện nghiêm túc các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt Đảng, thực hiện chính sách cán bộ một cách nhất quán, công bằng.

Không nên đồng nhất việc trong Đảng có những ý kiến khác nhau khi thảo luận, tranh luận với tình trạng mất đoàn kết. Trước sự phát triển của cách mạng, có nhiều vấn đề lý luận và thực tiễn rất phức tạp, chưa sáng tỏ, trong Đảng cần có thảo luận, tranh luận. Đây là sinh hoạt bình thường và lành mạnh trong Đảng, phản ánh bước trưởng thành của Đảng. Nếu mọi cán bộ, đảng viên đều nghiêm túc chấp hành nghị quyết của tổ chức, đồng thời biết lắng nghe, tôn trọng ý kiến của nhau, có việc phải chờ đợi nhau, giải quyết có lý có tình, không vội vàng quy chụp, thì sẽ giữ gìn được sự đoàn kết.

Kinh nghiệm ở nhiều nơi cho thấy, muốn khắc phục được tình trạng mất đoàn kết phải phân tích đúng nguyên nhân và có biện pháp giải quyết phù hợp. Đặc biệt cần: nắm vững và thực hiện tốt nguyên tắc tập trung dân chủ; có quy chế công tác rõ ràng, chặt chẽ (nhất là về công tác cán bộ); thường xuyên tự phê bình và phê bình; kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, tư tưởng kèn cựa địa vị, tranh giành ngôi thứ, lợi lộc, cũng như đầu óc cục bộ, bản vị; bố trí đúng cán bộ chủ chốt, đặc biệt là người đứng đầu tổ chức đảng và cơ quan chính quyền cùng cấp; xây dựng tình thương yêu đồng chí, tôn trọng lẫn nhau vì lợi ích chung; và khi đã xảy ra mất đoàn kết thì phải phát hiện sớm, tập trung giải quyết, xử lý kịp thời.

Bốn là, thường xuyên chăm lo xây dựng đội ngũ cán bộ có đủ phẩm chất và năng lực gánh vác nhiệm vụ cách mạng.

Thực tiễn 10 năm qua càng chứng minh sâu sắc chân lý: Cán bộ đóng vai trò quyết định; công tác cán bộ là công tác đặc biệt quan trọng nhưng cũng rất phức tạp, khó khăn. Cả thành tựu và thiếu sót đều phản ánh chất lượng của đội ngũ cán bộ. Là đảng cầm quyền, trong điều kiện kinh tế thị trường, Đảng càng phải đặc biệt chăm lo công tác cán bộ, chăm lo cán bộ cho cả hệ thống chính trị, cho toàn xã hội, trên tất cả các lĩnh vực.

Trong công tác cán bộ, Đảng ta coi trọng xây dựng và kiện toàn đội ngũ cán bộ cấp chiến lược vĩ mô và cấp cơ sở. Đổi mới cả quan niệm và phương pháp tiến hành công tác cán bộ theo hướng dân chủ, tập thể kết hợp với tập trung thống nhất theo một quy trình chặt chẽ.

Trên cơ sở nắm vững quan điểm giai cấp, có chính sách đoàn kết, tập hợp rộng rãi các loại cán bộ ở tất cả các thành phần kinh tế, trọng dụng mọi nhân tài của đất nước. Thực hiện trẻ hóa đội ngũ cán bộ, đồng thời kết hợp tốt ba độ tuổi, bảo đảm tính liên tục, tính kế thừa và phát triển trong đội ngũ cán bộ. Biết khai thác mặt mạnh của mỗi loại cán bộ để bổ sung cho nhau.

Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ toàn diện cả về phẩm chất, trình độ và năng lực; cả cán bộ lãnh đạo, cán bộ quản lý, các nhà doanh nghiệp và các chuyên gia, trước hết là các cán bộ chủ chốt trong hệ thống chính trị. Trong tình hình hiện nay, phải coi trọng cả đức và tài, trong đó *đức là gốc, tài có ý nghĩa quan trọng*. Mọi cán bộ phải thường xuyên rèn luyện, trau dồi phẩm chất cách mạng, gương mẫu trong đạo đức và lối sống, kết hợp hài hòa giữa lợi ích riêng và lợi ích chung; khi lợi ích riêng mâu thuẫn với lợi ích chung thì phải biết đặt lợi ích chung lên trên hết, trước hết. Chính đây là cái tạo nên uy tín của cán bộ, tạo nên uy tín của Đảng.

Vừa qua, có tổ chức đảng hoặc cán bộ, đảng viên không được quần chúng tín nhiệm, phần nhiều là do không chỉ đạo thực hiện có kết quả nhiệm vụ chính trị của đơn vị, cán bộ không gương mẫu, phẩm chất sa sút.

Trong điều kiện hòa bình xây dựng, lo làm ăn kinh tế, quan hệ trực tiếp với người nước ngoài, nhiều cán bộ tiếp xúc với tiền, với hàng, rất dễ bị lợi ích vật chất, tiền tài quyến rũ. Kẻ địch thực hiện âm mưu “diễn biến hòa bình”, mua chuộc, lôi kéo, khống chế cán bộ, hòng phá vỡ ta từ bên trong, từ chính đội ngũ cán bộ hoặc con em cán bộ. Vì vậy, phải đề cao cảnh giác, có biện pháp tích cực và chủ động bảo vệ cán bộ. Các cấp ủy và tổ chức đảng cần phát huy sức chiến đấu của mình, chủ động làm tốt công tác giáo dục, rèn luyện, quản lý cán bộ.

Năm là, Đảng gắn bó mật thiết với nhân dân, bảo vệ lợi ích thiết thực và quyền làm chủ của nhân dân.

Những năm đổi mới vừa qua, sở dĩ chúng ta củng cố được niềm tin của nhân dân, tăng cường được mối liên hệ giữa Đảng và nhân dân chính là nhờ Đảng ta đã có những chủ trương, chính sách đúng đắn, hợp lòng dân, mang lại lợi ích thiết thực cho nhân dân. Với việc phát triển kinh tế nhiều thành phần, phát huy dân chủ, cải thiện đời sống nhân dân, với các phong trào “xóa đói, giảm nghèo”, “đền ơn đáp nghĩa”, phong tặng danh hiệu “Mẹ Việt Nam Anh hùng”... Đảng đã khơi dậy được các tiềm năng, tạo ra được những nguồn sinh lực mới của cách mạng. Kinh nghiệm chỉ rõ, ở đâu và lúc nào tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên thường xuyên chăm lo cho lợi ích của dân, thì ở đó Đảng và dân có mối quan hệ tốt đẹp, cán bộ, đảng viên được dân tin, dân phục, dân theo. Trái lại, ở đâu và lúc nào tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên xa dân, quay lưng lại với dân, quan liêu, thậm chí trù dập, ức hiếp dân thì ở đó sẽ bị dân oán ghét, chê trách, xa lánh.

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng với nhân dân tham gia Lễ hội Đền Hùng, ngày 16/4/2016

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Hiện nay, trước yêu cầu mới của cách mạng, trước những âm mưu của các thế lực thù địch tìm mọi cách để lôi kéo, kích động, chia rẽ Đảng với dân, tách dân ra khỏi ảnh hưởng của Đảng, yêu cầu củng cố và tăng cường mối liên hệ giữa Đảng với dân càng có ý nghĩa quan trọng hơn bao giờ hết.

Mỗi tổ chức đảng và đảng viên cần nhận thức sâu sắc vấn đề này để có nhiều biện pháp tích cực, thiết thực thì mới tăng cường được mối liên hệ giữa Đảng và nhân dân, xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân, trong đó nòng cốt là khối liên minh giữa công nhân, nông dân và trí thức. Đặc biệt chú ý việc định ra chủ trương, chính sách hợp lòng dân, chăm lo bảo vệ lợi ích chính đáng của nhân dân; phát huy quyền làm chủ thực sự của dân, tạo động lực phát triển xã hội. Đấu tranh có kết quả chống quan liêu, tham nhũng,

ức hiếp quần chúng; xây dựng và củng cố các cơ quan nhà nước trong sạch, vững mạnh; đổi mới phương thức hoạt động của các đoàn thể; chỉnh đốn đội ngũ và tổ chức của Đảng, làm cho tổ chức đảng, mọi cán bộ, đảng viên thực sự gương mẫu, tiên phong, xứng đáng với niềm tin cậy của quần chúng. Có cơ chế để dân giám sát và kiểm tra các hoạt động của Đảng, của cán bộ, đảng viên (như đề cao vai trò trách nhiệm của Mặt trận và các đoàn thể nhân dân). Đồng thời bảo đảm sự lãnh đạo chặt chẽ của Đảng đối với toàn xã hội.

Quán triệt quan điểm “lấy dân làm gốc”, các cấp ủy đảng cần động viên, tổ chức và tạo điều kiện thuận lợi để nhân dân thường xuyên tham gia xây dựng Đảng. Khẩu hiệu “Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra” cần được cụ thể hóa, thể chế hóa để thực hiện có hiệu quả. Có kế hoạch thông tin và tổ chức để nhân dân đóng góp ý kiến xây dựng các nghị quyết, chủ trương công tác của Đảng; giám sát, phê bình cán bộ, đảng viên; giới thiệu những người xứng đáng để bầu vào các cơ quan lãnh đạo của Đảng; giới thiệu những người đủ tiêu chuẩn để kết nạp vào đội ngũ của Đảng; giúp tổ chức đảng làm tốt công tác kiểm tra, phát hiện, đấu tranh với những hành vi tham nhũng, buôn lậu và các tệ nạn tiêu cực khác, v.v..

Sáu là, đổi mới phương thức lãnh đạo và hoạt động của Đảng, coi đây cũng là một nội dung quan trọng của công tác xây dựng Đảng.

Từ cơ chế cũ chuyển sang cơ chế mới đặt ra rất nhiều vấn đề về phương thức lãnh đạo và phong cách công tác, đặc biệt là xác định rõ chức năng, nhiệm vụ, mối quan hệ và lễ lối làm việc giữa Đảng và Nhà nước, coi đây là vấn đề mấu chốt trong đổi mới tổ chức và hoạt động của hệ thống chính trị. Thuật ngữ “hệ thống

chính trị” và “phương thức lãnh đạo” được chính thức đưa vào các văn kiện của Đảng từ cuối những năm 80 của thế kỷ XX và được dùng phổ biến hiện nay.

Đảng ta xác định rằng, trong giai đoạn hiện nay, Đảng phải đặc biệt chăm lo xây dựng Nhà nước mạnh - một nhà nước thể hiện tập trung quyền làm chủ của nhân dân và là công cụ xây dựng, bảo vệ và phát triển nền dân chủ xã hội chủ nghĩa. Có chính quyền nhà nước, Đảng có điều kiện cực kỳ quan trọng để tổ chức thực hiện đường lối, cương lĩnh của mình. Vì vậy, Đảng đã lãnh đạo xây dựng Hiến pháp mới và kiện toàn bộ máy nhà nước theo hướng thật sự dân chủ, kỷ cương, hiệu lực. Sự lãnh đạo của Đảng bảo đảm cho Nhà nước thật sự là của dân, do dân và vì dân, theo đúng đường lối đi lên chủ nghĩa xã hội; đồng thời, phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị, tạo điều kiện để Nhà nước hoàn thành tốt nhất mọi nhiệm vụ.

Đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng là bảo đảm cho Đảng làm đúng chức năng lãnh đạo, phát huy mạnh mẽ vai trò của cơ quan chính quyền, các tổ chức kinh tế và các đoàn thể. Các cấp ủy đảng không bao biện, làm thay công việc thuộc chức năng quản lý, điều hành của chính quyền. Đảng lãnh đạo không phải là Đảng thay thế Nhà nước quản lý, điều hành các công việc của Nhà nước hoặc thay thế nhân dân làm chủ Nhà nước, mà là để khơi dậy, phát huy mọi tiềm năng sáng tạo của nhân dân, giác ngộ và tổ chức nhân dân xây dựng Nhà nước của mình, và dùng Nhà nước đó để xây dựng xã hội. Đảng và Nhà nước đều có trách nhiệm bảo đảm và thực hiện quyền làm chủ của nhân dân, đều phấn đấu vì lợi ích của nhân dân, theo chức năng và phương thức riêng của mình. Không được tách rời hoặc đối lập Đảng với Nhà nước, cũng như không đồng nhất tổ chức đảng với bộ máy nhà nước.

Đảng có nhiệm vụ lãnh đạo mọi mặt phát triển của đất nước và chịu trách nhiệm trước toàn xã hội. Vai trò lãnh đạo của Đảng thể hiện ở việc xác định phương hướng, mục tiêu, con đường, giải pháp đi lên của đất nước, sự hưng thịnh của dân tộc. Từ đó lãnh đạo toàn bộ hệ thống chính trị và guồng máy xã hội, trước hết là Nhà nước, tổ chức thực hiện bằng được các mục tiêu, nhiệm vụ đã đề ra; lãnh đạo thể chế hóa, luật pháp hóa các nghị quyết của Đảng; thiết kế tổ chức bộ máy; đào tạo, bố trí cán bộ, quản lý và rèn luyện cán bộ; kiểm tra thực hiện các chủ trương, đường lối của Đảng; tổng kết thực tiễn, phát triển lý luận cách mạng, bổ sung, hoàn thiện đường lối, chính sách... Tất cả đều nhằm bảo đảm *định hướng chính trị đúng đắn* trên con đường đi lên của đất nước và sự phát triển của dân tộc.

Đảng lãnh đạo Nhà nước không chỉ bằng đường lối, mà bằng cả tổ chức, lãnh đạo thông qua tổ chức đảng chứ không chỉ thông qua cá nhân đảng viên; đồng thời, kiểm tra việc thực hiện, khuyến khích những mặt tốt, uốn nắn những lệch lạc. Đảng lãnh đạo cụ thể, sát sao, theo nguyên tắc tập trung dân chủ.

Bản thân tổ chức đảng cũng cần đổi mới cách sinh hoạt theo hướng dân chủ, kỷ cương, năng động, hiệu quả hơn. Khắc phục lối sinh hoạt nghèo nàn, hình thức.

Để những quan điểm, nguyên tắc nêu trên được quán triệt và thực hiện có kết quả trong thực tế cuộc sống, điều quan trọng là phải cụ thể hóa, thể chế hóa thành các quy chế, quy trình, luật pháp và có biện pháp kiểm tra chặt chẽ, kịp thời tổng kết, rút kinh nghiệm.

**XÂY DỰNG ĐẢNG TRONG SẠCH, VỮNG MẠNH -
ĐIỀU KIỆN BẢO ĐẢM GIỮ VỮNG VÀ TĂNG CƯỜNG
VAI TRÒ LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG***

*Đồng chí Nguyễn Phú Trọng, Ủy viên Bộ Chính trị,
Bí thư Thành ủy Hà Nội đọc diễn văn tại Lễ mít tinh kỷ niệm
72 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam
(03/02/1930 - 03/02/2002)*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Đảng Cộng sản Việt Nam ra đời (ngày 03/02/1930) là một sự kiện trọng đại và nổi bật của thế kỷ XX, một mốc son chói lọi trong lịch sử cách mạng Việt Nam.

Suốt 70 năm qua, từ ngày có Đảng, nhân dân ta đã có người lãnh đạo đúng đắn, sáng suốt, hết lòng hết sức vì sự nghiệp của dân tộc và nhờ thế đã giành hết thắng lợi này đến thắng lợi khác,

* Bài đăng trên Tạp chí *Cộng sản*, số 3, tháng 02/2000.

lập nên những kỳ tích trong thế kỷ XX, “làm cả thế giới ngạc nhiên và khâm phục”¹.

Toàn bộ thực tiễn cách mạng Việt Nam trong 70 năm qua chứng minh rằng, sự lãnh đạo đúng đắn và sáng suốt của Đảng là nhân tố hàng đầu mang lại những thắng lợi của cách mạng nước ta; đồng thời chính trong quá trình lãnh đạo cách mạng mà Đảng được tôi luyện và ngày càng trưởng thành.

Trong những năm đổi mới gần đây, với bản lĩnh chính trị vững vàng, tính kiên định cách mạng, tinh thần độc lập, tự chủ, sáng tạo, Đảng đã tiếp tục giữ vững và phát huy truyền thống vẻ vang, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, nắm bắt và tổng kết thực tiễn sáng tạo của nhân dân, kịp thời đề ra các chủ trương đúng đắn, khơi dậy và phát huy được tiềm năng to lớn của dân tộc. Khác với Đảng Cộng sản Liên Xô và các Đảng mácxít ở Đông Âu (trước đây), Đảng Cộng sản Việt Nam trong tiến trình đổi mới không hề coi nhẹ, hạ thấp, hoặc phủ nhận sự lãnh đạo của Đảng. Trái lại, càng đi vào đổi mới, đi vào kinh tế thị trường, mở cửa, chúng ta càng giữ vững, tăng cường và đổi mới sự lãnh đạo của Đảng. Bởi vì, chúng ta nhận thức rằng sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản là vấn đề có tính nguyên tắc, là quy luật của cách mạng xã hội chủ nghĩa, là nhân tố bảo đảm sự phát triển đúng đắn của đất nước. Không có sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản thì không thể có độc lập dân tộc vững chắc, không có quyền làm chủ thật sự của nhân dân, không có nhà nước của dân, do dân và vì dân theo đúng nghĩa của nó và càng không thể có chủ nghĩa xã hội.

1. Lời ông A. Grevôxki - Ủy viên Bộ Chính trị nước Cộng hòa Ba Lan, phụ trách công tác lý luận, đại biểu tham dự Đại hội quốc tế ngữ tại Hà Nội, Báo *Nhân Dân*, ngày 02/01/2000.

Đương nhiên, để có đủ khả năng và điều kiện lãnh đạo cách mạng đúng đắn và có hiệu quả, Đảng phải thường xuyên tự đổi mới, tự chỉnh đốn, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức mạnh của Đảng về mọi mặt, coi xây dựng Đảng là nhiệm vụ then chốt, nhiệm vụ sống còn của toàn bộ sự nghiệp cách mạng.

Trong những năm qua, Đảng ta đã dành không ít công sức cho nhiệm vụ trọng yếu này. Sau Đại hội VI (tháng 12/1986), với phương hướng “đổi mới tư duy, đổi mới tổ chức, đổi mới cán bộ, đổi mới phong cách công tác”, các cấp ủy và tổ chức đảng đã triển khai thực hiện sâu rộng nhiệm vụ xây dựng Đảng. Bộ Chính trị có Nghị quyết số 04 về làm trong sạch Đảng, trong sạch bộ máy nhà nước, làm lành mạnh các quan hệ xã hội. Ban Chấp hành Trung ương ra Nghị quyết số 05 về một số nhiệm vụ cấp bách của công tác xây dựng Đảng. Hội nghị Trung ương 6 (tháng 3/1989) đề ra 5 nguyên tắc chỉ đạo công cuộc đổi mới, trong đó nhấn mạnh ý nghĩa quyết định của sự lãnh đạo của Đảng, đấu tranh phê phán những khuynh hướng phủ nhận hoặc hạ thấp sự lãnh đạo của Đảng. Liên tiếp hai Hội nghị Trung ương sau đó (Hội nghị lần thứ bảy và lần thứ tám) đã bàn và ra Nghị quyết về công tác tư tưởng và công tác quần chúng của Đảng.

Sau Đại hội VII, Trung ương yêu cầu đẩy mạnh công tác tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận, bổ sung, phát triển, từng bước cụ thể hóa, hoàn thiện Cương lĩnh, đường lối của Đảng. Khi chủ nghĩa xã hội hiện thực ở Liên Xô và các nước Đông Âu sụp đổ, Đảng kịp thời chỉ đạo tăng cường công tác tư tưởng chính trị, uốn nắn những nhận thức lệch lạc, phê phán những quan điểm và khuynh hướng không đúng, tạo sự nhất trí và vững vàng về

tư tưởng trong Đảng và trong nhân dân; chấn chỉnh việc thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ; đào tạo cán bộ và đổi mới công tác cán bộ; cải tiến phương thức lãnh đạo và lề lối công tác. Nghị quyết số 01-NQ/TW, ngày 28/3/1992 của Bộ Chính trị về công tác lý luận trong giai đoạn hiện nay, Nghị quyết số 09-NQ/TW, ngày 18/02/1995 của Bộ Chính trị về một số định hướng lớn trong công tác tư tưởng hiện nay, và đặc biệt là Nghị quyết Trung ương 3 về đổi mới, chỉnh đốn Đảng (tháng 6/1992) được quán triệt và thực hiện tương đối có bài bản, đã tạo bước chuyển biến mới trong công tác xây dựng Đảng. Có thể nói, đây là những nghị quyết đã đi vào cuộc sống và phát huy tác dụng tốt.

Thực hiện Nghị quyết của Đại hội VII, từ năm 1992 đến năm 1996, chúng ta tiến hành tổng kết công tác xây dựng Đảng giai đoạn 1975 - 1995 khá công phu. Những kết quả nghiên cứu tổng kết đó đã được đưa vào các văn kiện Đại hội VIII và phục vụ thiết thực cho việc chỉ đạo công tác xây dựng Đảng.

Riêng trong nhiệm kỳ Đại hội VIII này, Trung ương và cấp ủy các cấp có nhiều quyết định quan trọng tăng cường công tác xây dựng Đảng. Hội nghị Trung ương 3 chuyên bàn về chiến lược cán bộ và bàn về xây dựng bộ máy nhà nước. Hội nghị Trung ương 5 bàn về xây dựng nền văn hóa, trong đó đòi hỏi phải nâng cao văn hóa trong Đảng, và quyết định tổ chức tự phê bình và phê bình về tư tưởng chính trị, đạo đức và lối sống trong cán bộ, đảng viên. Hội nghị Trung ương 3 và Hội nghị Trung ương 5 đều có kết luận về đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, phê phán, bác bỏ những quan điểm cơ hội chính trị sai trái. Đặc biệt là Hội nghị Trung ương 6 (lần 2) và Hội nghị Trung ương 7 đã bàn về một số vấn đề cấp bách trong công tác xây dựng Đảng

và quyết định mở cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng theo *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong hai năm (từ ngày 19/5/1999 đến ngày 19/5/2001). Đây là một quyết định có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, được toàn Đảng, toàn dân hoan nghênh; các cấp, các ngành đang triển khai thực hiện tích cực; kết quả bước đầu của nó đang tạo ra khí thế mới, kinh nghiệm mới và nhất là niềm tin mới trong toàn xã hội.

Đồng chí Nguyễn Phú Trọng, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Thành ủy Hà Nội, Chủ tịch Hội đồng Lý luận Trung ương phát biểu nhận nhiệm vụ tại Kỳ họp thứ nhất Hội đồng Lý luận Trung ương nhiệm kỳ Đại hội IX, ngày 29 - 30/01/2002

Ảnh: Hội đồng Lý luận Trung ương

Một điều đáng lưu ý là cùng với sự chỉ đạo sát sao, kiên quyết của Trung ương, sự hoạt động tích cực của các cấp ủy và tổ chức đảng, còn có sự đồng tình, hưởng ứng sâu rộng của đông đảo cán bộ, đảng viên và nhân dân. Có lẽ chưa có thời kỳ nào cán bộ,

đảng viên và nhân dân quan tâm đến công tác xây dựng Đảng thường xuyên và sâu sắc như thời kỳ này. Rất nhiều ý kiến đóng góp tâm huyết vào các văn kiện, chỉ thị, nghị quyết của Đảng. Rất nhiều ý kiến bàn luận về tổ chức nhân sự mỗi kỳ Đại hội Đảng hoặc Hội nghị Trung ương. Nơi này lo lắng về sự “xuống cấp”, “thoái hóa” của một bộ phận cán bộ, đảng viên. Nơi kia sốt ruột vì chưa chống được tham nhũng. Các thế lực thù địch thì đang ráo riết thực hiện âm mưu “diễn biến hòa bình”... Một lời kêu gọi hoặc một bức thư của Tổng Bí thư đều nhận được sự hưởng ứng, hoan nghênh của đông đảo các tầng lớp nhân dân. Các cuộc thảo luận, góp ý về xây dựng Đảng đều có nhiều ý kiến tham gia sôi nổi và đầy tâm huyết.

Tuy nhiên, tất cả những gì làm được so với yêu cầu vẫn còn rất khiêm tốn, hạn chế. Nhiều nghị quyết, quyết định đúng đắn và quan trọng về xây dựng Đảng chưa được thực hiện có hiệu quả như mong muốn. Công tác xây dựng Đảng vẫn là lĩnh vực phải được tiếp tục thực hiện một cách kiên quyết, tích cực, bền bỉ và hiệu quả. Điều đó xuất phát từ chính yêu cầu nhiệm vụ chính trị của thời kỳ mới.

Hiện nay, toàn Đảng, toàn dân ta đang tiến hành sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa, chuẩn bị tiến vào thế kỷ XXI, thiên niên kỷ thứ ba. Nhiệm vụ chính trị trong thời kỳ mới hết sức quan trọng, nhưng cũng rất nặng nề. Bên cạnh thuận lợi, chúng ta phải đương đầu với không ít khó khăn và thách thức. Chúng ta xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc trong một bối cảnh rất phức tạp. Cuộc đấu tranh dân tộc, đấu tranh giai cấp trên phạm vi toàn thế giới đang tiếp tục diễn ra sâu sắc, quyết liệt. Cuộc cách mạng khoa học - công nghệ phát triển với tốc độ thần kỳ. Đảng ta đứng trước nhiều vấn đề mới, phải xử lý nhiều việc hết sức phức tạp, tưởng như mâu thuẫn, nghịch lý.

Trong khi đó, trình độ nhận thức, trình độ trí tuệ của chúng ta còn hạn chế. Không ít vấn đề lý luận và thực tiễn chưa tổng kết được hoặc chưa đủ sáng tỏ, cho nên còn có ý kiến khác nhau, cả trên vấn đề cụ thể cũng như trên một số vấn đề cơ bản. Bản thân Đảng ta, bên cạnh mặt mạnh và thành tựu, cũng có những yếu kém, tiêu cực, nhất là tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống; tình trạng quan liêu, xa dân; tổ chức không chặt chẽ, một số nơi mất đoàn kết nghiêm trọng. Đó là chưa kể các thế lực thù địch đang tìm mọi cách tiến công, phá hoại sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta. Chúng ra sức xuyên tạc, vu cáo Đảng ta, Nhà nước ta, đánh thẳng vào hệ tư tưởng, Cương lĩnh, đường lối chính trị của Đảng, kích động, chia rẽ nội bộ Đảng, chia rẽ Đảng, Nhà nước với nhân dân, hòng làm tan rã Đảng ta, chế độ ta từ bên trong, hết sức thâm độc và nguy hiểm.

Trong tình hình ấy, nếu Đảng ta không vững vàng về chính trị, tư tưởng; không thống nhất về ý chí, hành động; không trong sạch về đạo đức, lối sống; không chặt chẽ về tổ chức, cán bộ; không được nhân dân đồng tình, ủng hộ, thì không biết điều gì sẽ xảy ra.

Vì vậy, hơn lúc nào hết, Đảng ta phải đẩy mạnh hơn nữa việc xây dựng, củng cố, chỉnh đốn Đảng, làm cho Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh, đủ sức lãnh đạo sự nghiệp của đất nước không ngừng phát triển.

Phương hướng chung của việc xây dựng, chỉnh đốn Đảng hiện nay là: *Tiếp tục phát huy truyền thống tốt đẹp, giữ vững và tăng cường bản chất giai cấp công nhân và tính tiên phong của Đảng, xây dựng Đảng thực sự trong sạch và vững mạnh về cả chính trị, tư tưởng, phẩm chất đạo đức, tổ chức, cán bộ, đổi mới phương thức*

lãnh đạo, tăng cường mối liên hệ giữa Đảng với nhân dân, bảo đảm cho Đảng làm tròn trách nhiệm là đội tiên phong lãnh đạo sự nghiệp cách mạng Việt Nam trong giai đoạn mới.

Giữ vững và tăng cường bản chất giai cấp công nhân là vấn đề cơ bản, bao trùm, có tính nguyên tắc đối với tất cả các đảng mácxít - lêninnít chân chính. Điều đó càng đặc biệt quan trọng đối với Đảng ta - một đảng ra đời và trưởng thành ở một nước nông nghiệp lạc hậu, công nghiệp chưa phát triển, giai cấp công nhân còn nhỏ bé, đảng viên xuất thân từ công nhân không nhiều. Hiện nay, Đảng ta lại đang hoạt động trong điều kiện phát triển kinh tế nhiều thành phần, áp dụng cơ chế thị trường, mở cửa, môi trường xã hội có nhiều phức tạp; cán bộ, đảng viên giữ nhiều trọng trách, hằng ngày, hằng giờ tiếp xúc với hàng và tiền, đối mặt với chủ nghĩa tư bản. Vì vậy, càng phải chăm lo giữ vững bản chất giai cấp công nhân và tính tiên phong của Đảng. Nếu không nhận thức sâu sắc điều này thì rất dễ mơ hồ và Đảng không tích cực rèn luyện thì rất dễ bị biến chất. Vấn đề giữ cho Đảng không biến chất, trước sau đều là Đảng Cộng sản, đảng cách mạng chân chính, đảng hoạt động vì sự nghiệp của giai cấp, của dân tộc, vì lợi ích của nhân dân, là vấn đề hết sức cơ bản và quyết định. Đại hội VIII của Đảng coi “đây là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu đối với Đảng ta lúc này”. Và chẳng, đây không phải là ý muốn chủ quan hoặc là điều chúng ta cường điệu. Bởi vì, ai cũng biết, bất cứ một đảng chính trị nào cũng là sản phẩm của đấu tranh giai cấp và mang bản chất của một giai cấp nhất định. Dù tổ chức chặt chẽ hay lỏng lẻo, hoạt động cách mạng hay đấu tranh nghị trường (ở một số nước tư bản)..., đảng nào cũng đứng trên lập trường của một giai cấp nhất định,

bệnh vực và bảo vệ lợi ích của một giai cấp nhất định. Không như thế không phải là một chính đảng.

Nói bản chất giai cấp công nhân là nói bản chất *cách mạng* và *khoa học, ý chí kiên định và trí tuệ tiên phong, đạo đức vị tha và ý thức tổ chức kỷ luật chặt chẽ*,... của giai cấp công nhân - hơn nữa, của giai cấp công nhân hiện đại, giai cấp công nhân đang được trí thức hóa. Bản chất giai cấp công nhân của Đảng thấm sâu vào tất cả các mặt chính trị, tư tưởng và tổ chức, tức là cả trong đường lối chính trị, nền tảng tư tưởng, nguyên tắc tổ chức và mọi hoạt động của Đảng.

Giữ vững và tăng cường bản chất giai cấp công nhân của Đảng trước hết có nghĩa là Đảng phải kiên định quan điểm, lập trường của giai cấp công nhân, tuyệt đối trung thành với lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của cả dân tộc; phấn đấu cho mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Dù tình hình thế giới và trong nước khó khăn, phức tạp đến đâu, Đảng cũng không chao đảo, dao động, xa rời mục tiêu lý tưởng đó.

Đảng lấy chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho hành động. Trong tình hình hiện nay, phải kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh; vận dụng sáng tạo vào hoàn cảnh cụ thể nước ta để hoàn chỉnh Cương lĩnh, đường lối; và từ thực tiễn mà tổng kết, khái quát, bổ sung, phát triển, làm phong phú thêm học thuyết cách mạng và khoa học đó - vũ khí tinh thần của giai cấp công nhân có giác ngộ cách mạng.

Bản chất giai cấp công nhân đòi hỏi Đảng phải được tổ chức chặt chẽ và hoạt động theo nguyên tắc tập trung dân chủ, tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách, thường xuyên tự phê bình

và phê bình, giữ gìn sự đoàn kết thống nhất trong Đảng. Mọi sự chia rẽ, bè phái, buông lỏng kỷ luật đều trái với bản chất giai cấp công nhân.

Đảng gắn bó mật thiết với nhân dân và dân tộc, lãnh đạo xây dựng và làm nòng cốt trong khối đại đoàn kết toàn dân. Bản chất giai cấp công nhân không tương dung với chủ nghĩa phường hội, cục bộ, bản vị, phân tán. Trái lại, nó đòi hỏi phải có tư tưởng thống nhất, hành động thống nhất, kết hợp hài hòa các lợi ích cá nhân và tập thể, bộ phận và toàn cục.

Đảng kết hợp chủ nghĩa yêu nước chân chính với chủ nghĩa quốc tế trong sáng của giai cấp công nhân; kế thừa và phát huy truyền thống tốt đẹp của dân tộc, đồng thời tiếp thu tinh hoa văn hóa của nhân loại.

Như vậy, bản chất giai cấp công nhân không đối lập với tính nhân dân tộc; trái lại, nó quyện chặt nhuần nhuyễn với tính dân tộc. Nói theo nghĩa nào đó, trong bản chất giai cấp công nhân đã bao hàm tính dân tộc; và ngược lại, khi nói tính dân tộc trong thời đại hiện nay khi có Đảng Cộng sản lãnh đạo đã bao hàm tính giai cấp công nhân. Ở hoàn cảnh cụ thể của nước ta, giai cấp công nhân có quan hệ máu thịt với giai cấp nông dân và toàn thể dân tộc; lợi ích giai cấp công nhân thống nhất với lợi ích của nhân dân lao động và của toàn dân tộc; sự nghiệp của Đảng cũng là sự nghiệp của dân tộc, cho nên tính giai cấp gắn bó chặt chẽ với tính nhân dân, tính dân tộc. Đảng chẳng những đại biểu cho lợi ích của giai cấp mà còn đại biểu cho lợi ích của nhân dân lao động và của cả dân tộc. Và trên thực tế Đảng đã phấn đấu hy sinh vì lợi ích của giai cấp, của nhân dân và dân tộc. Đảng chẳng những thường xuyên giữ vững và nâng cao bản chất

giai cấp công nhân mà còn chú ý học tập, tiếp thu, phát triển tinh hoa và truyền thống dân tộc, giữ gìn và phát huy bản sắc Việt Nam. Chính truyền thống dân tộc đã nhân lên sức mạnh của Đảng. Đảng thực tế đã trở thành lãnh tụ của cả dân tộc. Sức mạnh của Đảng là ở sự kết hợp nhuần nhuyễn hệ tư tưởng tiên tiến của giai cấp công nhân với khí phách, bản lĩnh, tinh hoa truyền thống dân tộc. Chủ tịch Hồ Chí Minh - người sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện Đảng ta - là sự thể hiện đến mức tuyệt vời sự thống nhất giữa lợi ích giai cấp và lợi ích dân tộc, giữa chủ nghĩa yêu nước và chủ nghĩa xã hội. Người chẳng những là lãnh tụ tối cao của Đảng mà còn là lãnh tụ tối cao của dân tộc. Và như vậy cũng có thể nói rằng, Đảng ta chẳng những là đội tiên phong chính trị của giai cấp công nhân, mang bản chất cách mạng và khoa học của giai cấp công nhân, mà còn là đội tiên phong lãnh đạo của cả dân tộc, mang trong mình dòng máu và những phẩm chất tốt đẹp của dân tộc. Đảng phải ra sức phấn đấu để không ngừng nâng cao và ngày càng đạt tới sự kết hợp nhuần nhuyễn tính chất giai cấp công nhân với tinh hoa truyền thống dân tộc, làm thành bản chất đặc sắc của Đảng Cộng sản Việt Nam.

Trên cơ sở nắm vững những quan điểm chung về bản chất của Đảng, các cấp ủy và tổ chức đảng cần vận dụng vào các công việc cụ thể trong công tác xây dựng Đảng. Từ việc định ra chủ trương, chính sách đến việc giáo dục, bồi dưỡng, xây dựng đội ngũ cán bộ, đảng viên; từ việc thực hiện nghiêm túc các nguyên tắc tổ chức sinh hoạt đảng đến việc thực hiện chính sách đoàn kết dân tộc, mở rộng và tăng cường quan hệ quốc tế... Tất cả đều phải thấm nhuần và quán triệt sâu sắc quan điểm giai cấp công nhân và truyền thống tốt đẹp của dân tộc.

Trong tình hình hiện nay, cần đặc biệt chú trọng làm tốt các mặt sau đây:

1. Nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ trí tuệ và năng lực lãnh đạo

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Lễ khai giảng Lớp bồi dưỡng, cập nhật kiến thức đối với các đồng chí Ủy viên Trung ương Đảng khóa XII, ngày 14/8/2018

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Là người lãnh đạo, là đội tiên phong chiến đấu của giai cấp, đồng thời là lãnh tụ chính trị của cả dân tộc, hơn ai hết, Đảng phải có bản lĩnh chính trị kiên cường, có trí tuệ và có năng lực lãnh đạo. Chiến thắng được các kẻ thù xâm lược, giải phóng được đất nước là nhờ Đảng ta có bản lĩnh chính trị kiên cường

và có trí tuệ tiên phong. Lúc này, muốn chiến thắng nghèo nàn, lạc hậu, càng cần phải có bản lĩnh và có trí tuệ tiên phong. Việc nâng cao trình độ trí tuệ, tính tiên phong có quan hệ hữu cơ với việc củng cố, nâng cao niềm tin, bản lĩnh, ý chí kiên định lý tưởng cách mạng, đang được đặt ra rất cấp bách. Mọi cán bộ, đảng viên, trước hết là các cán bộ lãnh đạo chủ chốt, phải nhận thức đầy đủ và sâu sắc vấn đề này để có kế hoạch thường xuyên học tập, nâng cao trình độ hiểu biết về mọi mặt, nhất là trình độ tư duy lý luận; trình độ nhận thức, nắm bắt quy luật; trình độ tiếp cận, phân tích, tổng kết thực tiễn; năng lực đề ra quyết sách đúng và tổ chức thực hiện có kết quả đường lối, chủ trương của Đảng.

Vừa qua, Đảng ta đề ra và tổ chức thực hiện bước đầu có kết quả đường lối đổi mới là do Đảng ta đã kế thừa và phát huy được những truyền thống quý báu của Đảng và dân tộc, đổi mới tư duy một cách đúng đắn, vận dụng sáng tạo những nguyên lý lý luận, tổng kết thực tiễn, mở rộng dân chủ, phát huy được trí tuệ của toàn Đảng, toàn dân, nắm bắt được những vấn đề nảy sinh từ cuộc sống. Trong khi kiên định mục tiêu lý tưởng, kiên định những vấn đề có tính nguyên tắc, Đảng ta đồng thời nhấn mạnh phải có ý thức sáng tạo, luôn luôn sáng tạo, dám từ bỏ những cái cũ không còn thích hợp, cả trên lĩnh vực kinh tế cũng như trên lĩnh vực văn hóa, xã hội; cả đối nội và đối ngoại; giải quyết tốt mối quan hệ giữa giai cấp và dân tộc, quốc gia và quốc tế, mở rộng khối đại đoàn kết dân tộc, đoàn kết quốc tế, thêm bạn bớt thù, tập trung sức cho công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước. Nói cách khác, Đảng ta đã nắm vững nguyên tắc và phương pháp biện chứng duy vật; không phiến diện, cực đoan, hoặc giản đơn từ cực này nhảy sang cực kia.

Hiện nay, còn nhiều vấn đề lý luận và thực tiễn phải tiếp tục đi sâu nghiên cứu, làm sáng tỏ, nhất là những vấn đề cụ thể hóa Cương lĩnh, làm rõ định hướng xã hội chủ nghĩa và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta. Nhưng công tác lý luận của ta còn nhiều mặt bất cập. Một số vấn đề chậm được tổng kết, không ít vấn đề mới nảy sinh chưa được cắt nghĩa và trả lời thấu đáo. Đấu tranh phê phán những quan điểm lý luận sai trái nhiều khi chưa kịp thời và thiếu sức thuyết phục cao. Trong khi đó, trình độ tư duy lý luận, trình độ tổng kết thực tiễn của chúng ta nói chung còn hạn chế. Nhận thức, kiến thức, năng lực lãnh đạo của nhiều cấp ủy đảng còn thấp, chưa chuyển kịp theo yêu cầu đổi mới, nhất là trên lĩnh vực quản lý nhà nước, quản lý kinh tế, lãnh đạo sản xuất, kinh doanh. Nếu không đẩy mạnh công tác học tập, nghiên cứu lý luận, đi sâu vào cuộc sống để tổng kết thực tiễn, thì không thể tìm ra câu trả lời cho các câu hỏi đó.

Tổ chức thực hiện các nghị quyết của Đảng cũng là một khâu yếu hiện nay. Không ít nghị quyết rất hay, rất đúng nhưng chưa vào cuộc sống được bao nhiêu, chưa biến thành hiện thực. Nếu không nâng cao năng lực tổ chức thực tiễn thì dù có ra bao nghị quyết thì tình hình cũng không khá lên được; nghị quyết dù hay, dù đúng bao nhiêu rốt cuộc vẫn chỉ là nghị quyết, chỉ nằm trên giấy.

Tổ chức thực hiện bao gồm nhiều việc và tùy thuộc vào trình độ, năng lực của nhiều cấp ủy và cơ quan nhà nước, đặc biệt là tùy thuộc vào trình độ, năng lực cụ thể hóa, thể chế hóa, bố trí cán bộ, năng lực tổ chức điều hành, quản lý, kiểm tra... của các cán bộ có trách nhiệm trực tiếp. Đảng cần tập trung công sức nhiều hơn nữa cho việc đào tạo, bố trí cán bộ, kiểm tra việc thực hiện các nghị quyết của Đảng.

2. Rèn luyện đạo đức cách mạng, chống chủ nghĩa cá nhân

Hoạt động trong điều kiện mới, môi trường xã hội có nhiều yếu tố phức tạp hơn trước, bối cảnh trong nước và thế giới có những diễn biến rất nhanh, các thế lực thù địch lại giăng ra đủ thứ mưu mô và cạm bẫy, việc giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng và lối sống lành mạnh cho cán bộ, đảng viên có ý nghĩa rất quan trọng. Thực tế vừa qua trong đội ngũ cán bộ, đảng viên đã có biểu hiện suy thoái về phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống. Không ít người dao động, giảm sút niềm tin và ý chí chiến đấu, phai nhạt lý tưởng. Tình trạng lợi dụng chức quyền và cương vị công tác để tham nhũng, ăn hối lộ, buôn lậu, làm giàu bất chính có chiều hướng tăng nhanh. Lối sống cá nhân thực dụng, cơ hội, chạy theo danh vị, chức quyền, quan liêu, xa dân diễn ra khá phổ biến. Thậm chí có những người sống quay lưng lại với dân, ăn chơi hưởng lạc sa đọa. Trong khi đó, nhiều cấp ủy và tổ chức đảng không chú ý giáo dục, quản lý, kiểm tra đội ngũ cán bộ, đảng viên. Nếu không kiên quyết khắc phục tình trạng này thì rất dễ làm thoái hóa, biến chất Đảng và Nhà nước, làm xói mòn nghiêm trọng lòng tin của nhân dân.

Mọi cán bộ, đảng viên dù ở cương vị công tác nào cũng phải thấy hết trách nhiệm của mình, không ngừng tự rèn luyện để nâng cao đạo đức cách mạng, khắc phục các thói tệ của chủ nghĩa cá nhân, giữ gìn thanh danh, uy tín của Đảng. Phải thấm nhuần sâu sắc và bền bỉ thực hiện lời dạy của Bác Hồ về giữ gìn đạo đức cách mạng, chống chủ nghĩa cá nhân. Cán bộ càng cao càng phải gương mẫu. Các tổ chức đảng phải có biện pháp giáo dục, bồi dưỡng, kiểm tra, quản lý chặt chẽ mọi hoạt động của cán bộ, đảng viên. Kịp thời biểu dương những cán bộ, đảng viên gương mẫu, đồng thời kiên quyết xử lý nghiêm minh những người hư hỏng, bất kể họ là ai, ở cương vị công tác nào.

3. Củng cố Đảng về tổ chức, đoàn kết thống nhất, có sức chiến đấu cao

Củng cố Đảng về tổ chức bao gồm nhiều việc. Từ xây dựng cơ cấu bộ máy đến xác định chức năng, nhiệm vụ, cơ chế vận hành; từ bố trí cán bộ đến xây dựng phương thức, lề lối làm việc; từ việc thực hiện các nguyên tắc tổ chức đến việc quản lý, kiểm tra hoạt động của các thành viên trong tổ chức. Hiện nay việc nào cũng cấp bách, đặc biệt phải thực hiện tốt nguyên tắc tập trung dân chủ và chấn chỉnh hệ thống tổ chức của Đảng.

Thực hiện tốt nguyên tắc tập trung dân chủ là vấn đề trọng yếu bảo đảm cho Đảng thật sự chặt chẽ về tổ chức, đoàn kết thống nhất và có sức chiến đấu cao. Coi nhẹ hoặc phủ nhận nguyên tắc tập trung dân chủ là làm sai lệch tổ chức đảng từ bản chất; xóa bỏ nguyên tắc tập trung dân chủ là phá hoại sức mạnh Đảng từ gốc. Phải nhận thức thống nhất và có cơ chế cụ thể để thực hiện tốt nguyên tắc này. Kiên quyết đấu tranh với những tư tưởng và hành động sai trái.

Các cấp ủy và tổ chức đảng phải bảo đảm thực hiện đầy đủ các quyền dân chủ của đảng viên. Xây dựng quy chế, quy trình để các đảng viên tham gia trực tiếp vào quá trình hoạch định và tổ chức thực hiện đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng. Cán bộ lãnh đạo, nhất là người đứng đầu cấp ủy phải tôn trọng lắng nghe ý kiến cũng như những việc làm sáng tạo của đảng viên, của cấp dưới; lắng nghe các ý kiến khác nhau trước khi quyết định; thực hiện dân chủ tập thể trong công tác cán bộ. Đấu tranh với những khuynh hướng dân chủ hình thức hoặc dân chủ cực đoan, muốn lợi dụng dân chủ để gây chia rẽ, bè phái, mị dân, theo đuôi quần chúng lạc hậu. Dân chủ chân chính không thể có được nếu thiếu tập trung, thiếu kỷ luật, thiếu trách nhiệm. Dân chủ

không tương dung với độc đoán, chuyên quyền, đồng thời không tương dung với tự do vô chính phủ.

Các tổ chức đảng và đảng viên cần thực hiện đúng quy định: Thiểu số phục tùng đa số, cá nhân phục tùng tổ chức, cấp dưới phục tùng cấp trên, toàn Đảng phục tùng Đại hội đại biểu toàn quốc và Ban Chấp hành Trung ương. Mọi cán bộ, đảng viên, dù ở cương vị công tác nào đều phải có ý thức tổ chức, tự khép mình vào kỷ luật, nói và làm theo nghị quyết, quyết định của Đảng.

Thực hiện nghiêm túc chế độ tự phê bình và phê bình. Chăm lo củng cố sự đoàn kết thống nhất trong Đảng trên cơ sở đường lối chính trị, nguyên tắc tổ chức và tình thương yêu đồng chí. Tập trung giải quyết tình trạng mất đoàn kết ở một số nơi. Kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, tư tưởng kèn cựa địa vị, tranh giành ngôi thứ, lợi lộc, cũng như đầu óc cục bộ, bản vị; bồi dưỡng tình yêu thương đồng chí, tôn trọng lẫn nhau, vì sự nghiệp chung.

Trong việc xây dựng, kiện toàn hệ thống tổ chức, bộ máy của Đảng và hệ thống chính trị, cần quán triệt tư tưởng tích cực, khoa học, đồng bộ, bám sát yêu cầu nhiệm vụ chính trị. Việc xây dựng hệ thống tổ chức không chỉ là việc sắp xếp cơ cấu bộ máy mà còn phải xác định rõ chức năng, nhiệm vụ và quy chế hoạt động của mỗi tổ chức cũng như của toàn hệ thống. Khắc phục tình trạng chồng chéo, chức năng không rõ, trùng lặp công việc; kiên quyết cắt giảm những bộ phận thừa, những khâu trung gian không cần thiết.

Trong hệ thống tổ chức của Đảng, tổ chức cơ sở đảng có vị trí đặc biệt quan trọng. Vừa qua, ở không ít nơi tổ chức cơ sở đảng giảm sút vai trò lãnh đạo, thậm chí có nơi rệu rã, tê liệt. Phải sớm khắc phục tình hình này, củng cố, xây dựng các tổ chức cơ sở đảng, bảo đảm vai trò lãnh đạo ở tất cả mọi cơ sở. Chấn chỉnh và cải tiến sinh hoạt Đảng, bố trí đúng cán bộ cốt cán - những người

có năng lực, giữ gìn phẩm chất, được nhân dân tín nhiệm; đồng thời làm tốt công tác đảng viên, kể cả việc phát triển đảng viên mới đúng tiêu chuẩn, thật sự có chất lượng.

4. Tăng cường mối liên hệ giữa Đảng với nhân dân

Liên hệ với nhân dân là quy luật tồn tại, phát triển và hoạt động của Đảng, là nhân tố quyết định tạo ra sức mạnh của Đảng. Đây là mối quan hệ “tin cậy lẫn nhau”, “tín nhiệm lẫn nhau” như Lênin nói. Nhân dân tin ở Đảng, ủng hộ Đảng, theo Đảng làm cách mạng. Còn Đảng làm hết sức mình để phục vụ nhân dân, phát huy vai trò và khả năng sáng tạo không bao giờ cạn của nhân dân. Sở dĩ nhân dân tin theo Đảng là bởi nhân dân thấy Đảng luôn luôn phấn đấu hy sinh cho lợi ích của nhân dân; mục đích, lý tưởng của Đảng hoàn toàn phù hợp với ý nguyện của nhân dân.

Bảy mươi năm lãnh đạo nhân dân tiến hành cách mạng, Đảng ta luôn luôn gắn bó chặt chẽ với nhân dân, được nhân dân cử mang, che chở, giúp đỡ hết lòng. Và chính nhờ thế mà Đảng có đủ khả năng và sức mạnh lãnh đạo cách mạng vượt qua mọi khó khăn, chiến thắng mọi kẻ thù, dù đó là kẻ thù hung bạo nhất. Liên hệ mật thiết với nhân dân là một truyền thống tốt đẹp của Đảng và là bài học lớn của cách mạng Việt Nam.

Ngày nay, trong điều kiện mới, với quy mô, tầm vóc to lớn của cách mạng, với vai trò và trình độ ngày càng cao của nhân dân, với vị thế mới của mình, Đảng ta có thêm điều kiện thuận lợi để mở rộng và tăng cường mối liên hệ với nhân dân. Nhưng mặt khác, với tính chất và phương thức lãnh đạo mới, mối liên hệ giữa Đảng và nhân dân cũng có những đòi hỏi cao hơn và đang đứng trước những thử thách rất phức tạp. Ngoài những nỗ lực phấn đấu để vượt qua khó khăn khách quan, Đảng phải cố gắng

rất nhiều để khắc phục những khuyết điểm chủ quan, như tình trạng quan liêu, mệnh lệnh, cửa quyền trong một số cơ quan lãnh đạo và quản lý; những hiện tượng hư hỏng, sa sút về đạo đức, lối sống trong một số cán bộ, đảng viên, nhất là những hiện tượng tham nhũng, sách nhiễu dân, lợi dụng chức quyền để đục khoét, vơ vét của dân, trù dập, ức hiếp quần chúng. Chính những thói tệ này đang là điều nhức nhối, làm cho quần chúng bất bình; một số nơi dân đã quay lưng lại với cán bộ, đảng viên và tổ chức đảng. Đây là điều rất đau xót và rất đáng báo động.

Để đổi mới công tác quần chúng của Đảng, củng cố và tăng cường mối quan hệ máu thịt giữa Đảng và nhân dân, Đảng và Nhà nước ta phải làm rất nhiều việc cụ thể và thiết thực: Chăm lo đầy đủ và sâu sắc đến đời sống của nhân dân; đề ra chủ trương, chính sách hợp lòng dân, bảo vệ lợi ích chính đáng của nhân dân; thật sự tôn trọng và phát huy quyền làm chủ của nhân dân; xây dựng và chỉnh đốn Đảng, cơ quan nhà nước thật sự trong sạch, vững mạnh; làm tốt công tác tư tưởng chính trị trong nhân dân; đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng; khắc phục những hiện tượng thoái hóa, tiêu cực trong cán bộ, đảng viên, làm lành mạnh các quan hệ xã hội... Điều quan trọng quyết định là phải thấm nhuần và quán triệt sâu sắc tư tưởng Hồ Chí Minh về quan điểm quần chúng, đi đúng đường lối quần chúng và làm tốt công tác dân vận.

Các cấp ủy và tổ chức đảng cần động viên, tổ chức và tạo điều kiện thuận lợi để nhân dân thường xuyên tham gia các công việc của Đảng, đóng góp ý kiến xây dựng các chủ trương, chính sách của Đảng; giám sát, phê bình cán bộ, đảng viên; giới thiệu những người xứng đáng để bầu vào các cơ quan lãnh đạo của Đảng và Nhà nước; giới thiệu những người đủ tiêu chuẩn để kết nạp vào đội ngũ của Đảng; giúp tổ chức đảng làm tốt công tác

kiểm tra, phát hiện, đấu tranh với những hành vi tham nhũng, tiêu cực...

5. Chăm lo xây dựng đội ngũ cán bộ, bảo đảm sự phát triển liên tục của cách mạng và sự bền vững của chế độ, của đất nước

Thực tiễn những năm gần đây càng chứng minh sâu sắc chân lý: cán bộ đóng vai trò quyết định; công tác cán bộ là công tác đặc biệt quan trọng, nhưng cũng rất phức tạp, khó khăn; cả thành tựu và yếu kém, tồn tại đều phản ánh chất lượng của đội ngũ cán bộ. Là đảng cầm quyền, trong điều kiện phức tạp hiện nay, Đảng càng phải đặc biệt chăm lo công tác cán bộ; chăm lo cán bộ cho cả hệ thống chính trị, cho toàn xã hội, trên tất cả các lĩnh vực.

Phải đổi mới quan niệm và phương pháp tiến hành công tác cán bộ theo hướng thật sự dân chủ, tập thể, kết hợp với tập trung thống nhất theo một quy trình chặt chẽ.

Trên cơ sở nắm vững quan điểm giai cấp, có chính sách đoàn kết, tập hợp rộng rãi các loại cán bộ ở tất cả các thành phần kinh tế, đào tạo, vun trồng và trọng dụng mọi nhân tài của đất nước, kể cả những người Việt Nam định cư ở nước ngoài. Phải có chính sách thu hút nhân tài, bảo vệ trí tuệ, chất xám của dân tộc; tránh lãng phí, bỏ phí chất xám.

Thực hiện trẻ hóa đội ngũ cán bộ, đồng thời kết hợp tốt ba độ tuổi, bảo đảm tính liên tục, tính kế thừa và phát triển trong đội ngũ cán bộ, biết khai thác mặt mạnh của mỗi loại cán bộ để bổ sung cho nhau.

Đào tạo, bồi dưỡng cán bộ toàn diện, cả về phẩm chất, trình độ, năng lực; cả về cán bộ lãnh đạo, cán bộ quản lý, các chuyên gia, các nhà doanh nghiệp, trước hết là các cán bộ chủ chốt ở các cấp. Mọi cán bộ phải thường xuyên rèn luyện, trau dồi phẩm chất

cách mạng, gương mẫu trong đạo đức, lối sống, tuyệt đối trung thành với sự nghiệp của Đảng, của dân tộc, kết hợp hài hòa lợi ích riêng và lợi ích chung; khi lợi ích riêng mâu thuẫn với lợi ích chung thì phải biết đặt lợi ích chung lên trên hết, trước hết... Chính đây là cái tạo nên uy tín của cán bộ, tạo nên uy tín của Đảng. Quần chúng nhân dân rất tinh tường, ai gương mẫu, giữ gìn, biết hy sinh vì lợi ích chung; ai lười biếng, tắc trách, tham nhũng, hư hỏng, quần chúng nhân dân đều biết cả.

Việc sử dụng, bố trí cán bộ cần theo đúng tiêu chuẩn, đúng sở trường cán bộ. Đề bạt, bổ nhiệm đúng lúc, giao việc đúng tầm, có cơ chế, chính sách khuyến khích cán bộ không ngừng phấn đấu vươn lên đảm nhiệm các công việc cao hơn, cống hiến được nhiều hơn. Đồng thời kiên quyết xử lý những cán bộ vi phạm kỷ luật, pháp luật; thay thế kịp thời những người yếu kém, không hoàn thành nhiệm vụ. Phát huy tốt đội ngũ cán bộ hiện có; bồi dưỡng, đào tạo cán bộ theo yêu cầu mới; tạo nguồn cán bộ cho lâu dài.

Trong điều kiện hòa bình xây dựng, lo làm ăn kinh tế, quan hệ trực tiếp với những người nước ngoài, nhiều cán bộ tiếp xúc với tiền, với hàng, rất dễ bị lợi ích vật chất, tiền tài quyến rũ, kẻ địch thực hiện âm mưu mua chuộc, lôi kéo, khống chế cán bộ, hòng phá vỡ ta từ bên trong, từ chính đội ngũ cán bộ hoặc con em, người thân của cán bộ. Vì vậy, phải đề cao cảnh giác, có biện pháp tích cực và chủ động bảo vệ cán bộ, làm tốt công tác giáo dục, rèn luyện, quản lý cán bộ.

Những công việc trên đây nếu được thực hiện tốt chắc chắn Đảng ta sẽ có bước tiến bộ mới, ngày càng trong sạch, vững mạnh, đáp ứng được yêu cầu, nhiệm vụ của thời kỳ mới, xứng đáng với niềm tin yêu và mong đợi của nhân dân.

**TĂNG CƯỜNG XÂY DỰNG ĐẢNG - YẾU TỐ QUAN TRỌNG
TRONG VIỆC XÂY DỰNG NHÀ NƯỚC PHÁP QUYỀN
VÀ NỀN KINH TẾ THỊ TRƯỜNG ĐỊNH HƯỚNG
XÃ HỘI CHỦ NGHĨA***

*Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Phú Trọng phát biểu khai mạc Phiên họp thứ 3,
Ủy ban Thường vụ Quốc hội khóa XII, ngày 11/10/2007*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Năm 2007, Đảng bộ cơ quan Văn phòng Quốc hội đã hoàn thành tốt nhiệm vụ chính trị và được cấp trên đánh giá cao. Năm 2007 và nhiều năm qua, Đảng bộ liên tục được công nhận là Đảng bộ trong sạch, vững mạnh; đại bộ phận đảng viên đều gương mẫu hoàn thành tốt nhiệm vụ của mình.

* Bài đăng trên Tạp chí *Nghiên cứu lập pháp*, số tháng 3/2008.

Tuy nhiên, chúng ta cũng cần thấy rõ những yếu kém, rút ra được những bài học kinh nghiệm để sắp tới làm tốt hơn nữa nhiệm vụ của Đảng bộ cũng như làm tốt hơn nữa công tác xây dựng Đảng.

Để góp phần triển khai thực hiện phương hướng, nhiệm vụ công tác năm 2008, với tư cách là một đảng viên trong Đảng bộ, tôi xin góp thêm một số ý kiến để các đồng chí tham khảo.

Thứ nhất, xin kiến nghị Đảng ủy, Đảng bộ cần dành nhiều công sức, thời gian hơn nữa chăm lo cho công tác xây dựng Đảng. Mặc dù vừa qua, chúng ta đã làm tốt công tác này, nhưng e rằng nhận thức còn chưa thật sâu sắc, chưa dành thời gian và công sức đúng mức cho nhiệm vụ này. Không phải ngẫu nhiên mà Đảng ta đã xác định xây dựng Đảng lúc nào cũng quan trọng và lúc này lại càng đặc biệt quan trọng. Nó có ý nghĩa như một nhiệm vụ then chốt (phát triển kinh tế là trung tâm, xây dựng Đảng là then chốt), một nhiệm vụ chính trị sống còn trong giai đoạn hiện nay. Càng nghĩ càng thấm thía, xây dựng Đảng quả là vấn đề hết sức quan trọng. Đã từ lâu, V.I. Lênin nói rằng: “Hãy cho chúng tôi một tổ chức những người cách mạng, và chúng tôi sẽ đảo ngược cả nước Nga lên!”¹. Bác Hồ của chúng ta cũng nói rằng, muốn tiến hành cách mạng trước hết phải có Đảng “để trong thì vận động và tổ chức dân chúng, ngoài thì liên lạc với dân tộc bị áp bức và vô sản giai cấp mọi nơi”². Trong thời đại ngày nay, hầu hết các nước trên thế giới từ nước lớn đến nước nhỏ, đều có đảng lãnh đạo. Từ các nước giáp chúng ta như Trung Quốc, Lào, Campuchia đến các nước ở xa ta như Nga, Mỹ, Anh, Nhật Bản, Pháp, Đức, Ấn Độ, Indônêxia... dù một đảng hoặc hai đảng,

1. V.I. Lênin: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.162 (B.T).

2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.289 (B.T).

hoặc nhiều đảng liên minh với nhau, nhưng dứt khoát phải có đảng lãnh đạo, vì mọi vấn đề trọng đại của đất nước không thể do cá nhân quyết định mà phải do một tập thể có trí tuệ quyết định. Vậy đảng là gì? *Đảng là tổ chức chính trị của những người cùng chung một chí hướng, thuộc cùng một giai cấp, tầng lớp hoặc liên minh giai cấp, tầng lớp đấu tranh thực hiện lý tưởng, mục tiêu của mình.* Xây dựng Đảng là gì? *Xây dựng Đảng là xây dựng tổ chức và con người để bảo đảm thực hiện thắng lợi sự nghiệp và mục tiêu lý tưởng của Đảng đó.* Tôi nghĩ xây dựng Đảng là vô cùng quan trọng cả về lý luận và thực tiễn. Ở nước ta trong giai đoạn hiện nay, công tác xây dựng Đảng lại càng quan trọng, bởi ba lý do sau đây:

Một là, nhiệm vụ chính trị của chúng ta rất nặng nề, có nhiều vấn đề mới đặt ra chưa có tiền lệ, hết sức phức tạp và khó khăn. Đó là phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa như thế nào? Kinh tế thị trường vận hành theo quy luật của thị trường nhưng phải đảm bảo công bằng xã hội, không xa rời định hướng xã hội chủ nghĩa. Chúng ta tiến hành công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện hội nhập kinh tế quốc tế, làm sao vừa hội nhập kinh tế quốc tế lại vừa giữ được độc lập, tự chủ? Nghe tưởng như mâu thuẫn, nhưng trong thực tế chúng ta đã phải xử lý các mối quan hệ cực kỳ khó khăn. Tình hình quốc tế đang thay đổi, trước đây có hai phe, bạn - thù rõ rệt, bây giờ đan xen nhau, không rõ, quan hệ với anh này lại đụng đến anh kia, “đụng lòng đất mất lòng đồ”, xử lý các mối quan hệ vô cùng phức tạp. Trước kia, mình chưa phải là uỷ viên không thường trực Hội đồng Bảo an Liên hợp quốc, nhưng bây giờ đã ngồi vào ghế đó rồi thì phải xử lý các mối quan hệ quốc tế như thế nào, không thể chỉ trả lời chung chung được... Rõ ràng, ngày xưa, có cái khó của ngày xưa, bây giờ có cái khó của bây giờ, đòi hỏi phải có đủ trình độ, trí tuệ, sự hiểu biết thực tiễn,

không chỉ hiểu biết trong nước mà còn phải hiểu biết quốc tế, nắm vững luật pháp quốc tế, nắm vững những điều chúng ta đã ký kết với quốc tế, đồng thời lại phải giữ được độc lập tự chủ, ta vẫn là ta chứ không ai “hòa tan” ta được.

Riêng về lĩnh vực hoạt động của Quốc hội, xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa là thế nào? Pháp quyền và xã hội chủ nghĩa, không tam quyền phân lập nhưng có sự phân công rành mạch và bảo đảm tính độc lập tương đối. Chỉ một Đảng lãnh đạo, dứt khoát không đa nguyên đa đảng, phải xử lý như thế nào?... Ở đây đòi hỏi bản lĩnh chính trị, sự trung thành tuyệt đối, không được dao động, đồng thời phải có trí tuệ, xử lý khôn khéo, thông minh.

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu tại Hội nghị lấy ý kiến nhận xét và tín nhiệm của cử tri nơi cư trú đối với người ứng cử đại biểu Quốc hội khóa XV nhiệm kỳ 2021 - 2025 tại phường Nguyễn Du, quận Hai Bà Trưng, Thành phố Hà Nội, ngày 30/3/2021

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Hai là, Đảng ta đã nhiều lần phân tích, đánh giá là hiện nay tình hình Đảng ta và công tác xây dựng Đảng bên cạnh những mặt tốt, cũng còn không ít yếu kém, khuyết điểm. Trình độ đã đáp ứng được yêu cầu chưa? Phẩm chất đạo đức thế nào? Tham nhũng, tiêu cực hình như càng nói chống thì càng phình ra; quan hệ với dân thì hình như có chiều xa cách, uy tín giảm sút, nhận định như vậy có đúng không? Và nếu thế thì làm sao đủ sức chiến đấu, làm sao có đủ niềm tin, lại cộng thêm những dao động về lý tưởng nữa! Có người nói bây giờ có tình trạng “chán Đảng, khô Đoàn, nhạt chính trị”, chỉ có chuyên môn và làm kinh tế thôi, có đúng không? Cho nên, yêu cầu đặt ra đối với chúng ta là rất lớn, sức ta chưa đáp ứng được nhiều, dù vừa qua đã rất cố gắng.

Ba là, sự chống phá quyết liệt của các thế lực thù địch. Hằng ngày chúng ta đều thấy, khi đọc báo, nghe tin chúng ta đều thấy. Người ta khen mình có khi mình lo, vì khen ta đang đi “đúng hướng” và ca ngợi hết lời, nhưng cứ sử dụng con bài dân chủ, nhân quyền, tôn giáo khĩa vào chúng ta. Người ta tuyên bố thẳng thừng rồi chứ không còn úp úp mở mở; họ nói thẳng là họ đã thua Việt Nam trên chiến trường, tiêu tốn hơn 1.000 tỉ đôla, bây giờ không thể để Đảng Cộng sản Việt Nam yên vị trên đất nước này được; họ đã thua trên chiến trường thì bây giờ phải thắng trong thị trường. Người ta tìm mọi cách để “diễn biến” và làm cho chúng ta “tự diễn biến”, thông qua ngoại giao, thông qua kinh tế, thông qua hợp tác, v.v.. Mặt tích cực trong hợp tác thì ta khỏi nói, nhưng có phải tất cả mọi sự hợp tác đều là vô tư, trong sáng, có phải thực sự lành mạnh không, hay qua hợp tác lại nhằm mục đích gì? Tại sao họ nói thẳng ra là phải làm “xanh hóa những cái đầu đỏ”, phải “dùng cộng sản con để diệt cộng sản bố”, chia rẽ từ trong nội bộ ta. Rêu rao trong Trung ương, trong Bộ Chính trị có phe này, phái khác, chia rẽ Đảng với Nhà nước; chia rẽ Đảng,

Nhà nước với dân, kích động mặt này, mặt khác, nguy hiểm vô cùng. Người ta muốn xen ngay vào đường lối, vào chính sách, vào luật pháp, vào công tác tổ chức cán bộ. Tại sao người ta quan tâm đến mình nhiều thế, nhất là trước mỗi kỳ đại hội Đảng, trước mỗi lần bầu cử Quốc hội, kiện toàn các cơ quan lãnh đạo Nhà nước; họ tung ra đủ chuyện này, chuyện nọ. Có phải tất cả đều là thật lòng, tốt bụng với chúng ta? Đương nhiên, về mặt tốt ta biết cả rồi và rất cảm ơn, hoan nghênh, ai giúp Việt Nam lúc này cũng quý và ta đang kêu gọi đầu tư, muốn làm được nhiều hơn nữa, mời vào đầu tư nhiều hơn nữa, nhưng phải chăng chỉ có mặt tốt, một chiều như thế thôi?

Tôi xin nói gọn lại có ba lý do như vậy để nhấn mạnh rằng, lúc này càng không được chủ quan, mất cảnh giác, lơ là xây dựng Đảng, kể cả hiện tại và lâu dài. Không phải ngẫu nhiên mà từ Đại hội X đến nay, mấy Hội nghị Trung ương đều tập trung rất nhiều vào nội dung xây dựng Đảng, ngoài vấn đề về kinh tế, về văn hóa và một số mặt khác. Trung ương bàn và ra nghị quyết về công tác tư tưởng lý luận, về đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng, về nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng; phát động Cuộc vận động “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”; đẩy mạnh công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, không chỉ bằng chủ trương, bằng luật pháp, bằng cả hệ thống tổ chức nữa và đang chỉ đạo quyết liệt. Đó chính là xây dựng Đảng, xây dựng Nhà nước, xây dựng hệ thống chính trị. Một mặt phát huy cao độ dân chủ, không dân chủ không được, đó là xu thế tất yếu của thời đại; dân chủ là bản chất, là linh hồn của chủ nghĩa xã hội; nhưng mặt khác, phải hiểu thế nào cho đúng về dân chủ để không chệch hướng. Điều đó không có gì mâu thuẫn.

Với những lý do như thế, tôi rất mong Đảng ủy, Đảng bộ chúng ta sắp tới quan tâm nhiều hơn nữa đến công tác xây dựng Đảng, dành nhiều thời gian, công sức hơn nữa cho công tác xây dựng Đảng. Vừa qua, chúng ta đã quan tâm nhưng xem đã đủ mức chưa, sinh hoạt chi bộ bàn về Đảng được bao nhiêu, công tác lãnh đạo của Đảng ủy chúng ta bàn được bao nhiêu? Nói về xây dựng Đảng là xây dựng về tư tưởng, về tổ chức, về cán bộ. Vậy chúng ta đã có chủ trương gì về công tác tư tưởng, làm quy hoạch cán bộ như thế nào, công tác tổ chức như thế nào, tâm tư nguyện vọng của cán bộ, đảng viên chúng ta hiểu hết chưa. Nếu nói chung chung và nhận định cơ bản là tốt thì dễ thôi, nhưng đi sâu vào nội tình của từng nơi thì chắc là còn nhiều việc phải làm để xây dựng con người và xây dựng tổ chức, bảo đảm thực hiện nhiệm vụ chính trị.

Thứ hai, tôi xin kiến nghị Đảng bộ chú ý hơn nữa việc nâng cao tính chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng và công tác cán bộ, đảng viên. Khi chuẩn bị Văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc lần thứ X, thảo luận trong Hội đồng Lý luận Trung ương (năm 2004) cũng có đồng chí nói là lúc này “đánh đấm” gì mà nêu tính chiến đấu. Nâng cao năng lực lãnh đạo thì đúng, nhưng chiến đấu với ai, mình có hung hăng quá không? Chủ đề của Đại hội X là nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng, phát huy sức mạnh toàn dân tộc, đẩy mạnh toàn diện công cuộc đổi mới để đưa nước ta sớm ra khỏi tình trạng kém phát triển. Đại hội đã thảo luận và thấy cần thiết phải khẳng định tính chiến đấu. Mới đây nhất, ngay tuần trước họp Hội nghị Trung ương 6 bàn chuyên đề nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của tổ chức cơ sở đảng và cán bộ, đảng viên, trong thảo luận cũng có ý kiến nêu

có nên dùng chữ “sức chiến đấu không”? Cũng với cách nghĩ là bây giờ có còn chiến tranh nữa đâu mà phải nói chiến đấu. Bộ Chính trị đã giải trình một lần nữa là: phải nói cả hai về *nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu*, đương nhiên trong năng lực lãnh đạo cũng phải có sức chiến đấu, trong sức chiến đấu cũng phải có năng lực lãnh đạo thì mới chiến đấu được. Chiến đấu ở đây không phải chỉ hiểu đơn thuần là chiến đấu với kẻ thù, mà chiến đấu với tình trạng trì trệ, không phát triển; chiến đấu với việc làm sai trái; chiến đấu với chính bản thân mình để vượt lên những biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân; chiến đấu chống lại những âm mưu, thủ đoạn chống phá của các thế lực thù địch. Không phải chỉ từng cá nhân cán bộ, đảng viên chiến đấu mà cả tổ chức cũng phải nâng cao tính chiến đấu.

Chúng ta đã nói nhiều về chống tham nhũng nhưng có thấy mấy chi bộ phát hiện ra đâu. Khi bình chọn cuối năm thì hầu hết đảng viên là đủ tiêu chuẩn và chi bộ trong sạch, vững mạnh, nhưng đơn thư tố cáo thì rất nhiều và tình trạng tham nhũng có cả ở đấy. Điều đó có nghĩa gì? Do vậy, đòi hỏi một phẩm chất chính trị, năng lực lãnh đạo nhưng phải có dũng khí chiến đấu, tính đảng cao.

“ Chiến đấu ở đây không phải là “đấm đá”, đây là đấu tranh chống lại những tiêu cực, những cản trở sự phát triển của chúng ta ngay từ trong Đảng và trong xã hội, trong mỗi con người chúng ta ”

Bây giờ liên hệ trong từng chi bộ, từng con người xem tính chiến đấu đã đủ mức chưa. Nói là tự phê bình và phê bình chứ vẫn ca ngợi nhau là chính, chưa nhìn thẳng vào sự thật, chưa dám nói thẳng, cũng e dè, nể nang với trăm thứ lý do, nhất là sợ bị trù dập, cho nên cứ bưng bít

thế thôi, đúng không bảo vệ, sai không dám đấu tranh, “quan bảy cũng ừ, quan tư cũng gật”. Trung bình chủ nghĩa không vươn lên là kém tính chiến đấu. Đó là nhiệm vụ chung của toàn Đảng, nhưng đối với Đảng bộ chúng ta, tôi xin kiến nghị phải chú ý thêm tính chiến đấu với nhiều biện pháp và nhất là mỗi con người phải chiến đấu với chính mình.

Ngày xưa, khi đồng chí Tố Hữu ở trong tù đã phải tự đấu tranh với mình, dằn vặt giữa cái sống, cái chết đã đành, nhưng đấu tranh giữa chủ nghĩa tập thể với chủ nghĩa cá nhân trong con người mình cũng quyết liệt lắm, như thể hiện trong bài thơ *Con cá, chột nửa*:

“Ăn đi vài con cá,
Dăm bảy cái chột nửa,
Có ai biết ai ngờ
Thế vẫn tròn danh dự”.

Mình nhịn đói, tuyệt thực để đấu tranh với địch, nhưng khi nó đưa thức ăn đến, có sức cảm dỗ vô cùng, ăn một tí có ai biết đâu. Nhưng suy nghĩ mãi, lưỡng lự, rồi lắc đầu, mặc dù không ai biết nhưng vẫn không làm thế được... Đấu tranh với mình gian khổ lắm chứ. Trong điều kiện hiện nay, cán bộ, đảng viên chúng ta đi công tác nước ngoài khắp mọi nơi, ai quản lý, ai biết; giao dịch với nước ngoài ai biết, làm sao để không bị co kéo, mua chuộc? Trong xây dựng cơ bản, trong mua sắm, biết bao nhiêu thứ phết, phẩy, phần trăm, những thứ không thành văn. Vậy làm sao để không bị cảm dỗ, không bị sa ngã?

Cho nên phải làm sao để có tính chiến đấu, chiến thắng được mọi thứ cảm dỗ trong từng công việc một. Đó là ý thứ hai tôi xin kiến nghị.

Thứ ba, xây dựng Đảng là vấn đề rất khó, vì vừa phải xây dựng tổ chức, vừa phải xây dựng con người. Mà *con người*, thì như

Goóccki nói: “Hai tiếng ấy vang lên kiêu hãnh làm sao”. Nhưng *con người*, như tục ngữ ta nói cũng đủ thú, ta biết con người là thế nào rồi, “miếng ăn là miếng tồi tàn, mất ăn một miếng thì lộn gan lên đầu”! Nhìn người khác thấy khuyết điểm thì rất rõ, nhìn khuyết điểm của chính mình thì rất khó; nhìn mình bao giờ cũng thấy hay hơn, giỏi hơn người khác, nhưng lại bị thiệt hơn người khác; còn người khác thì kém mình mà lại được hưởng hơn mình, cho nên mới có những tâm tư này khác, mặc dù cũng có tâm tư chính đáng, nguyện vọng chính đáng.

Vì vậy, *muốn xây dựng Đảng tốt, từng tổ chức tốt thì từng con người phải tốt*. Tốt trước hết ở đây là tự giác, không tự giác thì cực kỳ khó. Cơ quan nào cũng bảo nơi khác tham nhũng chứ cơ quan mình có tham nhũng đâu? Tại sao có bệnh thành tích chủ nghĩa? Từng con người một cho là tốt cả, nhưng trong dân không chấp nhận. Kiểm điểm phê bình cuối năm cũng qua loa, thành tích là cơ bản. Cho nên sự tự giác của mỗi người chúng ta là rất quan trọng.

Vừa rồi, nhân dân phản ánh về phong trào “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh”. Nói chung là rất tốt, nhiều đồng chí nói rất hay, kể chuyện rất xúc động. Ban chỉ đạo cũng chọn người nào nên đi nói, bởi vì nói hay mà nhìn vào bản thân không phải thế thì khó rồi, cho nên từng người phải gương mẫu. Đảng viên phải tiên phong, gương mẫu thì nói người khác mới nghe, chứ nói đấu tranh rất mạnh nhưng bản thân “chân mình còn lấm bê bê, lại cầm bó đuốc đi rê chân người” thì người ta không chịu.

Mặc dù các đồng chí đã biết, nhưng qua công tác thực tiễn, tôi xin góp thêm một số ý kiến như thế để các đồng chí tham khảo, với mong muốn là tổ chức đảng của chúng ta trong sạch, vững mạnh thật sự; từng cán bộ, đảng viên tiên phong, gương mẫu thật sự, để nhân dân nhìn vào, quần chúng nhìn vào. Rất mong được các đồng chí quan tâm.

QUYẾT TÂM CAO, BIỆN PHÁP QUYẾT LIỆT, TẠO BƯỚC CHUYỂN BIẾN RÕ RỆT TRONG CÔNG TÁC XÂY DỰNG ĐẢNG*

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị cán bộ toàn quốc quán triệt, triển khai thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay”, ngày 27/02/2012

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

* Trích phát biểu tại Hội nghị cán bộ toàn quốc quán triệt, triển khai thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay”, ngày 27/02/2012. Bài đăng trên Tạp chí *Cộng sản*, số 833, tháng 3/2012.

Từ trước đến nay, Đảng ta luôn luôn quan tâm đến công tác xây dựng Đảng. Đã có không ít các nghị quyết, chỉ thị, kết luận của Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư về xây dựng Đảng. Các Cương lĩnh, Văn kiện Đại hội Đảng toàn quốc đều có đề cập đến công tác xây dựng Đảng; có đại hội có báo cáo riêng về xây dựng Đảng. Chỉ tính từ Đại hội VI đến nay, Ban Chấp hành Trung ương đã ban hành 8 nghị quyết, Bộ Chính trị ban hành 6 nghị quyết chuyên đề về xây dựng Đảng. Ban Bí thư khóa VII đã chỉ đạo tiến hành tổng kết 20 năm xây dựng Đảng thời kỳ 1975 - 1995; Ban Bí thư khóa IX chỉ đạo tổng kết một số vấn đề lý luận và thực tiễn 20 năm đổi mới (1986 - 2006), trong đó có phần về xây dựng Đảng.

Đã có nhiều nghị quyết về xây dựng Đảng như vậy, tại sao lần này Trung ương lại phải bàn và ra nghị quyết về xây dựng Đảng nữa?

Theo tôi có 4 lý do:

Một là, vai trò lãnh đạo của Đảng và công tác xây dựng Đảng luôn luôn có ý nghĩa cực kỳ quan trọng đối với sự nghiệp cách mạng nước ta. Đây là bài học lớn, là kết luận sâu sắc được rút ra qua suốt quá trình hơn 80 năm hoạt động của Đảng ta, đồng thời cũng là lý luận khoa học và kinh nghiệm thực tiễn của nhiều đảng, nhiều nước trên thế giới. Cương lĩnh (bổ sung, phát triển năm 2011) của Đảng ta đã khẳng định: “Sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng là nhân tố hàng đầu bảo đảm thắng lợi của cách mạng Việt Nam”¹. Trước kia đã như vậy, hiện nay đang như vậy, và sau này cũng sẽ vẫn như vậy. Các đảng cộng sản và công nhân quốc tế đã coi sự lãnh đạo của đảng cộng sản là vấn đề có tính nguyên tắc,

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Sđd, t.51, tr.130 (B.T).

có tính quy luật của cách mạng xã hội chủ nghĩa. Bác Hồ cũng đã từng nói: “Đảng có vững cách mệnh mới thành công, cũng như người cầm lái có vững thuyền mới chạy”¹. Sự tan rã của Liên Xô là do nhiều nguyên nhân, nhưng có một nguyên nhân rất cơ bản chính là vì đảng cộng sản lúc đó đã suy thoái, biến chất do quan liêu, tham nhũng, đặc quyền, đặc lợi; một số người lãnh đạo cấp cao của Đảng rơi vào chủ nghĩa xét lại, cơ hội hữu khuynh, mắc sai lầm về đường lối, thậm chí phản bội lại lý tưởng xã hội chủ nghĩa. Đảng đông (21 triệu đảng viên) nhưng không mạnh, mất sức chiến đấu nên khi tình hình xấu xảy ra đã tan rã. Có thể nói, đây là bài học vô cùng sâu sắc và đắt giá mà mỗi cán bộ, đảng viên chúng ta cần phải thấm thía, luôn luôn khắc sâu, ghi nhớ, đừng để đi vào “vết xe đổ” đau xót đó. Đảng Cộng sản Trung Quốc trong cải cách, mở cửa cũng luôn luôn khẳng định dứt khoát phải kiên trì vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản, và trong những lần trao đổi với chúng ta, bạn thường nhấn mạnh không để bị “Tây hóa”, “tha hóa”, “thoái hóa”. Đảng Cộng sản Cuba đang đổi mới từng bước theo đường lối “cập nhật hóa mô hình phát triển kinh tế - xã hội”, cũng kiên quyết khẳng định vai trò lãnh đạo của Đảng Cộng sản, không chấp nhận đa nguyên, đa đảng. Mới đây, Đảng Cộng sản Cuba vừa tổ chức Hội nghị cán bộ toàn quốc về xây dựng Đảng. Trong thời đại ngày nay có lẽ không có nước nào trên thế giới lại không có đảng (dù một đảng hay nhiều đảng) hoặc một tổ chức chính trị tương tự như đảng lãnh đạo.

Thực tế ở nước ta cho thấy, càng đi vào đổi mới, đi vào phát triển kinh tế thị trường, mở cửa, hội nhập lại càng cần phải có sự lãnh đạo của Đảng và coi trọng công tác xây dựng Đảng. Đây là nhân tố bảo đảm thực hiện thắng lợi Cương lĩnh chính trị,

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.51, tr.130 (B.T).

mục tiêu, nhiệm vụ xây dựng chủ nghĩa xã hội, bảo vệ vững chắc thành quả cách mạng, nền độc lập, tự chủ của Tổ quốc ta. Vào thời điểm này, chúng ta càng cần phải khẳng định mạnh mẽ sự lãnh đạo của Đảng, vai trò lãnh đạo của Đảng và ý nghĩa quan trọng của công tác xây dựng Đảng. Vừa qua, cũng có nơi này, nơi khác, lúc này, lúc khác chưa phải đã nhận thức một cách sâu sắc vấn đề này. Hoặc là chỉ nặng về công tác chuyên môn, chưa quan tâm đầy đủ đến công tác xây dựng Đảng; hoặc là có ý nào đó xem nhẹ vai trò lãnh đạo của Đảng, coi nhẹ công tác đảng. Đây đó có người cho rằng, phát triển kinh tế thị trường, nhiều thành phần, mở cửa, hội nhập quốc tế, liên doanh, liên kết với nước ngoài thì cần gì phải có sự lãnh đạo của Đảng. Thậm chí có ý kiến cho rằng, hình như sự lãnh đạo của tổ chức đảng chỉ gây rắc rối thêm, ngáng trở sự phát triển của kinh tế (?).

Hai là, yêu cầu nhiệm vụ chính trị của nước ta hiện nay rất to lớn, nặng nề, khó khăn, đòi hỏi Đảng phải nâng tầm lãnh đạo lên cao hơn nữa, nâng sức chiến đấu mạnh hơn nữa. Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XI của Đảng vừa thông qua *Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội* (bổ sung, phát triển năm 2011); *Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 2011 - 2020* nhằm mục tiêu đến năm 2020 nước ta cơ bản trở thành một nước công nghiệp theo hướng hiện đại và đến giữa thế kỷ XXI trở thành nước công nghiệp hiện đại theo định hướng xã hội chủ nghĩa. Đây thật sự là một cuộc vận động cách mạng toàn diện, sâu sắc và cao cả.

Để thực hiện được các mục tiêu trên, chúng ta phải tiếp tục đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa gắn với phát triển kinh tế tri thức; phát triển nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; xây dựng văn hóa, xây dựng con người, nâng cao đời sống nhân dân, bảo đảm an sinh xã hội; bảo vệ vững chắc độc lập,

chủ quyền quốc gia, bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa; giữ vững an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội; chủ động và tích cực hội nhập quốc tế,... Phải xử lý, giải quyết tốt các mối quan hệ lớn giữa đổi mới, ổn định và phát triển; giữa đổi mới kinh tế và đổi mới chính trị; giữa kinh tế thị trường và định hướng xã hội chủ nghĩa; giữa tăng trưởng kinh tế và phát triển văn hóa, thực hiện tiến bộ và công bằng xã hội; giữa độc lập, tự chủ và hội nhập quốc tế; giữa xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa,... So với trước đây, chưa bao giờ đất nước ta lại triển khai xây dựng, phát triển và mở rộng quan hệ quốc tế với quy mô rộng lớn như hiện nay. Có rất nhiều vấn đề mới đặt ra, đòi hỏi phải được giải đáp và giải quyết, cả về lý luận và thực tiễn; có những vấn đề tưởng chừng như mâu thuẫn, nghịch lý.

Tình hình thế giới lại đang có những diễn biến hết sức mau lẹ, phức tạp, khó dự báo, do có sự tranh chấp giữa các nước lớn, giữa các lực lượng; sự mâu thuẫn, xung đột lợi ích giữa các quốc gia, các giai cấp, các dân tộc, các khu vực; sự biến đổi khí hậu toàn cầu; sự phát triển như vũ bão của cuộc cách mạng khoa học và công nghệ;... Cuộc đấu tranh giữa chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa tư bản, giữa phong trào hòa bình, độc lập dân tộc, dân chủ và tiến bộ xã hội với các thế lực đế quốc cực đoan, hiếu chiến đang diễn ra dưới nhiều hình thức, sắc thái mới, rất quyết liệt. Những mâu thuẫn vốn có của chủ nghĩa tư bản chẳng những không giải quyết được mà ngày càng trở nên sâu sắc. Cuộc khủng hoảng tài chính, suy thoái kinh tế của hệ thống tư bản chủ nghĩa những năm 2008 - 2009 chưa giải quyết xong thì lại đến cuộc khủng hoảng nợ công ở Mỹ và nhiều nước Tây Âu lan tràn từ Ailen, Hy Lạp đến Tây Ban Nha, Bồ Đào Nha, Italia,... Phong trào “Chiếm lấy phố Wall” từ Niu Oóc đã lan khắp các thành phố ở Mỹ, sang cả nhiều nước Tây Âu, Nhật Bản,... Cuộc khủng hoảng nợ

công này được coi là biểu hiện của “lỗi hệ thống”, phản ánh sự bế tắc của chủ nghĩa tư bản, có thể dẫn đến cuộc suy thoái mới của chủ nghĩa tư bản, theo như nhận định và dự báo của nhiều chuyên gia quốc tế. Tình hình Biển Đông, tình hình khu vực châu Á - Thái Bình Dương cũng đang có những diễn biến phức tạp mới,...

Trong tình hình ấy, chúng ta chủ trương thực hiện một đường lối đối ngoại độc lập, hòa bình, hợp tác và phát triển, đa phương hóa, đa dạng hóa, hội nhập ngày càng sâu vào đời sống quốc tế; phải xử lý các mối quan hệ sao cho vừa kiên định về nguyên tắc, vừa mềm dẻo, khôn khéo về phương pháp, sách lược; vừa giữ vững độc lập, chủ quyền của quốc gia, bảo vệ được chế độ chính trị, thành quả cách mạng, vừa tạo được môi trường hòa bình, ổn định để phát triển, xây dựng và bảo vệ đất nước, tránh được sơ hở, tránh bị mắc bẫy, thêm được bạn, bớt được thù, quả thật là không đơn giản. Trong quá trình chuyển đổi phương thức quản lý kinh tế, xã hội và hội nhập quốc tế, có nhiều việc chúng ta phải vừa làm, vừa học, vừa tìm tòi, rút kinh nghiệm và chịu tác động mặt trái của kinh tế thị trường và mở cửa hội nhập. Có không ít vấn đề tác động trực tiếp đến nước ta, vào cả tư tưởng, tình cảm, tâm trạng của cán bộ, đảng viên, nhân dân ta.

Ba là, bản thân Đảng, bên cạnh mặt tích cực, bản chất và truyền thống tốt đẹp được phát huy cũng đang đứng trước nhiều yêu cầu mới và có những hiện tượng tiêu cực, phức tạp mới. Trong điều kiện Đảng cầm quyền, nhiều đảng viên có chức, có quyền, có điều kiện nắm giữ tài sản, tiền bạc, cán bộ;... đất nước lại phát triển kinh tế thị trường, mở cửa hội nhập, nhiều người lo lắng về Đảng, về bản chất Đảng, lo lắng mặt trái của cơ chế thị trường, của hội nhập quốc tế tác động vào Đảng. Bây giờ trong Đảng cũng có sự phân hóa giàu - nghèo, có những người giàu lên rất nhanh, cuộc sống cách xa người lao động; liệu rồi người

giàu có nghĩ giống người nghèo không? Nhà triết học cổ điển Đức L. Phoiobắc đã từng nói rằng, người sống trong lâu đài nghĩ khác người ở trong nhà tranh. Mai kia Đảng này sẽ là đảng của ai? Có giữ được bản chất là đảng cách mạng của giai cấp công nhân, của nhân dân lao động, của dân tộc không? Thực tế đã có bộ phận suy thoái nghiêm trọng về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Có người công khai bày tỏ ý kiến trái với Cương lĩnh, Điều lệ Đảng, làm trái nguyên tắc tổ chức, sinh hoạt đảng, thậm chí có người “sám hối”, “trở cò”; *tình trạng tham nhũng, quan liêu, xa dân, tổ chức không chặt chẽ, nhiều nguyên tắc của Đảng bị vi phạm*. Đây là điều đáng lo ngại nhất và cũng là nguy cơ lớn nhất đối với một đảng cầm quyền, như V.I. Lênin và Bác Hồ đã từng cảnh báo. Chúng ta đã tiến hành công tác xây dựng Đảng thường xuyên, liên tục trong nhiều nhiệm kỳ, với nhiều biện pháp, nhiều cuộc vận động, làm cho Đảng ta ngày càng tiến bộ, trưởng thành; song vẫn còn nhiều hạn chế. Các mặt khuyết điểm, yếu kém chưa khắc phục được bao nhiêu, có mặt còn phức tạp thêm, gây băn khoăn, lo lắng trong cán bộ, đảng viên và nhân dân, tác động tiêu cực vào sức chiến đấu, vai trò lãnh đạo của Đảng. Đây thực sự là những cảnh báo không thể xem thường.

Bốn là, sự chống phá điên cuồng và quyết liệt của các thế lực thù địch, phản động. Âm mưu cơ bản, lâu dài của chúng là xóa bỏ chế độ xã hội chủ nghĩa ở nước ta, xóa bỏ sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản, xóa bỏ chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Để thực hiện được âm mưu cơ bản đó, các thế lực thù địch đã áp dụng lần lượt hết chiến lược này đến chiến lược khác, hết chiến dịch này đến chiến dịch khác, rất kiên trì, kiên quyết, xảo quyệt. “Diễn biến hòa bình” là một chiến lược nằm trong hệ thống chiến lược phản cách mạng của chủ nghĩa đế quốc, là “thủ đoạn hòa bình để giành thắng lợi”. Nhiều chuyên gia và

chính khách phương Tây còn gọi đây là phương pháp “chuyển hóa hòa bình”, “biến đổi hòa bình”, “cách mạng hòa bình” và gần đây là “cách mạng nhung”, “cách mạng màu”, “cách mạng đường phố”,... Trong chiến lược này, hoạt động tư tưởng - văn hóa được họ coi là “mũi đột phá”, là “cây cầu dẫn vào trận địa”, là lĩnh vực hàng đầu làm tan rã niềm tin, gây hỗn loạn về lý luận và tư tưởng, tạo ra khoảng trống để dần dần đưa hệ tư tưởng tư sản vào, rồi cuối cùng xóa bỏ hệ tư tưởng xã hội chủ nghĩa. Chính các nhà tư tưởng của chủ nghĩa đế quốc đã tổng kết: “Có những việc 100 máy bay chiến đấu không thực hiện nổi, nhưng chỉ cần 10 sứ giả lại có thể hoàn thành”; “một đài phát thanh cũng có thể bình định xong một đất nước”. Ngày nay “làn sóng điện đang thay thế thanh gươm; cây bút là phương tiện đi vào trái tim khối óc con người”; “một đôla chi cho tuyên truyền có tác dụng ngang với 5 đôla chi cho quốc phòng”; “kích động vấn đề dân chủ, nhân quyền, dân tộc, tôn giáo là bốn đòn đột phá khâu, bốn mũi xung kích để chọc thủng mặt trận tư tưởng chính trị”.

Thời gian gần đây, các làn sóng chống đối ta về mặt tư tưởng chính trị lại rộ lên, có lúc dồn dập. Có thể là do tình hình thế giới và khu vực có những diễn biến mới; tình hình kinh tế - xã hội nước ta bên cạnh thành tựu lớn cũng xuất hiện những khó khăn và thách thức mới, các tệ nạn xã hội như tham nhũng, hối lộ, ma túy, mại dâm... tiếp tục gia tăng, sự phân hóa giàu - nghèo phát triển. Tình trạng quan liêu, mất dân chủ làm dân bất bình dẫn đến khiếu kiện đông người ở một số nơi phức tạp. Các thế lực thù địch và các phần tử cơ hội chắc chắn đây là cơ hội để họ dấn tới tác động, làm chuyển hóa tình hình, thay đổi đường lối ở nước ta, cho nên họ hoạt động rất điên cuồng với nhiều thủ đoạn và sách lược mới; vừa dùng các lực lượng, phương tiện từ bên ngoài, vừa tận dụng phát triển lực lượng ở trong nước ta để tạo ra sự

“tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, chống đối từ nội bộ Đảng ta, xã hội ta, hòng phá ta từ bên trong phá ra, làm cho “cộng sản tự diệt cộng sản”, “cộng sản con diệt cộng sản bố”. Họ đang cố tìm ra và dựng lên những “ngọn cờ” để chống ta. Một số người cơ hội chính trị, bất mãn cũng lợi dụng các diễn đàn, các mối quan hệ để truyền bá những quan điểm sai trái của mình, liên tiếp viết đơn thư, tài liệu vu cáo, đả kích chế độ ta, tác động vào nhân dân, nhất là thanh niên, sinh viên, văn nghệ sĩ, trí thức,...

Nội dung các quan điểm của họ vẫn là những luận điệu lâu nay các nhà tư tưởng chống cộng đã từng nói và đã từng nhiều lần bị chúng ta phê phán, bác bỏ. Đại thể vẫn là phủ nhận thành tựu của cách mạng; thổi phồng khuyết điểm, tồn tại của chúng ta, bôi đen hiện thực, gieo rắc hoài nghi, phá vỡ niềm tin của nhân dân và cán bộ, quy kết là do đường lối sai, sự lãnh đạo, quản lý yếu kém của Đảng và Nhà nước. Phủ nhận chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; phủ định con đường xã hội chủ nghĩa, định hướng xã hội chủ nghĩa; hạ thấp vai trò lãnh đạo của Đảng, phê phán, đổ lỗi cho Đảng, đòi đa nguyên, đa đảng. Kích động chia rẽ nội bộ, tung ra những luận điệu trong Đảng, trong Trung ương, Bộ Chính trị có phe này, phái kia; bịa đặt, xuyên tạc lịch sử; vu cáo, bôi nhọ một số đồng chí lãnh đạo cao cấp của Đảng và Nhà nước, tìm mọi cách “hạ bệ thần tượng Hồ Chí Minh”,... Những luận điệu của các thế lực thù địch và các phần tử phản động, cơ hội chính trị nói trên tuy không có gì mới, nhưng nó được tung ra, truyền bá vào lúc này là hết sức độc hại, nguy hiểm, gieo rắc hoang mang, nghi ngờ, phân tâm, mất niềm tin trong nội bộ ta, tác động hòng làm đội ngũ ta “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”.

Trong bối cảnh tình hình nêu trên, nếu Đảng ta không giữ được bản chất cách mạng của mình, không thật vững vàng về chính trị, tư tưởng; không thống nhất cao về ý chí, hành động;

không trong sạch về đạo đức, lối sống; không chặt chẽ về tổ chức; không được nhân dân ủng hộ thì không thể đứng vững và đủ sức lãnh đạo đưa đất nước đi lên. Chính vì vậy mà Đảng ta luôn luôn nhấn mạnh *phải đặc biệt coi trọng công tác xây dựng Đảng, coi đây là nhiệm vụ then chốt, nhiệm vụ có ý nghĩa sống còn đối với Đảng ta, chế độ ta. Và đó cũng chính là những lý do giải thích vì sao lần này Ban Chấp hành Trung ương phải tiếp tục bàn và ra Nghị quyết về xây dựng Đảng.*

Tôi nhấn mạnh thêm một số điểm:

1. Về đánh giá tình hình và nguyên nhân

Việc đánh giá tình hình thường rất khó, vì nó tùy thuộc vào chỗ đứng, góc nhìn, cách nhìn, lượng thông tin có được của mỗi người. Thực tế khi thảo luận ở Hội nghị Trung ương và xin ý kiến đóng góp của một số tập thể và cá nhân, có một số ý kiến cho rằng, Đề án chưa thể hiện tinh thần nhìn thẳng vào sự thật, còn né tránh, chưa thấy hết mức nghiêm trọng của những yếu kém, khuyết điểm, tình hình nghiêm trọng hơn nhiều. Một số ý kiến khác lại cho rằng, Đề án nêu phần khuyết điểm quá nặng nề, đen tối, tình hình Đảng không đến mức như vậy; nếu xấu như vậy thì tại sao những năm qua chúng ta tiến hành sự nghiệp đổi mới đạt được những thành tựu to lớn mà cả thế giới thừa nhận, vị thế nước ta trên trường quốc tế ngày càng được nâng cao? Nói thế nào cho khoa học, đúng mức, không nên tự bôi nhọ mình, để kẻ xấu lợi dụng. Nó đang muốn phá vỡ niềm tin, bôi xấu mình thì mình lại tự làm mất uy tín của mình, như thế thì có khác nào tiếp thêm đạn cho địch bắn.

Trung ương yêu cầu cần phải có phương pháp nhìn nhận, đánh giá một cách khách quan, biện chứng, khoa học, nhìn thẳng

vào sự thật, bình tĩnh, không phiến diện, không tô hồng và cũng không bôi đen; chỉ ra cả mặt thành tựu và yếu kém; phân tích toàn diện cả nguyên nhân khách quan và nguyên nhân chủ quan. Thực tế có đến đâu nói đến đấy, không nên thổi phồng, cường điệu một mặt nào.

Với những nguyên tắc phương pháp luận đó, Trung ương đã chỉ rõ, trải qua hơn 80 năm phấn đấu, xây dựng và trưởng thành, vượt qua muôn vàn khó khăn, thử thách, với bản lĩnh của một Đảng cách mạng chân chính, dày dặn kinh nghiệm, luôn gắn bó máu thịt với nhân dân, Đảng ta đã lãnh đạo, tổ chức và phát huy sức mạnh to lớn của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, giành được nhiều thắng lợi vĩ đại trong sự nghiệp cách mạng,... Trong thời kỳ đổi mới, công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng đã đạt được nhiều kết quả tích cực; năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng không ngừng được nâng cao; phương thức lãnh đạo của Đảng từng bước được đổi mới; vai trò lãnh đạo của Đảng được giữ vững; niềm tin của nhân dân với Đảng được củng cố; đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp đã có bước trưởng thành và tiến bộ về nhiều mặt. Đa số cán bộ, đảng viên có ý thức rèn luyện, nâng cao phẩm chất chính trị, đạo đức, lối sống, có ý thức phục vụ nhân dân, được nhân dân tin tưởng. Thành tựu 25 năm đổi mới là thành quả của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân, trong đó có sự đóng góp to lớn của đội ngũ cán bộ, đảng viên.

Hầu hết ý kiến đề nghị là phải khẳng định mạnh mẽ thành tựu, ưu điểm, bản chất tốt đẹp, truyền thống anh hùng của Đảng ta. Phải khẳng định phần lớn cán bộ, đảng viên ta rất tốt; nếu không tốt thì làm gì có thành tựu như bây giờ. Thực tế lịch sử không thể phủ nhận được là, hơn 80 năm qua, Đảng ta đã xác lập, củng cố và ngày càng nâng cao vai trò lãnh đạo, sức mạnh và

uy tín của mình chính là bằng bản lĩnh, nghị lực, trí tuệ, lý luận tiên phong; bằng đường lối đúng đắn mang lại lợi ích thiết thân cho nhân dân, cho dân tộc; bằng sự hy sinh quên mình, phấn đấu không mệt mỏi của đội ngũ cán bộ, đảng viên; bằng một tổ chức đoàn kết chặt chẽ, vững chắc; bằng mối liên hệ máu thịt với nhân dân, được nhân dân hết lòng tin yêu, ủng hộ và bảo vệ. Tổ quốc ta, dân tộc ta chưa bao giờ có được cơ đồ như ngày nay, chưa bao giờ có được vị thế trên trường quốc tế như hiện nay.

Tuy nhiên, Trung ương cũng thẳng thắn vạch ra những hạn chế, yếu kém, khuyết điểm trên cả 3 vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng, chỉ ra tính chất, phạm vi, xu thế và hậu quả của những yếu kém, khuyết điểm đó. Phải nói, về *tính chất*, là nghiêm trọng, kéo dài qua nhiều nhiệm kỳ, chậm được khắc phục; về *phạm vi*, là tương đối phổ biến, có ở các cấp, các ngành (“Một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên, trong đó có những đảng viên giữ vị trí lãnh đạo, quản lý, kể cả một số cán bộ cao cấp, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống”¹); về *xu hướng*, là diễn biến phức tạp, chưa ngăn chặn, đẩy lùi được; về *hậu quả*, là làm giảm sút lòng tin của nhân dân đối với Đảng; làm suy giảm vị trí, vai trò, sức chiến đấu và năng lực lãnh đạo của Đảng; làm tổn hại tới uy tín, thanh danh của Đảng, Nhà nước. Những khuyết điểm đó nếu không được sửa chữa sẽ là thách thức đối với vai trò lãnh đạo của Đảng và sự tồn vong của chế độ ta.

Trên vấn đề thứ nhất, Trung ương đã nghiêm khắc chỉ ra những biểu hiện của sự suy thoái về tư tưởng chính trị và suy thoái về đạo đức, lối sống. Sự suy thoái về tư tưởng chính trị thể hiện ở chỗ: Phai nhạt lý tưởng cách mạng, không kiên định

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương khóa XI*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2012, tr.22 (B.T).

con đường xã hội chủ nghĩa, dao động, thiếu niềm tin, sa sút ý chí chiến đấu, thấy đúng không bảo vệ, thấy sai không đấu tranh, phụ họa theo những nhận thức sai, quan điểm lệch lạc; không còn ý thức hết lòng vì nước, vì dân, không làm tròn bốn phận, chức trách được giao; không thực hiện đúng các nguyên tắc tổ chức, sinh hoạt đảng.

Sự suy thoái về đạo đức, lối sống thể hiện ở chỗ: sống ích kỷ, thực dụng, cơ hội, vụ lợi, hám danh, tham nhũng, lãng phí; bè phái, cục bộ, mất đoàn kết; phong cách quan liêu, xa dân, vô cảm trước khó khăn, bức xúc của dân; lối sống xa hoa, hưởng lạc,... Trong những biểu hiện đó, cán bộ, đảng viên, nhân dân và dư luận xã hội quan tâm nhiều nhất, bức xúc nhất là tình trạng tham nhũng, bè phái, cục bộ, lợi ích nhóm,... ở một bộ phận đảng viên có chức, có quyền, cả trong một số cán bộ cao cấp của Đảng, Nhà nước, đương chức, hoặc thôi chức.

Trên vấn đề thứ hai, Trung ương đã thẳng thắn chỉ ra một số khuyết điểm trong công tác tổ chức, cán bộ. Đội ngũ cán bộ cấp trung ương, cấp chiến lược rất quan trọng, nhưng chưa được xây dựng một cách cơ bản. Công tác quy hoạch cán bộ mới tập trung thực hiện ở địa phương, chưa xây dựng được quy hoạch ở cấp trung ương, dẫn đến sự hẫng hụt, chắp vá, không đồng bộ và thiếu chủ động trong công tác bố trí, phân công cán bộ chưa thật công tâm, khách quan, không vì yêu cầu công việc, bố trí không đúng sở trường, năng lực, ảnh hưởng đến uy tín cơ quan lãnh đạo, sự phát triển của ngành, địa phương và cả nước.

Trên vấn đề thứ ba, Trung ương chỉ ra tình trạng không rõ ràng, rành mạch về thẩm quyền, trách nhiệm cá nhân người đứng đầu cấp ủy, chính quyền, cơ quan, đơn vị, và mối quan hệ với tập thể cấp ủy, chính quyền, cơ quan, đơn vị, ảnh hưởng đến năng lực lãnh đạo của Đảng và hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước.

Nguyên tắc “tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách” trên thực tế ở nhiều nơi rơi vào hình thức do không xác định rõ cơ chế trách nhiệm, mối quan hệ giữa tập thể và cá nhân; khi sai sót, khuyết điểm không ai chịu trách nhiệm. Do vậy, vừa có hiện tượng dựa dẫm vào tập thể, không rõ trách nhiệm cá nhân, vừa không khuyến khích người đứng đầu có nhiệt tình, tâm huyết, dám nghĩ, dám làm; tạo kẽ hở cho các việc làm tắc trách, trì trệ hoặc lạm dụng quyền lực để mưu cầu lợi ích cá nhân.

Về nguyên nhân của yếu kém, khuyết điểm: Trung ương xem xét khá toàn diện, chỉ ra cả nguyên nhân khách quan và nguyên nhân chủ quan, trong đó nguyên nhân chủ quan là chủ yếu. Các nguyên nhân khách quan và chủ quan tác động lẫn nhau, xuyên thấm vào nhau rất phức tạp. Đáng chú ý là:

+ Nguyên nhân về sự thiếu tu dưỡng, rèn luyện, giảm sút ý chí chiến đấu của một bộ phận không nhỏ cán bộ, đảng viên; sa vào chủ nghĩa cá nhân, quên đi trách nhiệm, bốn phận trước Đảng, trước dân; ngại khó, ngại khổ, ngại va chạm, bất chấp đạo lý, dư luận; kỷ luật, kỷ cương không nghiêm; cán bộ lãnh đạo, quản lý không gương mẫu.

+ Nguyên tắc tập trung dân chủ bị buông lỏng, không ít nơi có tình trạng dân chủ hình thức, tập thể là “bình phong” để hợp thức hóa ý kiến của thủ trưởng, mà thực chất là gia trưởng, độc đoán. Nguyên tắc tự phê bình và phê bình thực hiện rất kém, thiếu thẳng thắn, trung thực; xuê xoa, nể nang. Trong hội nghị thì nhất trí nhưng ra ngoài nói khác hoặc không thực hiện. Khi đương chức thì không nói hoặc nói kiểu này, khi nghỉ chức vụ hoặc về hưu lại nói kiểu khác. Khi còn phụ trách thì không được góp ý kiến nhưng khi nghỉ hưu, hoặc chuyển công tác thì có rất nhiều đơn, thư tố cáo. Mặt khác, lại có tình trạng dân chủ không đi đôi với kỷ luật; kỷ cương không nghiêm. Có tình trạng vi phạm

nguyên tắc sinh hoạt đảng, tán phát “tò rôi”, thư nặc danh, đưa tin đồn để nói xấu, đả kích, làm mất uy tín nhau, gây nghi ngờ, chia rẽ nội bộ; thậm chí núp đảng sau xúi quân chúng đấu tranh.

+ Việc nghiên cứu, sửa đổi, ban hành cơ chế, chính sách, pháp luật thích ứng với nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa chưa kịp thời; nhiều văn bản quy định thiếu chế tài cụ thể. Đánh giá, sử dụng, bố trí cán bộ còn nể nang, cục bộ, chưa chú trọng phát hiện và có cơ chế thật sự để trọng dụng người có đức, có tài; không kiên quyết thay thế người vi phạm, uy tín giảm sút, năng lực yếu kém.

+ Công tác tuyên truyền, giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống nhiều khi còn hình thức, chưa đủ sức động viên ý chí cách mạng của cán bộ, đảng viên. Công tác nghiên cứu lý luận còn bất cập, lạc hậu, chưa giải đáp được nhiều vấn đề lý luận - thực tiễn còn vướng mắc hoặc ý kiến khác nhau. Tình trạng lười học tập hoặc học qua loa, đại khái, học đối phó, học cốt để lấy bằng còn xảy ra khá phổ biến.

+ Công tác kiểm tra, giám sát, giữ gìn kỷ cương, kỷ luật ở nhiều nơi, nhiều cấp chưa thường xuyên, ráo riết; đấu tranh với những vi phạm còn nể nang, không nghiêm túc...

Từ sự phân tích trên đây, chúng ta có thể trả lời được câu hỏi mà nhiều người đặt ra là tại sao từ trước đến nay, Đảng đã có nhiều nghị quyết, chỉ thị về xây dựng Đảng, đã chỉ đạo nhiều cuộc vận động đổi mới, chỉnh đốn Đảng nhưng Đảng vẫn còn không ít hạn chế, yếu kém, chưa ngăn chặn, đẩy lùi được. Đó chính là do nguyên nhân chủ quan, do lỗi của chúng ta; do sự yếu kém, thiếu kiên quyết trong công tác giáo dục, lãnh đạo, quản lý; do sự thiếu rèn luyện, tu dưỡng, thực hành liêm chính của một số cán bộ, đảng viên; sự thiếu gương mẫu của một số cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp. Suy đến cùng là do không vượt qua

được *chủ nghĩa cá nhân*. Bác Hồ đã nhiều lần nhấn mạnh rằng, chủ nghĩa cá nhân là kẻ thù hung ác, là giặc nội xâm, nó không mang gươm, mang súng nhưng vô cùng nguy hiểm, gian xảo, xảo quyệt; nó kéo người ta xuống dốc không phanh. Mọi thứ xấu xa, hư hỏng đều sinh ra từ căn bệnh này. Nếu không đánh bại, không quét sạch chủ nghĩa cá nhân thì Đảng ta không thể trong sạch, vững mạnh được, không thể là một đảng cách mạng chân chính hết lòng vì nước, vì dân được.

2. Về các nhiệm vụ và giải pháp

Trên cơ sở xác định 3 nhiệm vụ trọng tâm và cấp bách như đã nêu trên, Trung ương chỉ ra các giải pháp bảo đảm đồng bộ, có trọng tâm, trọng điểm, khả thi, kết hợp “chống và xây”, “xây và chống”, tập trung giải quyết những vấn đề bức xúc, cấp bách nhất. Có 4 nhóm giải pháp: (1) *Nhóm giải pháp về tự phê bình và phê bình, nêu cao tính tiên phong, gương mẫu của cấp trên;* (2) *Nhóm giải pháp về tổ chức, cán bộ và sinh hoạt đảng;* (3) *Nhóm giải pháp về cơ chế, chính sách;* (4) *Nhóm giải pháp về công tác giáo dục chính trị, tư tưởng.*

Tinh thần toát lên trong các nhóm giải pháp đó là cần xác định những việc cần và có thể làm ngay và những việc cần phải có thời gian chuẩn bị, nhất là về xây dựng, ban hành cơ chế, chính sách, để xây dựng kế hoạch, lộ trình thực hiện một cách kiên quyết, khả thi, hiệu quả.

Những việc cần và có thể làm ngay là: Từng cán bộ, đảng viên, trước hết là từng đồng chí Ủy viên Trung ương, Ủy viên Bộ Chính trị, Ban Bí thư tự giác, gương mẫu tự phê bình, kiểm điểm, nhìn lại mình, tự điều chỉnh mình, cái gì tốt thì phát huy, cái gì xấu thì tự gột rửa, tự sửa mình; cảnh giác trước mọi cám dỗ về danh lợi, vật chất, tiền tài, tránh rơi vào vũng bùn của

chủ nghĩa cá nhân ích kỷ. Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư tiến hành kiểm điểm, đánh giá, làm rõ trách nhiệm trong việc lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện các nghị quyết, chỉ thị của Đảng, đẩy mạnh chỉ đạo việc học tập, rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống. Người đứng đầu cấp ủy, tổ chức đảng, cơ quan nhà nước chịu trách nhiệm xây dựng và tổ chức thực hiện kế hoạch giải quyết từng vấn đề cấp bách, những việc cần làm ngay, xác định rõ về công việc, thời gian hoàn thành và người chịu trách nhiệm cụ thể. Nghiêm túc thực hiện Quy định về những điều đảng viên không được làm; đẩy mạnh phòng, chống tham nhũng, lãng phí; xử lý dứt điểm một số vụ việc mà dư luận quan tâm; cải tiến, nâng cao chất lượng việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh.

Đối với *những việc cần phải có thời gian chuẩn bị* thì khẩn trương, nghiên cứu, tổng kết, đề xuất để đi đến quyết định và thực hiện. Ví dụ: Phải khẩn trương đổi mới công tác tổ chức, cán bộ, chế độ sinh hoạt đảng; kiểm tra, giám sát việc tự rèn luyện và giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống cho cán bộ, đảng viên. Hoàn thiện các cơ chế, chính sách, nhất là chính sách đào tạo, bố trí, sử dụng cán bộ cho phù hợp với điều kiện mới. Xây dựng quy định cụ thể về việc thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ, tự phê bình và phê bình, đẩy mạnh thực hiện chất vấn trong Đảng. Xây dựng quy định về thẩm quyền, trách nhiệm của người đứng đầu trong quản lý, sử dụng cán bộ, công chức, gắn với việc tổ chức thực hiện chức trách, nhiệm vụ được giao; có cơ chế giám sát chặt chẽ của tổ chức đảng và nhân dân, kịp thời thay thế những người không hoàn thành nhiệm vụ. Tiếp tục cải cách chế độ tiền lương, nhà ở, bảo đảm cho cán bộ, công chức có mức sống ổn định và có điều kiện để giữ liêm, đồng thời chống đặc quyền, đặc lợi.

Trong các nhóm giải pháp, có một số điểm mới là:

1. Các giải pháp bảo đảm tính đồng bộ, nhưng cũng rất tập trung, có lộ trình, kết hợp “chống và xây”, “xây và chống”, hướng vào giải quyết ba vấn đề bức xúc nhất, với mong muốn tạo được sự chuyển biến cụ thể, rõ rệt trong thực tế.

2. Nêu cao và rất nhấn mạnh sự tự phê bình và phê bình, sự gương mẫu của cấp trên, của cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp, trước hết là cấp trung ương và người đứng đầu các ngành, các cấp, các đơn vị. Nghị quyết nói rõ là: “Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, các cấp ủy đảng, cán bộ chủ chốt, nhất là cấp trung ương, người đứng đầu làm trước và phải thật sự gương mẫu để cho các cấp noi theo”¹. “Các đồng chí ủy viên Bộ Chính trị, Ban Bí thư, ủy viên Ban Chấp hành Trung ương, các đồng chí ủy viên ban cán sự đảng, đảng đoàn, đảng ủy trực thuộc Trung ương, lãnh đạo các ban của Trung ương Đảng, ban thường vụ các tỉnh ủy, thành ủy và cấp ủy các cấp nghiêm túc kiểm điểm, tự phê bình và phê bình, nêu gương bằng hành động thực tế”².

3. Việc kiểm điểm, tự phê bình và phê bình được quy định khá chặt chẽ và cụ thể. Nội dung chủ yếu tập trung vào ba vấn đề cấp bách nêu trong Nghị quyết lần này gắn với việc thực hiện 19 điều đảng viên không được làm và việc giải quyết những vấn đề bức xúc, nổi cộm ở địa phương, đơn vị, ngành mình. Về cách làm thì từng đồng chí cấp ủy, từng cán bộ, đảng viên phải chủ động, tự giác xem lại mình để phát huy ưu điểm, sửa chữa khuyết điểm, không chờ đến khi tổ chức hội nghị kiểm điểm. Trước khi mở hội nghị kiểm điểm phải chuẩn bị thật kỹ, phải tổ chức lấy ý kiến góp ý của cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc, Mặt trận Tổ quốc,

1, 2. Đảng Cộng sản Việt Nam: Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương khóa XI, Sđd, tr.27, 29 (B.T).

các đoàn thể chính trị - xã hội cùng cấp và các đồng chí nguyên là cấp ủy viên cùng cấp. Ủy ban kiểm tra chủ trì phối hợp với ban tổ chức, ban tuyên giáo, ban dân vận, văn phòng và các cơ quan liên quan kiến nghị với cấp ủy (hoặc thường vụ cấp ủy) nội dung gợi ý kiểm điểm cho tập thể, cá nhân ở những nơi cần thiết. Sau khi kiểm điểm, báo cáo kết quả với cấp trên và thông báo với cấp dưới và các cơ quan lấy ý kiến góp ý. Cấp ủy, tổ chức đảng nào, cán bộ, đảng viên nào kiểm điểm, tự phê bình và phê bình không đạt yêu cầu phải kiểm điểm lại; kiên quyết xử lý kỷ luật những cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên không tự giác kiểm điểm, tự phê bình và phê bình, không tự nhận sai lầm, khuyết điểm, không khắc phục được những hạn chế, khuyết điểm đã được nêu ra. Những trường hợp có vi phạm, tự giác kiểm điểm, tự phê bình nghiêm túc, tích cực sửa chữa, khắc phục, sẽ được xem xét giảm hoặc miễn xử lý kỷ luật. Sau đợt kiểm điểm, tự phê bình và phê bình theo Nghị quyết Trung ương lần này sẽ duy trì nghiêm túc nền nếp, chế độ tự phê bình, phê bình hằng năm gắn với kiểm điểm theo chức trách, nhiệm vụ được giao và lấy phiếu tín nhiệm đối với các chức danh lãnh đạo trong cơ quan Đảng, Nhà nước, đoàn thể. Định kỳ hằng năm, cấp ủy, tổ chức đảng có hình thức thích hợp thông báo kết quả kiểm điểm cho cán bộ, đảng viên và nhân dân biết, đóng góp ý kiến. Định kỳ tổ chức để nhân dân góp ý xây dựng Đảng thông qua Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội các cấp.

Làm tốt việc kiểm điểm, tự phê bình và phê bình sẽ có căn cứ để hiểu rõ thêm cán bộ, đánh giá, xem xét, sàng lọc đội ngũ cán bộ của cả hệ thống chính trị và chuẩn bị quy hoạch cấp ủy, các chức danh chủ chốt các cấp nhiệm kỳ tới. Quy định việc lấy phiếu tín nhiệm hằng năm đối với các chức danh lãnh đạo trong cơ quan đảng, nhà nước, đoàn thể. Đồng thời kiến nghị với Quốc hội

sớm có hướng dẫn để thực hiện quy định việc lấy phiếu tín nhiệm đối với người giữ chức vụ do Quốc hội, Hội đồng nhân dân bầu hoặc phê chuẩn. Những người hai năm liên tín nhiệm thấp, không hoàn thành nhiệm vụ cần được xem xét, cho thôi giữ chức vụ, không chờ hết nhiệm kỳ, hết tuổi công tác.

4. Xúc tiến việc xây dựng quy hoạch Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư và các chức danh cán bộ lãnh đạo chủ chốt của Đảng, Nhà nước nhiệm kỳ 2016 - 2020; tích cực tạo nguồn, quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ tham mưu, chuyên gia cấp chiến lược. Thực hiện bổ nhiệm cán bộ lãnh đạo quản lý chủ trì cấp trên nói chung phải qua chức vụ lãnh đạo quản lý chủ trì ở cấp dưới.

5. Xây dựng và thực hiện một số quy chế bảo đảm phát huy hơn nữa dân chủ trong Đảng, tăng cường kiểm tra, giám sát cán bộ, đảng viên. Triển khai thực hiện việc chất vấn trong Đảng, nhất là chất vấn tại các kỳ họp Ban Chấp hành Trung ương và cấp ủy các cấp. Thực hiện nghiêm việc kê khai tài sản theo quy định; kê khai phải trung thực và được công khai ở nơi công tác và nơi cư trú. Xử lý nghiêm người kê khai không đúng. Quy định rõ thẩm quyền và trách nhiệm của người đứng đầu cấp ủy, tổ chức đảng và cơ quan, đơn vị. Ban hành quy chế để hằng năm Ban Chấp hành Trung ương góp ý kiến, thể hiện sự tín nhiệm đối với tập thể và từng thành viên Bộ Chính trị, Ban Bí thư; ban chấp hành đảng bộ các cấp góp ý kiến, thể hiện sự tín nhiệm đối với tập thể và từng thành viên ban thường vụ cấp ủy cấp mình.

Ủy ban kiểm tra các cấp thường xuyên kiểm tra, giám sát đối với cán bộ thuộc diện cấp ủy quản lý trong việc chấp hành các quy định của Đảng và Nhà nước; hằng năm có báo cáo kết quả thực hiện của cán bộ thuộc cấp ủy quản lý trong việc chấp hành quy định của Đảng và Nhà nước về công tác cán bộ, Luật cán bộ,

công chức, Luật viên chức. Xây dựng, bổ sung, hoàn thiện hệ thống pháp luật để bảo đảm dân chủ, công khai, minh bạch trong công tác cán bộ; loại trừ khả năng để cán bộ và người thân của cán bộ lợi dụng chức vụ, vị trí công tác để trục lợi.

6. Về công tác cán bộ, xây dựng tiêu chuẩn cán bộ theo chức danh, tiêu chí đánh giá cán bộ, làm cơ sở cho việc quy hoạch, quản lý, đào tạo, bồi dưỡng, bố trí, sử dụng cán bộ. Tiếp tục thực hiện thí điểm chủ trương bí thư cấp ủy đồng thời là chủ tịch ủy ban nhân dân cấp xã, cấp huyện; gắn với xây dựng quy chế kiểm tra, giám sát, bảo đảm thực sự có hiệu quả, ngăn chặn sự lạm quyền, độc đoán. Sơ kết, rút kinh nghiệm để có chủ trương về việc đại hội đảng bộ từ cấp tỉnh đến cấp cơ sở trực tiếp bầu cấp ủy có số dư. Thực hiện chủ trương bố trí một số chức danh cán bộ chủ chốt ở cấp tỉnh, cấp huyện không phải là người địa phương. Thí điểm việc giao quyền cho bí thư cấp ủy lựa chọn, giới thiệu để bầu cử ủy viên thường vụ cấp ủy; cấp trưởng có trách nhiệm lựa chọn, giới thiệu để bầu cử, bổ nhiệm cấp phó; thí điểm chế độ tiến cử, chế độ tập sự lãnh đạo, quản lý; thực hiện quy trình giới thiệu nhân sự theo hướng những người được dự kiến đề bạt, bổ nhiệm phải trình bày đề án hoặc chương trình hành động trước khi cấp có thẩm quyền xem xét, quyết định.

7. Về cách triển khai thực hiện Nghị quyết, lần này nhấn mạnh vai trò của đồng chí bí thư cấp ủy. Đồng chí bí thư cấp ủy, tổ chức đảng phải trực tiếp nghiên cứu, phổ biến, quán triệt Nghị quyết và chỉ đạo xây dựng chương trình, kế hoạch cụ thể để thực hiện Nghị quyết tại địa phương, cơ quan, đơn vị mình. Phân công một số đồng chí thường trực chỉ đạo. Ở Trung ương gồm Tổng Bí thư, đồng chí Thường trực Ban Bí thư, các đồng chí Trưởng Ban Tổ chức, Kiểm tra, Tuyên giáo, Dân vận; ở cấp tỉnh, thành phố và các đảng đoàn, đảng ủy trực thuộc Trung ương cũng làm tương tự như vậy.

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng làm việc với Ban Tuyên giáo Trung ương, ngày 01/8/2018

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Một số vấn đề cần lưu ý trong quá trình chỉ đạo tổ chức thực hiện

Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay” là một nghị quyết có tầm quan trọng đặc biệt. Nghị quyết đã được toàn Đảng, toàn dân rất hoan nghênh và tán thành, coi như đã thổi một luồng sinh khí mới vào đời sống chính trị của đất nước. Tuy nhiên, tâm lý chung hiện nay là đang chờ đợi, chờ đợi và hy vọng. Vấn đề quyết định bây giờ là khâu tổ chức thực hiện Nghị quyết. Tinh thần chung của Trung ương là quyết tâm thực hiện, khó mấy cũng phải thực hiện. Bộ Chính trị đã có Chỉ thị và sẽ có Kế hoạch triển khai thực hiện, nêu rõ các yêu cầu, công việc, lộ trình, thời gian, cách thức và các bước tiến hành cụ thể. Tôi chỉ xin lưu ý một số điểm chung sau đây:

- Phải nhận thức thật đầy đủ và sâu sắc mục đích, ý nghĩa, yêu cầu, nội dung của Nghị quyết, nắm vững những tư tưởng chỉ đạo, những công việc phải làm, trên cơ sở đó có sự thống nhất cao về ý chí, quyết tâm, thấy đầy đủ trách nhiệm của mình để gương mẫu, tự giác thực hiện và chỉ đạo, tổ chức thực hiện Nghị quyết trên mỗi cương vị công tác tại địa bàn, lĩnh vực do mình phụ trách.

- Ngay sau khi kết thúc Hội nghị cán bộ này, Bộ Chính trị sẽ chỉ đạo tiếp thu ý kiến của các đồng chí, hoàn chỉnh và ban hành sớm kế hoạch của Bộ Chính trị về việc thực hiện Nghị quyết của Trung ương; chỉ đạo các ban đảng trung ương tiếp thu ý kiến của Hội nghị để sớm ban hành các văn bản hướng dẫn phù hợp với từng mảng công việc. Căn cứ vào Nghị quyết của Trung ương, Chỉ thị và Kế hoạch của Bộ Chính trị, sự chỉ đạo hướng dẫn của các ban đảng trung ương và các cơ quan cấp trên, các cấp ủy và tổ chức đảng các cấp, các ngành phải xây dựng kế hoạch, chương trình học tập, quán triệt và triển khai thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 phù hợp với điều kiện cụ thể của địa phương, ngành mình. Phải làm rất khẩn trương, nghiêm túc, thiết thực; có sự phân công trách nhiệm lãnh đạo, chỉ đạo cụ thể, chặt chẽ.

- Từng cán bộ, đảng viên, trước hết là cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp, đặc biệt là người đứng đầu, người chủ trì phải tự giác, gương mẫu làm trước (ngay sau Hội nghị này, không phải chờ gì cả) tự kiểm điểm, soi lại mình, đơn vị mình, gia đình mình, cái gì tốt thì phát huy, cái gì khiếm khuyết thì tự điều chỉnh, cái gì xấu thì tự gột rửa, tự sửa mình. Mọi đảng viên đều phải làm như vậy, chứ không phải chỉ đứng ngoài mà “phán” hoặc “chờ xem”, coi như mình vô can.

- Phải thực hiện các nhiệm vụ và giải pháp một cách đồng bộ, tổng hợp đồng thời có trọng tâm, trọng điểm; bao gồm cả việc thực hiện 8 nhiệm vụ nêu trong Nghị quyết Đại hội XI của Đảng, các nghị quyết, chỉ thị, các quy định khác của Đảng và Nhà nước; kết hợp giữa “xây và chống”, “chống và xây”. Nêu gương những người tốt, việc tốt; ngăn ngừa, cảnh báo, phê phán những việc làm sai trái; đấu tranh mạnh mẽ chống tham nhũng, hư hỏng, tiêu cực; xử lý nghiêm những hành vi vi phạm kỷ luật Đảng, pháp luật của Nhà nước. Tăng cường công tác giáo dục, rèn luyện, quản lý đảng viên, cán bộ; công tác kiểm tra, thanh tra, giám sát, kiểm toán của các cơ quan chức năng; nâng cao sức chiến đấu của các tổ chức cơ sở đảng; phát huy vai trò giám sát của nhân dân, các đoàn thể, của báo chí, công luận.

- Việc kiểm điểm, tự phê bình và phê bình cần được chuẩn bị thật chu đáo, chỉ đạo tỉ mỉ, chặt chẽ, tiến hành nghiêm túc, thận trọng; làm đến đâu chắc đến đó, đạt kết quả cụ thể, thực chất. Hết sức tránh làm lướt, làm qua loa, hình thức, chiếu lệ. Khắc phục tình trạng xuê xoa, nể nang, thậm chí biến cuộc họp tự phê bình và phê bình thành nơi vuốt ve, ca tụng lẫn nhau; cũng như tình trạng lợi dụng dịp này để “đấu đá”, “hạ bệ” nhau với những động cơ không trong sáng. Nghiêm khắc xử lý những trường hợp trù dập phê bình và vu cáo người khác. Kinh nghiệm cho thấy, muốn tự phê bình và phê bình có kết quả tốt, điều quan trọng là phải thật sự phát huy dân chủ trong Đảng, người đứng đầu phải gương mẫu và phải có các hình thức dân chủ để quần chúng đóng góp phê bình cán bộ, đảng viên và phải nghiêm túc tiếp thu những ý kiến phê bình đúng đắn. Những trường hợp sai phạm nghiêm trọng mà không thành khẩn, không tự giác, tập thể giúp đỡ mà không tiếp thu thì phải xử lý thích đáng. Thái độ nể nang,

hữu khuynh, “ngậm miệng ăn tiền” hoặc thái độ cực đoan, muốn lợi dụng phê bình để đả kích người khác, gây rối nội bộ, đều là không đúng. Tự phê bình và phê bình đòi hỏi mỗi người phải có tinh thần tự giác rất cao, có tình thương yêu đồng chí thật sự và phải có dũng khí đấu tranh thẳng thắn, chân tình. Đây cũng là dịp để hiểu thêm cán bộ, có cơ sở để đánh giá cán bộ, xem xét kết hợp chuẩn bị quy hoạch cán bộ cho thời gian tới.

- Phải đặt việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 về xây dựng Đảng trong tổng thể thực hiện các nghị quyết khác của Trung ương, của Quốc hội, của Chính phủ..., nói rộng ra là trong việc thực hiện nhiệm vụ chính trị thường xuyên của cả hệ thống chính trị, bảo đảm thúc đẩy việc hoàn thành các nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, giữ vững ổn định chính trị, an ninh - quốc phòng, đẩy mạnh các hoạt động đối ngoại,... chứ không phải “đóng cửa” để chỉnh đốn Đảng. Xây dựng, chỉnh đốn Đảng là để làm cho Đảng ta ngày càng mạnh hơn; cán bộ, đảng viên gương mẫu hơn; tổ chức đảng có sức chiến đấu cao hơn; đoàn kết nội bộ tốt hơn; gắn bó với nhân dân mật thiết hơn; thúc đẩy thực hiện nhiệm vụ chính trị đạt kết quả cao hơn; chứ không phải ngược lại.

- Xây dựng, chỉnh đốn Đảng là công việc xây dựng tổ chức, xây dựng con người, là công tác con người, dễ đụng chạm đến danh dự, lợi ích, quan hệ của con người, đòi hỏi mỗi người phải tự phân tích, mổ xẻ những ưu, khuyết điểm của chính bản thân mình; phải nhận xét, đánh giá về người khác. Nếu không thật tự giác, chân thành, công tâm thì rất dễ chủ quan, thường chỉ thấy ưu điểm, mặt mạnh của mình nhiều hơn người khác; trong khi chỉ thấy khuyết điểm, mặt yếu của người khác nhiều hơn mình. Vì vậy, thường rất khó, rất phức tạp. Khó nhưng không thể không làm, vì nó liên quan đến sinh mệnh của Đảng và sự tồn vong của

chế độ. Đảng ta đã làm, làm nhiều, làm thường xuyên và đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng. Nếu không làm thì không có được những thành quả như ngày nay. Tuy nhiên, trước yêu cầu mới của nhiệm vụ cách mạng, trước thực trạng một số yếu kém, khuyết điểm, hơn lúc nào hết, Đảng ta càng phải đặc biệt coi trọng hơn nữa nhiệm vụ xây dựng Đảng như Đại hội XI và Hội nghị Trung ương 4 đã chỉ ra, tạo bước chuyển thực sự trong công tác này. Điều quan trọng có ý nghĩa quyết định là: tất cả chúng ta, từ trên xuống dưới, đều phải có quyết tâm rất lớn, có sự thống nhất rất cao, có biện pháp thực hiện quyết liệt, khả thi, chỉ đạo chặt chẽ với một phương pháp tư duy đúng đắn, tỉnh táo, bình tĩnh, không cực đoan, không để các thế lực xấu lợi dụng, xuyên tạc, kích động, phá hoại. Có những việc không thể chỉ làm một lần là xong. Ngược lại, phải làm rất kiên trì, bền bỉ; làm thường xuyên, liên tục; làm đi làm lại nhiều lần như đánh răng, rửa mặt hàng ngày. Có khi giải quyết xong vấn đề này lại nảy sinh vấn đề khác, làm được việc này lại xuất hiện việc khác. Nếu không xác định như vậy thì mỗi khi thấy có sự việc tiêu cực trong Đảng dễ mất bình tĩnh, nảy sinh tư tưởng bi quan, hoài nghi hoặc mất niềm tin, phủ nhận mọi sự cố gắng và kết quả chung.

**QUYẾT TÂM LÀM CHO ĐẢNG NGÀY CÀNG TRONG SẠCH,
VỮNG MẠNH HƠN; MỖI CÁN BỘ, ĐẢNG VIÊN NGÀY CÀNG
TIẾN BỘ HƠN; NỘI BỘ ĐOÀN KẾT TỐT HƠN;
NHIỆM VỤ HOÀN THÀNH XUẤT SẮC HƠN***

*Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu kết luận
tại Hội nghị cán bộ toàn quốc quán triệt, triển khai thực hiện
Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, ngày 27/02/2012*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

* Trích phát biểu kết luận tại Hội nghị cán bộ toàn quốc quán triệt, thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng hiện nay”, ngày 27 - 29/02/2012. Bài đăng trên Tạp chí *Cộng sản*, số 834, tháng 4/2012.

Tôi xin thay mặt Bộ Chính trị, Ban Bí thư nói thêm một số vấn đề, làm rõ thêm một số nội dung mà các đồng chí quan tâm hoặc còn băn khoăn. Đại thể có 6 nhóm vấn đề:

Nhóm vấn đề thứ nhất, có ý kiến vẫn còn băn khoăn, lo là Nghị quyết thực hiện thế nào? Mừng rồi, có thể tin rồi, rõ cách làm rồi, nhưng vẫn thấy khó lắm, liệu có làm được không, cách làm thế nào? Tâm trạng chung trong xã hội hiện nay cũng là như thế. Tâm trạng đó là có thật. Nhưng cũng phải nói lại là sắp ra trận mà cứ lo đánh có thắng hay không, thế thì làm sao có nhuệ khí. Nếu đã quyết tâm làm thì phải tìm mọi cách để làm, khó mấy cũng phải làm, làm cho bằng được, vì nếu không làm là nguy cơ đối với Đảng và chế độ. Chúng ta không chủ quan, duy ý chí, nhưng làm gì cũng phải có niềm tin thì mới quyết tâm được, chưa làm đã ngập ngừng thì có nên không? Mong các đồng chí hết sức thấm thía điều này và truyền cho bên dưới ý này. Chúng ta đã đề ra chủ trương đúng, dân đang ủng hộ, đi đâu cũng thấy dân nói. Người ta rất quan tâm, nhiều bức thư viết rất xúc động, rất tâm huyết, cho rằng “Nghị quyết đã thổi một luồng sinh khí mới”, là “Nghị quyết của ý Đảng, lòng dân”, là “Nghị quyết lịch sử”, “từ trẻ đến già đều hưởng ứng”,... Có đồng chí nói là đã làm công tác tổ chức hơn 30 năm nay, chưa bao giờ có một hội nghị như thế này. Chúng ta quyết tâm cao, lại được dân ủng hộ, tại sao lại không tin là làm được?

Có đồng chí băn khoăn là thời gian làm liệu có gấp quá không, phải hết sức thận trọng. Điều này rất đúng. Tôi cũng đã nói nhiều lần: Phải rất bình tĩnh, tỉnh táo, khách quan, không nóng vội, làm bước nào chắc bước đó. Qua ý kiến các đồng chí, sắp tới Bộ Chính trị sẽ họp, tiếp thu, giãn tiến độ ra, làm như dự kiến hiện nay e là quá cấp rập. Chúng ta còn có biết bao công việc phải làm. Nhiệm vụ thường xuyên vẫn phải làm, chẳng lẽ để kinh tế

trôi đi đâu thì đi? Rồi còn an ninh, quốc phòng, đối nội, đối ngoại. Tháng 5 họp Quốc hội, tháng 10 họp Quốc hội, bao nhiêu việc phải chuẩn bị. Đó là chưa kể còn có những công việc đột xuất, đối phó với thiên tai, bão lũ... Cho nên ý kiến các đồng chí là rất có lý, chúng tôi đồng ý theo hướng cần phải giãn tiến độ, làm từng bước vững chắc.

Nhóm vấn đề thứ hai, chung quanh việc kiểm điểm, tự phê bình và phê bình. Đây là vấn đề rất quan trọng, hệ trọng, nhưng cũng cực kỳ khó, mà lại là khâu mở đầu mấu chốt, cho nên phải tính toán kỹ. Ở đây có mấy khía cạnh, tôi muốn nói rõ thêm:

Một là, về nội dung kiểm điểm, tự phê bình và phê bình có liên quan đến phạm vi và thời gian. Có đồng chí hỏi: Chúng ta vừa mới kiểm điểm cuối năm, bây giờ làm, cuối năm lại làm, thế thì có trùng lặp nhau không? Nội dung kiểm điểm là gì? Chỗ này, đề nghị các đồng chí phải nắm rất chắc Nghị quyết, Chỉ thị, dự thảo Kế hoạch, tất cả đều đã nói rất rõ: Lần này chúng ta làm không giống và không trùng với kiểm điểm công tác cuối năm. Kiểm điểm cuối năm là kiểm điểm công việc hằng năm, hoàn thành nhiệm vụ hay không hoàn thành nhiệm vụ? Nguyên nhân khách quan, chủ quan ở đâu? Có gì cần phải rút kinh nghiệm, điều chỉnh trong công tác lãnh đạo, chỉ đạo? Đó là công việc thường xuyên năm nào cũng phải làm. Nhưng lần này là một đợt sinh hoạt tự phê bình và phê bình. Tập trung vào ba nội dung: Một, về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, gắn với việc thực hiện Quy định về những điều đảng viên không được làm; trách nhiệm của cấp ủy, tổ chức đảng và từng đảng viên, của người đứng đầu về tình trạng cán bộ, đảng viên suy thoái. Hai, những hạn chế, yếu kém trong công tác cán bộ; tình trạng một số trường hợp bố trí cán bộ không đúng, ảnh hưởng đến uy tín cơ quan lãnh đạo, quản lý, sự phát triển của ngành, địa phương, nhất là trong

quy hoạch cán bộ, đào tạo, bồi dưỡng, đánh giá, bổ nhiệm, đề bạt, luân chuyển cán bộ. Ba, việc thực hiện nguyên tắc tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách, quyền hạn, trách nhiệm cá nhân. Trong ba nội dung này thì nội dung thứ nhất là xuyên suốt, trọng tâm, cấp bách.

Có đồng chí hỏi về mốc thời gian kiểm điểm thì tính từ nhiệm kỳ nào, từ năm nào? Với những nội dung nêu trên thì không có sự đứt đoạn về thời gian; không có nhiệm kỳ cho phẩm chất, đạo đức, lối sống, tư duy, tư tưởng,... Như tên của Nghị quyết đã nói rõ: “Một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng *hiện nay*”, có nghĩa là cho đến thời điểm *hiện nay*, về ba nội dung trên, tập thể đơn vị và cá nhân anh đang thế nào, có ưu, khuyết gì? Thực trạng tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, gắn với thực hiện 19 điều đảng viên không được làm ra sao? Hôm qua, chúng ta đã công bố công khai Quy định về những điều đảng viên không được làm để toàn Đảng, toàn dân biết và giám sát. Bây giờ kiểm điểm cứ bám vào 19 điều ấy mà trả lời. Anh có viết bài tán phát, nói trái đường lối, nghị quyết không? Có làm trái quy định trong việc quản lý nhà, đất, tài sản, vốn, tài chính của Đảng, của Nhà nước không? Có đưa, nhận, môi giới hối lộ không? Có can thiệp, tác động đến tổ chức, cá nhân để bản thân hoặc người thân được bổ nhiệm, đề bạt không? Có lợi dụng chức quyền để cho người thân, gia đình, vợ con vụ lợi thế này, thế khác không? Có dùng công quỹ để mang biếu xén không? Tổ chức cưới xin cho con thế nào, v.v.. Hôm trước Bộ Chính trị nói là cứ lấy cái đó ra mà kiểm điểm.

Có đồng chí hỏi sự suy thoái về tư tưởng chính trị là gì? Về đạo đức, lối sống là gì? Sắp tới còn phải cụ thể hóa thêm, nhưng trong Nghị quyết đã nói rất rõ:

Sự suy thoái về tư tưởng chính trị thể hiện ở chỗ: Phai nhạt lý tưởng cách mạng, không kiên định con đường xã hội chủ nghĩa,

dao động, thiếu niềm tin, sa sút ý chí chiến đấu, thấy đúng không bảo vệ, thấy sai không đấu tranh, phụ họa theo nhận thức sai trái, quan điểm lệch lạc, không còn ý thức hết lòng vì nước, vì dân, không làm tròn bổn phận, chúc trách được giao, không thực hiện đúng các nguyên tắc tổ chức sinh hoạt đảng. Cứ từng điểm mà rà lại xem mình thế nào? Có thật lòng vì chủ nghĩa xã hội và kiên định đường lối, lý tưởng của Đảng không? Cương lĩnh đã nói, Nghị quyết đã nói, có nói khác ra bên ngoài không, nhất là đưa lên các phương tiện thông tin truyền thông, trả lời phỏng vấn, kiểm điểm xem có không? Lĩnh vực tư tưởng chính trị nó trừu tượng lắm, không đo đếm được. Trong chiến tranh, ra trận sống chết biết ngay, còn bây giờ thì rất khó, có khi yêu bảo là ghét, ghét bảo là yêu. Hôm họp với Ban Tuyên giáo Trung ương, tôi đã nói: Nhiều khi trong đầu nghĩ thế nhưng lại không nói thế; nói thế mà lại không làm thế. Phải thật sự nghiêm túc chỗ này, vì đây là vấn đề cốt tử. Vì sao Liên Xô sụp đổ? Vì anh phản bội lại lý tưởng, anh cơ hội, hữu khuynh, tê liệt sức chiến đấu, không phản ứng trước những hiện tượng nói bậy, nói sai; đảng viên nói trái đường lối, Cương lĩnh, không khép mình vào tổ chức kỷ luật, thế thì làm sao Đảng có sức mạnh được?

Vừa rồi tôi có dịp nghe ý kiến của một số đồng chí cán bộ lão thành, các đồng chí đó đều lo tình trạng phai nhạt lý tưởng, giảm sút ý chí chiến đấu. Ngày xưa, các cụ rất nhiệt tình, kiên định cách mạng, chẳng ngại gì, nhin đói đi hoạt động cách mạng, tù tội chẳng sợ, sống chết vì Đảng, bây giờ thì khó được như vậy. Chẳng chịu học hành, nghiên cứu gì, về là chỉ thấy đi giao lưu, chè chén, vui vẻ, thế thì gay quá. Đây là vấn đề cực kỳ quan trọng. Nhưng tư tưởng, ý nghĩ ở trong đầu, đo đếm thế nào? Người ta nghĩ khác, nói khác, nói một đằng, làm một nẻo, đi nước ngoài quan hệ thế nào, ai kiểm tra, kiểm soát? Thực hiện nguyên tắc tập trung

dân chủ có đúng không, hay tự đặt mình lên trên tập thể, ra ngoài tổ chức; phân công công tác có nhận không, hay chạy hết chỗ này chỗ khác, “cho em” chỗ nọ, chỗ kia. Như hôm nọ tôi nói, nội bộ hợp xong, ra ngoài biết hết, nhất là trong công tác cán bộ. Thân quen thì nói: tổ ủng hộ cậu đấy, nhưng tại vì ông A, ông B cho nên cậu không được,... Thế là sai nguyên tắc, gây rối nội bộ, lấy lòng một người nhưng phá cả tổ chức, bây giờ có chấn chỉnh không? Từng đồng chí kiểm điểm xem mình có chuyện này không, sinh hoạt đảng có đều không, có thật coi trọng công tác xây dựng Đảng không, hay chỉ nặng chuyên môn, hợp Đảng là rất ngại? Cứ bào mòn dần, mòn dần từng bước như thế rồi sẽ dẫn tới đâu? Nói “thoái hóa” là như thế, “tự chuyển hóa” là như thế. Cho nên phải kiểm điểm hết sức sâu sắc vấn đề này, tập trung vào cái này, lấy ý kiến các đồng chí khác cũng nêu câu hỏi để người ta trả lời vào những vấn đề này, không nói chung chung.

Sự suy thoái về đạo đức, lối sống thể hiện ở chỗ nào? Tôi chỉ nói qua, nếu nói kỹ thì dài lắm, nhiều lắm. Trong Nghị quyết đã nói rõ, sự suy thoái về đạo đức, lối sống thể hiện ở chỗ: sống ích kỷ, cá nhân, thực dụng, cơ hội, vụ lợi, hám danh, tham nhũng, lãng phí, bè phái, cục bộ, mất đoàn kết; phong cách thì quan liêu, xa dân, vô cảm trước khó khăn, bức xúc của dân; lối sống thì xa hoa, hưởng lạc,... Kể cả trong cán bộ lãnh đạo, quản lý, kể cả người đương chức và nghỉ hưu. Trong Nghị quyết nói thế, bản thân mình có không? Rất nhiều lần đi cơ sở, tôi vẫn nói với anh em cán bộ xã: ra thăm đồng gì mà dân thì lội bùn cày cấy ở dưới ruộng, cán bộ đứng trên bờ mặc com lê đi giày, có người che ô, chướng quá, Bác Hồ làm thế à? Thế mà cứ hô khẩu hiệu là học tập và làm theo tấm gương đạo đức Bác Hồ! Xuống với dân, làm việc với cơ sở mà cứ phải có khẩu hiệu: “Nhiệt liệt chào mừng đồng chí về thăm, làm việc”. Việc nhỏ này thôi mà cũng có lắm

lý sự; nhưng quan trọng là phải biết nghe dân. Dân người ta nói không phải chuyện tốn kém, mà là tác phong, phong cách. Cái đó có phải là quan cách không? Học Bác Hồ thì học luôn đi, chứ chờ cơ chế gì, tốn tiền, tốn của gì? Bây giờ các đồng chí có biết ca dao, hò vè người ta nói gì không? Chắc là biết, nghe nhiều hơn tôi: “Họp thì có người ghi, đi thì có người chở, ở thì có người chăm, nằm thì có người bóp,...”. Nói với nhau rồi cười cho vui, nhưng nghe nó đau xót lắm, đụng đến một cái gì rất thiêng liêng. Đó là phẩm chất đạo đức chứ còn gì nữa. Lối sống thì đi đâu, ăn chơi thế nào, đến khách sạn nào, có ai, em út, đệ tử ruột, đệ tử gì giúp đỡ? Có cò bạc, rượu chè bê tha không? Tại sao người ta kêu, người ta mất niềm tin?... Kiểm điểm là kiểm điểm những vấn đề như thế, đi thẳng vào. Và tôi cũng đề nghị là các bản hướng dẫn nên nêu câu hỏi, cứ thế mà trả lời, những vấn đề cụ thể như thế có hay không? Tại ai, tại cái gì? Tại cơ chế à? Tại khách quan à? Hay tại mình không chịu tu dưỡng, rèn luyện?

Vấn đề đánh giá, bố trí cán bộ, Nghị quyết chỉ ra là một số trường hợp chưa thật công tâm, khách quan, không vì yêu cầu công việc, bố trí không đúng sở trường, năng lực, ảnh hưởng đến uy tín của cơ quan, lãnh đạo. Có không? Tại sao người ta nói chạy chức, chạy quyền, chạy tội, chạy chỗ, chạy bằng cấp, chạy thi đua, chạy dự án... Hỏi chạy ai? Ai chạy? Bây giờ, thưa các đồng chí nghe rất là đau, rất nặng nề: “Đi” lại “chạy”, cấp dưới “chạy” lên cấp trên nữa. Đã thành câu vè nhiều năm nay: “đi nặng thì về nặng, đi nhẹ thì về nhẹ, đi không thì về không”. Nó là thế nào? Trong công tác cán bộ thì “Thứ nhất là quan hệ, thứ nhì là tiền tệ, thứ ba là hậu duệ, thứ tư mới đến trí tuệ”. Nó là cái gì?

Về vai trò của người đứng đầu trong mối quan hệ với tập thể, với tổ chức, với cấp ủy, trong Nghị quyết, trong phát biểu đã phân tích nhiều rồi. Không xác định rõ được trách nhiệm, mối quan hệ

giữa tập thể và cá nhân, cứ nhập nhằng, sai thì đổ cho tập thể, thành tích thì nhận của mình. Độc đoán, chuyên quyền. Có người làm sây vẩy ốc ra, nhưng có va vấp một cái là bắt đầu thành kiến. Tất cả những cái đó chúng ta có sửa không? Các đồng chí hỏi nội dung kiểm điểm lần này là những gì thì tôi xin nói rõ: lần này là kiểm điểm những cái đó đấy ạ.

Với những nội dung nêu trên, chúng ta thấy rõ ràng lần này kiểm điểm không giống như kiểm điểm công tác cuối năm. Mốc thời gian là cho đến bây giờ, ở thời điểm hiện nay, không có nhiệm kỳ nào cả; tuy nhiên cái gì có liên quan tới công tác thì liên hệ, liên hệ sự tác động trong tập thể ấy, cá nhân anh thế nào, anh có chịu trách nhiệm gì không, hay là vô can.

*Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng thăm, làm việc
tại tỉnh Kiên Giang, ngày 14/4/2019*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Hai là, về đối tượng phải kiểm điểm, nơi kiểm điểm, có đồng chí hỏi, đảng viên chúng tôi kiểm điểm cuối năm rồi, bây giờ có phải kiểm điểm nữa không? Chỉ tập trung vào cán bộ lãnh đạo,

quản lý, nhất là ở cấp trên thôi chứ? Thế là chưa đọc kỹ Nghị quyết, chưa đọc kỹ Chỉ thị rồi! Trong Chỉ thị nói rằng, tất cả các cấp ủy, tổ chức đảng, mỗi cán bộ, đảng viên trong toàn Đảng, từ Trung ương đến cơ sở, đều phải tiến hành kiểm điểm. Bệnh tật này đâu phải chỉ có ở cán bộ lãnh đạo, quản lý; đâu phải đảng viên không giữ chức vụ lãnh đạo, quản lý, đảng viên ở cơ sở thì chỉ đứng ngoài mà quan sát, mà “phán”, chờ xem “các ông” làm thế nào, coi như mình vô can. Tất cả đều phải kiểm điểm trên cương vị của mình, về những vấn đề nêu trên. Tại sao chỉ nghĩ đến cán bộ lãnh đạo và quản lý, hiểu như thế là lệch, chỉ có cấp trên làm thôi lại càng lệch; ở dưới cơ sở cũng có lắm chuyện lắm chứ, dân người ta kêu ca thế nào? Đương nhiên, nói về cách làm thì làm từ trên xuống dưới, làm để nêu gương, cán bộ cấp trên phải nêu gương, chứ không phải chỉ làm ở bên trên. Đối tượng là như thế.

Về nơi kiểm điểm, có đồng chí hỏi là kiểm điểm ở đâu? Vấn đề này trong Chỉ thị của Bộ Chính trị cũng đã nói rõ, các đồng chí cấp ủy viên thì kiểm điểm ở chi bộ, ban thường vụ, nơi không có ban thường vụ thì kiểm điểm ở cấp ủy hoặc ban cán sự đảng, đảng đoàn, tập thể lãnh đạo cơ quan; nơi không có ban cán sự đảng, đảng đoàn thì làm ở tập thể lãnh đạo cơ quan; còn các đảng viên khác thì kiểm điểm tại chi bộ đang sinh hoạt.

Ba là, về cách làm, các đồng chí có hỏi: Trên, dưới? Ai làm trước, ai làm sau? Có làm thí điểm không? Cách lấy ý kiến? Cách gọi ý? Phạm vi, đối tượng, cách làm thế nào? Trong cuộc họp kiểm điểm thì thứ tự trước, sau ra sao? Mức độ thời gian dành bao nhiêu? Cách thông báo kết quả kiểm điểm thế nào? Công khai đến đâu? Thông báo đến nơi nào? Hình thức thông báo như thế nào?, v.v.. Rất nhiều vấn đề. Hiện nay mới phác phác ra như thế để các đồng chí góp ý kiến thêm. Nhưng trong Chỉ thị và dự thảo

Kế hoạch nói rồi; tôi cũng nói nhiều lần rồi. Tôi xin nhắc lại: Cách làm trước tiên là không chờ phải mở hội nghị, không chờ cơ chế, chính sách, từng đồng chí bây giờ xem lại mình luôn đi. Còn chờ gì nữa. Nếu qua Hội nghị này, các đồng chí thống nhất rồi, mai kia các đồng chí quán triệt xuống bên dưới, tất cả đồng tình rồi, từng đồng chí tự kiểm điểm mình luôn. Trên những nội dung này, mình tự soi lại mình xem, đơn vị mình xem, gia đình mình xem, con cái mình xem, có gì cần điều chỉnh thì điều chỉnh ngay đi. Thế là tốt nhất. Kêu gọi lòng tự giác. Còn chờ đến khi đưa ra hội nghị rồi phải xử lý kỷ luật, đấy là hạ sách. Chờ để pháp luật xử lý là hạ sách! Pháp luật là tối thượng nhưng nhân văn cũng rất quan trọng. Pháp trị nhưng phải có đức trị. Người Á Đông ta là thế! Thời Bác Hồ thì có bao nhiêu luật, nhưng một tấm gương của Bác, một động tác, một việc làm của Bác thôi nó có sức mạnh lan tỏa biết bao nhiêu! Thiêng liêng biết bao nhiêu! Có chiều sâu xa biết bao nhiêu! Người ta vô cùng kính trọng Bác. Xử lý theo luật pháp có khi còn “để số” ra, mai kia còn thù oán nhau mãi. Nói pháp lý nhưng còn có đạo lý. Có cái pháp luật không cấm nhưng lương tâm, đạo đức không cho phép làm, đạo lý dân tộc không cho phép làm. Vậy cái nào thiêng liêng hơn? Cái nào sâu xa, bền vững hơn? Cái nào niềm tin vững chắc hơn? Cho nên tôi cứ nói đi, nói lại, chẳng phải chờ gì cả, ngay bây giờ mỗi người chúng ta tự điều chỉnh mình đi. Có chạy chọt gì không? Quà cáp, biếu xén với dụng ý gì? Có tư túi, lợi ích nhóm không? Có cục bộ không? Có trung thành với Đảng không? Có thật lòng trong sáng không? Chờ gì nữa! Tự điều chỉnh mình là tuyệt vời, nó sẽ tạo ra niềm tin sâu sắc, bền vững.

Đương nhiên, ở đời không thể chỉ trông vào tự giác được. Nhiều người bảo: “Khó lắm, ông ơi. Các cụ ta đã nói rồi, “phải bắt tận tay, day tận trán” thì mới nhận. Quan hệ nam nữ cứ phải bắt

được quả tang thì mới chịu nhận, nếu không thì khó lắm”. Khó thì mới phải có tổ chức, có tập thể góp ý kiến, giúp đỡ. Góp ý kiến chân tình rồi mà vẫn không nhận, không nghe thì phải xử lý, phải thi hành kỷ luật. Nếu vi phạm pháp luật nhà nước thì phải xử lý theo pháp luật, cần thì đưa ra tòa. Rồi còn nhân dân giám sát, Mặt trận giám sát, báo chí giám sát, công luận lên án, hằng năm tổ chức bỏ phiếu tín nhiệm,... Lần này chúng ta dùng biện pháp tổng hợp, nhiều hình thức hỗ trợ nhau. Anh không tự giác cũng không được, có phải không?

Còn làm trên trước hay dưới trước? Có làm đồng loạt không, có làm thí điểm không? Trong Chỉ thị, Kế hoạch cũng nói rồi: Cấp trên làm trước, cấp dưới làm sau; tập thể làm trước, cá nhân làm sau. Cá nhân người đứng đầu làm trước, lần lượt cứ như thế. Làm xong, xem đã đạt yêu cầu chưa, nếu chưa được thì làm lại, rồi thông báo kết quả. Đương nhiên, rồi đây còn phải có kế hoạch rất cụ thể, chi tiết. Làm từng bước như thế, nhưng không có nghĩa là làm cắt khúc, xong đoạn này mới đến đoạn kia. Mỗi địa phương về, mình vận dụng, có sự hướng dẫn, hỗ trợ của Trung ương; không nhất thiết làm đồng loạt.

Bốn là, về cách lấy ý kiến, gợi ý như thế nào? Phạm vi đối tượng là những ai? Góp ý bằng giấy hay góp tại hội nghị? Có gửi văn bản xuống trước không? Lấy ý kiến thì độ chính xác đến đâu? Công khai đến đâu? Các đồng chí lo cái này rất là đúng. Bộ Chính trị, Ban Bí thư cũng đã bàn rất cẩn thận. Ở trong Chỉ thị của Bộ Chính trị đã nói rất rõ: Trước khi mở hội nghị kiểm điểm phải chuẩn bị thật kỹ, phải tổ chức lấy ý kiến góp ý của cấp ủy, tổ chức đảng trực thuộc, Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội cùng cấp và các đồng chí nguyên là ủy viên cùng cấp. Nhiều đồng chí góp ý là nên lấy ý kiến cả ngành ngang (không chỉ lấy

ngành dọc) để bảo đảm tính khách quan hơn. Có đồng chí đề xuất nên có một công văn thống nhất nêu yêu cầu, tiêu chí, cách làm, rồi gửi phiếu, ai muốn góp ý cho ai thì góp, ai muốn góp cho tổ chức nào thì góp, không nhất thiết là trong ngành, trong đoàn thể của mình, rồi gửi về địa chỉ ấy, như thế được không? Xin phép các đồng chí, việc này để cho Bộ Chính trị bàn kỹ thêm rồi chỉ đạo Ban Tổ chức Trung ương có hướng dẫn cụ thể. Riêng về cách lấy phiếu tín nhiệm, có đồng chí băn khoăn nếu không cẩn thận sẽ không phản ánh đúng, sẽ thiên lệch. Cho nên, phải thống nhất với nhau có tiêu chí đánh giá và trong lòng phải thật công tâm, trong sáng, chú trước khi chuẩn bị lấy phiếu tín nhiệm lại đi vận động, tác động hoặc gọi điện “Ủng hộ tớ nhé, bỏ phiếu cho tớ nhé” thì làm sai lệch. Và phải giám sát, nếu có ai làm việc đó thì phải có thái độ. Đây là dịp để chúng ta hiểu cán bộ, là căn cứ để xem xét sắp tới có đưa vào quy hoạch cán bộ không. Mặt khác, cũng phải đề phòng trường hợp người sắp được lấy phiếu tín nhiệm “co lại”, giữ mình, chả dám làm gì, sợ làm thì có đụng chạm, lại bị mất phiếu.

Năm là, sau đợt kiểm điểm này thì thế nào? Thưa các đồng chí, trong Chỉ thị của Bộ Chính trị nói, sau khi kiểm điểm, các cấp ủy, tổ chức đảng, lãnh đạo các cơ quan, đơn vị phải báo cáo kết quả với cấp trên và thông báo việc tiếp thu ý kiến góp ý với cấp dưới và các cơ quan lấy ý kiến góp ý. Nơi nào, cá nhân nào làm không đạt yêu cầu phải kiểm điểm lại. Kiên quyết xử lý kỷ luật những cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên không tự giác, không tự nhận và không khắc phục những hạn chế, khuyết điểm đã nêu ra. Sau đợt kiểm điểm này thì làm thành nên nếp hằng năm, cuối năm kết hợp với kiểm điểm về thực hiện nhiệm vụ công tác, đồng thời lấy phiếu tín nhiệm. Định kỳ có hình thức thích hợp thông báo kết quả kiểm điểm cho cán bộ, đảng viên và nhân dân biết; định kỳ

tổ chức để nhân dân góp ý xây dựng Đảng thông qua Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội các cấp.

Sáu là, kiểm điểm, tự phê bình và phê bình có xử lý kỷ luật không? Làm thế nào để bảo vệ được người phê bình, chống trù dập? Như trên tôi đã nói, vi phạm kỷ luật đảng thì phải xử lý theo kỷ luật Đảng; vi phạm pháp luật của Nhà nước thì phải xử lý theo pháp luật của Nhà nước. Nhưng kiểm điểm, phê bình không phải chỉ cốt để kỷ luật được nhiều thì mới là thành tích. Tốt nhất là giúp cho đồng chí mình tự thấy “vết nhoe trên trán” để “chùi” nó đi, trị bệnh cứu người!

Còn làm thế nào để bảo vệ được người góp ý kiến, chống trù dập, cái này rất quan trọng. Các đồng chí ở bộ phận hướng dẫn nên có quy chế về vấn đề này, nêu rõ chỗ này. Tâm trạng chung bây giờ là biết đấy, nhưng nói làm gì cho đại. Đôi khi không phải là động cơ xấu đâu, mà là sợ bị trù dập. Người ta còn phải lo bát cơm, manh áo, quyền lợi chứ. Bây giờ đảng viên là người lao động với chủ doanh nghiệp hay nhân viên với thủ trưởng mà phê bình thì có khi “ông ấy” trù cho bằng chết, thì thôi im đi, tâm lý này rất nhiều. Phải có cơ chế khuyến khích và bảo vệ những người chống tham nhũng, những người tham gia phê bình.

Bảy là, chỉ đạo báo chí thế nào trong tự phê bình và phê bình? Ban Tuyên giáo Trung ương phải có hướng dẫn chặt chẽ, cụ thể. Đây là việc làm thường xuyên, bình thường, lâu dài, trong nội bộ Đảng. Đương nhiên là có cái phải công khai, nhưng không phải tất cả đều đưa lên mặt báo. Có những cuộc họp chỉ trong nội bộ thôi; phê bình cốt là để giúp nhau tự thấy, để sửa mình; nói ra bên ngoài để làm gì? Nếu ai đó nói ra ngoài thì phải có cơ chế xử lý. Còn công khai những nội dung nào thì phải có quy định cụ thể, không để các thế lực xấu lợi dụng. Chỉ đạo báo chí không có nghĩa là bóp nghẹt dân chủ, ngăn cản báo chí như có người xuyên tạc.

Chúng ta coi báo chí, công luận là một kênh quan trọng trong việc thực hiện Nghị quyết xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Tôi gần 30 năm làm báo, nên rất thông cảm với anh em báo chí. Nhưng mà phải có kỷ luật, kỷ cương; vì đây là mặt trận tư tưởng của Đảng, người làm báo là những chiến sĩ trên mặt trận này. Từng đảng viên là nhà báo dịp này cũng phải thực hiện kiểm điểm, tự phê bình và phê bình. Các đồng chí lãnh đạo cơ quan báo chí, trước hết là các đồng chí Trung ương, tổng biên tập có quán triệt tinh thần chỉ đạo của Trung ương không, có thực hiện đúng Quy định những điều đảng viên không được làm không?

Nhóm vấn đề thứ ba là các đồng chí đề nghị Bộ Chính trị, Ban Bí thư quan tâm, lưu ý một số vấn đề, như phải có cơ chế làm sao để lựa chọn cán bộ cho chính xác, đúng người có đức, có tài; phải khẩn trương nghiên cứu để sớm có chính sách đãi ngộ cán bộ cho công bằng; quan tâm đúng mức hơn vấn đề giáo dục, bồi dưỡng lý luận, tư tưởng chính trị cho cán bộ, đảng viên; có biện pháp chấn chỉnh các tổ chức cơ sở đảng; việc học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh,... Các đồng chí lưu ý các vấn đề đó là rất đúng. Chúng tôi sẽ nghiên cứu, tiếp thu trong quá trình chuẩn bị các cơ chế, chính sách và có biện pháp chỉ đạo giải quyết cụ thể.

Nhóm vấn đề thứ tư là các đồng chí đề nghị giải thích một số khái niệm. Có đồng chí nêu là “tư tưởng chính trị” hay “chính trị tư tưởng” hay “chính trị, tư tưởng” (có dấu phẩy sau từ chính trị)? Hôm trước Bộ Chính trị cũng bàn vấn đề này. Hai cách nói đó không khác nhau nhưng cũng không hoàn toàn trùng khớp nhau. Ta thường nói xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng và tổ chức. Nói chính trị là nói Cương lĩnh chính trị, đường lối chính trị, hệ tư tưởng chính trị, bản lĩnh chính trị,...; về tư tưởng thì cũng có rất nhiều thứ tư tưởng: tư tưởng cá nhân, tư tưởng cục bộ,

tư tưởng bản vị, tư tưởng bè cánh,...; về tổ chức thì có nguyên tắc tổ chức, cơ cấu tổ chức, cơ chế vận hành, phương thức lãnh đạo, lề lối làm việc. Nếu nói “suy thoái về chính trị, tư tưởng” thì “suy thoái về chính trị” có nghĩa là suy thoái về đường lối rồi, suy thoái về định hướng rất cơ bản rồi. Ở đây nói *tư tưởng chính trị* là tư tưởng mang tính chính trị, có nghĩa là anh theo khuynh hướng chính trị nào, anh đứng trên lập trường nào, anh theo quan điểm nào, anh đứng về phía ai, bảo vệ ai? Tôi đã xem lại các nghị quyết trước đây về xây dựng Đảng đều viết là “suy thoái về tư tưởng chính trị”, thậm chí có chỗ nói mức độ hơn là “nhận thức tư tưởng chính trị”, hàm ý là do nhận thức chưa tốt dẫn đến suy thoái tư tưởng chính trị, còn bây giờ nếu quy vào suy thoái về chính trị thì nặng quá, lớn quá. Cho nên dùng “suy thoái về tư tưởng chính trị” thì phù hợp hơn.

Các đồng chí hỏi “lợi ích nhóm”, “tư duy nhiệm kỳ”, “lỗi hệ thống” là thế nào? Nghe nó mới mới, lạ lạ. Thưa các đồng chí, gần đây những thuật ngữ này hay được dùng, chắc là ảnh hưởng theo cách của nước ngoài. Các nhà khoa học cần nghiên cứu cho nó chuẩn xác về nội hàm khái niệm. Ta hiểu nôm na, phổ thông có phải thế này không: Nói “*lợi ích nhóm*” đơn giản là lợi ích cục bộ, móc ngoặc với nhau theo kiểu “ông mất chân giò, bà thò chai rượu”, đôi bên cùng có lợi, chung nhau làm ăn vì lợi ích cục bộ. Nhưng bây giờ nhiều khi không chỉ là quan hệ giữa hai bên, hai người mà đã thành “đường dây”, “sự ăn cánh” của một nhóm người, mưu lợi ích riêng, làm hại lợi ích chung. C. Mác đã từng nói: Khi mà tư bản đầu sỏ tài chính cấu kết với quyền lực chính trị thì nó chi phối xã hội ghê gớm lắm! Còn về “*tư duy nhiệm kỳ*” thì đúng là gần đây mới dùng. Khi phát biểu ở Trung ương tôi rất thận trọng, để trong ngoặc kép (“ ”). Nó có cả hai mặt, tích cực

và tiêu cực, nhưng ở đây là theo nghĩa tiêu cực. Ý là tranh thủ trong nhiệm kỳ này mình lên, phải làm cái gì để “đánh bóng”, để lại “dấu ấn”, chạy cho được mấy dự án, làm cho được một vài công trình. Vậy thì mặt tích cực cũng có nhưng mà sắp nghĩ đến nơi rồi, thời gian cuối làm vừa vừa thôi “để hạ cánh an toàn”, cố gắng tranh thủ đề bạt người thân quen của mình vào; mình về nghĩ là cài cắm được người thân quen vào. “Tư duy nhiệm kỳ” chỉ nhìn thấy trước mắt, không nhìn thấy lâu dài. Trước mắt có lợi ích để “đánh bóng” mình, còn lâu dài nó thế nào thì mặc thế hệ sau, các khóa sau. Chắc “tư duy nhiệm kỳ” là hiểu theo nghĩa như thế. Còn “*lỗi hệ thống*” cũng được dùng gần đây. Tôi hiểu lỗi hệ thống là nói về bản chất, về cơ cấu, về hệ tư tưởng. Cho nên trong bài phát biểu khai mạc vừa rồi tôi có nói là, mâu thuẫn cơ bản của chủ nghĩa tư bản chưa giải quyết được mà ngày càng sâu sắc hơn, và khủng hoảng nợ công, khủng hoảng tài chính vừa qua là biểu hiện của mâu thuẫn và sự bế tắc này. Đây là lỗi hệ thống, có nghĩa là sai từ trong bản chất, từ trong cơ cấu, cơ chế cơ bản. Gần đây, có một số người nói là ta phải sửa lỗi hệ thống, chắc là với hàm ý phải sửa từ gốc, từ hệ tư tưởng, quan điểm, chứ không phải là từng việc, từng việc!

Nhóm vấn đề thứ năm, các đồng chí góp nhiều vào các văn bản dự thảo hướng dẫn. Ý chung các đồng chí nói là nhiều văn bản quá và có cảm giác là văn bản còn chưa kỹ, còn vội, có điểm còn chưa khớp nhau. Các đồng chí góp ý, chúng tôi thấy nhiều điểm rất hợp lý. Thực ra, ban đầu chỉ định tổ chức Hội nghị toàn quốc để quán triệt, triển khai thực hiện Nghị quyết nhưng sau khi lắng nghe ý kiến các ban, nhân dịp này tranh thủ báo cáo với các đồng chí lãnh đạo các ngành, các cấp biết những công việc đang làm và đóng góp ý kiến vào các bản dự thảo hướng dẫn

để các ban tập huấn cho ngành dọc của mình, về làm cho thống nhất. Nhưng như phần trên tôi đã nói, các dự thảo văn bản được chuẩn bị trong điều kiện rất vội, có thể chưa đầy đủ; sau khi lấy ý kiến các đồng chí sẽ hoàn thiện thêm, chỗ nào chưa khớp nhau thì phải điều chỉnh lại. Văn bản hướng dẫn là rất quan trọng, đôi khi không nhớ nghị quyết bằng hướng dẫn đâu, phải làm rất cẩn thận, cụ thể. Bộ Chính trị sẽ chỉ đạo làm tiếp việc này.

Nhóm vấn đề thứ sáu, có đồng chí nêu là tại sao lần này không lập ban chỉ đạo, mà lại lập bộ phận thường trực, như thế thì có gì khác nhau? Trung ương đã bàn và đã quyết định vấn đề này. Bộ Chính trị chấp hành ý kiến của Trung ương là không lập ban chỉ đạo. Vì bây giờ nhiều ban chỉ đạo quá, ban nào cũng mời các đồng chí lãnh đạo đầu ngành để cho có vị thế quan trọng, nhưng trên thực tế không thể đi họp hết được, lại cử anh em khác đi thôi. Cho nên nghe thì nó có vẻ quan trọng nhưng thực tế thì hiệu quả thấp, mà khó làm việc. Không lập ban chỉ đạo nhưng phải phân công một số đồng chí thường trực giúp Bộ Chính trị (ở Trung ương) và ban thường vụ (ở cấp ủy các cấp) chỉ đạo. Cụ thể là: trên Trung ương là Tổng Bí thư, đồng chí Thường trực Ban Bí thư, Trưởng Ban Tổ chức Trung ương, Chủ nhiệm Ủy ban Kiểm tra Trung ương, Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương, Trưởng Ban Dân vận Trung ương. Ở dưới tỉnh cũng có cách làm tương tự như vậy. Những bộ phận này thường xuyên phải chỉ đạo cho ý kiến, giải quyết công việc hằng ngày; còn khi có gì khó, quá thẩm quyền thì sẽ xin ý kiến Bộ Chính trị hoặc ban thường vụ. Ở trên Trung ương lâu nay đã thành truyền thống là các đồng chí lãnh đạo chủ chốt ngồi lại cho ý kiến chỉ đạo. Nếu khó hơn nữa thì đưa ra bàn, xin ý kiến Bộ Chính trị, như thế nó thiết thực và hiệu quả cao hơn. Đề nghị các địa phương cũng làm tương tự theo mô hình này, cách này. Còn có thể gia giảm về số lượng tham gia bộ phận

thường trực thì tùy từng địa phương xem xét, quyết định. Một ý nữa, các đồng chí đề nghị là phải có hướng dẫn rất cụ thể, chi tiết cho các cấp ở địa phương. Như tôi đã nói, trên cơ sở những nghị quyết, chỉ thị, kế hoạch và hướng dẫn chung ở trên này về từng ngành, từng địa phương các đồng chí phải vận dụng vào điều kiện cụ thể của mình cho phù hợp. Tinh thần là phải thật nghiêm túc, chặt chẽ, thống nhất với yêu cầu chung.

Đó là sáu nhóm vấn đề mà các đồng chí nêu ra, tôi xin nói thêm và làm rõ như vậy, có thể còn chưa đầy đủ. Nhưng tất cả những điều này tôi nói đúng theo tinh thần Nghị quyết và Chỉ thị, còn các dự thảo Kế hoạch và Hướng dẫn thì sắp tới Bộ Chính trị sẽ họp, bàn kỹ, tiếp thu tối đa ý kiến các đồng chí, rồi sẽ quyết định cuối cùng. Với tinh thần rất khẩn trương, công việc thì nhiều và sắp tới việc còn nhiều lắm mà các đồng chí đã dành cho hai ngày rưỡi họp như thế này là cực kỳ quý báu và quan trọng. Hy vọng sau Hội nghị này, chúng ta có thêm những thông tin mới, nhất là quán triệt Chỉ thị, Nghị quyết của Trung ương, có thêm khí thế mới, quyết tâm mới, niềm tin mới để chỉ đạo triển khai thực hiện tốt Nghị quyết Trung ương 4 về xây dựng Đảng. Đương nhiên, còn nhiều nội dung của nhiều nghị quyết quan trọng khác nữa chúng ta phải đồng thời thực hiện, chứ không phải đóng cửa để xây dựng Đảng. Cố gắng làm cho Đảng ta ngày càng trong sạch, vững mạnh hơn; mỗi cán bộ, đảng viên ngày càng tiến bộ hơn; nội bộ đoàn kết tốt hơn; nhiệm vụ chính trị hoàn thành xuất sắc hơn; được nhân dân tin yêu hơn, mối quan hệ giữa Đảng và nhân dân ngày càng gắn bó máu thịt hơn. Đảng của chúng ta dứt khoát phải mãi mãi vững mạnh và mãi mãi trường tồn...

VAI TRÒ LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG TRONG CÔNG CUỘC ĐỔI MỚI ĐẤT NƯỚC*

*Đồng chí Nguyễn Phú Trọng, Chủ tịch Hội đồng Lý luận Trung ương
tại buổi tọa đàm “Tổng kết 20 năm đổi mới ở Việt Nam (1986 - 2006)”*

Ảnh: Hội đồng Lý luận Trung ương

Một trong những bài học lớn của công cuộc đổi mới ở Việt Nam là phải giữ vững và đổi mới sự lãnh đạo của Đảng, coi xây dựng Đảng là nhiệm vụ then chốt. Khác với Đảng Cộng sản Liên Xô và các đảng mácxít ở Đông Âu (trước đây), Đảng Cộng sản Việt Nam trong quá trình tiến hành

* Bài in trong cuốn sách: *Xây dựng, chỉnh đốn Đảng - Một số vấn đề lý luận và thực tiễn*, Nxb. Chính trị quốc gia, Hà Nội, 2012, tr.36-60.

đổi mới không hề coi nhẹ, hạ thấp, hoặc phủ nhận sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản. Trái lại, luôn luôn chăm lo xây dựng Đảng, bảo đảm sự lãnh đạo đúng đắn của Đảng. Càng đi vào đổi mới, Đảng càng coi trọng công tác xây dựng Đảng, nâng cao vai trò và năng lực lãnh đạo của Đảng. Đại hội VI của Đảng (tháng 12/1986) khẳng định: “Phải xây dựng Đảng ngang tầm nhiệm vụ chính trị của một đảng cầm quyền lãnh đạo nhân dân tiến hành cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa”¹.

Sau Đại hội VI, với phương hướng “đổi mới tư duy, đổi mới tổ chức, đổi mới cán bộ, đổi mới phong cách công tác”, các cấp ủy đảng đã triển khai thực hiện sâu rộng nhiệm vụ xây dựng Đảng. Bộ Chính trị có Nghị quyết số 04 về làm trong sạch đảng, trong sạch bộ máy nhà nước, làm lành mạnh các quan hệ xã hội. Ban Chấp hành Trung ương ra Nghị quyết số 05 về một số nhiệm vụ cấp bách của công tác xây dựng Đảng. Hội nghị Trung ương 6 (tháng 3/1989) trên cơ sở sơ kết hai năm thực hiện Nghị quyết Đại hội VI của Đảng, đã rút ra năm nguyên tắc chỉ đạo công cuộc đổi mới, trong đó nhấn mạnh ý nghĩa quyết định của sự lãnh đạo của Đảng, phê phán những khuynh hướng phủ nhận hoặc hạ thấp sự lãnh đạo của Đảng. Tại Hội nghị này, Trung ương đã phê phán và bác bỏ tư tưởng “đa nguyên, đa đảng”, khẳng định dứt khoát ở Việt Nam chỉ có một đảng lãnh đạo đó là Đảng Cộng sản Việt Nam. Liên tiếp hai Hội nghị Trung ương sau đó (Hội nghị lần thứ bảy và lần thứ tám) bàn về công tác tư tưởng và công tác quần chúng của Đảng. Đại hội VII thông qua Cương lĩnh, chỉ ra phương hướng tăng cường công tác xây dựng Đảng trong thời kỳ đổi mới.

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập, Sđd*, t.47, tr.364-365 (B.T).

Sau Đại hội VII, Trung ương tiếp tục chỉ đạo đẩy mạnh công tác xây dựng Đảng, nhất là trên các lĩnh vực tổng kết thực tiễn, nghiên cứu lý luận, bổ sung, phát triển, từng bước hoàn thiện Cương lĩnh, uốn nắn những nhận thức lệch lạc, phê phán những quan điểm và khuynh hướng không đúng, tạo sự nhất trí và vững vàng về tư tưởng chính trị trong Đảng và trong nhân dân; chấn chỉnh việc thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ, tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách; đào tạo cán bộ và đổi mới công tác cán bộ; cải tiến phương thức lãnh đạo và lề lối công tác.

Nghị quyết số 01-NQ/TW, ngày 28/3/1992 của Bộ Chính trị về công tác lý luận trong giai đoạn hiện nay, Nghị quyết số 09-NQ/TW, ngày 18/02/1995 của Bộ Chính trị về một số định hướng lớn trong công tác tư tưởng hiện nay và đặc biệt là Nghị quyết Hội nghị Trung ương 3 khóa VII về công tác xây dựng Đảng (tháng 6/1992) được quán triệt và thực hiện tương đối có bài bản, đã tạo được bước chuyển biến mới trong công tác xây dựng Đảng. Một loạt các văn bản của Bộ Chính trị và Ban Bí thư đã cụ thể hóa và hướng dẫn thực hiện Nghị quyết Đại hội và Nghị quyết Trung ương 3. Cấp ủy và tổ chức đảng các cấp đã dành không ít thời gian và công sức cho nhiệm vụ này.

Thực hiện Nghị quyết của Đại hội VII, từ năm 1992 đến năm 1996, Bộ Chính trị đã chỉ đạo tiến hành tổng kết công tác xây dựng Đảng giai đoạn 1975 - 1995 trên năm lĩnh vực chủ yếu: Xây dựng Đảng về chính trị, xây dựng Đảng về tư tưởng, xây dựng Đảng về tổ chức, xây dựng đội ngũ cán bộ và đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng. Công việc tổng kết này đã được triển khai thực hiện một cách nghiêm túc, công phu, với sự tham gia của nhiều cán bộ lãnh đạo, cán bộ nghiên cứu khoa học và hoạt động thực tiễn.

Sau Đại hội VIII, Hội nghị Trung ương 3 (tháng 6/1997) đã ra Nghị quyết về chiến lược cán bộ trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa, chỉ ra năm quan điểm chỉ đạo xây dựng đội ngũ cán bộ. Hội nghị Trung ương 5 và đặc biệt là Hội nghị Trung ương 6 (lần 2) (tháng 10/1998) đã quyết định mở cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng, đẩy mạnh đấu tranh chống quan liêu, tham nhũng, chống sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Hội nghị Trung ương 7 (tháng 8/1999) ra Nghị quyết về sắp xếp tổ chức bộ máy của Đảng và hệ thống chính trị.

Đại hội IX của Đảng (tháng 4/2001) - Đại hội mở đầu thế kỷ XXI đã nhìn lại một cách tổng quát quá trình cách mạng Việt Nam trong thế kỷ XX, rút ra bài học của 15 năm đổi mới, định ra chiến lược phát triển đất nước với phương hướng tổng quát là “Phát huy sức mạnh toàn dân tộc, tiếp tục đổi mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa”¹. Đại hội đánh giá sâu sắc hơn, đầy đủ và toàn diện hơn về vị trí, vai trò và nội dung tư tưởng Hồ Chí Minh.

Sau Đại hội IX, các Hội nghị Trung ương 4, Hội nghị Trung ương 5, Hội nghị Trung ương 9... tiếp tục có nghị quyết và kết luận về đẩy mạnh các mặt công tác xây dựng Đảng, đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực, tăng cường công tác tư tưởng, lý luận, đổi mới, nâng cao chất lượng hệ thống chính trị ở cơ sở, tích cực đào tạo, bồi dưỡng, luân chuyển cán bộ, thực hiện tốt hơn nữa công tác dân vận của Đảng, v.v..

Một điều đáng lưu ý là, bên cạnh sự chỉ đạo sát sao của Trung ương, sự hoạt động riết róng của các cấp ủy và tổ chức đảng, còn có sự đồng tình hưởng ứng tích cực của đồng bào, cán bộ,

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Sđd, t.60, tr.160 (B.T).

đảng viên và nhân dân. Có lẽ chưa có thời kỳ nào cán bộ, đảng viên và nhân dân quan tâm đến công tác xây dựng Đảng một cách thường xuyên và sâu sắc như thời kỳ này. Rất nhiều ý kiến đóng góp tâm huyết vào các dự thảo văn kiện, chỉ thị, nghị quyết của Đảng. Rất nhiều ý kiến bàn luận về tổ chức, nhân sự mỗi kỳ Đại hội Đảng. Nơi này lo lắng về sự “xuống cấp”, “thoái hóa” của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Nơi kia sốt ruột vì chưa chống được tham nhũng, các thế lực thù địch thì đang ráo riết thực hiện âm mưu “diễn biến hòa bình”... Điều quan trọng hơn là sự phấn đấu thực hiện các nghị quyết, quyết định của Đảng, bằng hành động thực tế và cụ thể, đóng góp vào công tác xây dựng Đảng và tạo nên những thành tựu to lớn của công cuộc đổi mới đất nước.

Có thể nói, toàn bộ thành tựu và khuyết điểm của công cuộc đổi mới gắn liền với trách nhiệm lãnh đạo và hoạt động của Đảng ta. Sự lãnh đạo và hoạt động của Đảng là nhân tố quyết định tạo ra những thành tựu đổi mới; đồng thời, chính trong quá trình lãnh đạo đổi mới mà Đảng ngày càng trưởng thành, nhận rõ hơn những mặt yếu kém của mình để có biện pháp khắc phục.

*

* *

Nhìn lại quá trình đổi mới ở Việt Nam, chúng ta thấy trên lĩnh vực xây dựng Đảng đã đạt được *những thành tựu rất quan trọng*:

Một là, thành tựu cơ bản và quan trọng nhất là Đảng đã đề ra được và từng bước bổ sung, hoàn thiện dần đường lối đổi mới một cách đúng đắn, sáng tạo, hình thành ngày càng rõ hơn con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta.

Ai cũng biết, xác định được đường lối chính trị là vấn đề cốt tử, là nhiệm vụ quan trọng hàng đầu trong toàn bộ công tác xây dựng Đảng. Bởi vì đường lối chính trị chỉ ra mục tiêu,

phương hướng và giải pháp cơ bản của cách mạng, thể hiện bản chất của Đảng, và là ngọn cờ tập hợp, cổ vũ, động viên quần chúng; nó quyết định vận mệnh của Đảng và dân tộc.

Trong cách mạng dân tộc dân chủ, Đảng ta xây dựng được đường lối chính trị đúng - một đường lối phản ánh sự kiên định về chiến lược; sự sắc sảo, mềm dẻo về sách lược; sự phong phú, sáng tạo và linh hoạt về phương pháp cách mạng. Và chính đây là nhân tố quan trọng hàng đầu, là nguồn gốc quyết định mọi thắng lợi của cách mạng nước ta.

Sau khi đất nước thống nhất, Đảng ta đã xác định đưa cả nước đi lên chủ nghĩa xã hội, đây là một quyết định đúng. Đại hội IV của Đảng đã đề ra đường lối chung về cách mạng xã hội chủ nghĩa trong cả nước, đồng thời xác định đường lối đối ngoại và các chính sách quan trọng khác. Trong việc xác định đường lối, Đảng ta đã cố gắng vận dụng và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh vào thực tiễn cách mạng Việt Nam trong tình hình mới, phát triển một bước đường lối cách mạng xã hội chủ nghĩa đã được định ra từ Đại hội III và được bổ sung trong quá trình thực hiện.

Tuy nhiên, trong việc thiết kế các mô hình cụ thể và tổ chức chỉ đạo thực hiện, chúng ta đã phạm một số sai lầm và khuyết điểm. Như Đại hội VI của Đảng đánh giá, đó là “những sai lầm nghiêm trọng và kéo dài về chủ trương, chính sách lớn, *sai lầm về chỉ đạo chiến lược và tổ chức thực hiện*”¹. Nguyên nhân sâu xa của những sai lầm đó là bệnh chủ quan, duy ý chí, lối suy nghĩ và hành động đơn giản, nóng vội, không tôn trọng quy luật khách quan, nhận thức về chủ nghĩa xã hội không đúng với thực tế Việt Nam, thiếu dân chủ, không lắng nghe ý kiến của quần chúng và cấp dưới;

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Sđd, t.47, tr.360 (B.T).

ở một số cán bộ lãnh đạo cấp cao có phần say sưa với thắng lợi giải phóng miền Nam nên thiếu sự tỉnh táo trong phân tích tình hình, không lường hết khó khăn khi đi vào xây dựng kinh tế.

Tiếp theo đổi mới bộ phận, đổi mới từng bước, đến Đại hội VI (tháng 12/1986), Đảng đã đề ra đường lối đổi mới toàn diện, đánh dấu bước chuyển rất quan trọng trong nhận thức của Đảng ta về chủ nghĩa xã hội, về thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta.

Đại hội VI đã cụ thể hóa quan điểm mới về cơ cấu kinh tế, về công nghiệp hóa xã hội chủ nghĩa trong chặng đường đầu tiên, từ đó đề ra chủ trương tập trung cho “ba chương trình kinh tế lớn”. Đại hội đã có quan điểm mới về cải tạo xã hội chủ nghĩa, coi cải tạo xã hội chủ nghĩa là nhiệm vụ thường xuyên, phải trải qua thời gian lâu dài và liên tục với những bước đi và hình thức thích hợp, nhận rõ ngay khi quan hệ sản xuất xã hội chủ nghĩa chiếm ưu thế vẫn tồn tại những thành phần kinh tế khác như kinh tế tiểu sản xuất hàng hóa, kinh tế tư bản tư nhân ở mức độ nhất định. Đại hội thừa nhận sự tồn tại khách quan của sản xuất hàng hóa và của thị trường. Cơ chế tập trung quan liêu bao cấp đã bị phê phán triệt để và khẳng định chuyển hẳn sang hạch toán kinh doanh.

Đại hội chủ trương phát triển những hình thức kinh tế phù hợp với trình độ tổ chức sản xuất; về phân phối, coi trọng việc kết hợp ba lợi ích: cá nhân, tập thể và xã hội. Đại hội có nhận thức mới về vấn đề xã hội, coi đây không chỉ là chính sách giúp đỡ, trợ cấp mà là chăm lo toàn diện và phát huy nhân tố con người.

Nghị quyết Đại hội VI được cụ thể hóa qua các Hội nghị Trung ương và Bộ Chính trị để đi dần vào cuộc sống. Đáng chú ý là Hội nghị Trung ương 6 (tháng 3/1989) đã cụ thể hóa và phát triển nhiều quan điểm của Đại hội VI, hoàn chỉnh thêm một bước

những quan điểm đổi mới cơ bản của Đảng, kịp thời uốn nắn những nhận thức không đúng, những biểu hiện lệch lạc, khẳng định các nguyên tắc chỉ đạo quá trình đổi mới ở nước ta.

Đại hội VII của Đảng họp vào tháng 6/1991. Lúc này, chế độ xã hội chủ nghĩa ở các nước Đông Âu đã bị sụp đổ và Liên Xô đi chệch hướng cải tổ, đang có nguy cơ đi đến tan rã. Công cuộc đổi mới của chúng ta đã đạt được những thành tựu bước đầu rất quan trọng, song đất nước vẫn chưa ra khỏi khủng hoảng kinh tế - xã hội. Khi Liên Xô tan rã, một bộ phận cán bộ, đảng viên và nhân dân có những biểu hiện dao động, thậm chí có người muốn đi con đường khác. Các thế lực thù địch dần tới phản công vào cách mạng xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Đại hội dựa trên cơ sở tổng kết việc thực hiện đường lối đổi mới toàn diện từ Đại hội VI và những kết luận rút ra từ cuộc sống, đã thông qua *Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội, Chiến lược ổn định và phát triển kinh tế - xã hội đến năm 2000*, thông qua Điều lệ Đảng (sửa đổi). Đại hội VII khẳng định kiên trì con đường đi lên chủ nghĩa xã hội, xác định sáu đặc trưng của chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, bảy phương hướng cơ bản chỉ đạo quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội trong thời kỳ quá độ; xác định những định hướng lớn trong chính sách kinh tế; đồng thời đề ra đổi mới hệ thống chính trị, phát huy nền dân chủ xã hội chủ nghĩa.

Sau Đại hội VII, các nghị quyết của Ban Chấp hành Trung ương và Bộ Chính trị tiếp tục bổ sung, phát triển và cụ thể hóa các quan điểm, phương hướng cơ bản nêu trong Cương lĩnh, Chiến lược, như: Nghị quyết Trung ương 3 (tháng 6/1992) về quốc phòng, an ninh, đối ngoại; Nghị quyết Trung ương 4 (tháng 11/1992) về một số chính sách xã hội, chăm lo con người;

Nghị quyết Trung ương 5 (tháng 6/1993) về phát triển nông nghiệp và xây dựng nông thôn mới; Nghị quyết Trung ương 7 (tháng 7/1994) về đẩy tới một bước công nghiệp hóa, hiện đại hóa; Nghị quyết Trung ương 2 (tháng 12/1991) và Nghị quyết Trung ương 8 (tháng 01/1995) về xây dựng và hoàn thiện bộ máy nhà nước...

Hội nghị đại biểu toàn quốc giữa nhiệm kỳ của Đảng (tháng 01/1994) đã kiểm điểm hai năm thực hiện Nghị quyết Đại hội VII, tổng kết một bước công cuộc đổi mới, đề ra những biện pháp đẩy tới việc thực hiện công cuộc đổi mới. Đặc biệt, Hội nghị đã nêu lên bốn nguy cơ: tụt hậu xa hơn về kinh tế; khả năng đi chệch hướng xã hội chủ nghĩa; nạn tham nhũng và tệ quan liêu; âm mưu và hành động “diễn biến hòa bình” của các thế lực thù địch. Đồng thời, chỉ ra những thuận lợi cơ bản: Đảng ta có đường lối đúng đắn, đoàn kết, nhất trí; nhân dân ta cần cù, thông minh; nước ta có thế và lực mới; sự phát triển của cuộc cách mạng khoa học - kỹ thuật thế giới. Từ đó đề ra chủ trương đưa đất nước chuyển dần sang thời kỳ phát triển mới - thời kỳ đẩy tới một bước công nghiệp hóa, hiện đại hóa.

Đại hội VIII của Đảng (tháng 6/1996) khẳng định, nước ta đã ra khỏi khủng hoảng kinh tế - xã hội, tiếp tục làm rõ hơn quan niệm về *chặng đường đầu tiên, chặng đường tiếp theo* trong thời kỳ quá độ, trên cơ sở đó, xác định rõ mục tiêu đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước là đưa nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp vào năm 2020. Các Hội nghị Trung ương khóa VIII tiếp tục làm rõ hơn định hướng xã hội chủ nghĩa trong việc phát triển nền kinh tế hàng hóa nhiều thành phần; xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa của dân, do dân, vì dân; khẳng định phát triển giáo dục - đào tạo và khoa học - công nghệ là quốc sách hàng đầu, là khâu đột phá

trong quá trình thực hiện công nghiệp hóa, hiện đại hóa; phát triển văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội, vừa là mục tiêu, vừa là động lực của phát triển kinh tế - xã hội.

Đại hội IX của Đảng (tháng 4/2001) thông qua chiến lược phát triển kinh tế - xã hội trong hai thập niên đầu thế kỷ XXI, khẳng định đường lối phát triển kinh tế thị trường xã hội chủ nghĩa, coi đây là mô hình kinh tế tổng quát của cả thời kỳ quá độ, tiếp tục thực hiện đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, rộng mở, đa phương hóa, đa dạng hóa các quan hệ quốc tế. Các Hội nghị Trung ương khóa IX cụ thể hóa và phát triển các quan điểm về phát triển nền kinh tế nhiều thành phần, đổi mới, nâng cao hiệu quả kinh tế nhà nước, kinh tế tập thể, khuyến khích phát triển mạnh kinh tế tư nhân; đẩy nhanh công nghiệp hóa nông nghiệp, hiện đại hóa nông thôn; tăng cường sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc, phát huy dân chủ, đổi mới hoạt động của hệ thống chính trị; thực hiện Chiến lược bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới...

Như vậy, rõ ràng *thời kỳ từ Đại hội VI đến nay là thời kỳ tiếp tục hình thành và từng bước phát triển đường lối đối mới của Đảng, thời kỳ có những nhận thức mới đúng đắn hơn về chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở nước ta.*

Có được đường lối chính trị đúng trong hoàn cảnh phát triển bình thường đã là việc khó; ở những bước ngoặt của lịch sử, trong bối cảnh đất nước và quốc tế có những diễn biến nhanh chóng, phức tạp, thì việc xác định được một đường lối chính trị đúng và bảo đảm cho đường lối đó thành hiện thực càng khó khăn hơn. Nó là kết quả của trí tuệ, tài năng, phẩm chất, khí phách. Nó trải qua một quá trình suy tư gian khổ, tìm tòi, đổi mới tư duy lý luận, tổng kết thực tiễn, có khi phải làm đi làm lại nhiều lần, thậm chí

có lúc đã không tránh khỏi sai lầm và tạm thời thất bại. Thực tế, Đảng ta cũng đã phạm những khuyết điểm, sai lầm. Điều quan trọng là Đảng ta không che giấu khuyết điểm, sai lầm, mà đã công khai, thừa nhận, thành tâm lắng nghe ý kiến nhân dân; và một khi đã phát hiện và nhận ra sai lầm thì quyết tâm sửa chữa để phấn đấu đi lên, từ đó, Đảng ngày càng trưởng thành.

Sở dĩ Đảng ta nhận ra và sửa chữa được sai lầm, xác định được đường lối đổi mới đúng đắn, là do:

- Đảng tuyệt đối trung thành với lợi ích của giai cấp và dân tộc, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, không dao động về hệ tư tưởng và nguyên tắc tổ chức; đổi mới nhưng không phủ nhận truyền thống và quá khứ cách mạng, không từ bỏ nguyên tắc; biết kết hợp chặt chẽ sự kiên định về chiến lược với sự vận dụng mềm dẻo, uyển chuyển về sách lược, linh hoạt, khéo léo về phương pháp.

- Đảng nắm vững, vận dụng một cách sáng tạo và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, kế thừa và phát huy truyền thống dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại.

- Đảng thường xuyên bám sát thực tiễn, coi trọng nghiên cứu lý luận, kết hợp lý luận với thực tiễn. Đặc biệt chú trọng những nhân tố mới, khuyến khích và ủng hộ cái mới.

- Phát huy dân chủ, phát huy trí tuệ của toàn Đảng, toàn dân. Có thể nói, thành công trong việc sửa chữa sai lầm và xác định đúng đắn đường lối đổi mới vừa qua, một nguyên nhân rất quan trọng là do Đảng ta đã giữ vững những nguyên tắc sinh hoạt Đảng, mở rộng dân chủ trong Đảng và trong xã hội, biết lắng nghe ý kiến của cán bộ, đảng viên và nhân dân, không chủ quan, thỏa mãn.

Hai là, Đảng đã khẳng định tư tưởng Hồ Chí Minh cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin là nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho hành động của Đảng. Ở những bước ngoặt của cách mạng, trước những diễn biến phức tạp của tình hình, Đảng kịp thời có định hướng tư tưởng chính trị đúng đắn, uốn nắn những nhận thức lệch lạc, chống những luận điệu thù địch, tạo cơ sở cho sự thống nhất tư tưởng trong toàn Đảng và trong nhân dân.

Tư tưởng Hồ Chí Minh là kết quả vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của Việt Nam, là kết tinh tinh hoa văn hóa dân tộc, kết hợp nhuần nhuyễn truyền thống văn hóa dân tộc với những tư tưởng tiến bộ của thế giới, cả ở phương Đông và phương Tây. Tư tưởng Hồ Chí Minh đã trở thành tài sản tinh thần quý báu của Đảng và của cả dân tộc. Việc khẳng định tư tưởng Hồ Chí Minh thể hiện sự trưởng thành về tư duy lý luận của Đảng ta, hoàn toàn phù hợp với thực tế khách quan, đáp ứng đúng nguyện vọng và sự trông đợi của toàn Đảng, toàn dân; thúc đẩy chúng ta tiếp tục bồi dưỡng tư duy sáng tạo trong quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội phù hợp với đặc điểm Việt Nam.

Đã có nhiều công trình nghiên cứu tư tưởng Hồ Chí Minh trên các mặt: tư tưởng giải phóng dân tộc, giải phóng xã hội, giải phóng con người; tư tưởng gắn liền độc lập dân tộc với chủ nghĩa xã hội; tư tưởng về phương pháp cách mạng, tập hợp mọi lực lượng trong khối đại đoàn kết dân tộc; nghệ thuật chỉ đạo chiến lược và sách lược; xây dựng chính quyền nhân dân; về công tác dân vận; về kinh tế, về văn hóa, về quân sự; về đạo đức cách mạng và phong cách công tác... Việc công bố các công trình nghiên cứu ấy cùng với những hoạt động kỷ niệm lần thứ 100 ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh, những sinh hoạt giáo dục truyền thống cách mạng, giáo dục tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh... đã góp phần

làm cho cán bộ, đảng viên và nhân dân ngày càng hiểu rõ hơn và làm theo tư tưởng Hồ Chí Minh.

Mấy năm đầu của thời kỳ đổi mới, một số cán bộ, đảng viên muốn rập khuôn kinh nghiệm cải tổ, cải cách của nước ngoài, nhất là trong đổi mới chính trị, đổi mới kinh tế và hoạt động báo chí, văn hóa, văn nghệ. Đã chớm nở khuynh hướng đòi “dân chủ, công khai” một cách cực đoan; khuynh hướng phủ nhận quá khứ, bôi đen hiện thực; khuynh hướng muốn chuyển nhanh nhất loạt sang cơ chế thị trường tự do, muốn tư nhân hóa hoàn toàn, “thương mại hóa” báo chí, xuất bản... Những khuynh hướng này đã được ngăn chặn, uốn nắn kịp thời. Các nghị quyết, chỉ thị của Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị và Ban Bí thư đã định hướng tư tưởng trong Đảng và trong xã hội. Thực sự có cuộc đấu tranh tư tưởng sâu rộng để đổi mới và giữ vững định hướng xã hội chủ nghĩa.

Kinh nghiệm công tác tư tưởng trong thời gian qua cho thấy, cùng với nhiệm vụ giáo dục thường xuyên, ở mỗi bước ngoặt của cách mạng hoặc khi tình hình thực tiễn diễn biến phức tạp, Đảng kịp thời có định hướng tư tưởng. Lúc nào chậm chạp, chập chờn thì tư tưởng của bộ phận không nhỏ có những biểu hiện tiêu cực. Kết luận ba quan điểm của Bộ Chính trị về kinh tế trước Đại hội VI, Kết luận số 20-KL/TW của Bộ Chính trị về một số vấn đề công tác tư tưởng, các Nghị quyết Trung ương 6, 7, 8 khóa VI, Kết luận của Bộ Chính trị khóa VII về sự kiện Liên Xô tan vỡ, việc xử lý kịp thời một số trường hợp dao động về chính trị, các nghị quyết Trung ương và nghị quyết của Bộ Chính trị các khóa tiếp theo đều là những định hướng quan trọng cho công tác tư tưởng. Mặt khác, những thành công trong thực tiễn đổi mới là cơ sở và nguồn sức mạnh quan trọng cho công tác tư tưởng và làm tăng thêm khả năng thống nhất tư tưởng trong Đảng, trong nhân dân.

Nhìn chung, công tác tư tưởng đã góp phần đổi mới tư duy, nâng cao nhận thức về sự nghiệp đổi mới trên cơ sở kiên định con đường xã hội chủ nghĩa, tinh thần độc lập tự chủ; kịp thời cổ vũ những thành tựu của công cuộc đổi mới, những sáng kiến của quần chúng; đấu tranh chống lại những luận điệu xuyên tạc, phản động; khắc phục tâm trạng hoài nghi, bi quan, tạo thêm niềm tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng.

Ba là, giữ vững nguyên tắc tập trung dân chủ, tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách. Có tiến bộ về thực hiện dân chủ trong Đảng và lãnh đạo thực hiện dân chủ trong xã hội.

Trước tình hình một số đảng cộng sản và công nhân trên thế giới từ bỏ hoặc hạ thấp nguyên tắc tập trung dân chủ, trong bối cảnh chuyển đổi cơ chế ở trong nước, nguyên tắc tập trung dân chủ bị thách thức, Đảng ta đã khẳng định phải kiên trì và thực hiện đúng nguyên tắc tập trung dân chủ. Nhiều nghị quyết của Đảng nhấn mạnh rằng, giữ vững nguyên tắc tập trung dân chủ trong tổ chức và sinh hoạt Đảng là một trong những tiêu chuẩn cơ bản của đảng Mác - Lênin chân chính.

Trên thực tế, việc xây dựng đường lối, chủ trương, chính sách, việc chuẩn bị nghị quyết, ra nghị quyết, Đảng đã phát huy trí tuệ tập thể của cấp ủy, lắng nghe và tiếp thu ý kiến của cán bộ, đảng viên và nhân dân, tổng kết kinh nghiệm từ cơ sở, khơi dậy tiềm năng sáng tạo trong Đảng và trong nhân dân.

Đã có bước tiến mới trong việc xây dựng và thực hiện quy chế, quy trình đánh giá, bố trí, đề bạt, bầu cử, khen thưởng, kỷ luật cán bộ, bảo đảm chế độ tập thể và dân chủ khi ra quyết định về cán bộ.

Giữ vững nền nếp sinh hoạt từ Ban Chấp hành Trung ương đến các cấp ủy cơ sở. Nhìn chung, hội nghị của các cấp ủy đảng đều được thông báo trước về những nội dung quan trọng, thảo luận

dân chủ, biểu quyết theo đa số từng vấn đề hoặc toàn văn nghị quyết. Đối với những vấn đề lớn, quan trọng và có ý kiến khác nhau thường được tranh luận và biểu quyết bằng phiếu kín. Đã chú trọng hơn chế độ tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách. Bộ Chính trị, Ban Bí thư và nhiều cấp ủy đã nâng cao chất lượng tự phê bình và phê bình đối với tập thể và từng cấp ủy viên.

Đồng chí Nguyễn Phú Trọng trong chuyến thực tế tại Quảng Ninh

Ảnh: Văn phòng Tổng Bí thư

Trong việc lãnh đạo phát huy dân chủ trong xã hội, Đảng đặc biệt chú trọng đổi mới việc lãnh đạo bầu cử và phát huy dân chủ trong sinh hoạt Quốc hội, hội đồng nhân dân, các đoàn thể chính trị - xã hội và hoạt động của chính quyền các cấp; xây dựng và thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở theo tinh thần “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra”. Trên cơ sở *Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội*, chúng ta đã sửa đổi Hiến pháp, sửa đổi và ban hành mới nhiều

văn bản pháp luật quan trọng, trong đó có những luật về đổi mới tổ chức bộ máy nhà nước, Luật dân sự, Luật đất đai, Luật lao động, Luật doanh nghiệp nhà nước, Luật đầu tư trong nước...; tiến hành cải cách một bước nền hành chính quốc gia, tiếp tục xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Hoạt động của cơ quan nhà nước các cấp có những đổi mới và tiến bộ theo hướng phát huy dân chủ, tăng cường kỷ cương và nâng cao hiệu lực. Mặt trận, các đoàn thể nhân dân, hội quần chúng và tổ chức xã hội từng bước đổi mới nội dung và phương thức hoạt động, đạt hiệu quả thiết thực hơn. Quyền làm chủ của nhân dân trên các lĩnh vực kinh tế, chính trị, tư tưởng, văn hóa được phát huy. Đồng bào các dân tộc, các tầng lớp nhân dân nước ta ngày càng đoàn kết, gắn bó trong sự nghiệp chung: dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh. Đồng bào ta ở nước ngoài ngày càng hướng về quê hương vì mục tiêu ấy.

Ngày nay, tuy còn nhiều việc chưa hài lòng, nhưng mỗi người dân đều cảm nhận được quyền tự do dân chủ thực tế của mình. Mọi người đều được tự do kinh doanh theo pháp luật, tự do sinh hoạt, hội họp, có quyền bầu cử, ứng cử, đề cử, tham gia đóng góp ý kiến xây dựng các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước. Các phương tiện thông tin đại chúng, các hoạt động văn hóa, văn nghệ có điều kiện phát triển, thông tin đa dạng, nhiều chiều, phát huy sáng tạo, công khai phê bình, đấu tranh với những hiện tượng tiêu cực xã hội. Ở nhiều cơ quan Đảng và Nhà nước đã thành nếp tiến hành việc điều tra xã hội học, thu thập, lắng nghe ý kiến của các tầng lớp nhân dân, tổ chức để nhân dân tham gia vào các công việc chung của đất nước.

Kinh nghiệm của những năm qua cho thấy: Muốn thực hiện tốt dân chủ phải có nhiều hình thức sinh động, thiết thực,

phù hợp với trình độ và truyền thống của Đảng, của dân tộc. Và điều rất quan trọng là phải nâng cao trình độ giác ngộ về ý thức chính trị của đảng viên, ý thức chấp hành luật pháp của công dân, từng bước bổ sung, hoàn thiện luật pháp, hoàn thiện các quy định, cơ chế bảo đảm quyền dân chủ của đảng viên và công dân; đấu tranh với những khuynh hướng cực đoan, lợi dụng dân chủ để truyền bá những quan điểm sai trái, những hành động gây chia rẽ bè phái, tự do, vô kỷ luật; đồng thời chống tệ quan liêu và các biểu hiện dân chủ hình thức.

Bốn là, đổi mới một bước tổ chức và cán bộ, nâng cao trình độ và sức chiến đấu của đội ngũ đảng viên; ngăn chặn được sự sa sút, yếu kém của nhiều tổ chức cơ sở đảng; bước đầu cải tiến phương thức lãnh đạo và phong cách công tác.

Với việc thực hiện các nghị quyết của Trung ương, của Bộ Chính trị, nhiều cấp ủy đã có chủ trương và biện pháp tích cực đổi mới, chỉnh đốn Đảng, gắn với nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, kiện toàn hệ thống chính trị. Đã chú trọng xây dựng hệ thống tổ chức của Đảng và các tổ chức trong hệ thống chính trị từ Trung ương đến cơ sở phù hợp với tình hình và yêu cầu của công cuộc đổi mới.

Cùng với việc tiến hành có nền nếp các đại hội và hội nghị Đảng theo định kỳ, đã chăm lo củng cố, kiện toàn các cấp ủy đảng từ Trung ương đến các địa phương và cơ sở. Sắp xếp lại tổ chức các ban và cơ quan sự nghiệp của Đảng ở Trung ương và tỉnh, huyện gọn hơn. Đã quy định rõ hơn chức năng, nhiệm vụ các ban; sắp xếp, bổ sung cán bộ, xây dựng chương trình công tác và quy chế làm việc.

Đã lãnh đạo đổi mới nội dung, tổ chức và phương thức hoạt động của các cơ quan nhà nước, xây dựng Nhà nước pháp quyền của dân, do dân và vì dân. Bước đầu chuyển đổi mô hình tổ chức

và cơ chế quản lý cũ sang mô hình tổ chức quản lý mới. Đã sắp xếp lại tổ chức một số bộ và cơ quan ngang bộ theo hướng tinh gọn hơn, bớt đầu mối trung gian. Tiến hành cải cách một bước nền hành chính quốc gia, xây dựng các cơ quan Chính phủ thực hiện chức năng quản lý nhà nước; giảm bớt quản lý trực tiếp các đơn vị sản xuất, kinh doanh. Cải tiến cơ cấu tổ chức, giới thiệu nhiều cán bộ có kiến thức và kinh nghiệm tham gia các cơ quan dân cử, nâng cao hơn vai trò của Quốc hội và các cơ quan tư pháp, tăng cường quản lý nhà nước và xã hội bằng pháp luật. Thu gọn đầu mối cơ quan nhà nước các cấp.

Từ năm 1992, thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 khóa VII, đã lập Ban cán sự đảng Chính phủ, lập lại các ban cán sự đảng trong các bộ, ngành của chính quyền và một số tổng công ty lớn, củng cố các đảng đoàn ở các cơ quan dân cử và đoàn thể, bảo đảm nguyên tắc Đảng lãnh đạo bằng tổ chức. Sau khi được thành lập và củng cố, nhiều đảng đoàn, ban cán sự đảng bước đầu có những hoạt động tốt, nhất là về công tác cán bộ.

Cùng với việc sắp xếp lại tổ chức bộ máy, chúng ta đã thay đổi, bố trí lại hàng loạt cán bộ để đáp ứng yêu cầu của cơ chế quản lý mới trong điều kiện kinh tế thị trường. Bên cạnh những cán bộ lâu năm, vững vàng về chính trị, đã chú ý đào tạo và sử dụng cán bộ trẻ, năng động, tháo vát, dám nghĩ, dám làm, có kiến thức khoa học, kinh tế, luật pháp, có đầu óc kinh doanh...

Việc đánh giá và sử dụng cán bộ không chỉ nặng về lý lịch, thành phần, bằng cấp, quá trình... như trước, mà đã chú ý kết hợp các mặt, lấy hiệu quả công việc làm căn cứ chủ yếu. Một số nguyên tắc được khẳng định lại, một số quy chế và quy trình được ban hành và thực hiện theo hướng dân chủ hơn. Trong việc bố trí cán bộ, đã chú ý kết hợp giữa các độ tuổi, các loại, các lớp cán bộ, không trẻ hóa hình thức.

Nói chung, trong những năm đổi mới, chúng ta chú ý hơn đến tiêu chuẩn để lựa chọn, đào tạo và bố trí cán bộ lãnh đạo chủ chốt ở các cấp, các ngành, các cơ quan đảng, nhà nước và đoàn thể, bảo đảm được yêu cầu của nhiệm vụ chính trị. Những thành tựu đạt được trong công cuộc đổi mới chứng tỏ chúng ta có một đội ngũ cán bộ tốt, có bản lĩnh, trưởng thành nhanh, vững vàng trước những diễn biến phức tạp của tình hình, bước đầu đáp ứng được những đòi hỏi của giai đoạn cách mạng mới.

Kiến thức, trình độ và năng lực quản lý kinh tế, quản lý xã hội có bước tiến bộ. Số cán bộ lãnh đạo và quản lý các cấp có trình độ đại học và trên đại học ngày càng tăng, thích ứng nhanh với cơ chế thị trường. Trong điều kiện đời sống khó khăn và có nhiều tác động tiêu cực của xã hội, số đông vẫn giữ được lối sống lành mạnh, quan tâm, chăm lo đến sự nghiệp chung.

Đối với các tổ chức cơ sở đảng, qua đổi mới và chỉnh đốn, bước đầu tạo ra được những chuyển biến tích cực. Đáng chú ý là đã nâng thêm được năng lực lãnh đạo của cấp ủy đảng, tạo được sự thống nhất cao hơn về tư tưởng chính trị, khắc phục được tình trạng lỏng lẻo trong sinh hoạt Đảng. Nhiều tổ chức cơ sở đảng đã lãnh đạo có hiệu quả các nhiệm vụ chính trị ở cơ sở, nhất là nhiệm vụ phát triển kinh tế, cải thiện đời sống nhân dân, xóa đói giảm nghèo, chăm sóc các gia đình có công với nước. Nâng cao tinh thần trách nhiệm của cán bộ, đảng viên trong các cơ quan, đơn vị.

Trong công tác đảng viên, Đảng ta đã chú trọng cả ba mặt: giáo dục, bồi dưỡng, chỉnh đốn và phát triển đội ngũ đảng viên. Cấp ủy và tổ chức đảng các cấp đã chú trọng việc kiểm tra, phân tích tình hình đảng viên để có hướng bồi dưỡng nâng cao chất lượng; tiến hành phân công công tác, giao nhiệm vụ cụ thể cho đảng viên theo địa bàn dân cư, phụ trách các hộ gia đình, theo đơn vị sản xuất kinh doanh, theo các nhóm chuyên đề, phụ trách các

đoàn thể và các hội quần chúng... Tỷ lệ đảng viên được phân công công tác ở nhiều nơi tăng hơn trước. Nhiều đảng viên tuổi cao, sức yếu đã được miễn công tác và sinh hoạt trên cơ sở tự nguyện.

Công tác phát triển đảng viên đã được quan tâm và có chuyển biến mới, đặc biệt từ khi thực hiện Nghị quyết Trung ương 3 khóa VII, số đảng viên mới kết nạp liên tục tăng; khắc phục được tình trạng giảm sút số lượng đảng viên mới kết nạp liên tục trong bốn năm 1988 - 1991. Đã thu hẹp hơn diện các thôn, xóm, ấp, bản lâu nay chưa có đảng viên. Nhiều nơi đã làm tốt hơn việc tổ chức và hướng dẫn đảng viên nâng cao trình độ về mọi mặt như mở các lớp bồi dưỡng văn hóa, bồi dưỡng lý luận chính trị, quản lý kinh tế, chuyên môn nghiệp vụ và ngoại ngữ. Ý thức tự vươn lên trong học tập và tu dưỡng của đảng viên ở một số nơi, nhất là trong số đảng viên trẻ có chuyển biến rõ hơn. Bản tin thời sự và báo đảng đã được phát hành nhiều hơn tới các tổ chức cơ sở và chi bộ đảng.

Khi đất nước bước vào thời kỳ chuyển đổi cơ chế cũ sang cơ chế mới, cùng với sự đổi mới toàn diện và sâu sắc về kinh tế - xã hội và quá trình phát triển nền dân chủ xã hội chủ nghĩa, Đảng đứng trước yêu cầu phải đổi mới hơn nữa nội dung và phương thức lãnh đạo, từng bước xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam, Nhà nước của dân, do dân và vì dân. Tại Hội nghị Trung ương 6 khóa VI năm 1989, Đảng ta đã đề ra những quan điểm đổi mới phương thức hoạt động của hệ thống chính trị phù hợp với điều kiện mới. Đã bước đầu hình thành một số quan điểm cơ bản định hướng cho quá trình đổi mới nội dung và phương thức lãnh đạo của Đảng trong điều kiện Đảng cầm quyền. Đại hội VII đã khẳng định những quan điểm đó và đưa vào Cương lĩnh, Điều lệ Đảng. Các đại hội và hội nghị Trung ương Đảng sau này tiếp tục cụ thể hóa thêm các quan điểm chỉ đạo đó.

Thực tiễn ngày càng cho thấy rõ nội dung và phương thức Đảng lãnh đạo Nhà nước và đoàn thể nhân dân, lãnh đạo các lĩnh vực của đời sống xã hội, bảo đảm sự lãnh đạo thống nhất, có hiệu quả; bớt dần tình trạng ôm đồm, bao biện hoặc buông lỏng; phát huy vai trò chủ động của cơ quan nhà nước trong quản lý, điều hành; phát huy tính chủ động sáng tạo của các đoàn thể và tính tích cực của nhân dân. Các tổ chức đảng đã từng bước nâng cao chất lượng các quyết định, đổi mới quy trình ra quyết định, cải tiến lề lối làm việc, phát huy dân chủ, tập thể, đề cao trách nhiệm cá nhân, khôi phục và củng cố các nguyên tắc tổ chức và sinh hoạt Đảng, tập trung sức lực, trí tuệ vào vấn đề xây dựng kinh tế, củng cố và tăng cường ổn định chính trị, đổi mới, chỉnh đốn Đảng và củng cố nâng cao hiệu lực quản lý của Nhà nước.

Bên cạnh những thành tựu và kết quả nêu trên, công tác xây dựng Đảng cũng còn *không ít thiếu sót và khuyết điểm*. Hiện nay đang nổi lên một số vấn đề sau đây:

1. Trong điều kiện kinh tế thị trường, mở cửa giao lưu với các nước, trước những tác động tiêu cực của mặt trái cơ chế thị trường, trước sự tiến công của các thế lực thù địch, *một bộ phận cán bộ, đảng viên có biểu hiện suy thoái về phẩm chất chính trị, đạo đức và lối sống*. Đó là những biểu hiện dao động, mất niềm tin vào chủ nghĩa xã hội và sự lãnh đạo của Đảng, phai nhạt lý tưởng, giảm sút ý chí phấn đấu, kém tính đảng, chạy theo lối sống cơ hội, thực dụng, làm giàu bất chính, lợi dụng chức quyền và những sơ hở trong cơ chế, chính sách để ăn cắp của công, thu vén cá nhân, ăn chơi hưởng lạc. Một số vụ tham nhũng, buôn lậu phát triển thành những “đường dây” có tổ chức. Sự phân hóa giàu nghèo diễn ra ngay trong đội ngũ cán bộ, đảng viên; số giàu không bình thường đang tăng lên, ở không ít nơi lợi ích cá nhân lấn át lợi ích tập thể, lợi ích cục bộ lấn át lợi ích toàn cục.

Có không ít người giàu lên rất nhanh, đang bị dư luận đặt vấn đề nghi vấn hoặc lên án.

Trong khi đó, Đảng thiếu sự chuẩn bị cho bước chuyển biến mới, không chú ý đúng mức vấn đề giáo dục, rèn luyện phẩm chất đạo đức. Nhiều tổ chức đảng buông lỏng công tác giáo dục, rèn luyện, quản lý cán bộ, đảng viên; có phần nhấn mạnh một chiều vấn đề lợi ích vật chất, xem nhẹ việc giáo dục lý tưởng, tinh thần hy sinh. Bản thân người cán bộ, đảng viên không chú ý rèn luyện; trong bối cảnh môi trường xã hội mới, một bộ phận sống buông thả, chạy theo lợi ích vật chất, lao vào làm giàu, kể cả làm giàu phi pháp, hưởng lạc, không rèn luyện, giữ gìn phẩm chất đạo đức. Một số bộc lộ rất lộ liễu tham vọng cá nhân, kèn cựa địa vị, cục bộ địa phương, gia trưởng, độc đoán, ý thức tổ chức kỷ luật kém, phát ngôn tùy tiện, bất chấp các nguyên tắc tổ chức sinh hoạt đảng. Cá biệt có những người do bất mãn mà đi đến phản bội lại lý tưởng của Đảng và lợi ích của nhân dân. Số thoái hóa về chính trị rất ít nhưng hoạt động của họ gây hậu quả xấu.

Chính những biểu hiện tiêu cực trên đây đang làm xói mòn thanh danh, uy tín của Đảng. Đông đảo cán bộ, đảng viên và nhân dân lo lắng trước tình hình này. Vấn đề bản chất của Đảng đang đứng trước những thách thức mới rất gay gắt.

2. Trình độ kiến thức, năng lực lãnh đạo của Đảng có mặt chưa theo kịp yêu cầu của sự nghiệp đổi mới. Đội ngũ cán bộ lãnh đạo và quản lý các cấp nhìn chung còn thiếu nhiều kiến thức, nhất là kiến thức về quản lý kinh tế, quản lý nhà nước; phần lớn là vừa làm vừa học. Đội ngũ cán bộ chủ chốt vùng sâu, vùng xa, trình độ học vấn còn thấp. Chuyển sang kinh tế thị trường và mở cửa nhưng thiếu cán bộ có kiến thức quản lý kinh doanh giỏi, cán bộ thông thạo về kinh tế đối ngoại, cán bộ có kiến thức luật pháp, thiếu các chuyên gia đầu ngành, nhất là về khoa học, lý luận...

Hiện nay, còn nhiều vấn đề lý luận và thực tiễn chưa được làm sáng tỏ, nhất là các vấn đề kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa; các mô hình cụ thể kinh tế nhà nước, kinh tế hợp tác, kinh tế tư nhân; xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa, phương thức lãnh đạo của Đảng; mô hình tổ chức các cơ quan hành chính, các tổ chức quản lý kinh tế; đổi mới nội dung và phương thức hoạt động của các đoàn thể...

3. Tổ chức cơ sở đảng ở nhiều nơi yếu kém, thậm chí có nơi rệu rã, tê liệt; phương thức lãnh đạo và sinh hoạt lúng túng, có tình trạng vừa kém dân chủ, vừa thiếu kỷ luật, kỷ cương. Một số cán bộ và cấp ủy chưa tôn trọng và thực hiện đúng nguyên tắc tập trung dân chủ, gia trưởng, độc đoán; không ít nơi nội bộ mất đoàn kết nghiêm trọng. Tổ chức bộ máy của các cơ quan đảng, nhà nước và các đoàn thể vẫn còn chồng chéo, nhiều khâu trung gian, trùng lặp công việc; chất lượng và hiệu quả hoạt động còn thấp.

Việc xây dựng các chi bộ đảng và xây dựng các đoàn thể trong các doanh nghiệp tư nhân và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài tuy bước đầu đã có cố gắng nhưng còn rất chậm so với yêu cầu phát triển nhanh ở khu vực kinh tế này. Công tác phát triển đảng vẫn chưa đáp ứng yêu cầu. Lực lượng trẻ (dưới 30 tuổi) trong Đảng còn mỏng. Số đảng viên là cán bộ, công nhân, viên chức nghỉ hưu ngày một tăng. Độ tuổi bình quân của đảng viên ngày càng cao. Trong khi đó, công tác giáo dục, bồi dưỡng, tạo nguồn phát triển đảng viên chưa tốt.

Về công tác cán bộ, tồn tại lớn là chưa triển khai thực hiện tốt chiến lược xây dựng đội ngũ cán bộ phục vụ cho nhiệm vụ cách mạng thời kỳ mới. Nhiều việc hầu như làm theo nếp cũ, kể cả quan điểm, chính sách, phương thức, quy trình. Thiếu dự báo để chuẩn bị đội ngũ cán bộ đón đầu cho thời kỳ mới, mà thường

sa vào những công việc cụ thể mang tính đối phó, chấp vạ; tình trạng hẫng hụt cán bộ là do thiếu chuẩn bị và cũng có phần do quan điểm và phương pháp đánh giá lựa chọn chưa phù hợp. Trách nhiệm lựa chọn và bố trí không rõ.

4. Công tác kiểm tra chưa được chú trọng đúng mức và vẫn là một khâu yếu, nhất là việc kiểm tra chấp hành đường lối, nghị quyết của Đảng, kiểm tra việc thực hiện Điều lệ Đảng. Mặt yếu của công tác kiểm tra là chưa thường xuyên bám sát và phục vụ tốt việc thực hiện các chủ trương, chính sách của Đảng và pháp luật của Nhà nước cũng như việc chống tiêu cực, chống tham nhũng, buôn lậu, lãng phí và quan liêu. Không ít cấp ủy tiến hành việc kiểm tra chủ yếu là qua nghe báo cáo nên nắm tình hình không chắc, ít phát hiện được sai lầm, khuyết điểm. Nhiều cấp ủy cũng mới chú trọng kiểm tra việc thực hiện của cấp dưới, ít tự kiểm tra cấp mình và thiếu các biện pháp chủ động ngăn chặn tệ quan liêu, tham nhũng... Việc thi hành kỷ luật chưa nghiêm. Vẫn còn tình trạng thiếu công minh, “nhẹ trên, nặng dưới”, thiếu thống nhất, không kịp thời, nhất là đối với cán bộ cao cấp. Số người vi phạm còn nhiều, có những trường hợp vi phạm nghiêm trọng chưa bị xử lý, xử lý chưa đúng mức hoặc không xử lý được. Mặt khác, cũng có những trường hợp xử quá nhẹ, quá mức.

*

* *

Từ tất cả những thành tựu và khuyết điểm của công tác xây dựng Đảng cũng như của toàn bộ công cuộc đổi mới trong thời gian qua, có thể rút ra kết luận:

Thắng lợi của công cuộc đổi mới tùy thuộc vào bản lĩnh, trình độ và năng lực lãnh đạo của Đảng. Phải giữ vững, tăng cường sự lãnh đạo của Đảng; đồng thời thường xuyên chăm lo công tác xây dựng Đảng. Thực tế cho thấy, sự lãnh đạo đúng đắn

và sáng tạo của Đảng là nhân tố hàng đầu mang lại những thành tựu của công cuộc đổi mới. Với bản lĩnh chính trị vững vàng, tính kiên định cách mạng, tinh thần độc lập, tự chủ, sáng tạo, Đảng đã tiếp tục giữ vững và phát huy truyền thống vẻ vang, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, nắm bắt và tổng kết được những hoạt động thực tiễn sáng tạo của quần chúng, kịp thời đề ra chủ trương đổi mới đúng đắn, khơi dậy và phát huy được tiềm năng to lớn của nhân dân.

Sở dĩ phải kiên định sự lãnh đạo của Đảng, coi đây là vấn đề nguyên tắc, bởi vì sự lãnh đạo của Đảng là nhân tố bảo đảm định hướng xã hội chủ nghĩa của nền kinh tế thị trường và mọi hoạt động xã hội. Không có sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản thì không thể có chủ nghĩa xã hội. Lúc bình thường vai trò lãnh đạo của Đảng rất quan trọng, ở những bước chuyển giai đoạn thì vai trò lãnh đạo của Đảng càng đặc biệt tăng lên. Điều đó cắt nghĩa vì sao suốt mấy chục năm qua, nhất là mấy năm gần đây, các thế lực chống cộng không ngừng tiến công vào Đảng Cộng sản, cố vũ cho con đường phát triển “kinh tế thị trường tự do”, “tư nhân hóa”, “đa nguyên, đa đảng”, tìm mọi cách để xóa bỏ chủ nghĩa xã hội và thủ tiêu vai trò lãnh đạo của Đảng.

Trong giai đoạn hiện nay, trước những yêu cầu nhiệm vụ mới rất phức tạp, trước những đòn tiến công phá hoại của các thế lực thù địch, chúng ta càng không thể chập chờn, dao động về vấn đề này. Trái lại, phải hết sức kiên định, đấu tranh uốn nắn những nhận thức lệch lạc, bác bỏ những luận điệu sai trái, giữ vững và không ngừng nâng cao vai trò lãnh đạo của Đảng.

Đương nhiên, để có đủ khả năng và điều kiện lãnh đạo cách mạng đúng đắn và có hiệu quả, Đảng phải thường xuyên tự đổi mới, tự chỉnh đốn, nâng cao năng lực lãnh đạo và sức mạnh của Đảng về mọi mặt. *Thường xuyên tự đổi mới, tự chỉnh đốn*

cũng là một quy luật tồn tại và phát triển của Đảng. Chỉ có chăm lo đầy đủ công tác xây dựng Đảng, thường xuyên đổi mới và chỉnh đốn, Đảng mới nâng cao được sức chiến đấu của mình, bảo đảm sự thành công của công cuộc đổi mới và con đường đi lên đúng đắn của dân tộc.

Trong quá trình đổi mới và chỉnh đốn, Đảng phải giữ vững định hướng và không xa rời nguyên tắc; kiên định và phát triển sáng tạo những quan điểm cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng Đảng; chống các khuynh hướng: bảo thủ, cơ hội, cực đoan. Đổi mới nhưng không phủ nhận thành tựu của quá khứ; không dao động trên những vấn đề nguyên tắc, không lẫn lộn những vấn đề chiến lược với sách lược; kiên định những vấn đề có tính nguyên tắc nhưng đổi mới sáng tạo, phù hợp với thực tế Việt Nam.

Đổi mới và chỉnh đốn Đảng là nhằm xây dựng và bảo vệ Đảng, bảo đảm thực hiện có kết quả những nhiệm vụ chính trị, trong đó trọng tâm là phát triển kinh tế - xã hội, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, giữ vững ổn định chính trị, phấn đấu vì độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, xây dựng và bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa ở nước ta. Vì vậy, nó phải gắn với đổi mới các lĩnh vực của đời sống kinh tế, xã hội, trước hết là với quá trình thực hiện và hoàn thiện các chính sách và cơ chế quản lý, với kiện toàn hệ thống chính trị, với phong trào hành động cách mạng của quần chúng, khơi dậy và phát huy trí sáng tạo của nhân dân.

XÂY DỰNG ĐẢNG CẦM QUYỀN: TỪ THỰC TIỄN ĐỔI MỚI Ở VIỆT NAM*

Đồng chí Nguyễn Phú Trọng, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Thành ủy Hà Nội, Chủ tịch Hội đồng Lý luận Trung ương tham gia chủ trì Hội thảo lý luận “Xây dựng Đảng cầm quyền: Kinh nghiệm của Việt Nam, kinh nghiệm của Trung Quốc”, ngày 16/02/2004

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

1. Chúng ta đều đã biết, đảng là một tổ chức chính trị của những người tự nguyện cùng chung một chí hướng đấu tranh cho

* Trích Phát biểu tại Hội thảo lý luận giữa Đảng Cộng sản Việt Nam và Đảng Cộng sản Trung Quốc: “Xây dựng Đảng cầm quyền: Kinh nghiệm của Việt Nam, kinh nghiệm của Trung Quốc”, ngày 16 - 18/02/2004. Bài in trong cuốn sách: *Xây dựng, chỉnh đốn Đảng - Một số vấn đề lý luận và thực tiễn*, Sđd, tr.70-92.

lợi ích của một giai cấp hoặc tầng lớp nhất định. Các thuật ngữ “đảng cầm quyền”, “đảng chấp chính”, “đảng nắm chính quyền” đã được dùng từ lâu ở các nước phương Tây để chỉ rõ vai trò, vị thế và trách nhiệm của một đảng khi đã có chính quyền; phân biệt đảng nắm chính quyền với những đảng không nắm chính quyền, chưa giành được chính quyền hoặc ở vị thế đối lập. Trong xã hội có nhiều giai cấp và tầng lớp, có thể có một đảng hoặc nhiều đảng, trong đó có đảng cầm quyền, có đảng không cầm quyền. Tùy theo điều kiện và tương quan lực lượng cụ thể ở mỗi nước, mỗi lúc mà có thể do một đảng hoặc một số đảng liên minh với nhau cầm quyền.

Ở các nước xã hội chủ nghĩa trước đây, vấn đề đảng cầm quyền cũng được đặt ra khá sớm. Ngay từ trước Cách mạng Tháng Mười Nga (năm 1917), V.I. Lênin đã nói rằng, Đảng Bôn-sê-vích Nga “bất cứ lúc nào cũng sẵn sàng đứng ra nắm toàn bộ chính quyền”. Sau Cách mạng Tháng Mười Nga, Đảng Bôn-sê-vích Nga và tiếp sau đó là Đảng Cộng sản Liên Xô trở thành đảng cầm quyền và đã có những đóng góp hết sức to lớn cho sự nghiệp cách mạng của nhân dân Liên Xô và nhân dân thế giới. Ngày 27/3/1922, trong Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản (b) Nga, V.I. Lênin lần đầu tiên đưa ra khái niệm “Đảng Cộng sản cầm quyền” và nhận định ở nước Nga chỉ có “một đảng cầm quyền”. Từ đó về sau, trong rất nhiều tài liệu, văn kiện của Đảng Cộng sản Liên Xô đều dùng thuật ngữ “đảng cầm quyền”.

Tuy nhiên, có một thời gian khá dài, ở Liên Xô và nhiều nước xã hội chủ nghĩa khác, do chưa có sự sáng tỏ về lý luận và thực tiễn, còn những cách hiểu không đúng về “đảng cầm quyền”, cho nên, có những việc làm không phù hợp, nhất là trong quan hệ giữa sự lãnh đạo của Đảng và vai trò quản lý của Nhà nước. Bên cạnh

những hiện tượng buông lỏng sự lãnh đạo của Đảng, có thể nói tình trạng phổ biến là Đảng làm thay công việc của chính quyền, tham gia quá nhiều vào các công việc của Nhà nước và các tổ chức kinh tế, gần như Đảng cũng là cơ quan quyền lực nhà nước, đứng trên Nhà nước.

Phát hiện ra khuyết điểm này, vào những năm 80 của thế kỷ XX, Đảng Cộng sản Liên Xô chủ trương phải tiến hành cải tổ, đổi mới phương thức lãnh đạo, chống hành chính hóa công việc của Đảng, khắc phục tình trạng bao biện, làm thay Nhà nước. Đó là chủ trương đúng. Nhưng trong quá trình thực hiện, một số lãnh đạo chủ chốt của Đảng lúc đó dần dần xa rời nguyên tắc và chủ định lúc ban đầu, trượt dài trên con đường sai lầm mới. Đưa ra những khẩu hiệu có tính chất mị dân: “Trả lại chính quyền cho nhân dân”, “Tất cả chính quyền về tay Xôviết”, xóa Điều 6 trong Hiến pháp Liên Xô (là điều khẳng định sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Liên Xô đối với toàn xã hội), họ từng bước hạ thấp, buông lỏng, rồi phủ định luôn vai trò lãnh đạo của Đảng. Với khẩu hiệu “phi đảng hóa”, “phi chính trị hóa” trong quân đội, công an, KGB, họ còn vô hiệu hóa sự lãnh đạo của Đảng trong lực lượng chuyên chính này. Trong khi đó, họ khuyến khích lập các đảng phái, tổ chức đối lập, tưởng làm như thế là dân chủ, rốt cuộc để tuột sự lãnh đạo, thủ tiêu vai trò cầm quyền của Đảng (đương nhiên đây không phải là nguyên nhân duy nhất).

2. Ở Việt Nam, từ sau Cách mạng Tháng Tám năm 1945 đến nay, Đảng Cộng sản Việt Nam là đảng cầm quyền. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nhiều lần khẳng định: “Đảng ta là một đảng cầm quyền”¹. Điều đó không phải tự nhiên mà có; đây là thành quả của bao nhiêu năm đấu tranh cách mạng của toàn Đảng,

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.15, tr.611 (B.T).

toàn dân Việt Nam. Được thành lập năm 1930, phải 15 năm sau, trải qua biết bao hy sinh, thử thách, hàng loạt cán bộ, đảng viên, nhân dân, trong đó có rất nhiều lãnh tụ xuất sắc của Đảng hy sinh, Đảng Cộng sản Việt Nam mới giành được chính quyền. Rồi tiếp sau đó, ròng rã suốt 30 năm kháng chiến gian khổ và anh dũng, Việt Nam mới giải phóng được toàn bộ đất nước và Đảng Cộng sản Việt Nam trở thành đảng cầm quyền trong cả nước thống nhất, đưa đất nước đi lên chủ nghĩa xã hội. Những thành quả mà nhân dân đạt được dưới sự lãnh đạo của Đảng khiến cho nhân dân thấy rõ rằng, ở Việt Nam chỉ có Đảng Cộng sản Việt Nam mới có khả năng lãnh đạo nhân dân xây dựng cuộc sống ấm no, tự do, hạnh phúc; lợi ích của nhân dân gắn liền với sự nghiệp của Đảng; mục đích, lý tưởng của Đảng cũng là ước mơ, nguyện vọng của nhân dân. Ngày nay, với tư cách là đảng cầm quyền, Đảng Cộng sản Việt Nam nhận rõ trách nhiệm của mình trước đất nước và dân tộc để vạch ra đường lối xây dựng, phát triển đất nước, trên cơ sở đó phát huy sức mạnh tổng hợp của toàn hệ thống chính trị, của cả xã hội, tổ chức thực hiện thắng lợi đường lối đó; đồng thời xác định đúng nội dung và phương thức hoạt động của Đảng, phát huy mặt thuận lợi, hạn chế mặt khó khăn, ngăn ngừa và khắc phục những nguy cơ của một đảng cầm quyền.

Khi nói tới đảng cầm quyền là nói đảng đó lãnh đạo toàn bộ xã hội, sử dụng bộ máy nhà nước quy tụ và phát huy sức mạnh của toàn thể nhân dân để làm cho quan điểm của Đảng giữ vai trò chủ đạo đối với sự phát triển xã hội, mục tiêu, đường lối của Đảng được thực hiện trong toàn xã hội. Đảng cầm quyền có nghĩa là Đảng phải chịu trách nhiệm trước nhân dân, trước dân tộc. Như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã nói, Đảng chẳng những phải lo những việc lớn như biến đổi nền kinh tế và văn hóa, mà còn lo đến cả

những việc nhỏ như “tương cà, mắm muối” là những thứ cần thiết cho đời sống thường ngày của nhân dân. Khi đã trở thành đảng cầm quyền, Đảng càng có điều kiện đại biểu cho lợi ích của giai cấp mình là giai cấp công nhân, đồng thời đại biểu cho lợi ích của toàn thể nhân dân lao động, trở thành đội tiên phong chính trị của cả dân tộc. Điều quan trọng quyết định là Đảng phải luôn luôn giữ được bản chất cách mạng và khoa học của mình, không biến chất và có phương thức lãnh đạo đúng.

Trong công cuộc đổi mới đất nước, sự lãnh đạo và vai trò cầm quyền của Đảng Cộng sản Việt Nam càng được thử thách và khẳng định. Trong hoàn cảnh đất nước có muôn vàn khó khăn, thế giới có những diễn biến hết sức phức tạp, Đảng đã kiên định mục tiêu cách mạng, giữ vững tinh thần độc lập, tự chủ, sáng tạo, lãnh đạo toàn dân tiến hành công cuộc đổi mới bước đầu thu được kết quả: kinh tế không ngừng phát triển, chính trị - xã hội ổn định, đối ngoại được mở rộng, đời sống nhân dân được cải thiện rõ rệt. Đó là những thành tựu to lớn và có ý nghĩa rất quan trọng. Sự lãnh đạo của Đảng là một nhân tố quyết định tạo ra những thành tựu của công cuộc đổi mới; mặt khác, chính trong quá trình đổi mới mà Đảng ngày càng trưởng thành, nhận rõ hơn những yếu kém, khuyết điểm để có biện pháp khắc phục và tiếp tục tiến lên.

3. Từ thực tiễn đổi mới của Việt Nam trong gần 20 năm qua, có thể rút ra một kết luận quan trọng là: *Trong quá trình tiến hành công cuộc đổi mới, phải luôn luôn kiên định vai trò lãnh đạo, vị thế cầm quyền của Đảng; đồng thời làm tốt công tác xây dựng Đảng, thường xuyên đổi mới, chỉnh đốn Đảng.* Đây là vấn đề có tính nguyên tắc, là nhân tố bảo đảm cho công cuộc đổi mới thành công, đất nước phát triển theo đúng định hướng xã hội chủ nghĩa. Càng đi vào đổi mới, đi vào kinh tế thị trường, mở cửa,

càng phải giữ vững, tăng cường và đổi mới sự lãnh đạo của Đảng, nắm chắc vai trò cầm quyền của Đảng. Tuyệt đối không mơ hồ, dao động về vấn đề này. Đại hội VI của Đảng (tháng 12/1986) khẳng định: “Phải xây dựng Đảng ngang tầm nhiệm vụ chính trị của một đảng cầm quyền lãnh đạo nhân dân tiến hành cuộc cách mạng xã hội chủ nghĩa”¹. Ngay sau Đại hội VI, với phương hướng “đổi mới tư duy, trước hết là tư duy kinh tế; đổi mới tổ chức; đổi mới đội ngũ cán bộ; đổi mới phong cách lãnh đạo và công tác”², các cấp ủy và tổ chức đảng đã triển khai thực hiện sâu rộng nhiệm vụ xây dựng Đảng. Tính ra, từ năm 1987 đến nay, Ban Chấp hành Trung ương và Bộ Chính trị các khóa đã ban hành 15 nghị quyết chuyên đề quan trọng về xây dựng Đảng và đã chỉ đạo khá tập trung công tác này. Thực hiện Nghị quyết Đại hội VII, từ năm 1992 đến năm 1996, Bộ Chính trị đã chỉ đạo tiến hành tổng kết công tác xây dựng Đảng giai đoạn 1975 - 1995 trên các lĩnh vực chính trị, tư tưởng, tổ chức, cán bộ và phương thức lãnh đạo của Đảng, phục vụ thiết thực cho việc chỉ đạo công tác xây dựng Đảng. Tại Hội nghị Trung ương 9 khóa IX, trên cơ sở kiểm điểm nửa nhiệm kỳ thực hiện Nghị quyết Đại hội IX và căn cứ vào yêu cầu thực tiễn, Đảng ta đã quyết định trong những năm tới phải chỉ đạo tập trung và quyết liệt hơn nữa công tác xây dựng Đảng nhằm tạo cho được sự chuyển biến sâu sắc hơn trên lĩnh vực này, từng bước đẩy lùi, khắc phục tệ quan liêu, tham nhũng, lãng phí, nâng cao sức chiến đấu của các tổ chức cơ sở đảng, kiện toàn đội ngũ cán bộ, đẩy mạnh công tác nghiên cứu lý luận, tổng kết thực tiễn, đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng.

1, 2. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Sđd, t.47, tr.364, 458 (B.T).

Trong nhiều nghị quyết, Đảng Cộng sản Việt Nam đã khẳng định *xây dựng Đảng là nhiệm vụ then chốt, nhiệm vụ sống còn của toàn bộ sự nghiệp cách mạng; thường xuyên đổi mới, chỉnh đốn là quy luật tồn tại và phát triển của Đảng*. Trong công tác xây dựng Đảng, phải luôn luôn kiên định và phát triển sáng tạo những quan điểm cơ bản của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh; chống các khuynh hướng bảo thủ, cơ hội, cực đoan. Đổi mới nhưng không phủ nhận thành tựu của quá khứ, không dao động trên những vấn đề nguyên tắc, không lẫn lộn những vấn đề chiến lược với sách lược. Mặt khác, kiên định những vấn đề có tính nguyên tắc nhưng luôn luôn đổi mới sáng tạo, phù hợp với thực tế Việt Nam.

4. Một trong những nhiệm vụ quan trọng hàng đầu của công tác xây dựng Đảng trong thời kỳ đổi mới là phải *phát huy truyền thống tốt đẹp, giữ vững bản chất cách mạng và khoa học của Đảng*. Đây là vấn đề mà Đảng Cộng sản Việt Nam đặc biệt quan tâm. Bởi vì, với vị thế là đảng cầm quyền, lại hoạt động trong điều kiện phát triển kinh tế thị trường, mở cửa hội nhập kinh tế quốc tế, bên cạnh thuận lợi, môi trường xã hội có những phức tạp mới. Nhiều cán bộ, đảng viên có chức, có quyền, hằng ngày hằng giờ tiếp xúc với hàng và tiền, với biết bao sự cám dỗ về danh và lợi. Nếu không chăm lo giáo dục, rèn luyện, giữ vững và phát huy truyền thống tốt đẹp, bản chất cách mạng của Đảng thì rất dễ bị biến chất. Giữ cho Đảng không biến chất, trước sau luôn luôn là Đảng Cộng sản, đảng cách mạng chân chính, hoạt động vì lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và cả dân tộc, là vấn đề hết sức cơ bản.

Nói truyền thống tốt đẹp, bản chất cách mạng và khoa học là nói truyền thống yêu nước, đấu tranh kiên cường bất khuất của dân tộc, ý chí kiên định, trí tuệ tiên phong, đạo đức vị tha

và ý thức tổ chức chặt chẽ của giai cấp công nhân. Giữ vững và tăng cường bản chất giai cấp công nhân có nghĩa là Đảng phải kiên định quan điểm, lập trường của giai cấp công nhân, tuyệt đối trung thành với lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của cả dân tộc; phấn đấu vì mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Dù tình hình thế giới và trong nước khó khăn, phức tạp đến đâu, Đảng cũng không dao động, xa rời mục tiêu lý tưởng đó.

Đảng Cộng sản Việt Nam luôn luôn xác định phải lấy chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh làm nền tảng tư tưởng và kim chỉ nam cho hành động. Trong tình hình hiện nay càng phải kiên định chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh; vận dụng sáng tạo vào hoàn cảnh cụ thể của Việt Nam để hoàn chỉnh cương lĩnh, đường lối; từ thực tiễn mà tổng kết, khái quát, bổ sung, phát triển, làm phong phú thêm học thuyết cách mạng và khoa học đó.

Bản chất cách mạng và khoa học đòi hỏi Đảng phải được tổ chức chặt chẽ và hoạt động theo nguyên tắc tập trung dân chủ, tập thể lãnh đạo, cá nhân phụ trách, thường xuyên tự phê bình và phê bình, giữ gìn sự đoàn kết thống nhất trong Đảng. Mọi sự chia rẽ, bè phái, buông lỏng kỷ luật đều trái với bản chất của Đảng.

Đảng gắn bó mật thiết với nhân dân và dân tộc, lãnh đạo xây dựng và làm nòng cốt trong khối đại đoàn kết toàn dân; chống tư tưởng phường hội, cục bộ, bản vị, phân tán.

Đảng kết hợp chủ nghĩa yêu nước chân chính, kế thừa và phát huy truyền thống tốt đẹp của dân tộc với việc tiếp thu tinh hoa văn hóa của nhân loại.

Ở Việt Nam, bản chất giai cấp công nhân không đối lập với tính dân tộc; trái lại, nó quyện chặt nhuần nhuyễn với tính dân tộc. Nói theo nghĩa nào đó, trong bản chất giai cấp công nhân đã

bao hàm tính dân tộc; và ngược lại, khi nói tính dân tộc trong thời đại hiện nay khi có Đảng Cộng sản lãnh đạo đã bao hàm tính giai cấp công nhân. Giai cấp công nhân Việt Nam có quan hệ máu thịt với giai cấp nông dân và toàn thể dân tộc Việt Nam; lợi ích của giai cấp công nhân thống nhất với lợi ích của nhân dân lao động và của toàn dân tộc. Và trên thực tế, Đảng phấn đấu hy sinh không chỉ vì lợi ích của giai cấp công nhân mà còn vì lợi ích của nhân dân và của cả dân tộc. Đảng chẳng những thường xuyên giữ vững và nâng cao bản chất giai cấp công nhân mà còn chú ý học tập, tiếp thu, phát triển tinh hoa và truyền thống dân tộc, giữ gìn và phát huy bản sắc Việt Nam. Chính truyền thống dân tộc đã nhân lên sức mạnh của Đảng. Chủ tịch Hồ Chí Minh - Người sáng lập, lãnh đạo và rèn luyện Đảng Cộng sản Việt Nam - là sự thể hiện tuyệt vời sự thống nhất giữa lợi ích giai cấp và lợi ích dân tộc, giữa chủ nghĩa yêu nước và chủ nghĩa xã hội. Người chẳng những là lãnh tụ tối cao của Đảng mà còn là lãnh tụ tối cao của dân tộc. Và như vậy cũng có thể nói rằng, Đảng Cộng sản Việt Nam là đội tiên phong chính trị của giai cấp công nhân, mang bản chất cách mạng và khoa học của giai cấp công nhân, đồng thời là đội tiên phong lãnh đạo của cả dân tộc, mang trong mình dòng máu và những phẩm chất tốt đẹp của dân tộc. Sự kết hợp nhuần nhuyễn tính chất giai cấp công nhân với tinh hoa truyền thống dân tộc, làm thành *bản chất đặc sắc của Đảng Cộng sản Việt Nam*.

5. Trách nhiệm cao cả và nặng nề trước hết của một đảng cầm quyền là vạch ra cương lĩnh, đường lối đúng để lãnh đạo đất nước, dẫn dắt cả dân tộc đi lên, tránh được nguy cơ sai lầm về đường lối. Đây là vấn đề cốt tử trong toàn bộ công tác xây dựng Đảng, đòi hỏi phải thường xuyên *nâng cao bản lĩnh chính trị*,

trình độ trí tuệ và chất lượng công tác lý luận của Đảng. Đường lối chính trị đúng là đường lối phản ánh đúng quy luật khách quan, đáp ứng đúng yêu cầu của thực tiễn, phù hợp với nguyện vọng của nhân dân, chỉ ra được mục tiêu, phương hướng và giải pháp cơ bản của cách mạng, trên cơ sở đó tập hợp, tổ chức, động viên quần chúng thực hiện một cách có hiệu quả.

Trong quá trình đổi mới đất nước, Đảng Cộng sản Việt Nam đã đề ra được và từng bước bổ sung, phát triển, hoàn thiện dần đường lối đổi mới, hình thành ngày càng rõ hơn con đường đi lên chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam. Tiếp theo những đổi mới bộ phận, đổi mới từng bước, đến Đại hội VI (năm 1986), Đảng đã đề ra đường lối đổi mới toàn diện, Đại hội VII đã thông qua *Cương lĩnh xây dựng đất nước trong thời kỳ quá độ lên chủ nghĩa xã hội*, và các đại hội tiếp sau đó của Đảng tiếp tục bổ sung, phát triển, đến nay đã hình thành một hệ thống các quan điểm chỉ đạo sự nghiệp đổi mới ở Việt Nam. Đây là kết quả của cả một quá trình tìm tòi, đổi mới tư duy lý luận, tổng kết thực tiễn, mở rộng dân chủ, phát huy trí tuệ của toàn Đảng, toàn dân, nắm bắt được những vấn đề nảy sinh từ cuộc sống. Trong khi kiên định mục tiêu, lý tưởng, kiên định những vấn đề có tính nguyên tắc, Đảng luôn luôn có ý thức đổi mới sáng tạo, dám từ bỏ những cái cũ không còn thích hợp, cả trên lĩnh vực kinh tế cũng như trên lĩnh vực văn hóa, xã hội; cả đối nội và đối ngoại; giải quyết tốt mối quan hệ giữa giai cấp và dân tộc, quốc gia và quốc tế, mở rộng khối đại đoàn kết dân tộc, đoàn kết quốc tế, tập trung sức cho công cuộc xây dựng và bảo vệ đất nước. Nói cách khác, Đảng Cộng sản Việt Nam kiên trì nắm vững nguyên tắc và phương pháp biện chứng duy vật; không phiến diện, cực đoan, hoặc giản đơn từ cực này nhảy sang cực kia.

Đồng chí Nguyễn Phú Trọng, Ủy viên Bộ Chính trị, Bí thư Thành ủy Hà Nội, Chủ tịch Hội đồng Lý luận Trung ương phát biểu chỉ đạo tại Kỳ họp thứ 6 Hội đồng Lý luận Trung ương nhiệm kỳ 2001 - 2005, ngày 05 - 06/4/2003

Ảnh: Hội đồng Lý luận Trung ương

Việc nâng cao trình độ trí tuệ, tính tiên phong có quan hệ hữu cơ với việc đổi mới, nâng cao chất lượng nghiên cứu lý luận, tổng kết thực tiễn; củng cố, nâng cao niềm tin, bản lĩnh, ý chí kiên định lý tưởng cách mạng của đội ngũ cán bộ, đảng viên, trước hết là các cán bộ lãnh đạo chủ chốt các cấp. Nhận thức được vấn đề này, Đảng đã có kế hoạch chỉ đạo và tổ chức cho cán bộ, đảng viên thường xuyên học tập, nâng cao trình độ hiểu biết về mọi mặt, nhất là trình độ tư duy lý luận; trình độ nhận thức, nắm bắt quy luật; trình độ tiếp cận, phân tích, tổng kết thực tiễn; năng lực đề ra quyết sách đúng và tổ chức thực hiện có kết quả đường lối, chủ trương của Đảng.

Trước mỗi bước ngoặt và trước những diễn biến phức tạp của tình hình thế giới và trong nước, Đảng đã kịp thời chỉ đạo,

làm tốt công tác tư tưởng chính trị, uốn nắn những nhận thức lệch lạc, phê phán những quan điểm và khuynh hướng không đúng, tạo sự nhất trí cao và sự vững vàng về tư tưởng trong Đảng và sự đồng thuận trong nhân dân. Tuy nhiên, cho đến nay, trình độ lý luận, kiến thức, năng lực lãnh đạo của một bộ phận cán bộ, đảng viên chưa theo kịp yêu cầu đổi mới, nhất là trên lĩnh vực quản lý nhà nước, quản lý kinh tế, lãnh đạo sản xuất, kinh doanh. Nếu không đẩy mạnh việc học tập, nghiên cứu lý luận, tổng kết thực tiễn thì không thể đáp ứng được các yêu cầu mới của cách mạng.

Tổ chức thực hiện các nghị quyết của Đảng là một nhiệm vụ quan trọng và cũng là một khâu yếu hiện nay; không ít nghị quyết rất đúng nhưng chưa thực sự đi vào cuộc sống, chưa biến thành hiện thực. Vì vậy, Đảng chủ trương phải đẩy mạnh hơn nữa công tác chỉ đạo tổ chức thực tiễn, nâng cao năng lực tổ chức thực tiễn, bao gồm cả việc cụ thể hóa, thể chế hóa, bố trí cán bộ, năng lực tổ chức điều hành, quản lý, kiểm tra của các cán bộ có trách nhiệm trực tiếp.

Đi đôi với việc nâng cao bản lĩnh chính trị, trình độ trí tuệ, năng lực lãnh đạo, Đảng Cộng sản Việt Nam đặc biệt coi trọng việc rèn luyện đạo đức cách mạng, chống chủ nghĩa cá nhân, chống sự suy thoái, hư hỏng trong Đảng. Ngay sau Đại hội VI, năm 1987, Bộ Chính trị đã ra Nghị quyết số 04 về làm trong sạch Đảng, trong sạch bộ máy nhà nước, làm lành mạnh các quan hệ xã hội; Hội nghị Trung ương 3 khóa VII ra Nghị quyết về một số nhiệm vụ đổi mới và chỉnh đốn Đảng; Hội nghị Trung ương 5 khóa VIII khẳng định phải nâng cao phẩm chất đạo đức, coi đây là nét đẹp văn hóa trong Đảng, quyết định tiến hành một đợt tự phê bình và phê bình trong Đảng. Đặc biệt là Hội nghị Trung ương 6 (lần 2) khóa VIII đã quyết định mở cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng theo *Di chúc* của Chủ tịch Hồ Chí Minh,

tiến hành trong hai năm 1999 - 2001 nhằm đẩy mạnh đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực. Bộ Chính trị cũng ban hành Quy định 19 điều đảng viên không được làm, đồng thời tăng cường công tác kiểm tra, xử lý đảng viên có vi phạm ở các cấp. Hội nghị Trung ương 4 khóa IX đã kiểm điểm việc thực hiện cuộc vận động và ra kết luận về việc tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 6 (lần 2) khóa VIII, đẩy mạnh cuộc đấu tranh chống tham nhũng, tiêu cực. Nhiều cán bộ, đảng viên vi phạm pháp luật đã bị xử lý, trong đó có cả một số cán bộ cao cấp (cấp Ủy viên Trung ương Đảng, thứ trưởng, bộ trưởng...).

Các nghị quyết của Đảng đã yêu cầu tất cả cán bộ, đảng viên dù ở cương vị công tác nào cũng phải không ngừng tự rèn luyện để nâng cao đạo đức cách mạng, khắc phục các thói quan liêu, cửa quyền, giữ gìn thanh danh, uy tín của Đảng. Phải thấm nhuần sâu sắc và thực hiện lời dạy của Chủ tịch Hồ Chí Minh về giữ gìn đạo đức cách mạng, chống chủ nghĩa cá nhân. Cán bộ giữ chức vụ càng cao càng phải gương mẫu. Các tổ chức đảng xây dựng quy chế và có biện pháp giáo dục, bồi dưỡng, kiểm tra, quản lý hoạt động của cán bộ, đảng viên. Kịp thời biểu dương những cán bộ, đảng viên gương mẫu, đồng thời xử lý nghiêm minh những người hư hỏng về phẩm chất đạo đức, bất kể họ là ai, ở cương vị công tác nào.

6. Trong những năm đổi mới, Đảng Cộng sản Việt Nam thường xuyên coi trọng việc *xây dựng, củng cố Đảng về tổ chức, bảo đảm nội bộ luôn luôn đoàn kết thống nhất, có sức chiến đấu cao*. Xây dựng, củng cố Đảng về tổ chức bao gồm nhiều việc, trong đó phải đặc biệt quan tâm thực hiện tốt nguyên tắc tập trung dân chủ và chấn chỉnh hệ thống tổ chức của Đảng.

Thực hiện tốt nguyên tắc tập trung dân chủ là vấn đề trọng yếu bảo đảm cho Đảng thật sự chặt chẽ về tổ chức, đoàn kết

thống nhất và có sức chiến đấu cao. Vào những năm cuối thập kỷ 80 đầu thập kỷ 90 của thế kỷ XX, trước sự tan rã của Đảng Cộng sản Liên Xô và một số đảng mácxít ở Đông Âu, trước những đòn tiến công mới của các thế lực thù địch, ở Việt Nam cũng có những biểu hiện dao động trên vấn đề thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ; có khuynh hướng muốn hạ thấp hoặc phủ nhận nguyên tắc tập trung dân chủ, muốn áp dụng chế độ “đa nguyên, đa đảng” kiểu phương Tây. Đảng Cộng sản Việt Nam đã kịp thời uốn nắn, chấn chỉnh những lệch lạc này, yêu cầu các cấp ủy và tổ chức đảng phải làm tốt công tác giáo dục, thống nhất nhận thức, đồng thời chỉ đạo xây dựng cơ chế bảo đảm thực hiện tốt nguyên tắc tập trung dân chủ trong Đảng. Một mặt, phải thực hiện đầy đủ các quyền dân chủ của đảng viên, có quy chế, quy trình để đảng viên tham gia trực tiếp vào quá trình hoạch định và tổ chức thực hiện đường lối, chủ trương, chính sách của Đảng; cán bộ lãnh đạo, nhất là người đứng đầu cấp ủy phải tôn trọng và lắng nghe ý kiến cũng như những việc làm sáng tạo của đảng viên, của cấp dưới; lắng nghe các ý kiến khác nhau trước khi quyết định; thực hiện dân chủ tập thể trong công tác cán bộ. Mặt khác, phải đấu tranh với những khuynh hướng dân chủ hình thức hoặc dân chủ cực đoan, muốn lợi dụng dân chủ để gây chia rẽ, bè phái, mị dân, theo đuôi quần chúng lạc hậu. Dân chủ chân chính không thể có được nếu thiếu tập trung, thiếu kỷ luật, thiếu trách nhiệm. Dân chủ không tương dung với độc đoán, chuyên quyền, cũng không phải là tự do vô chính phủ. Nếu xa rời hoặc coi nhẹ nguyên tắc tập trung dân chủ là làm sai lệch tổ chức đảng từ trong bản chất; nếu thực hiện không đúng nguyên tắc tập trung dân chủ là làm yếu sức mạnh của Đảng từ gốc.

Những năm gần đây, Đảng chúng tôi nhấn mạnh việc thực hiện nghiêm túc chế độ tự phê bình và phê bình, chăm lo củng cố sự đoàn kết thống nhất trong Đảng trên cơ sở đường lối chính trị, nguyên tắc tổ chức và tình thương yêu đồng chí. Tập trung giải quyết tình trạng mất đoàn kết ở một số nơi. Kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, tư tưởng kèn cựa, địa vị, tranh giành ngôi thứ, lợi lộc, cũng như đầu óc cục bộ, bản vị là nguyên nhân quan trọng gây ra tình trạng mất đoàn kết.

Trong việc xây dựng, kiện toàn hệ thống tổ chức bộ máy của Đảng và hệ thống chính trị, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn quán triệt tinh thần *tích cực, khoa học, đồng bộ*, bám sát yêu cầu nhiệm vụ chính trị. Việc xây dựng hệ thống tổ chức không chỉ là việc sắp xếp cơ cấu bộ máy mà còn phải xác định rõ chức năng, nhiệm vụ và quy chế hoạt động của mỗi tổ chức cũng như của toàn hệ thống. Khắc phục tình trạng chồng chéo, chức năng không rõ, trùng lặp công việc; kiên quyết cắt giảm những bộ phận thừa, những khâu trung gian không cần thiết.

Trong hệ thống tổ chức của Đảng, tổ chức cơ sở đảng có vị trí rất quan trọng. Vừa qua, ở không ít nơi, tổ chức cơ sở đảng giảm sút vai trò lãnh đạo, thậm chí có nơi rệu rã, tê liệt. Để sớm khắc phục tình hình này, củng cố xây dựng các tổ chức cơ sở đảng, bảo đảm vai trò lãnh đạo của Đảng ở tất cả mọi cơ sở, Đảng Cộng sản Việt Nam chú trọng việc chấn chỉnh và cải tiến sinh hoạt đảng, bố trí đúng cán bộ cốt cán - những người thật sự có năng lực, giữ gìn phẩm chất đạo đức, được nhân dân tín nhiệm; đồng thời làm tốt công tác đảng viên, kể cả việc phát triển đảng viên mới đúng tiêu chuẩn, thật sự có chất lượng. Đối với những tổ chức kinh tế, các doanh nghiệp tư nhân, liên doanh với nước ngoài, có nhiều vấn đề mới đặt ra, Đảng chủ trương phải nghiên cứu, tổng kết thực tiễn để thành lập, củng cố các tổ chức đảng và có các hình thức

sinh hoạt thích hợp, vừa bảo đảm vai trò lãnh đạo của Đảng, vừa phát huy tính tự chủ của đơn vị sản xuất, kinh doanh.

7. Thực tiễn những năm gần đây càng chứng minh sâu sắc chân lý: cán bộ đóng vai trò quyết định; công tác cán bộ là công tác đặc biệt quan trọng. Là Đảng cầm quyền trong điều kiện hiện nay, Đảng phải *thường xuyên chăm lo công tác cán bộ; chăm lo cán bộ cho cả hệ thống chính trị, trên tất cả các lĩnh vực.*

Trong nhiều nghị quyết của Ban Chấp hành Trung ương, của Bộ Chính trị, đặc biệt là Nghị quyết Trung ương 3 khóa VIII về chiến lược cán bộ trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, Đảng Cộng sản Việt Nam đã chỉ ra những phương hướng, nhiệm vụ công tác cán bộ trong điều kiện mới, nhấn mạnh phải đổi mới tư duy trong công tác cán bộ, làm tốt hơn nữa công tác quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, bố trí, sử dụng cán bộ. Đồng thời đổi mới phương pháp tiến hành công tác cán bộ theo hướng thật sự dân chủ, tập thể, kết hợp với tập trung thống nhất theo một quy trình chặt chẽ.

Trên cơ sở nắm vững quan điểm giai cấp công nhân, Đảng Cộng sản Việt Nam đã đề ra các chính sách đoàn kết, tập hợp rộng rãi các loại cán bộ ở các thành phần kinh tế, đào tạo, vun trồng và trọng dụng nhân tài của đất nước, kể cả những người Việt Nam định cư ở nước ngoài. Có chính sách thu hút nhân tài, tránh lãng phí chất xám. Một kinh nghiệm quan trọng là phải thực hiện trẻ hóa đội ngũ cán bộ, kết hợp tốt “ba độ tuổi”, bảo đảm tính liên tục, tính kế thừa và phát triển trong đội ngũ cán bộ, khai thác mặt mạnh của mỗi loại cán bộ để bổ sung cho nhau.

Trong khi kiện toàn các trường đào tạo cán bộ, Đảng chủ trương phải không ngừng đổi mới nội dung chương trình, nâng cao chất lượng và hiệu quả đào tạo. Chú trọng đào tạo, bồi dưỡng

cán bộ toàn diện cả về phẩm chất, trình độ, năng lực; cả cán bộ lãnh đạo, cán bộ quản lý, các chuyên gia, các nhà doanh nghiệp, trước hết là cán bộ chủ chốt ở các cấp. Mọi cán bộ phải thường xuyên rèn luyện, trau dồi phẩm chất cách mạng, gương mẫu về đạo đức, lối sống, tuyệt đối trung thành với sự nghiệp của Đảng, của dân tộc, kết hợp hài hòa lợi ích riêng và lợi ích chung; khi lợi ích riêng mâu thuẫn với lợi ích chung thì phải biết đặt lợi ích chung lên trên hết, trước hết... Chính đây là cái tạo nên uy tín của cán bộ, tạo nên uy tín của Đảng.

Trong việc sử dụng, bố trí cán bộ, Đảng Cộng sản Việt Nam nhấn mạnh phải theo đúng tiêu chuẩn, đúng sở trường cán bộ. Cố gắng đề bạt, bổ nhiệm đúng lúc, giao việc đúng tầm, có cơ chế, chính sách khuyến khích cán bộ không ngừng phấn đấu vươn lên đảm nhiệm các công việc cao hơn, cống hiến được nhiều hơn. Xử lý nghiêm minh những cán bộ vi phạm kỷ luật, pháp luật; thay thế kịp thời những người yếu kém, không hoàn thành nhiệm vụ. Phát huy tốt đội ngũ cán bộ hiện có; bồi dưỡng, đào tạo cán bộ theo yêu cầu mới; tạo nguồn cán bộ cho lâu dài. Muốn thế, một nhiệm vụ rất quan trọng là phải làm tốt việc xây dựng quy hoạch cán bộ, kết hợp đào tạo ở trường lớp với rèn luyện thử thách trong thực tiễn công tác, thực hiện mạnh việc luân chuyển cán bộ theo quy hoạch; có biện pháp chủ động bảo vệ cán bộ, làm tốt công tác giáo dục, rèn luyện, quản lý cán bộ.

8. *Liên hệ chặt chẽ với nhân dân là quy luật tồn tại, phát triển và hoạt động của Đảng, là nhân tố quyết định tạo ra sức mạnh của Đảng.* Đây là mối quan hệ “tin cậy lẫn nhau”, “tín nhiệm lẫn nhau” như Lênin nói. Nhân dân tin Đảng, ủng hộ Đảng, theo Đảng làm cách mạng. Còn Đảng làm hết sức mình để phục vụ nhân dân, phát huy vai trò và khả năng sáng tạo không bao giờ cạn của nhân dân. Trong điều kiện Đảng cầm quyền,

vấn đề này lại càng có ý nghĩa đặc biệt quan trọng, bởi vì, như Lênin nói, một trong những nguy cơ lớn nhất và đáng sợ nhất đối với một đảng cầm quyền là Đảng tự cắt đứt mối liên hệ với quần chúng nhân dân.

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đến thăm và chúc Tết Đảng bộ, chính quyền và nhân dân Thành phố Hà Nội, ngày 15/02/2018

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Hơn bảy mươi năm lãnh đạo nhân dân tiến hành cách mạng, Đảng Cộng sản Việt Nam luôn luôn gắn bó chặt chẽ với nhân dân, được nhân dân cứu mang, che chở, giúp đỡ hết lòng. Và chính nhờ thế mà Đảng có đủ khả năng và sức mạnh lãnh đạo cách mạng vượt qua mọi khó khăn, chiến thắng mọi kẻ thù, dù đó là kẻ thù hung bạo nhất. Liên hệ mật thiết với nhân dân là một truyền thống tốt đẹp của Đảng, là bài học lớn của cách mạng Việt Nam.

Ngày nay, trong điều kiện mới, với quy mô, tầm vóc to lớn của cách mạng, với vai trò và trình độ ngày càng cao của nhân dân, với vị thế mới của mình, Đảng Cộng sản Việt Nam có thêm điều kiện thuận lợi để mở rộng và tăng cường mối liên hệ với nhân dân. Nhưng mặt khác, với vị thế là Đảng cầm quyền, tính chất và phương thức lãnh đạo mới, mối liên hệ giữa Đảng và nhân dân cũng có những đòi hỏi cao hơn và đang đứng trước những thử thách mới. Ngoài những nỗ lực phấn đấu để vượt qua khó khăn khách quan, Đảng phải cố gắng rất nhiều để khắc phục những khuyết điểm chủ quan, như tình trạng quan liêu, mệnh lệnh, cửa quyền trong một số cơ quan lãnh đạo và quản lý; những hiện tượng sa sút về đạo đức, lối sống của một bộ phận cán bộ, đảng viên, nhất là những hiện tượng tham nhũng, sách nhiễu dân, lợi dụng chức quyền để mưu lợi cá nhân, trù dập, ức hiếp quần chúng.

Nhận thức được điều đó, trong những năm qua, Đảng chúng tôi liên tục có những chủ trương và biện pháp tăng cường công tác quần chúng của Đảng, tích cực làm những gì có thể làm được để củng cố, tăng cường mối liên hệ máu thịt giữa Đảng và nhân dân. Nghị quyết Trung ương 5, Nghị quyết Trung ương 8 khóa VI, Nghị quyết Trung ương 7 khóa IX và nhiều nghị quyết chuyên đề của Bộ Chính trị về công tác vận động quần chúng, xây dựng Mặt trận và các đoàn thể chính trị - xã hội đã đề cập sâu sắc, toàn diện vấn đề này. Đặc biệt, Nghị quyết Đại hội IX của Đảng đã khẳng định xây dựng và tăng cường khối đại đoàn kết toàn dân tộc để phát huy sức mạnh tổng hợp, thực hiện sự nghiệp đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, coi đây là động lực chủ yếu để xây dựng và phát triển đất nước. Từ năm 1998, Bộ Chính trị khóa VIII đã ra chỉ thị thực hiện Quy chế dân chủ ở cơ sở và tích cực chỉ đạo để phát huy mạnh mẽ và thực hiện quyền làm chủ của nhân dân.

Thực tế cho thấy, để đổi mới công tác quần chúng của Đảng, củng cố và tăng cường mối quan hệ giữa Đảng và nhân dân, Đảng và Nhà nước phải làm rất nhiều việc cụ thể và thiết thực: chăm lo đầy đủ và sâu sắc đến đời sống của nhân dân; đề ra chủ trương, chính sách hợp lòng dân, bảo vệ lợi ích chính đáng của nhân dân; thật sự tôn trọng và phát huy quyền làm chủ của nhân dân; thực hiện tốt Quy chế dân chủ ở cơ sở; xây dựng và chỉnh đốn Đảng, cơ quan nhà nước trong sạch, vững mạnh; làm tốt công tác tư tưởng chính trị trong nhân dân; đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng, tác phong công tác của cán bộ, công chức; khắc phục những hiện tượng thoái hóa, tiêu cực, đặc quyền đặc lợi trong cán bộ, đảng viên, làm lành mạnh các quan hệ xã hội,... tức là phải thấm nhuần và quán triệt sâu sắc tư tưởng Hồ Chí Minh về quan điểm quần chúng, đi đúng đường lối quần chúng và làm tốt công tác dân vận, thật sự gần dân, trọng dân, tin dân. Kiên quyết chống quan liêu, xa rời quần chúng.

Đảng yêu cầu và xây dựng các cơ chế, các quy định buộc các cấp ủy và tổ chức đảng phải tổ chức và tạo điều kiện thuận lợi để nhân dân và các đoàn thể nhân dân thường xuyên tham gia các công việc của Đảng, đóng góp ý kiến xây dựng các chủ trương, chính sách của Đảng; giám sát, phê bình cán bộ, đảng viên; giới thiệu những người xứng đáng để bầu vào các cơ quan lãnh đạo của Đảng và Nhà nước; giới thiệu những người đủ tiêu chuẩn để kết nạp vào đội ngũ của Đảng; giúp tổ chức đảng làm tốt công tác kiểm tra, phát hiện, đấu tranh với những hành vi tham nhũng, tiêu cực... Trên thực tế, trong những năm đổi mới, rất nhiều đoàn thể nhân dân, các tổ chức xã hội, nghề nghiệp được thành lập, được củng cố, đổi mới nội dung, phương thức hoạt động và đã có nhiều hoạt động phong phú, sáng tạo, đóng góp thiết thực cho công cuộc đổi mới đất nước nói chung, xây dựng Đảng nói riêng.

9. *Đổi mới mạnh mẽ phương thức lãnh đạo của Đảng, trước hết là sự lãnh đạo đối với Nhà nước*, là một nội dung hết sức quan trọng của việc xây dựng Đảng cầm quyền trong điều kiện xây dựng chủ nghĩa xã hội, bảo đảm vừa giữ vững sự lãnh đạo của Đảng, vừa phát huy vai trò quản lý, điều hành của Nhà nước; đề phòng và khắc phục tình trạng “lộn sắn”, “bao biện làm thay” hoặc “buông lỏng” sự lãnh đạo. Qua thực tế công cuộc đổi mới, Đảng Cộng sản Việt Nam ngày càng nhận thức được rằng, tăng cường sự lãnh đạo của Đảng và phát huy hiệu lực quản lý của Nhà nước là hai mặt thống nhất, không cản trở nhau; trái lại, bổ sung cho nhau, hỗ trợ nhau trên cơ sở xác định rõ và làm đúng chức năng của mỗi tổ chức.

Đảng lãnh đạo là Đảng định ra đường lối, chủ trương, đồng thời lãnh đạo Nhà nước đưa đường lối, chủ trương đó vào nội dung hoạt động của Nhà nước, thể chế hóa đường lối, quan điểm của Đảng thành chính sách, luật pháp và quản lý, điều hành, tổ chức việc thực hiện; Đảng bố trí cán bộ và kiểm tra việc chấp hành đường lối, chủ trương, quan điểm của Đảng. Đảng cầm quyền nào cũng phải làm như vậy. Đó là lý do tồn tại, là chức năng không ai thay thế được của Đảng cầm quyền. Phải làm sao để khi nhân dân thực hiện chính sách, luật pháp của Nhà nước cũng tức là thực hiện cương lĩnh, đường lối của Đảng. Khi tòa án xét xử một tội phạm, kết luận một tội danh hoặc tuyên phạt một mức án là căn cứ theo điều luật của Nhà nước, tức cũng là thể hiện quan điểm, tư tưởng, thái độ của Đảng.

Còn làm thế nào để biến Cương lĩnh, đường lối của Đảng thành chính sách, luật pháp của Nhà nước, thì đó là cơ chế, phương thức, là nghệ thuật lãnh đạo. Một biện pháp có ý nghĩa quyết định là Đảng phải cử những cán bộ, đảng viên có uy tín, có năng lực, có tính đảng cao vào hoạt động trong các cơ quan nhà nước,

nắm giữ những cương vị then chốt trong bộ máy nhà nước, đồng thời có cơ chế kiểm tra hoạt động của các đảng viên đó. Các đảng viên hoạt động trong bộ máy nhà nước có trách nhiệm vận động, thuyết phục các cơ quan và công chức nhà nước thực hiện quan điểm, đường lối của Đảng và ra sức hoạt động để biến đường lối của Đảng thành hiện thực. Mọi đảng viên phải chấp hành các quyết định của Đảng, phục tùng kỷ luật của Đảng; lại phải biết lắng nghe ý kiến của các cơ quan và công chức nhà nước để kiến nghị với Đảng, kịp thời điều chỉnh các chủ trương chưa thật phù hợp.

Vừa qua, Đảng đã lựa chọn và giới thiệu các đảng viên có trình độ, năng lực và phẩm chất sang hoạt động ở các cơ quan nhà nước. Ở các địa phương, bí thư hoặc phó bí thư đảng ứng cử vào chức vụ chủ tịch hội đồng nhân dân, ủy ban nhân dân; một số trưởng ban đảng ứng cử tham gia một số ban của hội đồng nhân dân; một số cấp ủy viên được giới thiệu vào chức danh trưởng, phó sở, ngành. Làm như vậy chính là để tăng thêm sự thống nhất giữa Đảng và Nhà nước, vừa giữ vững vai trò lãnh đạo của Đảng, vừa tăng cường hiệu lực thực tế của cơ quan nhà nước.

Có ý kiến lo ngại rằng, nếu cán bộ chủ chốt của Đảng đảm nhiệm cả chức vụ chủ chốt của chính quyền thì dễ sinh ra độc đoán, chuyên quyền, phải có cơ chế gì để kiểm tra, kiểm chế, ngăn ngừa tiêu cực. Đúng là phải có cơ chế. Ngoài sự giáo dục, quản lý của chi bộ, sự giám sát phê bình của nhân dân thì một trong những cơ chế bảo đảm sự lãnh đạo và kiểm tra hoạt động của các đảng viên hoạt động trong bộ máy nhà nước chính là đảng đoàn (ở các cơ quan dân cử) và *ban cán sự đảng* (ở các cơ quan chấp hành, cơ quan tư pháp); định rõ thẩm quyền và trách nhiệm của đảng đoàn, ban cán sự đảng, thẩm quyền và trách nhiệm của những người đứng đầu cơ quan nhà nước. Cơ chế này

là sự thể hiện và tạo điều kiện để thực hiện nguyên tắc tập trung dân chủ trong sinh hoạt đảng và tính chất dân chủ, thuyết phục trong phương thức lãnh đạo đối với các cơ quan nhà nước.

Một biện pháp nữa rất quan trọng là Đảng luôn luôn dựa vào và phát huy vai trò của Mặt trận Tổ quốc, của các đoàn thể nhân dân, lãnh đạo Mặt trận và các đoàn thể nhân dân đổi mới tổ chức và phương thức hoạt động, khắc phục tình trạng hành chính hóa, thông qua các đoàn thể này để vận động, tổ chức nhân dân tham gia xây dựng, củng cố bộ máy nhà nước, tham gia các công việc nhà nước, giám sát, kiểm tra hoạt động của Nhà nước và các cán bộ, công chức hoạt động trong các cơ quan nhà nước, đấu tranh ngăn ngừa và khắc phục tệ quan liêu, tham nhũng và các biểu hiện tiêu cực khác. Trong điều kiện một đảng duy nhất cầm quyền thì đây là biện pháp quan trọng, và cũng có thể nói là một cơ chế, để phòng ngừa và hạn chế những tiêu cực do vị thế cầm quyền của Đảng sinh ra.

Sự lãnh đạo của Đảng đối với Nhà nước là làm cho Nhà nước hoạt động có hiệu quả theo đúng đường lối, quan điểm của Đảng, thể hiện được ý chí, nguyện vọng, lợi ích của nhân dân và gắn bó chặt chẽ với nhân dân. Đảng lãnh đạo không phải là Đảng thay thế Nhà nước quản lý xã hội hoặc thay thế nhân dân làm chủ Nhà nước. Cả Đảng, cả Nhà nước đều là công cụ bảo đảm và thực hiện quyền làm chủ của nhân dân, đều phấn đấu, hoạt động vì lợi ích của nhân dân. Đảng không phải là cơ quan quyền lực nhà nước, không nên hiểu Đảng và Nhà nước là hai hệ thống quyền lực song song, càng không nên tách rời hoặc đối lập Đảng và Nhà nước. Đảng lãnh đạo Nhà nước, lãnh đạo hệ thống chính trị, nhưng lại là một bộ phận của hệ thống chính trị, một thành viên của Mặt trận Tổ quốc. Đảng lãnh đạo định ra Hiến pháp và pháp luật, đồng thời hoạt động trong khuôn khổ Hiến pháp và

pháp luật. Cán bộ, đảng viên của Đảng không đứng trên pháp luật, hoạt động ngoài khuôn khổ của pháp luật.

Đó là những căn cứ lý luận quan trọng để tiến hành đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng, và đó cũng là nguyên tắc cơ bản chỉ đạo hoạt động của một đảng cầm quyền.

*

* *

Trên đây là một số vấn đề cơ bản được rút ra từ thực tiễn xây dựng Đảng cầm quyền trong những năm tiến hành công cuộc đổi mới ở Việt Nam. Không phải mọi việc đều đã làm tốt cả. Có việc đã làm được, có việc mới bắt đầu, có việc còn đang trong quá trình thử nghiệm. Nhưng dấu sao đó là những kinh nghiệm bước đầu, những định hướng cơ bản để tiếp tục thực hiện trên con đường xây dựng một Đảng Cộng sản cầm quyền đáp ứng yêu cầu sự nghiệp cách mạng của dân tộc. Chúng tôi biết rằng, xây dựng một đảng cách mạng chân chính là công việc không đơn giản, trái lại, cực kỳ phức tạp khó khăn, đặc biệt là trong điều kiện Đảng cầm quyền, phát triển kinh tế thị trường, mở cửa hiện nay. Đảng chẳng những phải đối phó với những âm mưu của các thế lực thù địch mà còn phải tự vượt qua những hạn chế của chính mình. Tuy nhiên, với những gì đã làm được trong hơn 70 năm qua, với những triển vọng tốt đẹp trong thời kỳ mới, được nhân dân tin cậy và ủng hộ, chúng tôi tin tưởng rằng, Đảng Cộng sản Việt Nam sẽ từng bước vươn lên hoàn thiện bản thân mình, đáp ứng được yêu cầu của sự nghiệp cách mạng và sự mong đợi của nhân dân.

KIÊN QUYẾT, KIÊN TRÌ THỰC HIỆN VỚI QUYẾT TÂM CHÍNH TRỊ CAO NHẤT, NGĂN CHẶN, ĐẨY LÙI SUY THOÁI*

*Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị
cán bộ toàn quốc phổ biến, quán triệt Nghị quyết Hội nghị lần thứ tư
Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII, ngày 09/12/2016*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII đã bàn và thống nhất ban hành Nghị quyết về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, ngày 09/12/2016. Đầu đề của Báo Nhân Dân, số ra ngày 10/12/2016.

* Phát biểu của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị cán bộ toàn quốc phổ biến, quán triệt Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, ngày 09/12/2016. Đầu đề của Báo Nhân Dân, số ra ngày 10/12/2016.

đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Đây là một nghị quyết rất quan trọng, đề cập đến một vấn đề vừa cơ bản, vừa cấp bách, được đông đảo cán bộ, đảng viên và nhân dân đặc biệt quan tâm và hoan nghênh. Để triển khai thực hiện Nghị quyết, Bộ Chính trị đã ban hành Kế hoạch tổ chức thực hiện với những nội dung cụ thể. Hôm nay, Bộ Chính trị tổ chức Hội nghị cán bộ toàn quốc trực tuyến để phổ biến, quán triệt mục đích, ý nghĩa, tầm quan trọng, những nội dung cốt lõi của Nghị quyết và Kế hoạch triển khai thực hiện, tạo sự thống nhất cao về nhận thức để các đồng chí lãnh đạo chủ chốt từ Trung ương tới cơ sở chỉ đạo triển khai thực hiện Nghị quyết một cách có hiệu quả ở địa phương, đơn vị, cơ quan mình. Sự có mặt đông đủ của các đồng chí trong Bộ Chính trị, Ban Bí thư, các đồng chí ủy viên Ban Chấp hành Trung ương, các đồng chí lãnh đạo chủ chốt các ban, bộ, ngành, đoàn thể ở Trung ương và các tỉnh, thành phố trong cả nước đã nói lên tầm quan trọng của Hội nghị này và thể hiện tinh thần nghiêm túc, quyết tâm cao của toàn Đảng.

Thay mặt Bộ Chính trị, tôi nhiệt liệt chào mừng tất cả các đồng chí tham dự Hội nghị ở các đầu cầu trong cả nước, chúc các đồng chí mạnh khỏe, tiếp thu sâu sắc và tổ chức thực hiện có hiệu quả Nghị quyết. Trước khi các đồng chí nghe phổ biến, quán triệt các nội dung của Nghị quyết và Kế hoạch triển khai thực hiện, tôi muốn lưu ý các đồng chí một vài vấn đề chung sau đây:

Một là, trong quá trình học tập, nghiên cứu Nghị quyết, các đồng chí cần nhận thức đầy đủ rằng việc xây dựng Đảng luôn luôn phải đi đôi chỉnh đốn Đảng; hay nói cách khác, đổi mới, chỉnh đốn Đảng là một bộ phận không tách rời của công tác xây dựng Đảng. Đây là một yêu cầu khách quan, tự nhiên, một việc làm thường xuyên của bất cứ một đảng cách mạng chân chính nào,

ở bất kỳ giai đoạn nào. Trong suốt quá trình phát triển và trưởng thành, Đảng ta đã luôn luôn tự đấu tranh, tự chỉnh đốn, loại bỏ những tiêu cực, khắc phục những khuyết điểm, sai lầm nhằm không ngừng làm trong sạch đội ngũ của mình. Có những lúc chúng ta phải “tự chỉ trích”, “đóng cửa” để củng cố, chỉnh đốn Đảng. Chúng ta còn nhớ, tháng 7/1939, trong thời kỳ Đảng còn hoạt động bí mật, trong tác phẩm *Tự chỉ trích*, đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Văn Cừ đã cho rằng, đối với một đảng chính trị, việc mắc phải khuyết điểm, thậm chí sai lầm là khó tránh khỏi. Điều quan trọng là phải biết tự phê bình, “công khai, mạnh dạn, thành thực vạch những nhầm lẫn của mình và tìm phương châm sửa đổi... để làm tăng uy tín và ảnh hưởng của Đảng, để cho Đảng càng được thống nhất và củng cố, để đưa phong trào phát triển lên, đưa cách mạng tới thắng lợi...”.

Vấn đề đấu tranh chống những thói hư tật xấu, xây dựng đạo đức cách mạng trong đội ngũ cán bộ, đảng viên đã được Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm. Năm 1927, Người viết cuốn *Đường cách mệnh*, trong đó nêu rõ yêu cầu về tư cách của người cách mạng. Năm 1969, Người viết bài báo cuối cùng *Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân*. Người cho rằng, một đảng mà không tự nhận thấy khuyết điểm, yếu kém của mình và không kiên quyết sửa chữa khuyết điểm là “một đảng hỏng”. Chỉ tính riêng từ khi đổi mới đến nay, Đảng ta đã có nhiều nghị quyết, chỉ thị, nhiều cuộc vận động xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Với tinh thần nhìn thẳng vào sự thật, nói rõ sự thật, có những lúc Đảng ta đã công khai thừa nhận sai lầm, khuyết điểm, công khai nói rõ những mặt yếu kém, tiêu cực trong Đảng. Điều đó thể hiện bản lĩnh, sự cầu thị, tính lành mạnh của một đảng cách mạng chân chính.

Ngày nay, trong điều kiện mới, đứng trước yêu cầu cách mạng với quy mô, tầm vóc lớn lao, có nhiều khó khăn, phức tạp mới, hơn bao giờ hết chúng ta càng cần phát huy truyền thống anh hùng và bản chất tốt đẹp của Đảng, kiên quyết đấu tranh với những biểu hiện thoái hóa, tiêu cực, chăm lo xây dựng Đảng ta ngày càng trong sạch, vững mạnh, gắn bó mật thiết với nhân dân, đủ sức lãnh đạo đất nước ngày càng phát triển. Chúng ta không sợ nói ra khuyết điểm, tiêu cực; đồng thời cũng không cho phép ai lợi dụng việc đấu tranh khắc phục khuyết điểm, tiêu cực để bôi nhọ, kích động chống phá Đảng ta, chống phá sự nghiệp cách mạng của nhân dân ta.

Hai là, cần nắm vững những nội dung cơ bản, tư tưởng cốt lõi của Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII để tập trung chỉ đạo, triển khai thực hiện một cách có hiệu quả. Như các đồng chí đã biết, điểm mới trong Nghị quyết lần này là đã chỉ ra một cách có hệ thống những biểu hiện của sự suy thoái về tư tưởng chính trị và đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, nhấn mạnh tính chất nguy hiểm và hậu quả khôn lường của nó. Cùng với việc cụ thể hóa các nhiệm vụ, giải pháp về xây dựng Đảng mà Đại hội XII đề ra, Nghị quyết Trung ương 4 lần này đã đưa ra 4 nhóm giải pháp để tiếp tục thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, trong đó tập trung vào việc đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Nghị quyết còn nhấn mạnh một nội dung mới là xây dựng Đảng về đạo đức gắn với thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Cần nhận rõ rằng, đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện

“tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ là cuộc chiến đầy cam go, nhưng không thể không làm, vì nó liên quan đến vận mệnh của Đảng ta và chế độ ta. Quan điểm chỉ đạo của Đảng là kiên quyết, kiên trì thực hiện, khó mấy cũng phải thực hiện, thực hiện với quyết tâm chính trị cao, nỗ lực lớn, tiến hành thường xuyên, liên tục ở các cấp, các ngành, đồng bộ cả ở Trung ương và cơ sở. Mỗi cán bộ, đảng viên phải nhận thức sâu sắc trách nhiệm của mình với Đảng, với Tổ quốc để thực hiện Nghị quyết một cách nghiêm túc và có hiệu quả, tránh tình trạng thờ ơ, vô cảm, đứng ngoài cuộc hoặc có tư tưởng chỉ trông chờ, phán xét người khác.

Ba là, việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII phải thực hiện đồng bộ với các nghị quyết khác của Trung ương, của Quốc hội và của Chính phủ để đẩy mạnh phát triển kinh tế - xã hội, giữ vững quốc phòng - an ninh, mở rộng quan hệ đối ngoại, ổn định tình hình; tạo niềm tin trong Đảng, trong nhân dân. Không phải là “đóng cửa” để xây dựng, chỉnh đốn Đảng.

Cấp ủy, tổ chức đảng và người đứng đầu các cấp phải thật sự đoàn kết, nhìn thẳng vào sự thật, nói rõ sự thật, đánh giá đúng sự thật, nhất là phải có những giải pháp đủ mạnh, những việc làm cụ thể để làm chuyển biến rõ rệt tình hình; kết hợp hài hòa giữa “xây” và “chống”; tập trung giải quyết dứt điểm những vụ việc bức xúc đã được chỉ ra. Phải đề cao kỷ cương, kỷ luật của Đảng, pháp luật của Nhà nước, kết hợp với sự giám sát, kiểm tra, thanh tra và xử lý vi phạm; chú trọng phát huy vai trò của báo chí và công luận trong quá trình thực hiện Nghị quyết. Kết hợp công tác giáo dục chính trị tư tưởng, tự phê bình và phê bình với việc xây dựng và thực hiện các cơ chế, chính sách; kiểm tra, giám sát, kỷ luật đảng; phát huy vai trò của nhân dân và Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội.

Trong Kế hoạch thực hiện Nghị quyết, Bộ Chính trị đã giao nhiệm vụ cho các đồng chí ủy viên Bộ Chính trị, Ban Bí thư, ủy viên Ban Chấp hành Trung ương, bí thư cấp ủy các cấp; bí thư đảng đoàn, ban cán sự đảng, thủ trưởng các cơ quan, đơn vị phải trực tiếp quán triệt Nghị quyết ở ngành, địa phương, cơ quan, đơn vị mình. Chỉ rõ những nhiệm vụ, giải pháp nào có thể thực hiện ngay để sau Hội nghị, khẩn trương quán triệt và tổ chức thực hiện một cách nghiêm túc, không chần chờ. Đối với các nhiệm vụ phải có hướng dẫn, phải chờ xây dựng cơ chế theo lộ trình thì phải phân công cho các cơ quan, đơn vị cụ thể triển khai sớm và đồng bộ, không để chậm trễ.

Tinh thần của Nghị quyết là phải hành động, hành động thiết thực, rõ hiệu quả; tránh nói nhiều làm ít hoặc chỉ nói mà không làm.

Bốn là, phải tăng cường đôn đốc, kiểm tra. Các cấp ủy, tổ chức đảng từ Trung ương đến cơ sở phải nắm chắc tình hình, thường xuyên kiểm tra, giám sát, đánh giá việc thực hiện Nghị quyết ở địa phương, cơ quan, đơn vị mình. Định kỳ sơ kết rút kinh nghiệm và có các hình thức khen thưởng kịp thời đối với những tổ chức, cá nhân làm tốt và xử lý kỷ luật đối với những nơi làm không tốt. Tránh tình trạng “đầu voi đuôi chuột”, khi quán triệt, triển khai Nghị quyết thì rầm rộ nhưng khi thực hiện thì tắc trách, không có tập thể, cá nhân nào chịu trách nhiệm.

Thưa các đồng chí,

Đất nước ta đang sống trong những ngày sôi động triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội XII của Đảng. Cả hệ thống chính trị đang vào cuộc, đang chuyển động theo chiều hướng tích cực: Đảng ban hành và chỉ đạo thực hiện có kết quả nhiều nghị quyết quan trọng; Chính phủ đang hành động quyết liệt thực hiện

các nghị quyết, chủ trương của Đảng; Quốc hội đang có những đổi mới mạnh mẽ, được cử tri và nhân dân hoan nghênh. Hội nghị Trung ương 4 của Đảng bàn và quyết định một số chủ trương lớn, quan trọng mang tầm chiến lược và cấp bách về chuyển đổi mô hình kinh tế, phát triển mạnh sản xuất; tăng cường mở cửa hội nhập quốc tế; xây dựng Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh. Một số quyết sách và việc làm của chúng ta trong thời gian gần đây được đông đảo nhân dân cả nước hoan nghênh và đang đòi hỏi, kỳ vọng phải làm tốt hơn nữa.

Để thực hiện có hiệu quả Nghị quyết Trung ương 4 về xây dựng Đảng thì nhận thức phải chín, tư tưởng phải thông, quyết tâm phải lớn và phương pháp phải đúng. Bộ Chính trị tin tưởng rằng, với quyết tâm chính trị rất cao của toàn Đảng, sự đồng tình, ủng hộ mạnh mẽ của toàn dân, sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, nhất định chúng ta sẽ làm chuyển biến được tình hình để không phụ lòng mong đợi của nhân dân đối với Đảng; để xây dựng Đảng ta ngày càng trong sạch, vững mạnh, thật sự “là đạo đức, là văn minh”.

RA SỨC HỌC TẬP, NỖ LỰC PHẢN ĐẤU VÀ RÈN LUYỆN, LÀM THEO TƯ TƯỞNG, ĐẠO ĐỨC, PHONG CÁCH HỒ CHÍ MINH*

*Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo
tại Hội nghị toàn quốc sơ kết 5 năm thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW
của Bộ Chính trị khóa XII “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng,
đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, triển khai Kết luận số 01-KL/TW
của Bộ Chính trị khóa XIII về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW,
ngày 12/6/2021*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

* Phát biểu tại Hội nghị toàn quốc sơ kết 5 năm thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị khóa XII “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”, triển khai Kết luận số 01-KL/TW của Bộ Chính trị khóa XIII về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 12/6/2021.

Trong không khí toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đang ra sức thi đua lập thành tích chào mừng kỷ niệm 131 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại, 110 năm Ngày Bác ra đi tìm đường cứu nước, 80 năm Ngày Bác về nước, trực tiếp lãnh đạo cách mạng Việt Nam. Trong niềm vui mừng, tin tưởng, tự hào của nhân dân cả nước về thành công rất tốt đẹp của Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng; cuộc bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021 - 2026, hôm nay chúng ta long trọng tổ chức Hội nghị toàn quốc sơ kết 5 năm thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị “Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh”. Đây là việc làm rất cần thiết và có ý nghĩa. Thay mặt Ban Chấp hành Trung ương Đảng, tôi nhiệt liệt chào mừng và gửi tới các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, các tập thể, cá nhân tiên tiến, điển hình, các vị đại biểu tham dự Hội nghị lời chào thân ái, lời thăm hỏi chân tình và lời chúc tốt đẹp nhất.

Chúng ta đều đã biết, Chủ tịch Hồ Chí Minh kính yêu là Vị lãnh tụ thiên tài của Đảng và dân tộc, Người thầy vĩ đại của cách mạng Việt Nam, Anh hùng giải phóng dân tộc, Người chiến sĩ cộng sản quốc tế mẫu mực, Danh nhân văn hóa thế giới. Người đã đi xa, nhưng di sản Người để lại cho Đảng ta, nhân dân ta là vô cùng đồ sộ và quý giá: Đó là thời đại Hồ Chí Minh; sự nghiệp Hồ Chí Minh; tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; một tấm gương sáng ngời để chúng ta học tập và noi theo. Người là biểu tượng cao đẹp nhất của chủ nghĩa yêu nước và chủ nghĩa anh hùng cách mạng; kết tinh giá trị đạo đức, trí tuệ, khí phách, lương tri của dân tộc và thời đại. Trọn vẹn cuộc đời, Người đã hiến dâng cho Tổ quốc, đồng bào, cho sự nghiệp đấu tranh giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp, giải phóng xã hội và giải phóng con người. Một cuộc đời đầy gian khổ hy sinh, nhưng vô cùng oanh liệt,

cao thượng; vô cùng phong phú, trong sáng và đẹp đẽ. Một vĩ nhân đã đi vào lịch sử và trở thành huyền thoại ngay từ khi Người còn sống. Cuộc đời và sự nghiệp của Người đã trở thành biểu tượng cách mạng, khơi dậy khát vọng và niềm tin cho nhân dân Việt Nam và nhân dân tiến bộ thế giới trong cuộc đấu tranh vì độc lập, tự do, hòa bình, dân chủ và tiến bộ xã hội. “Dân tộc ta, nhân dân ta, non sông đất nước ta đã sinh ra Hồ Chủ tịch, người anh hùng dân tộc vĩ đại, và chính Người đã làm rạng rỡ dân tộc ta, nhân dân ta và non sông đất nước ta”¹.

Tư tưởng, đạo đức, phong cách của Chủ tịch Hồ Chí Minh là tài sản tinh thần vô giá của Đảng ta và nhân dân ta, soi sáng sự nghiệp cách mạng, dẫn dắt mỗi bước đi lên và thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức và phong cách của Chủ tịch Hồ Chí Minh là việc làm rất cần thiết, là nhiệm vụ hết sức quan trọng, thường xuyên, không thể thiếu đối với toàn Đảng, toàn dân ta, trước hết là các tổ chức đảng, các cơ quan nhà nước và cán bộ, đảng viên trong tu dưỡng, rèn luyện, cống hiến, phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân.

Vậy chúng ta hiểu *Tư tưởng Hồ Chí Minh là gì? Đạo đức Hồ Chí Minh là gì?* và *Phong cách Hồ Chí Minh là gì?*

Nói một cách vắn tắt:

- *Tư tưởng Hồ Chí Minh*: Là một hệ thống các quan điểm, nhận thức, tư tưởng chỉ đạo rất cơ bản của Chủ tịch Hồ Chí Minh về cách mạng và con đường đi lên của cách mạng Việt Nam trong thời đại ngày nay. Đó là kết quả của sự vận dụng và phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin vào điều kiện cụ thể của nước ta, kế thừa và phát triển các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc, tiếp thu tinh hoa văn hóa của nhân loại. Người nhiều lần

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.15, tr.627 (B.T).

khẳng định: “Nước Việt Nam là một, dân tộc Việt Nam là một”¹, “sông có thể cạn, núi có thể mòn, song chân lý đó không bao giờ thay đổi”². “Thà hy sinh tất cả, chứ nhất định không chịu mất nước, nhất định không chịu làm nô lệ”³; “Không có gì quý hơn độc lập, tự do”⁴; “Dù phải đốt cháy cả dãy Trường Sơn cũng phải kiên quyết giành cho được độc lập”⁵. “Tôi chỉ có một sự ham muốn, ham muốn tột bậc, là làm sao cho nước ta được hoàn toàn độc lập, dân ta được hoàn toàn tự do, đồng bào ai cũng có cơm ăn áo mặc, ai cũng được học hành”⁶, nước ta có vị trí xứng đáng trên trường quốc tế. “Nước độc lập mà dân không hưởng hạnh phúc tự do, thì độc lập cũng chẳng có nghĩa lý gì”⁷.

Vì vậy, độc lập phải gắn liền với chủ nghĩa xã hội; giải phóng dân tộc phải gắn liền với giải phóng giai cấp, giải phóng xã hội, giải phóng con người, tức là phải tiến hành cách mạng xã hội chủ nghĩa. Non sông Việt Nam có trở nên vẻ vang hay không, dân tộc Việt Nam có sánh vai với các cường quốc năm châu được hay không, điều quan trọng là phải phát huy được sức mạnh đại đoàn kết của toàn dân tộc, tập hợp được mọi lực lượng, dân tộc, tôn giáo, mọi người dân Việt Nam yêu nước: “*Đoàn kết, đoàn kết, đại đoàn kết; Thành công, thành công, đại thành công!*”⁸. “*Muốn cứu nước và giải phóng dân tộc không có con đường nào khác con đường cách mạng vô sản*”⁹. “Bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều, nhưng chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất,

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.264 (B.T).

2, 3, 6, 7. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.4, tr.280, 534, 187, 64 (B.T).

4. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.130 (B.T).

5. Đại tướng Võ Nguyên Giáp: *Những chặng đường lịch sử*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2018, tr.224 (B.T).

8. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.119 (B.T).

9. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.12, tr.30 (B.T).

cách mệnh nhất là chủ nghĩa Lênin”¹. Cách mạng là sự nghiệp của nhân dân, do nhân dân và vì nhân dân dưới sự lãnh đạo đúng đắn của một đảng cách mạng chân chính. Đảng có mạnh thì dân tộc mới mạnh, vì Đảng là đội tiên phong, là người lãnh đạo của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của toàn dân tộc.

- *Đạo đức Hồ Chí Minh*: Là đạo đức cách mạng, là những phẩm chất cao quý của một người cách mạng. Đó là: *Cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư*. *Cần*: Là cần cù, chăm chỉ, tận tụy, hết lòng hết sức vì công việc chung, vì nước, vì dân. *Kiệm*: Là tiết kiệm, không xa hoa, lãng phí, nhất là đối với của công. *Liêm*: Là thanh liêm, giữ liêm sỉ, danh dự, trong sạch, trong sáng. *Chính*: Là chính trực, ngay thẳng, khảng khái, không quy lụy, cúi lườn, giữ sĩ khí của một người quân tử, chính khách. *Chí công vô tư*: Là làm việc vì sự nghiệp chung, đặt lợi ích công lên trên hết, trước hết; không tư lợi, vụ lợi, không vì lợi ích riêng. Kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, “quét sạch chủ nghĩa cá nhân”. Vì “chủ nghĩa cá nhân là giặc nội xâm”, “là kẻ thù hung ác”; “nó rất gian xảo, xảo quyệt, nó kéo người ta xuống dốc không phanh”... Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm đến việc giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng. Người thường nói: “Cũng như sông thì có nguồn mới có nước, không có nguồn thì sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân”².

- *Phong cách Hồ Chí Minh*: Là lối sống, tác phong khiêm tốn, giản dị, cầu thị, gần dân, trọng dân, tin dân, học dân, làm việc gì cũng vì lợi ích của nhân dân; là đầy tớ của dân chứ không phải

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.289 (B.T).

2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.292 (B.T).

“làm quan nhân dân”, không được lên mặt “làm quan cách mạng”. Mỗi cán bộ, đảng viên phải tự giác học tập, ra sức tu dưỡng, rèn luyện để không ngừng nâng cao trình độ nhận thức, trở thành những con người có văn hóa, có liêm sỉ, “trung với nước, hiếu với dân, nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng”¹.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Đại hội thi đua yêu nước toàn quốc lần thứ X, ngày 10/12/2020

Ảnh: Ban Tuyên giáo Trung ương Đảng

Sinh thời, Chủ tịch Hồ Chí Minh đặc biệt quan tâm đến công tác giáo dục, rèn luyện cán bộ, đảng viên. Người thường nói: “Đảng ta là một đảng cầm quyền. Mỗi đảng viên và cán bộ phải thật sự thấm nhuần đạo đức cách mạng, thật sự cần kiệm liêm chính, chí công vô tư. Phải giữ gìn Đảng ta thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.14, tr.619 (B.T).

trung thành của nhân dân”¹. Cần hiểu rõ, “Muôn việc thành công hoặc thất bại, đều do cán bộ tốt hoặc kém”², “Cán bộ là cái gốc của mọi công việc”³. Do vậy, phải đặc biệt chú trọng công tác giáo dục, rèn luyện, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ, đảng viên, xây dựng được nhiều tấm gương người tốt, việc tốt. Người căn dặn: ““Người tốt việc tốt” như hoa nở mùa Xuân, nêu gương sáng của chủ nghĩa anh hùng cách mạng”⁴. “Lấy gương người tốt, việc tốt để hằng ngày giáo dục lẫn nhau là một trong những cách tốt nhất để xây dựng Đảng, xây dựng các tổ chức cách mạng, xây dựng con người mới, cuộc sống mới”⁵.

Trong thời gian qua, việc đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh đã được Đảng ta chỉ đạo từ rất sớm, bằng nhiều chỉ thị, nghị quyết, qua nhiều thời kỳ. Gần đây nhất là Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị khóa XII về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, đã đạt được nhiều kết quả rất quan trọng, khá toàn diện, với nhiều cách làm mới, sáng tạo, thiết thực, tạo chuyển biến mạnh mẽ, tích cực, có sức lan tỏa sâu rộng trong toàn Đảng và toàn xã hội, được Đại hội XIII của Đảng đánh giá cao, nổi bật là: Công tác lãnh đạo, chỉ đạo việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh được thực hiện một cách nghiêm túc, bài bản, chất lượng. Việc rèn luyện, tu dưỡng đạo đức, gắn với

1, 4, 5. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.611-612, 542, 672 (B.T).

2, 3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.5, tr.280, 309 (B.T).

trách nhiệm nêu gương có chuyển biến tích cực. Các cấp ủy, cán bộ, đảng viên, người đứng đầu các cơ quan, đơn vị, nhất là các đồng chí ủy viên Bộ Chính trị, ủy viên Ban Bí thư, ủy viên Ban Chấp hành Trung ương đã thực hiện nêu gương bằng những việc làm, hành động cụ thể, với phương châm “trên trước, dưới sau”, “trong trước, ngoài sau”, “học tập đi đôi với làm theo”. Công tác tuyên truyền với nhiều cách làm sáng tạo, có sức tác động, lan tỏa mạnh mẽ đến nhận thức và hành động của cán bộ, đảng viên, nhân dân, làm cho tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh từng bước trở thành nền tảng tinh thần của xã hội. Công tác kiểm tra, giám sát được chú trọng, có tính giáo dục, răn đe cao, phòng ngừa các sai phạm.

Những kết quả tích cực trên đây đã góp phần đấu tranh ngăn chặn có hiệu quả tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong một bộ phận cán bộ, đảng viên, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý và người đứng đầu các tổ chức, cơ quan, đơn vị; xây dựng đội ngũ cán bộ có bản lĩnh chính trị vững vàng, phẩm chất đạo đức trong sáng, có trách nhiệm và động cơ đúng đắn, tiên phong, gương mẫu, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao, góp phần tạo ra những đột phá trong việc phát triển kinh tế - xã hội, xây dựng và bảo vệ đất nước. Nhiều vấn đề khó, phức tạp trong công tác xây dựng Đảng, nhất là gắn với việc chỉnh đốn Đảng, đã được đề cập trong nhiều nhiệm kỳ và đến nhiệm kỳ Đại hội XII đã được giải quyết có kết quả rõ rệt. Từ trong phong trào học tập và làm theo Bác đã xuất hiện nhiều tấm gương tập thể, cá nhân tiên tiến, điển hình, thực sự có sức lan tỏa trong xã hội, khơi dậy tình cảm, động lực, tinh thần yêu nước, ý thức dân tộc và mong muốn cống hiến, phụng sự đất nước trong mọi tầng lớp xã hội, cổ vũ toàn thể

nhân dân ta kiên định, hăng hái, phấn đấu thực hiện thắng lợi mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội. Thay mặt Ban Chấp hành Trung ương Đảng, tôi nhiệt liệt hoan nghênh và biểu dương các tập thể, cá nhân tiên tiến, điển hình trong việc học tập và làm theo Bác. Mỗi tập thể, cá nhân điển hình tiên tiến đó là “những bông hoa đẹp”, đang từng ngày vun góp, tạo ra “rừng hoa đẹp” cho đất nước. Đảng và Nhà nước trân trọng ghi nhận và mong các đồng chí tiếp tục phát huy những thành tựu đã đạt được, nêu gương sáng, dẫn dắt, nhân rộng để mọi người noi theo, cùng tiến bộ.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả nêu trên, việc thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW vẫn còn không ít hạn chế, cần được khắc phục. Đó là: Công tác lãnh đạo, chỉ đạo, tổ chức thực hiện có nơi, có lúc chưa quyết liệt, chưa kịp thời, chưa sát thực tế, chưa thể hiện rõ vai trò, trách nhiệm của người đứng đầu. Việc cam kết tu dưỡng, rèn luyện, gắn với thực hiện trách nhiệm nêu gương của một bộ phận cán bộ, đảng viên hiệu quả chưa cao. Việc xác định khâu đột phá có nơi còn lúng túng. Đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch có lúc còn bị động. Việc phát hiện, biểu dương các tập thể, cá nhân điển hình trong học tập và làm theo Bác chưa kịp thời, chưa đầy đủ; việc tuyên truyền, quảng bá, cổ vũ những gương người tốt, việc tốt nhiều lúc còn thiếu sức thuyết phục. Công tác đấu tranh với các biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống chưa mạnh mẽ; việc tự phê bình và phê bình có nơi, có lúc còn làm qua loa, chiếu lệ, hình thức; tình trạng thiếu tự giác nhận khuyết điểm, đổ lỗi cho khách quan hoặc nể nang, né tránh, ngại va chạm còn diễn ra ở nhiều nơi. Công tác kiểm tra, giám sát chưa thường xuyên, thiếu quyết liệt; phạm vi, đối tượng còn hẹp; hiệu quả cảnh báo, phòng ngừa vi phạm chưa cao...

*Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng đọc diễn văn
tại Lễ kỷ niệm 90 năm Ngày thành lập Đảng Cộng sản Việt Nam,
ngày 03/02/2020*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Thưa các đồng chí,

Sau 35 năm đổi mới, từ một nước nghèo, cơ sở vật chất - kỹ thuật, kết cấu hạ tầng kinh tế - xã hội lạc hậu, trình độ thấp, Việt Nam đã vươn lên đạt nhiều thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử, “*đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay*”¹. Tuy vậy, trong bối cảnh tình hình thế giới và trong nước có những diễn biến rất nhanh, phức tạp, khó dự báo; thuận lợi, thời cơ đan xen với khó khăn, thách thức, đặt ra nhiều vấn đề mới, phức tạp, cấp bách hơn đối với công cuộc xây dựng, đổi mới và phát triển đất nước. Sự nghiệp cách mạng của Đảng và nhân dân ta vẫn đứng trước nhiều khó khăn, thách thức. Bốn nguy cơ mà Đảng ta đã cảnh báo vẫn tồn tại, có mặt còn gay gắt hơn. Các thế lực thù địch tìm mọi cách tăng cường chống phá

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Sđd, t.I, tr.25 (B.T).

sự nghiệp cách mạng của Đảng ta, dân tộc ta, phủ nhận vai trò lãnh đạo của Đảng, chia rẽ Đảng với nhân dân, hòng lật đổ Đảng ta, chế độ ta. Tình hình này tác động mạnh, nhiều chiều đến đội ngũ cán bộ, đảng viên và nhân dân, đặt ra yêu cầu phải tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp cách mạng trong giai đoạn mới.

Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng đã chỉ rõ: “Trong những năm tới phải đặc biệt coi trọng và đẩy mạnh hơn nữa xây dựng, chỉnh đốn Đảng toàn diện về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ”¹. “Kiên quyết, kiên trì thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về xây dựng Đảng gắn với đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh bằng các biện pháp mạnh mẽ, quyết liệt, đồng bộ để ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ”².

Các cấp ủy đảng, chính quyền và các cơ quan, đơn vị cần phát huy những kết quả đã đạt được trong những năm qua, tiếp tục đẩy mạnh hơn nữa việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Nghiêm túc, tự giác thực hiện một cách có hiệu quả những yêu cầu, nhiệm vụ đã được chỉ ra tại Kết luận số 01-KL/TW, ngày 18/5/2021 mới đây của Bộ Chính trị về việc tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh. Chú trọng quán triệt, tập trung làm tốt ba vấn đề: Học tập, làm theo Bác và nêu gương của cán bộ, đảng viên.

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Sđd, t.I, tr.180 (B.T).

2. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Sđd, t.II, tr.236 (B.T).

Học tập Bác: Là học tư tưởng, thế giới quan và nhân sinh quan cách mạng, đạo đức cách mạng và phong cách của người chiến sĩ cộng sản chân chính. Thúc đẩy việc học tập Bác trở thành lối sống, nếp nghĩ, cách làm của từng cán bộ, đảng viên và người dân. Làm cho tư tưởng, đạo đức, phong cách của Chủ tịch Hồ Chí Minh thực sự thấm sâu vào đời sống xã hội, thật sự trở thành nền tảng tinh thần vững chắc, cội nguồn sức mạnh to lớn, để toàn Đảng, toàn dân và toàn quân ta phát huy nội lực, vượt qua khó khăn, thách thức, hoàn thành mọi nhiệm vụ cách mạng trong giai đoạn mới. Làm cho mỗi cán bộ, đảng viên thực sự thấm nhuần tư tưởng của Bác, thống nhất giữa tư tưởng và hành động, giữa lời nói và việc làm. Ai cũng tìm thấy ở đó những chuẩn mực đạo đức cần học tập, tu dưỡng, rèn luyện, trở thành nhu cầu, lẽ sống tự nhiên, mong muốn vươn lên, hoàn thiện chính bản thân mình: Bản lĩnh, kiên định, tuyệt đối trung thành với mục tiêu, lý tưởng cách mạng; cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư; gần dân, tin dân, yêu dân, học dân, gắn bó máu thịt với nhân dân, hết lòng, hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Qua đó, bồi đắp tinh thần yêu nước, ý chí tự lực, tự cường dân tộc, khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc, làm cho đất nước ngày càng phát triển, dân tộc ngày càng cường thịnh, trường tồn.

Với đội ngũ cán bộ, đảng viên đã được tôi luyện và trưởng thành, Đảng ta sẽ ngày càng tăng cường được sức mạnh, sức chiến đấu và sự trong sáng, xứng đáng với vai trò, sứ mệnh lãnh đạo cách mạng và sự tin cậy, kỳ vọng của nhân dân, “xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”¹.

Làm theo Bác: Là thúc đẩy, tạo chuyển biến mạnh mẽ từ “học tập” sang “làm theo”, hiện thực hóa bằng những chương trình

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.15, tr.622 (B.T).

hành động cụ thể, việc làm cụ thể, thiết thực trong thực hiện nhiệm vụ chính trị của địa phương, cơ quan, đơn vị và công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, gắn với đề cao chức trách, đạo đức công vụ của mỗi cán bộ, đảng viên; giải quyết hiệu quả các khâu đột phá và các vấn đề trọng tâm, bức xúc trong thực tiễn, trên nền tảng, kim chỉ nam là tư tưởng Hồ Chí Minh cùng với chủ nghĩa Mác - Lênin trong mọi hành động.

Thấm nhuần tư tưởng của Bác về công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng cả về chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống, tổ chức và cán bộ; nâng cao năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền và sức chiến đấu của Đảng; xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa thật sự “của nhân dân, do nhân dân, vì nhân dân”.

Nêu gương: Là thực hiện đồng thời, gắn kết việc học tập với làm theo Bác và nêu gương. Phát huy hiệu quả mối quan hệ giữa ba nhiệm vụ này, trong đó đề cao vai trò, trách nhiệm *tiên phong, gương mẫu với nêu gương* của cán bộ, đảng viên, nhất là người đứng đầu cấp ủy, chính quyền, cơ quan, đơn vị, mà trước hết là các đồng chí ủy viên Bộ Chính trị, ủy viên Ban Bí thư, ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng.

Mỗi cán bộ, đảng viên cần nghiêm túc thực hiện trách nhiệm nêu gương; người có chức vụ càng cao, cương vị càng lớn càng phải gương mẫu trong tu dưỡng, rèn luyện phẩm chất đạo đức, lối sống, phong cách, tác phong, lề lối công tác để quần chúng, nhân dân noi theo; phải thể hiện được tư tưởng vững vàng, quan điểm đúng đắn, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm, hết lòng vì nước, vì dân; có phong cách lãnh đạo khoa học, dân chủ, sâu sát thực tiễn, thật sự là hạt nhân đoàn kết, quy tụ, tạo động lực và phát huy trí tuệ tập thể, theo tinh thần Bác đã dạy: “Một tấm gương sống còn có giá trị hơn một trăm bài diễn văn tuyên truyền”¹.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.1, tr.284 (B.T).

“Nâng cao đạo đức cách mạng, quét sạch chủ nghĩa cá nhân”, kiên quyết, kiên trì, tích cực phòng ngừa, ngăn chặn và đẩy lùi tệ tham nhũng, tiêu cực, sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống của cán bộ, đảng viên, tình trạng “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ, đưa việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trở thành việc làm thường xuyên, nhu cầu văn hóa tinh thần trong Đảng, tạo dấu ấn rõ rệt về xây dựng văn hóa đảng, để Đảng ta thật sự “là đạo đức, là văn minh”.

Trong quá trình thực hiện ba nhiệm vụ nêu trên, cần kết hợp chặt chẽ giữa “xây” và “chống”, trong đó “xây” là cơ bản, chiến lược; “chống” là quan trọng, cấp bách. Đề cao tinh thần “nói đi đôi với làm”, “rèn luyện suốt đời”, thường xuyên “tự soi”, “tự sửa”. Đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ; kiên trì, kiên quyết đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực với tinh thần không có vùng cấm, không có ngoại lệ, không bị tác động bởi bất cứ tổ chức, cá nhân không trong sáng nào. Tăng cường công tác kiểm tra, giám sát. Nâng cao tính cảnh tỉnh, răn đe đối với những tư tưởng, biểu hiện tiêu cực; đồng thời khuyến khích, cổ vũ cán bộ, đảng viên suy nghĩ, hành động vì lợi ích chung, vì hạnh phúc của nhân dân, làm cho Đảng ta thật sự trong sạch, vững mạnh.

Thư các đồng chí,

Nhân dân ta thường có câu: “Đảng viên đi trước, làng nước theo sau”. Trải qua các giai đoạn lịch sử cách mạng của dân tộc, nhân dân ta luôn tin tưởng rằng: “Đảng ta lãnh đạo rất sáng suốt đã đưa dân tộc ta tiến lên không ngừng từ thắng lợi này đến thắng lợi khác”¹. “Đảng ta đã đào tạo một thế hệ thanh niên cách mạng,

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.546 (B.T).

gái cũng như trai, rất hăng hái, dũng cảm trong mọi công tác. Đó là những bông hoa tươi thắm của chủ nghĩa anh hùng cách mạng”¹.

Tôi mong rằng, sau Hội nghị này, việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh sẽ tiếp tục được đẩy mạnh, ngày càng đi vào chiều sâu, ngày càng thiết thực và hiệu quả, tích cực góp phần vào việc thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng và công cuộc đổi mới, xây dựng và bảo vệ đất nước, phấn đấu đưa nước ta đến giữa thế kỷ XXI, vào dịp kỷ niệm 100 năm thành lập nước Việt Nam Dân chủ Cộng hòa, nay là nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, trở thành nước phát triển, có thu nhập cao, thực hiện được tâm nguyện của Chủ tịch Hồ Chí Minh, đưa Việt Nam sánh vai với các cường quốc năm châu.

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, Bí thư Quân ủy Trung ương gặp mặt đại biểu dự Đại hội Đoàn Thanh niên Cộng sản Hồ Chí Minh Quân đội lần thứ X (2022 - 2027), ngày 11/10/2022

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.546 (B.T).

**CÁC CƠ QUAN NỘI CHÍNH PHẢI THẬT SỰ LÀ NHỮNG
“THANH BẢO KIỂM SẮC BÉN” VÀ “LÁ CHẮN VỮNG CHẮC”
ĐỂ BẢO VỆ TỔ QUỐC, GIỮ GÌN TRẬT TỰ KỶ CƯƠNG
CỦA XÃ HỘI***

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị toàn quốc các cơ quan nội chính triển khai Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, ngày 15/9/2021

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Hôm nay, tôi rất vui mừng đến dự Hội nghị toàn quốc các cơ quan nội chính triển khai thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng.

* Phát biểu tại Hội nghị toàn quốc các cơ quan nội chính triển khai Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, ngày 15/9/2021.

Tôi được biết, đây là lần đầu tiên chúng ta tổ chức Hội nghị toàn quốc của tất cả các cơ quan nội chính (hay nói cách khác là của toàn ngành Nội chính gồm 9 cơ quan, với quy mô và phạm vi lớn chưa từng có), diễn ra ngay sau khi Quốc hội tiến hành Kỳ họp lần thứ nhất khóa XV rất thành công; Chính phủ khóa mới tổ chức phiên họp đầu tiên với quyết tâm mới rất cao; Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức thành viên cũng vừa tổ chức Hội nghị toàn quốc phát huy sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc. Vì vậy, Hội nghị lần này càng có ý nghĩa rất quan trọng, thể hiện sự phối hợp chặt chẽ, nhịp nhàng, sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, sự đoàn kết nhất trí, quyết tâm cao của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, quyết tâm biến Nghị quyết thành hiện thực.

Đây là một phương thức, cách làm mới, bài bản, khoa học, với tinh thần như tôi đã nói là: “Tiền hô hậu ủng”, “Nhất hô bá ứng”, “Trên dưới đồng lòng” và “Dọc ngang thông suốt”, nhất định chúng ta sẽ vượt qua mọi khó khăn, thử thách, giành nhiều thắng lợi mới.

Thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, và với tình cảm cá nhân, tôi xin gửi tới các đồng chí lãnh đạo, cán bộ, công chức, nhân viên, người lao động các cơ quan nội chính, các vị đại biểu và các đồng chí tham dự Hội nghị lời chào thân ái, lời thăm hỏi chân tình và lời chúc mừng tốt đẹp nhất; chúc Hội nghị của chúng ta thành công tốt đẹp.

Chúng ta ai cũng biết, một gia đình muốn êm ấm, hòa thuận, hạnh phúc thì cùng với sự dạy bảo, khuyên nhủ còn phải có khuôn phép, gia phong, nền nếp (nếp nhà): “*Trên kính dưới nhường*”, tôn ti trật tự, không thể vô lễ, vô phép, “*cá mè một lứa*”, “*thượng hạ bằng đẳng*”...; không có cái kiểu “*Nhà kia lỗi phép con khinh bố/Mụ nọ chanh chua vợ chửi chồng*” như cụ Tú Xương đã từng phê phán; như thế là một gia đình *vô phúc*. Một làng, một xã,

một dòng họ cũng có hương ước, quy ước, lệ làng; một cơ quan, một công sở phải có “nội quy”; một tổ chức, đoàn thể phải có “quy chế”, có “điều lệ”...

Một đất nước, một xã hội muốn tốt đẹp thì bên cạnh sự giáo dục, sự khuyên nhủ, càng phải có kỷ cương, phép nước, phải có pháp luật nghiêm minh để bảo vệ cái tốt, cái đúng; răn đe, trừng trị những cái xấu, cái sai, có hại cho dân, cho nước, tức là phải có sự quản lý bằng cơ chế, pháp luật, phải có phép nước. Mà muốn thế thì phải có các *cơ quan nội chính*.

Cơ quan nội chính là các cơ quan hoạt động trong lĩnh vực nội chính, như: Công an, Quân đội, Viện Kiểm sát, Tòa án, Ủy ban Kiểm tra Đảng, Thanh tra, Tư pháp, Kiểm toán và Ban Nội chính Đảng; một số cơ quan, tổ chức hoạt động liên quan đến

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng chúc mừng các đồng chí lãnh đạo Bộ Công an tại Hội nghị Công an toàn quốc lần thứ 74, ngày 03/01/2019

Ảnh: Bộ Công an

lĩnh vực nội chính hoặc có một số hoạt động thuộc lĩnh vực nội chính như: Tổ chức Luật gia, Luật sư; cơ quan Hải quan, Kiểm lâm, Kiểm ngư, Quản lý thị trường,...

Mỗi cơ quan nội chính đều có vị trí, vai trò hết sức quan trọng, có chức năng, nhiệm vụ riêng, nhưng nhiệm vụ chung, bao trùm của các cơ quan nội chính là tham mưu cho Đảng và Nhà nước lãnh đạo, chỉ đạo và tổ chức thực hiện các nhiệm vụ bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc; bảo vệ nhân dân, bảo vệ Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa; giữ vững an ninh quốc gia, giữ gìn trật tự, kỷ cương, an toàn xã hội; phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật về an ninh - trật tự; bảo vệ công lý, bảo vệ quyền con người, quyền công dân; bảo vệ lợi ích của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của tổ chức, cá nhân; xây dựng Đảng, Nhà nước trong sạch, vững mạnh; là lực lượng nòng cốt, trung kiên, là “thanh bảo kiếm sắc bén” và “lá chắn vững chắc” để bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn trật tự, kỷ cương của xã hội, bảo vệ nhân dân, bảo vệ Đảng, Nhà nước và chế độ.

Trong thời gian qua, nhất là trong nhiệm kỳ Đại hội XII của Đảng, các cơ quan nội chính đã có rất nhiều cố gắng, nỗ lực, quyết tâm cao, đạt nhiều kết quả rất quan trọng, khá toàn diện, để lại nhiều dấu ấn nổi bật:

Một là, các cơ quan nội chính đã thực hiện tốt chức năng tham mưu chiến lược, đề xuất với Đảng, Nhà nước nhiều chủ trương, chính sách lớn về lĩnh vực nội chính, phòng, chống tham nhũng và cải cách tư pháp.

Đặc biệt, đã nghiên cứu, tham mưu ban hành nhiều chiến lược, chủ trương, giải pháp, quy định mới, mạnh mẽ, quyết liệt về quân sự, quốc phòng, bảo vệ Tổ quốc; bảo vệ an ninh quốc gia, giữ gìn trật tự, an toàn xã hội; đấu tranh phòng, chống tội phạm,

kiểm tra, giám sát, thi hành kỷ luật, thanh tra, kiểm toán, quản lý kinh tế - xã hội, phòng, chống tham nhũng và cải cách tư pháp..., góp phần hoàn thiện hệ thống thể chế, pháp luật, siết chặt kỷ luật, kỷ cương của Đảng và bộ máy nhà nước, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới.

Nhiều quy định, nghị quyết được quán triệt và thực hiện nghiêm túc, đi vào cuộc sống; khắc phục dần tình trạng nghị quyết thì đúng, nhưng thực hiện không nghiêm hoặc kém hiệu quả. Coi trọng việc nghiên cứu lý luận, tổng kết thực tiễn về lĩnh vực nội chính, xây dựng và thi hành pháp luật, qua đó rút ra nhiều bài học kinh nghiệm quý, cung cấp cơ sở lý luận và thực tiễn để đề xuất với Đảng, Nhà nước nhiều chủ trương, cơ chế, chính sách, giải pháp mới, nhất là về quân sự, quốc phòng, an ninh, trật tự, phòng, chống tham nhũng, xây dựng pháp luật, cải cách tư pháp, xây dựng Đảng và hệ thống chính trị.

Hai là, thực hiện tốt vai trò là nòng cốt trong việc bảo vệ độc lập, chủ quyền, thống nhất và toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc, giữ vững an ninh chính trị và trật tự, an toàn xã hội, bảo vệ cuộc sống bình yên của nhân dân, tạo môi trường hòa bình, ổn định, an ninh, an toàn để phát triển đất nước.

Các đồng chí đã nắm chắc tình hình, giữ vững thế chủ động, tham mưu, xử lý có hiệu quả các tình huống, hóa giải kịp thời các thách thức, biến động phức tạp của cục diện an ninh - chính trị thế giới và khu vực, không để bị động, bất ngờ; vừa ngăn ngừa nguy cơ xung đột, bảo vệ lợi ích quốc gia - dân tộc, vừa giữ vững chủ quyền lãnh thổ, biên giới, biển đảo, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định để phát triển đất nước. Kịp thời phát hiện, đấu tranh ngăn chặn, làm thất bại các âm mưu, hoạt động chống phá, “diễn biến hòa bình”, bạo loạn lật đổ của các thế lực thù địch, phản động; không để hình thành các tổ chức chính trị đối lập ở

trong nước; trật tự an toàn xã hội được bảo đảm, từng bước kiềm chế được sự gia tăng của các loại tội phạm; xung kích đi đầu trong việc phòng, chống thiên tai, cứu hộ, cứu nạn, khắc phục các sự cố môi trường, phòng, chống dịch bệnh, bảo vệ sức khỏe, tính mạng và tài sản của nhân dân...

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng chụp ảnh với các đại biểu dự Hội nghị Quân chính toàn quân năm 2020, ngày 07/12/2020

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Đặc biệt là, từ năm 2020 đến nay, đất nước diễn ra nhiều sự kiện chính trị trọng đại, trong bối cảnh đại dịch Covid-19 diễn biến hết sức phức tạp, nghiêm trọng, vai trò nòng cốt, lá chắn vững chắc của các cơ quan nội chính đã được phát huy cao độ; góp phần quan trọng vào thành công của đại hội đảng bộ các cấp và Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, bầu cử đại biểu Quốc hội khóa XV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2021 - 2026; nỗ lực cùng ngành y tế, các cấp ủy, chính quyền và nhân dân cả nước đẩy lùi dịch bệnh. Hình ảnh anh

“Bộ đội Cụ Hồ”, người “chiến sĩ Công an nhân dân” đi đầu trên mọi mặt trận tiếp tục tỏa sáng, được nhân dân tin yêu, cảm phục và đánh giá cao.

Ba là, công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán, khởi tố, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án được tăng cường, góp phần siết chặt kỷ luật, kỷ cương trong Đảng, bộ máy nhà nước, nâng cao vai trò, hiệu lực, hiệu quả lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước và quyền làm chủ của nhân dân.

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị triển khai nhiệm vụ công tác kiểm sát năm 2015, ngày 16/01/2015

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật của Đảng được chỉ đạo quyết liệt, toàn diện, đồng bộ, hiệu lực, hiệu quả; công tác thanh tra, kiểm toán được tăng cường, có trọng tâm, trọng điểm, đạt nhiều kết quả. Các cơ quan tư pháp có nhiều đổi mới trong

hoạt động điều tra, truy tố, xét xử; nâng cao chất lượng, hiệu quả thực hành quyền công tố và kiểm sát các hoạt động tư pháp; chú trọng đổi mới hoạt động xét xử, nâng cao chất lượng tranh tụng tại phiên tòa; giảm thiểu tình trạng oan sai, bỏ lọt tội phạm và người phạm tội; bảo vệ công lý, bảo vệ lợi ích của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của tổ chức, cá nhân, quyền con người, quyền công dân, phát huy mạnh mẽ quyền làm chủ của nhân dân. Trong nhiệm kỳ Đại hội XII, cấp ủy, ủy ban kiểm tra các cấp đã thi hành kỷ luật hơn 1.300 tổ chức đảng và 87.000 đảng viên.

Ngành thanh tra, kiểm toán qua công tác thanh tra, kiểm toán đã kiến nghị thu hồi, xử lý tài chính hơn 580.000 tỉ đồng, gần 9.000 ha đất; kiến nghị xử lý trách nhiệm hơn 9.700 tập thể, cá nhân; chuyển cơ quan điều tra xử lý hơn 480 vụ việc có dấu hiệu phạm tội. Các cơ quan tố tụng cả nước đã phát hiện, khởi tố mới hơn 375.000 vụ án hình sự; đã kết thúc điều tra, ban hành cáo trạng truy tố, đưa ra xét xử sơ thẩm hơn 300.000 vụ án hình sự với hơn 500.000 bị cáo. Ngành Tòa án còn giải quyết, xét xử hơn 1.800.000 vụ việc dân sự, 32.000 vụ án hành chính.

Bốn là, tích cực, chủ động, tham mưu có hiệu quả cho Đảng lãnh đạo, chỉ đạo, đồng thời là lực lượng chủ công trong công tác phát hiện, xử lý tham nhũng, tiêu cực, bảo đảm kịp thời, nghiêm minh, góp phần hiện thực hóa và khẳng định quyết tâm chống tham nhũng của Đảng và Nhà nước, “không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai”.

Công tác phòng, chống tham nhũng trong thời gian qua, nhất là từ nhiệm kỳ Đại hội XII đến nay, được chỉ đạo rất ráo riết, quyết liệt, đã có bước tiến mạnh, đạt được nhiều kết quả toàn diện, rõ rệt, để lại dấu ấn tốt, tạo hiệu ứng tích cực, lan tỏa mạnh mẽ trong toàn xã hội; tham nhũng đang từng bước được kiểm chế và có chiều hướng thuyên giảm, góp phần giữ vững ổn

định chính trị, phát triển kinh tế - xã hội, củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng và Nhà nước.

Trong thành tích chung đó có vai trò rất quan trọng, quyết định của các cơ quan nội chính - là lực lượng chủ công, tiên phong của Đảng, Nhà nước trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Các đồng chí vừa tham mưu chỉ đạo phát hiện, xử lý nghiêm minh, kịp thời nhiều vụ việc, vụ án tham nhũng, kinh tế nghiêm trọng, phức tạp, kể cả những vụ việc tồn đọng từ nhiều năm trước và các vụ án xảy ra trong ngành, lĩnh vực được dư luận xã hội và nhân dân quan tâm như ngân hàng, tài chính, đất đai, y tế, giáo dục;... vừa chủ động phát hiện, xử lý tham nhũng, tiêu cực chính ngay trong cơ quan mình, theo đúng quan điểm của Đảng là “phải chống tham nhũng ngay trong các cơ quan có chức năng chống tham nhũng”, được dư luận, nhân dân đồng tình, ủng hộ, đánh giá cao.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng và các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước chụp ảnh lưu niệm cùng tập thể lãnh đạo, thẩm phán, cán bộ chủ chốt Tòa án nhân dân tối cao, ngày 14/01/2019

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Năm là, tổ chức, bộ máy và đội ngũ cán bộ các cơ quan nội chính được củng cố, kiện toàn; quan hệ phối hợp ngày càng tốt hơn, hoàn thành tốt chức năng, nhiệm vụ được giao.

Tổ chức bộ máy của các cơ quan nội chính ngày càng tinh gọn, hiệu lực, hiệu quả. Cán bộ, chiến sĩ, công chức trong các cơ quan nội chính tích cực rèn luyện, trau dồi đạo đức liêm chính, giữ gìn kỷ luật, kỷ cương, gương mẫu đi đầu trong việc thực hiện các chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nâng cao năng lực công tác, sẵn sàng chiến đấu, hy sinh, hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ được giao, góp phần quan trọng để đất nước có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay.

Thưa các đồng chí,

Đạt được những thành tựu quan trọng như vậy là do có đường lối đúng đắn của Đảng và sự vào cuộc, quyết tâm của cả hệ thống chính trị, sự đồng tình ủng hộ của toàn dân, đặc biệt là sự lao động, chiến đấu, hy sinh quên mình của bao lớp cán bộ, chiến sĩ, công chức các cơ quan nội chính.

Các đồng chí là đội quân xung kích, nòng cốt; đội quân của sức mạnh và ý chí tiến công, sẵn sàng có mặt ở bất cứ nơi đâu, làm bất cứ việc gì, trong bất kỳ hoàn cảnh nào khi nhân dân cần, Đảng phân công và luôn hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ. Các đồng chí là đội quân có kỷ luật, luôn trung thành với Tổ quốc, với nhân dân, với Đảng, bảo vệ nhân dân, bảo vệ Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa.

Thay mặt lãnh đạo Đảng và Nhà nước, tôi trân trọng ghi nhận, biểu dương và cảm ơn những đóng góp, cống hiến, hy sinh của cán bộ, chiến sĩ, công chức các cơ quan nội chính. Các đồng chí đã tạo dựng được hình ảnh đẹp của cán bộ, chiến sĩ cách mạng

trong lòng nhân dân, góp phần củng cố, tăng cường niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước và chế độ.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả to lớn đã đạt được, chúng ta phải thừa nhận rằng, trong hoạt động của các cơ quan nội chính thời gian qua vẫn còn một số hạn chế, khuyết điểm. Đó là:

Năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu của tổ chức và đội ngũ cán bộ lãnh đạo có nơi, có lúc còn hạn chế, thiếu tính quyết liệt; còn tình trạng nể nang, né tránh, dùn dẩy trách nhiệm và chưa chủ động kiên quyết xử lý khi có vi phạm, khuyết điểm. Việc tự kiểm tra, tự phát hiện và xử lý vi phạm trong nội bộ tuy có nhiều chuyển biến nhưng chưa mạnh.

Vẫn còn tình trạng tham nhũng, lãng phí, tiêu cực, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống ngay trong đội ngũ những người làm công tác nội chính; một số cán bộ vi phạm đến mức phải kỷ luật, xử lý hình sự, trong đó có cả cán bộ cấp cao, sĩ quan cấp tướng trong lực lượng của chúng ta. Trong hoạt động tư pháp, còn dễ xảy ra một số trường hợp oan, sai, bỏ lọt tội phạm và người phạm tội. Quan hệ phối hợp giữa các cơ quan nội chính có lúc, có nơi chưa chặt chẽ, kịp thời...

Những hạn chế và khuyết điểm đó đòi hỏi các cơ quan nội chính phải nghiêm túc kiểm điểm, rút kinh nghiệm để có quyết tâm cao hơn nữa, nỗ lực lớn và hành động quyết liệt hơn nữa, khắc phục cho bằng được trong thời gian tới.

Từ thực tiễn công tác và hoạt động của các cơ quan nội chính thời gian qua, trực tiếp là 5 năm gần đây, cho chúng ta thêm nhiều *bài học kinh nghiệm quý, có ý nghĩa cả về mặt lý luận và thực tiễn*:

Một là, phải bảo đảm sự lãnh đạo, chỉ đạo tuyệt đối, toàn diện của Đảng đối với các cơ quan nội chính nói chung, giữ vững

và tăng cường sự lãnh đạo tuyệt đối, trực tiếp về mọi mặt của Đảng đối với lực lượng vũ trang nói riêng. Đây là yếu tố quyết định bảo đảm hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ được giao. Các cơ quan nội chính phải luôn luôn quán triệt đường lối và sự lãnh đạo của Đảng, giữ vững định hướng chính trị, tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với nhân dân, với Đảng, Nhà nước và chế độ; lấy bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ nhân dân, bảo vệ Đảng, Nhà nước và chế độ, bảo vệ công lý, bảo vệ quyền con người, quyền công dân làm mục tiêu hàng đầu để thực hiện, là lẽ sống của mình.

Hai là, các cơ quan nội chính phải thường xuyên gắn bó mật thiết với nhân dân, quán triệt sâu sắc quan điểm “dân là gốc” trong tư duy và hành động, luôn xác định nhân dân chính là trung tâm, là chủ thể của công cuộc đổi mới, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc; lấy cuộc sống bình yên, hạnh phúc của nhân dân làm mục tiêu phấn đấu, làm nguồn vui của mình.

Ba là, trong công tác nội chính phải luôn luôn kết hợp chặt chẽ giữa tích cực phòng ngừa với chủ động tấn công; trong đó, lấy phòng ngừa là chính, là cơ bản, lâu dài, phát hiện, xử lý, tấn công là đột phá, quan trọng; bảo vệ Tổ quốc từ sớm, từ xa; phát hiện và xử lý kịp thời mọi âm mưu và hành vi xâm phạm an ninh quốc gia; xử lý nghiêm minh, kiên quyết, không có vùng cấm, không có ngoại lệ những hành vi vi phạm pháp luật và phạm tội, tiêu cực, tham nhũng.

Bốn là, phải có sự đoàn kết, phối hợp chặt chẽ, nhịp nhàng, đồng bộ giữa các cơ quan nội chính với nhau và với các cơ quan, tổ chức khác có liên quan trong thực hiện nhiệm vụ trên cơ sở quy định của Đảng, Nhà nước; bảo đảm “đúng vai, thuộc bài”, tránh tình trạng “trống đánh xuôi, kèn thổi ngược”, “quyền anh, quyền tôi”, “cua cày cày, cá cày vây”.

Năm là, phải thường xuyên chăm lo xây dựng, kiện toàn tổ chức bộ máy, cán bộ làm công tác nội chính, coi đây là nhiệm vụ then chốt. Xây dựng đội ngũ cán bộ làm công tác nội chính có bản lĩnh vững vàng, liêm chính, trung thực, có kiến thức, kỹ năng chuyên sâu, giỏi về chuyên môn, nghiệp vụ, nắm vững chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, có phẩm chất đạo đức tốt để hoàn thành nhiệm vụ được giao; chú trọng kiểm soát quyền lực và chống tham nhũng, tiêu cực, suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” ngay trong các cơ quan này. Đồng thời, phát huy tính chủ động, năng động, sáng tạo và tinh thần nhiệt huyết, cống hiến trong thực hiện nhiệm vụ của cán bộ, chiến sĩ, công chức các cơ quan nội chính.

Trong thời gian tới, với mục tiêu tổng quát là: “Nâng cao năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền và sức chiến đấu của Đảng; xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh toàn diện; củng cố, tăng cường niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước, chế độ xã hội chủ nghĩa...; xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định; phấn đấu đến giữa thế kỷ XXI, nước ta trở thành nước phát triển, theo định hướng xã hội chủ nghĩa”¹, Đại hội XIII của Đảng đã khẳng định và bổ sung một số định hướng lớn cho công tác nội chính thời gian tới là:

- “Kiên quyết, kiên trì bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc; bảo vệ Đảng, Nhà nước, nhân dân và chế độ xã hội chủ nghĩa. Giữ vững an ninh

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Sđd*, t.I, tr.111-112 (B.T).

chính trị, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội, an ninh con người, an ninh kinh tế, an ninh mạng, xây dựng xã hội trật tự, kỷ cương. Chủ động ngăn ngừa các nguy cơ chiến tranh, xung đột từ sớm, từ xa; phát hiện sớm và xử lý kịp thời những yếu tố bất lợi, nhất là những yếu tố, nguy cơ gây đột biến; đẩy mạnh đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu và hoạt động chống phá của các thế lực thù địch”¹.

- “Xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa trong sạch, vững mạnh, tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả, vì nhân dân phục vụ và vì sự phát triển của đất nước. Tăng cường công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình; kiểm soát quyền lực gắn với siết chặt kỷ cương, kỷ luật trong hoạt động của Nhà nước và của cán bộ, công chức, viên chức. Tiếp tục đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, quan liêu, tội phạm và tệ nạn xã hội”².

- “Nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác kiểm tra, giám sát, kỷ luật đảng và kiểm soát chặt chẽ quyền lực. Đẩy mạnh đấu tranh, ngăn chặn, đẩy lùi tham nhũng, lãng phí”³; “Kiên quyết, kiên trì đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ”⁴.

Quán triệt mục tiêu và những định hướng lớn đó, trong những năm tới, ngành nội chính cần tiếp tục phát huy mạnh hơn nữa, tốt hơn nữa truyền thống tốt đẹp, những kết quả, thành tích to lớn và những bài học kinh nghiệm quý báu qua các thời kỳ; nỗ lực phấn đấu cao hơn nữa trên con đường đổi mới, nâng cao chất lượng, hiệu lực, hiệu quả hoạt động trong giai đoạn phát triển mới.

1, 2, 3, 4. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Sđd, t.II, tr.331, 332, 230, 229 (B.T).

*Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng
phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị toàn quốc tổng kết công tác kiểm tra,
giám sát nhiệm kỳ Đại hội XII của Đảng, ngày 27/11/2020*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Với tinh thần đó, Hội nghị của chúng ta đã đồng tình, thống nhất cao về phương hướng, nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm trong thời gian tới mà Báo cáo đã nêu, cũng như ý kiến phát biểu tham luận trách nhiệm, tâm huyết của nhiều đại biểu. Tôi chỉ nhấn mạnh, lưu ý thêm một số vấn đề sau:

Một là, các cơ quan nội chính phải nắm vững, nắm chắc và thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ của mình; dự báo đúng tình hình, tham mưu với Đảng và Nhà nước các chủ trương, giải pháp kịp thời; có chương trình hành động cụ thể, chặt chẽ, bài bản, khoa học.

Các cơ quan nội chính có vị trí, vai trò vô cùng quan trọng, lĩnh vực hoạt động rất trọng yếu, liên quan hầu hết và trực tiếp

đến mọi mặt của đời sống xã hội; do đó, chúng ta phải luôn luôn nắm vững, nắm chắc và thực hiện đúng chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của mình, phải “đúng vai, thuộc bài”, thực sự am hiểu và thực hiện nghiêm các nguyên tắc, pháp luật, quy chế, quy định, đặc biệt là phải rất công tâm, khách quan, trong sáng; phải sử dụng và kiểm soát có hiệu quả quyền lực mà Đảng, Nhà nước và nhân dân giao cho mình.

Phải chủ động dự báo sớm, đánh giá đúng tình hình; nhận diện rõ các nguy cơ đe dọa đến lợi ích quốc gia, dân tộc, an ninh chính trị, trật tự, an toàn xã hội; kịp thời tham mưu cho Đảng, Nhà nước các chủ trương, chính sách, giải pháp có tính chiến lược trong bảo vệ Tổ quốc, bảo đảm an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội, xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh; không để phát sinh “điểm nóng”, bị động, bất ngờ.

Thường xuyên đổi mới, nâng cao chất lượng công tác; đẩy mạnh nghiên cứu, phát triển ứng dụng khoa học, công nghệ vào hoạt động của cơ quan, đơn vị mình; phân công, tổ chức công việc cụ thể, khoa học; xây dựng chương trình hành động để kịp thời cụ thể hóa, thể chế hóa, hiện thực hóa các chủ trương, đường lối của Đảng, Nhà nước về lĩnh vực nội chính một cách chặt chẽ, bài bản, lớp lang; tránh tình trạng làm hình thức, theo kiểu “phong trào”, được chăng hay chó, lúc đầu thì rầm rộ, nhưng sau thì cứ nguội lạnh dần, “đầu voi đuôi chuột”. Chú trọng tổng kết thực tiễn, bổ sung, hoàn thiện lý luận đối với từng lĩnh vực công tác của mỗi cơ quan nội chính.

Hai là, tăng cường quốc phòng, an ninh; kiên quyết, kiên trì bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ của Tổ quốc; giữ vững an ninh chính trị, bảo đảm trật tự, an toàn xã hội, xây dựng xã hội trật tự, kỷ cương; giữ vững môi trường hòa bình, ổn định, an ninh, an toàn để phát triển đất nước.

Tình hình thế giới và trong nước đang có những diễn biến nhanh chóng, phức tạp, khó lường, đòi hỏi các đồng chí phải luôn luôn cảnh giác, nhạy bén, chủ động chuẩn bị về mọi mặt, nâng cao năng lực dự báo chiến lược, giữ vững thế chủ động chiến lược, sẵn sàng các phương án bảo vệ vững chắc độc lập, chủ quyền, thống nhất, toàn vẹn lãnh thổ và giữ vững an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội trong mọi tình huống.

Nắm vững và vận dụng nhuần nhuyễn bài học của ông cha ta “Dựng nước đi đôi với giữ nước”, “giữ nước từ khi nước chưa nguy”, có kế sách ngăn ngừa, loại bỏ các nguy cơ chiến tranh, xung đột từ sớm, từ xa; phát hiện sớm và xử lý kịp thời những nhân tố bất lợi, nhất là những nhân tố có thể gây đột biến; đẩy mạnh đấu tranh làm thất bại mọi âm mưu và hoạt động chống phá của các thế lực thù địch, phản động và cơ hội chính trị. Chủ động xử lý kịp thời, hiệu quả các vấn đề phức tạp, nổi lên về an ninh quốc gia, trật tự, an toàn xã hội, những bức xúc, khiếu kiện đông người, kéo dài, phức tạp và ứng phó nhanh với các mối đe dọa an ninh phi truyền thống; tuyệt đối không được chủ quan để bị động, bất ngờ.

Tăng cường tiềm lực quốc phòng và an ninh đủ khả năng huy động xử lý có hiệu quả các tình huống nảy sinh; tiếp tục triển khai thực hiện toàn diện, đồng bộ các chiến lược quốc phòng, an ninh; xây dựng và phát huy mạnh mẽ “thế trận lòng dân”, thế trận quốc phòng toàn dân và thế trận an ninh nhân dân vững chắc làm nền tảng cho sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc. Kết hợp chặt chẽ, hiệu quả giữa củng cố, tăng cường quốc phòng, an ninh với phát triển kinh tế - xã hội theo phương châm “phát triển kinh tế - xã hội là nhiệm vụ trung tâm; bảo đảm quốc phòng, an ninh là trọng yếu, thường xuyên”. Xây dựng, củng

cố đường biên giới trên bộ hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển; nâng cao năng lực thực thi pháp luật của các lực lượng làm nhiệm vụ ở biên giới, biển, đảo.

*Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đến thăm và làm việc
với Thanh tra Chính phủ, ngày 16/3/2015*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Huy động sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị và toàn xã hội tham gia phòng ngừa, đấu tranh phòng, chống tội phạm, bảo đảm an ninh, trật tự; từng bước đẩy lùi các loại tội phạm, nhất là tội phạm về tham nhũng, kinh tế, ma túy, môi trường, tội phạm sử dụng công nghệ cao, tội phạm có tính xã hội đen... Trong tình hình đại dịch Covid-19 diễn biến phức tạp hiện nay, cần tập trung triển khai các kế hoạch, phương án bảo đảm an ninh, trật tự, chủ động ngăn ngừa, phát hiện, đấu tranh, ngăn chặn, không được để xảy ra đột xuất, bất ngờ, không để hình thành các “điểm nóng” về an ninh trật tự.

Ba là, nâng cao hơn nữa chất lượng và hiệu quả phối hợp, “hiệp đồng tác chiến” giữa các cơ quan nội chính và giữa các cơ quan nội chính với các cấp, các ngành, bảo đảm chặt chẽ, thường xuyên, nhịp nhàng, kịp thời, hiệu quả.

Nhiệm vụ công tác nội chính hết sức nặng nề, khó khăn, phức tạp, liên quan đến nhiều cơ quan, tổ chức, cá nhân; lại thường xuyên đụng chạm đến lợi ích, đụng chạm đến con người, và lợi ích ở đây là “lợi ích nhóm”, nó chằng chịt với nhau, ở các cấp, các ngành, rất khó khăn, phức tạp.

Do vậy, đòi hỏi các cơ quan, đơn vị trong khối nội chính phải thực sự đoàn kết, trách nhiệm, phối hợp rất chặt chẽ, rất nhịp nhàng và thống nhất với nhau và với các cơ quan, tổ chức, đơn vị có liên quan; giữa Trung ương với địa phương; giữa công an với quân đội; giữa các cơ quan tố tụng với nhau; giữa nội chính, kiểm tra của Đảng với thanh tra, kiểm toán của Nhà nước và cơ quan điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án; giữa giám sát của Đảng với giám sát của Quốc hội, Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức thành viên để tăng cường sức mạnh tổng hợp và nâng cao hiệu lực, hiệu quả công tác; tránh chồng chéo, trùng lặp, lãng phí nguồn lực, không hiệu quả.

Nhưng phối hợp chặt chẽ, nhịp nhàng ở đây không có nghĩa là “dĩ hòa vi quý”, nhân nhượng, thỏa hiệp vô nguyên tắc, cùng bỏ qua sai phạm của nhau, mà phải gắn liền với thực hiện kiểm soát quyền lực giữa các cơ quan, nhằm bảo đảm tuân thủ pháp luật trong thực thi công vụ. Chúng ta phải là một tập thể mạnh, đoàn kết thống nhất cao, gắn bó chặt chẽ với nhau như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: *“Đoàn kết là sức mạnh; cách mạng nhờ đoàn kết mà thắng lợi, kháng chiến nhờ đoàn kết mà thành công”*¹.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.11, tr.367 (B.T).

Trong thực thi nhiệm vụ, phải gương mẫu, rất công tâm, khách quan, có dũng khí, có bản lĩnh, xuất phát từ động cơ trong sáng, tình cảm chân thành, đồng chí, anh em; đặt lợi ích của quốc gia, dân tộc, lợi ích của nhân dân lên trên hết; khi có vấn đề còn có ý kiến khác nhau thì các cơ quan cùng ngồi lại bàn bạc, tìm tiếng nói chung, thống nhất để cùng triển khai thực hiện, mọi vấn đề vướng mắc phải được bàn bạc, giải quyết triệt để, thấu đáo, hợp lý, hợp tình, có sức thuyết phục, trên tinh thần đồng chí, anh em, tuân thủ pháp luật và quy định của Đảng.

Nếu qua trao đổi, họp bàn vẫn chưa thống nhất được, thì vận dụng cơ chế phối hợp, xin ý kiến của cơ quan có thẩm quyền trong xử lý các vụ án, vụ việc như chúng ta đã và đang làm rất có hiệu quả trong thời gian qua của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng; đồng thời hết sức lưu ý không để các thế lực xấu, thù địch lợi dụng, kích động, chia rẽ, đưa lên thành vấn đề phức tạp, rêu rao là chúng ta đấu đá, mâu thuẫn nội bộ.

Bốn là, đẩy mạnh công tác xây dựng, hoàn thiện thể chế, pháp luật và tổ chức thi hành nghiêm túc, bảo đảm đầy đủ, kịp thời, đồng bộ, thống nhất, khả thi, công khai, minh bạch, ổn định, tạo động lực mới cho phát triển kinh tế - xã hội, phát triển đất nước nhanh và bền vững.

Chúng ta đang xây dựng Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa - một nhà nước thực sự kiến tạo khuôn khổ thể chế, pháp luật cho sự phát triển của đất nước, của dân tộc. Do đó, hệ thống pháp luật phải đầy đủ, kịp thời, đồng bộ, thống nhất, khả thi, công khai, minh bạch, ổn định, bảo đảm cho bộ máy nhà nước vận hành trôi chảy, vừa tiếp nhận, phát triển những giá trị đã được khẳng định của văn minh nhân loại, vừa phù hợp với những giá trị tốt đẹp của văn hóa Việt Nam, phù hợp với yêu

cầu của chế độ ta, tạo động lực mới cho phát triển kinh tế - xã hội, phát triển đất nước nhanh và bền vững.

Đây là vấn đề có tính nguyên tắc, rất hệ trọng, một trong những đặc trưng của Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam. Hơn ai hết, các cơ quan nội chính phải nhận thức thật đầy đủ và sâu sắc vấn đề này, làm rõ và từng bước bổ sung, đổi mới cả về tư duy và nhận thức trong xây dựng, hoàn thiện hệ thống pháp luật, nhất là tập trung nghiên cứu, tham mưu cho Ban Chấp hành Trung ương Đảng ban hành Nghị quyết về Chiến lược xây dựng và hoàn thiện Nhà nước pháp quyền xã hội chủ nghĩa Việt Nam đến năm 2030, định hướng đến năm 2045. Đồng thời phải luôn luôn đề cao cảnh giác, không để cho các thế lực xấu, thù địch lợi dụng chống phá chúng ta bằng cách hướng lái hệ thống pháp luật của chúng ta đi con đường khác, nhất là trong điều kiện đất nước hội nhập quốc tế ngày càng sâu rộng như hiện nay.

Cùng với việc làm tốt công tác xây dựng thể chế, pháp luật, việc tổ chức thi hành pháp luật cũng đang là một vấn đề cấp bách hiện nay. Do vậy, phải gắn kết chặt chẽ giữa xây dựng pháp luật với tổ chức thi hành pháp luật. Tập trung chỉ đạo quyết liệt, đầu tư hợp lý nguồn lực và các điều kiện để thực hiện tốt các nhiệm vụ nâng cao hiệu lực, hiệu quả tổ chức thi hành pháp luật; tăng cường thanh tra, kiểm tra, xử lý vi phạm pháp luật; bảo đảm thượng tôn pháp luật, tôn trọng trật tự, kỷ luật, kỷ cương trở thành chuẩn mực ứng xử phổ biến trong đời sống xã hội và trong hoạt động của các cơ quan, tổ chức.

Đặc biệt, cần tăng cường hơn nữa ý thức chấp hành pháp luật của cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức, khắc phục tình trạng cục bộ, “phép vua thua lệ làng”, thói quen tùy tiện, bệnh quan liêu, sách nhiễu, gây phiền hà cho người dân, doanh nghiệp khi giải quyết công việc.

*Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu tại Lễ kỷ niệm 70 năm
Ngày truyền thống ngành Tư pháp (28/8/1945 - 28/8/2015)
và đón nhận Huân chương Độc lập hạng Nhất, ngày 24/8/2015*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Các đồng chí cần tập trung tham mưu kiểm tra, giám sát việc xây dựng, ban hành và thi hành pháp luật có đúng đường lối, quan điểm của Đảng không? Có bị tác động, hướng lái chính sách theo âm mưu “tự do, dân chủ” của các thế lực thù địch, chống đối không?... Các đồng chí phải là “tai mắt” của Đảng, phải “gác gôn” cho Đảng trên lĩnh vực này, không cho phép ai làm trái Cương lĩnh, quan điểm, chủ trương, đường lối của Đảng. Đồng thời phải chủ động tăng cường hướng dẫn, theo dõi, đôn đốc, kiểm tra, giám sát các cấp ủy, tổ chức đảng trong việc thực hiện các chủ trương, nghị quyết của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước về lĩnh vực nội chính.

Hoạt động nội chính, trong đó có hoạt động tư pháp, phải có trọng trách bảo vệ công lý, bảo vệ quyền con người, quyền công dân, bảo vệ chế độ xã hội chủ nghĩa, bảo vệ lợi ích của Nhà nước, quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của tổ chức, cá nhân. Do đó, cần tập trung xây dựng nền tư pháp Việt Nam chuyên nghiệp, hiện đại, công bằng, nghiêm minh, liêm chính, phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân.

Tiếp tục đổi mới tổ chức, nâng cao chất lượng, hiệu lực, hiệu quả hoạt động và uy tín của tòa án nhân dân, viện kiểm sát nhân dân, cơ quan điều tra, cơ quan thi hành án và các cơ quan, tổ chức tham gia vào quá trình tố tụng tư pháp; giải quyết kịp thời, đúng pháp luật các loại tranh chấp, khiếu kiện theo luật định; phòng ngừa và đấu tranh có hiệu quả với hoạt động của tội phạm và vi phạm pháp luật, không để xảy ra oan sai, bỏ lọt tội phạm và người phạm tội; tăng cường kiểm soát quyền lực tư pháp. Nâng cao chất lượng các dịch vụ công trong lĩnh vực hành chính tư pháp, hỗ trợ tư pháp, trợ giúp pháp lý; tăng cường năng lực giải quyết các tranh chấp quốc tế.

Năm là, nâng cao hơn nữa vai trò, trách nhiệm và hiệu quả hoạt động của các cơ quan nội chính, kiên quyết, kiên trì đấu tranh ngăn chặn, đẩy lùi tham nhũng, tiêu cực, không có vùng cấm, không có ngoại lệ, không bị tác động không trong sáng bởi bất kỳ tổ chức, cá nhân nào.

Tham nhũng vẫn là một trong những nguy cơ đe dọa sự tồn vong của Đảng và chế độ ta. Do vậy, chúng ta phải tiếp tục đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Kết hợp chặt chẽ giữa *tích cực phòng ngừa* với *chủ động phát hiện, xử lý nghiêm minh, kịp thời* những hành vi tham nhũng, tiêu cực; xử lý đồng bộ kỷ luật đảng, kỷ luật hành chính và xử lý bằng pháp luật hình sự đối với những người vi phạm, bất kể đó là ai.

Đồng chí Nguyễn Phú Trọng, Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ tịch Quốc hội tại Lễ kỷ niệm 15 năm Ngày thành lập Kiểm toán Nhà nước Việt Nam (11/7/1994 - 11/7/2009) và đón nhận Huân chương Độc lập hạng Ba, ngày 10/7/2009

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Phải quán triệt và thực hiện phương châm phòng ngừa, giải quyết sớm, không để vi phạm nhỏ tích tụ thành sai phạm lớn, có bệnh phải chữa ngay, không để ung thành họa. Phải gắn đấu tranh phòng, chống tham nhũng với phòng, chống tiêu cực, ngăn chặn, đẩy lùi tình trạng suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống. Đồng thời, làm tốt công tác tuyên truyền, giáo dục, tạo sự tự giác, thống nhất cao về ý chí và hành động trong cán bộ, đảng viên và nhân dân về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, trước hết là sự gương mẫu, quyết liệt của người đứng đầu cấp ủy, cơ quan, tổ chức, đơn vị, địa phương; kiên trì giáo dục, rèn luyện đức tính liêm khiết, xây dựng văn hóa tiết kiệm, không tham nhũng, lãng phí, trước hết trong cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức.

Triển khai quyết liệt, thường xuyên, toàn diện, đồng bộ công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án, phát hiện sớm, xử lý nghiêm các vụ việc, vụ án tham nhũng, tiêu cực; đồng thời làm tốt công tác tiếp công dân, giải quyết khiếu nại, tố cáo; kiên quyết thu hồi tài sản tham nhũng; kịp thời xử lý, thay thế cán bộ lãnh đạo, quản lý khi có biểu hiện tham nhũng, tiêu cực; xử lý nghiêm những cán bộ những nhiều, vôi vĩnh, gây phiền hà cho người dân, doanh nghiệp. Từng bước mở rộng phạm vi phòng, chống tham nhũng ra khu vực *ngoài nhà nước*; mở rộng và nâng cao hiệu quả hợp tác quốc tế về phòng, chống tham nhũng.

Sáu là, tôn trọng nhân dân, gắn bó mật thiết với nhân dân, học hỏi nhân dân, hết lòng, hết sức phục vụ nhân dân, chịu sự giám sát của nhân dân; phát huy sức mạnh to lớn của nhân dân trong sự nghiệp bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn an ninh, trật tự, phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

Trong mọi công việc, phải luôn luôn quán triệt sâu sắc quan điểm của Chủ tịch Hồ Chí Minh “dân là gốc”, “phải gần dân, giúp dân, học dân”; thật sự tin tưởng, tôn trọng và phát huy quyền làm chủ của nhân dân, kiên trì thực hiện phương châm “dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”. Các cơ quan nội chính phải luôn luôn đề cao tinh thần phục vụ nhân dân, tạo điều kiện thuận lợi nhất để giải quyết yêu cầu công việc của dân; thắt chặt mối quan hệ mật thiết với nhân dân, biết lắng nghe ý kiến của nhân dân, dựa vào nhân dân, “*Để mười lần không dân cũng chịu, khó trăm lần dân liệu cũng xong*”¹.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.280 (B.T).

Phải kiên quyết loại bỏ thái độ bàng quan, vô cảm trước những bức xúc của nhân dân; kiên quyết loại bỏ mọi hành vi lạm dụng, lợi dụng quyền lực để xâm phạm lợi ích hợp pháp, chính đáng của nhân dân. Việc gì lợi cho dân ta phải hết sức làm, việc gì hại đến dân ta phải hết sức tránh. Chúng ta phải yêu dân, kính dân thì dân mới yêu ta, kính ta.

Các đồng chí phải luôn ghi nhớ rằng, Quân đội của chúng ta là Quân đội nhân dân, Công an là Công an nhân dân, Viện Kiểm sát là Viện Kiểm sát nhân dân, Tòa án là Tòa án nhân dân, Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, nhân dân làm chủ,... có nghĩa là chúng ta đều là *công bộc*, là *đầy tớ* của nhân dân, từ nhân dân mà ra, vì nhân dân mà phục vụ. Do vậy, chúng ta phải luôn luôn gắn bó với nhân dân, đặt lợi ích của nhân dân lên trên hết, trước hết; cái gì nhân dân không đồng tình, thậm chí căm ghét, phản đối thì chúng ta phải tránh, phải cương quyết ngăn ngừa; thậm chí ai vi phạm thì phải bị trừng trị.

Bây là, tiếp tục kiện toàn tổ chức bộ máy và xây dựng đội ngũ cán bộ có đủ phẩm chất, năng lực, uy tín, phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân và sự phát triển của đất nước.

Tiếp tục kiện toàn tổ chức, thu gọn đầu mối, bỏ cấp trung gian, tinh giản biên chế, bảo đảm *liêm chính, trong sạch*, nâng cao năng lực, hiệu quả hoạt động của các cơ quan nội chính. Xây dựng, hoàn thiện các quy chế, quy định để ngăn ngừa có hiệu quả mọi tác động tiêu cực, không trong sáng vào hoạt động của các cơ quan này. Kiểm soát quyền lực và thực hành liêm chính phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trước hết phải được tiến hành có hiệu quả ngay trong các cơ quan nội chính.

Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ có đủ phẩm chất, năng lực, trình độ, uy tín, phục vụ nhân dân và sự phát triển của đất nước;

tăng cường kỷ luật, kỷ cương; cải cách tiền lương, chế độ, chính sách đãi ngộ, tạo môi trường, điều kiện làm việc; khuyến khích, bảo vệ cán bộ dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm, dám đổi mới sáng tạo, dám đương đầu với khó khăn, thử thách và quyết liệt trong hành động vì lợi ích chung.

Đồng thời phải có cơ chế sàng lọc, thay thế kịp thời những người không hoàn thành nhiệm vụ, vi phạm pháp luật, đạo đức công vụ, đạo đức nghề nghiệp, bị xử lý kỷ luật, không còn uy tín đối với nhân dân. Thực hiện đồng bộ các giải pháp xây dựng Quân đội nhân dân, Công an nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, từng bước hiện đại, một số quân chủng, binh chủng, lực lượng tiến thẳng lên hiện đại.

Đến năm 2025, cơ bản xây dựng Quân đội, Công an tinh, gọn, mạnh, tạo tiền đề vững chắc, phấn đấu đến năm 2030 xây dựng Quân đội, Công an tinh nhuệ, hiện đại. Xây dựng lực lượng dự bị động viên hùng hậu và dân quân tự vệ vững mạnh, rộng khắp trên các vùng, miền. Chú trọng đào tạo đội ngũ cán bộ tư pháp, bổ trợ tư pháp, đổi mới cơ chế tuyển chọn, bổ nhiệm các chức danh tư pháp theo tinh thần cải cách tư pháp; tăng cường lực lượng cơ sở vật chất cho dân quân tự vệ, công an cấp xã để kịp thời giải quyết các vấn đề phức tạp về an ninh, trật tự ngay từ đầu và tại cơ sở.

Công tác nội chính phải thường xuyên đối mặt với những thách thức, tiêu cực trong xã hội, những môi trường nhạy cảm, khiến con người rất dễ bị mua chuộc, sa ngã, “nhúng chàm”. Vì vậy, cán bộ, chiến sĩ, công chức các cơ quan nội chính *hơn ai hết*, phải rất cảnh giác, tỉnh táo, không ngừng tu dưỡng, rèn luyện bản lĩnh chính trị, phẩm chất đạo đức, tác phong công tác, lối sống; phải có bản lĩnh, có dũng khí bảo vệ cái đúng, đấu tranh

chính trực; và đặc biệt, bản thân phải *liêm*, phải *sạch*, biết *gương mẫu giữ mình*, *trọng liêm sỉ*, không chịu bất kỳ sức ép không trong sáng nào, bất kỳ sự cám dỗ, mua chuộc nào; thực sự công tâm, khách quan “phụng công thủ pháp”, chí công vô tư; phải là những “Bao Công” trong thời đại mới.

Phải có trái tim sục sôi bầu nhiệt huyết cách mạng, sẵn sàng hành động vì nước, vì dân; có cái đầu đầy bản lĩnh và trí tuệ để khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng; có đôi chân vững chắc và bàn tay sạch để đứng vững, đứng thẳng và khước từ mọi sự cám dỗ tâm thường, giữ danh dự của người cán bộ nội chính.

Trong mọi hoàn cảnh, phải luôn luôn đặt lợi ích của quốc gia, dân tộc và lợi ích của nhân dân lên trên hết, trước hết; phải luôn tiên phong, xung kích đi đầu, sẵn sàng chiến đấu, hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân với tinh thần “*Vì nước quên thân, vì dân phục vụ*”; tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với nhân dân, với Đảng, Nhà nước và chế độ, “*Còn Đảng thì còn mình*”, xứng danh là “*thanh bảo kiếm*” sắc bén, “*lá chắn*” thép vững chắc của Đảng, Nhà nước và nhân dân. Điều này đòi hỏi mỗi cán bộ, chiến sĩ, công chức cơ quan nội chính phải thường xuyên *tôi luyện, rèn giũa bản thân để “thanh bảo kiếm”* luôn *rắn rỏi và sắc bén, dăm vùng kiếm và vùng kiếm đúng lúc, chém đúng đối tượng, không bị sút mẻ; để “lá chắn”* luôn *vững vàng, chắc chắn, không một viên đạn, mũi tên nào có thể xuyên thủng, nhất là những viên đạn, mũi tên “bọc đường”*.

Đồng thời, phải kiên quyết *chấn chỉnh*, đấu tranh loại bỏ tư tưởng *bàn lùi*, làm việc “*cầm chừng*”, “*phòng thủ*”, “*che chắn*”, giữ “*an toàn*” trong một bộ phận cán bộ, công chức nào đó, nhất là cán bộ lãnh đạo, quản lý cơ quan nội chính các cấp. Tôi đã nhiều

lần nói rồi, nay xin nhắc lại: *Những ai có tư tưởng này thì hãy dẹp sang một bên cho người khác làm! Đời người chỉ sống có một lần, phải sống sao cho có ý nghĩa, để không phải xót xa ân hận vì những việc làm ti tiện, đốn hèn, vô liêm sỉ; tiền bạc lắm làm gì, chết có mang theo được đâu. Danh dự mới là điều thiêng liêng, cao quý nhất!*

Công tác nội chính là lĩnh vực rất quan trọng nhưng cũng vô cùng khó khăn, phức tạp, nhạy cảm. Tôi đề nghị các cấp ủy và tổ chức đảng phải thường xuyên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo kiện toàn tổ chức, bộ máy, cán bộ của ngành nội chính, tạo mọi điều kiện thuận lợi để ngành nội chính hoàn thành tốt hơn nữa, hiệu quả cao hơn nữa trọng trách của mình trước yêu cầu mới của giai đoạn mới.

*

* *

Tôi tha thiết mong rằng, sau Hội nghị này, công tác nội chính của chúng ta sẽ có bước chuyển biến mới, mạnh mẽ, thực chất, hiệu quả, đánh một dấu mốc mới trên con đường phát triển của chúng ta và phải như thế thì Hội nghị lần này mới có ý nghĩa thiết thực.

Tôi tin là với truyền thống đoàn kết, tinh thần trách nhiệm cao, các cơ quan nội chính sẽ triển khai thực hiện có hiệu quả Chương trình hành động thực hiện Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, tiếp tục đổi mới mạnh mẽ tổ chức và phương thức hoạt động, đạt được nhiều kết quả quan trọng, đóng góp to lớn hơn nữa cho công cuộc đổi mới, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa, đưa đất nước thân yêu của chúng ta phát triển nhanh và bền vững, từng bước quá độ lên chủ nghĩa xã hội, xứng đáng với vị trí, vai trò là lực lượng nòng cốt, chủ công, xung kích đi đầu

bảo vệ Tổ quốc, bảo vệ nhân dân, bảo vệ Đảng, Nhà nước và chế độ xã hội chủ nghĩa; *triển khai thực hiện có hiệu quả mọi chủ trương, đường lối của Đảng, biến đường lối, chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước thành hiện thực sinh động, mang lại ấm no, tự do, hạnh phúc thực sự cho nhân dân, làm vẻ vang thêm cho dân tộc, cho giống nòi, tạo thành sức mạnh to lớn, vô địch để xây dựng Tổ quốc ta ngày càng cường thịnh, nhân dân ta ngày càng hạnh phúc; đất nước ta ngày càng phát triển, phồn vinh.*

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng và các đồng chí lãnh đạo, nguyên lãnh đạo Đảng, Nhà nước chụp ảnh lưu niệm với lãnh đạo Ban Nội chính Trung ương và lãnh đạo Ban Nội chính các tỉnh ủy, thành ủy tại Lễ kỷ niệm 50 năm Ngày truyền thống ngành Nội chính Đảng (05/01/1966 - 05/01/2016) và đón nhận Huân chương Lao động hạng Nhất, ngày 29/02/2016

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

SỰ LÃNH ĐẠO CỦA ĐẢNG LÀ NHÂN TỐ HÀNG ĐẦU QUYẾT ĐỊNH MỌI THẮNG LỢI CỦA CÁCH MẠNG NƯỚC TA*

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu chỉ đạo tại Hội nghị cán bộ toàn quốc quán triệt, triển khai Kết luận và Quy định của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, ngày 09/12/2021

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Thực hiện Nghị quyết Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng, mới đây Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng đã thảo luận và thống nhất cao ban hành Kết luận về đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng

* Phát biểu tại Hội nghị cán bộ toàn quốc quán triệt, triển khai Kết luận và Quy định của Ban Chấp hành Trung ương Đảng về công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, ngày 09/12/2021.

và hệ thống chính trị; kiên quyết ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”; và Quy định mới về những điều đảng viên không được làm.

Để triển khai thực hiện thật tốt các Kết luận và Quy định mới này, Bộ Chính trị đã sớm xây dựng và ban hành Kế hoạch tổ chức thực hiện, và hôm nay, tổ chức Hội nghị cán bộ toàn quốc trực tuyến phổ biến, quán triệt những nội dung cốt lõi của Hội nghị Trung ương 4 khóa XIII và Kế hoạch triển khai thực hiện nhằm tạo sự thống nhất cao về nhận thức và hành động trong toàn Đảng. Sự có mặt đông đủ các đồng chí Bộ Chính trị, Ban Bí thư, các đồng chí ủy viên Ban Chấp hành Trung ương Đảng, các đồng chí lãnh đạo chủ chốt các ban, bộ, ngành Trung ương và các tỉnh, thành phố trong cả nước đã thể hiện tinh thần nghiêm túc và quyết tâm cao của toàn Đảng ta ngay từ khâu mở đầu trong toàn bộ kế hoạch triển khai thực hiện Kết luận và Quy định của Trung ương. Thay mặt Bộ Chính trị, Ban Bí thư và với tình cảm cá nhân, tôi xin nhiệt liệt hoan nghênh và chào mừng tất cả các đồng chí tham dự Hội nghị ở trung tâm Hà Nội cũng như tại các điểm cầu trong cả nước. Chúc các đồng chí mạnh khỏe, tiếp thu sâu sắc và tổ chức thực hiện thật tốt Kết luận, Quy định mới của Trung ương, đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ đã đề ra.

Ban Tổ chức Hội nghị đã báo cáo, phổ biến đầy đủ với các đồng chí về chương trình, nội dung, cách thức tiến hành Hội nghị. Kết luận, Quy định của Trung ương cũng đã được gửi tới các đồng chí và công bố trên các phương tiện thông tin đại chúng; nội dung rất ngắn gọn, rõ ràng, dễ hiểu; các đồng chí cần nghiên cứu trực tiếp, kỹ lưỡng. Để giúp các đồng chí hiểu rõ hơn, sâu hơn, tôi chỉ xin nhấn mạnh và làm rõ thêm một số vấn đề sau đây; và cũng chỉ tập trung vào trả lời 3 câu hỏi: (1) Lâu nay, chúng ta đã từng

bàn nhiều, làm nhiều về công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng; vì sao lần này Trung ương lại tiếp tục bàn và ra Nghị quyết về vấn đề này? (2) Những tinh thần mới, nội dung mới của lần này là gì? (3) Chúng ta phải làm gì và làm như thế nào để thực hiện có kết quả Nghị quyết Hội nghị Trung ương 4 lần này, biến Nghị quyết thành hiện thực sinh động?

1. Vì sao Hội nghị Trung ương 4 lần này lại tiếp tục bàn về việc đẩy mạnh xây dựng, chỉnh đốn Đảng?

Chúng ta đều đã biết, sự lãnh đạo của Đảng là nhân tố hàng đầu quyết định mọi thắng lợi của cách mạng nước ta; và công tác xây dựng Đảng luôn luôn là nhiệm vụ then chốt của Đảng, có ý nghĩa cực kỳ quan trọng đối với sự nghiệp cách mạng nước ta. Ngay từ những ngày đầu cách mạng vô sản ở nước Nga, V.I. Lênin đã nói: “Hãy cho chúng tôi một tổ chức những người cách mạng, tôi sẽ đảo ngược nước Nga lên!”¹ và trong học thuyết về Đảng kiểu mới, V.I. Lênin đã nêu ra, chỉ rõ tư tưởng: Xây dựng Đảng phải luôn luôn đi đôi với chấn chỉnh, củng cố Đảng; để làm tròn vai trò lãnh tụ chính trị, bộ tham mưu chiến đấu và đội tiên phong của cách mạng, Đảng phải luôn luôn trong sạch, vững mạnh về chính trị, tư tưởng và tổ chức. Chủ tịch Hồ Chí Minh muôn vàn kính yêu của chúng ta trước lúc về với thế giới người hiền, trong *Di chúc* thiêng liêng, Người đã căn dặn: Sau khi giải phóng được miền Nam, thống nhất đất nước thì việc làm đầu tiên là phải chỉnh đốn, củng cố lại Đảng². “Đảng có vững cách mệnh mới thành công, cũng như người cầm lái có vững thuyền mới chạy”³.

1. V.I. Lênin: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.162 (B.T).

2. Xem Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.15, tr.616 (B.T).

3. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.2, tr.289 (B.T).

Suốt hơn 90 năm qua, Đảng ta đã xác lập, củng cố và ngày càng nâng cao vai trò lãnh đạo, sức mạnh và uy tín của Đảng bằng chính bản lĩnh, nghị lực, trí tuệ, lý luận tiên phong; bằng đường lối đúng đắn mang lại lợi ích thiết thân cho nhân dân, cho đất nước; bằng sự nêu gương, hy sinh quên mình, phấn đấu không mệt mỏi của đội ngũ cán bộ, đảng viên; bằng một tổ chức đoàn kết, thống nhất chặt chẽ, vững chắc; bằng mối liên hệ máu thịt với nhân dân, được nhân dân hết lòng tin yêu, ủng hộ và bảo vệ. Thực tế từ ngày có Đảng, nhân dân ta đã có người lãnh đạo đúng đắn, sáng suốt và nhờ thế chúng ta đã giành được hết thắng lợi này đến thắng lợi khác, lập nên những kỳ tích trong thế kỷ XX. Trong thời kỳ đổi mới, Đảng ta đã lãnh đạo nhân dân ta vượt qua mọi khó khăn, thách thức và đạt được những thành tựu to lớn, có ý nghĩa lịch sử. Đất nước ta chưa bao giờ có được cơ đồ, tiềm lực, vị thế và uy tín quốc tế như ngày nay. Chúng ta hoàn toàn có quyền tự hào về bản chất tốt đẹp, truyền thống anh hùng và lịch sử vẻ vang của Đảng ta - Đảng do Chủ tịch Hồ Chí Minh vĩ đại sáng lập và rèn luyện, đại biểu của dân tộc Việt Nam anh hùng.

Từ khi bước vào công cuộc đổi mới năm 1986, Đảng ta đã ban hành nhiều nghị quyết về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, như: Hội nghị Trung ương 3 khóa VII năm 1992 về một số nhiệm vụ đổi mới và chỉnh đốn Đảng; Hội nghị Trung ương 6 (lần 2) khóa VIII năm 1999 một số vấn đề cơ bản và cấp bách về công tác xây dựng Đảng hiện nay,... Chỉ tính riêng 10 năm gần đây, ngay từ đầu mỗi nhiệm kỳ, các Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương Đảng đều bàn và ban hành những nghị quyết, kết luận, quy định hết sức quan trọng về công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng; lần sau sâu sắc, toàn diện và cụ thể, rõ ràng hơn so với lần trước. Nếu như Hội nghị Trung ương 4 khóa XI mới chỉ tập trung bàn và ra Nghị quyết một số vấn đề cấp bách về xây dựng Đảng

thì đến Hội nghị Trung ương 4 khóa XII đã có sự bổ sung, đổi mới rất căn bản về phạm vi và nội dung, bao gồm toàn bộ các vấn đề “về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ”. Việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI và khóa XII gắn với việc thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; Quy định số 08-QĐ/TW, ngày 25/10/2018 về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành Trung ương; Quy định số 47-QĐ/TW, ngày 01/11/2011 về những điều đảng viên không được làm; và đặc biệt là việc thành lập, bổ sung, hoàn thiện chức năng, nhiệm vụ và đi vào hoạt động rất có hiệu quả của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng đã tạo sự chuyển biến tích cực, rõ rệt trong công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh, được nhân dân tin yêu, đồng tình, ủng hộ, góp phần rất quan trọng vào việc thực hiện nhiệm vụ chính trị nói chung, thực hiện các nhiệm vụ phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh và hội nhập quốc tế nói riêng của đất nước.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả, thành tích đã đạt được, việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII của Đảng cũng còn những hạn chế, khuyết điểm: Một bộ phận cán bộ, đảng viên, trong đó có cả cán bộ lãnh đạo, quản lý nhận thức chưa đầy đủ ý nghĩa, tầm quan trọng của công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng; chưa nêu cao tinh thần trách nhiệm, thiếu gương mẫu, phai nhạt lý tưởng, giảm sút ý chí chiến đấu, đặc biệt là sa vào chủ nghĩa cá nhân, nói không đi đôi với làm, vi phạm kỷ luật Đảng, vi phạm pháp luật của Nhà nước. Năng lực lãnh đạo, sức chiến đấu,

tự phê bình và phê bình; công tác kiểm tra, giám sát của nhiều tổ chức đảng và cán bộ, đảng viên còn hạn chế. Hệ thống chính trị ở nước ta chưa thực sự trong sạch, vững mạnh như mong muốn; không ít cán bộ, đảng viên, nhất là những người có chức, có quyền, làm việc ở những ngành, lĩnh vực dễ phát sinh tham nhũng, tiêu cực vẫn thiếu tu dưỡng và rèn luyện, vẫn sa vào chủ nghĩa cá nhân, vi phạm các quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước, bị xử lý kỷ luật của Đảng và xử lý hình sự. Cơ chế kiểm soát quyền lực và chế tài xử lý vi phạm ở nhiều lĩnh vực chưa có, hoặc có nhưng chưa cụ thể, thực hiện chưa nghiêm. Hoạt động giám sát của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội và nhân dân đối với việc tu dưỡng, rèn luyện của cán bộ, đảng viên chưa hiệu quả; chưa phát huy đầy đủ sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị trong việc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch...

Có nhiều nguyên nhân dẫn đến những hạn chế, khuyết điểm nêu trên, nhưng nguyên nhân chủ yếu là do khâu tổ chức thực hiện chưa tốt, như: một số cấp ủy, tổ chức đảng, cán bộ lãnh đạo, quản lý, nhất là người đứng đầu, chưa nhận diện đầy đủ mức độ suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” tại địa phương, cơ quan, đơn vị mình; chưa quyết tâm và có biện pháp chỉ đạo đủ mạnh, còn thụ động, trông chờ vào sự chỉ đạo, hướng dẫn của cấp trên; không thực hiện nghiêm nguyên tắc tập trung dân chủ, chưa gương mẫu, thẳng thắn phê bình, tự phê bình, đấu tranh với những biểu hiện suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, thậm chí còn mắc vào chủ nghĩa cá nhân, cục bộ, lợi ích nhóm, bị cám dỗ bởi lợi ích vật chất; thờ ơ, vô cảm trước khó khăn, bức xúc của nhân dân.

Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII của Đảng đã xác định mục tiêu tổng quát là: “Nâng cao năng lực lãnh đạo, năng lực

cầm quyền và sức chiến đấu của Đảng; xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh toàn diện; củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước, chế độ xã hội chủ nghĩa; khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc, phát huy ý chí và sức mạnh đại đoàn kết toàn dân tộc kết hợp với sức mạnh thời đại; đẩy mạnh toàn diện, đồng bộ công cuộc đổi mới, công nghiệp hóa, hiện đại hóa; xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc, giữ vững môi trường hòa bình, ổn định; phấn đấu *đến giữa thế kỷ XXI, nước ta trở thành một nước phát triển, theo định hướng xã hội chủ nghĩa*¹. Để thực hiện được mục tiêu to lớn, cao cả đó, cùng với việc khẩn trương, nghiêm túc quán triệt, tổ chức thực hiện ba đột phá chiến lược và các nhiệm vụ, giải pháp mà Đại hội XIII của Đảng đã đề ra, chúng ta còn phải tiếp tục nắm vững và xử lý tốt các mối quan hệ lớn: Giữa ổn định, đổi mới và phát triển; giữa đổi mới kinh tế và đổi mới chính trị; giữa tuân theo các quy luật thị trường và bảo đảm định hướng xã hội chủ nghĩa; giữa phát triển lực lượng sản xuất và xây dựng, hoàn thiện từng bước quan hệ sản xuất xã hội chủ nghĩa; giữa Nhà nước, thị trường và xã hội; giữa tăng trưởng kinh tế và phát triển văn hóa, thực hiện tiến bộ, công bằng xã hội, bảo vệ môi trường; giữa xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa; giữa độc lập, tự chủ và hội nhập quốc tế; giữa Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý và Nhân dân làm chủ; và đặc biệt, mối quan hệ mới được bổ sung tại Đại hội lần này là mối quan hệ giữa thực hành dân chủ và tăng cường pháp chế, bảo đảm kỷ cương xã hội².

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Sđd, t.I, tr.35 (B.T).

2. Xem Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, Sđd, t.I, tr.119 (B.T).

Chúng ta triển khai thực hiện những mục tiêu, nhiệm vụ hết sức to lớn, nặng nề nêu trên trong bối cảnh tình hình thế giới và khu vực tiếp tục có nhiều thay đổi rất nhanh, phức tạp, khó lường. Hòa bình, hợp tác và phát triển vẫn là xu thế lớn, song cũng đứng trước nhiều trở ngại, khó khăn, thách thức. Toàn cầu hóa và hội nhập quốc tế tiếp tục tiến triển, nhưng cũng đang bị đe dọa bởi sự trỗi dậy của chủ nghĩa dân tộc cực đoan; cạnh tranh chiến lược, cạnh tranh kinh tế, chiến tranh thương mại diễn ra gay gắt. Do tác động của đại dịch Covid-19, thế giới rơi vào khủng hoảng nghiêm trọng nhiều mặt. Cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư phát triển mạnh mẽ, tạo đột phá trên nhiều lĩnh vực, mang đến cả thời cơ và thách thức đối với mọi quốc gia. Tranh chấp chủ quyền trên Biển Đông còn diễn biến phức tạp. Biến đổi khí hậu, ô nhiễm môi trường, thiên tai, dịch bệnh và các vấn đề an ninh phi truyền thống khác, nhất là an ninh mạng, ngày càng tác động mạnh, nhiều mặt, đe dọa nghiêm trọng đến sự phát triển ổn định, bền vững của thế giới, khu vực và đất nước ta. Ở trong nước, dù đạt được những thành tựu rất quan trọng, rất đáng tự hào, nhưng đất nước ta vẫn đứng trước nhiều khó khăn, thách thức và hạn chế, yếu kém. Các thế lực thù địch, phản động, cơ hội chính trị vẫn tiếp tục điên cuồng chống phá chúng ta bằng những âm mưu, thủ đoạn hết sức thâm độc, tinh vi, nguy hiểm, xảo quyệt.

Tình hình trên đây đòi hỏi Đảng ta phải tiếp tục nâng cao hơn nữa bản lĩnh và trí tuệ, thực sự “là đạo đức, là văn minh”; chúng ta phải nỗ lực hơn nữa trong công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, xây dựng Đảng ta và hệ thống chính trị nước ta ngày càng trong sạch, vững mạnh, ngang tầm nhiệm vụ, đủ sức để lãnh đạo xây dựng, phát triển đất nước nhanh và bền vững hơn, trong đó có việc phát huy những tác động tích cực, khắc phục những

tác động tiêu cực, mặt trái của kinh tế thị trường, mở cửa, hội nhập quốc tế. Kết luận của Hội nghị Trung ương 4 lần này về xây dựng, chỉnh đốn Đảng đã bám sát Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng để kế thừa, bổ sung, phát triển nhiều nội dung quan trọng của các Nghị quyết Trung ương trước đây, đặc biệt là Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng.

2. Những tinh thần mới, nội dung mới của Hội nghị Trung ương 4 lần này là gì?

Có bốn điểm đáng chú ý như sau:

Một là, sâu rộng hơn về nội dung và phạm vi; chủ động tiến công mạnh mẽ hơn về tư tưởng chỉ đạo. Kết luận của Trung ương đã mở rộng, không chỉ trong xây dựng, chỉnh đốn Đảng mà còn bao gồm cả trong xây dựng hệ thống chính trị; không chỉ đối với đảng viên và các cấp ủy, tổ chức đảng mà còn mở rộng ra cả đối với cán bộ, công chức, viên chức, các cấp chính quyền, các cơ quan, đơn vị trong toàn hệ thống chính trị, nhất là ở các cơ quan thực thi pháp luật, những đối tượng có chức, có quyền, những nơi có nhiều đặc quyền, đặc lợi, kể cả các cơ quan có chức năng phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, đúng theo tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng là: xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh toàn diện. Cùng với ngăn chặn, đẩy lùi còn phải chủ động phòng ngừa, kiên quyết đấu tranh, xử lý nghiêm sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống và những hành vi tham nhũng, tiêu cực... Đồng thời, bổ sung, làm rõ hơn hệ thống những biểu hiện của sự suy thoái về tư tưởng chính trị và đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, “tiêu cực” sát hợp với tình hình mới. Trong đó nhấn mạnh, nguy hiểm nhất là sự phai nhạt lý tưởng cách mạng, không kiên định con đường xã hội chủ nghĩa, mơ hồ, dao động, thiếu niềm tin; nói trái, làm trái

quan điểm, đường lối của Đảng; sa sút về ý chí chiến đấu, thấy đúng không dám bảo vệ, thấy sai không dám đấu tranh; thậm chí còn phụ họa theo những nhận thức, quan điểm sai trái, lệch lạc; không còn ý thức hết lòng vì nước, vì dân, không làm tròn bổn phận, chức trách được giao; không thực hiện đúng các nguyên tắc xây dựng Đảng và tổ chức sinh hoạt đảng. Sự suy thoái về đạo đức, lối sống thể hiện ở chỗ: sống ích kỷ, thực dụng, cơ hội, vụ lợi, hám danh, hám quyền lực, tham nhũng, tiêu cực; bè phái, cục bộ, mất đoàn kết; quan liêu, xa dân, vô cảm trước những khó khăn, bức xúc của dân. Từ sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống dẫn tới “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” chỉ là một bước ngắn, thậm chí rất ngắn, nguy hiểm khôn lường, có thể dẫn tới tiếp tay hoặc cấu kết với các thế lực xấu, thù địch, cơ hội, phản bội lại lý tưởng và sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc.

Kết luận của Hội nghị Trung ương 4 khóa XIII khẳng định, sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, tham nhũng, tiêu cực, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ có cả nguyên nhân khách quan và chủ quan, trong đó nguyên nhân chủ quan là chủ yếu, bắt nguồn từ việc bản thân cán bộ, đảng viên thiếu tu dưỡng, rèn luyện; lập trường tư tưởng không vững vàng; sa vào chủ nghĩa cá nhân, quên mất trách nhiệm, bổn phận trước Đảng, trước dân. Nguyên tắc tập trung dân chủ bị buông lỏng, nguyên tắc tự phê bình và phê bình thực hiện không nghiêm. Việc nghiên cứu, sửa đổi, ban hành cơ chế, chính sách, luật pháp thích ứng với nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa có nhiều điểm chưa kịp thời; nhiều văn bản quy định thiếu chế tài cụ thể, thực hiện không nghiêm. Quản lý cán bộ, đảng viên còn lỏng lẻo. Đánh giá, sử dụng, bố trí cán bộ nhiều trường hợp còn nể nang, cục bộ. Công tác giáo dục chính trị, tư tưởng cho cán bộ, đảng viên chưa được coi trọng đúng mức, chậm đổi mới, kém hiệu quả.

Công tác kiểm tra, giám sát, giữ gìn kỷ cương, kỷ luật ở nhiều nơi chưa thường xuyên, chưa nghiêm túc. Chưa phát huy đầy đủ, hiệu quả vai trò của nhân dân trong việc giám sát, phản biện, góp ý kiến xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền thông qua Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội và các hình thức khác.

Hai là, mục tiêu được xác định lần này cao hơn và sát hợp hơn với tình hình mới. Để đáp ứng yêu cầu, nhiệm vụ mới trong bối cảnh tình hình trong nước, quốc tế đã có nhiều thay đổi như nêu ở trên; kế thừa, phát huy những kết quả, thành tựu có ý nghĩa lịch sử mà toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta đã đạt được qua hơn 35 năm đổi mới, trong đó có những kết quả, thành tích rất quan trọng và những kinh nghiệm, bài học đã đạt được trong 10 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI và 5 năm thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, Kết luận lần này đã quán triệt sâu sắc tinh thần Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng để xác định mục tiêu mới là: Đẩy mạnh công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị nhằm nâng cao năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền, sức chiến đấu của Đảng; hiệu lực, hiệu quả quản lý của Nhà nước; đổi mới nội dung, phương thức và nâng cao chất lượng hoạt động của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội. Kiên quyết đấu tranh chống chủ nghĩa cá nhân, ngăn chặn, đẩy lùi, xử lý nghiêm những cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, có biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”; kết hợp chặt chẽ, hài hòa giữa “xây” và “chống”, xây là nhiệm vụ cơ bản, chiến lược, lâu dài; chống là nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên, cấp bách. Tạo bước phát triển mới của Đảng về trí tuệ, bản lĩnh chính trị, thực sự là đạo đức, là văn minh, gần bó mật thiết với nhân dân, được nhân dân tin yêu; đủ uy tín và năng lực

lãnh đạo thực hiện thắng lợi Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng và sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc.

Ba là, bổ sung, làm rõ, đồng bộ và sắc bén hơn một số nhiệm vụ, biện pháp trong thời gian tới. Kết luận đã kế thừa, bổ sung, làm rõ hơn và yêu cầu phải tiến hành đồng bộ và quyết liệt hơn nữa nhiều công việc cụ thể, thiết thực, tập trung vào 4 nhóm nhiệm vụ, giải pháp mà Hội nghị Trung ương 4 khóa XII đã đề ra về công tác chính trị, tư tưởng, tự phê bình và phê bình; về cơ chế, chính sách; về kiểm tra, giám sát, kỷ luật đảng; về phát huy vai trò của nhân dân và Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể chính trị - xã hội. Đồng thời bổ sung, nhấn mạnh thêm nhóm nhiệm vụ, giải pháp về “Tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp, nhất là cấp chiến lược và người đứng đầu gắn với đổi mới, sắp xếp tổ chức, bộ máy của hệ thống chính trị tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả”¹. Bảo đảm nguyên tắc Đảng thống nhất lãnh đạo công tác cán bộ và quản lý đội ngũ cán bộ; quán triệt sâu sắc vai trò của công tác cán bộ là “then chốt của then chốt”, có ý nghĩa quyết định mọi thành công của cách mạng nước ta, cả trước mắt và lâu dài. Công tác cán bộ phải gắn với việc thực hiện chủ trương của Đảng về tổ chức bộ máy của hệ thống chính trị, giữ vững vị thế cầm quyền và bảo đảm vai trò lãnh đạo trực tiếp, toàn diện của Đảng, hiệu lực, hiệu quả hoạt động của Nhà nước; đổi mới nội dung, phương thức và nâng cao chất lượng hoạt động của Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội. Tiếp tục thực hiện nghiêm túc, có hiệu quả Nghị quyết số 26-NQ/TW, ngày 19/5/2018 của Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XII

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Hội nghị lần thứ tư Ban Chấp hành Trung ương khóa XIII*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.96 (B.T).

về tập trung xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp nhất là cấp chiến lược, đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ có bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức cách mạng trong sáng, hết lòng, hết sức phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân, có năng lực, trình độ đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Cán bộ dù ở vị trí nào cũng phải luôn luôn có ý thức đầy đủ về trách nhiệm của mình, làm “đúng vai, thuộc bài”, thật sự có chất lượng, hoàn thành tốt nhiệm vụ được giao; gắn bó mật thiết với nhân dân, được nhân dân tin yêu, quý trọng. Thực hiện tốt chủ trương khuyến khích, bảo vệ những cán bộ năng động, sáng tạo, dám nghĩ, dám nói, dám làm, luôn nỗ lực hành động vì lợi ích chung. Quan tâm xây dựng đội ngũ cán bộ khoa học, cán bộ quản lý, cán bộ nữ, cán bộ trẻ, cán bộ là người dân tộc thiểu số.

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng cùng các đồng chí Trưởng các Ban Đảng Trung ương tại Lễ phân công nhiệm vụ Trưởng Ban Tổ chức Trung ương và Trưởng Ban Dân vận Trung ương, ngày 08/4/2021

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Thực hiện nghiêm nguyên tắc tập trung dân chủ, phát huy dân chủ gắn liền với tăng cường trách nhiệm của cấp ủy và người đứng đầu trong công tác cán bộ. Tăng cường kiểm soát quyền lực trong công tác cán bộ một cách thực chất và hiệu quả; bảo đảm đúng quy định, quy trình, công tâm, khách quan, chặt chẽ, thận trọng trong từng khâu của công tác cán bộ; không để lọt những người không đủ tiêu chuẩn, có biểu hiện cơ hội chính trị, tham vọng quyền lực vào đội ngũ cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp.

Thực hiện thí điểm một số chủ trương như: Người đứng đầu được lựa chọn, giới thiệu và phải chịu trách nhiệm về việc giới thiệu cán bộ trong quy hoạch để thực hiện quy trình bầu cử, bổ nhiệm cấp phó của mình; bí thư cấp ủy giới thiệu để bầu ủy viên ban thường vụ và phải chịu trách nhiệm về việc giới thiệu của mình; giao quyền cho người đứng đầu bổ nhiệm cán bộ trong quy hoạch, miễn nhiệm đối với cấp trưởng cấp dưới trực tiếp và chịu trách nhiệm về quyết định của mình. Tổng kết việc thí điểm thi tuyển, bổ nhiệm cán bộ lãnh đạo, quản lý cấp vụ, sở, phòng...

Nâng cao chất lượng công tác đánh giá cán bộ theo hướng thật sự công tâm, khách quan, có tiêu chí rõ ràng và thông qua sản phẩm cụ thể; gắn việc đánh giá cá nhân với đánh giá tập thể, với kết quả thực tế thực hiện nhiệm vụ của địa phương, cơ quan, đơn vị. Kịp thời miễn nhiệm, cho từ chức, thay thế những cán bộ năng lực hạn chế, uy tín thấp, mắc sai phạm; mà không chờ đến hết nhiệm kỳ, hết thời hạn bổ nhiệm. Tuyệt đối chống tư tưởng cục bộ, bè phái, “lợi ích nhóm”, tiêu cực.

Đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác quy hoạch và luân chuyển cán bộ. Chủ động phát hiện nguồn cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp, nhất là cán bộ cấp chiến lược nhiệm kỳ 2025 - 2030 và chuẩn bị cho các nhiệm kỳ tiếp theo, bảo đảm tính kế thừa,

ổn định, đổi mới và phát triển theo hướng nâng cao chất lượng, bảo đảm số lượng và cơ cấu hợp lý. Công tác luân chuyển cán bộ phải phù hợp với chức danh quy hoạch; bảo đảm cân đối, hài hòa giữa luân chuyển cán bộ với phát triển nguồn cán bộ tại chỗ; luân chuyển ngang và dọc, luân chuyển cán bộ Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội sang các lĩnh vực khác, và ngược lại; tăng cường cán bộ có bản lĩnh, trình độ, năng lực cho địa bàn trọng điểm, lĩnh vực khó khăn, phức tạp; khắc phục tình trạng khép kín trong công tác cán bộ. Tiếp tục thực hiện có hiệu quả chủ trương bố trí chức danh lãnh đạo chủ chốt không phải là người địa phương.

Bốn là, bổ sung, hoàn thiện toàn diện hơn các thể chế, thiết chế về xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Kết luận và Quy định mới được Trung ương xem xét, ban hành tại Hội nghị lần này là nhằm góp phần quan trọng vào việc kế thừa, bổ sung, phát triển các quy định của Đảng về xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực theo đúng tinh thần kết hợp nhuần nhuyễn giữa xây và chống; giữa xây dựng đạo đức cách mạng và chống chủ nghĩa cá nhân. Để xây dựng đạo đức cách mạng, cùng với Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, chúng ta đã có: Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15/5/2016 và Kết luận số 01-KL/TW, ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW, ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị khóa XII về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; Quy định số 08-QĐi/TW, ngày 25/10/2018 của Ban Chấp hành Trung ương về trách nhiệm nêu gương của cán bộ, đảng viên, trước hết là Ủy viên Bộ Chính trị, Ủy viên Ban Bí thư, Ủy viên Ban Chấp hành

Trung ương Đảng... Để chống chủ nghĩa cá nhân, cùng với Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng và Kết luận của Hội nghị Trung ương lần này, chúng ta có thêm Quy định mới về những điều đảng viên không được làm - một căn cứ, cơ sở quan trọng để xem xét, xử lý các vi phạm của cán bộ, đảng viên và đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Tập trung vào hai nhóm vấn đề: (1) Nhóm quy định về những hành vi suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, như: Xuyên tạc, phủ nhận, phản bác chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; không chấp hành các nguyên tắc tổ chức và hoạt động của Đảng; không thực hiện trách nhiệm nêu gương; sa vào chủ nghĩa cá nhân, cơ hội, vụ lợi; “tư duy nhiệm kỳ”, đoàn kết xuôi chiều, dân chủ hình thức, thấy đúng không bảo vệ, thấy sai không đấu tranh; độc đoán, chuyên quyền, quan liêu, xa rời quần chúng. (2) Nhóm quy định về những việc làm sai trái trong công tác cán bộ, như: chạy chức, chạy quyền, bao che, tiếp tay, can thiệp, tác động đến tổ chức, cá nhân để bản thân hoặc “người thân”, “cánh hẩu” được tiếp nhận, tuyển dụng, quy hoạch, luân chuyển, bổ nhiệm, đề cử, ứng cử, khen thưởng, phong tặng danh hiệu, đi học, đi nước ngoài; thực hiện chế độ, chính sách cán bộ trái quy định; can thiệp, tác động vào các hoạt động kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án, xét đặc xá, bao che, tiếp tay cho các hành vi vi phạm quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước; tác động, ép buộc, mua chuộc tổ chức, cá nhân để giảm trách nhiệm, hình phạt cho người khác; lợi dụng chức vụ, quyền hạn, vị trí công tác để vụ lợi, tham ô, hối lộ, lãng phí, tiêu cực (cụ thể là can thiệp, tác động để vợ (chồng) và người khác lợi dụng chức vụ, vị trí công tác của mình để chạy chọt, được làm dự án,

công trình, mua sắm thiết bị...); bao che cho các hành vi vụ lợi, tham nhũng, tiêu cực, “lợi ích nhóm”, bè phái, cục bộ,... Ngoài ra, còn bổ sung những quy định mới về công tác giám sát việc chứng nhận, công nhận bằng cấp, quốc tịch, thu nhập, chuyển tiền, mua tài sản ở nước ngoài,... Đây là những quy định được ví như những “biệt dược” giúp chúng ta phòng, chống, ngăn ngừa và đặc trị các loại bệnh tật phát sinh trong cơ thể của Đảng và hệ thống chính trị, giúp cho cán bộ, đảng viên tăng cường sức đề kháng, không bị tha hóa, biến chất về tư tưởng chính trị, phẩm chất đạo đức, tư cách, lối sống, góp phần ngăn ngừa và khắc phục một cách mạnh mẽ hơn và quyết liệt hơn những biểu hiện suy thoái, tiêu cực; giữ nghiêm kỷ luật, kỷ cương của Đảng. Đặc biệt là, ngày 03/11/2021, Bộ Chính trị đã ban hành Quy định số 41-QĐ/TW về việc miễn nhiệm, từ chức đối với cán bộ, trong đó quy định nguyên tắc, thẩm quyền, căn cứ, quy trình xem xét việc miễn nhiệm, từ chức đối với những người có sai phạm, không còn đủ uy tín, năng lực làm việc; không cần đợi đến hết nhiệm kỳ hoặc đến thời hạn bổ nhiệm lại.

Với việc mở rộng nội dung và phạm vi ra toàn hệ thống chính trị, thể chế về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh cũng trở nên toàn diện và đồng bộ hơn. Cùng với các quy định của Đảng, chúng ta còn có hệ thống pháp luật của Nhà nước đang từng bước được hoàn thiện, nhất là pháp luật về cán bộ, công chức; về thi đua khen thưởng; đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; khuyến khích, bảo vệ những người dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám chịu trách nhiệm với động cơ trong sáng, vì lợi ích chung... Các thiết chế để tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII và Kết luận,

Quy định của Hội nghị Trung ương lần này cũng được mở rộng toàn diện và đồng bộ hơn. Cùng với các cấp ủy và tổ chức đảng từ Trung ương đến cơ sở, chúng ta có sự vào cuộc của các cấp chính quyền, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội, các cơ quan, đơn vị thuộc hệ thống chính trị. Đặc biệt là, để đẩy mạnh đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực có hiệu lực, hiệu quả hơn, bên cạnh Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực và các Ban xây dựng Đảng, chúng ta còn có hệ thống các cơ quan của Nhà nước, nhất là các cơ quan tư pháp như Tòa án, Viện kiểm sát, Thanh tra, Kiểm toán, Tư pháp, Công an, Quân đội...

3. Chúng ta phải làm gì và làm như thế nào để thực hiện có kết quả Nghị quyết của Hội nghị Trung ương 4 lần này về xây dựng, chỉnh đốn Đảng?

Vấn đề rất quan trọng có ý nghĩa quyết định vẫn là làm thế nào để tổ chức thực hiện thật tốt, có kết quả thiết thực Kết luận và Quy định mới của Hội nghị Trung ương lần này gắn với việc tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Từ những kinh nghiệm và bài học thành công cũng như chưa thành công trong việc thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XI, XII vừa qua, và để có sự thống nhất cao hơn nữa về nhận thức và tổ chức thực hiện có hiệu quả Kết luận, Quy định của Trung ương lần này, tôi xin nhấn mạnh thêm một số vấn đề sau:

Thứ nhất, phải nhận thức thật đầy đủ và sâu sắc mục đích, ý nghĩa, yêu cầu, nội dung của Kết luận và Quy định, nắm vững những tư tưởng chỉ đạo, những công việc phải làm, trên cơ sở đó có sự thống nhất cao về ý chí, quyết tâm, thấy đầy đủ trách nhiệm

của mình để gương mẫu, tự giác thực hiện và chỉ đạo, tổ chức thực hiện Kết luận và Quy định trên mỗi cương vị công tác tại địa bàn, lĩnh vực do mình phụ trách; mở đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng về xây dựng, chỉnh đốn Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh toàn diện.

Thứ hai, ngay sau Hội nghị này, căn cứ vào Kết luận, Quy định của Trung ương và Kế hoạch của Bộ Chính trị, sự chỉ đạo, hướng dẫn của các ban đảng Trung ương và các cơ quan cấp trên, các cấp ủy và tổ chức đảng các cấp, các ngành, các cơ quan, đơn vị trong toàn hệ thống chính trị cần khẩn trương xây dựng kế hoạch hành động, chương trình học tập, quán triệt và triển khai thực hiện Kết luận, Quy định gắn với tiếp tục đẩy mạnh thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII phù hợp với điều kiện cụ thể của địa phương, ngành, cơ quan, đơn vị mình. Phải làm rất nghiêm túc, thiết thực; có sự phân công trách nhiệm lãnh đạo, chỉ đạo cụ thể, rõ ràng, chặt chẽ; tránh hời hợt, hình thức.

Thứ ba, phải thực hiện các nhiệm vụ và giải pháp một cách đồng bộ, toàn diện, đồng thời có trọng tâm, trọng điểm; bao gồm cả việc thực hiện 10 nhiệm vụ nêu trong Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng, các nghị quyết, kết luận, chỉ thị, các quy định khác của Đảng và pháp luật của Nhà nước; kết hợp chặt chẽ giữa “xây và chống”, “chống và xây”. Đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; nêu gương những người tốt, việc tốt; ngăn ngừa, cảnh báo, phê phán và xử lý nghiêm những việc làm sai trái; đấu tranh mạnh mẽ chống tham nhũng, hư hỏng, tiêu cực; những hành vi vi phạm kỷ luật Đảng, pháp luật của Nhà nước. Tăng cường công tác giáo dục, rèn luyện, quản lý đảng viên, cán bộ, công chức, viên chức; làm mạnh hơn nữa, quyết liệt hơn nữa các công tác kiểm tra, thanh tra,

giám sát, kiểm toán, điều tra, khởi tố, truy tố, xét xử... của các cơ quan chức năng; nâng cao sức chiến đấu của các tổ chức cơ sở đảng; phát huy vai trò giám sát của nhân dân, các đoàn thể, của báo chí và công luận.

Thứ tư, mỗi cán bộ, đảng viên, trước hết là cán bộ lãnh đạo, quản lý các cấp, đặc biệt là người đứng đầu, người chủ trì phải gương mẫu, tự giác làm trước (ngay sau Hội nghị này, không phải chờ đợi gì cả); căn cứ vào Nghị quyết, Kết luận và Quy định lần này, nghiêm túc tự phê bình, kiểm điểm, tự soi lại mình, đơn vị mình, gia đình mình, cái gì tốt thì phát huy, cái gì khiếm khuyết thì tự điều chỉnh, cái gì xấu thì tự gột rửa, tự sửa mình. Mọi đảng viên đều phải làm như vậy, chứ không phải chỉ đứng ngoài mà “phán”, hoặc “chờ xem”, coi như mình vô can. Việc kiểm điểm, tự phê bình và phê bình cần được chuẩn bị thật chu đáo, chỉ đạo tỉ mỉ, chặt chẽ; tiến hành nghiêm túc, thận trọng; làm đến đâu chắc đến đó, đạt kết quả cụ thể, thực chất. Hết sức tránh làm lướt, làm qua loa, hình thức, chiếu lệ. Khắc phục tình trạng xuê xoa, nể nang, thậm chí biến cuộc họp tự phê bình và phê bình thành nơi vuốt ve, ca tụng lẫn nhau; đồng thời cũng ngăn chặn, tránh tình trạng lợi dụng dịp này để “đấu đá”, “hạ bệ” nhau với những động cơ không trong sáng. Nghiêm khắc xử lý những trường hợp trù dập phê bình và vu cáo người khác. Kinh nghiệm cho thấy, muốn tự phê bình và phê bình có kết quả tốt, điều quan trọng là phải giữ vững nguyên tắc của Đảng, thật sự phát huy dân chủ trong Đảng; người đứng đầu phải gương mẫu làm trước và phải có các hình thức dân chủ để quần chúng đóng góp, phê bình cán bộ, đảng viên và phải nghiêm túc tiếp thu những ý kiến phê bình đúng đắn. Những trường hợp sai phạm nghiêm trọng mà không thành khẩn, không tự giác, tập thể giúp đỡ mà không tiếp thu

thì phải xử lý thích đáng. Mọi thái độ nể nang, né tránh, hữu khuynh, “ngậm miệng ăn tiền” hoặc cực đoan, muốn lợi dụng phê bình để đả kích người khác, gây rối nội bộ, đều là không đúng. Tự phê bình và phê bình đòi hỏi mỗi người phải có tinh thần tự giác, trách nhiệm rất cao, có tình thương yêu đồng chí thật sự, và phải có dũng khí đấu tranh thẳng thắn, chân tình. Đây cũng là dịp để hiểu thêm cán bộ, có cơ sở để đánh giá cán bộ, xem xét kết hợp chuẩn bị quy hoạch cán bộ cho thời gian tới.

Thứ năm, phải đặt việc thực hiện Kết luận, Quy định của Hội nghị Trung ương lần này và Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng trong tổng thể thực hiện các nghị quyết khác của Trung ương, của Quốc hội, của Chính phủ..., nói rộng ra là trong việc thực hiện nhiệm vụ chính trị thường xuyên của cả hệ thống chính trị, bảo đảm thúc đẩy việc hoàn thành các nhiệm vụ phát triển kinh tế, văn hóa, xã hội, giữ vững ổn định chính trị, an ninh - quốc phòng, đẩy mạnh các hoạt động đối ngoại,... chứ không phải “đóng cửa” để chỉnh đốn Đảng. Xây dựng, chỉnh đốn Đảng là để làm cho Đảng ta ngày càng mạnh hơn; cán bộ, đảng viên gương mẫu hơn; tổ chức đảng có sức chiến đấu cao hơn; đoàn kết nội bộ tốt hơn; gắn bó với nhân dân mật thiết hơn; thúc đẩy thực hiện nhiệm vụ chính trị đạt kết quả cao hơn; chứ không phải ngược lại. Quán triệt, xử lý thật tốt mối quan hệ hữu cơ, gắn bó và hỗ trợ lẫn nhau giữa phát triển kinh tế - xã hội là nhiệm vụ trung tâm; xây dựng Đảng là nhiệm vụ then chốt; phát triển văn hóa là nền tảng tinh thần của xã hội.

Thứ sáu, xây dựng, chỉnh đốn Đảng là công việc xây dựng tổ chức, xây dựng con người, là công tác con người, rất dễ đụng chạm đến danh dự, lợi ích, quan hệ của con người, đòi hỏi mỗi chúng ta phải tự phê bình, phân tích, mổ xẻ những ưu, khuyết điểm

của chính bản thân mình; phải nhận xét, đánh giá về người khác. Nếu không thật tự giác, chân thành, công tâm, khách quan thì rất dễ chủ quan, thường chỉ thấy ưu điểm, mặt mạnh của mình nhiều hơn người khác; trong khi chỉ thấy khuyết điểm, mặt yếu của người khác nhiều hơn mình. Tôi nhớ nhà văn Nga Mácxim Goócxy có nói: “Con người - hai tiếng ấy vang lên kiêu hãnh làm sao!”. Nhưng con người cũng có không ít tật: “Kém một miếng không chịu được”, “Miếng ăn là miếng tồi tàn/Mất ăn một miếng thì lộn gan lên đầu!”. Vì vậy, thường rất khó, rất phức tạp. Khó nhưng không thể không làm, vì nó liên quan đến sinh mệnh của Đảng và sự tồn vong của chế độ. Đảng ta đã làm, làm nhiều, làm thường xuyên và đã đạt được nhiều thành tựu quan trọng. Nếu không làm thì không có được những thành quả như ngày nay. Tuy nhiên, trước yêu cầu mới của nhiệm vụ cách mạng, trước thực trạng một số yếu kém, khuyết điểm như đã nói ở các phần trên, hơn lúc nào hết, Đảng ta càng phải đặc biệt coi trọng hơn nữa nhiệm vụ xây dựng Đảng như Đại hội XIII và Hội nghị Trung ương 4 lần này đã chỉ ra, tạo bước chuyển thật sự trong công tác này. Điều quan trọng có ý nghĩa quyết định là: Tất cả chúng ta, từ trên xuống dưới, đều phải có quyết tâm rất lớn, có sự thống nhất rất cao, có biện pháp thực hiện quyết liệt, khả thi, chỉ đạo chặt chẽ với một phương pháp tư duy đúng đắn, tỉnh táo, bình tĩnh, không cực đoan, không để các thế lực xấu lợi dụng, xuyên tạc, kích động, phá hoại. Có những việc không thể chỉ làm một lần là xong. Ngược lại, phải làm rất kiên quyết, kiên trì, bền bỉ; làm thường xuyên, liên tục; làm đi làm lại nhiều lần như đánh răng, rửa mặt hằng ngày. Có khi giải quyết xong vấn đề này lại nảy sinh vấn đề khác, làm được việc này lại xuất hiện việc khác. Nếu không xác định như vậy thì mỗi khi thấy

có sự việc tiêu cực trong Đảng sẽ dễ mất bình tĩnh, nảy sinh tư tưởng bi quan, hoài nghi, hoặc mất niềm tin, phủ nhận mọi sự cố gắng và kết quả chung.

Những nội dung trình Hội nghị cán bộ toàn quốc hôm nay là những vấn đề rất cơ bản và hệ trọng. Thời gian Hội nghị không nhiều, đề nghị các đồng chí nêu cao tinh thần trách nhiệm, tập trung dành thời gian nghiên cứu, thảo luận, góp ý kiến để tạo sự thống nhất cao trong việc tổ chức triển khai thực hiện Nghị quyết, Kết luận và Quy định của Trung ương.

Tôi tin tưởng rằng, với truyền thống và bản chất tốt đẹp của Đảng ta, với quyết tâm chính trị rất cao của toàn Đảng, toàn hệ thống chính trị, lại được nhân dân đặt nhiều kỳ vọng, hưởng ứng, đồng tình ủng hộ, nhất định chúng ta sẽ vượt qua mọi khó khăn, thực hiện thắng lợi Kết luận, Quy định của Hội nghị Trung ương 4 khóa XIII và các nghị quyết, quyết định khác, nhất là Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII, tạo bước chuyển biến mới trong công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, làm cho Đảng ta ngày càng trong sạch, vững mạnh toàn diện, thật sự là đạo đức, là văn minh, xứng đáng là đội tiên phong của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của toàn dân tộc.

B.

RÈN LUYỆN SUỐT ĐỜI, THƯỜNG XUYỀN TỰ SOI, TỰ SỬA

Suy cho cùng mọi thành bại đều do con người và tất nhiên sự nghiệp cách mạng thành bại cũng chủ yếu do cán bộ, đảng viên.

BỆNH SỢ TRÁCH NHIỆM*

Ai sợ phụ trách và không có sáng kiến thì không phải người lãnh đạo (Hồ Chí Minh)

Miền Bắc nước ta đã bước vào thời kỳ xây dựng chủ nghĩa xã hội với quy mô ngày càng lớn. Nhiệm vụ khôi phục và phát triển kinh tế, phát triển văn hóa, củng cố quốc phòng, nâng cao đời sống của nhân dân đang đặt ra những vấn đề mới mẻ, phong phú và phức tạp đòi hỏi phải được giải quyết kịp thời và đúng đắn.

Trước tình hình đó, người cán bộ, đảng viên - những người tham gia xây dựng và tổ chức thực hiện đường lối, chính sách - phải có ý thức trách nhiệm cao và sự nỗ lực rất lớn để làm tốt công việc được giao và góp phần tích cực phát huy những thuận lợi mới, khắc phục những khó khăn trước mắt, thúc đẩy mọi hoạt động trong xã hội tiến lên nhanh chóng. Mỗi cán bộ, đảng viên, dù hoạt động ở ngành nào, ở cương vị nào, đều phải là một chiến sĩ xung kích trong cuộc đấu tranh xây dựng nền kinh tế mới, chế độ mới,

* Bài đăng trên Tạp chí *Cộng sản*, số 11/1973; bút danh Người xây dựng.

con người mới xã hội chủ nghĩa, suy nghĩ và hành động với tinh thần cách mạng tiến công, với ý thức làm chủ tập thể, luôn luôn nhạy bén trước cái mới, chủ động và sáng tạo trong công tác, kiên quyết đấu tranh chống những tư tưởng và hành động trái với quan điểm và đường lối của Đảng, chống những xu hướng tiêu cực, bảo thủ. Đồng chí Lê Duẩn nói: “... Người lãnh đạo phải tiêu biểu cho đức tính trung thành và tận tụy trong việc thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng và Nhà nước, phải có năng lực đầy đủ và quyết tâm đầy đủ để thực hiện đường lối, chủ trương. Đó là người có kiến thức, giàu kinh nghiệm, biết nhìn xa, nhạy cảm với cái mới, có đầu óc sáng kiến, tính chủ động cao, kết hợp được tính tập thể trong lãnh đạo với khả năng quyết đoán sáng suốt trên cơ sở hiểu tường tận công việc và nắm chắc tình hình...”¹.

Nhiệm vụ trước mắt đòi hỏi mọi người phải có tinh thần trách nhiệm rất cao, nhưng hiện nay trong cán bộ, đảng viên ta còn có những đồng chí sợ trách nhiệm.

Người sợ trách nhiệm thường làm việc một cách cầm chừng cho “đủ bốn phần”, cốt sao không phạm phải khuyết điểm gì lớn. Vì luôn luôn lo sợ phải chịu trách nhiệm về những việc sẽ xảy ra, cho nên không muốn cải tiến công tác, không dám mạnh dạn thay đổi những cái không hợp lý, chỉ làm theo nếp cũ. Vì sợ trách nhiệm mà đi đến bảo thủ. Hồ Chủ tịch nói: “*Tính bảo thủ*: tức là không có sáng kiến. Trước thế nào là sau cứ làm thế. Không có chịu nghĩ ra cái mới. Nghĩ đến cái mới lại ngại, không muốn tiến bộ. Xã hội bây giờ ngày một phát triển. Tư tưởng hành động

1. Lê Duẩn: “Mấy vấn đề về cán bộ và về tổ chức trong cách mạng xã hội chủ nghĩa”, Tạp chí *Học tập*, số 3/1973.

cũng phát triển. Nếu cứ giữ lấy cái kẹp giấy cũ, không thay đổi, là không đi đến đâu cả”¹.

Người sợ trách nhiệm thường rụt rè, do dự trong khi giải quyết công việc, không phát biểu rõ ràng, dút khoát ý kiến riêng của mình, không dám quyết đoán những việc thuộc phạm vi trách nhiệm và quyền hạn của mình. Vì muốn trốn tránh trách nhiệm cá nhân của mình, các đồng chí này thường vin vào lý do chưa có chỉ thị của cấp trên để ỷ lại và chờ đợi một cách thụ động. Trước những công việc mới cần có ý kiến của cấp trên thì chỉ xin ý kiến rồi ngồi chờ, không chủ động tìm tòi và kiến nghị cách giải quyết cho kịp thời. Đối với những việc đã có chủ trương rõ ràng rồi cũng vẫn muốn chờ sự hướng dẫn thật chi tiết của cấp trên rồi mới làm, chứ không mạnh dạn quyết định các kế hoạch, biện pháp tích cực để thực hiện cho nhanh chóng và phù hợp với tình hình thực tế của địa phương hay đơn vị mình.

Người sợ trách nhiệm cũng thường lấy lý do làm việc tập thể, tôn trọng tập thể để dựa dẫm vào tập thể. Đối với những công việc cụ thể thuộc phạm vi giải quyết của chính mình, đúng với chức trách và quyền hạn của mình, người sợ trách nhiệm vẫn không dám mạnh dạn giải quyết, mà việc lớn, việc nhỏ gì cũng muốn đưa ra tập thể bàn, chờ “ý kiến tập thể” cho “đỡ phiên”. Có những đồng chí khi đưa ra tập thể bàn định một công việc do chính mình phụ trách cũng chỉ nêu vấn đề, nêu thắc mắc chung chung, chứ không đề ra kiến nghị cụ thể, không nói rõ ý kiến riêng của mình về việc đó.

Người sợ trách nhiệm còn ngại “va chạm” trong quan hệ với các đồng chí trong đơn vị, với cấp trên và cả với cấp dưới. Lấy có phải có tác phong “thận trọng, chín chắn”, phải “giữ gìn đoàn kết”,

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.8, tr.55 (B.T).

các đồng chí đó không thẳng thắn phê bình những người phạm khuyết điểm, không đấu tranh chống những hiện tượng tiêu cực, những tư tưởng và việc làm trái với đường lối, chính sách của Đảng và Nhà nước. Để tránh “sự hiểu lầm” của cấp trên, người sợ trách nhiệm không mạnh dạn phát biểu ý kiến và nêu đề nghị cụ thể của mình với cấp trên, người khi thấy có việc chưa hợp lý hoặc chủ trương chưa sát cần sửa đổi. Và để giữ “quan hệ tốt” với cấp dưới, các đồng chí đó cũng bỏ qua hoặc chỉ nhận xét nhẹ nhàng, khéo léo khi thấy cấp dưới làm sai hoặc báo cáo sai sự thật, không nghiêm khắc phê bình và kiên quyết yêu cầu sửa chữa đến nơi, đến chốn.

Thái độ sợ trách nhiệm của một số cán bộ, đảng viên đang là một trở ngại cho công tác của Đảng và Nhà nước, làm cho công việc bị trì trệ, dậm chân tại chỗ, làm cho những nhân tố mới không phát huy được, những khuyết điểm và nhược điểm không được khắc phục kịp thời, và làm cho trình độ, năng lực công tác của cán bộ chậm được nâng cao.

*

* *

Sợ trách nhiệm là một khuyết điểm thuộc về ý thức tư tưởng, về phẩm chất cách mạng của người cán bộ, đảng viên, bởi vì sợ trách nhiệm tức là muốn yên thân, né tránh khó khăn, là thiếu tính chiến đấu, thiếu dũng khí cách mạng, là trái với “tinh thần dám xả thân vì sự nghiệp cách mạng, quyết đấu tranh xóa bỏ áp bức bóc lột, xóa bỏ nghèo đói và dốt nát, đấu tranh kiên cường, không mệt mỏi cho sự thực hiện thắng lợi cương lĩnh chính trị của Đảng”¹. Tinh thần trách nhiệm chính là một yêu cầu thuộc về tiêu chuẩn của người cán bộ. Mỗi cán bộ đều được Đảng và Nhà nước

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Sđd, t.34, tr.32 (B.T).

giao cho một nhiệm vụ công tác nhất định. Lòng trung thành với Đảng, với nhân dân, phẩm chất và năng lực của người cán bộ thể hiện trước hết và chủ yếu ở tinh thần phấn đấu không mệt mỏi, quyết vượt mọi khó khăn, trong bất kỳ hoàn cảnh nào cũng đem hết sức lực và tài năng ra hoàn thành thật tốt nhiệm vụ được giao. Đó là tinh thần trách nhiệm của người cán bộ cách mạng. Sợ trách nhiệm, lẩn tránh trước khó khăn, làm việc cầm chừng, bàng quan trước mọi việc đúng, sai, đó chính là kiểu làm việc của người “công chức cũ”, chứ không phải là tác phong của người cách mạng. Khi bàn về tiêu chuẩn lựa chọn cán bộ, Đimitorốp đã nói: “... Người cán bộ phải có khả năng độc lập *quyết định phương hướng trong mọi hoàn cảnh và không sợ chịu trách nhiệm về những quyết định của mình*. Người nào sợ trách nhiệm không phải là một người lãnh đạo. Người nào không biết tỏ ra có sáng kiến, chỉ biết nghĩ rằng “tôi chỉ làm những việc mà người ta bảo tôi làm, người đó không phải là một người bôn-sê-vích”¹.

Nguồn gốc chủ yếu của bệnh sợ trách nhiệm là chủ nghĩa cá nhân. Chính vì luôn luôn tính toán cho lợi ích cá nhân, bo bo “bảo vệ” lấy cái cá nhân của mình mà mất cả dũng khí đấu tranh, thiếu hẳn “tinh thần trách nhiệm nghiêm túc, tính kiên quyết, tính nguyên tắc trong khi giải quyết các vấn đề”², không dám đương đầu trước khó khăn, không dám nghĩ, không dám làm, chỉ tránh khó ngại phiền. Vì vậy, khắc phục bệnh sợ trách nhiệm trước hết là phải chống chủ nghĩa cá nhân, nâng cao tinh thần cách mạng của cán bộ, đảng viên, làm cho mỗi người đều có

1. G. Đimitorốp: “Báo cáo tại Đại hội lần thứ VII của Quốc tế Cộng sản”, *Tuyển tập*, Nxb. Sự thật, Hà Nội, 1961, tr.233.

2. Lê Duẩn: “Mấy vấn đề về cán bộ và về tổ chức trong cách mạng xã hội chủ nghĩa”, *Tlđđ*.

trinh thần xả thân vì sự nghiệp cách mạng, đều thật sự “trung với Đảng, hiếu với dân, sẵn sàng chiến đấu, hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì chủ nghĩa xã hội. Nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng”¹ như Hồ Chủ tịch đã dạy.

Bệnh sợ trách nhiệm có những điều kiện khách quan để tồn tại và phát triển. Trong một số trường hợp, chính những khuyết điểm của tập thể hoặc của cấp trên trong sự tổ chức chỉ đạo và lề lối làm việc là chỗ dựa của bệnh sợ trách nhiệm. Hiện nay còn có những cơ quan, đơn vị vì phân công không rõ ràng, quy định không rành mạch về trách nhiệm và quyền hạn của từng người cho nên không thể đánh giá đúng ai làm tốt, ai làm không tốt; khi xảy ra việc làm sai gây tổn hại cho Đảng và Nhà nước thì chỉ có thể kiểm điểm tập thể chung chung, không biết quy trách nhiệm cụ thể về ai. Có những cán bộ cấp trên không tôn trọng chức trách, quyền hạn của cấp dưới, đã không chú ý đề cao, phát huy tính chủ động sáng tạo của cán bộ cấp dưới, rồi tự cho mình là đi sâu đi sát, là có tác phong cụ thể. Cách làm việc như vậy thường khiến cho những cán bộ vốn ỷ lại, thụ động dễ dàng lẩn tránh trách nhiệm.

Cũng có trường hợp người lãnh đạo ở cấp trên không khách quan lắng nghe ý kiến của cán bộ cấp dưới, chỉ muốn nghe những lời khen và đồng tình với mình, không thích những cán bộ có ý kiến trái với mình, cho nên không cổ vũ, khuyến khích cán bộ cấp dưới độc lập suy nghĩ, chủ động sáng tạo trong công việc và thẳng thắn phát biểu, đề đạt ý kiến. Thái độ đó của cấp trên thực tế là ủng hộ những cán bộ sợ trách nhiệm, những người “chỉ làm những việc mà người ta bảo làm”.

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, *Sđd*, t.14, tr.435 (B.T).

Còn có những đồng chí có cách nhìn không đúng về thái độ đoàn kết và quan hệ với quần chúng của người cán bộ. Các đồng chí đó thường khen những cán bộ xuề xòa, việc gì cũng “chín bỏ làm mười” không phê bình ai, không làm mất lòng ai, dễ dãi trong mọi trường hợp, kể cả trường hợp phạm sai lầm trên những vấn đề thuộc về nguyên tắc, cho như vậy là đoàn kết tốt, quan hệ với quần chúng tốt. Các đồng chí đó lại chê những cán bộ thẳng thắn phê bình, tích cực đấu tranh chống những tư tưởng và hành động tiêu cực, bảo thủ, trái với đường lối, chính sách của Đảng và Chính phủ. Cách nhìn đó, cách nhận xét cán bộ đó cũng khuyến khích những người sợ trách nhiệm.

Nhanh chóng khắc phục bệnh sợ trách nhiệm, nâng cao tinh thần trách nhiệm nghiêm túc, tính kiên quyết, tính nguyên tắc của cán bộ, đảng viên - nhất là những cán bộ lãnh đạo, chỉ đạo, quản lý - là một việc có ý nghĩa thúc đẩy hoạt động của các ngành, các cấp, bảo đảm hoàn thành thắng lợi những nhiệm vụ chính trị trước mắt, nâng cao phẩm chất và năng lực cán bộ, thực hiện có kết quả Nghị quyết của Bộ Chính trị về công tác cán bộ trong giai đoạn mới. Việc đó trước hết đòi hỏi sự phấn đấu, rèn luyện của bản thân mỗi cán bộ, đảng viên, đồng thời cũng đòi hỏi các tổ chức đảng và Nhà nước cải tiến công tác, phân rõ chức trách, nhiệm vụ của tập thể, của cá nhân, làm tốt việc tổng kết công tác, căn cứ vào đường lối, chính sách của Đảng và nhiệm vụ cụ thể giao cho từng người mà biểu dương người làm tốt, phê phán người làm không tốt, có quan niệm đúng, thái độ đúng trong việc nhận xét, đánh giá cán bộ.

CỦA CÔNG, CỦA RIÊNG*

Ngay từ thuở xa xưa, những hiện tượng “cha chung không ai khóc”, “của mình thì để, của rẻ thì bòn”, “kéo áo người đắp bụng mình”... đã bị nhân dân ta phê phán gay gắt. Phê phán là phải thôi, bởi vì những hiện tượng đó biểu hiện tư tưởng ích kỷ, cá nhân, không phù hợp với tinh thần tương thân tương ái của những con người vốn gắn bó chặt chẽ với cộng đồng như những con ong không bao giờ rời bầy, lia tổ.

Ngày nay, dưới chế độ xã hội chủ nghĩa, việc tôn trọng, giữ gìn và bảo vệ của công không chỉ là yêu cầu của lương tâm, của đạo lý, mà còn là luật pháp của Nhà nước. Mọi người trong xã hội đều có trách nhiệm và nghĩa vụ quý trọng, bảo vệ của công, sử dụng của công vào việc công với tinh thần hết sức tiết kiệm, đấu tranh chống mọi hành động tham ô, lãng phí, làm thiệt hại đến của công. Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy: nhân dân lao động là những người chủ tập thể tất cả những của cải vật chất và văn hóa. Đã là người chủ thì phải chăm lo việc nước như chăm lo việc nhà. Người công nhân phải yêu quý máy móc như yêu quý con mình. Người nông dân phải yêu quý trâu bò của hợp tác xã như bạn thân của mình. Người bộ đội phải giữ gìn súng đạn, quân trang quân dụng, kể cả chiến lợi phẩm thu được như máu mủ, xương thịt của mình. Mọi người đều có trách nhiệm giữ gìn của công, không được phung phí hoặc chiếm làm của riêng.

* Bài đăng trên Tạp chí *Cộng sản*, số tháng 6/1978.

Vả chăng, đất nước ta còn nghèo, lại trải qua nhiều năm chiến tranh ác liệt chống quân thù xâm lược; của cải làm ra chưa được bao nhiêu. Nếu không nêu cao ý thức giữ gìn, tiết kiệm của công, thử hỏi chúng ta làm sao xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội?

Là những chiến sĩ tiên phong đấu tranh cho sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội, hơn ai hết, cán bộ, đảng viên càng phải gương mẫu giữ gìn, bảo vệ của công, thật sự cần kiệm liêm chính, không xâm phạm tài sản của Nhà nước, của nhân dân. Tôn trọng, giữ gìn, bảo vệ của công là trách nhiệm lớn lao, là phẩm chất cao quý của mỗi cán bộ, đảng viên. Điều lệ Đảng Cộng sản Việt Nam khóa IV, trong phần nói về nhiệm vụ thứ nhất của đảng viên, đã nêu rõ: đảng viên “tích cực bảo vệ tài sản của Nhà nước, của tập thể, của nhân dân, chống lãng phí, tham ô”¹.

Đối với những người đã từng được rèn luyện, thử thách trong cuộc đấu tranh cách mạng gian khổ trước đây, đã có những cống hiến đối với cách mạng, càng phải thường xuyên trau dồi đạo đức cách mạng, giữ gìn trọn vẹn phẩm chất của mình. Nếu cậy mình có chút ít công lao đối với tập thể, đối với cách mạng, tự cho phép mình xà xẻo, sử dụng trái phép của công, là tự mình bôi nhọ thanh danh, uy tín của mình.

Chủ tịch Hồ Chí Minh là một tấm gương trong sáng về đạo đức cách mạng “cần, kiệm, liêm, chính, chí công vô tư”. Người sống một cuộc đời vô cùng thanh cao, giản dị và tiết kiệm. Ngay cả khi giữ những cương vị cao nhất của Đảng và Nhà nước ta, Người cũng tuyệt nhiên không có một ham muốn cá nhân nào, không đòi hỏi một chút lợi lộc riêng tư nào. Trái lại,

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Sđd, t.37, tr.924 (B.T).

Người nêu cao ý thức quý trọng, tiết kiệm của công, tiết kiệm ngay trong việc ăn, ở, mặc, tiêu dùng hàng ngày; tiết kiệm từng mẩu bút chì, từng mảnh giấy viết, xốt tiếc từng hạt gạo, hạt cơm rơi vãi, từng ngọn điện bị dùng phí phạm. Người thường nói: “Mỗi thứ của cải chúng ta làm ra phải tốn bao nhiêu mồ hôi và sức lao động. Chúng ta chỉ có thể xây dựng chủ nghĩa xã hội bằng cách *tăng gia sản xuất và thực hành tiết kiệm*. Sản xuất mà không tiết kiệm thì khác nào gió vào nhà trống. Cho nên phải biết giữ gìn của công... *Cán bộ và đảng viên* càng phải nêu cao tinh thần phụ trách, nêu gương “*cẩn kiệm liêm chính*”, không xâm phạm một đồng xu, hạt thóc của Nhà nước, của nhân dân”¹. Người phê phán nghiêm khắc những cán bộ, đảng viên phạm vào tham ô, lãng phí. Người gọi những hành động tham ô, lãng phí là “tội ác xấu xa”, “là hành động trộm cắp mà ai cũng phải thù ghét, phải trừ bỏ”; tham ô, lãng phí “là thứ giặc ở trong lòng”, “giặc nội xâm”, “là kẻ thù nguy hiểm”.

Đáng tiếc là đến nay, trong đội ngũ chúng ta vẫn có những cán bộ, đảng viên, kể cả một số cán bộ, đảng viên giữ những cương vị phụ trách trong các cơ quan của Đảng và Nhà nước, chưa nêu cao ý thức tôn trọng, giữ gìn và bảo vệ của công, thậm chí còn có những hành vi tham ô, chiếm dụng của công. Lợi dụng cương vị, quyền hạn của mình, họ tìm mọi “mưu ma chước quỷ” để sử dụng nhặng nhặng, bừa bãi của công, xoay xở, bòn vét của công, chiếm của công làm của riêng. Họ bày đặt ra lễ nghi này, thủ tục nọ để phô trương hình thức, chè chén, “liên hoan”, hoặc có khi “mượn gió bẻ măng” tạo cơ hội để “chấm mút” tiền của của nhân dân, của tập thể. Quen thân nhau, họ “móc ngoặc” trao đổi

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.13, tr.70 (B.T).

cho nhau hàng hóa, vật tư của Nhà nước, của tập thể theo kiểu “ông mất chân giò, bà thò chai rượu” để “giúp” nhau thỏa mãn những yêu cầu riêng, lợi ích riêng. Họ ngấm ngấm hoặc công khai bớt xén nguyên liệu, của cải của Nhà nước, tuồn hàng hóa từ trong kho của Nhà nước, của tập thể ra ngoài, tiếp tay cho bọn buôn gian, bán lậu, làm ăn phi pháp. Họ đua nhau “vặt lông”, “làm thịt” những thứ hàng chiến lợi phẩm, chiếm làm của riêng những tài sản mà nhân dân và bộ đội ta phải đổ bao nhiêu mồ hôi, xương máu mới giành được. Có những người lợi dụng sơ hở trong công tác quản lý của Nhà nước, ăn cắp của công, xâm phạm tài sản xã hội chủ nghĩa một cách trắng trợn. Thôi thì “sống chết mặc bay”, miễn sao lợi dụng của công đắp điểm cho mình càng được nhiều càng tốt (!).

Đó là chưa kể một số người sống theo phương châm “của người bồ tát của ta lặt buột”, thu vén các thứ cho riêng mình, nhưng thờ ơ, vô trách nhiệm trong việc giữ gìn, bảo vệ tài sản chung, làm hư hỏng, mất mát, hoặc sử dụng một cách vô tội vạ tài sản chung, gây lãng phí rất nghiêm trọng.

Không nói chúng ta cũng biết, đó là những hành động mang nặng chủ nghĩa cá nhân, rất xấu, rất đáng chê trách. Ở những mức độ khác nhau, những hành động đó đều là xâm phạm đến thành quả lao động của nhân dân, là phung phí mồ hôi và cả xương máu của những người đã sản xuất ra và bảo vệ của cải vật chất của xã hội, làm ảnh hưởng xấu đến bước phát triển của đất nước, đến việc cải thiện đời sống của nhân dân. Những hành động đó biểu hiện sự sa sút về mặt phẩm chất cách mạng, nêu gương xấu trước quần chúng, làm cho quần chúng chê trách, oán ghét.

Trong số những người mắc sai lầm, khuyết điểm ấy, có người do nhận thức mơ hồ, do thiếu tình cảm cách mạng trong sáng và sâu sắc đối với nhân dân, với Tổ quốc, nhưng có lẽ chủ yếu là do mắc vào chủ nghĩa cá nhân ích kỷ. Sống trong điều kiện mới, có chút ít quyền hành trong tay, họ sinh ra kiêu ngạo, xa xỉ, tham ô, lãng phí. Họ bị lối sống ích kỷ lôi kéo, trói buộc, thường chỉ nghĩ đến mình, chỉ vì mình, coi lợi ích của mình nặng hơn lợi ích chung. Đảng ta, nhân dân ta rất trân trọng và ghi nhận công lao, thành tích của họ, nhưng đồng thời cũng đòi hỏi họ phải tiếp tục rèn luyện giữ vững phẩm chất cao quý của mình, nêu gương tốt trước quần chúng để bảo vệ uy tín của Đảng, củng cố mối liên hệ tốt đẹp giữa Đảng và quần chúng.

Về phía mình, nhiều cơ quan chủ quản không có kế hoạch và biện pháp quản lý chặt chẽ hàng hóa, vật tư, máy móc, thiết bị, nguyên liệu... của Nhà nước, của tập thể, không vượt khó khăn, chủ động phòng ngừa những hiện tượng tham ô, lãng phí. Không ít cán bộ được giao nhiệm vụ phụ trách quản lý, bảo vệ của công nhưng làm ăn theo lối gặp chằng hay chớ, vô trách nhiệm, vô kỷ luật. Một số cơ quan và cán bộ phụ trách cấp trên quan liêu, không đi sâu, đi sát thực tế, chỉ nặng về nghe báo cáo, không nắm chắc tình hình, thiếu kiểm tra đôn đốc, không kịp thời đề ra những chủ trương và biện pháp thích hợp để buộc mọi người phải làm theo đúng pháp luật của Nhà nước, ngăn chặn những hành vi trộm cắp, lãng phí, lợi dụng của công. Một số cơ quan thuộc các ngành, các cấp chưa có thái độ xử lý thích đáng và kỷ luật nghiêm minh đối với những cán bộ, đảng viên mắc sai lầm kể trên. Những hiện tượng hữu khuynh, né tránh, thiếu nghiêm túc trong việc thi hành kỷ luật của Đảng và pháp luật của Nhà nước

còn khá phổ biến. Tất cả những tình hình đó đã tạo điều kiện cho tư tưởng cá nhân, vụ lợi trỗi dậy ở một số người, tạo kẽ hở cho những sai lầm kể trên nảy nở và lây lan nhanh chóng. Lênin đã nhiều lần yêu cầu phải làm tốt công tác kiểm kê, kiểm soát, giữ gìn, bảo vệ tài sản, hàng hóa của Nhà nước, của nhân dân. Lênin coi bọn ăn cắp của cải của Nhà nước là những con “sâu mọt” có hại, những con “chấy rận” hút máu người, cần phải “quét sạch” chúng đi. Đối với bọn chúng, không thể có một sự hữu khuynh, mềm yếu nào cả. “Bất cứ một sự mềm yếu nào, bất cứ một sự do dự nào, bất cứ một sự thương hại nào về mặt này đều là tội ác tày trời đối với chủ nghĩa xã hội”¹.

Là những người phấn đấu theo đạo đức cách mạng, mỗi chúng ta nghĩ gì và làm gì để góp phần khắc phục những hiện tượng sai sót kể trên?

1. V.I. Lênin: *Toàn tập, Sđd*, t.26, tr.463.

MÓC NGOẶC*

Móc ngoặc” là một từ ghép gồm hai yếu tố “móc” và “ngoặc”. Theo *Từ điển tiếng Việt*, “móc” là hành động lấy một vật từ bên trong ra ngoài (móc túi); “ngoặc” là hành động kéo lại hay kéo xuống (ngoặc tay). “Móc” ghép với “ngoặc” thành từ “móc ngoặc” để diễn tả một cách có hình ảnh hành động của một số người thông đồng, móc nối với nhau ăn cắp hoặc sử dụng nhập nhằng tài sản của Nhà nước, của tập thể, lợi dụng lẫn nhau làm sai phép nước để mưu lợi ích cá nhân - dùng từ như vậy quả là đạt, là thâm thúy và hóm hỉnh. Đã *móc* rồi lại còn *ngoặc* nữa, mối quan hệ mới ràng buộc chặt chẽ làm sao!

Cùng với các từ “tham ô”, “cửa quyền”, “quan liêu”, “phe phẩy”, “đặc quyền đặc lợi”, “thoái hóa biến chất”..., từ “móc ngoặc” được nhân dân nhắc tới với thái độ chê trách, khinh bỉ. Các báo cáo, văn kiện của Đảng và Nhà nước nhắc tới với tinh thần nghiêm khắc phê phán, kiên quyết loại trừ. Mà đúng thật, móc ngoặc xấu quá, đáng ghét quá. Ai mà chẳng khó chịu, bất bình với những hành động của một số người lợi dụng quyền hạn, trách nhiệm được giao để làm sai chính sách của Đảng và Nhà nước, mưu lợi ích cá nhân.

Có thể kể ra rất nhiều hiện tượng móc ngoặc.

Một số cán bộ, nhân viên ở các ngành lương thực, thực phẩm, vật tư, thương nghiệp, giao thông, v.v. hoặc ở các đơn vị

* Bài đăng trên Tạp chí *Cộng sản*, số tháng 8/1978.

kinh doanh, sản xuất móc ngoặc với bọn làm ăn phi pháp, tuần lương thực, thực phẩm, tuần hàng hóa, vật tư cho bọn này, giúp bọn này làm rối loạn thị trường, gây nên những khó khăn trong công tác quản lý, trong đời sống xã hội.

Giữa cán bộ, công nhân, viên chức với nhau thì anh cho con tôi vào cấp III, vào đại học hoặc đi học ở nước ngoài (mặc dù con tôi học dứt), tôi “mua hộ” anh ít vật tư làm nhà theo giá cung cấp (mặc dù chẳng có chính sách nào cho phép); anh “linh động” giải quyết cho tôi mua trái phép một số mặt hàng khan hiếm như vải tốt, thuốc quý,... tôi “phân phối” đặc biệt cho anh xăng dầu, lợn, gà... Tôi - anh, anh - tôi, “ăn miếng chả ta giả miếng bùi”, nghĩa là “có đi có lại”, cấu kết với nhau làm sai phép nước.

Móc ngoặc nhiều khi không chỉ là quan hệ giữa hai bên, hai người. Nó còn là sự ăn cánh của cả một nhóm người như thủ kho thông đồng với kế toán, bảo vệ, lái xe ăn cắp vật tư, hàng hóa của Nhà nước, của tập thể. Một số cán bộ phụ trách cũng đồng lõa với những phần tử xấu, bỏ qua những hành động làm ăn gian dối, xảo trá của bọn này để bớt xén nguyên liệu của Nhà nước, làm hàng xấu, kinh doanh, sản xuất sai chính sách, gây thiệt hại cho Nhà nước.

Thủ đoạn thường thấy của những người móc ngoặc là bắt đầu “lót tay”, biếu xén, “thả con săn sắt” để chuẩn bị “bắt con cá rô”. Họ dụng công đánh một cái móc thật sắc, thật ngọt để khi điều kiện chín muồi họ sẽ móc. Có khi họ móc rất nặng tay, bên kia gõ mấy cũng không nổi. Và trong quan hệ với nhau theo kiểu “ông mất chân giò, bà thò chai rượu” như thế, những người móc ngoặc không mất gì của riêng cá nhân họ ngoài việc mất phẩm chất, mất danh dự. Họ chỉ ngoặc chặt với nhau để móc “chân giò” và “chai rượu” của Nhà nước, của tập thể sao cho có lợi cho riêng họ mà thôi.

Những người móc ngoặc không bao giờ thừa nhận hành vi phi pháp của mình. Họ núp dưới những danh nghĩa rất hay ho, hoa mỹ. Nào là do chỗ thân tình, quen biết, chúng tôi quý nhau thì “cho nhau”, “biếu nhau”; nào là chúng tôi “kết nghĩa”, “hợp tác” với nhau thì “giúp đỡ lẫn nhau”; “đây là vì lợi ích chung”, “đúng chính sách, đúng chế độ” (!). Thôi thì đủ mọi giọng lưỡi, đủ mọi hình thức, đủ mọi mưu ma, chước quỷ. Chứng từ giả mạo cũng có, lấy khoản nợ đập vào khoản kia cũng có; đi đường hoàng công trước với nhãn hiệu hợp pháp, công khai cũng có; lén lút, thậm thụt ở cửa sau, lấp la lấp lửng cũng có.

Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Phú Trọng trao giải A Giải Báo chí Quốc gia lần thứ IV năm 2009 cho nhóm tác giả Đài Phát thanh và Truyền hình Đồng Nai với tác phẩm “Trạm cân Dầu Giây - lợi bất cập hại”, ngày 21/6/2010

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Cũng có người biết móc ngoặc là sai, là vi phạm chế độ, nguyên tắc quản lý của Nhà nước, nhưng vì thấy có người khác làm nhất thời “có lợi”, cho nên... “cũng liều nhắm mắt đưa chân”... Thế rồi, trót lọt được một lần, lần sau họ lại làm tiếp và cho mình là con người “khôn ngoan” biết cách sống. Có phút giây nào đó giật mình nghĩ lại thì âu cũng chỉ là cơn gió thoảng qua giữa mênh mông trời đất!

Người xưa đã nói “vật khinh tình trọng” và nhân dân ta từ lâu đã đối xử với nhau chí nghĩa, chí tình. Với đạo lý “thương người như thể thương thân”, nhân dân ta sẵn sàng giúp đỡ nhau những lúc khó khăn hay khi hoạn nạn. Hôm nay anh giúp tôi việc này, có thể mai một tôi giúp anh việc khác, giúp nhau thành thật, vô tư; giúp nhau không cần trả ơn, không đòi điều kiện. Đó là chuyện thường tình trong cuộc sống và là đạo đức cao đẹp của nhân dân ta. Hơn ai hết, những người đảng viên, những người cán bộ càng nêu cao tinh thần thương yêu, giúp đỡ lẫn nhau, tăng cường tương trợ, hợp tác với nhau. Đó là phẩm chất sáng ngời của người cách mạng, người cộng sản. Thế mà một số người đã vin vào điều đó để bào chữa cho hành vi móc ngoặc xấu xa của mình, cho rằng việc làm của mình cũng là “nghĩa tình”, là “hợp tác”. Chao ôi là sự ngộ nhận, sự tự lừa dối, sự lạm dụng danh từ! Phải khẳng định dứt khoát một trăm, một nghìn lần rằng việc hợp tác, giúp đỡ lẫn nhau một cách vô tư, cao cả, bằng sức lực và của cải của mỗi người khác hoàn toàn với hành động móc ngoặc để bòn vét của cải của nhân dân, của tập thể. Việc viếng thăm, tặng quà để tỏ lòng kính trọng, thương yêu một cách trong sáng, chân thành đối với những người mà mình kính trọng, thương yêu, khác hẳn bản chất với hành vi “hòn xôi đấm miệng”, dọn đường làm việc xấu.

Đảng ta, nhân dân ta đã nhiều lần lên án và phê phán thói tệ móc ngoặc. Bởi vì, thói tệ này làm mất nhiều của cải của Nhà nước, của tập thể, làm trở ngại cho công tác quản lý kinh tế, quản lý xã hội, gây thêm khó khăn cho sản xuất và đời sống của nhân dân, đồng thời làm hư hỏng cán bộ và ảnh hưởng đến lòng tin của quần chúng đối với Đảng, với Nhà nước. Chúng ta sản xuất, xây dựng tuy còn có những thiếu sót nhất định nhưng đã đạt được những thành tựu to lớn, những tiến bộ đáng kể. Nhưng vì thói tệ móc ngoặc, của cải và hàng hóa làm ra bị rơi vãi một phần vào những “lỗ hổng”, “lỗ hổng”, trong lúc nhân dân còn có khó khăn, thì những kẻ móc ngoặc lại quá ư đầy đủ.

Điều đáng nói là, hiện tượng móc ngoặc hiện nay không phải là cá biệt hay lẻ tẻ. Nó đã xảy ra ở nhiều nơi, nhiều ngành, cả trong một số cán bộ phụ trách. Nhưng một số người lãnh đạo vẫn bàng quan, vô trách nhiệm hoặc bị một số người cấp dưới nịnh hót, mua chuộc, đã buông lỏng, làm ngơ, thậm chí bao che cho những hành vi móc ngoặc. Tình trạng “há miệng mắc quai”, “rút dây sợ động rừng” đã trói buộc một số người, làm cho việc chấp hành kỷ luật của Đảng, pháp luật của Nhà nước không nghiêm, không triệt để.

Đảng và Nhà nước ta đã có nhiều chỉ thị, nghị quyết về tăng cường quản lý vật tư, quản lý thị trường, chống mọi hành vi móc ngoặc, ăn cắp của công, xâm phạm tài sản của nhân dân, của Nhà nước. Chỉ cần mọi cấp, mọi ngành, mọi cán bộ, đảng viên, trước hết là những người lãnh đạo, thật sự bắt tay vào thực hiện, thực hiện nghiêm chỉnh, kiên quyết, triệt để; thực hiện không hề có chữ “nhưng” nào đi kèm, thì chúng ta sẽ chặn đứng được hiện tượng móc ngoặc, sẽ quét sạch được những con “sâu mọt” muốn đục khoét tài sản của Nhà nước, những “con sâu bọ rầu nổi canh” làm ảnh hưởng đến danh dự, uy tín của đội ngũ chúng ta.

TÌNH ĐỒNG CHÍ*

*Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đến thăm, chúc Tết và chúc thọ
nguyên Tổng Bí thư Đỗ Mười*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Loài người đã được chứng kiến tình bạn vĩ đại và cảm động, có một không hai, giữa Mác và Ăngghen, đó cũng là một biểu tượng tuyệt vời về tình đồng chí giữa những người cộng sản.

Ở nước ta, trong suốt quá trình đấu tranh cách mạng, đã xuất hiện không biết bao nhiêu câu chuyện cảm động về tình

* Bài đăng trên Tạp chí *Cộng sản*, số 10/1979; bút danh Trọng Nghĩa.

đồng chí mà không sách vở nào có thể ghi hết được. Cùng hoạt động, cùng đấu tranh cho mục đích, lý tưởng của Đảng, những người cộng sản, những người cách mạng thương yêu nhau tha thiết, chân thành. Thương yêu nhau đến mức chăm sóc, lo lắng cho đồng chí hơn cả cho bản thân mình, “chết còn trút áo cho nhau”; chịu đòn tra tấn thay cho đồng chí; hút hỏa lực của địch về phía mình để giải vây đồng chí; sẵn sàng hy sinh cả tính mạng mình để chở che cho đồng chí... Đúng như lời một bài hát ca ngợi:

Sông biển nào rộng bằng tình đồng chí chúng ta

Núi non nào cao bằng tình đồng chí chúng ta!

Tình chúng ta đẹp hơn sông núi

Tình đồng chí sắt son một lòng!

Có người cho rằng, chỉ có trong hoàn cảnh đấu tranh cách mạng như trước đây mới có tình đồng chí thật sự sâu sắc, chân thành, bởi vì hồi đó khi thoát ly gia đình đi hoạt động cách mạng, người cộng sản không có gì hết ngoài tinh thần sẵn sàng chịu đựng gian khổ, hy sinh. Trong hoàn cảnh hoạt động bí mật, luôn luôn bị kẻ thù rình mò, khủng bố, dấn thân vào con đường cách mạng “là phải chịu tù đầy, là gươm kề tận cổ, súng kề tai, là thân sống chỉ còn một nửa”, những người cộng sản nhất thiết phải thương yêu, đùm bọc lẫn nhau. Không như thế không thể nào trụ lại được. Trong những năm kháng chiến trường kỳ gian khổ, nhiều lắm gia tài riêng của mỗi người cũng vụn vụn chỉ có một chiếc ba lô, mọi sự đãi ngộ đều giống nhau tất cả, cho nên sống với nhau chan hòa, thoải mái lắm. Chứ còn ngày nay, Đảng ta đã trở thành người lãnh đạo chính quyền, các cán bộ, đảng viên phân đông đều có chức, có quyền, có tiêu chuẩn hưởng thụ, đãi ngộ khác nhau, mỗi người lại có một gia đình riêng, vì thế không còn tình thương yêu đồng chí như trước, do đó không còn có tình đồng chí. Điều khẳng định đó là hoàn toàn sai lầm.

Đồng chí Nguyễn Phú Trọng cùng bạn học (sinh viên Khoa Ngữ văn, Trường Đại học Tổng hợp Hà Nội) tại Ký túc xá Mễ Trì, Hà Nội, tháng 02/1965

Ảnh: Phòng Truyền thống - Đại học Quốc gia Hà Nội

Quả thật là trong hoàn cảnh đấu tranh bí mật trước khi giành được chính quyền, giữa những người cộng sản Việt Nam đã có tình đồng chí thấm thiết. Nhưng như thế không có nghĩa là từ khi giành được chính quyền, giữa những người cộng sản không còn tình đồng chí nữa, hoặc tình đồng chí đã phai nhạt. Khi đã giành được chính quyền cũng như khi chưa giành được chính quyền, mối tình đồng chí giữa những người cộng sản chân chính trước sau như một.

Tình đồng chí giữa những người cộng sản không phải là tình cảm bông bột, nhất thời của những người cùng hội cùng thuyền. Tình đồng chí cũng không phải là sự thông cảm, cứu mang giữa những người có hoàn cảnh đau khổ, hoặc nghèo túng giống nhau.

Cao hơn thế rất nhiều, tình đồng chí là tình bạn chiến đấu của những người chiến sĩ cách mạng giác ngộ lý tưởng cộng sản, có cùng chí hướng đấu tranh và được thử thách trong quá trình đấu tranh cách mạng. Nó tồn tại và phát triển qua tất cả các thời kỳ, và trở thành một trong những truyền thống quý báu của Đảng, là vật bảo đảm quan trọng cho sự đoàn kết thống nhất trong Đảng, tạo ra sức mạnh vô địch của Đảng. Kẻ thù đã từng hết sức kinh ngạc, khâm phục và run sợ trước tình thương yêu đồng chí của những người cộng sản, cam chịu bất lực trước sức mạnh đoàn kết nhất trí của những người cộng sản. Đối xử với nhau theo tình đồng chí là một biểu hiện quan trọng thuộc về phẩm chất của người cộng sản, là tư cách, là lương tâm của người cộng sản, cũng như lòng nhân ái, vị tha, chiến đấu hy sinh vì nhân dân, vì cách mạng là đạo đức lớn nhất, cao nhất, quán xuyên suốt cuộc đời của người cộng sản. Không thể có một đảng viên cộng sản chân chính mà không có tình cảm sâu sắc, chân thành đối với đồng chí, hoặc chỉ thương yêu đồng chí lúc này, trong hoàn cảnh này, còn lúc khác, trong hoàn cảnh khác lại dừng dừng, nhạt nhẽo.

Trong giai đoạn Đảng lãnh đạo chính quyền xây dựng chủ nghĩa xã hội, chẳng những tình đồng chí của những người cộng sản không giảm sút, không mai một, mà trái lại, với những cơ sở chính trị, kinh tế và xã hội mới đã được thiết lập, nó càng có điều kiện vật chất và tinh thần nảy nở và phát triển mạnh mẽ, toàn diện và sâu sắc, bền chặt hơn. Cụ thể là, hiện nay, tình đồng chí của những người cộng sản là tình đoàn kết chiến đấu cho sự nghiệp xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội và bảo vệ vững chắc Tổ quốc xã hội chủ nghĩa. Những người cộng sản công tác ở cùng một lĩnh vực hoặc ở các lĩnh vực khác nhau, dù trẻ hay già, có cương vị công tác cao hay thấp, luôn luôn đoàn kết, hợp tác chặt chẽ với nhau, giúp đỡ lẫn nhau hoàn thành tốt nhiệm vụ

được phân công, phấn đấu thực hiện tốt các chủ trương, nghị quyết của Đảng. Ai cũng biết rằng, phấn đấu thực hiện tốt các chủ trương, nghị quyết của Đảng, phục vụ Tổ quốc, phục vụ nhân dân, là nhiệm vụ trung tâm, là lý do tồn tại của những người cộng sản, là tiêu chuẩn số một để đánh giá phẩm chất và năng lực của mỗi cán bộ, đảng viên. Tình đồng chí của những người cộng sản được xây dựng trên cơ sở có chung lý tưởng cách mạng và nhằm mục đích phấn đấu hoàn thành nhiệm vụ cách mạng. Nó hoàn toàn không là quan hệ giữa các cá nhân; nó không dựa trên cơ sở tình cảm cá nhân tiểu tư sản.

Tình đồng chí giữa những người cộng sản được xây dựng trên cơ sở thế giới quan và nhân sinh quan cộng sản chủ nghĩa. Nó được xây dựng trên cơ sở những nguyên tắc tư tưởng và tổ chức của Đảng Cộng sản.

Đồng chí Nguyễn Phú Trọng, nguyên Tổng Biên tập Tạp chí Cộng sản và cán bộ Tạp chí

Ảnh: Văn phòng Tổng Bí thư

Tình đồng chí của những người cộng sản là tình thương yêu trong sáng, chân thành, tôn trọng, quan tâm, thông cảm lẫn nhau, khiêm tốn, nhường nhịn nhau. Với thành quả của cách mạng, ngày nay, mỗi cán bộ, đảng viên đều có cương vị, nhiệm vụ công tác riêng, có gia đình và phải quan tâm đến gia đình, nhưng không phải vì thế mà không quan tâm đến các đồng chí của mình. Đạo đức truyền thống của nhân dân ta là “thương người như thể thương thân”, “lá lành đùm lá rách”, đối xử với nhau có nghĩa, có tình; ngày nay, với quan hệ xã hội mới, đạo đức đó được phát triển và nâng lên thành đạo đức “mỗi người vì mọi người, mọi người vì mỗi người”. Những người cộng sản lấy việc phấn đấu hy sinh cho hạnh phúc của nhân dân làm lẽ sống lại thoát ly đạo đức đó sao? Những người cộng sản yêu thương tha thiết nhân dân, gắn bó chặt chẽ với nhân dân, yêu thương, gắn bó với những người đồng chí của mình. Người cộng sản trong bất cứ hoàn cảnh nào, ở bất kỳ cương vị nào cũng luôn luôn thương yêu sâu sắc, chân thành đồng chí, thông cảm, nhường nhịn đồng chí, biết lấy niềm vui, hạnh phúc của đồng chí làm hạnh phúc của mình.

Sự yêu thương đồng chí của những người cộng sản không có nghĩa là bao che, tha thứ lỗi lầm, khuyết điểm của đồng chí mình; trái lại, người cộng sản thường xuyên giúp đỡ đồng chí mình giữ vững phẩm chất cách mạng và nâng cao không ngừng trình độ hiểu biết và năng lực công tác. Với vũ khí tự phê bình và phê bình, người cộng sản bình tĩnh soi xét kỹ mình, đồng thời thật sự chân thành chỉ ra cho đồng chí mình những khuyết điểm, thiếu sót với tình thương yêu đồng chí thật sự, để giúp đồng chí mình sửa chữa và tiến bộ, không đao to, búa lớn, dìm dập đồng chí, nhưng cũng không dung túng, bao che khuyết điểm

của đồng chí mình. Nếu nể nang, né tránh, hoặc vì lý do nào đó mà không nghiêm khắc với khuyết điểm của đồng chí mình là làm hại đồng chí mình, đẩy đồng chí mình vào sự sa ngã và tội lỗi; như thế không phải là thương yêu đồng chí một cách đúng đắn. Trong điều kiện Đảng lãnh đạo chính quyền, cán bộ, đảng viên rất dễ mắc vào quan liêu, mệnh lệnh, xa rời thực tế, xa rời quần chúng (là những thứ làm xói mòn bản chất cách mạng của cán bộ, đảng viên thoái hóa, hư hỏng). Nếu những người cộng sản không sáng suốt, trung thực, không thẳng thắn vạch ra và giúp đỡ đồng chí mình sửa chữa những khuyết điểm, sai lầm thì làm sao có thể giúp đồng chí mình giữ được phẩm chất của người cộng sản?

Nói rằng ngày nay không có tình đồng chí hoặc tình đồng chí đã giảm sút là vô tình hay cố ý xuyên tạc bản chất của người cộng sản, biện hộ cho những hành vi đối xử thiếu tình đồng chí của một số cán bộ, đảng viên. Phải thừa nhận rằng, gần đây, trong Đảng ta có những hiện tượng cán bộ, đảng viên đối xử với nhau không theo tình đồng chí, xúc phạm sự thiêng liêng, cao đẹp của tình đồng chí. Một số người choáng ngợp trước lợi lộc, địa vị, bo bo giữ gìn và thu vén cá nhân, chẳng những không đoàn kết, hợp tác với đồng chí, không thương yêu, quan tâm đến đồng chí, mà còn kèn cựa, bon chen, tranh giành địa vị, quyền lợi với đồng chí. Có người đã từng vào tù, ra tội, đã từng đấu tranh bất khuất chống quân thù, đã từng hết lòng hết sức quan tâm chăm sóc đồng chí mình, nhưng ngày nay, trong hoàn cảnh Đảng lãnh đạo chính quyền, lại nảy sinh tư tưởng kèn cựa địa vị với đồng chí mình. Có người thấy đồng chí mình được giao những trách nhiệm cao hơn thì ăn không ngon, ngủ không yên, tìm mọi cách

đả kích, hạ uy tín của đồng chí mình. Lại có người vì muốn giữ gìn hoặc mưu tính lợi ích cá nhân, có thái độ không thẳng thắn, trung thực, không dám đấu tranh chống những khuyết điểm, sai lầm của đồng chí mình, có khi còn kéo bè, kéo cánh, bênh che, dung túng cho nhau, làm cho việc thi hành kỷ luật của Đảng, pháp luật của Nhà nước không nghiêm túc... Báo cáo chính trị của Ban Chấp hành Trung ương tại Đại hội toàn quốc lần thứ IV của Đảng đã chỉ rõ: “Chính những thói tệ này - chứ không phải sự khác nhau nghiêm trọng gì về quan điểm, về chủ trương công tác - nhiều khi lại là nguyên nhân chủ yếu gây nên những tình trạng mất đoàn kết nơi này, nơi kia trong Đảng”¹.

Chúng ta nghiêm khắc phê phán và kiên quyết đấu tranh chống những hiện tượng không lành mạnh đó. Có như thế mới phát huy được truyền thống đoàn kết quý báu của Đảng ta. Giữa những người cộng sản chúng ta cần phải “có tình đồng chí thương yêu lẫn nhau” như Hồ Chủ tịch đã ân cần căn dặn trong *Di chúc* của Người.

1. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đảng toàn tập*, Sđd, t.37, tr.639-640 (B.T).

CHỨC VỤ VÀ UY TÍN*

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tiếp xúc cử tri tại phường Xuân La, quận Tây Hồ, Thành phố Hà Nội

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Thông thường, bất cứ người lãnh đạo nào cũng phải có một uy tín nhất định; chức vụ càng cao thì uy tín càng lớn. Bởi vì không có uy tín thì không thể lãnh đạo, thuyết phục và tập hợp người khác được. Uy tín là điều kiện bảo đảm hiệu quả công tác của người lãnh đạo. Người lãnh đạo không có uy tín

* Bài đăng trên Tạp chí *Cộng sản*, số 2/1984; bút danh Trọng Nghĩa.

thì nói chẳng ai nghe, làm chẳng nên trò trống gì. Vả chẳng, khi tập thể và cấp trên giao cho người nào đó một chức vụ nào đó tức là đã căn cứ vào phẩm chất, năng lực và uy tín của anh ta rồi. Không có uy tín, làm sao anh ta có thể được cất nhắc và đề bạt?

Nhưng dĩ nhiên sự đòi không đơn giản như vậy. Không phải hề cứ có chức vụ là đã có uy tín, càng không phải đã có uy tín đầy đủ. Uy tín, theo đúng nghĩa chân chính của nó là *sự tín nhiệm mà người đó có được bằng chính phẩm chất và tài năng của mình*. Chức vụ không đẻ ra uy tín, không quyết định uy tín. Uy tín không phải bao giờ cũng tỷ lệ thuận với chức vụ. Thực tế đã chẳng có những người ở cương vị khá cao, thậm chí rất cao nhưng lại không có uy tín hoặc uy tín quá thấp đó sao? Ở nơi này nơi nọ, đã chẳng có những “thủ trưởng” nói mà quần chúng và cấp dưới không muốn nghe, thậm chí còn bị quần chúng chê trách, muốn “tẩy chay” đó sao?

Rõ ràng, giữa chức vụ và uy tín tuy có mối quan hệ chặt chẽ với nhau, nương tựa vào nhau, nhưng không phải là một. Theo ý nghĩa nào đó, có thể hiểu mối quan hệ giữa chức vụ và uy tín như mối quan hệ giữa hình thức và nội dung. Chức vụ là hình thức, còn uy tín là nội dung. Chức vụ là điều kiện khách quan để củng cố và nâng cao uy tín, trong khi uy tín là cái quyết định sự tồn tại của chức vụ. Nếu uy tín mất đi thì theo quy luật thông thường, chức vụ trước sau cũng sẽ mất theo.

Trong thực tế cũng có những trường hợp một người nào đó ở tập thể này thì có uy tín, nhưng khi chuyển sang tập thể khác lại không có uy tín, hoặc ngược lại. Ngay trong một đơn vị, người lãnh đạo có thể có uy tín cao với một số người này nhưng lại không có uy tín như thế với số người khác. Điều đó chứng tỏ cách xem xét, đánh giá của những người chung quanh, cũng như

môi trường công tác và đặc điểm của mỗi tập thể cũng có ảnh hưởng đến việc xây dựng uy tín của một người. Ví dụ như, một người lãnh đạo vốn có phẩm chất tốt, có năng lực chuyên môn giỏi, lại phụ trách một tập thể tốt, đoàn kết nhất trí thì dễ phát huy tác dụng và do đó dễ có uy tín hơn là phải phụ trách một đơn vị mà nội bộ có nhiều vấn đề phức tạp. Nhưng dù sao môi trường công tác cũng chỉ là hoàn cảnh khách quan góp phần thử thách và kiểm nghiệm uy tín của một người, chứ không phải là cái quyết định uy tín.

Vậy cái gì quyết định uy tín? Uy tín hình thành và phát triển theo con đường nào?

Thực tế đã cho biết, uy tín là sự phản ánh phẩm chất và năng lực của một người, do đó tất yếu nó phải do phẩm chất và năng lực quyết định. Nó phải là kết quả tổng hợp của nhiều yếu tố thuộc về sự nỗ lực chủ quan của một người trên cả hai mặt phẩm chất và năng lực, trong đó nổi bật nhất, quan trọng nhất là những yếu tố sau đây:

- Sự gương mẫu, gương mẫu đến mức thước về các mặt, đặc biệt là về mặt chấp hành các chủ trương của Đảng, pháp luật của Nhà nước, có lối sống trong sạch, tận tụy hy sinh vì tập thể.

- Có tầm hiểu biết rộng lớn, bao gồm các nhân quan chính trị, trình độ nhận thức và vốn sống.

- Có tinh thần trách nhiệm, có năng lực tổ chức, thể hiện ở chỗ hoàn thành mọi nhiệm vụ được giao.

- Liên hệ chặt chẽ và có mối quan hệ đúng đắn với quần chúng, trước hết là với những người cùng cộng tác hoặc có quan hệ trực tiếp với mình.

Không có những yếu tố đó, người lãnh đạo không thể có uy tín được. Uy tín không phải tự nhiên mà có. Nó phải là kết quả của sự phấn đấu và rèn luyện gian khổ, bền bỉ của bản thân mỗi người. Một người lãnh đạo, bằng hành động thực tế của mình, chứng tỏ được rằng mình thật sự có phẩm chất và tài năng thì “hữu xạ tự nhiên hương”, tự nhiên họ sẽ được quần chúng tin yêu, kính trọng và tín nhiệm. Trái lại, một người nào đó nếu không gương mẫu, chỉ nói không làm, lời nói không đi đôi với việc làm, không nghiêm chỉnh chấp hành các chủ trương, chính sách của Đảng và Nhà nước, không đảm đương nổi nhiệm vụ được giao, thậm chí còn lợi dụng chức quyền làm điều sai trái, thì dù họ có nắm giữ chức vụ gì, dù họ có tự đề cao bao nhiêu, có được người này người khác tán tụng như thế nào, họ cũng vẫn không thể có uy tín. Lênin đã dạy: Người lãnh đạo cần phải giành lấy uy tín tuyệt đối trong quần chúng bằng chính nghị lực của mình, bằng ảnh hưởng tư tưởng và hành động thực tế của mình, chứ không phải bằng danh hiệu và chức vụ¹. Hồ Chủ tịch cũng căn dặn: “Trước mặt quần chúng, không phải ta cứ viết lên trán chữ “cộng sản” mà ta được họ yêu mến. Quần chúng chỉ quý mến những người có tư cách, đạo đức. Muốn hướng dẫn nhân dân, mình phải làm mực thước cho người ta bắt chước”².

Như thế, xây dựng cho được một uy tín cần thiết không phải là việc dễ dàng. Phấn đấu để giữ vững và không ngừng nâng cao uy tín càng khó khăn hơn. Nó đòi hỏi phải có ý chí, có nghị lực. Người ở cương vị càng cao càng phải hết sức chăm lo giữ gìn uy tín, vì uy tín của họ không phải đơn thuần chỉ là uy tín cá nhân

1. Xem V.I. Lênin: *Toàn tập* (bản tiếng Nga), t.45, tr.363.

2. Hồ Chí Minh: *Toàn tập, Sđd*, t.6, tr.16 (B.T).

mà còn liên quan đến uy tín chung của tập thể, của Đảng. Chỉ cần họ một phút thiếu cảnh giác với mình, buông thả mình là có thể phạm sai lầm lớn, làm mất uy tín của mình, làm hại thanh danh của Đảng. Không phải ngẫu nhiên mà ông cha ta đã đúc kết: “Mua danh ba vạn, bán danh ba đồng”!

Không nhận thức đầy đủ những điều nói trên, hiện nay trong chúng ta có một số người lầm tưởng rằng dường như họ cứ có chức vụ là đã có uy tín, mọi lời nói và việc làm của họ đều được quần chúng đồng tình. Từ đó, họ chủ quan trong công tác, không chịu học tập, rèn luyện, không khiêm tốn, không dân chủ khi bàn bạc công việc, thậm chí cá nhân, độc đoán, thích “lên lớp” dạy bảo người khác, thích người khác phải trọng vọng, quy lụy mình. Họ không biết rằng do kém gương mẫu, kém năng lực, làm nhiều việc sai trái, họ không được quần chúng tín nhiệm nữa, uy tín của họ đã mất rồi.

Cũng có người muốn xây dựng cho mình một uy tín nào đó, nhưng không phải bằng nghị lực và sự gương mẫu của mình, mà lại bằng những thủ thuật riêng, đại loại như: tranh thủ, lôi kéo người này, công kích nói xấu người khác, hạ uy tín người khác để đề cao mình; xun xoe nịnh bợ, lấy lòng cấp trên, làm ra vẻ mình là người gần gũi, tin cậy của cấp trên; cố giữ một khoảng cách nào đó với quần chúng và cấp dưới, vuốt ve, đe nạt cấp dưới, cố tỏ ra ta đây là “nhân vật quan trọng”; chỉ nhận làm và muốn làm những việc nào “ngon ăn”, dễ “nổi tiếng”; báo cáo láo, tô vẽ thành tích để được “nổi tiếng”, v.v.. Những người như thế thường rất chú ý giữ mình, giữ mình đến tròn như hòn bi, không dám nói thẳng, nói thật. Làm việc gì cũng chỉ sợ sai, sợ bị phê bình, sợ bị mất “uy tín”. Họ không biết rằng, với những thủ đoạn ấy, họ chẳng bao giờ

xây dựng cho mình được uy tín, mà nếu có chẳng thì “uy tín” của họ cũng chỉ là uy tín giả, uy tín bề ngoài, không hơn không kém.

Tệ hơn nữa là có một số người bất chấp cả việc giữ gìn thanh danh, uy tín, lợi dụng chức quyền để ăn cắp của công, ăn hối lộ, thông đồng với bọn gian thương, tư sản để làm giàu, ức hiếp quần chúng. Trên thực tế, họ đã thoái hóa biến chất, sa sút nghiêm trọng về phẩm chất đạo đức, không còn một chút uy tín nào trước nhân dân. Điều đáng chú ý là trong bộ phận ấy có cả một số cán bộ đã từng lăn lộn nhiều năm trong thời kỳ đấu tranh chống địch, đã từng có uy tín khá lớn trong quần chúng.

Nói rộng ra một chút, ngoài phạm vi một cá nhân, đôi khi ta còn gặp cả một nhóm người vì lẽ này lẽ nọ, họ tán tụng, đề cao “uy tín” của nhau. Khi phạm khuyết điểm, sai lầm, họ vào hùa với nhau để tìm cách lấp liếm, bênh che, giữ gìn “uy tín” cho nhau. Có khi nhờ “phù phép” mà trước cấp trên và quần chúng, tội của họ biến thành công, làm ăn chẳng ra gì nhưng lại rùm beng là có thành tích lớn; họ được nhận đủ thứ danh hiệu và tước vị, giấy khen và tiền thưởng; một vài cá nhân nào đó “uy tín” lên như điều!

Những hiện tượng không lành mạnh nói trên là hoàn toàn xa lạ với chúng ta, những người cộng sản, những người cách mạng chân chính. Đảng và Nhà nước ta đã nhiều lần phê phán rất gay gắt những hiện tượng đó. Trong nhiều nghị quyết, Đảng ta đã khẳng định mạnh mẽ rằng cần phải kiên quyết thi hành kỷ luật những cán bộ, đảng viên làm bậy, phải thay đổi những cán bộ, đảng viên không có đủ những yêu cầu về phẩm chất và năng lực đảm đương trách nhiệm được giao, không còn uy tín trước quần chúng. Nhưng đáng tiếc là cho đến nay, tư tưởng đó của Đảng và

cũng là nguyện vọng của đông đảo đảng viên và quần chúng vẫn chưa được quán triệt một cách sâu sắc và triệt để; trong thực tế vẫn còn không ít những người không xứng đáng nắm giữ những chức vụ khá quan trọng trong các tổ chức đảng, các cơ quan quản lý kinh tế và các tổ chức xã hội khác. Vì sao như vậy? Đó chẳng phải vì cái gì khác ngoài sự nể nang và sự bao che, sự thiếu phê bình và tự phê bình. Chính sự nể nang, sự bao che, sự thiếu phê bình và tự phê bình đang là một trở ngại lớn trên con đường củng cố và kiện toàn đội ngũ cán bộ của chúng ta.

Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Phú Trọng tham dự Hội nghị tổng kết công tác của Văn phòng Quốc hội năm 2007, ngày 11/01/2008

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“LÀM XIẾC”*

Xiếc là một môn nghệ thuật chân chính đầy hứng thú và hấp dẫn. Nó cuốn hút người xem bởi những tiết mục rất điêu luyện và tài hoa. Người xem xiếc nhiều khi bị chinh phục và mê mẩn bởi những trò tung hứng đến rối mắt, nhào lộn đến chóng mặt, uốn dẻo cực kỳ tinh vi và khéo léo. Trong tiếng nhạc xập xình lúc trầm lúc bổng, lúc dồn thúc, dưới ánh sáng xanh, đỏ, vàng, tím, huyền ảo, lung linh, người xem càng cảm thấy như bị thôi miên đến mức khó mà phân biệt được đâu là thật đâu là giả; tất cả đều như ảo thuật. Nhiều người chỉ còn biết gật đầu tán thưởng hoặc vỗ đùi đen đét mà reo lên: “Thế thì “thánh” thật! Giỏi đến thế là cùng!”.

Có lẽ vì thế mà nói đến xiếc, nhiều người nghĩ ngay đến ảo thuật hoặc một cái gì giống như ảo thuật.

Gần đây, trong dư luận xã hội ta, từ “làm xiếc” được dùng để ám chỉ và phê phán những việc làm có tính xảo thuật và mánh khéo vì lợi ích cá nhân, lợi ích cục bộ của một số người, một số cơ quan, đơn vị. Và cách dùng từ như vậy phải nói là rất “đắt”.

Ta cứ điểm qua một số việc mà xem. Có những xí nghiệp quốc doanh, những hợp tác xã, những công ty... “làm xiếc” ngay từ khâu lập kế hoạch sản xuất, kinh doanh. Biết được sự kém cỏi hoặc quan liêu của một số cán bộ có trách nhiệm ở cấp trên, họ dựng lên những tình hình giả, đưa ra những số liệu giả để

* Bài đăng trên Tạp chí *Cộng sản*, số 6/1985; bút danh Trọng Nghĩa.

“úm” cấp trên, làm kế hoạch một cách gian lận. Năng lực sản xuất của xí nghiệp họ, đơn vị họ đáng là một trăm thì họ khai báo độ bảy, tám chục; chi phí sản xuất, mức hao phí nguyên liệu, vật tư đáng là bảy tám chục, họ vẽ thành con số hàng trăm. Để làm gì? Để được nhận nhiều tiền vốn, nguyên liệu, vật tư do Nhà nước cấp nhưng chỉ phải giao nộp cho Nhà nước một số sản phẩm không tương xứng. Số tiền vốn, nguyên liệu, vật tư chênh lệch họ sẽ “xà xê”, đem chi dùng vào những việc phục vụ cho lợi ích cục bộ của xí nghiệp họ, đơn vị họ.

Trong quá trình thực hiện kế hoạch, không ít cơ sở núp dưới chiêu bài “sáng tạo”, “linh hoạt”, tìm mọi thứ phù phép, làm đủ trò “ảo thuật” để chuyển đổi, bớt xén hàng hóa, vật tư của Nhà nước, làm thiệt hại đến lợi ích của Nhà nước. Về mặt này, phải công nhận rằng có một số đơn vị đạt đến trình độ “bạc thầy”. Họ lấy khoản này đập vào khoản nọ, dùng cái này bù vào cái khác, thứ này đặt trong sổ sách, thứ nọ để ở “quỹ đen”; họ lập ra hóa đơn giả, chứng từ giả, chi dùng tiền vốn, vật tư một cách vô tội vạ. Họ “xé rào” không phải để sáng tạo ra một phương thức làm ăn mới, vượt qua những gò bó của cơ chế tập trung quan liêu bao cấp, mà là vì những lợi ích cục bộ, địa phương, vì tư lợi; họ chạy theo đồng tiền, bất chấp những chính sách, chế độ đúng đắn mà mọi người cần phải thực hiện nghiêm chỉnh.

Có những xí nghiệp quốc doanh cứ khoảng tháng 9, tháng 10, xem chừng khó hoàn thành được kế hoạch cả năm thì bắt đầu vò đầu gãi tai trước cấp trên, nêu ra đủ thứ khó khăn để xin được “điều chỉnh kế hoạch”. Thế rồi với kế hoạch mới đã được điều chỉnh (tất nhiên là thấp hơn so với khả năng thực tế), cuối năm đơn vị họ cũng “hoàn thành vượt mức” kế hoạch, cũng nhận đủ các khoản tiền thưởng như các đơn vị làm ăn chân chính khác.

Nếu anh nào “làm xiếc” giỏi, có phép thuật tính toán $2 \times 2 = 5$ (!) thì phần thưởng mà họ lĩnh sẽ còn hơn nữa.

Có những hợp tác xã và tổ sản xuất tiểu công nghiệp, thủ công nghiệp chỉ còn cái vỏ là tập thể chứ thực chất là kinh doanh, hành nghề theo kiểu tư nhân, tư nhân một trăm phần trăm. Ở đó, chủ nhiệm hợp tác xã hoặc tổ trưởng tổ hợp tác thực chất chỉ là một anh “cai đầu dài” đứng ra làm môi giới, ký hợp đồng với nơi này nơi nọ rồi thuê mướn nhân công, kinh doanh hốt lãi. Chính do cách làm ăn gian dối đó của một số người mà trong xã hội ta đang có tình trạng về danh nghĩa thì không ít xí nghiệp, hợp tác xã hoàn thành kế hoạch nhưng Nhà nước vẫn chẳng có thêm được bao nhiêu sản phẩm để trang trải cho các nhu cầu của xã hội.

Đó là chưa kể trong số các sản phẩm làm ra có nhiều cái không bảo đảm tiêu chuẩn chất lượng, thậm chí chất lượng rất tồi. Nhưng vì đã ăn cánh được với cán bộ OTK, người ta vẫn xếp được nó vào kho chính phẩm; nó vẫn được đưa ra thị trường, vào tay người tiêu dùng, hậu quả thế nào người ta không cần biết. Ngay những hàng giao nộp cho Nhà nước có phải thứ nào cũng bảo đảm tiêu chuẩn kỹ thuật và chất lượng đâu! Lợi dụng sơ hở trong công tác quản lý, những kẻ làm ăn láu cá, láu tôm đánh tráo hàng chính phẩm thành hàng “thứ phẩm” để giữ lại “phân phối nội bộ”, còn hàng thứ phẩm thì xếp vào loại “chính phẩm” để giao nộp cho Nhà nước.

Trong sản xuất đã thấy có nhiều trò “xiếc”, sang lĩnh vực phân phối lưu thông càng thấy người ta “làm xiếc” nhiều hơn. Có tiền, có hàng trong tay, một số người trong ngành thương nghiệp quốc doanh vừa cửa quyền, bắt bí người tiêu dùng, gây khó khăn, phiền phức cho người tiêu dùng, vừa giở các mảnh khoe, thủ đoạn để xoay sở, kiếm chác. Những “tiết mục” quen thuộc,

thông thường như quay vòng tem phiếu, cân đong đo đếm gian lận, bớt xén tiêu chuẩn của khách hàng, ăn cắp hàng của Nhà nước rồi pha chế lại để giữ đúng định lượng,... được các “diễn viên xiếc” của ngành thương nghiệp quốc doanh diễn đi diễn lại mãi. Lắm lúc khách hàng không chịu được đã phải lên tiếng đấu tranh nhưng các “diễn viên” vẫn không “đóng màn” lại. Tệ hơn nữa, họ thông đồng, móc ngoặc với “con phe”, tuần hàng của Nhà nước cho “con phe” bán, rồi nhận hàng xấu, hàng giả của “con phe” vào bán trong cửa hàng; hàng tốt thì bán cho tư thương hoặc giữ lại để “bán nội bộ”, hàng xấu thì đưa lên thành “hàng tốt” để nâng giá bán kiếm lời. Chẳng đã có chuyện dao kéo dùng vào việc mổ xẻ của y tế cũng được mang “phân phối nội bộ” đó sao? Chẳng đã có khối người không mua được hàng của Nhà nước ở cửa hàng mậu dịch quốc doanh nhưng lại mua được ở chính ngay nhà của nhân viên cửa hàng hoặc “đồng cốt” của nhân viên cửa hàng đó sao? Điều rất đáng suy nghĩ là những hiện tượng đó đang lây lan sang cả những ngành vốn là mô phạm và nhân hậu được xã hội rất tin cậy, kính trọng như ngành y, ngành giáo dục. Bệnh nhân cần thuốc kháng sinh chữa bệnh cấp tính hiểm nghèo ư? Bệnh viện không có. Nhưng nếu đến nhà riêng bác sĩ này, cô được tá nọ thì thế nào cũng có, muốn mua bao nhiêu cũng được, chỉ có điều phải mua với giá đắt mà thôi. Thật là mỉa mai và đau xót!

Chắc có người sẽ hỏi: Thế cấp trên của họ đâu mà để cho họ làm ăn bậy bạ vậy? Xin thưa rằng: nhiều vị cấp trên còn “bận”! Vả lại, dù cấp trên có quan tâm, có nhiều biện pháp và việc làm tích cực, ráo riết, nhưng có khi do chưa thạo chuyên môn, kém năng lực quản lý hoặc quan liêu, cho nên vẫn dễ bị người ta bịp, bịp mà không biết hoặc biết mà không làm gì được. Một số cán bộ ở cấp trên thấy tình hình phức tạp quá thì có thái độ lơ tịt, bỏ qua. Thật ra, trừ một số vị cấp trên đồng tình, thậm chí còn

đứng ra “đạo diễn” cho các trò “xiếc” đó, cũng có nhiều cán bộ cấp trên rất xông xáo, có trình độ và năng lực, nhưng trong “cơ chế” của ngành, với “luật lệ” của đơn vị như hiện tại, các đồng chí đó rất khó làm việc. Nếu anh muốn xuống kiểm tra cơ sở ư? Vâng, xin mời! Cơ sở sẵn sàng đón tiếp và sẽ đón tiếp một cách chu đáo. Nhưng xuống cơ sở anh sẽ được những gì? Trước hết sẽ được nghe một bản báo cáo rất rành rọt, lọt tai, có khi kèm theo cả sự phân tích số liệu đâu ra đấy, rất chi là cụ thể và khoa học. Nghe sướng tai lắm. Rồi anh sẽ được đi xem xét thực tế, tận mắt chứng kiến “thành tích cụ thể và sinh động” đã được bố trí sẵn để “minh họa” cho bản báo cáo đó. Anh sẽ thấy tất cả đều hợp lý, hợp lý đến không thể bắt bẻ vào đâu được. Từ số liệu đến sự kiện, từ sổ sách chứng từ đến hiện trường thực tế, tất cả đều khớp nhau. Anh làm sao mà biết được số liệu ấy là thật hay là ma, hiện trường ấy là thật hay là giả. Anh chưa kịp suy nghĩ, so sánh, đối chiếu thì người ta đã mời anh “lên mâm” đánh chén rồi. Gọi là có chén rượu mừng đón anh, mừng thành tích của ngành ta, không lẽ anh từ chối! Rồi khi anh ra về, người ta sẽ biếu anh chút “quà mọn”, gọi là “cây nhà lá vườn”, “đặc sản” của địa phương, của xí nghiệp. Anh không cầm ư? Thì xin gửi biếu bà chị và các cháu vậy!... Cứ theo cách ấy, người ta bao vây anh tứ phía, người ta bịt mồm bịt mắt anh lại, người ta “xiếc” anh, anh làm sao mà biết hết sự tình ở bên dưới, “thủ trưởng” làm sao kiểm tra hết được việc làm của cán bộ thuộc quyền mình!

Tất nhiên, không phải ở nơi nào cũng thế, ở xí nghiệp, đơn vị nào cũng có cảnh như vậy. Không, chúng ta không vơ đũa cả nắm. Nhưng phải thừa nhận rằng, những hiện tượng “làm xiếc” như vậy đang diễn ra không phải ít. Nó đang gây ra biết bao tai hại cho đời sống kinh tế, xã hội ta, cho thuần phong mỹ tục của nhân dân ta, cho nền đạo đức mới, văn hóa mới của chúng ta.

Nó làm hư hỏng không ít cán bộ, đảng viên ta. Đảng và Nhà nước ta đã nhiều lần phê phán nghiêm khắc những hiện tượng đó. Đông đảo cán bộ, đảng viên và nhân dân thường chê trách những hiện tượng đó. Bởi vì những hiện tượng đó chính là biểu hiện của tư tưởng con buôn, tư tưởng phường hội, chỉ biết đến lợi ích của cá nhân mình, của bộ phận mình, không phù hợp với tư tưởng và thái độ của người làm chủ tập thể, trái với bản chất của chủ nghĩa xã hội. Thử hỏi nếu cơ sở nào, đơn vị nào cũng làm ăn theo kiểu “làm xiếc” gian lận đó, thì Nhà nước làm sao có thể nắm được thực chất của tình hình để có chủ trương, chính sách đúng? Làm sao có thể nắm được sản phẩm, hàng hóa để chủ động được sản xuất, kinh doanh, phân phối, quản lý thị trường, quản lý xã hội?

Chúng ta phải kiên quyết đấu tranh, làm tắt cả những gì có thể làm được để hạn chế và từng bước xóa bỏ những hiện tượng “làm xiếc”, những kiểu làm ăn dối trá trong đời sống kinh tế, xã hội ta.

MỘT SỰ THẬT NHỨC NHỐI*

Trong bài *Những việc cần làm ngay* đăng trên báo *Nhân Dân* ngày 11/8/1987, đồng chí N.V.L. đã nêu hiện tượng có một số cơ quan và cán bộ công tác ở nước ngoài thích sắm và đi xe Tôyôta của Nhật là loại ô tô rất sang trọng và đắt tiền, có trang bị radiô cátxét, máy điều hòa nóng lạnh, gọn nhẹ, hình dáng đẹp: mỗi chiếc phải mua với giá từ 7.500 đến 11.000 đôla, tương đương với toàn bộ số ngoại tệ của một huyện thu được do xuất khẩu lạc trong một năm... Hiện nay, khắp các tỉnh, thành cả nước, trong khi các xe hơi cũ dùng còn tốt hoặc có thể mua của Liên Xô cho rẻ, nhiều cơ quan, thủ trưởng vẫn cho sắm các xe con kiểu mới của Nhật, thậm chí cả Pôgiô 505 để đi lại cho oai, cho sang... Bài báo đã gọi “đây là một sự thật nhức nhối”!

Cuộc sống hiện nay đang có không biết bao nhiêu những hiện tượng nhức nhối kiểu như vậy.

Có những người cậy mình buôn bán, lắm của nhiều tiền, hợm hĩnh, thích phô trương, sĩ diện, ăn tiêu theo lối “ném tiền qua cửa sổ”. Người ta cưới vợ cho con tiêu tốn hàng trăm nghìn đồng, làm ma báo hiếu cho cha mẹ ăn uống linh đình mấy ngày ngốn hết hàng mấy tạ thịt, gạo. Có gia đình trong 3 ngày Tết đốt hơn 100 bánh pháo.

Có những người ỷ thế có nguồn cứu trợ từ nước ngoài hay có khoản hoa hồng “trời cho” nào đó, ăn chơi đập phá xả láng,

* Bài đăng trên Tạp chí *Cộng sản*, số 10/1987; bút danh Trọng Nghĩa.

lai rai nhậu nhẹt tối ngày. Qua những tiệm rượu, tiệm cà phê, có thể thấy tập nập những người có máu “anh chị”, “chịu chơi”; họ xài toàn những thứ thiết sang, thiết quý. Bia phải bia hộp, rượu phải rượu tây, thuốc lá phải ga lăng hay ba số. Món ăn giò chả đối với họ chẳng lý gì, xoàng họ cũng phải dùng những thứ “đặc sản” khó kiếm. Một bữa ăn của một người tốn đến hàng mấy nghìn đồng...

Sống sang, ăn sang, tiêu sang, chơi sang đang thành cái mốt của không ít người. Kể lể tiền đã vậy, người ít tiền cũng cố đua đòi, tập tọng “học làm sang”. Người ta ganh đua nhau, chỉ sợ mình mang tiếng là hèn kém, là “không chịu chơi”, là “tầm”!

Cái bệnh sĩ diện, thích chơi sang lây lan vào cả một số cơ quan nhà nước, một số đơn vị kinh tế. Không ít nơi chạy vạy cố xây cho được những khách sạn sang trọng, những nhà văn hóa kiểu cách, những cửa hàng diêm dúa, lộng lẫy... tốn rất nhiều tiền, nhưng dường như chỉ để phô trương, “diều võ dương oai”, hiệu quả sử dụng rất kém. Trong khi Nhà nước còn thiếu ngoại tệ để mua vật tư, nguyên liệu, phân bón, thuốc trừ sâu... Những thứ thiết yếu phục vụ sản xuất thì có cơ quan vẫn cứ dùng ngoại tệ, kể cả ngoại tệ mạnh, để mua sắm những thứ hàng tiêu dùng cao cấp chưa thật cần thiết hoặc những hàng xa xỉ, không phù hợp với điều kiện và túi tiền của mình. Đã có dạo rộ lên phong trào đi mua xe cúp, sắm radiô cátxét, tivi màu, quạt hiện đại... Thậm chí có nơi dùng cả ngoại tệ để thuê nước ngoài... in lịch! Năm 1985, Liên hiệp công ty xuất khẩu Hà Nội (UNIMEX) đã nhập tới 4.612 chiếc xe Honda (nhiều hơn mức cho phép là 412 chiếc) và 4.472 tivi màu (nhiều hơn mức cho phép là 472 chiếc). Ba huyện Từ Liêm, Đông Anh và Phúc Thọ (Hà Nội) đã dùng trên 27 nghìn đôla để mua 64 xe cúp phân phối cho cán bộ. Từ Liêm, Đông Anh đã sử dụng từ 70 đến 95% số ngoại tệ được thưởng để mua xe máy cho cán bộ chủ chốt.

Phúc Thọ bán cả 100 tấn thóc thuộc quỹ dự trữ lương thực của huyện để trích tiền tạm ứng cho cán bộ chủ chốt mua xe máy.

Hiện tượng dùng tiền của của công để quà cáp biếu xén cho nhau, liên hoan chè chén, chiêu đãi, thù tiếp lẫn nhau, xảy ra khá phổ biến. Có những ông giám đốc, những vị bộ trưởng, thứ trưởng quanh năm mùa nào thức đấy, được các cấp dưới biếu quà, gửi tặng phẩm một cách trọng thị. Thôi thì ngày Tết, ngày lễ, ngày kỷ niệm thành lập xí nghiệp, thành lập ngành, mừng hoàn thành một ngôi nhà mới dựng, một công trình mới xây... cứ mỗi dịp lại một món quà có giá. Bộ Chỉ huy Quân sự Hải Phòng do Nguyễn Trường Xuân chủ mưu, trong vòng hai năm đã dùng hơn 4.226.000 đồng tiền mặt, 4 radiô cát-xét và nhiều loại hàng quý khác để làm “quà biếu” (mà thực chất là hối lộ) cho các cá nhân và cơ quan cần biếu. Riêng trong nội bộ, họ dùng cả xe cúp, tivi màu... làm “phần thưởng”, “tặng phẩm” (mà thực chất là chia nhau). Trạm kinh doanh thương nghiệp huyện Đại Lộc (Quảng Nam - Đà Nẵng) do một phần tử kém phẩm chất phụ trách, đã bất chấp các nguyên tắc quản lý kinh tế, dùng nhiều thứ hàng quý làm quà tặng cho các cán bộ lãnh đạo, làm thiệt hại của Nhà nước hơn 3 triệu đồng. Hạt kiểm lâm huyện chỉ có một số ít cán bộ, nhân viên, trong vòng một năm rưỡi cũng chi hết 650 nghìn đồng cho việc tiếp khách và chè chén. Xí nghiệp liên doanh nuôi trồng và khai thác chế biến hải sản xuất khẩu Vũng Tàu - Hà Nội trong hai tháng 6 và 7/1987 đã chi hết 456.123 đồng cho khoản quà biếu và tiếp khách. Nạn ăn uống chè chén khá lu bù. Báo *Nhân Dân* ngày 18/8/1987 cho biết, chỉ tính riêng 6 khách sạn ở Hà Nội (Giảng Võ, Ga, Đông Lợi, Phùng Hưng, Trần Quý Cáp, Long Biên) trong 6 tháng đầu năm 1987 đã có 166 bữa tiệc hội nghị, chi ăn hết 13 triệu đồng, bình quân gần 80 nghìn đồng một bữa, gần 1.000 đồng một suất ăn (tức là mỗi suất ăn tiêu tốn một khoản tiền tương đương

với mấy tháng lương của một kỹ sư vừa hết thời gian thực tập). Nghe nói đó mới chỉ là những “bữa cơm hội nghị” loại bình thường hoặc loại xoàng. Ở nhiều nơi khác, khách sạn khác trong Nam còn có những bữa tiệc sang hơn, thịnh soạn hơn: có những bữa chiêu đãi, khách vừa được ăn nhậu thỏa thích, vừa được nghe nữ ca sĩ hát rất “mùi”... Thậm chí có ông giám đốc ngân hàng ra Hà Nội họp, nghỉ tại khách sạn Thăng Long cũng tổ chức chiêu đãi, có “ca sĩ” mà ông luôn mang theo. Nếu ai bớt thời gian thử tính xem một năm các địa phương, các đơn vị có bao nhiêu cuộc hội nghị, bao nhiêu buổi liên hoan, bao nhiêu lần tiếp khách (khách đến, khách đi, khách cấp trên, khách bạn hàng, khách kiểm tra, thanh tra, khách tham quan trao đổi kinh nghiệm, khách ban thi đua, khách nhà báo, khách trong nước và cả khách nước ngoài...), tổng cộng cả nước có bao nhiêu khách sạn phục vụ những cuộc tiệc tùng như thế, chắc sẽ không khỏi kinh ngạc, giật mình bởi những con số chi phí quá to, quá nhức nhối.

Điều đáng nói là có những cán bộ cấp cao cũng phạm vào xa hoa, lãng phí. Có những vị ăn ở, đi lại quá cầu kỳ, kiểu cách và tốn kém. Ở thì rộng quá xa tiêu chuẩn với nhiều căn hộ, ở nhiều địa điểm khác nhau. Tiệc nghi trang bị, mua sắm toàn những thứ sang trọng, đắt tiền. Có vị xây xong nhà cho mình lại xây luôn nhà cho con; xây thêm một công trình phụ hoặc “sửa chữa vật” cũng tốn đến hàng chục vạn đồng. Hôm nay quét vôi màu này, ngày mai không ưng lại cho quét thay màu khác. Nhiều người tiêu xài quá đáng. Điện nhà nước họ cứ việc dùng, một tháng hết 4.000 - 5.000 số cũng không cần để ý. Rồi còn con cái, anh em thân thích. Con cái họ mặc toàn đồ sang, dùng toàn thứ quý, ăn uống đủ thứ của ngon vật lạ, còn hơn cả cuộc sống đài các của những cô chiêu, cậu ấm ngày xưa. Của cải ấy, tiền bạc ấy ở đâu ra? Chắc chắn không phải hoàn toàn do lao động chân chính của họ

mang lại. Nhưng dù từ nguồn nào thì tất cả những của cải, tiền bạc ấy, xét cho cùng đều là mồ hôi, là nước mắt, thậm chí cả máu xương của đồng bào, chiến sĩ ta. Ai cho họ cái quyền được mặc sức tiêu xài phóng túng như vậy? Phải chăng họ cậy mình có quyền thế, có công lao, tự cho phép mình được vung phí của công, không nghĩ gì đến mồ hôi nước mắt của nhân dân, quên mất cả thanh liêm đạo đức?

Cái tệ sử dụng lãng phí xe con cũng đang khá nghiêm trọng. Theo báo *Nhân Dân* ngày 04/9/1987, hiện nay cả nước có hơn 50 nghìn xe con các loại, chiếm hơn 25% tổng số xe hiện có. Trên địa bàn Hà Nội có gần 4.500 chiếc, Thành phố Hồ Chí Minh gần 6.650 chiếc. Có nhiều trường hợp dùng xe không đúng quy định. Có những thứ trưởng giữ một xe như của riêng, một nhà tập thể có 2 thứ trưởng của cùng một cơ quan nhưng hằng ngày cứ phải có đủ 2 xe đưa đón riêng mỗi vị. Một số đồng chí không có tiêu chuẩn cũng cứ dùng xe con của công đi làm. Nhiều xe công được dùng vào việc riêng. Tổ chức một đám cưới cho con cũng phải có xe Vonga đưa đón dâu rể... Do việc dùng xe con bừa bãi như vậy cho nên rất tốn xăng dầu. Tính ra, số xăng dầu mà xe con dùng quá mức quy định đã làm lãng phí từ 50 đến 70 nghìn tấn trong một năm.

Thử hỏi nếu cứ tiêu xài theo kiểu như thế thì tình hình rồi sẽ đi đến đâu? Tục ngữ ta có câu: “Miệng ăn núi lở”, “mưa dầm lâu cũng lụt” mà “đã lụt thì lụt cả làng”. Một nền kinh tế dù có vững vàng bao nhiêu, sản xuất đã phát triển như thế nào, nhưng nếu không tiết kiệm, cứ tiêu dùng hoang phí thì chẳng khác nào gió vào nhà trống, rớt cuộc của cải “vào lỗ hà ra lỗ hồng”, làm bao nhiêu tay không vãn hoàn tay không. Không phải ngẫu nhiên mà các nước có nền kinh tế phát triển, đời sống nhân dân rất cao, người ta vẫn rất đề cao vấn đề tiết kiệm. Tiết kiệm đối với họ bao giờ cũng là quốc sách. Hướng chỉ đối với

nước ta, một đất nước phải chịu hậu quả nặng nề của mấy cuộc chiến tranh tàn phá ác liệt, hiện đang cần phải xây dựng nhiều thứ, trước mắt có thể lãng quên vấn đề tiết kiệm, chi tiêu một cách xả láng? Những người tự bỏ tiền túi của mình ra để tiêu xài lãng phí trong lúc đất nước còn nghèo và có nhiều khó khăn đã là thật nhẫn tâm, rất đáng phê phán. Những người lấy tiền của Nhà nước, của tập thể để chi dùng quá mức cho cuộc sống riêng của mình càng cần phải bị nghiêm khắc phê phán và tùy trường hợp phải bị xử lý thích đáng.

Chúng ta không phản đối việc ăn ngon, mặc đẹp, ở rộng, đầy đủ tiện nghi, đi lại thuận tiện, dễ dàng; không bác bỏ cuộc sống sang trọng, đàn ông do thu nhập chính đáng bằng lao động của mỗi người đem lại; không đố kỵ với những người có điều kiện sống khá giả. Trái lại, sống sung sướng, hạnh phúc trong công bằng là mục đích của chủ nghĩa xã hội; chúng ta phấn đấu hy sinh là cốt làm cho cuộc sống của mỗi người, mỗi gia đình ngày càng được sung sướng hơn, hạnh phúc hơn. Nhưng chúng ta không thể đồng tình với những lối sống quá cầu kỳ, hợm hĩnh, quá cách biệt, xa lạ với đời sống chung của mọi người lao động, không phù hợp với hoàn cảnh hiện tại của đất nước. Đồng thời, chúng ta kiên quyết lên án những hành vi lợi dụng chức quyền tham ô, ăn cắp của công, làm lãng phí nghiêm trọng tài sản của Nhà nước và của tập thể để có cuộc sống xa hoa, phê phỡn. Mọi sự tiêu dùng lãng phí, xa xỉ không hề làm tăng thêm danh giá cho cơ quan hay cá nhân người nào. Trái lại, nó gây ra không biết bao nhiêu tổn kém, ảnh hưởng đến nền kinh tế - tài chính của nước ta, tạo ra một lối sống không lành mạnh trong xã hội ta, làm hư hỏng nhiều cán bộ, đảng viên và góp phần tạo ra sự cách biệt giữa cán bộ và quần chúng, làm giảm sút lòng tin của quần chúng đối với Đảng.

CÁI LÀM NÊN UY TÍN ĐẢNG VIÊN*

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tặng quà cho bà Dương Thị Luận, thôn An Vĩnh, xã Tịnh Kỳ, thành phố Quảng Ngãi, tỉnh Quảng Ngãi, tháng 01/2012

Ảnh: Trà Giang

Đã một thời gian dài, người cộng sản chiếm được uy tín tuyệt đối trong nhân dân. Dưới mắt của nhiều người, người cộng sản là một mẫu mực tuyệt vời, một con người rất đẹp, đáng yêu, đáng phục. Người cộng sản gần như đồng nghĩa với chủ nghĩa anh hùng, với sự kiên cường bất khuất, hết lòng hết sức chiến đấu hy sinh vì độc lập, tự do, vì chủ nghĩa xã hội, vì lợi ích và hạnh phúc của nhân dân. Đã có biết bao cuốn sách,

* Bài đăng trên Tạp chí *Cộng sản*, số tháng 02/1990.

biết bao bài thơ ca ngợi hết lời phẩm chất và khí phách của người cộng sản. Nhiều người đã khao khát ước mơ:

Nếu là hoa hỹ là hoa hướng dương

Nếu là chim hỹ là chim câu trắng

Nếu là đá hỹ là đá kim cương

Nếu là người hỹ là người cộng sản!

Phương châm sống và hành động của mọi người, nhất là của thanh niên, là: “Sống, chiến đấu, lao động và học tập theo gương những người cộng sản!”...

Thế mà những năm gần đây, hình ảnh người cộng sản dường như không còn sức hấp dẫn, dường như đã bị phai mờ. Đối với lớp người lớn tuổi đã từng chiến đấu hy sinh hoặc đã từng sống những tháng năm khắc nghiệt của cuộc đấu tranh quyết liệt, hình ảnh người cộng sản dường như chỉ còn là một vầng hào quang, một ký ức hoặc một giấc mơ đẹp. Đối với những thanh thiếu niên mới lớn, hình ảnh người cộng sản dường như quá xa xôi, lạ lẫm. Người ta truyền nhau câu cửa miệng: “đảng viên nhan nhản, cộng sản hiếm hoi”. Có những cuốn sách, những vở kịch, những bộ phim còn miêu tả người cộng sản như những con người ngờ nghệch, dốt nát, không có tình người, thậm chí cũng nhỏ nhen, ích kỷ, độc ác, vong ân bội nghĩa, táng tận lương tâm, đều cang... nghĩa là rất đáng khinh, đáng ghét. Và người ta lấy việc miêu tả như thế làm trò mua vui, đả kích, giễu cợt người cộng sản cốt để gây cười. Rất nhiều đảng viên và những người cách mạng chân chính không khỏi đau xót, nhức nhối.

Vì sao như vậy? Vì sao chỉ một thời gian ngắn mà uy tín của người cộng sản giảm sút nhanh như vậy? Ở đây có nhiều nguyên nhân. Có thể có nguyên nhân ở sự “đổi mới”, đổi mới tư duy,

đổi mới cách nghĩ; trước đây chỉ ca ngợi một chiều, lý tưởng hóa một cách giản đơn, thô thiển người cộng sản, bây giờ cần có sự nhận thức lại, thấy thêm cả mặt “đời thường” của người cộng sản. Có thể có nguyên nhân ở bước phát triển mới của xã hội, trình độ của quần chúng ngày càng được nâng lên, đòi hỏi của họ đối với Đảng và đảng viên ngày càng cao. Có thể có nguyên nhân ở sự nhìn nhận lệch lạc, cực đoan của một số ít người muốn “hạ bệ thần tượng” người cộng sản. Cũng có nguyên nhân ở sự xuyên tạc, phá hoại của kẻ thù, chúng tìm mọi cách bôi nhọ người cộng sản để hạ thấp uy tín của Đảng Cộng sản... Nhưng có lẽ nguyên nhân sâu xa nhất, cơ bản nhất, chính là ở bản thân đội ngũ đảng viên. Trước bước phát triển mới của cách mạng, bên cạnh số đông đảng viên vững vàng, không bị đồng tiền và danh vọng cám dỗ làm hoen ố phẩm chất, có một bộ phận đảng viên đã không giữ được vai trò tiên phong, gương mẫu của mình, tự thủ tiêu vai trò của mình, thậm chí có một số người thoái hóa, hư hỏng, không còn xứng đáng với tư cách và danh hiệu đảng viên. Có những người mang danh cộng sản hoặc nhân danh cộng sản, lợi dụng uy tín của Đảng, lợi dụng lòng tin của nhân dân đối với Đảng để làm những điều xấu xa, trái với đạo lý, làm hại uy tín của Đảng. Có người vốn dĩ là đảng viên cộng sản đã từng xông pha trong lửa đạn, sống chết với dân, được dân nuôi, dân che chở, nhưng nay trở thành người có chức, có quyền, bị đồng tiền, danh lợi cám dỗ, họ sớm quên đi những năm tháng đồng cam cộng khổ với dân để rồi sống xa dân, vô trách nhiệm với dân, tự biến mình thành “quan cách mạng”, lộng quyền, tham nhũng, sống phê phỡn, đè đầu cưỡi cổ dân... Chính những người này đã làm hại thanh danh, uy tín của Đảng, làm giảm lòng tin của quần chúng đối với Đảng.

Hiện nay, Đảng ta đang lãnh đạo nhân dân tiến hành công cuộc đổi mới toàn diện đất nước ta. Công cuộc đổi mới đòi hỏi Đảng phải tự đổi mới mình, nâng cao uy tín, năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của mình, củng cố lòng tin của nhân dân đối với Đảng. Muốn thế, Đảng phải ra sức củng cố đội ngũ của Đảng, nâng cao vai trò, trách nhiệm và uy tín đảng viên.

Trước kia, người đảng viên cộng sản sống và hành động theo đạo lý “giàu sang không thể quyến rũ, nghèo khó không thể chuyển lay, uy vũ không thể khuất phục”. Họ sẵn sàng từ bỏ cuộc sống gia đình êm ấm, hy sinh hạnh phúc riêng tư của mình, dấn thân vào con đường cách mạng đầy chông gai, thậm chí sẵn sàng lên máy chém, ra trường bắn, vui vẻ chết vì sự nghiệp cứu nước, cứu dân. Và vì thế họ có uy tín lớn. Có thể nói đó là mẫu hình người cộng sản của giai đoạn trước. Còn trong giai đoạn hiện nay, mẫu hình người cộng sản thế nào? Cái gì thể hiện vai trò tiên phong của người cộng sản, cái gì tạo nên uy tín đảng viên? Lâu nay Đảng ta vẫn thường chỉ rõ, đảng viên phải là người tiêu biểu cho những phẩm chất cách mạng tốt đẹp nhất của giai cấp công nhân, là mẫu mực của con người mới xã hội chủ nghĩa. Đảng viên là người chiến sĩ tiên phong, có nghị lực cách mạng và tinh thần trách nhiệm cao nhất, phấn đấu thực hiện có hiệu quả đường lối, chính sách của Đảng, đóng góp tích cực nhất cho sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc. Điều lệ Đảng và nhiều nghị quyết của Đảng đã chỉ ra những nhiệm vụ, những đòi hỏi đối với người đảng viên. Nhưng vấn đề đặt ra là trong công cuộc đổi mới hiện nay, những yêu cầu đó cần được cụ thể hóa như thế nào? Làm thế nào để phát huy được vai trò tiên phong, gương mẫu của đảng viên, củng cố được uy tín của Đảng?

Trong điều kiện đổi mới hiện nay, cái quan trọng nhất thể hiện được vai trò tiên phong, gương mẫu của đảng viên, làm nên uy tín đảng viên, là những vấn đề sau:

Một là, đảng viên phải có thái độ đúng đắn, tích cực đối với công cuộc đổi mới, đi đầu thực hiện đổi mới, kiên định lập trường cách mạng của giai cấp công nhân, trung thành với lý tưởng cộng sản, đấu tranh bảo vệ chủ nghĩa xã hội và chủ nghĩa cộng sản, vững vàng, không dao động trước bất kỳ khó khăn, thử thách nào.

Đổi mới là một yêu cầu khách quan, là đòi hỏi nghiêm ngặt của thực tiễn xây dựng chủ nghĩa xã hội ở nước ta nhằm nhận thức đúng hơn về chủ nghĩa xã hội, khắc phục những mặt trì trệ, đẩy nhanh quá trình xây dựng chủ nghĩa xã hội một cách hợp quy luật, đạt hiệu quả cao, củng cố và tăng cường chủ nghĩa xã hội. Đại hội VI và các hội nghị Trung ương Đảng đã chỉ rõ nội dung đổi mới toàn diện các lĩnh vực của đất nước. Trách nhiệm và nghĩa vụ của đảng viên là nhất trí với đường lối, chủ trương của Đảng, bằng mọi cách phấn đấu thực hiện thắng lợi các nghị quyết của Đảng, đưa sự nghiệp đổi mới của nước ta đi đến thắng lợi. Cả lý luận và thực tiễn xưa nay đều chứng minh rằng, đảng cách mạng chân chính phải bao gồm những người đồng tâm nhất trí, đoàn kết thống nhất, không thể có tình trạng đảng viên của Đảng lại không tán thành đường lối, quan điểm của Đảng, không thực hiện nghị quyết của Đảng. Có thể nói, lúc này, thái độ và tinh thần đối với chủ trương đổi mới là thước đo phẩm chất, năng lực, vai trò tiên phong, gương mẫu của mỗi đảng viên.

Tuy nhiên, đổi mới là một quá trình, là một cuộc vận động cách mạng có rất nhiều phức tạp và khó khăn, đòi hỏi phải có

định hướng đúng và có bước đi vững chắc, không thể nóng vội, giản đơn, cực đoan. Thực tế ở nước ta cũng như ở nhiều nước khác trên thế giới cho thấy, đổi mới không thể tiến hành một cách chủ quan, bất chấp quy luật, bất chấp những nguyên tắc đã được thử thách. Trong đổi mới có thể xảy ra những xáo trộn, mất ổn định, thậm chí rối loạn ở bộ phận này hay bộ phận khác nhưng trên toàn cục, ở những nét cơ bản thì phải ổn định. Trong đổi mới không tránh khỏi những vấp vấp, sai lầm. Chủ nghĩa đế quốc và bọn phản động các loại đang khai thác những vấp vấp, sai lầm và lợi dụng những khó khăn khác của chủ nghĩa xã hội để chống phá chủ nghĩa xã hội. Thái độ đúng đắn của người cộng sản là phải bình tĩnh, tỉnh táo, không hốt hoảng bi quan, không hoang mang dao động. Người cộng sản hơn quần chúng bình thường chính là ở chỗ, vào những lúc khó khăn thử thách, họ luôn luôn vững vàng, kiên định lập trường cách mạng, giữ vững nguyên tắc của chủ nghĩa xã hội. Lúc này, hơn ai hết, người cộng sản phải kiên quyết đấu tranh bảo vệ chủ nghĩa xã hội, bảo vệ lý tưởng và sự nghiệp của Đảng, bảo vệ lợi ích của nhân dân, giữ gìn tính khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin, ủng hộ những nhân tố mới đúng đắn, phê phán và đấu tranh với những biểu hiện mơ hồ, cực đoan, thiếu cảnh giác với những âm mưu và thủ đoạn phá hoại của kẻ thù. Chính lúc này là lúc thử thách sự kiên định, bản lĩnh, lòng trung thành của mỗi đảng viên, kiểm nghiệm những nhận thức quan điểm, ý thức tư tưởng của mỗi người cộng sản: đổi mới hay bảo thủ, vững vàng hay dao động, nhiệt thành xây dựng hay cơ hội chủ nghĩa... Các tổ chức đảng có thể qua đây xem xét, sàng lọc, xóc lại đội ngũ của mình. Mác và Ăngghen ngay từ năm 1874 đã xác định rằng, chỉ có những người chứng minh bằng cả

cuộc đời mình sự trung thành với lý tưởng cộng sản, tích cực đấu tranh để thực hiện lý tưởng đó, nghiêm túc phục tùng kỷ luật thống nhất của Đảng, mới có thể là đảng viên. Lênin cũng khẳng định: “Chỉ có đảng cộng sản nếu nó thực sự là đội tiên phong của giai cấp cách mạng,..., nếu nó gồm tất cả những chiến sĩ cộng sản người hoàn toàn có ý thức và trung thành, có học vấn, được giáo dục và được tôi luyện bằng kinh nghiệm đấu tranh cách mạng bền bỉ”¹.

Hai là, đảng viên phải có kiến thức, có năng lực thực hiện công cuộc đổi mới.

Chúng ta vẫn thường nói, đảng cộng sản là đội tiên phong lãnh đạo, là trí tuệ, là danh dự và lương tâm của thời đại; mỗi đảng viên là một chiến sĩ tiên phong, gương mẫu. Muốn lãnh đạo cách mạng thành công, bên cạnh phẩm chất chính trị, lòng trung thành, nhiệt tình cách mạng, Đảng phải có tri thức, nắm vững quy luật, biết vận dụng quy luật và có năng lực tổ chức thực tiễn. Đổi mới là một cuộc vận động cách mạng toàn diện và sâu sắc, diễn ra trên tất cả các lĩnh vực của đời sống xã hội, từ cơ cấu kinh tế đến cơ chế quản lý, từ chế độ kinh tế đến hệ thống chính trị... Đó là một quá trình khó khăn vừa làm vừa rút kinh nghiệm, chưa có mô hình định sẵn. Đổi mới đụng chạm đến rất nhiều vấn đề, phá vỡ nhiều cái cũ, trong khi có những cái cũ đã tồn tại quá lâu, ăn sâu vào nếp nghĩ, cách làm, đã thành thói quen, thành cơ chế, chính sách rất khó sửa. Mặt khác, thế giới cũng đang chuyển mạnh trên con đường cải tổ và đổi mới; nhiều cái cũ bị đảo lộn, nhiều vấn đề phức tạp mới nảy sinh; trên một số vấn đề phải trái, đúng sai dường như rất khó phân biệt, rất khó kết luận và xử lý. Thời đại chúng ta lại là thời đại cách mạng khoa học - kỹ thuật phát triển

1. V.I. Lênin: *Toàn tập*, Sđd, t.41, tr.227 (B.T).

như vũ bão, thời đại tin học đạt nhiều thành tựu kỳ diệu, hằng ngày lượng thông tin ào ạt dồn đến rất nhanh và rất nhiều đòi hỏi phải có trình độ thu nhận, phân tích và xử lý đúng đắn...

Rõ ràng trong tình hình đó, nếu cán bộ, đảng viên không có kiến thức, không có trình độ nhất định về các mặt văn hóa, khoa học - kỹ thuật, quản lý kinh tế, pháp luật... thì không thể có đủ năng lực để thực hiện tốt nhiệm vụ được giao, thậm chí còn phạm những sai lầm không thể tha thứ. Vừa qua, không ít trường hợp đảng viên không phát huy được tác dụng, rơi vào tình trạng “trung bình”, mất uy tín trước quần chúng, là do thiếu hiểu biết, thiếu kiến thức. Đã qua rồi cái thời hễ cứ là đảng viên, là cán bộ thì dường như có thể làm được mọi việc. Ngày nay, mỗi người cộng sản chỉ có thể khẳng định vai trò lãnh đạo và uy tín của mình trong quần chúng bằng sự kiên định, trí thông minh, sự hiểu biết và khả năng hoàn thành nhiệm vụ.

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng trao Bằng khen cho đảng viên trả xuất sắc tiêu biểu Thành phố Hà Nội năm 2012, ngày 22/4/2012

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Lênin đã dặn đi dặn lại những người cộng sản Nga rằng, nếu chỉ có nhiệt tình và lòng dũng cảm không thôi thì không thể chiến thắng được chủ nghĩa tư bản, xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội, mặc dù nhiệt tình cách mạng và lòng dũng cảm là yếu tố cực kỳ quan trọng. Để chiến thắng chủ nghĩa tư bản, xây dựng thành công chủ nghĩa xã hội, những người cộng sản còn phải có kiến thức, có trình độ văn hóa cao, có trí thông minh và năng lực làm việc. Muốn thế phải không ngừng học tập, học tập một cách kiên trì và nghiêm túc, đừng bằng lòng với những kinh nghiệm của mình, kiêu ngạo cộng sản cũng là một tội ác. Lênin nhấn mạnh rằng, những người cộng sản, dù đó là những người cộng sản đã từng làm cuộc cách mạng vĩ đại chưa từng thấy trên thế giới, vẫn cần phải học tập, học tập ngay một người bán hàng tầm thường. Và Người sẵn sàng đổi một tá những người cộng sản kém hiểu biết để lấy một chuyên gia thành thạo công việc, dù đó là chuyên gia tư sản.

Ba là, đảng viên phải nỗ lực phấn đấu làm hết sức mình, bằng lao động sáng tạo và có chất lượng cao của mình, góp phần xóa bỏ nghèo nàn lạc hậu, làm giàu cho đất nước, cho nhân dân, trong đó có bản thân.

Công cuộc xây dựng đất nước đang đòi hỏi mỗi đảng viên phải là một người lao động giỏi, lãnh đạo và quản lý giỏi trên lĩnh vực công tác được giao. Nếu trước đây, trong cách mạng dân tộc dân chủ, đảng viên nêu gương trong cuộc đấu tranh giữa cái sống và cái chết, phấn đấu hy sinh để giải phóng đất nước, giành chính quyền, thì ngày nay, đảng viên phải nêu gương chấp hành các chính sách và pháp luật của Nhà nước, lao động giỏi, học tập giỏi, công tác giỏi, biết lãnh đạo quần chúng phát triển sản xuất kinh doanh, giải quyết tốt mối quan hệ giữa lợi ích cá nhân và lợi ích chung, đặt lợi ích chung lên trên lợi ích cá nhân, cống hiến

hết sức mình cho sự nghiệp xây dựng chủ nghĩa xã hội và bảo vệ Tổ quốc.

Có đồng chí cho rằng, trong điều kiện hiện nay mà nói như vậy là không thực tế, là đạo lý, hô hào suông, trong cuộc sống bây giờ có mấy ai làm như vậy. Có đồng chí nhấn mạnh một chiều lợi ích kinh tế, quyền lợi đảng viên mà không thấy đầy đủ trách nhiệm và nghĩa vụ đảng viên. Vậy thì xin hỏi: ranh giới giữa đảng viên và người ngoài Đảng là ở đâu? Vai trò tiên phong, gương mẫu của đảng viên là ở chỗ nào? Phải chăng trong điều kiện hòa bình xây dựng, phát triển sản xuất hàng hóa, làm kinh tế, đảng viên không cần hy sinh, đảng viên cũng chạy theo lợi nhuận, làm giàu bằng mọi cách như một tư nhân thông thường? Vừa qua, chính vì chạy theo lợi ích cá nhân, vun vén cho cá nhân, thậm chí xoay xở chiếm công vi tư, đặc quyền đặc lợi, sống giàu sang trên sự nghèo khổ của người khác, nhấn tâm trước những đau khổ của người khác, mà nhiều đảng viên đã mất hết uy tín trước quần chúng nhân dân. Thực tế đó chứng tỏ rằng cái làm nên uy tín đảng viên còn là sự gương mẫu, tinh thần hy sinh, tinh thần “lo trước thiên hạ, vui sau thiên hạ”. Không có cái đó, đảng viên không thể có uy tín nào hết.

Có đồng chí cho rằng, để lãnh đạo được kinh tế, đảng viên phải có óc kinh doanh, phải biết buôn bán, biết làm giàu, hơn nữa còn phải gương mẫu làm giàu. Điều đó đúng, hoàn toàn đúng. Đảng ta khuyến khích đảng viên biết làm giàu, nhưng đó phải là sự làm giàu chính đáng, bằng sức lao động của mình, không tham ô biển thủ, bóc lột người khác, không xà xẻo, chฉam mút của công. Những người lợi dụng chức quyền để kiếm chác, tham nhũng, bóc lột thì dù mang danh đảng viên, thực chất họ không còn là đảng viên. Họ còn ở trong Đảng chẳng qua là vì tổ chức đảng nơi họ sinh hoạt đã kém đấu tranh, xuê xoa, nể nang hoặc

vì sự vô nguyên tắc nào đó. Và chừng nào còn như vậy thì sự trong sạch và uy tín của Đảng không tránh khỏi bị phá hoại.

Bốn là, đảng viên phải có quan hệ tốt với quần chúng.

Đảng ta đã xác định chế độ chính trị của nước ta là chế độ làm chủ của nhân dân lao động dưới sự lãnh đạo của Đảng; sức mạnh vô địch của Đảng là ở mối liên hệ chặt chẽ với quần chúng nhân dân. Đảng chủ trương phát huy mạnh dân chủ, coi dân chủ vừa là mục tiêu vừa là động lực của công cuộc đổi mới. Mỗi đảng viên, trước hết đảng viên là cán bộ lãnh đạo, có chức có quyền, phải tôn trọng và phát huy quyền làm chủ của dân, chăm lo đời sống hằng ngày của quần chúng, tìm hiểu nguyện vọng và lắng nghe ý kiến quần chúng, ủng hộ, học tập những kinh nghiệm sáng tạo của quần chúng, giúp đỡ quần chúng khi gặp khó khăn, kiên quyết đấu tranh chống bệnh quan liêu, mệnh lệnh, gia trưởng, độc đoán, đặc quyền đặc lợi, trù dập, ức hiếp quần chúng và mọi hành vi vi phạm quyền dân chủ của nhân dân. Đây là một vấn đề hết sức quan trọng, một yêu cầu rất cần thiết đối với người đảng viên trong điều kiện Đảng lãnh đạo chính quyền. Nó quyết định sự tín nhiệm của nhân dân đối với đảng viên, cũng có nghĩa quyết định uy tín của Đảng trong quần chúng. Không phải ngẫu nhiên khi còn sống, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn luôn quan tâm đến vấn đề này, nói nhiều về vấn đề này. Người thường nhắc nhở cán bộ, đảng viên phải thường xuyên rèn luyện đạo đức cách mạng, trau dồi quan điểm và thái độ đúng đắn đối với quần chúng, coi việc tôn trọng quần chúng, học hỏi quần chúng, có quan hệ mật thiết với quần chúng là một vấn đề thuộc về phẩm chất, tư cách, đạo đức của đảng viên.

Đương nhiên, trong quá trình phát huy dân chủ, phải chống thái độ theo đuôi quần chúng, mị dân, dân chủ hình thức,

dân chủ cực đoan. Dân chủ phải đi đôi với kỷ luật và pháp luật. Dân chủ không có nghĩa là tự do vô tổ chức, vô chính phủ.

Năm là, đảng viên phải có ý thức tổ chức kỷ luật, giữ gìn sự đoàn kết thống nhất của Đảng trên cơ sở thực hiện đúng nguyên tắc tập trung dân chủ trong Đảng.

Sức mạnh của Đảng là ở tính thống nhất: thống nhất ý chí, thống nhất quan điểm, thống nhất hành động. Nguyên tắc bảo đảm sự thống nhất của Đảng là nguyên tắc tập trung dân chủ. Vì vậy, mọi cán bộ, đảng viên, bất cứ ở cương vị nào đều phải tôn trọng và chấp hành đúng nguyên tắc tập trung dân chủ.

Đảng viên có trách nhiệm tích cực tham gia thảo luận các vấn đề thuộc về đường lối, chủ trương của Đảng, có quyền chất vấn, tranh luận một cách thẳng thắn, đồng thời chú ý lắng nghe và tôn trọng ý kiến của người khác. Khi đã thành quyết định của tập thể thì phải nghiêm túc chấp hành. Nếu còn có ý kiến khác thì được bảo lưu hoặc trình bày, báo cáo lại theo đúng nguyên tắc tổ chức, đảng viên không được tự ý làm trái hoặc trì hoãn không thi hành nghị quyết của tập thể hoặc của cấp trên; không được phát ngôn bừa bãi hoặc truyền đạt những ý kiến, quan điểm riêng của mình ngoài các hội nghị của Đảng.

Xung quanh vấn đề này lâu nay vẫn tồn tại một ý kiến cho rằng, nếu trong trường hợp nghị quyết của tập thể hoặc của cấp trên sai thì xử trí ra sao? Trường hợp nghị quyết sai có thể có, và thực tế đã có, nhưng không phải là phổ biến và thường xuyên. Ai cũng biết, mỗi quyết định, mỗi nghị quyết của Đảng thường được nghiên cứu, chuẩn bị khá công phu. Đó là kết quả của trí tuệ tập thể, là kết tinh những nhận thức đúng đắn của tập thể, ít nhất cũng đến một thời điểm nào đó và trong đó có sự đóng góp của đông đảo đảng viên. Trường hợp một đảng viên thấy nghị quyết là sai hoặc có điểm sai, thì thái độ đúng đắn nhất là

kịp thời và thẳng thắn trình bày ý kiến của mình với tổ chức có thẩm quyền. Nếu ý kiến vẫn chưa được chấp nhận thì đảng viên đó có quyền được bảo lưu, nhưng phải phục tùng tổ chức, phải thi hành nghị quyết của tổ chức. Rồi qua thực tế thực hiện nghị quyết, cuộc sống sẽ kiểm nghiệm và khẳng định chân lý thuộc về ai, lúc đó sẽ có sự điều chỉnh cần thiết. Không như vậy thì Đảng (hay bất cứ tổ chức chính trị nào khác) không còn là một tổ chức thống nhất, nó sẽ chỉ là câu lạc bộ bàn cãi suông, không có sức lãnh đạo và chiến đấu.

Đồng chí Nguyễn Phú Trọng, Ủy viên Bộ Chính trị, Chủ tịch Quốc hội, Phó Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương Cuộc vận động “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh” cùng các đại biểu tham dự Cuộc giao lưu các điển hình tiên tiến toàn quốc “Học tập và làm theo tấm gương đạo đức Hồ Chí Minh” với Đảng bộ Thành phố Hà Nội, ngày 24/01/2010

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

PHẦN THỨ BA

TRÊN DƯỚI ĐỒNG LÒNG, DỌC NGANG THÔNG SUỐT

“ Quyết tâm đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực không chỉ là nhiệm vụ và trách nhiệm của các cơ quan chuyên trách mà đã trở thành mối quan tâm chung của các tầng lớp nhân dân, cán bộ, đảng viên và cả bạn bè quốc tế ”

NIỀM TIN CỦA NHÂN DÂN

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng với người dân xã Tịnh Kỳ, thành phố Quảng Ngãi, tỉnh Quảng Ngãi, tháng 01/2012

Ảnh: Trà Giang

“Đã đến lúc không thể lùi bước được nữa rồi. Sự suy thoái, biến chất, của quyền, kéo bè, kéo cánh, chạy chức, chạy quyền, chạy tội; nạn đồng hương đồng khí, họ mạc; đưa con, đưa cháu vào các vị trí bất chấp họ có làm được việc hay không; vơ vét của công, sách nhiễu người dân... đang trở thành những căn bệnh vô cùng nguy hại, phát tán không chỉ ở cấp địa phương mà cả ở Trung ương, không chỉ ở những cán bộ cấp dưới mà cả cán bộ cấp cao. Những căn bệnh này đang làm xói mòn lòng tin của người

dân vào Đảng. Vì vậy, việc Tổng Bí thư giống hời trống chống tham nhũng đã đáp ứng được lòng mong mỏi của người dân.

Đúng như Tổng Bí thư đã nói, đánh trống thì phải từng tiếng một, rành rọt, đánh đâu chắc đấy. Lòng dân thì mong muốn là vậy, nhưng người cầm dùi phải hết sức thận trọng. Tùy thuộc vào vụ việc cụ thể, hoàn cảnh cụ thể mà đánh trống trện hay trống ngũ liên vô đề. Đối với việc chống tham nhũng, tiêu cực thì càng phải thận trọng. Thận trọng để đúng người, đúng tội.

Tổng Bí thư đã giống trống rồi. Chúng ta phải đánh trống tiếp. Nếu chúng ta bỏ dùi thì pháp luật sẽ bị nhờn. Chính quyền bị giốn mặt. Lòng dân sẽ ly tán. Mà muốn đánh trống rồi không bỏ dùi thì công tác chuẩn bị phải hết sức kỹ càng, lực lượng phải đầy đủ, làm đến nơi đến chốn”.

*Nhà báo Nhị Lê,
Viettimes.vn, ngày 09/8/2016*

*Tổng Bí thư
Nguyễn Phú Trọng
thăm hỏi nông dân
trên cánh đồng lúa
bị xâm nhập mặn
ở xã Tân Thanh,
huyện Giồng Trôm,
tỉnh Bến Tre,
ngày 17/3/2016
Ảnh: Thông tấn xã
Việt Nam*

“**T**ổng Bí thư đã bắt nhịp và quy tụ được ý chí của toàn Đảng, toàn dân. Sức mạnh của Tổng Bí thư lúc này là ý chí, sức mạnh của toàn Đảng, toàn dân. Yêu cầu Đảng phải trong sạch, vững mạnh. Yêu cầu Đảng phải nhìn thẳng vào những sai lầm và loại bỏ chúng để làm cho Đảng trong sạch, từ đó lấy lại lòng tin của dân, của đảng viên đối với cơ quan lãnh đạo.

Phải hành động để Đảng thật sự là Đảng của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Người cầm cờ là như vậy! Tổng Bí thư đã chỉ đạo Ủy ban Kiểm tra Trung ương làm được những việc mà trước đây chưa làm được. Điều này cho thấy Tổng Bí thư đã lắng nghe dân, lắng nghe Đảng... từ đó phát động phong trào trực tiếp với Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng để đưa ra được vấn đề như vừa qua”.

*Trung tướng Nguyễn Quốc Thước
Vietnamnet.vn, ngày 08/5/2017*

“**S**ức răn đe ở chỗ, khi đương chức mà mắc sai phạm thì sẽ bị kỷ luật, nhưng khi về hưu anh cũng không thoát được. Điều đó mở ra một hướng mới cho công tác xử lý kỷ luật của Đảng. Tôi cho rằng, bước đầu dân có tin.

Tôi rất thấm thía và tâm đắc với câu nói của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng: “Lò đã nóng lên rồi thì củi tươi vào cũng phải cháy”. Khi quần chúng và toàn Đảng đã lên án, tất cả mọi người đều vào cuộc thì bất kỳ ai có khuất tất gì cũng phải được làm sáng tỏ.

Người ta thường nói: “Cờ ngoài, bài trong”, tức là người trong cuộc, người đương chức, đương quyền phải là người nhen nhóm, đốt lên và làm bùng cháy ngọn lửa đó. Dân và Đảng ủng hộ, báo chí vào cuộc, quan trọng người cầm cờ phải là người đốt bó đuốc đó”.

*Ông Nguyễn Đình Hương,
nguyên Ủy viên Trung ương Đảng,
nguyên Phó Trưởng Ban Tổ chức Trung ương
Vov.vn, ngày 10/8/2017*

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng với cán bộ, nhân dân xã Cổ Loa, huyện Đông Anh, Thành phố Hà Nội, ngày 06/12/2016

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“**T**ổng Bí thư đã cùng với Đảng chỉ cho dân biết những ông quan to, quan nhỏ đã bị lộ, những ông quan đang vướng lợi ích nhóm, đang ức hiếp dân lành, vơ vét đục khoét ngân sách, tiền thuế của dân, làm giàu bất chính, dùng cường quyền cướp đất đai, khai thác tài nguyên, tàn phá môi trường ở các địa phương. Dân chúng gọi Tổng Bí thư là “quân vương”, trên vâng lời Bác Hồ dạy, dưới thuận theo lòng dân. Những vụ bị xử lý, kỷ luật thời gian gần đây hầu hết là cán bộ cấp cao, chứng tỏ tham nhũng đã leo thang đến bậc của quyền. Quan không chịu rèn mình, không chịu học hỏi nhưng vẫn lớn tiếng rao giảng đạo lý.

Cơm chúng ta ăn, áo chúng ta mặc, vật liệu chúng ta dùng đều do tiền đóng thuế của dân, vì vậy phải đền bù xứng đáng cho dân. Qua các vụ xử lý tham nhũng, người đứng đầu Đảng đã châm lên ngọn lửa. Nhân dân mong rằng kẻ bòn rút tiền của Nhà nước, nhân dân hàng ngàn tỉ đồng sẽ bị trừng trị. Đảng, cấp cao cứ châm lò, nhân dân sẽ bỏ củi khô, tươi vào”.

*Ông Trần Viết Hoàn
phát biểu tại buổi tiếp xúc cử tri của
Đoàn đại biểu Quốc hội Thành phố Hà Nội, ngày 29/11/2017*

“**H**iện nay, trong cuộc chiến chống tham nhũng của Đảng, những trái tim yêu nước luôn đập theo dòng chảy của thời cuộc. Tuy nhiên, dư luận xã hội hiện có nhiều chiều, nhiều hướng phức tạp. Một bộ phận lớn người dân tin tưởng, hưởng ứng, tham gia và mong muốn công cuộc phòng, chống tham nhũng thành công. Một bộ phận lại tỏ ra không tin tưởng, thậm chí có người đã chuẩn bị, vun vén cho cuộc sống cá nhân với suy nghĩ lỡ may có gì đó thay đổi... Bởi vậy, phải nhận thức đúng về “giặc nội xâm”, về tính chất cam go, khốc liệt của cuộc chiến ấy. Việc xử lý tham nhũng phải được đầu tư, thực hiện có đường lối, nguyên tắc, kết hợp yêu cầu chính trị và pháp luật, gắn với đổi mới kinh tế và đổi mới chính trị...

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng với tư cách là người đứng đầu Đảng Cộng sản Việt Nam, đã nhìn ra mối nguy cơ của đại dịch tham nhũng, bằng tất cả dũng khí và mưu lược của một sĩ phu Bắc Hà, đã phát lên ngọn cờ quyết tâm tiêu diệt bằng được sự tham nhũng, sự lộng quyền. Ông trở thành một người đốt lò vĩ đại đã nhóm lên chiếc lò được cháy bằng ngọn lửa của

lương tâm và công lý để thiêu hủy bằng được cơn đại dịch tham nhũng và lạm quyền”.

Đại tá, nhà báo Nguyễn Hòa Văn

Thông tấn xã Việt Nam, ngày 19/02/2018

“**L**ò lửa chống tham nhũng đang ngùn ngụt cháy, đúng như mong muốn của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng “Lò đã nóng lên rồi thì củi tươi vào cũng phải cháy”¹. Chiếc lò đó đã bắt đầu và sẽ liên tục thiêu ra tro những củi gộc mỗi một, độc địa. Ngọn lửa nghìn độ đó không chỉ được nuôi bằng lương tâm, dũng khí mà còn bằng trí tuệ, tài thao lược bài bản, có lớp lang của một sĩ phu có tâm, có tài, có dũng. Nhờ có chiếc lò và ngọn lửa hợp lòng dân như vậy nên chưa bao giờ cuộc chiến đấu chống tham nhũng lại quyết liệt, công bằng và có kết quả như lúc này.

Xin nhắc lại: người nhóm lò và giữ cho ngọn lửa trong lò đó, người đứng đầu cuộc chiến chống tham nhũng đang có hiệu lực làm nức lòng, người đó chính là Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng - một sĩ phu Bắc Hà ta đó”.

Nhà văn Nguyễn Hiếu

Vov.vn, ngày 19/02/2018

“**Đ**ấu tranh chống tham nhũng không chỉ dùng sức mạnh của pháp lý mà còn dùng sức mạnh của dư luận xã hội, dùng sức mạnh của đạo đức, lấy cái tốt át đi những cái xấu xa, thoái hóa, hư hỏng.

Ấn tượng với phát biểu bế mạc Hội nghị Trung ương 6 khóa XII của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng: “Mọi cán bộ, đảng viên, công chức cần thường xuyên tu dưỡng, rèn luyện, thường xuyên tự soi,

1. Phát biểu của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Phiên họp thứ 12 Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, ngày 31/7/2017 (B.T).

tự sửa, tự răn mình, tránh xa những cám dỗ vật chất, tham vọng, tránh đi vào vết xe đổ, để tay nhúng chàm (và nếu đã trót ít nhiều nhúng chàm rồi thì sớm tự giác gột rửa)”¹, đây cũng chính là căn dặn tự soi, tự sửa, tự chỉnh đốn chính mình của người đứng đầu Đảng. Tất cả điều đó đều cho thấy một ấn tượng tốt đẹp trong Đảng, trong dân dành cho Tổng Bí thư, tức là một sự nhất quán nói và làm, quyết tâm hành động triệt để, dù phức tạp đến đâu cũng phải vượt qua, kể cả xử lý cán bộ cao cấp.

Tất cả đều lấy dân làm thước đo, lấy dân làm chuẩn mực, lấy lợi ích và quyền lực của dân làm mục tiêu phấn đấu của hành động. Vai trò của người đứng đầu - Tổng Bí thư thường xuyên thể hiện điều này. Đây là tấm gương để chúng ta học tập và noi theo, và cũng là một tấm gương được lòng dân. Trước hết phải trong sạch, làm cho mình phải liêm chính thì mới trong sạch, liêm chính trong tổ chức, mới thúc đẩy cuộc đấu tranh để bảo vệ lẽ phải, công lý cho xã hội”.

GS.TS. Hoàng Chí Bảo,

nguyên Ủy viên Hội đồng Lý luận Trung ương

Vov.vn, ngày 05/3/2018

“**C**ó lẽ chưa bao giờ công cuộc phòng, chống tham nhũng lại quyết liệt và thu được nhiều thành công như thời gian vừa qua. Hàng loạt cán bộ, trong đó có cả những cán bộ cao cấp của Đảng bị truy tố và nhận hình phạt rất cao của pháp luật. Nhiều vụ việc vi phạm nghiêm trọng trong nhiều lĩnh vực được đưa ra xử lý nghiêm khắc.

Câu nói của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng hôm nào “Lò đã nóng lên rồi thì củi tươi vào cũng phải cháy” tiếp tục phát

1. Nguyễn Phú Trọng: *Vững tin vào sự lãnh đạo của Đảng, khó khăn nào cũng vượt qua*, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2018, tr.280 (B.T).

huy hiệu quả. Có thể khẳng định, công cuộc phòng, chống tham nhũng không chỉ làm trong sạch đội ngũ của đảng cầm quyền, thu hồi lại tài sản quốc gia mà quan trọng hơn nữa, nó đã đem lại niềm tin tưởng cho nhân dân để từ đó tạo động lực cho sự phát triển đất nước.

Có được những thành công này là sự quyết tâm của toàn Đảng, toàn dân, đặc biệt là sự kiên định, quyết tâm và đồng thời cũng thể hiện sách lược của “Người nhóm lò” - Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng.

Hơn ai hết, Tổng Bí thư là người hiểu rõ nhất sự gian nan, phức tạp, khốc liệt khi đánh vào “thành trì tham nhũng”. Có thể công khai, có thể ngấm ngầm, song sự chống đối chắc chắn là không nhỏ”.

Nhà báo Bùi Hoàng Tám

Báo Dân vận, ngày 12/4/2018

“**P**hát biểu kết luận của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị toàn quốc về công tác phòng, chống tham nhũng năm 2018 đã khẳng định, để chống tham nhũng thành công phải biết dựa vào dân, lắng nghe dân, cái gì mà quần chúng nhân dân hoan nghênh, ủng hộ thì phải quyết tâm làm và làm cho bằng được. Ngược lại, cái gì nhân dân không đồng tình, thậm chí căm ghét, phản đối thì phải cương quyết ngăn ngừa, uốn nắn và xử lý nghiêm các sai phạm.

Về phương hướng, nhiệm vụ trong thời gian tới, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã chỉ ra sáu giải pháp trọng tâm trong công tác phòng, chống tham nhũng. Các giải pháp này phải tiến hành đồng bộ, tạo ra sức mạnh tổng hợp. Tuy nhiên cái gốc vẫn là công tác cán bộ. Theo đó, công tác lựa chọn, đào tạo, bố trí,

sắp xếp cán bộ phải được thực hiện nghiêm. Bản thân mỗi cán bộ, đảng viên phải tự tu dưỡng, rèn luyện. Bên cạnh đó, tăng cường giáo dục trong Đảng, trong Nhà nước và trong hệ thống chính trị, thậm chí phải giáo dục đạo đức từ phổ thông. Đặc biệt, phải kiểm soát quyền lực cán bộ thông qua cơ chế, như Tổng Bí thư từng nói “nhốt quyền lực trong lồng cơ chế”, chú trọng kiểm soát chéo, nhân dân kiểm soát cán bộ. Chính sách cán bộ cũng cần quan tâm hơn nữa, tạo ra chế độ đãi ngộ xứng đáng để cán bộ toàn tâm, toàn ý vào công việc”.

*PGS.TS. Nguyễn Trọng Phúc,
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh
Thông tấn xã Việt Nam, tháng 6/2018*

*Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng với cán bộ, nhân dân
xã Mỹ Phú, huyện Châu Phú, tỉnh An Giang, ngày 14/4/2018*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“Tôi thấy rất mừng trước những thành quả trong công cuộc phòng, chống tham nhũng của Đảng, Nhà nước. Đặc biệt, đã có những cán bộ cao cấp bị khởi tố; những vụ đại án hàng nghìn tỉ đồng bị phanh phui. Là một người dân, là một đảng viên, một cán bộ quân đội đã về hưu, tôi thực sự tin tưởng vào công cuộc phòng, chống tham nhũng, lãng phí của Đảng, Nhà nước ta hiện nay.

Tuy nhiên, để làm tốt hơn và lấy lại hoàn toàn niềm tin trong nhân dân vào công cuộc đổi mới, xây dựng đất nước, Đảng và Nhà nước cần có những hành động quyết liệt hơn trong việc xử lý những cá nhân tham nhũng. Mặt khác, “phòng hơn chống”, chúng ta cần có những quyết sách mạnh mẽ hơn nữa để ngăn chặn, phòng ngừa và tiêu diệt tận gốc tham nhũng, lãng phí”.

*Đại tá Trần Đức Xán,
phường Nghĩa Đô, quận Cầu Giấy, Thành phố Hà Nội,
Báo Công an nhân dân online,
ngày 26/6/2018*

“Việc điều tra, truy tố, xét xử đúng người, đúng tội đối với những đối tượng vi phạm đã phần nào thể hiện quyết tâm của Đảng, Nhà nước ta trong cuộc chiến “nói không với tham nhũng, tiêu cực, tha hóa”. Với sự tham gia của toàn Đảng, toàn dân, tôi hy vọng thời gian tới sẽ có nhiều chuyển biến tích cực, rõ nét hơn nữa trong cuộc chiến không khoan nhượng với “kẻ thù nội bộ”, đem lại sự trong sạch cho bộ máy từ những giải pháp thiết thực, cụ thể, được thực hiện đồng bộ ở tất cả các ngành, các cấp từ Trung ương đến cơ sở”.

*Trung tá Đặng Thị Phương
Thông tấn xã Việt Nam, tháng 6/2018*

“Từ sau khi có Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng của Đảng, Nhà nước và nhân dân ta ngày càng khởi sắc.

Điều này thể hiện rõ về mặt pháp luật, như hàng loạt những vụ án tham nhũng bị phát giác, khởi tố; nhiều cán bộ có chức quyền, có sai phạm đã bị xử lý... giúp nhân dân tin rằng điều Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nói: “Lò đã nóng lên rồi thì củi tươi vào cũng phải cháy” đã và đang trở thành hiện thực.

Song song với công tác “chống”, công tác “phòng” tham nhũng cũng được tiến hành một cách bài bản, khá khẩn trương trong từng cơ quan nhà nước. Những quy định của pháp luật được bổ sung, hoàn chỉnh, khiến những cán bộ, đặc biệt là cán bộ có liên quan đến tài chính, những lĩnh vực nhạy cảm phải thận trọng hơn. Từ đó những hiện tượng tiêu cực trong xã hội có chiều hướng giảm, đó là điều đáng mừng”.

Ông Nguyễn Túc

Thông tấn xã Việt Nam, tháng 6/2018

“**C**ông tác phòng, chống tham nhũng của Đảng và Nhà nước trong thời gian qua mang tính tích cực và lan tỏa. Điểm tích cực được thể hiện qua quyết tâm đấu tranh phòng, chống tham nhũng của người lãnh đạo cao nhất của Đảng. Đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã từng nói: “Xây dựng, chỉnh đốn Đảng, phòng, chống tham nhũng, ai cảm thấy cản trở, nhụt chí thì dẹp sang một bên cho người khác làm”¹. Đây là quyết tâm chính trị mạnh mẽ, mang tính xuyên suốt, hợp lòng dân. Quyết tâm này đã được cụ thể hóa rất thiết thực trong thực tế với các vụ việc đã, đang và sẽ được các cơ quan pháp luật điều tra, truy tố, xét xử. Thời gian qua, nguyên ủy viên Bộ Chính trị bị kết án, rất nhiều bí thư, chủ tịch tỉnh các địa phương bị kỷ luật cho thấy sự quyết liệt của Đảng, tạo sự lan tỏa trong công tác phòng, chống

1. Phát biểu của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng kết luận phiên họp Ban Bí thư, ngày 10/4/2018 (B.T).

tham nhũng trên nhiều tỉnh, thành phố trong cả nước. Có thể công tác phòng, chống tham nhũng đôi lúc, đôi chỗ chưa đáp ứng được kỳ vọng của một số người dân, nhưng sự tích cực và lan tỏa của công tác phòng, chống tham nhũng là cực kỳ cần thiết để ngọn lửa phòng, chống tham nhũng luôn rực cháy”.

*Luật sư Hà Huy Từ, Đoàn Luật sư Thành phố Hà Nội
Báo Công an nhân dân online, ngày 26/6/2018*

“**T**ừ khi đồng chí Nguyễn Phú Trọng làm Tổng Bí thư, đất nước ta đã có nhiều chuyển biến cả về kinh tế - xã hội và chính trị, trong bối cảnh tình hình thế giới có những biến đổi khó lường. Đây là công lao của toàn Đảng, toàn dân, trong đó có đóng góp rất lớn của người đứng đầu. Đặc biệt trong cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng mà Tổng Bí thư là Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng đã làm được rất nhiều việc, không để các vụ án “chìm xuống”, kể cả các vụ án liên quan đến lãnh đạo cấp cao của Đảng, Nhà nước”.

*Ông Dương Quang Phái
Vov.vn, ngày 23/10/2018*

“**T**ổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng - với tư cách là người đứng đầu Đảng Cộng sản Việt Nam, đã nhìn ra mối nguy cơ của đại dịch tham nhũng, bằng tất cả dũng khí và mưu lược, ông đã phát lên ngọn cờ tiêu diệt bằng được sự tham nhũng, sự lộng quyền.

Có lẽ chưa bao giờ, công cuộc phòng, chống tham nhũng lại quyết liệt và thu được nhiều thành công như thời gian vừa qua. Hàng loạt cán bộ, trong đó có cả những cán bộ cấp cao của Đảng, bị truy tố và nhận hình phạt rất cao của pháp luật. Nhiều vụ việc vi phạm nghiêm trọng trong nhiều lĩnh vực được đưa ra xử lý nghiêm minh”.

*Nhà báo Triệu Bình
Viettimes.vn, ngày 23/10/2018*

“Trong thời gian giữ cương vị người đứng đầu Đảng, đồng chí Nguyễn Phú Trọng đã để lại trong lòng người dân hình ảnh rất uy tín, tâm huyết với đất nước, luôn lấy dân làm thước đo, lấy dân làm chuẩn mực, lấy lợi ích và quyền lực của dân làm mục tiêu phấn đấu của hành động. Ông là tấm gương được lòng dân.

Có thể nói, ấn tượng nhất là cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng từ đầu nhiệm kỳ Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XII đến nay với những kết quả bước đầu đáng ghi nhận. Câu nói của Tổng Bí thư: “Lò đã nóng lên rồi thì củi tươi vào cũng phải cháy”; hay “Phòng, chống tham nhũng, ai cảm thấy cản trở, nhụt chí thì dẹp sang một bên cho người khác làm”, cho thấy quyết tâm phòng, chống “giặc nội xâm” và quyết xử lý vấn đề này đến nơi đến chốn. Bằng chứng là trong hai năm qua, nhiều vụ án kinh tế, tham nhũng lớn lần lượt được phanh phui, đưa ra xét xử đúng người, đúng tội, kể cả cán bộ cấp cao của Đảng, được nhân dân đồng tình ủng hộ.

Nghị quyết của Trung ương, cùng với thái độ kiên quyết, rõ ràng, dứt khoát của Tổng Bí thư đã đưa phong trào đấu tranh phòng, chống tham nhũng sang một trang mới. Do đó cũng cố được lòng tin của dân với Đảng”.

*Ông Đỗ Văn Ân,
phường Thụy Khuê, quận Tây Hồ, Thành phố Hà Nội
Vov.vn, ngày 23/10/2018*

“Có lẽ chưa bao giờ, cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng ở nước ta lại quyết liệt và thu được nhiều thành công như thời gian vừa qua. Đến thời điểm này, nhìn lại những con số đã làm được trong cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng thời gian qua có thể xem như một kỳ tích... Vẫn biết kết quả đó trước hết là sự nỗ lực của toàn Đảng, toàn quân và toàn dân nhưng sẽ là thiếu sót nếu không nhắc đến vai trò của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng -

người khởi xướng và giữ vai trò quyết định trong chiến dịch “đốt lò”. Sự chỉ đạo quyết liệt, nói đi đôi với làm của Tổng Bí thư đã trở thành kim chỉ nam diệu kỳ thúc đẩy cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng lan tỏa mạnh mẽ từ Trung ương đến địa phương, không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai, cả đương chức và nghỉ hưu, cả cán bộ cao cấp, cả trong những lĩnh vực công tác mà lâu nay được cho là “nhạy cảm”, cả trong các cơ quan có chức năng phòng, chống tham nhũng...

Trong cuộc chiến cam go này, có những giai đoạn tưởng chừng như bị chùng xuống, khiến người dân hoài nghi sự “nguội lạnh”, nhưng Tổng Bí thư đã kịp thời thắp lên ngọn lửa niềm tin bằng tất cả dũng khí và mưu lược của mình, với những câu nói đầy chất “thép”: “Cử tri và nhân dân cứ yên tâm, Trung ương không bao giờ nhụt chí trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng”, “nếu ai cảm thấy cản trở, nhụt chí thì dẹp sang một bên cho người khác làm”, “việc xử lý cán bộ có sai phạm, trước nói đánh từ vai đánh xuống, nhưng giờ đánh từ trên đầu nhiều hơn”, “Kiên quyết đấu tranh loại bỏ những người tham nhũng, hư hỏng; chống mọi biểu hiện chạy chức, chạy quyền; ưu ái tuyển dụng người thân, không đủ tiêu chuẩn”...

Đó không chỉ là mệnh lệnh của người đứng đầu của Đảng và Nhà nước mà đồng thời là thông điệp, là lời tuyên chiến đánh thép của Đảng và Nhà nước, tỏ rõ sự không khoan nhượng với nạn tham ô, tham nhũng, với những quan chức tha hóa.

Có thể nói, xây dựng, chỉnh đốn Đảng gắn liền với công tác phòng, chống tham nhũng, chống “lợi ích nhóm” chưa bao giờ quyết liệt và nhận được sự đồng thuận rất cao của người dân như thời gian này”.

Minh Trung

Phaply.net.vn, ngày 06/3/2019

Hết lòng vì dân

Niềm vui tháng Tám thu về
Toàn dân phấn khởi tràn trề niềm tin
Bác ra chỉ đạo Đảng mình
Quyết tâm gột rửa “cung đình” sáng tươi
Là ngôi sao sáng bầu trời
Soi đường chỉ lối phanh phui loại trừ
Quan tham biến chất lu mờ
Làm cho những nhóm ô dù đảo điên
Bác nói “lò được nhóm lên”
“Củi tươi” cũng cháy đốt nghiên ra tro
Thiêu trụi những kẻ hồ đồ
Lợi dụng quyền chức nhơn nhơ kiếm tìm
Bác là những ánh bình minh
Hào quang tỏa sáng hết mình vì dân
Gánh hai trọng trách Đảng cần
Mưu tài uyên bác hiến thân trọn đời
Tuy rằng tuổi cũng cao rồi
Tài năng trí tuệ mà người đứng ra
Vì dân, vì nước non ta
Vì nền độc lập của nhà bình yên
Mùa thu tháng Tám ba miền
Bắc Trung Nam vững niềm tin rạng ngời
Toàn dân thương bác! Bác ơi
Tuổi cao chèo lái đất trời nước Nam...

Việt Hoàng

www.vietnamdilen.vn, ngày 04/8/2019

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng với nhân dân thôn Thượng Điện, xã Vinh Quang, huyện Vĩnh Bảo, thành phố Hải Phòng, ngày 15/11/2017

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Giữ lòng trong sạch

“Ai nhụt chí đứng sang bên cạnh”
 Nếu bàn lùi hãy tránh thật xa
 Chung tay xây dựng nước nhà
 Diệt quan tham nhũng, an hòa non sông
 Người cộng sản giữ lòng son sắt
 Cùng kết đoàn thắt chặt niềm tin
 Đạo đức cách mạng giữ gìn
 Trang vàng sử Việt lưu nghìn năm sau

Lời bác Trọng nghĩa sâu chuẩn mực
Người đảng viên trung thực làm đầu
Quyết không để chúng làm “rầu nồi canh”
Chúng ta giữ màu xanh đất nước
Tết cận kề không được a dua
Sắm quà to, quà nhỏ ganh đua
Mang đi biếu tặng sẽ lừa vô lao
Quan tham nhũng chiêm bao chi nữa
Gương liếp tày lò hỏa diệm thiêu
Sa vào sự nghiệp chóng tiêu
Nếu không tỉnh ngộ tiếng kêu xấu đời
Thủ tướng đã ra lời cảnh báo
Đừng làm liều chẳng cháo mà ăn
Hãy là quan tốt của dân
Giữ mình trong sạch bình an lại về.

Trường Sa
www.phonvinhhanhphuc.vn/giulongtrong sach,
ngày 06/01/2020

“VỚI tư cách một đảng viên, tôi muốn tiếp tục bầu cho ông Nguyễn Phú Trọng và những người cũng có nhân thân trong sạch như người đứng đầu Đảng, Nhà nước.

Tuy không theo dõi được đầy đủ các hoạt động của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng, nhưng ở những giai đoạn “nước sôi lửa bỏng”, với tư cách một đảng viên, tôi gần như không bỏ qua bất cứ vấn đề nào Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nêu ra và thấy ông đều đã làm, thậm chí những việc làm ấy đã phần nào xóa đi những băn khoăn, lo ngại của đảng viên, quần chúng.

Tác phong làm việc ấy thực sự rất cần thiết với những người được chọn làm đại biểu của dân, người lãnh đạo đất nước.

Tôi mong Tổng Bí thư, Chủ tịch nước của chúng ta có sức khỏe dồi dào để tiếp tục duy trì ngọn lửa cách mạng. Đó là chọn được nhiều người trung thành với đất nước, biết đặt quyền lợi của dân tộc, của nhân dân lên trên hết. Đó là loại bỏ những “con sâu mọt” đang làm hại nhân dân, đất nước, dân tộc này”.

*Ông Nguyễn Bá Đang,
quận Thanh Xuân, Thành phố Hà Nội
Vtc.vn, ngày 27/01/2020*

“**T**hực tế cho thấy đã có những cán bộ cấp thấp thôi nhưng đưa được cả vợ con, anh em, họ hàng vào những vị trí lãnh đạo trong cơ quan chính quyền từ trên tỉnh xuống đến huyện, xã. Tôi tin rằng, trong tình hình xã hội phức tạp hiện nay, khi đạo đức con người, đạo đức cán bộ bị tha hóa, chỉ có những người với “bàn tay sạch”, “tấm lòng sạch” mới có đủ dũng khí để dọn sạch tàn dư của những thói hư tật xấu đã len lỏi vào một bộ phận cán bộ. Sau Chủ tịch Hồ Chí Minh và các thế hệ lãnh đạo chủ chốt, lãnh đạo tiền bối, bây giờ là Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng, cùng những cộng sự của ông, chúng ta có thêm những nhà lãnh đạo thật sự được dân quý, dân tin. Không phải ngẫu nhiên Tổng Bí thư, Chủ tịch nước được người dân bầu trời phật phù hộ như vậy. Bởi quả thực ông đã sống thật, làm thật và làm tốt phận sự của một công bộc.

Thời điểm này, có hai việc quan trọng nhất mà người dân trông chờ ở Đảng, Nhà nước và cá nhân Tổng Bí thư, Chủ tịch nước, đó là chống giặc nội xâm và ngoại xâm để giữ yên đất nước. Chống giặc ngoại xâm phải cốt giữ yên được chủ quyền biển, đảo của đất nước ngoài Biển Đông; giữ yên biên giới cả phía Bắc lẫn

phía Nam. Chống giặc nội xâm cốt phải dọn cho sạch nạn tham nhũng đã tới mức báo động”.

*Nhà thơ Trần Đăng Khoa,
quận Tây Hồ, Thành phố Hà Nội
Vtc.vn, ngày 27/01/2020*

Bác là ý Đảng - lòng Dân

Bác là ý Đảng - lòng Dân
Bác là gương sáng minh quân thời bình
“Đốt lò” theo đúng quy trình
Khiến quan tham những thất kinh rụng rời
Nội xâm hiểm họa bao đời
Muốn truy tận gốc, cần người cao tay
Chủ trương, sách lược đúng, hay
Kiên trì, bền bỉ đêm ngày mới xong
Giữ gìn thành quả cha ông
Xây từ xương máu của đồng bào ta
Mấy nghìn năm dẫu đã qua
Nhục, vinh, thành, bại vẫn là ở dân
Quan tham đục khoét khổ ngân
Lừa trên dối dưới, kết thân âm thầm
Trừ gian cần trí, dũng, tâm
Cộng thêm nhẫn nại, phương châm tinh tường
Khi bình tĩnh, lúc khiêm nhường
Khi mềm, khi rắn, nhu cương hài hòa
Để làm trong sạch nước ta
Nâng tầm quốc tế, tiến xa ngàn đời
Thỏa niềm mong ước bao đời
Xây nên cuộc sống đẹp tươi, mạnh giàu
Bác đang chèo lái con tàu...
Vì dân, vì nước, mái đầu bạc phơ

Chủ tịch nước, Tổng Bí thư
 Hai vai nặng gánh cơ đồ Việt Nam
 Thủy chung son sắt, vững vàng
 Hướng theo cờ Đảng vinh quang, sáng ngời
 Nhân dân chín chục triệu người
 Tôn vinh bác Trọng, gửi lời tri ân
 Ôn người nẩy mực cầm cân
 Giữ cho muôn nẻo xa gần yên vui
 Cháu nay xin có đôi lời
 Chúc cho bác khỏe, cuộc đời thêm xuân
 Vì bao việc nước đang cần
 Đều trông cậy bác, bội phần tin yêu...

Vi Thúc,
 Trường Trung học phổ thông Nguyễn Bình Khiêm,
 Khu 3, thị trấn Hạ Hòa, tỉnh Phú Thọ
www.phonvinhhanhphuc.vn/baclaydanglongdan,
 ngày 10/02/2020

Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Phú Trọng dự Đại hội Cháu ngoan Bác Hồ
 toàn quốc lần thứ VII, ngày 18/7/2010

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“**T**hông điệp mà Tổng Bí thư, Chủ tịch nước đưa ra được đông đảo dư luận hoan nghênh, ủng hộ cao. Bởi từ thực tiễn kết quả công cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí thời gian qua đã tạo sự cảnh tỉnh, răn đe rất lớn, tạo hiệu ứng xã hội vì đáp ứng được mong mỏi của nhân dân, thuận với ý nguyện của nhân dân và đó cũng là điều tất yếu để thúc đẩy sự phát triển lành mạnh của xã hội. Chừng nào chưa đẩy lùi được tham nhũng thì chừng đó lợi ích vật chất của người dân, của xã hội còn bị tổn hại, ảnh hưởng tới sự phát triển kinh tế - xã hội, cũng như sự ổn định chính trị - xã hội, thậm chí làm suy giảm niềm tin của nhân dân đối với Đảng và chế độ.

Nước ta còn đang khó khăn, rất nhiều gia đình chính sách, gia đình liệt sĩ, các đồng chí thương bệnh binh có hoàn cảnh rất khó khăn, thế nhưng lại có một bộ phận tham nhũng, tiêu cực, chia nhau hàng mấy nghìn tỉ đồng thì dân chịu sao nổi? Số tiền trong một vụ án tham nhũng cũng đủ xây được hàng trăm nhà đoàn kết, nhà tình nghĩa, xây được bao nhiêu cây cầu, bao nhiêu trường học cho trẻ em vùng sâu, vùng xa... Người dân rất mong Đảng ta phải kiên quyết, kiên trì và làm mạnh mẽ hơn nữa công cuộc phòng, chống tham nhũng để loại ra khỏi bộ máy những “con sâu mọt”, để Đảng ta thực sự là đạo đức, là văn minh, để Nhà nước ta thực sự là của dân, do dân và vì dân.

Nhân dân cũng rất đau xót vì trong bộ máy Đảng, Nhà nước có những cán bộ suy thoái, biến chất, tự diễn biến, tự chuyển hóa thành những người tham nhũng, lấy của công hàng nghìn tỉ đồng, thậm chí có trường hợp nhận hối lộ 3 triệu USD - việc này chưa từng có trong lịch sử. Nhưng qua việc kỷ luật cán bộ, đảng viên, nhân dân cũng thấy rõ quyết tâm chính trị rất cao của Đảng, của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham

những đã làm rất quyết liệt để loại ra khỏi bộ máy những con người không còn đủ tư cách”.

*PGS.TS. Vũ Văn Phúc,
Phó Chủ tịch chuyên trách
Hội đồng Khoa học các cơ quan Đảng Trung ương
Vov.vn, ngày 11/9/2020*

“**N**gay từ những ngày đầu đương nhiệm, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã đi đầu, kiên quyết chống tham nhũng, quyết tâm đưa ra xét xử hàng loạt vụ tham nhũng lớn và các cá nhân liên quan. “Lò lửa” của Tổng Bí thư từ khi đốt lên đã thu được những thành quả “ngoài sức tưởng tượng”. Có thể nói, chưa khi nào chúng ta xử lý được nhiều vụ đưa và nhận hối lộ như bây giờ. Cũng chưa khi nào thu được số tài sản lớn như vậy. Hơn 70 cán bộ cấp cao, cả ủy viên Bộ Chính trị, Phó Thủ tướng, Bộ trưởng và hàng loạt tướng lĩnh công an và quân đội... vi phạm đều đã bị xử lý kỷ luật. Việt Nam trong giai đoạn 10 năm trở lại đây, có những lúc “chao đảo” bởi một bộ phận quan chức vi phạm pháp luật, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”.

Khi Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng được tín nhiệm giao thêm trọng trách Chủ tịch nước, với quyết tâm “sắt đá”, sự ủng hộ tuyệt đối và quyền lực được tập trung, ông đã lãnh đạo đất nước theo sự mong đợi và kỳ vọng của nhân dân, coi chống tham nhũng như “chống giặc nội xâm”. Hàng loạt những “đại án” được phát hiện, điều tra, khởi tố, truy tố, xét xử nghiêm minh, cán bộ, đảng viên và nhân dân hết sức đồng tình ủng hộ.

Không chỉ tâm huyết, kiên quyết phòng, chống tham nhũng, người đứng đầu Đảng, Nhà nước ta còn hết sức coi trọng công tác cán bộ, không ngừng trăn trở suy nghĩ, tìm chọn người tài cho Đảng, cho nước. Ông luôn tâm niệm nhân sự quyết định tất cả, do đó phải thực hiện đúng quy trình, đúng nguyên tắc,

đúng tiêu chuẩn. Nhìn lại nhiệm kỳ của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng, bất cứ vấn đề nào ông nêu ra đều thấy ông đã làm, làm quyết liệt, mạnh mẽ, đến nơi đến chốn. Tác phong làm việc ấy thật sự là tấm gương sáng ngời cho đội ngũ cán bộ lãnh đạo trẻ, những người được chọn làm đại biểu của dân, lãnh đạo đất nước”.

Phạm Giang

*www.vungbuocphattrien.vn/nhalanhdaokientrung
loinoivieclamluonluonsonghanh, ngày 11/10/2020*

“**Q**ua theo dõi, tôi được biết, tính từ đầu nhiệm kỳ Đại hội XII của Đảng đến nay, Đảng đã thi hành kỷ luật hơn 110 cán bộ thuộc diện Trung ương quản lý cả đương chức và đã nghỉ hưu. Những kết quả này khẳng định quyết tâm đấu tranh phòng, chống tham nhũng của Đảng, Nhà nước không có vùng cấm, không có ngoại lệ. Chúng tôi hy vọng trong nhiệm kỳ tới, với những chỉ đạo cụ thể của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước, chúng ta sẽ ngăn chặn triệt để người không có đức, không có tài, tham nhũng... lọt vào cấp ủy”.

Ông Trần Trúc Thanh,

*phường Trung Liệt, quận Đống Đa, Thành phố Hà Nội
Sách “Tâm nhìn chiến lược và ý chí vươn lên của dân tộc”,
Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2020, tr.215-216*

“**T**ôi rất vui mừng khi nhìn lại nhiệm kỳ Đại hội XII của Đảng, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí chuyển biến mạnh mẽ, được triển khai quyết liệt, bài bản, đi vào chiều sâu, có bước đột phá và đạt nhiều kết quả cụ thể, rõ rệt, tích cực. Tình trạng tham nhũng, tiêu cực, suy thoái, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong Đảng và hệ thống chính trị từng bước được kiềm chế. Nhiều vụ án kinh tế, tham nhũng, nhất là các vụ án lớn, nghiêm trọng lần lượt được phát hiện,

điều tra, tiến hành khởi tố, truy tố, xét xử nghiêm minh, không có vùng cấm, không có ngoại lệ, tạo sức răn đe, cảnh tỉnh rất lớn, được cán bộ, đảng viên, nhân dân hoan nghênh, đánh giá cao và đồng tình ủng hộ.

Có thể nói, chưa khi nào công cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, lãng phí được Đảng lãnh đạo tiến hành quyết liệt như giai đoạn gần đây. Nhìn lại từ đầu nhiệm kỳ Đại hội XII đến nay cho thấy, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng ngày càng đúng hướng, vừa thu hồi được tài sản do tham nhũng mà có, vừa nâng cao tính giáo dục, răn đe, ngăn chặn, cảnh tỉnh. Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Ủy ban Kiểm tra Trung ương, cấp ủy có thẩm quyền đã xử lý kỷ luật hơn 110 cán bộ diện Trung ương quản lý. Các cơ quan tiến hành tố tụng đã khởi tố 8.883 vụ/14.984 bị can, truy tố 7.346 vụ/14.247 bị can, xét xử sơ thẩm hơn 6.934 vụ/13.287 bị cáo về các tội tham nhũng, chức vụ, kinh tế. Riêng Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng theo dõi, chỉ đạo các cơ quan chức năng xử lý 127 vụ án, 92 vụ việc, đưa ra xét xử sơ thẩm 64 vụ án/600 bị cáo; trong đó có 16 cán bộ diện Trung ương quản lý bị xử lý hình sự. Thanh tra, kiểm toán đã kiến nghị thu hồi, xử lý gần 477.000 tỉ đồng, hơn 8.600 ha đất, kiến nghị xử lý hơn 8.700 tập thể, nhiều cá nhân; chuyển cơ quan điều tra xem xét, xử lý 451 vụ, 641 đối tượng.

Thực tiễn trong nhiệm kỳ qua, công tác điều tra, truy tố, xét xử được chỉ đạo quyết liệt, đẩy nhanh tiến độ, kịp thời phát hiện, xử lý nghiêm minh nhiều vụ việc, vụ án tham nhũng, kinh tế đặc biệt nghiêm trọng, phức tạp, dư luận xã hội quan tâm, với mức án nghiêm khắc nhưng cũng rất nhân văn, tạo bước đột phá trong công tác phòng, chống tham nhũng. Tình trạng “trên nóng, dưới lạnh” đang dần được khắc phục; việc thu hồi tài sản

bị chiếm đoạt, thất thoát trong các vụ án tham nhũng, kinh tế có nhiều chuyển biến tích cực. Một số vụ án, vụ việc đặc biệt nghiêm trọng mà lâu nay được cho là “nhạy cảm” và nhiều vụ việc kéo dài từ những năm trước đã được chỉ đạo xử lý dứt điểm, nghiêm minh. Đây là những kết quả rất đáng ghi nhận trong cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, thể hiện quyết tâm của Đảng, Nhà nước cũng như hiệu quả hoạt động của Ban Chỉ đạo Trung ương và các cơ quan chức năng trong cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng vừa qua.

Tôi rất đồng tình, ủng hộ quan điểm chỉ đạo của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng tại Phiên họp thứ 18 của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng (ngày 25/7/2020): Từng đồng chí, từng bộ phận, từng cơ quan phải phối hợp làm thật tốt, xong bước này làm tiếp bước khác, quyết liệt, bài bản, khoa học; chống tham nhũng ngay trong các cơ quan phòng, chống tham nhũng; cán bộ làm công tác này phải làm việc với tinh thần vì Đảng, vì dân, phải có dũng khí, có mưu lược. Tôi cũng cho rằng, cần đưa tinh thần này, quyết tâm này vào đại hội đảng bộ các cấp. Nhân dân đang lo ngại công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng chùng xuống, vì thế dứt khoát không thể để công tác này chùng xuống mà phải làm mạnh mẽ hơn, làm đúng chủ trương, đường lối của Đảng, đúng pháp luật của Nhà nước và làm có lương tâm, có tính nhân văn, giáo dục, cảnh tỉnh, cảnh báo, răn đe, ngăn chặn để không xảy ra tham nhũng, để không phải xử lý mới là tốt”.

*Ông Hà Đăng,
nguyên Ủy viên Trung ương Đảng,
nguyên Trưởng Ban Tư tưởng - Văn hóa Trung ương
Sách “Tâm nhìn chiến lược và ý chí vươn lên của dân tộc”,
Sđd, tr.445-447*

“Tôi thấy đất nước mình đang có nhiều chuyển biến rất tích cực, trong đó có công tác phòng, chống tham nhũng.

Là một kiều bào ở Pháp, tôi rất vui mừng thấy nền kinh tế Việt Nam tiếp tục đà phát triển rất ấn tượng trong bối cảnh có nhiều thách thức ở khu vực và thế giới, đồng thời cũng rất quan tâm đến tệ nạn tham nhũng vì có ảnh hưởng không nhỏ đến sự phát triển của đất nước. Hiện nay, Đảng và Nhà nước đã đạt được kết quả trong việc đẩy lùi nạn tham nhũng, và Việt kiều tin tưởng rằng, công tác này sẽ được triển khai quyết liệt trong thời gian tới.

Thời gian qua, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng ở Việt Nam, dưới sự lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam, đã đạt những kết quả bước đầu quan trọng về nhận thức và hành động. Phòng, chống tham nhũng không phải trong một ngày, một tháng là xong, mà phải tiến hành liên tục để có hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh. Công tác phòng, chống tham nhũng trong thời gian qua là một nỗ lực lớn lao của Đảng trong việc củng cố hệ thống chính trị, và nhất là uy tín của Đảng và Nhà nước, mang lại niềm tin cho nhân dân trong nước và kiều bào ở nước ngoài. Đảng và Nhà nước kiên quyết chống tham nhũng, dù biết rằng có rất nhiều khó khăn nhưng giữ vững lập trường lâu dài lấy lại lòng tin của dân tộc.

Nhìn lại kết quả đầy hy vọng trong công tác phòng, chống tham nhũng khi có nhiều cán bộ trong chính quyền hay trong Đảng bị đưa ra xét xử vì tội tham ô, hay làm trái quy định của pháp luật. Nỗ lực làm trong sạch hệ thống chính trị đã không loại trừ ai, cả những cán bộ cao cấp còn đương chức hay đã nghỉ hưu, cho thấy phòng, chống tham nhũng đang góp phần củng cố sự ổn định và phát triển của đất nước.

Tôi mong rằng, Đảng Cộng sản Việt Nam tiếp tục quyết tâm phòng, chống tham nhũng. Biết rằng nhiệm vụ này rất khó khăn,

phức tạp và cần một quá trình nhất định. Muốn tránh khỏi hay giảm hẳn nạn tham nhũng, phải có nền kinh tế bền vững và công tác quần chúng từ con em đến từng tầng lớp nhân dân để nhận thức được thế nào là CẦN, KIÊM, LIÊM, CHÍNH như trong tư tưởng của Bác Hồ; đưa ra những điều kiện đối với các đảng viên phải trong sạch. Như thế mới nhận được sự ủng hộ mạnh mẽ của các tầng lớp nhân dân trong bất kỳ hoàn cảnh nào.

Tôi rất ủng hộ và tin tưởng vào sự sáng suốt của Đảng, vì dân, vì vận mệnh đất nước. Để nâng cao hiệu quả phòng, chống tham nhũng, các cơ quan chức năng nên chú trọng hợp tác quốc tế trong lĩnh vực này. Trong đó, tham gia đàm phán, ký kết các văn bản hợp tác quốc tế trong lĩnh vực phòng, chống tham nhũng (đa phương, song phương) để không để lọt người có tội.

Cuộc chiến chống tham nhũng có nhiều tiến triển. Đây cũng là yếu tố củng cố sự tin tưởng của đồng bào trong nước và kiều bào trên thế giới vào Đảng và Chính phủ. Không phải vì yếu tố tệ nạn tham nhũng mà kiều bào không nghĩ tới đóng góp xây dựng đất nước. Kiều bào lúc nào cũng tin tưởng Đảng và Nhà nước, không ngừng góp công xây dựng đất nước”.

*Ông Nguyễn Thanh Tòng,
nguyên Phó Chủ tịch Hội người Việt Nam tại Pháp
Báo Nhân Dân, ngày 22/01/2021*

“**K**hông ngẫu nhiên mà người dân gọi Tổng Bí thư, Chủ tịch Nước Nguyễn Phú Trọng với cái tên thân mật, dân dã là “người đốt lò vĩ đại”. Bởi ông không chỉ là người khởi xướng đánh trống lệnh vào cuộc chiến tấn công vào “sào huyệt” tham nhũng ở mọi cấp, mọi ngành, mà còn là người gương cao ngạo cờ hiệu triệu toàn Đảng, toàn dân, toàn quân quyết chiến đấu với “quốc nạn” tham nhũng để Đảng thêm trong sạch, Nhà nước thêm vững mạnh, lòng dân thêm yên ổn.

Không giống với cuộc chiến chống giặc ngoại xâm, tham nhũng là “giặc nội xâm”, đối tượng có khi là đồng chí, đồng đội, đồng nghiệp, đồng niên, đồng hương của chính mình.

Vì thế, để “đánh gục” đối tượng tham nhũng, nhất là những đối tượng tham nhũng có quyền cao chức trọng, trình độ cao, thì người hạ mệnh lệnh chiến đấu chống tham nhũng không chỉ có uy lực về địa vị chính trị, bản lĩnh thật sự vững vàng, ý chí kiên định, sẵn sàng đương đầu với mọi thủ đoạn đối phó, áp lực từ nhiều phía, mà hơn thế bản thân cần hội tụ đủ phẩm chất “trí, dũng, nhân, tín, liêm, trung” của một bậc tướng tinh như Chủ tịch Hồ Chí Minh đã dạy.

Thật may mắn cho Đảng ta, nhân dân ta, đúng lúc cuộc chiến chống tham nhũng đang cần một thủ lĩnh phát cờ, thì Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng đã xuất hiện đúng thời điểm lịch sử. Ông hội tụ đủ trí tuệ anh minh, dũng khí can đảm, được sự tín nhiệm, ủng hộ của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân và đặc biệt là phẩm chất thanh tao, giản dị, liêm khiết của một người cộng sản chân chính và tấm lòng trọn đời kiên trung với Đảng, với nước, với dân”.

Thiện Văn

Vietnamnet, ngày 03/02/2021

“Có thể thấy, nhiệm kỳ qua, công tác phòng, chống tham nhũng dưới sự lãnh đạo của Đảng đã đạt nhiều kết quả tích cực, được nhân dân rất hoan nghênh, đồng tình, ủng hộ; các tổ chức quốc tế ghi nhận, đánh giá tích cực. Tuy nhiên, chống tham nhũng là cuộc đấu tranh rất phức tạp và lâu dài, đòi hỏi phải có sự lãnh đạo toàn diện và tuyệt đối của Đảng. Với việc đưa công tác phòng, chống tham nhũng là một trong 5 nhiệm vụ trọng tâm của toàn Đảng, toàn dân, toàn quân ta trong giai đoạn

từ nay đến năm 2045 như bài viết của Tổng Bí thư, Chủ tịch nước đã đề cập, cán bộ, đảng viên và nhân dân kỳ vọng công tác chỉnh đốn Đảng, Nhà nước và hệ thống chính trị sẽ ngày càng trong sạch, vững mạnh, tinh gọn, hoạt động hiệu quả”.

*Ông Đỗ Trọng Đức,
số 136 Hồ Tùng Mậu, phường Phú Diễn,
quận Bắc Từ Liêm, Thành phố Hà Nội
Sách “Tầm nhìn chiến lược và ý chí vươn lên của dân tộc”,
Sđd, tr.216-217*

“Việc bổ sung chức năng, nhiệm vụ chống tiêu cực cho Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực là hoàn toàn đúng với chủ trương của Đảng, đó là chỉnh đốn Đảng từ khâu chính trị, đạo đức, tư tưởng và hành động; như thế công tác lãnh đạo mới có chiều sâu và thực sự có tính toàn diện. Có thể nói, tiêu cực rộng hơn tham nhũng, nó là những biểu hiện xấu xa, đi ngược lại với đạo đức con người. Chủ tịch Hồ Chí Minh nói: Đạo đức là cái gốc của người cán bộ, “cũng như sông thì có nguồn mới có nước, không có nguồn thì sông cạn. Cây phải có gốc, không có gốc thì cây héo. Người cách mạng phải có đạo đức, không có đạo đức thì dù tài giỏi mấy cũng không lãnh đạo được nhân dân”¹. Người cán bộ lãnh đạo, quản lý phải có đạo đức làm nền mới hoàn thành được nhiệm vụ vẻ vang. Nếu từng cán bộ biết tự giác tu dưỡng, rèn luyện, không ngừng nâng cao khả năng “miễn dịch” trước mọi cám dỗ đã là đóng góp phần thiết thực vào cuộc đấu tranh chống “giặc nội xâm”.

Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”,

1. Hồ Chí Minh: *Toàn tập*, Sđd, t.5, tr.292 (B.T).

“tự chuyển hóa” trong nội bộ có thể coi là bước phát triển mới về luận điểm chống tham nhũng, tiêu cực của Đảng ta.

Lần đầu tiên Nghị quyết của Đảng chỉ ra những biểu hiện cụ thể của tiêu cực, bao gồm 27 biểu hiện (9 biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, 9 biểu hiện về suy thoái đạo đức, lối sống, 9 biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ). Đấu tranh chống tiêu cực chính là đấu tranh với những biểu hiện này. Trên thực tế có những người đã bị xử lý về lối sống phô trương, xa hoa, lãng phí, vợ nọ, con kia hoặc chuyện kê khai tài sản không trung thực theo quy định của pháp luật... đó đều là những biểu hiện liên quan đến suy thoái nhân phẩm, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”.

Từ nội dung Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII, bản thân cán bộ, đảng viên nhìn vào để phòng tránh và rèn luyện. Đồng thời, đó cũng là các tiêu chí để Đảng giám sát, đánh giá phẩm chất đạo đức, chính trị; phát hiện, xử lý sai phạm để làm trong sạch đội ngũ cán bộ, đảng viên.

Phòng, chống tham nhũng gắn liền với công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Để đảm bảo sự trong sạch, gương mẫu của đội ngũ cán bộ, đảng viên thì các nghị quyết của Đảng cũng như việc mở rộng chức năng, nhiệm vụ và quyền hạn của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực chính là để làm sao giữ được sự trong sáng và uy tín của Đảng, để người dân có niềm tin vào Đảng, vào bộ máy nhà nước cũng như đội ngũ cán bộ, công chức”.

TS. Đinh Văn Minh

Báo Dân Việt, ngày 22/9/2021

“Thời gian gần đây, khi Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trực thuộc Bộ Chính trị do

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng làm Trưởng ban quyết liệt thực hiện từng bước, thận trọng, từ thanh tra, điều tra, đến kết luận, xử lý một số vụ việc thì tình hình đã có chuyển biến rõ rệt.

Với tinh thần “Không để còn những vùng cấm” của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, Đảng và Nhà nước ta đã kiên quyết xử lý đến cùng những cá nhân và tập thể có sai phạm. Sai phạm đến đâu bị xử lý đến đó, xử lý về mặt Đảng trước, về mặt pháp luật sau; các cá nhân có sai phạm dù trốn ra nước ngoài vẫn không tránh khỏi sự trừng phạt của pháp luật. Một số vụ án, vụ việc đặc biệt nghiêm trọng, phức tạp vốn được cho là “vùng cấm, nhạy cảm”, một số cán bộ cao cấp cả đương chức và đã nghỉ hưu, có vi phạm liên quan đến các vụ án tham nhũng, kinh tế đặc biệt nghiêm trọng đã bị xử lý nghiêm cả về hình sự. “Không có vùng cấm”, “không có ngoại lệ”, “không còn hạ cánh an toàn” đã trở thành phương châm trong công cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực ở nước ta hiện nay.

Khi sai phạm của những tổ chức có tính chất “*Quá lớn để sụp đổ - Too big to fail*” được mạnh dạn xử lý, có thể gây ra những tác động tiêu cực trong ngắn hạn về kinh tế, đồng thời trước mắt có thể làm tổn hại một phần niềm tin của nhân dân và bạn bè quốc tế, bởi trong Đảng vẫn còn những “con sâu làm rầu nồi canh” nhưng về lâu dài, chắc chắn nền kinh tế sẽ phát triển bền vững và niềm tin vào sự lãnh đạo của Đảng sẽ được củng cố hơn.

Nhận thức rõ những được - mất đó, Đảng và Nhà nước ta, đứng đầu là Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng quyết tâm không để còn những vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người vi phạm là ai cũng bị xử phạt nghiêm minh và việc xử lý sai phạm không chịu sức ép của bất kỳ tổ chức, cá nhân nào”.

Từ Mai

Tạp chí Cộng sản, ngày 23/9/2021

“**T**rung ương đã thống nhất cao việc tiếp tục thực hiện theo tinh thần Nghị quyết Trung ương 4 khóa XII về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, cùng với đó là bổ sung thêm nhóm nhiệm vụ không chỉ kiên trì đấu tranh phòng, chống tham nhũng mà còn phải kiên trì đấu tranh phòng, chống tiêu cực, trọng tâm là suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” trong nội bộ. Bởi hai yếu tố này đều dẫn tới nguy cơ mất còn của Đảng, của chế độ.

Tham nhũng chủ yếu là mất vật chất, kinh tế, nhưng suy thoái về tư tưởng chính trị, “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa” thì gây ra hậu quả vô cùng lớn, rồi mất cả cán bộ. Lần này, Đảng ta tiếp tục nhìn thẳng vào sự thật, tự soi những vấn đề còn bất cập, hạn chế trong thực tiễn để tiếp tục đề ra những nhiệm vụ, giải pháp nhằm ngăn chặn, đẩy lùi, kiên quyết xử lý những cán bộ thoái hóa, biến chất, mắc sai phạm.

Đây là quyết tâm chính trị rất cao của Hội nghị Trung ương 4 khóa XII trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực một cách hiệu quả, không ngừng, không nghỉ, làm trong sạch đội ngũ cán bộ, đảng viên, đáp ứng yêu cầu, đòi hỏi và sự tin tưởng của nhân dân”.

*Ông Đào Duy Quát,
nguyên Phó Trưởng Ban Tuyên giáo Trung ương
Vov.vn, ngày 08/10/2021*

“**V**iệc Trung ương làm quyết liệt trong xử lý sai phạm của cán bộ là rất cần thiết, trong thời gian tới cần phải làm quyết liệt hơn nữa. Như Tổng Bí thư và Đảng ta nhiều lần nói, cái gì dân cần, dân muốn làm, hợp lòng dân thì quyết tâm làm. Một trong những điều người dân muốn và hợp lòng dân nhất đó chính là chống tham nhũng. Do đó, công cuộc này cần phải làm

mạnh hơn nữa, tìm ra nhiều gốc rễ thì không những lấy được niềm tin của người dân mà còn là một điều kiện để xây dựng, phát triển kinh tế. Bất cứ ai vi phạm pháp luật đều bị xử lý nghiêm minh. Điều này đòi hỏi các cơ quan tư pháp cần quyết liệt và thực sự liêm chính, bản lĩnh, công tâm, khách quan, công bằng như chỉ đạo của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng để làm trong sạch bộ máy và củng cố niềm tin của nhân dân với Đảng, đất nước và dân tộc”.

*PGS.TS. Bùi Đình Phong,
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh
Vtc.vn, ngày 01/3/2022*

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tặng quà cho cán bộ, công nhân Công ty Cổ phần than Vàng Danh - Vinacomin (Tập đoàn Than - Khoáng sản Việt Nam) trong chuyến thăm và làm việc tại tỉnh Quảng Ninh, ngày 06/4/2022

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“Chúng ta phải khẳng định rằng, công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong thời gian qua đã có những bước tiến lớn, hiệu quả. Đặc biệt là nhiệm kỳ Đại hội XIII của Đảng, dù mới ở giai đoạn đầu nhiệm kỳ nhưng đã để lại dấu ấn tích cực trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, tạo sự lan tỏa mạnh mẽ trong toàn xã hội.

Khi thành lập Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, trực thuộc Bộ Chính trị, do đồng chí Tổng Bí thư làm Trưởng ban, đến nay đã 10 năm. Chúng ta đã rút ra được những bài học kinh nghiệm qua từng giai đoạn. Có thể thấy rằng, công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực diễn ra ngày càng quyết liệt, “không có vùng cấm”, tạo niềm tin trong nhân dân. Nếu như trước kia, người ta hay nói là “trên nóng, dưới lạnh” thì bây giờ sự quyết liệt này đã lan tỏa xuống cả cơ sở. Đặc biệt, Ban chỉ đạo cấp tỉnh về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực cũng được thành lập, để tạo sự thống nhất, đồng bộ trong công tác này.

Theo tôi, ngoài việc thành lập Ban Chỉ đạo cấp tỉnh về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực thì cũng nên thành lập Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở các bộ, ngành Trung ương, để mang tính xuyên suốt, thống nhất, phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống chính trị”.

*Thượng tướng, Viện sĩ Nguyễn Huy Hiệu,
nguyên Ủy viên Trung ương Đảng,
nguyên Thứ trưởng Bộ Quốc phòng
Báo Nhà báo và Công luận, ngày 09/5/2022*

“Tâm đắc với chỉ đạo của Tổng Bí thư là: “Phòng, chống tham nhũng, ai cảm thấy cản trở, nhụt chí thì dẹp sang một bên cho người khác làm”, đây không chỉ là lời cảnh báo mà

còn là mệnh lệnh, thúc giục với thái độ kiên quyết của người đứng đầu Đảng. Song việc nhận diện một bộ phận cán bộ cần phải “đẹp sang một bên” cũng không phải dễ. Bởi trong thực tế có những người bên ngoài hô hào rất quyết liệt nhưng bên trong lại che đậy, ngụy trang bởi các lý do tưởng như thận trọng, kỹ càng như “vấn đề này chưa chín, chưa được nghiên cứu đầy đủ, chưa được tính toán cẩn thận” nhằm trì hoãn nhiệm vụ chống tham nhũng”.

*PGS.TS. Lê Quốc Lý,
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh
Vov.vn, ngày 09/5/2022*

“**V**iệc thành lập Ban Chỉ đạo cấp tỉnh về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực để gắn trách nhiệm của người đứng đầu các địa phương trước Đảng, trước Trung ương, nhất là thể hiện năng lực cầm quyền của địa phương trong việc nâng cao nhận thức, chủ động phòng ngừa tham nhũng, tiêu cực, kiểm tra cũng như thể hiện năng lực giám sát, xử lý dứt điểm các vụ việc, không để tồn đọng, không để lách luật, không gây bức xúc trong dư luận địa phương”.

*TS. Lê Trung Kiên,
Viện Hồ Chí Minh và các lãnh tụ của Đảng,
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh
Vov.vn, ngày 09/5/2022*

“**N**hững năm vừa qua, nhân dân và các cán bộ, đảng viên rất vui mừng, phấn khởi và cũng tăng thêm niềm tin vào Đảng, Nhà nước khi chứng kiến những chủ trương, biện pháp xử lý rất kiên quyết của Đảng, Nhà nước ta do Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đứng đầu. Đây là những biện pháp rất

ng nghiêm minh, thể hiện thái độ kiên quyết của người đứng đầu Đảng ta đối với tham ô, tham nhũng và các căn bệnh tiêu cực khác. Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nêu cao quyết tâm chính trị của Đảng và Nhà nước để có một thái độ không khoan nhượng đối với tham ô, tham nhũng và các hiện tượng tiêu cực. Điều này thể hiện rõ trong công tác phòng, chống tham nhũng không có vùng cấm, kể cả những người ở cương vị cao, thậm chí trong Bộ Chính trị nếu vi phạm thì cũng sẽ bị kỷ luật một cách nghiêm minh. Chính điều này lại thấy rõ sự thống nhất, tiếp thu, vận dụng và quán triệt tư tưởng Hồ Chí Minh về phòng, chống tham nhũng”.

*PGS.TS. Lý Việt Quang,
Viện trưởng Viện Hồ Chí Minh và các lãnh tụ của Đảng,
Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh
Vtc.vn, ngày 19/5/2022*

“**V**iệc thành lập Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực cấp tỉnh sẽ giúp công cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực toàn diện, khắc phục hai nhược điểm trước đây gồm tình trạng “trên nóng, dưới lạnh” và mọi công việc phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở địa phương cứ dồn lên Ban Chỉ đạo Trung ương. Ban Chỉ đạo cấp tỉnh là “cánh tay nối dài” của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Ban Chỉ đạo cấp tỉnh vừa chịu trách nhiệm trước Ban Thường vụ tỉnh ủy, thành ủy, vừa chịu trách nhiệm trước Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong việc chỉ đạo, phối hợp, đôn đốc, kiểm tra, giám sát công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trên địa bàn tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương. Tôi tin tưởng rằng với việc

thành lập Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực cấp tỉnh, công cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở nước ta sẽ được tiến hành toàn diện, đồng bộ với hiệu quả, chất lượng cao hơn, góp phần xây dựng Đảng và hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh”.

*GS.TS. Lê Hữu Nghĩa,
Chủ tịch Hội Triết học,
nguyên Giám đốc Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh
kienthuc.net.vn, ngày 19/6/2022*

“**C**ông cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đã góp phần to lớn làm trong sạch bộ máy, loại trừ những cán bộ tha hóa, biến chất, khẳng định quyết tâm chính trị của Ban Chấp hành Trung ương Đảng, Bộ Chính trị, Ban Bí thư và cá nhân Tổng Bí thư nhằm ngăn chặn những thói hư, tật xấu tồn tại bấy lâu nay có ảnh hưởng, đe dọa đến sự tồn vong của chế độ. Cán bộ dù cấp cao đến mấy, một khi đã vi phạm các quy định của Đảng và pháp luật của Nhà nước, đã dính vào tham nhũng, tiêu cực, đều bị phán xử theo các quy định của Đảng, của pháp luật, đều bình đẳng trước Hiến pháp và pháp luật, như Tổng Bí thư lâu nay vẫn đề cập là “không có vùng cấm”. Cái được lớn nhất là đã củng cố, giữ vững niềm tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng. Qua công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, không chỉ thu về những của cải, tài sản của Nhà nước và nhân dân do tham nhũng, tiêu cực gây ra mà còn lấy lại niềm tin của nhân dân vào chế độ, vào Trung ương, vào hệ thống chính trị; tạo ra sự răn đe, làm gương cho các thế hệ cán bộ tiếp theo. Cùng với đó, tăng cường “sức đề kháng” cho hệ thống chính trị, hoàn thiện cơ chế kiểm soát quyền lực, tránh thế hệ cán bộ tiếp sau đi vào “vết xe đổ” của người đi trước.

Mặt khác, công cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực mà Đảng và Nhà nước ta đã và đang triển khai quyết liệt, bài bản đã phá vỡ tâm lý trong cán bộ, đảng viên là coi chống tham nhũng, tiêu cực là vấn đề nhạy cảm, ít được đề cập công khai. Thực tiễn công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đã tạo ra tâm lý quan tâm, ủng hộ và tham gia của cán bộ, nhân dân ở những vị trí, mức độ khác nhau”.

*TS. Nguyễn Duy Thụy,
Viện trưởng Viện Khoa học Xã hội vùng Tây Nguyên
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 30/6/2022*

“Mười năm qua, công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực tiếp tục được đẩy mạnh, đã đạt được nhiều thành quả quan trọng, tạo sức răn đe, cảnh tỉnh, được cán bộ, đảng viên, nhân dân hoan nghênh và đồng tình ủng hộ. Đặc biệt, mô hình Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trực tiếp do Tổng Bí thư làm Trưởng ban đã chứng minh hiệu quả rõ rệt trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Điều đó thể hiện rất rõ khi số lượng vụ, việc tham nhũng, kinh tế được phát hiện, xử lý tăng lên rất nhiều, qua đó khẳng định quyết tâm mạnh mẽ, “không ngừng”, “không nghỉ” của Đảng, Nhà nước trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

Công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở nhiều ngành, địa phương chưa có sự chuyển biến rõ nét, vẫn còn tình trạng “trên nóng, dưới lạnh”. Do đó, vừa qua, Trung ương quyết định thành lập Ban Chỉ đạo cấp tỉnh về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực là rất cần thiết và có ý nghĩa, quan trọng. Điều này cho thấy, Trung ương đã và đang tiếp tục quan tâm, chú trọng, đẩy mạnh

hơn nữa công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực theo tinh thần chỉ đạo của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng “trên dưới đồng lòng, dọc ngang thông suốt”.

TS. Nguyễn Văn Phong,

Đại học Nội vụ Hà Nội

Thông tấn xã Việt Nam, ngày 30/6/2022

“**T**ừ góc độ cơ sở, trong nhiều trường hợp, nhân dân là đối tượng dễ dàng nhận ra những biểu hiện tiêu cực của cán bộ, công chức trong khi thực thi chức trách, nhiệm vụ. Để góp phần đẩy mạnh cuộc đấu tranh có hiệu quả với những hành vi, biểu hiện tiêu cực của cán bộ, đảng viên, Mặt trận Tổ quốc và các đoàn thể chính trị - xã hội với vai trò giám sát, cần tiếp tục đổi mới hoạt động, chủ động ghi nhận, xử lý những phản ánh của nhân dân. Bên cạnh đó, các cấp ủy đảng cũng cần tăng cường kiểm tra, giám sát, phân tích thông tin, kịp thời xử lý những biểu hiện tiêu cực ngay từ khi hình thành dư luận... Cùng với việc phát huy tối đa vai trò, trách nhiệm của quần chúng nhân dân, công tác phân cấp, phân quyền, giao trách nhiệm đúng người, đúng việc trong thực tế cần được cụ thể hóa bằng những chương trình hành động, cách làm cụ thể nhằm đạt được mục tiêu xứng đáng với kỳ vọng của Đảng và ý chí, nguyện vọng của nhân dân. Chủ trương thành lập Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trực thuộc Bộ Chính trị do Tổng Bí thư làm Trưởng ban là hoàn toàn đúng đắn, kịp thời, phù hợp với yêu cầu thực tiễn”.

Ông Lê Duy Tân,

thành phố Cà Mau, tỉnh Cà Mau

Thông tấn xã Việt Nam, ngày 30/6/2022

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng khảo sát kè tạo bãi trồng rừng, lấn biển tại Công viên Văn hóa Mũi Cà Mau, ngày 20/02/2017

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“**T**ừ khi thành lập Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đến nay, sau 10 năm hoạt động, dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo đúng đắn, kịp thời của Ban Chấp hành Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Quốc hội, Chính phủ mà trực tiếp, thường xuyên là của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, với quyết tâm chính trị rất cao, cùng với đó là sự gương mẫu, “nói đi đôi với làm” của Tổng Bí thư, Trưởng Ban Chỉ đạo và các đồng chí lãnh đạo Đảng, Nhà nước, công tác điều tra, truy tố, xét xử các vụ án tham nhũng, kinh tế được tiến hành mạnh mẽ, quyết liệt, không để oan sai, không bỏ lọt tội phạm.

Nhiều vụ việc, vụ án tham nhũng, kinh tế đặc biệt nghiêm trọng, phức tạp, kể cả những vụ việc tồn đọng từ nhiều năm trước

và các vụ án xảy ra trong ngành, lĩnh vực được cho là “vùng cấm, nhạy cảm” đã được tập trung chỉ đạo điều tra, làm rõ bản chất chiếm đoạt, vụ lợi; xử lý nghiêm minh, công khai, kể cả cán bộ cao cấp, đương chức hay nghỉ hưu với phương châm “không dừng, không nghỉ”, “không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai” theo đúng tinh thần chỉ đạo của Tổng Bí thư, Trưởng Ban Chỉ đạo đã tạo hiệu ứng tích cực, lan tỏa mạnh mẽ trong toàn xã hội, được cán bộ, đảng viên và nhân dân đồng tình, hưởng ứng, đánh giá cao, cộng đồng quốc tế ghi nhận”.

*Bà Đỗ Thị Thu Hương,
phường Phan Thiết, thành phố Tuyên Quang, tỉnh Tuyên Quang
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 30/6/2022*

*Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng thăm đồng bào thôn Kon Rờ Bàng,
xã Vinh Quang, thành phố Kon Tum, tỉnh Kon Tum,
ngày 13/4/2017*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“**N**hiều kết quả đạt được trong công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực thời gian qua có lợi rất nhiều cho nhân dân, cho công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng. Nhiều cán bộ, đảng viên suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, tham ô, tham nhũng đã bị phát hiện, xử lý nghiêm minh, ngày càng làm cho cơ quan của Đảng, Nhà nước trong sạch và làm việc hiệu lực, hiệu quả hơn. Cái được lớn nhất trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực của Đảng, Nhà nước là đã củng cố, giữ gìn được niềm tin của nhân dân đối với sự lãnh đạo của Đảng.

Nhân dân rất đồng thuận, ủng hộ công tác phòng, chống tham nhũng của Đảng và Nhà nước. Những vụ án, vụ việc, trong đó có nhiều vụ đại án được phát hiện điều tra, truy tố, xét xử, thu hồi tài sản tham nhũng đã làm nức lòng cán bộ, đảng viên và nhân dân trong cả nước. Đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực tuy rất khó khăn, gian khổ, mất nhiều thời gian, cảm thấy đau lòng khi phải xử lý kỷ luật đồng chí, đồng đội, nhưng đó là việc tất yếu phải làm”.

Ông Lê Xuân Nghi,

Thôn 2, xã Ea Tar, huyện Cư Mgar, tỉnh Đắk Lắk

Thông tấn xã Việt Nam, ngày 30/6/2022

“**V**ới quan điểm cơ bản, xuyên suốt là “không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai” và không chịu bất kỳ sức ép của cá nhân, tổ chức nào, công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực của Đảng, Nhà nước ta đã đạt được nhiều kết quả tích cực, thực chất. Kết quả lớn nhất không chỉ thể hiện qua số vụ phát hiện hay số đối tượng bị phát hiện tham nhũng, tiêu cực mà chính là niềm tin của nhân dân vào sự

ng nghiêm minh của Đảng, pháp luật của Nhà nước trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực”.

Ông Võ Văn Xuyên,
cán bộ hưu trí, tỉnh Cà Mau
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 30/6/2022

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng thăm, tặng quà gia đình thương binh
tỉnh Gia Lai, ngày 12/4/2017

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“Trong những năm qua, Trung ương, Bộ Chính trị, Ban Bí thư, Ủy ban Kiểm tra Trung ương kỷ luật hơn 170 cán bộ cấp cao diện Trung ương quản lý, trong đó có 33 ủy viên, nguyên ủy viên Trung ương Đảng, hơn 50 sĩ quan cấp tướng trong lực lượng vũ trang. Từ đầu nhiệm kỳ Đại hội XIII của Đảng đến nay,

đã kỷ luật 50 cán bộ diện Trung ương quản lý, trong đó có 8 ủy viên, nguyên ủy viên Trung ương Đảng, 20 sĩ quan cấp tướng trong lực lượng vũ trang. Những con số này cho thấy công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực được lãnh đạo Đảng, Nhà nước quan tâm chỉ đạo quyết liệt, bài bản, đi vào chiều sâu, có bước tiến mạnh, đạt nhiều kết quả cụ thể rất quan trọng, toàn diện, rõ rệt, xử lý nghiêm sai phạm của từng cá nhân, cho dù người đó là ai. Đặc biệt, các vụ việc đưa vào diện Trung ương theo dõi được xử lý nghiêm minh, công khai, minh bạch đã để lại dấu ấn tốt, tạo hiệu ứng tích cực, lan tỏa mạnh mẽ trong toàn xã hội, được cán bộ, đảng viên và nhân dân đồng tình, ủng hộ, đánh giá cao.

Để nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, các cấp ủy đảng cần thường xuyên bồi dưỡng cho cán bộ, đảng viên về phòng, chống 27 biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, kiểm soát quyền lực, chống chạy chức, chạy quyền. Mỗi cán bộ, đảng viên phải luôn tu dưỡng, rèn luyện bản thân trong mọi hoàn cảnh, thường xuyên tự soi, tự sửa với tinh thần “còn Đảng thì còn mình” và “danh dự là điều thiêng liêng, cao quý nhất”. Bên cạnh đó, các cấp ủy đảng tiếp tục đẩy mạnh công tác thanh tra, kiểm tra, phát hiện những hành vi tham nhũng, lãng phí, siết chặt kỷ cương trong Đảng cũng như quản lý kinh tế, xã hội; phát huy vai trò của Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng ở các tỉnh, thành phố theo đúng tinh thần chỉ đạo của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng”.

Ông Nguyễn Văn An,

Bí thư Đảng ủy phường Đông Ngạc,

quận Bắc Từ Liêm, Thành phố Hà Nội

Thông tấn xã Việt Nam, ngày 30/6/2022

“**T**ừ năm 2013 đến nay, công tác xây dựng, hoàn thiện, hình thành được thể chế về phòng, chống tham nhũng và quản lý kinh tế - xã hội để phòng, chống tham nhũng được quan tâm, chú trọng, từng bước hoàn thiện cơ chế phòng ngừa chặt chẽ để “không thể tham nhũng”. Nhiều quy định của Đảng, pháp luật của Nhà nước được ban hành và tổ chức thực hiện quyết liệt, đi vào cuộc sống, vừa có tác dụng giáo dục, phòng ngừa, ngăn chặn, vừa là căn cứ để phát hiện và xử lý các sai phạm, tham nhũng. Tệ nạn tham nhũng đang “từng bước được kiềm chế, ngăn chặn, có chiều hướng thuyên giảm”, góp phần quan trọng vào công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng, giữ vững ổn định chính trị và phát triển kinh tế - xã hội của đất nước. Kết quả đạt được trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực thời gian qua đã khẳng định những mục tiêu, quan điểm, chủ trương, giải pháp của Đảng và Nhà nước về phòng, chống tham nhũng, nhất là chủ trương thành lập Ban Chỉ đạo trực thuộc Bộ Chính trị do Tổng Bí thư làm Trưởng ban là hoàn toàn đúng đắn, kịp thời, phù hợp với yêu cầu thực tiễn.

Để công tác phòng, chống tham nhũng đạt hiệu quả hơn nữa, cần thực hiện nghiêm, nhất quán quan điểm Đảng lãnh đạo trực tiếp, toàn diện công tác cán bộ và quản lý đội ngũ cán bộ theo nguyên tắc tập trung dân chủ; đồng thời phân công, phân cấp gắn với giao quyền, ràng buộc trách nhiệm; tăng cường kiểm soát quyền lực và xử lý nghiêm những sai phạm trong công tác cán bộ. Bên cạnh đó phải làm tốt công tác quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng, bố trí và sử dụng đúng cán bộ; thực hiện tốt công tác quản lý cán bộ, bảo vệ vững chắc chính trị nội bộ; tăng cường công tác

kiểm tra, giám sát, kỷ luật đảng, công tác bảo vệ chính trị nội bộ, kiên quyết xử lý nghiêm những cán bộ thoái hóa biến chất, vi phạm Điều lệ Đảng, pháp luật của Nhà nước...”.

*Ông Nguyễn Đức Hiền,
cán bộ hưu trí, phường Ý La, thành phố Tuyên Quang
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 30/6/2022*

“**C**ông tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực của Đảng trong thời gian qua đã đạt được nhiều kết quả, đã xử lý được rất nhiều đối tượng, nhiều cán bộ cấp cao từ Trung ương tới địa phương, góp phần làm trong sạch đội ngũ của Đảng. Chỉ đạo của Tổng Bí thư là kim chỉ nam thể hiện quyết tâm rất cao của Đảng và Nhà nước trong phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, kiên quyết xử lý đến cùng đối với các hành vi tham nhũng, trừng phạt và răn đe hành vi sai phạm của những cán bộ lợi dụng chức quyền để làm sai quy định của pháp luật. Việc này đã lấy lại lòng tin yêu của quần chúng nhân dân đối với Đảng, Nhà nước. Từ đó, nhân dân phấn khởi, đồng tình, ủng hộ và tham gia vào công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực của Đảng, tạo hiệu ứng tích cực, lan tỏa mạnh mẽ trong xã hội”.

*Bà Ngô Thị Yến,
nguyên Thẩm phán Tòa án nhân dân Thành phố Hà Nội
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 30/6/2022*

“**T**hời gian qua, tình trạng tham nhũng, tiêu cực đã xảy ra ở nhiều cấp, ngành, lĩnh vực với quy mô khác nhau, trong đó có những vụ việc xảy ra ở những ngành, lĩnh vực kinh tế trọng điểm với quy mô lớn và thủ đoạn tinh vi làm thất thoát hoặc thiệt hại nặng nề tài sản của Nhà nước và nhân dân, gây nhiều bức xúc trong dư luận xã hội. Trước thực trạng đó, Đảng ta đã có những

chỉ đạo quyết liệt, thể hiện quyết tâm cao trong công tác phòng, chống tham nhũng, kiên quyết xử lý đối với các vụ việc tham nhũng, tiêu cực theo tinh thần “không có vùng cấm, không có ngoại lệ”. Đặc biệt, hiện nay Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đã chỉ đạo các địa phương thành lập Ban Chỉ đạo cấp tỉnh, thành phố về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, do đồng chí Bí thư Tỉnh ủy, Thành ủy làm Trưởng ban. Đây là việc làm rất cần thiết, quan trọng và là tiền đề để huy động sức mạnh tổng thể của cả hệ thống chính trị trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Điều này cho thấy, Đảng ta đã và đang tiếp tục quan tâm, chú trọng, đẩy mạnh hơn nữa công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực theo tinh thần chỉ đạo của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng “trên dưới đồng lòng, dọc ngang thông suốt”.

*Ông Lý Phù Cà,
Bí thư Đảng ủy xã Tà Tổng,
huyện Mường Tè, tỉnh Lai Châu
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 01/7/2022*

“**T**rong suốt 10 năm qua, Trung ương đã triển khai quyết liệt, xử lý nhiều vụ, việc nổi cộm, không có vùng cấm, không có ngoại lệ. Đặc biệt, trong bài phát biểu của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Hội nghị tổng kết 10 năm công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực giai đoạn 2012 - 2022 đã rút ra sáu bài học quý nhằm triển khai, tổ chức công tác này hiệu quả hơn trong thời gian tới. Đây là những bài học cần triển khai, xử lý ngay, đồng bộ, thống nhất từ trên xuống dưới để sớm mang lại hiệu quả thực tiễn.

Thời gian qua, Đà Nẵng là một trong những địa phương quyết liệt trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực,

chống “giặc nội xâm”. Thành ủy Đà Nẵng đã ban hành Quyết định riêng về xử lý các vụ việc thuộc diện Ban Thường vụ Thành ủy quản lý; đồng thời, sớm thành lập Ban Chỉ đạo cấp thành phố về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực theo hướng dẫn của Trung ương. Trong thời gian tới, Đảng ủy phường sẽ tiếp tục thông tin, quán triệt đến đội ngũ cán bộ, đảng viên ở địa phương nhằm nhận thức sâu sắc về “không thể, không dám, không cần, không muốn” tham nhũng, giữ vững niềm tin của nhân dân”.

*Ông Ngô Tiến Dũng,
Bí thư Đảng ủy phường Hòa Khánh Nam,
quận Liên Chiểu, thành phố Đà Nẵng
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 01/7/2022*

“**K**ết quả công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực 10 năm qua được thể hiện trên các vấn đề như: Công tác kiểm tra, giám sát của Đảng; thanh tra, kiểm toán của Nhà nước được tăng cường, phát hiện và xử lý nghiêm minh các sai phạm, siết chặt kỷ luật, kỷ cương, góp phần đắc lực nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Theo đó, trong 10 năm qua, cấp ủy, ủy ban kiểm tra các cấp đã thi hành kỷ luật hơn 2.700 tổ chức đảng, gần 168.000 cán bộ, đảng viên, trong đó có hơn 7.390 cán bộ, đảng viên bị kỷ luật do tham nhũng hoặc liên quan đến tham nhũng; kiến nghị xử lý trách nhiệm gần 44.700 tập thể, cá nhân sai phạm; kiến nghị thu hồi, xử lý tài chính hơn 975.000 tỉ đồng, gần 76.000 ha đất.

Để nâng cao hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng và tiêu cực, cần tiếp tục hoàn thiện hệ thống chính sách, pháp luật để không thể tham nhũng, không dám tham nhũng. Các cấp ủy đảng tiếp tục tăng cường sự lãnh đạo, chỉ đạo công tác phòng, chống tham nhũng gắn liền với công tác phòng, chống tiêu cực;

nhất là thường xuyên bồi dưỡng cho cán bộ, đảng viên về phòng, chống 27 biểu hiện suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện “tự diễn biến”, “tự chuyển hóa”, kiểm soát quyền lực, chống chạy chức, chạy quyền. Mỗi cán bộ, đảng viên phải luôn tu dưỡng, rèn luyện bản thân trong mọi hoàn cảnh, thường xuyên tự soi, tự sửa những lối sống, đạo đức chưa đúng tác phong của người cán bộ. Đồng thời, các cấp ủy đảng chú trọng đổi mới hình thức, cách thức tuyên truyền, phổ biến về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực; tiếp tục đẩy mạnh công tác thanh tra, kiểm tra, phát hiện những hành vi tham nhũng, lãng phí, siết chặt kỷ cương trong Đảng cũng như quản lý kinh tế, xã hội; phát huy vai trò của Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở các tỉnh, thành phố”.

*Ông Vũ Văn Nội,
Giám đốc Trung tâm Phát triển quỹ đất
huyện Than Uyên, tỉnh Lai Châu
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 01/7/2022*

“**N**hân dân, cán bộ hưu trí, đảng viên trên cả nước hết sức phấn khởi, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Bộ Chính trị, Ban Chấp hành Trung ương Đảng, của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực với đồng chí Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đứng đầu. Người dân mong đợi Đảng, Nhà nước thực hiện thật tốt phương châm phòng, chống tham nhũng, bảo vệ những kết quả, thành tựu cách mạng mà toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta đã đạt được trong suốt những năm qua. Những kết quả đạt được cho thấy Đảng đã làm đúng sự mong đợi và ý nguyện của nhân dân. Những đảng viên, cán bộ hưu trí như chúng tôi hết sức phấn khởi, tin tưởng khi thấy Đảng nói đi đôi với làm, tức là dù người đó là ai, trước đây ở cương vị nào nhưng

khi có tội thì đều bị xử lý. Điều đó thể hiện sự quyết liệt và tính công minh, giống như lời Tổng Bí thư đã nói: Chúng ta chống tham nhũng, tiêu cực một cách hợp tình, hợp lý, rất nhân văn, đáp ứng sự mong đợi của nhân dân”.

*Ông Dương Đình Bá, nguyên Chủ tịch Liên hiệp
các tổ chức hữu nghị Thành phố Hồ Chí Minh
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 02/7/2022*

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng chụp ảnh lưu niệm với Ban Thường vụ Thành ủy và lãnh đạo chủ chốt Thành phố Hồ Chí Minh trong chuyến thăm và làm việc tại Thành phố Hồ Chí Minh, ngày 23/9/2022

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“**C**ông tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực luôn được Đảng và Nhà nước quan tâm. Đặc biệt, trong những năm trở lại đây, công tác này được triển khai rất quyết liệt, mạnh mẽ và hiệu quả. Việc phát hiện, xử lý tham nhũng, tiêu cực ở địa phương, cơ sở được đẩy mạnh thực hiện đồng bộ, đúng nguyên tắc. Công tác thu hồi tài sản bị thất thoát, chiếm đoạt trong các

vụ án tiếp tục có chuyển biến tích cực. Để công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực được triển khai hiệu quả, cần tiếp tục nghiên cứu, rà soát, sửa đổi, bổ sung, hoàn thiện các quy định pháp luật để tạo hành lang pháp lý nhằm kiểm soát và xử lý nghiêm những hành vi vi phạm của các cá nhân cũng như tổ chức tham nhũng, tiêu cực; tăng cường công tác giám sát xã hội, đẩy mạnh việc phát hiện, xử lý kịp thời, nghiêm minh các vụ việc tham nhũng, tiêu cực. Bên cạnh đó, cần xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp có đủ phẩm chất, năng lực và uy tín, ngang tầm nhiệm vụ trong tình hình mới. Cán bộ, đảng viên phải không ngừng rèn luyện phẩm chất, đạo đức chính trị; thực hiện nghiêm quy định những điều đảng viên không được làm. Ngoài ra, việc kê khai tài sản phải thực hiện công khai, minh bạch, nếu phát hiện có sai phạm thì xử lý nghiêm minh, thậm chí cách chức”.

*Ông Nguyễn Đức Thuận,
phường Vĩnh Ninh,*

*thành phố Huế, tỉnh Thừa Thiên Huế
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 02/7/2022*

“**K**ết quả đạt được trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực thời gian qua đã thể hiện quyết tâm của Đảng, Nhà nước mà đứng đầu là Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Thực tế cho thấy, tham nhũng, tiêu cực chủ yếu rơi vào đối tượng là cán bộ, đảng viên, những người giữ vị trí, trọng trách ở các cơ quan, đơn vị, địa phương. Cùng với thực hiện chức trách, nhiệm vụ của mình thì môi trường tham nhũng, tiêu cực cũng rất dễ xuất hiện, sinh sôi, nảy nở, nếu như không có các giải pháp phòng, chống hiệu quả, nhất là trong một số ngành, lĩnh vực dễ nảy sinh tham nhũng, tiêu cực.

Không nói đến những vấn đề lớn, các vụ việc nổi cộm về tham nhũng, tiêu cực đã được phát hiện, xử lý trong thời gian qua,

chỉ lấy dẫn chứng về những việc bình thường diễn ra trong đời sống xã hội như việc đi làm giấy chứng nhận quyền sử dụng đất. Đây đang là vấn đề khá nhức nhối tại nhiều địa phương. Người dân phản ánh khó tiếp cận các thông tin về quy hoạch sử dụng đất, bản đồ địa chính số các thửa đất mà mình cần nắm bắt thông tin... Nhà nước cần công khai để người dân có thể dễ dàng tiếp cận các thông tin này; đồng thời, khi giải quyết thủ tục hành chính không nhất thiết phải theo đúng nơi thường trú mà có thể đến bất cứ địa phương nào trong tỉnh để giải quyết các thủ tục liên quan... Chính vì không công khai hoặc công khai “cho có” nên dẫn đến nhiều hệ lụy, có những cán bộ, công chức lợi dụng chức vụ để gây khó khăn cho người dân trong việc cần tiếp cận thông tin, dễ nảy sinh tiêu cực, tham nhũng vặt. Trong bối cảnh chuyển đổi số đang phát triển nhanh và mạnh như hiện nay thì trên các lĩnh vực cần hướng tới việc công khai, minh bạch. Người dân có quyền tiếp cận các thông tin mà Nhà nước không cấm, trừ các thông tin, lĩnh vực được coi là “mật”. Gắn với đó, xây dựng cho được đội ngũ cán bộ các cấp có đủ phẩm chất, năng lực và uy tín; phát huy đầy đủ vai trò, trách nhiệm của các cơ quan dân cử và đại biểu dân cử, cơ quan báo chí, mạng xã hội và người dân trong phòng, chống tham nhũng, tiêu cực”.

Ông Nguyễn Anh,

xã Nghi Long, huyện Nghi Lộc, tỉnh Nghệ An

Thông tấn xã Việt Nam, ngày 02/7/2022

“**P**hòng, chống tham nhũng, tiêu cực là một mục tiêu lớn, đúng đắn, được Đảng ta đề ra và thực hiện từ lâu. Thực tiễn cho thấy, đây là một việc làm đầy nhạy cảm, tế nhị và vô cùng khó khăn, phức tạp, tuy nhiên với quyết tâm của Đảng, sự đồng bộ của hệ thống chính trị, 10 năm qua, Đảng ta rất quyết liệt trong cuộc đấu tranh chống tham nhũng. Phải kỷ luật những

cán bộ, đảng viên vi phạm là một việc làm đau xót, nhưng đó là việc phải làm, bởi như Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nói, đó là cuộc đấu tranh với “giặc nội xâm” và “không để con sâu làm rầu nồi canh”. Sự quyết liệt và hiệu quả trong phòng, chống tham nhũng, tiêu cực của Đảng ta không chỉ tiêu trừ đi cái xấu, mà còn góp phần tạo nên những nhân tố mới, những nhân tố tích cực, góp phần giữ gìn sự trong sạch, vững mạnh của Đảng, của hệ thống chính trị; củng cố và nâng cao niềm tin yêu, đồng thuận không chỉ trong Đảng, nhân dân trong nước, mà cả cộng đồng người Việt Nam ở nước ngoài”.

*Ông Phùng Công Dũng,
Chủ nhiệm Ủy ban Về người Việt Nam
ở nước ngoài Thành phố Hồ Chí Minh
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 02/7/2022*

“**T**rong giai đoạn 10 năm qua, nhất là hơn 5 năm gần đây, công tác phòng, chống và xử lý tham nhũng của Đảng ta rất hiệu quả. Có thể nói chưa bao giờ Trung ương quan tâm và chỉ đạo, xử lý nhiều cán bộ như thế. Như Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nói, việc này hết sức đau xót nhưng mà không thể không làm, bởi vì nó ảnh hưởng đến sự tồn vong của Đảng, của chế độ và của cả đất nước. Đây được xem là thắng lợi rất lớn, từng bước ngăn chặn, đẩy lùi tham nhũng, là điều người dân hết sức phấn khởi. Đảng ta đã lãnh đạo nhân dân ta xây dựng đất nước chưa bao giờ có được cơ đồ, thế và lực như hiện nay, chính vì thế, nếu chúng ta không làm quyết liệt và không làm hiệu quả công tác phòng, chống tham nhũng thì cơ đồ sẽ từng bước suy giảm và suy sụp, nhất là mất đi niềm tin trong nhân dân.

Người dân Vĩnh Long rất tán đồng với quan điểm về công tác phòng, chống tham nhũng của Đảng ta hiện nay, đó là việc làm thường xuyên, liên tục, không ngơi nghỉ; công tác phòng,

chống tham nhũng được thực hiện quyết liệt, không có vùng cấm và việc xử lý không chịu bất kỳ áp lực nào”.

*Ông Nguyễn Bách Khoa,
nguyên Trưởng Ban Tuyên giáo Tỉnh ủy Vĩnh Long
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 02/7/2022*

“**C**ó thể nhận thấy rằng, sự quyết liệt trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở cấp Trung ương được thực hiện rất tốt, nhưng tại các địa phương vẫn chưa được quyết liệt và thiếu đồng bộ. Cần có giải pháp đẩy mạnh triển khai trên toàn hệ thống chính trị để công tác phòng, chống tham nhũng từ cơ sở được thực hiện nghiêm túc, đạt được hiệu quả và xử lý triệt để các vụ việc tham nhũng, tiêu cực. Trong mọi hoạt động thì vai trò tiên quyết là Đảng lãnh đạo; ở cấp cơ sở, người đứng đầu và thủ trưởng các cơ quan sẽ là người đầu tàu, quyết định vận hành cả bộ máy trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Bởi vậy, người đứng đầu phải nêu gương; lãnh đạo hệ thống chính trị phải xắn tay vào việc, gương mẫu đi đầu, quyết tâm, quyết liệt thì chắc chắn sẽ đạt được hiệu quả. Đồng thời vai trò, trách nhiệm của các cơ quan dân cử và đại biểu dân cử, Mặt trận Tổ quốc, các tổ chức chính trị - xã hội, xã hội - nghề nghiệp cần được phát huy đầy đủ. Đặc biệt, các địa phương phải đẩy mạnh công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trong toàn dân; tiếp tục tăng cường công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán; đẩy mạnh điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án; phát hiện sớm, xử lý nghiêm minh các vụ án, vụ việc tham nhũng, tiêu cực; nâng cao hơn nữa hiệu quả thu hồi tài sản tham nhũng”.

*Ông Mai Văn Trí,
phường Thuận Lộc, thành phố Huế, tỉnh Thừa Thiên Huế
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 02/7/2022*

“Đảng có kiên quyết chống tham nhũng thì Nhà nước mới mạnh được. Để công tác phòng, chống tham nhũng thành công, mong Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng luôn kiên quyết, mạnh mẽ như những năm gần đây, dù có những cán bộ chủ chốt bị xử lý, nhưng qua đó giúp nhân dân tin vào Đảng hơn.

Thời gian qua, nhiều cán bộ, đảng viên tha hóa, tham nhũng, người dân vẫn chờ cơ quan chức năng có hình thức xử lý nghiêm minh hơn. Phải làm sao để những cán bộ trẻ phải sợ, qua đó tự giữ gìn bản thân trước, tránh xa tham nhũng. Công tác phát hiện, xử lý tham nhũng, tiêu cực ở địa phương, cơ sở, thu hồi tài sản tham nhũng cần công khai để dân biết, dân tin. Ngoài ra, cơ quan chức năng cần nâng cao hơn nữa chất lượng hoạt động các cơ quan tư pháp; đấu tranh phòng, chống có hiệu quả các tệ nạn xã hội; đẩy nhanh tiến độ điều tra, truy tố, xét xử, xử lý dứt điểm các vụ án tham nhũng, nhất là các vụ án lớn, được người dân quan tâm, theo dõi. Đẩy mạnh thanh tra, kiểm tra, giám sát phát hiện, xử lý để tạo sự chuyển biến mạnh mẽ rõ nét trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực”.

*Bà Thới Thị Huệ,
xã Tịnh Ấn Tây, thành phố Quảng Ngãi, tỉnh Quảng Ngãi
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 02/7/2022*

“Chống tham nhũng cũng góp phần củng cố niềm tin của nhân dân, bác bỏ mọi luận điệu sai trái của các thế lực xấu, thù địch, chống đối cho rằng đấu tranh phòng, chống tham nhũng, xử lý cán bộ, đảng viên sai phạm là đấu đá nội bộ, phe cánh. Hơn lúc nào hết, trong bối cảnh hiện nay, xây dựng đội ngũ cán bộ các cấp có phẩm chất, năng lực, uy tín, đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ trong tình hình mới là nhiệm vụ quan trọng đối với các cấp ủy, tổ chức đảng. Để công cuộc phòng, chống tham nhũng,

làm trong sạch bộ máy chính trị, đội ngũ cán bộ ngày càng hiệu quả thì cần có các giải pháp cụ thể như kịp thời chấn chỉnh, đổi mới phương pháp xây dựng đội ngũ cán bộ thông qua đổi mới công tác cán bộ theo hướng đồng bộ, liên thông, nhất quán trong hệ thống chính trị và phù hợp với thực tế. Đồng thời, cần đẩy mạnh phân cấp, phân quyền, ràng buộc trách nhiệm và kiểm soát chặt chẽ quyền lực; siết chặt kỷ luật, kỷ cương; tạo môi trường, điều kiện để thúc đẩy đổi mới, sáng tạo; bảo vệ cán bộ dám nghĩ, dám nói, dám làm, dám đột phá, dám chịu trách nhiệm, dám đương đầu với khó khăn, thử thách và quyết liệt trong hành động vì lợi ích chung. Theo đó, cần tập trung xây dựng quan điểm, phương pháp và nội dung tiêu chí đánh giá cán bộ thật sự khoa học; đánh giá phải toàn diện, công tâm, khách quan và dân chủ; quan tâm công tác đào tạo, kết hợp giữa đào tạo khoa học tri thức với đào tạo đạo đức, tư tưởng; giữa đào tạo lý luận với đào tạo thực tiễn nhằm nâng cao trình độ, năng lực, uy tín cho đội ngũ cán bộ các cấp.

Song song với đó, cần tiếp tục đổi mới công tác tuyển dụng, quy hoạch, luân chuyển và bổ nhiệm, giới thiệu ứng cử, bầu cử cán bộ. Đặc biệt, đối với cán bộ giữ các chức danh lãnh đạo, quản lý cần xây dựng quy định để việc nhận trách nhiệm, từ chức, từ nhiệm trở thành nếp văn hóa ứng xử của cán bộ; hoàn thiện các quy định về cách chức, bãi nhiệm, miễn nhiệm để việc “có lên, có xuống”, “có vào, có ra” trở thành bình thường trong công tác cán bộ”.

*Thiếu tá Phan Quốc Thiệu,
giảng viên Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 02/7/2022*

“Đảng, Nhà nước đã có thông điệp mạnh mẽ, coi tham nhũng, tiêu cực là “giặc nội xâm”. Người dân càng tin tưởng hơn khi người đứng đầu của Đảng là Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng rất quyết liệt trong vấn đề này với quan điểm là không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai, không chịu sự tác động, sức ép của bất kỳ tổ chức, cá nhân nào nếu phát hiện các vụ việc tham nhũng, tiêu cực.

Cần kiên trì giáo dục, rèn luyện và có các giải pháp hướng cán bộ, đảng viên, công chức, viên chức vào đức tính liêm khiết, chính trực; xây dựng văn hóa tiết kiệm, giảm thiểu tiến tới nói không với tham nhũng, tiêu cực. Muốn làm được điều đó cần nhiều giải pháp đồng bộ, có lộ trình, quyết tâm làm và phải làm bằng được. Cũng cần tạo ra những bộ phận độc lập, tránh ràng buộc, liên quan đến đối tượng tiêu cực, tham nhũng và phải có thực quyền để giám sát, xử lý những cá nhân vi phạm”.

*Ông Trần Hoàng Tấn,
Cựu chiến binh phường Hưng Bình,
thành phố Vinh, tỉnh Nghệ An
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 02/7/2022*

“Đối với việc thành lập Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ở các tỉnh, thành phố hiện nay, cần xem xét cơ cấu người dân tiêu biểu vào Ban Chỉ đạo để tăng thêm tính khách quan, công bằng, cũng như phát huy tốt vai trò kiểm tra, giám sát, phát hiện các vụ việc từ người dân. Bên cạnh đó, cần có cơ chế, điều kiện, công cụ để người dân tham gia rộng rãi vào công cuộc phòng, chống tham nhũng. Người dân khi thấy hiện tượng tiêu cực phải biết phản ánh với cơ quan, tổ chức và bằng cách nào, với hình thức nào. Đồng thời, cần có

quy định khen thưởng, nêu gương và bảo vệ những người dám tố cáo hành vi tham nhũng”.

Ông Lưu Thành Công,
Phó Chủ tịch Hội Khuyến học tỉnh Vĩnh Long
Thông tấn xã Việt Nam, ngày 02/7/2022

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng phát biểu tại Hội nghị tiếp xúc cử tri trước Kỳ họp thứ tư Quốc hội khóa XV, ngày 15/10/2022

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“**T**ổng Bí thư của Đảng Cộng sản Việt Nam - người giữ gìn, bảo vệ Đảng, bảo vệ chế độ, đấu tranh chống tham nhũng, loại bỏ những phần tử cơ hội, sâu mọt... ra khỏi hàng ngũ Đảng, hàng ngũ cách mạng. Ông đã đưa những vụ đại án ra ánh sáng và những kẻ “phá hoại Đảng” đã phải quy án, từ ủy viên Bộ Chính trị, ủy viên Trung ương, bộ trưởng, bí thư tỉnh ủy, thành ủy...”

Cá nhân tôi nghĩ rằng, trước sự phức tạp của đời sống xã hội, những sai phạm là điều khó tránh khỏi. Với trách nhiệm của

người đứng đầu Đảng, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã chỉ đạo cho vào “lò” rất nhiều cán bộ sai phạm từ cấp trung ương tới cấp cơ sở và đang tiếp tục xử lý các vụ việc sai phạm khác như ở Nha Trang, Bình Dương...

Làm đảng viên, cán bộ cần phải thấm nhuần đạo đức cách mạng, thấm nhuần truyền thống “uống nước nhớ nguồn” và hiểu được đạo lý cực kỳ quan trọng là “thân dân và trọng dân” mà Bác Hồ đã từng răn dạy cán bộ cách mạng.

Nếu cấp ủy đảng, ngành nội vụ ở địa phương thiếu kiên quyết, bao che cho cán bộ, đảng viên sai phạm thì chẳng khác gì “tiếp tay hại Đảng, hại chế độ” và cũng cần phải xem lại đạo đức nghề nghiệp của họ.

Vì thế nên: Đừng hỏi vì sao nhân dân lại yêu bác Trọng đến thế!”.

Trần Thế Bản

www.vungbuocphattrien.vn/

visaodanyeuongnguyenphutrong, ngày 24/7/2022

“**T**rân trọng, tin tưởng và đánh giá cao vai trò của Tổng Bí thư, của Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực. Nhiều vụ việc lớn được xử lý như Việt Á, vụ thao túng thị trường chứng khoán, thị trường bất động sản... nhân dân rất đồng tình. Việc Trung ương quyết định thành lập Ban Chỉ đạo cấp tỉnh về phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực là một việc làm kịp thời, khắc phục tình trạng đẩy trách nhiệm lên Trung ương”.

Bà Phạm Hồng Sim,

phường Quán Thánh, quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội

Báo Điện tử Chính phủ, ngày 06/12/2022

“Việc Việt Nam chính thức tham gia Công ước của Liên hợp quốc về chống tham nhũng từ năm 2009 là chủ trương đúng, khẳng định tầm nhìn chiến lược của Đảng và Nhà nước ta. Không dừng lại ở cam kết, chặng đường 13 năm qua, Việt Nam đã xác định phòng, chống tham nhũng là cuộc chiến “chống giặc nội xâm” dài lâu, đầy phức tạp, khó khăn và nguy hiểm. Cũng không chỉ là răn đe, mà Đảng coi đó là “cắt bỏ một vài cành cây sâu mọt để cứu cả cái cây”, để dân tin và chế độ ta còn, Đảng ta còn.

Công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực ngày càng khẳng định tinh thần của Đảng là “không có vùng cấm, không có ngoại lệ”. Hành động kiên quyết của Đảng đối với các cán bộ, đảng viên đã sa ngã, thoái hóa, biến chất, có hành vi lợi dụng chức quyền để tham nhũng, tiêu cực đã được dư luận nhân dân đồng tình ủng hộ, góp phần củng cố, nâng cao niềm tin của nhân dân. Việc phát hiện, xử lý các vụ án tham nhũng, tiêu cực được chỉ đạo và thực hiện bài bản, đồng bộ, quyết liệt, hiệu quả, khẳng định quyết tâm rất cao của Đảng, Nhà nước và nhân dân ta với tinh thần “không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai”, từng bước hoàn thiện cơ chế phòng ngừa chặt chẽ, phát hiện, xử lý kịp thời, nghiêm minh để “không thể”, “không dám”, “không muốn”, “không cần” tham nhũng.

... Việt Nam xác định phòng, chống tham nhũng là cuộc chiến quyết liệt “chống giặc nội xâm”. Chính vì vậy mà “lò” chống tham nhũng do Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nhóm vẫn đang

rực nóng, với niềm tin và quyết tâm “làm đến cùng, không bỏ giữa chừng”, thể hiện bằng những hành động, việc làm, kết quả cụ thể”.

Hạnh Quỳnh

Thông tấn xã Việt Nam, ngày 09/12/2022

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng thăm vườn chè của Hợp tác xã chè Hảo Đạt, thành phố Thái Nguyên, tỉnh Thái Nguyên trong chuyến thăm và làm việc tại tỉnh Thái Nguyên, ngày 10/01/2023

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

SỰ TIN TƯỜNG CỦA ĐẠI BIỂU QUỐC HỘI

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại buổi tiếp xúc cử tri quận Ba Đình, Thành phố Hà Nội, ngày 13/5/2017

Ảnh: Việt Dũng/Báo Tuổi Trẻ Thành phố Hồ Chí Minh

“Cử tri cả nước đều mong chờ sau khi Quốc hội bầu đồng chí Nguyễn Phú Trọng giữ trọng trách làm Chủ tịch nước, những vấn đề còn tồn tại trong công tác cán bộ và phòng, chống tham nhũng, tiêu cực sẽ tiếp tục được giải quyết rốt ráo, có thêm nhiều thành tựu quan trọng. Bác Hồ đã dạy “Cán bộ là cái gốc của mọi công việc”. Chọn cán bộ phải có tâm, có tầm, đúng với sở trường ở từng vị trí. Bên cạnh đó, khi sử dụng cán bộ phải có giám sát. Chúng ta đều thấy trong thời gian gần đây,

Trung ương Đảng kiên quyết xử lý cán bộ mắc sai phạm không có vùng cấm, rất nhiều cán bộ còn đương chức, từ ủy viên Bộ Chính trị cho tới bí thư Tỉnh ủy đều bị xử lý. Có cả những đồng chí là lãnh đạo cấp sở, ngành ở địa phương bị khai trừ khỏi Đảng, cho dù đây là con lãnh đạo tỉnh. Những hành động kiên quyết như vậy cho thấy Đảng thực sự quyết tâm đổi mới phương thức lãnh đạo, đưa đất nước đi lên trong tình hình mới. Nhưng muốn đổi mới, muốn lãnh đạo được quần chúng thì chính trong nội bộ Đảng phải thật sự giải quyết được các vấn đề tồn tại, không bao che dung túng cho cái sai, mà phải kiên quyết sửa đổi, kiên quyết xử lý những sai phạm.

Thực tế thời gian qua, không phải một, hai mà có nhiều cán bộ vướng phải thông tin không rõ ràng về quy trình bổ nhiệm, rồi vấn đề bằng cấp cũng còn tồn tại, v.v., đó là những vấn đề cần phải được giải quyết có tính hệ thống, những vụ việc nào dư luận xã hội đã lên tiếng càng cần nhanh chóng xử lý dứt điểm. Với chỉ đạo rất rõ ràng của Tổng Bí thư là chống tham nhũng “không có vùng cấm”, đã có rất nhiều vụ việc sai phạm ở các cơ quan nhà nước, các doanh nghiệp có vốn nhà nước... đều bị đưa ra ánh sáng, mà chúng ta vẫn gọi đó là các đại án.

Đây là những điểm rất mới trong công tác xử lý sai phạm của cán bộ, những vấn đề mà trước kia dường như mới chỉ làm được phần ngọn. Thậm chí trước đây có tình trạng cứ nghỉ hưu là coi như hạ cánh an toàn, nhưng nay thì có những đồng chí đã nghỉ hưu nhiều năm nay, phát hiện ra sai phạm cũng phải chịu kỷ luật - bị khai trừ khỏi Đảng, thậm chí đối diện với khả năng chịu trách nhiệm hình sự về những sai phạm xảy ra trong phạm vi đồng chí ấy quản lý”.

*Đại biểu Bùi Thị An,
Đoàn đại biểu Quốc hội Thành phố Hà Nội
<http://giaoduc.net.vn>, ngày 08/10/2018*

“**T**ình hình tham nhũng vẫn diễn biến phức tạp, có biểu hiện tinh vi hơn và khó phát hiện. Các đối tượng có hành vi tham nhũng thường là người có chức vụ, quyền hạn, có trình độ chuyên môn cao, có nhiều thủ đoạn để che giấu hành vi phạm tội. Các đối tượng này lợi dụng các “khoảng trống”, “kẽ hở” trong chính sách, pháp luật để thực hiện hành vi tham nhũng, nhằm làm lợi cho cá nhân và lợi ích nhóm. Chính vì vậy, để phanh phui một vụ việc tham nhũng không hề đơn giản. Song, dù khó nhưng vẫn phải tìm mọi biện pháp để làm sao ngăn chặn, đẩy lùi tệ nạn này.

Để ngăn chặn tham nhũng, trước hết hệ thống pháp luật cần rạch ròi, rõ ràng, bịt kín các “lỗ hổng” để các cá nhân không thể lợi dụng được. Thủ trưởng, người đứng đầu đơn vị cần phải nêu cao trách nhiệm, gương mẫu, quyết liệt, đi đầu trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng. Nếu để cơ quan, đơn vị xảy ra tham nhũng thì người đứng đầu không thể không liên đới trách nhiệm”.

Đại biểu Nguyễn Quốc Hận,

Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Cà Mau

Vov.vn, ngày 13/8/2021

“**N**ếu như trước đây, Đảng ta thường nhấn mạnh cụm từ “tăng cường”, “đẩy mạnh” thực hiện nhiệm vụ thì bây giờ là “kiên quyết chống”, “kiên quyết xử lý” với quyết tâm chính trị cao hơn, ở cấp độ cao hơn, mạnh mẽ hơn.

Tham nhũng, tiêu cực vẫn tiếp tục xảy ra ở mức độ tinh vi hơn, có tổ chức hơn. Từ đó đòi hỏi chúng ta phải tiếp tục đổi mới phương thức, cách tổ chức chỉ đạo đấu tranh phòng, chống tham nhũng trong tình hình mới. Đồng thời xây dựng hành lang pháp lý thực sự vững chắc, không có lỗ hổng, kẽ hở để các đối tượng lợi dụng phát sinh tham nhũng, tiêu cực. Làm sao cuộc đấu tranh

này tiếp tục đạt được những kết quả quan trọng, tạo niềm tin vững chắc cho nhân dân”.

*Đại biểu Nguyễn Tạo,
Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Lâm Đồng
Vov.vn, ngày 08/10/2021*

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng với các đại biểu Quốc hội tại Kỳ họp thứ tám Quốc hội khóa XIV, ngày 27/11/2019

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“**S**ự lãnh đạo, chỉ đạo sâu sát, quyết liệt của Đảng, Nhà nước, sự nỗ lực, đoàn kết của cả hệ thống chính trị và toàn dân đã gặt hái được nhiều thành tựu quan trọng trên các lĩnh vực. Đặc biệt, với sự triển khai đồng bộ nhiều giải pháp mạnh mẽ, công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đã được kiểm chế, ngăn chặn.

Nổi bật trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực là đã hoàn thiện hơn về thể chế, chính sách, cơ chế quản lý

kinh tế - xã hội để phòng ngừa, không để tham nhũng; phối hợp giữa kiểm tra, giám sát của Đảng với thanh tra, kiểm tra, điều tra, truy tố, xét xử, thi hành án đối với các vụ việc tham nhũng, tiêu cực ngày càng chặt chẽ, hiệu quả. Công tác tổ chức cán bộ, cải cách hành chính, việc công khai, minh bạch, trách nhiệm giải trình trong hoạt động công vụ được tăng cường. Vai trò, trách nhiệm của các cơ quan, đại biểu dân cử, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội, xã hội - nghề nghiệp và nhân dân trong phòng, chống tham nhũng ngày càng được phát huy. Bên cạnh đó, công tác kiểm tra, giám sát, thanh tra, kiểm toán không ngừng được đổi mới, hiệu quả; phát hiện, xử lý nhiều vụ việc tham nhũng nghiêm trọng; trong đó có cả cán bộ cấp cao đương chức hoặc đã nghỉ hưu. Công tác điều tra, truy tố, xét xử được thực hiện nghiêm minh, đúng pháp luật, với tinh thần “không ngừng, không nghỉ”, “không có vùng cấm, không có ngoại lệ, bất kể người đó là ai”, “làm rõ đến đâu, xử lý đến đó” như chỉ đạo của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng - Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực”.

*Đại biểu Nguyễn Tiến Nam,
Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Quảng Bình
Thông tấn xã Việt Nam, tháng 10/2021*

“Đảng, Nhà nước quan tâm chỉ đạo với quyết tâm mạnh mẽ, không ngừng nghỉ, không có vùng cấm, không có ngoại lệ, đạt được những kết quả tích cực trong công tác phòng, chống tham nhũng. Qua đó góp phần xây dựng hệ thống chính trị ngày càng trong sạch, vững mạnh hơn; củng cố niềm tin của nhân dân vào sự lãnh đạo của Đảng, sự quản lý của Nhà nước.

Về nguyên nhân “cơ chế kiểm soát quyền lực chưa đủ mạnh, chưa được cải thiện”: quyền lực nhà nước là thống nhất,

có sự phân công, phối hợp, kiểm soát giữa các cơ quan nhà nước trong việc thực hiện các quyền lập pháp, hành pháp, tư pháp. Tuy nhiên, quyền lực nhà nước nếu không được kiểm soát tốt sẽ dẫn đến sự tha hóa, lạm quyền, lộng quyền; là nguyên nhân sâu xa, gốc rễ của tham nhũng, quan liêu”.

*Đại biểu Trần Văn Tuấn,
Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Bắc Giang
Thông tấn xã Việt Nam, tháng 10/2021*

“**T**hực tế trong 10 năm qua cho thấy, công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đã đạt được nhiều kết quả rất quan trọng, toàn diện, rõ rệt, là dấu ấn nổi bật, được cán bộ, đảng viên và nhân dân đồng tình, đánh giá cao, cộng đồng quốc tế ghi nhận, góp phần quan trọng vào việc giữ vững ổn định chính trị và phát triển kinh tế - xã hội của đất nước.

Với mô hình do Tổng Bí thư chủ trì, cùng với một tổ chức, cơ chế mới đã đem lại những kết quả bước đầu rất quan trọng trong đấu tranh chống tham nhũng, đặc biệt trong nhiệm kỳ Đại hội XII, XIII; trở thành địa chỉ tin cậy, củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng, củng cố sức mạnh nội lực của Đảng trong công cuộc xây dựng, chỉnh đốn Đảng, làm trong sạch bộ máy.

Những kết quả quan trọng trên có được chính là nhờ Trung ương đã đặt đúng vị trí Ban Chỉ đạo trực thuộc Bộ Chính trị, từ đó tham mưu cho Bộ Chính trị, Ban Bí thư ban hành nhiều chủ trương, chính sách thể hiện tính quyết đoán cao, sáng suốt, kịp thời. Những văn bản này bám sát thực tiễn, nhanh chóng đi vào cuộc sống, nhất là công tác cán bộ và phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực trên mọi mặt của đời sống xã hội, đáp ứng sự mong đợi của nhân dân.

Bằng cách làm khoa học, bài bản, có chiến lược, phương châm, phương pháp sáng tạo, đúng quyền hạn và trách nhiệm, không “lấn sân” và cũng không làm thay các cơ quan khác, Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đã làm tốt vai trò, chức năng, nhiệm vụ mà Đảng giao, đó là chỉ đạo, đôn đốc, kiểm tra, giám sát cụ thể, chặt chẽ các công việc với một bộ máy tinh gọn, hoạt động hiệu lực, hiệu quả.

Cùng với đó, nhờ có sự vào cuộc của cả hệ thống chính trị, cùng với sự sát sao, gương mẫu, có tâm, có tầm của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã chỉ đạo công cuộc “đốt lò”, làm nên những chuyển biến hết sức to lớn khiến công cuộc đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trở thành một “phong trào, thành xu thế không ai có thể đứng ngoài cuộc”.

Thắng lợi bước đầu trong đấu tranh chống tham nhũng cũng chính là thắng lợi của nhân dân, vì nhân dân đã đưa ra những yêu cầu, đòi hỏi cũng như cổ vũ, động viên công cuộc này. Những nhà quan sát trên thế giới cho rằng, Đảng Cộng sản Việt Nam có một quyết tâm lớn, đã giành lại uy thế, danh dự và củng cố lòng tin của người dân vào chính quyền, vào sự lãnh đạo của Đảng. Trong 10 năm qua, từ thực tiễn, đòi hỏi của nhân dân và yêu cầu của sự phát triển, Việt Nam đã xây dựng được hình mẫu trong công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực. Với chúng ta, mô hình Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực hiện nay xứng đáng được tồn tại, xứng đáng được cổ vũ và xứng đáng được nêu tên trong phương thức đấu tranh của các đảng cầm quyền”.

Đại biểu Vũ Trọng Kim,

Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Hải Dương

Vov.vn, ngày 29/6/2022

“Tròn 10 năm kể từ khi Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trực thuộc Bộ Chính trị và do Tổng Bí thư làm Trưởng ban được thành lập, công tác phòng, chống tham nhũng đã được đẩy lên “cao trào” mới. Rất nhiều “đại án” được đưa ra xét xử, thể hiện rõ nét tinh thần và quyết tâm không có vùng cấm, không có ngoại lệ, kể cả với cán bộ đương nhiệm hay với cán bộ đã nghỉ hưu nhưng khi phát hiện có sai phạm thì không thể “hạ cánh an toàn”. Đây là những việc chưa từng có tiền lệ trong lịch sử Đảng ta, cho thấy quyết tâm rất cao của Đảng và Nhà nước với cuộc đấu tranh chống “giặc nội xâm” này. Trong đó, đặc biệt là vai trò của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng - “ngọn cờ đầu” trong đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực.

Kết quả công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng 10 năm qua đã khẳng định rằng, việc dù khó khăn đến mấy, nếu có quyết tâm cao và cách làm đúng ắt sẽ làm được. Việc khó, nhưng buộc phải làm để củng cố lòng tin của nhân dân vào Đảng và Nhà nước. Thực tiễn cũng cho thấy, đây là công việc không chỉ làm trong “một sớm, một chiều” mà đòi hỏi phải làm một cách kiên trì, bền bỉ, nhân văn, có tình, có lý và bài bản, đặc biệt phải hết sức thuyết phục. Thực tế, không ít cán bộ, đảng viên sai phạm khi bị xử lý kỷ luật, lúc đầu còn quanh co, chối tội, nhưng sau đó đều nhận thức ra sai phạm và “tâm phục, khẩu phục”.

Ban Chỉ đạo cấp tỉnh được xem là “cánh tay nối dài” của Ban Chỉ đạo Trung ương nhằm giải quyết kịp thời các vấn đề bức xúc, tồn đọng trong dân, những vấn đề tiêu cực, tham nhũng ở địa phương. Quan trọng hơn, việc thành lập Ban Chỉ đạo cấp tỉnh sẽ giúp công tác đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực của Đảng và Nhà nước ta được liên mạch, chặt chẽ, thống nhất

từ Trung ương đến địa phương. Đồng thời một lần nữa cho thấy quyết tâm rất lớn của Đảng ta trong việc mở rộng phạm vi và gắn phòng, chống tham nhũng với phòng, chống tiêu cực, làm trong sạch bộ máy nhà nước và xây dựng, chỉnh đốn Đảng ngày càng đi vào chiều sâu, thực chất hơn.

Phòng, chống tham nhũng chỉ đạt hiệu quả khi “trên dưới đồng lòng, dọc ngang thông suốt” - điều mà Tổng Bí thư đã nhiều lần nhấn mạnh. Với quyết tâm rất cao cùng nỗ lực lớn của Đảng và Nhà nước ta, trực tiếp là Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực, đứng đầu là Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng, lại được sự đồng tình, ủng hộ của nhân dân, chắc chắn công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực sẽ được đẩy lên tầm cao mới, để đảng viên thực sự “không dám”, “không muốn” và “không cần” tham nhũng, tiêu cực”.

Đại biểu Lê Thanh Vân,

Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Cà Mau

<http://daibieunhandan.vn>, ngày 30/6/2022

“Trong thời gian qua, công tác phòng, chống tham nhũng đã đạt được nhiều kết quả khá tích cực. Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực làm rất quyết liệt, không có vùng cấm và đã hoàn chỉnh từng bước các cơ chế, chính sách; quy định rất rõ những điều đảng viên không được làm. Kết quả đạt được đã tạo ra dư luận rất tốt, củng cố niềm tin của nhân dân đối với Đảng, Nhà nước, đặc biệt là đối với cán bộ, đảng viên đương chức, đang làm nhiệm vụ”.

Đại biểu Y Khút Niê,

Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Đắk Lắk

Thông tấn xã Việt Nam, ngày 30/6/2022

“Chúng ta chưa thể hài lòng về kết quả này nhưng đó là một bước tiến dài trong cuộc chiến sinh tử để bảo vệ nền kinh tế, bảo vệ chế độ. Và điều quan trọng nhất là công cuộc phòng, chống tham nhũng và tiêu cực đẩy mạnh thì tăng trưởng kinh tế nước ta vẫn được duy trì mức cao so với khu vực và thế giới, ngay cả trong bối cảnh đại dịch khó khăn, đó là tín hiệu cho thấy chúng ta đang đi đúng hướng và niềm tin của người dân, của doanh nghiệp đang trở lại”.

*Đại biểu Vũ Tiến Lộc,
Đoàn đại biểu Quốc hội Thành phố Hà Nội
Phim tài liệu “10 năm đấu tranh phòng,
chống tham nhũng, tiêu cực”, ngày 30/6/2022*

*Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng và các cử tri quận Ba Đình,
Thành phố Hà Nội tại Hội nghị tiếp xúc cử tri báo cáo kết quả
Kỳ họp thứ năm Quốc hội khóa XIII, ngày 28/6/2013*

Ảnh: Việt Dũng

“**T**hông qua việc xử lý nghiêm minh những vụ việc tham nhũng, tiêu cực nghiêm trọng, phức tạp thời gian qua cho thấy, Đảng đã và đang chỉ đạo rất quyết liệt, toàn diện công tác phòng, chống tham nhũng, tiêu cực trên phạm vi cả nước. Đến nay, công tác này đã có những bước tiến mạnh, đột phá, đạt nhiều kết quả rất quan trọng, toàn diện, rõ rệt với phương châm “không có vùng cấm, không có ngoại lệ”, để lại dấu ấn tốt, tạo hiệu ứng tích cực, lan tỏa mạnh mẽ trong toàn xã hội. Đúng như khẳng định của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng - Trưởng Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực: phòng, chống tham nhũng, tiêu cực hiện đã trở thành xu thế, thành phong trào.

Với việc kỷ luật hành chính được tiến hành đồng bộ, kịp thời với kỷ luật Đảng đã một lần nữa phản ánh tính nghiêm minh, là căn cứ thực thi trong công tác cán bộ, tránh hiện tượng “đặc quyền”, “nể nang”, bệnh “cánh hẩu” như sinh thời Chủ tịch Hồ Chí Minh đã chỉ ra trong các cơ quan công quyền. Điều này góp phần củng cố niềm tin của nhân dân và đội ngũ cán bộ về quy trình, quy chuẩn trong công tác cán bộ của Đảng. Việc xử lý nghiêm các trường hợp vi phạm trong tuần qua tiếp tục là “gương tày liếp” để mỗi cán bộ, đảng viên tự soi, tự tu dưỡng, rèn luyện trong quá trình thực thi nhiệm vụ được giao, thực sự xứng đáng với niềm tin của cử tri và nhân dân.

Điều này khẳng định quan điểm không có điểm dừng, phát hiện đến đâu xử lý đến đó. Hiện nay, với sự quyết tâm chính trị rất cao cùng sự chỉ đạo quyết liệt, kiên trì, đồng bộ, liên tục của Đảng, nhất là Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống

tham nhũng, tiêu cực, các cơ quan thanh tra, kiểm tra, cơ quan tổ tụng đã liên tiếp phanh phui nhiều vụ việc, không chỉ những vụ án, vụ việc mới, mà cả với những vụ việc cũ từ những năm trước đó”.

*Đại biểu Phạm Văn Hòa,
Đoàn đại biểu Quốc hội tỉnh Đồng Tháp
Báo điện tử Đại biểu nhân dân, ngày 03/10/2022*

*Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng và các đại biểu với cử tri quận Đống Đa,
Thành phố Hà Nội sau Kỳ họp thứ tư Quốc hội khóa XV,
ngày 19/11/2022*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

GHỊ NHẬN, ỦNG HỘ CỦA BẠN BÈ QUỐC TẾ

“**C**uộc đấu tranh chống tham nhũng đang được tiến hành ở toàn bộ các nước trên thế giới với ít nhiều thành công khác nhau. Ở những nước đông dân như Việt Nam và Nga, việc đương đầu với cái ác này có phần phức tạp và khó khăn hơn, dù đang thực hiện những bước đi nhất định theo phương hướng đúng đắn... mức phạt cho tham nhũng cần phải nghiêm khắc như ở Việt Nam.

Tham nhũng luôn gắn kết với quyền lực. Ở đâu có đặc quyền, ở đó có sự cám dỗ lợi dụng vi phạm luật pháp và trượt sâu vào con đường sai trái do vụ lợi. Nhưng nếu đối tượng tham nhũng biết rằng khi đục khoét gây hại cho quốc gia sẽ có thể phải trả giá bằng tính mạng và danh dự không bao giờ cứu được, thì có lẽ đương sự sẽ chùn tay? Vì thế, để đạt được thành công trong cuộc chiến chống tham nhũng cần phải có pháp luật chính xác và nghiêm túc, hình phạt cứng rắn, sự minh bạch trong công tác của cơ quan thực thi pháp luật và sự tham gia tích cực của các thành viên trong cộng đồng xã hội. Tất cả những cơ sở đó đang có sẵn ở Việt Nam”.

GS.TS. Vladimir Kolotov,

Chủ nhiệm Bộ môn Lịch sử các nước Viễn Đông

Đại học Tổng hợp quốc gia Saint-Peterburg

Thông tấn xã Việt Nam dẫn Đài Sputnik, ngày 27/10/2017

“**K**iểm soát tham nhũng trong khu vực công của Việt Nam là một điểm sáng đáng chú ý, cả nhận thức và trải nghiệm thực tế của người dân về công tác phòng, chống tham nhũng đều

được cải thiện đáng kể. Số điểm tăng ấn tượng từ 5,8 năm 2016 lên 6,15 vào năm 2017”.

*Ông Kamal Malhotra,
đại diện thường trú của UNDP tại Việt Nam
phát biểu trong buổi công bố Chỉ số Hiệu quả và Quản trị công
cấp tỉnh ở Việt Nam (PAPI) 2017*

“Tôi nghĩ Chính phủ Việt Nam đang giải quyết thỏa đáng những lo ngại của người dân rằng các doanh nghiệp nhà nước đang bị tham nhũng hủy hoại.

Việc Chính phủ Việt Nam có thể làm được những gì trong vài tháng qua cho thấy họ nghiêm túc kiềm chế các vụ tham nhũng”.

*Ông Frederick Burke,
đối tác của Công ty luật quốc tế Baker McKenzie
tại Thành phố Hồ Chí Minh, Thông tấn xã Việt Nam dẫn lại
bài đăng trên Forbes, ngày 20/12/2017*

*Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng tiếp Thủ tướng Lào
Thongloun Sisoulith nhân dịp dự Kỳ họp lần thứ 43 Ủy ban Liên Chính phủ
Việt Nam - Lào về hợp tác song phương, ngày 06/12/2020*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“**B**an Lãnh đạo Đảng Cộng sản Việt Nam đã nhận thức tham nhũng trở thành nhọt độc tác động đến vận mệnh của Đảng và Nhà nước, chống tham nhũng quyết liệt là việc không thể trì hoãn. Tháng 01 và tháng 3/2018, hàng chục lãnh đạo tiền nhiệm và đương nhiệm của Tập đoàn Dầu khí Việt Nam và ngân hàng liên quan bị tuyên án do tham nhũng. Trong đó, cựu Ủy viên Bộ Chính trị Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam, cựu Bí thư Thành ủy Thành phố Hồ Chí Minh Đinh La Thăng là quan chức cấp cao nhất bị xét xử kể từ Đại hội XII Đảng Cộng sản Việt Nam đến nay.

Cường độ chống tham nhũng của Việt Nam là chưa từng có. Đối với một số vụ án tham nhũng lớn và quan trọng, Ban lãnh đạo Đảng Cộng sản Việt Nam trực tiếp chỉ đạo và giám sát điều tra. Trong số những kẻ tham nhũng bị xét xử có lãnh đạo cấp cao trong Bộ Chính trị, bộ trưởng, tướng lĩnh đã về hưu; các “vùng tối” và “vùng cấm” trong công tác chống tham nhũng trước đây dần bị loại bỏ. Các cơ quan như Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, Ủy ban Kiểm tra Trung ương, Thanh tra Chính phủ... đang kết hợp với nhau, siết chặt mạng lưới chống tham nhũng.

Việt Nam hiện đã xây dựng pháp luật khá hoàn thiện trong lĩnh vực phòng, chống tham nhũng. Cường độ thi hành pháp luật sẽ ảnh hưởng trực tiếp tới hiệu quả chống tham nhũng. Người dân Việt Nam mong đợi công tác chống tham nhũng có thể bình thường hóa và bao phủ toàn diện, vừa phải “đả hổ” quyền cao chức trọng, nhưng cũng phải trừng phạt đích đáng các hành vi tham nhũng ở cơ sở như “nhận phong bì” phát sinh xung quanh người dân”.

*Thông tấn xã Việt Nam dẫn bài
của Đài Bắc Kinh, ngày 17/4/2018*

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng và Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Trung Quốc Tập Cận Bình dự tiệc trà tại Khu di tích Nhà sàn Bác Hồ, ngày 13/11/2017

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“Việt Nam đã phê chuẩn Công ước Chống tham nhũng của Liên hợp quốc vào năm 2009; thông qua Bộ luật hình sự (sửa đổi năm 2017) bao gồm những thay đổi lớn trong chính sách xử lý hình sự đối với các tội phạm về tham nhũng; thông qua Luật phòng, chống tham nhũng mới vào năm 2018. Đặc biệt, một trong những điểm mới trong Luật là việc mở rộng phạm vi phòng, chống tham nhũng ra khu vực tư nhân. Tất cả những nỗ lực này thể hiện cam kết của Việt Nam trong việc thực hiện Mục tiêu 16 của Chương trình nghị sự 2030 vì mục tiêu phát triển bền vững, trong đó giảm đáng kể tham nhũng và hối lộ dưới mọi hình thức là một trong những chỉ số chính”.

Bà Akiko Fujii, Phó Trưởng đại diện thường trú của UNDP tại Việt Nam phát biểu tại Hội thảo tham vấn Dự thảo Nghị định hướng dẫn thi hành Luật phòng, chống tham nhũng tại Hà Nội, ngày 27/3/2019

“**B**ên cạnh việc Việt Nam hoàn thiện khung khổ pháp luật về phòng, chống tham nhũng, Chính phủ đã và đang thực hiện nhiều biện pháp, hành động phòng, chống tham nhũng, đưa ra ánh sáng nhiều vụ án tham nhũng quy mô lớn chưa từng có. Kết quả là, cứ hai người dân thì có một người tin rằng các biện pháp chống tham nhũng của Nhà nước có hiệu quả (tăng hơn gấp đôi so với tỷ lệ năm 2016). Ngoài ra, số người tin rằng người dân có thể tạo ra sự khác biệt trong cuộc chiến chống tham nhũng đã tăng đáng kể, từ 55% năm 2016 lên 71% vào năm 2019...”

*Báo cáo Phong vũ biểu tham nhũng toàn cầu 2019 (GCB) -
Tổ chức Minh bạch quốc tế (TI)*

“**T**ôi hoan nghênh nỗ lực chống tham nhũng và thúc đẩy quản trị tốt của Ngài trên cương vị Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Việt Nam. Giải quyết nạn tham nhũng đóng vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy hòa bình và an ninh trong khu vực Đông Nam Á và trên thế giới”.

*Joe Biden,
Tổng thống Hợp chúng quốc Hoa Kỳ, in trong sách “Niềm tin yêu của
nhân dân trong nước và bạn bè quốc tế dành cho Tổng Bí thư
Nguyễn Phú Trọng”, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, 2021, tr.602*

“**T**heo bản báo cáo gần đây nhất của Tổ chức Minh bạch quốc tế (TI), Việt Nam tăng điểm trong bảng xếp hạng Chỉ số cảm nhận tham nhũng (CPI) toàn cầu. Chỉ số CPI của Việt Nam trong năm 2021 là 39/100 điểm, tăng 3 điểm từ mức 36/100 điểm năm 2020, xếp thứ 87/180 quốc gia và vùng lãnh thổ.

Chiến dịch “đốt lò” là một tầm nhìn chiến lược quan trọng bắt đầu được thực hiện từ lâu. Tình hình đang thay đổi, tình hình tham nhũng đang thay đổi và công tác phòng, chống tham nhũng cũng đang thay đổi. Các doanh nghiệp lớn đã xuất hiện ở Việt Nam và họ cần phải hoạt động trong khuôn khổ pháp luật. Nếu doanh nhân hoặc công chức vi phạm pháp luật, họ phải chịu

trách nhiệm. Nguyên tắc đúng đắn này sẽ giúp ổn định lại tình hình trong nước và nhấn mạnh vai trò lãnh đạo của Đảng và Nhà nước trong việc thực hiện chính sách kinh tế.

Tham nhũng ở Việt Nam rất mạnh ở cấp cơ sở và điều đó là mối đe dọa an ninh quốc gia. Nếu việc xử lý tham nhũng không được thực hiện theo quy định của pháp luật, hệ thống sẽ sụp đổ.

Theo cách phân loại của Trung Quốc, có hai loại tham nhũng: “đả hổ, diệt ruồi” - “hổ” ở trên cùng và “ruồi” ở dưới cùng. Cho đến nay, các cơ quan chức năng của Việt Nam đang thành công trong việc chống “hổ”, nhưng để đánh bại được “ruồi” thì cần phải có một bộ máy thực thi pháp luật khác và một thái độ khác của xã hội.

Đây là một bước đi đúng hướng. Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã tuyệt đối đúng khi nói rằng nạn tham nhũng là giặc nội xâm của Việt Nam, đặc biệt lưu ý rằng trong cuộc chiến chống tham nhũng do Đảng Cộng sản Việt Nam khởi xướng không có vùng cấm, không có ngoại lệ, kể cả những quan chức cao cấp vẫn phải chịu trách nhiệm kỷ luật và trách nhiệm hình sự”.

Giáo sư Vladimir Kolotov,

Giám đốc Viện Hồ Chí Minh tại Đại học Tổng hợp quốc gia Saint-Petersburg

Thông tấn xã Việt Nam dẫn Đài Sputnik, ngày 20/4/2022

“Tôi cho rằng những hành động mạnh mẽ của Việt Nam trong việc khởi tố và bắt tạm giam liên quan đến “lợi dụng chức vụ, quyền hạn trong khi thi hành công vụ” và vi phạm quy định về quản lý, sử dụng tài sản nhà nước gây thất thoát, lãng phí liên quan đến Công ty Việt Á rất đáng hoan nghênh, đặc biệt lần này là với ngay cả những quan chức cấp cao. Đây là một động thái tích cực và hy vọng rằng sẽ được duy trì. Điều này cũng giúp tăng hiệu quả trong hoạt động và quản lý doanh nghiệp của chúng tôi”.

Ông Kenneth Atkinson,

Chủ tịch Hiệp hội Doanh nghiệp Anh quốc

tại Việt Nam (BritCham Vietnam)

Vtv.vn

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng tiếp Thủ tướng Vương quốc Campuchia Xămđéc Têchô Hun Sen thăm chính thức Việt Nam, ngày 04/10/2019

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“**T**hậm nhừng có thể làm chệch hướng phát triển bền vững và không có ngoại lệ. Các quốc gia không đề phòng sẽ đi vào vòng xoáy của nó. Nhận thấy những nguy cơ phát sinh từ tệ nạn này, Chính phủ Việt Nam và Đảng Cộng sản Việt Nam đã và đang thực hiện nhiều biện pháp chống tham nhũng một cách có hệ thống và bền vững để giải quyết vấn đề này. Kể từ khi áp dụng chính sách mở cửa vào giữa những năm 1980, Việt Nam chuyển từ cơ chế kế hoạch hóa tập trung sang nền kinh tế thị trường, đất nước đã có thể duy trì tốc độ tăng trưởng kinh tế cao ngay cả trong thời kỳ đại dịch. Chính phủ Việt Nam và Đảng Cộng sản Việt Nam, đặc biệt là người đứng đầu Đảng Cộng sản, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nhận thức được các vấn đề

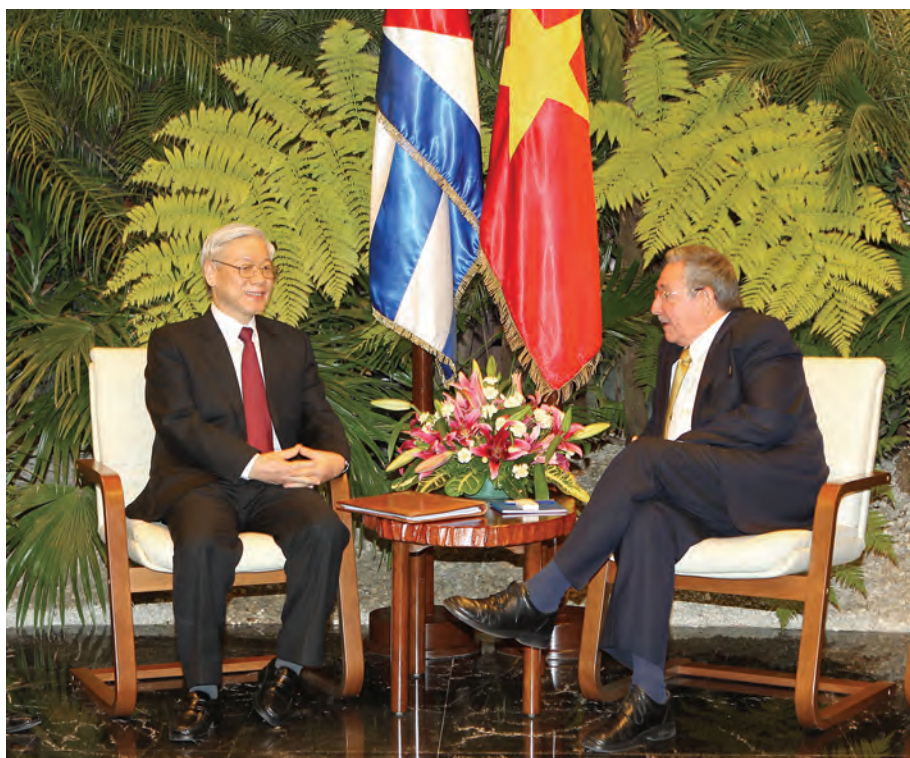
phát sinh từ tham nhũng. Những nỗ lực của họ đã cải thiện đáng kể Chỉ số cảm nhận tham nhũng (CPI) của Việt Nam kể từ khi bắt đầu chiến dịch chống tham nhũng vào năm 2012. Số lượng người bị truy tố khá lớn cho thấy cả mức độ nghiêm trọng của vấn đề và các biện pháp hiệu quả được thực hiện để giải quyết vấn đề... Chiến dịch chống tham nhũng của Việt Nam do ông Nguyễn Phú Trọng lãnh đạo đã nhận được sự chú ý của quốc tế”.

Hãng thông tấn Bloomberg (Mỹ), tháng 6/2022

“**V**ấn nạn tham nhũng là một thách thức và là trở ngại cho sự phát triển của tất cả các quốc gia. Ở Việt Nam, nơi tốc độ phát triển kinh tế nhanh thì đương nhiên có cơ hội cho tham nhũng lây lan. Chúng tôi ghi nhận Đảng Cộng sản Việt Nam và Chính phủ Việt Nam đang tiến hành cuộc chiến chống tham nhũng một cách rất nghiêm túc và đã thực hiện các biện pháp chống tham nhũng thời gian qua...

Năm 2005, Chính phủ Việt Nam đã ban hành Luật phòng, chống tham nhũng và sau đó đạo luật này được bổ sung, sửa đổi vào năm 2018 để bao gồm cả khu vực doanh nghiệp. Chính phủ cũng đã thực hiện Chiến lược quốc gia về phòng, chống tham nhũng từ năm 2010 đến năm 2020 và tại Đại hội lần thứ XIII gần đây nhất, Đảng Cộng sản Việt Nam cũng nhấn mạnh lại tầm quan trọng của việc chống tham nhũng để đạt được sự phát triển kinh tế và xã hội... Chúng tôi đã thấy cam kết của Chính phủ Việt Nam và Đảng Cộng sản Việt Nam trong việc chống tham nhũng như một điểm khởi đầu quan trọng để thúc đẩy tiến bộ kinh tế và xã hội”.

*Bà Ramla Khamidi,
Trưởng Đại diện thường trú Chương trình
phát triển Liên hợp quốc tại Việt Nam Dẫn theo Phim tài liệu
“Chống giặc nội xâm và góc nhìn quốc tế”
Vtv.vn*

*Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng hội đàm với Bí thư thứ nhất
Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Cuba,
Chủ tịch Hội đồng Nhà nước và Hội đồng Bộ trưởng Cộng hòa Cuba
Raun Caxtôrô Rugiô, ngày 09/4/2012*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“Cuộc chiến chống tham nhũng của Việt Nam đã tăng tốc mạnh mẽ và giờ đây không loại trừ ai, từ các đại gia ở khu vực kinh tế tư nhân cho tới các đảng viên là quan chức cấp cao”.

Tờ Le Monde của Pháp, ngày 21/6/2022

https://www.lemonde.fr/economie/article/2022/06/21/au-vietnam-la-lutte-anticorruption-bat-son-plein_6131306_3234.html

“Việt Nam đang đẩy rất mạnh cuộc chiến chống tham nhũng, đây là tín hiệu tốt. Việt Nam sẽ quyết liệt hơn nữa trong việc tăng cường tính minh bạch, đây là điều quan trọng. Tôi nghĩ,

đó là cách Chính phủ Việt Nam làm để tăng niềm tin, điều đó sẽ có lợi hơn cho thị trường chứng khoán Việt Nam về dài hạn. Việt Nam đã xử lý nhanh vấn đề này”.

*Ông Park Min Jun,
Trưởng phòng Hợp tác kinh doanh
Văn phòng Xúc tiến Thương mại và Đầu tư Hàn Quốc (Kotra)
Dẫn theo Phim tài liệu “Chống giặt nội xâm và góc nhìn quốc tế”
Vtv.vn*

“**C**hống tham nhũng là vô cùng quan trọng đối với sự tăng trưởng của nền kinh tế Việt Nam. Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã nhận thấy rõ công cuộc chống tham nhũng cần là một tiến trình không ngừng nghỉ và là một yếu tố quan trọng để ứng phó với những thách thức trong giai đoạn tới. Việt Nam đã cung cấp một bài học quý giá mà các quốc gia khác có thể noi theo khi tham nhũng là vấn nạn phổ biến trên toàn cầu”.

*Trang tin Times of India, ngày 09/7/2022
<https://timesofindia.indiatimes.com/blogs/ChanakyaCode/vietnams-anti-corruption-campaign-progress-and-challenges/?source=app&frmap=yes>*

“**T**ôi đã ở Việt Nam 7 năm, mỗi ngày tôi đều theo dõi thời sự của Việt Nam. Hiện tin tức về chống tham nhũng của Việt Nam đang tăng rõ rệt. Từ hơn hai năm nay, tôi gửi về Hàn Quốc nhiều bài về Việt Nam chống tham nhũng, đây là các bài tôi đã viết về vụ Đinh La Thăng, vụ Nguyễn Đức Chung và sau này là các vụ Công ty Việt Á, vụ chuyến bay giải cứu, tôi thấy mọi việc đang dần sáng tỏ và với tốc độ nhanh...”

Tôi đã xem nhiều bài viết và phát biểu của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng về chống tham nhũng, tôi thấy ông đưa vào nhiều yếu tố đạo đức và đạo lý, ông cho biết chống tham nhũng không chỉ là tiêu trừ một quốc nạn mà còn có ý nghĩa giáo dục xã hội, giáo dục con người. Điều này là rất đúng với một xã hội Á Đông vốn coi trọng đạo đức, coi đạo đức là cái gốc, là nền tảng

ting thần của xã hội. Chính qua việc đề cao đạo đức, đạo lý, nhấn mạnh đến việc giáo dục con người thanh liêm mà nhằm được vào cái gốc của vấn đề, phòng ngừa được hành vi tiêu cực”.

*Nhà báo Hàn Quốc Jung Rina,
Hãng thông tấn Asia Today Hàn Quốc tại Việt Nam
Dẫn theo Phim tài liệu “Chống giặc nội xâm và góc nhìn quốc tế”
Vtv.vn*

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng và Tổng thống Liên bang Nga Vladimir Putin trong chuyến thăm chính thức Liên bang Nga, ngày 06/9/2018

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“Đốt lò không phải chỉ là một khẩu hiệu, mà đã là một chính sách được suy nghĩ thấu đáo trong suốt hai thập kỷ” của Việt Nam.

*Báo quốc tế Việt Nam Against Corruption, ngày 12/7/2022
<https://dras.in/vietnam-against-corruption/>*

“Tôi rời Việt Nam năm 1990 và năm 2010 tôi quay trở lại, tôi đã chứng kiến nền kinh tế Việt Nam tiến lên phía trước mạnh mẽ... nhưng đồng thời lúc đó mỗi ngày tôi đều nghe nói về vấn nạn tham nhũng nghiêm trọng tại Việt Nam.

Nền kinh tế phát triển nhanh nhưng cũng có nhiều tiêu cực nảy sinh... Lúc đó cả xã hội đang thay đổi, từ nền kinh tế tập trung sang nền kinh tế thị trường, đó là điều mới mẻ đối với Việt Nam. Nhưng chính điều đó đã khiến Việt Nam phải thay đổi, trong hơn 10 năm tôi đã chứng kiến những tiến triển trong cải cách thể chế thích ứng với môi trường kinh tế hội nhập. Hệ thống luật pháp chống tham nhũng được xây dựng với sự hỗ trợ của các tổ chức quốc tế. Tất cả đã góp phần hạn chế tham nhũng.

Nhìn vào Chỉ số cảm nhận tham nhũng năm 2021, ta thấy rằng sau 10 năm Việt Nam tăng gần 40 bậc và xếp ở vị trí 87/180 quốc gia vào năm 2021.

Trước đây, không ai nghĩ rằng các bộ trưởng, thứ trưởng, chủ tịch tỉnh, thành phố cũng bị lãnh án tù vì tội tham nhũng, và điều đó đã xảy ra, chẳng hạn như vụ Việt Á mới đây. Như vậy rõ ràng Việt Nam đã đạt được rất nhiều tiến bộ trong cuộc chiến chống tham nhũng. Tham nhũng không loại trừ một quốc gia nào, một chế độ chính trị nào, đa đảng hay độc đảng, dù là nước phát triển hay đang phát triển... Điều quan trọng là chống tham nhũng như thế nào. Tôi cho rằng hiện nay Việt Nam đang làm tốt và rất quyết liệt trong cuộc chiến này”.

*Ông Ad Spijkers,
nguyên Phó Trưởng đại diện Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp
Liên hợp quốc (FAO) tại Việt Nam
Dẫn theo Phim tài liệu “Chống giặc nội xâm và góc nhìn quốc tế”
Vtv.vn*

“**K**hông ít ý kiến đã mặc định các nước đang phát triển là rơi vào tham nhũng, nhưng ngày nay chúng ta có một điển hình Việt Nam, nước đã cam kết đấu tranh chống tham nhũng tới cùng. Và những gì đã đạt được là đáng ghi nhận. Với tôi là người nước ngoài nhìn vào, thì đó là sự công nhận quốc tế rằng Việt Nam đã tiến hành chống tham nhũng mạnh mẽ...”

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng luôn là người đi đầu trong công tác phòng, chống tham nhũng. Tôi cho rằng những lời kêu gọi chống tham nhũng gửi tới người dân của ông đã tạo sự kết nối giữa các nhà lãnh đạo Việt Nam và người dân trong cuộc chiến này. Và đó là điều rất quan trọng...

Có thể nói hơn 10 năm qua, cuộc chiến chống tham nhũng của Việt Nam luôn được triển khai trên hai mặt: Xây dựng chính sách và triển khai thực thi. Dù là chính sách hay thực thi thì cuộc chiến chống tham nhũng đã tạo nên không khí xây dựng lòng tin không chỉ ở người dân trong nước mà cả những nhà đầu tư nước ngoài đang đến đầu tư vào Việt Nam...

Minh bạch là nền tảng cơ bản, là cơ sở để các nước làm ăn với Việt Nam. Việt Nam đang đối thoại để tham gia khuôn khổ hợp tác kinh tế Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương, trong khuôn khổ này thì minh bạch và chống tham nhũng là một trong bốn trụ cột. Việt Nam đã mạnh dạn đi lên, bắt tay với các nước để cam kết thực hiện vấn đề này...

Tôi cho rằng thành quả chống tham nhũng những năm qua ở Việt Nam là đáng để tự hào”.

TS. Vijay Sakhuja,

Đại học Rashtriya Raksha (Ấn Độ)

Dẫn theo Phim tài liệu “Chống giặc nội xâm và góc nhìn quốc tế”

Vtv.vn

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Nguyễn Phú Trọng và Phu nhân cùng Tổng thống Ấn Độ Ram Nath Kovind và Phu nhân tại lễ đón thăm cấp nhà nước tới Việt Nam, ngày 20/11/2018

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“Trong các bài phát biểu, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng nói rằng cần phải đề cao trách nhiệm và đạo đức trong mỗi cán bộ, đảng viên”.

Tờ The Star, Malaixia, ngày 12/7/2022

<https://www.thestar.com.my/aseanplus/aseanplus-news/2022/07/12/vietnam-party-boss-nguyen-phu-trong-says-govt-will-go-out-in-ending-graft-in-country>

“Bằng cách cho phép công khai thông tin các trường hợp quan chức tham nhũng trên các phương tiện thông tin, Chính phủ Việt Nam và Đảng Cộng sản Việt Nam đã có được niềm tin và sự tín nhiệm của người dân không chỉ trong các nỗ lực chống Covid-19 mà còn trong chiến dịch chống tham nhũng không ngừng nghỉ”.

Chuyên gia James Borton,

Trường Đại học Johns Hopkins, Hoa Kỳ

Dẫn theo Phim tài liệu “Chống giặc nội xâm và góc nhìn quốc tế”

Vtv.vn

“**T**ham nhũng có thể làm chệch hướng phát triển bền vững và không có ngoại lệ. Các quốc gia không thận trọng sẽ bị cuốn vào vòng xoáy trên. Nhận thấy mối nguy hại từ vấn nạn này, Đảng Cộng sản Việt Nam đã và đang thực hiện nhiều biện pháp chống tham nhũng một cách có hệ thống và lâu dài để giải quyết vấn đề. Kể từ khi áp dụng “chính sách mở cửa” giữa những năm 1980, chuyển đổi nền kinh tế Việt Nam từ kế hoạch hóa tập trung sang nền kinh tế thị trường, kinh tế Việt Nam có thể duy trì tốc độ tăng trưởng kinh tế cao kể cả trong thời kỳ đại dịch Covid-19. Đảng Cộng sản Việt Nam đã nhận thức được các vấn đề phát sinh từ tham nhũng.

Những nỗ lực của Việt Nam đã cải thiện đáng kể Chỉ số cảm nhận tham nhũng (CPI) kể từ khi phát động cuộc chiến chống tham nhũng năm 2012. Số lượng người bị truy tố khá lớn cho thấy cách tiếp cận vấn đề và các biện pháp giải quyết hiệu quả để đối phó với vấn nạn tham nhũng. Trong 10 năm triển khai chiến dịch chống tham nhũng ở Việt Nam, có 168.000 cán bộ, đảng viên bị kỷ luật và 7.390 cán bộ, đảng viên bị khởi tố vì tội tham nhũng hoặc có liên quan tới tham nhũng, quan trọng là trong số đó có 170 quan chức thuộc diện Ban Chấp hành Trung ương quản lý.

Nhân 10 năm thực hiện chiến dịch chống tham nhũng, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã tổ chức Hội nghị tổng kết trên toàn quốc với sự tham dự của 81.000 đại biểu, để đánh giá kết quả quá trình 10 năm triển khai chiến dịch phòng, chống tham nhũng.

Hội nghị mở đầu cho một giai đoạn mới trong công cuộc chống tham nhũng của Đảng Cộng sản Việt Nam và truyền thông điệp quan trọng đến các Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng các tỉnh, thành như: “Không thể tham nhũng”, “Không dám tham nhũng”, “Không cần tham nhũng” và “Không muốn

tham nhũng”. Điều này cho thấy Đảng Cộng sản Việt Nam do Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đứng đầu nhận thức rõ những thách thức mà đất nước có thể phải đối mặt trong lĩnh vực này. Báo cáo của Đảng Cộng sản Việt Nam chỉ rõ: Điều này chứng tỏ quyết tâm rất lớn của Đảng và các cơ quan tư pháp trong cuộc đấu tranh chống tham nhũng, với tư tưởng không khoan nhượng, không có vùng cấm và không có ngoại lệ.

Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đặc biệt quan tâm đến việc tiếp tục hành động chống tham nhũng. Ban Chỉ đạo Trung ương về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực đã lập 8 đoàn kiểm tra nhằm xử lý các vụ việc tham nhũng, kể cả ở các cấp ủy và cơ quan đảng. Chiến dịch chống tham nhũng của Việt Nam do Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng lãnh đạo đã nhận được sự quan tâm của quốc tế. Hàng loạt trang tin quốc tế như Channel News Asia, The Star, Nation... đã đưa tin về các trường hợp như cựu Bộ trưởng Bộ Y tế Nguyễn Thanh Long và cựu Chủ tịch Ủy ban nhân dân Thành phố Hà Nội Chu Ngọc Anh bị khởi tố.

Chiến dịch chống tham nhũng có ý nghĩa vô cùng quan trọng đối với tăng trưởng kinh tế của Việt Nam, giúp củng cố hình ảnh môi trường đầu tư và thu hút một số công ty đầu tư vào Việt Nam. Việc quan trọng là luôn đề cao cảnh giác và đảm bảo hành động kịp thời. Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng cho rằng, cuộc chiến chống tham nhũng phải là một quá trình liên tục, một yếu tố quan trọng để dự báo những thách thức trong giai đoạn tới. Ví dụ của Việt Nam là một bài học quý giá mà các quốc gia khác có thể học hỏi khi nạn tham nhũng đang là vấn đề phổ biến trên toàn cầu.

Ngài Tổng Bí thư Đảng Cộng sản Việt Nam Nguyễn Phú Trọng đã vận dụng sáng tạo các tư tưởng của Chủ tịch Hồ Chí Minh trong việc đẩy mạnh chiến dịch chống tham nhũng đã quét sạch

hàng trăm quan chức. Ông thường lặp đi lặp lại cụm từ “hiện tượng tiêu cực”, bao gồm một loạt các hành vi sai trái như nhận hối lộ, giám sát lỏng lẻo để tham nhũng phát triển. Ngài Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã đặt vấn đề “trọng liêm khiết” và ý thức phê, tự phê trong cán bộ, đảng viên để phát hiện, chỉnh sửa ngay cả khi đồng chí của mình gặp sai phạm. Ông nhận ra rằng công cuộc phòng, chống tham nhũng phải là một quá trình liên tục, thường xuyên - một yếu tố cần thiết để lường trước những thách thức trong giai đoạn tới. Ví dụ của Việt Nam cung cấp một bài học quý giá mà các quốc gia khác có thể noi theo vì nạn tham nhũng đang phổ biến trên toàn cầu”.

*Phó Cố vấn An ninh quốc gia Ấn Độ S.D. Pradhan
Thời báo Ấn Độ, tháng 9/2022*

*Tổng thống Indônêxia Joko Widodo tự lái xe điện chở
Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng trong chuyến thăm Indônêxia,
ngày 23/8/2017*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“Tôi nghĩ Đảng Cộng sản Việt Nam đang cung cấp các công cụ giúp công tác chống tham nhũng trở nên dễ dàng hơn như kỷ luật đảng, nguyên tắc tập trung dân chủ và tư tưởng Hồ Chí Minh về cách mạng và đạo đức. Các công cụ này tồn tại để giúp giáo dục đảng viên và thành viên Chính phủ Việt Nam phòng ngừa tham nhũng. Đây là những công cụ không tồn tại trong các hệ thống chính trị khác...”

Trong bài viết gần đây về tương lai của chủ nghĩa xã hội ở Việt Nam, Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã đề cập tới nguy cơ đối với đảng cầm quyền là tham nhũng, quan liêu, thoái hóa... nhất là trong điều kiện kinh tế thị trường. Đảng cần phải đề phòng và ngăn chặn tình trạng này... Tôi đến Việt Nam lần đầu cách đây 10 năm nên tôi đã theo dõi tin tức về cuộc chiến chống tham nhũng của Việt Nam từ ngày đầu tiên. Chính phủ Việt Nam đã rất nghiêm túc trong việc giải quyết vấn đề này”.

Ông Amiad Horowitz,

phóng viên báo People's World, Mỹ

Dẫn theo Phim tài liệu “Chống giặc nội xâm và góc nhìn quốc tế”

Vtv.vn

“Hội nghị tổng kết 10 năm cuộc chiến chống tham nhũng của Việt Nam đã mở ra giai đoạn mới trong cuộc chiến chống tham nhũng với sự tham gia của Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng, tiêu cực tại các địa phương. Các vụ xử lý kỷ luật các quan chức cấp cao vừa qua cho thấy quyết tâm của Đảng và các cơ quan pháp luật trong cuộc chiến chống tham nhũng với tinh thần không khoan nhượng, không vùng cấm, không ngoại lệ”.

Trang tin Bloomberg, ngày 11/10/2022

[https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-04-21/](https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-04-21/vietnam-takes-aim-at-market-misdeeds-in-huge-cultural-change)

[vietnam-takes-aim-at-market-misdeeds-in-huge-cultural-change](https://www.bloomberg.com/news/articles/2022-04-21/vietnam-takes-aim-at-market-misdeeds-in-huge-cultural-change)

*Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng và Tổng thống Mỹ Brack Obama
tại Nhà Trắng, ngày 07/7/2015*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

“**G** iống như hầu hết các quốc gia khác, tham nhũng vẫn luôn tồn tại trong đời sống ở Việt Nam với đủ dạng thức lớn, nhỏ. Không dễ để có thể xóa bỏ tham nhũng. Tuy nhiên, cuộc chiến chống tham nhũng của Việt Nam đang mạnh mẽ hơn lúc nào hết kể từ khi Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đi đầu cuộc chiến này... Là một nhà đầu tư, tôi rất mừng khi thấy Chính phủ Việt Nam nhận thức được cũng như hành động để chống tham nhũng. Việt Nam đang chống tham nhũng thực sự hiệu quả.

Trong nhiều năm ở Việt Nam, tôi chưa từng chứng kiến nhiều quan chức tham nhũng bị xét xử và chịu những mức án

ngghiêm khắc như vậy. Điều này có tác dụng tốt trong việc chống tham nhũng mạnh mẽ khiến các quan chức địa phương trở nên thận trọng, dè chừng, cũng đúng thôi... Họ sợ mắc phải rủi ro lớn nếu đòi hỏi lộ. Nhờ vậy, các nhà đầu tư chúng tôi sẽ không chịu nhiều áp lực từ hành vi tiêu cực như trước. Mọi thứ đã cải thiện nhiều. Như vậy rõ ràng, các lực lượng phòng, chống tham nhũng của Việt Nam đã hoạt động hiệu quả hơn rất nhiều, đội ngũ tốt hơn, nhiều nguồn lực và nhân lực cho công cuộc chống tham nhũng hơn...

Đảng Cộng sản Việt Nam và Chính phủ Việt Nam phòng, chống tham nhũng, tiêu cực rất quyết liệt và theo một cách có hệ thống. Tôi cho rằng đây là động thái đúng đắn và cho tôi hy vọng rằng tham nhũng, tiêu cực sẽ không diễn ra khi thấy Đảng Cộng sản Việt Nam và Chính phủ xử lý tham nhũng, tiêu cực quyết liệt như thế. Bên cạnh đó, việc thành lập Ban Chỉ đạo phòng, chống tham nhũng cấp tỉnh mới đây cũng là một quyết định đúng”.

*Ông Thomas Pedersen,
Tổng Giám đốc Công ty Mascot Việt Nam và Lào
Dẫn theo Phim tài liệu “Chống giặc nội xâm và góc nhìn quốc tế”
Vtv.vn*

Đồng chí Bunnhăng Vôlachít, Ủy viên Bộ Chính trị, Thường trực Ban Bí thư, Phó Chủ tịch nước Cộng hòa Dân chủ nhân dân Lào trao tặng Huân chương Vàng quốc gia cho Chủ tịch Quốc hội Nguyễn Phú Trọng tại Hà Nội, tháng 9/2007

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

Đại tướng Raun Caxtorô Rugiô, Bí thư thứ nhất Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Cuba, Chủ tịch Hội đồng Nhà nước và Hội đồng Bộ trưởng Cộng hòa Cuba trao Huân chương Hô-xê Mác-ti cho Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng tại Thủ đô La Habana, Cuba, ngày 09/4/2012

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

*Đồng chí L. Kalashnikov, Phó Chủ tịch Đảng Cộng sản Liên bang Nga
trao tặng Giải thưởng Lênin cho đồng chí Nguyễn Phú Trọng, Tổng Bí thư
Ban Chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam tại Hà Nội,
tháng 12/2021*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

*Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Trung Quốc Tập Cận Bình tặng Huân chương
Hữu Nghị của nước Cộng hòa nhân dân Trung Hoa cho Tổng Bí thư
Nguyễn Phú Trọng tại Đại Lễ đường nhân dân ở Thủ đô Bắc Kinh,
Trung Quốc, tháng 10/2022*

Ảnh: Thông tấn xã Việt Nam

MỤC LỤC

	Trang
Lời Nhà xuất bản	7
<i>Phần thứ nhất</i>	
MỘT SỐ VẤN ĐỀ RÚT RA TỪ THỰC TIỄN CÔNG CUỘC ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG THAM NHŨNG, TIÊU CỤC Ở VIỆT NAM	11
- Đấu tranh phòng, chống tham nhũng, tiêu cực: Một việc làm cần thiết, tất yếu; một xu thế không thể đảo ngược!	13
- Phát biểu kết luận tại Hội nghị toàn quốc năm 2014	52
- Phát biểu kết luận tại Hội nghị toàn quốc năm 2018	68
- Phát biểu kết luận tại Hội nghị toàn quốc năm 2020	88
- Phát biểu kết luận tại Hội nghị toàn quốc năm 2022	113
- Nội dung phát biểu kết luận tại các phiên họp Ban Chỉ đạo, cuộc họp Thường trực Ban Chỉ đạo	143
• Ban Chỉ đạo và từng thành viên phải “đúng vai, thuộc bài”	143
• Hoàn thiện thể chế để không thể tham nhũng, tiêu cực	154
• Thi hành đồng bộ giữa kỷ luật đảng, kỷ luật hành chính và xử lý hình sự	168
• Tập trung xử lý những khâu yếu, việc khó	188
• Đẩy mạnh công tác thông tin, tuyên truyền về phòng, chống tham nhũng, tiêu cực	201
<i>Phần thứ hai</i>	
NHẤT QUÁN PHƯƠNG CHÂM: PHÒNG NGỪA THAM NHŨNG, TIÊU CỤC TỪ SỚM, TỪ XA, CẢ NGỌN LẤN GỐC	207
A. Đảng phải tự đổi mới, tự chỉnh đốn	209
- Nâng cao năng lực lãnh đạo và sức chiến đấu của Đảng	209

- Bài học lịch sử vô giá	223
- Công tác xây dựng Đảng: Nên đánh giá thế nào cho đúng?	237
- Một số bài học về xây dựng Đảng trong những năm đổi mới	250
- Xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh - điều kiện bảo đảm giữ vững và tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng	265
- Tăng cường xây dựng Đảng - yếu tố quan trọng trong việc xây dựng Nhà nước pháp quyền và nền kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa	286
- Quyết tâm cao, biện pháp quyết liệt, tạo bước chuyển biến rõ rệt trong công tác xây dựng Đảng	296
- Quyết tâm làm cho Đảng ngày càng trong sạch, vững mạnh hơn; mỗi cán bộ, đảng viên ngày càng tiến bộ hơn; nội bộ đoàn kết tốt hơn; nhiệm vụ hoàn thành xuất sắc hơn	322
- Vai trò lãnh đạo của Đảng trong công cuộc đổi mới đất nước	340
- Xây dựng Đảng cầm quyền: Từ thực tiễn đổi mới ở Việt Nam	366
- Kiên quyết, kiên trì thực hiện với quyết tâm chính trị cao nhất, ngăn chặn, đẩy lùi suy thoái	390
- Ra sức học tập, nỗ lực phấn đấu và rèn luyện, làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh	397
- Các cơ quan nội chính phải thật sự là những “thanh bảo kiếm sắc bén” và “lá chắn vững chắc” để bảo vệ Tổ quốc, giữ gìn trật tự kỷ cương của xã hội	412
- Sự lãnh đạo của Đảng là nhân tố hàng đầu quyết định mọi thắng lợi của cách mạng nước ta	442
B. Rèn luyện suốt đời, thường xuyên tự soi, tự sửa	465
- Bệnh sợ trách nhiệm	465
- Của công, của riêng	472
- Móc ngoặc	478
- Tình đồng chí	483
- Chức vụ và uy tín	491
- “Làm xiếc”	498

- Một sự thật nhức nhối	504
- Cái làm nên uy tín đảng viên	510

Phần thứ ba

TRÊN DƯỚI ĐỒNG LÒNG, DỌC NGANG THÔNG SUỐT	523
- Niềm tin của nhân dân	525
- Sự tin tưởng của đại biểu Quốc hội	586
- Ghi nhận, ủng hộ của bạn bè quốc tế	598

KIÊN QUYẾT, KIÊN TRÌ
ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG
THAM NHŨNG, TIÊU CỰC,
GÓP PHẦN XÂY DỰNG ĐẢNG
VÀ NHÀ NƯỚC TA
NGÀY CÀNG TRONG SẠCH,
VỮNG MẠNH

Chịu trách nhiệm xuất bản
GIÁM ĐỐC - TỔNG BIÊN TẬP
PGS.TS. Phạm Minh Tuấn

Chịu trách nhiệm nội dung
PHÓ GIÁM ĐỐC - PHÓ TỔNG BIÊN TẬP
ThS. Phạm Thị Thịnh

Biên tập nội dung: **ThS. Bùi Thị Ánh Hồng**
ThS. Hoàng Thị Thu Hương
ThS. Đỗ Phương Mai
TS. Lê Thị Thu Mai
Phạm Thị Thu Phương
ThS. Nguyễn Thị Hồng Quý
ThS. Cao Thị Lan Anh
Nguyễn Mai Thảo Nhung
ThS. Trần Thị Khánh Vân
ThS. Trần Minh Ngọc

Trình bày bìa: **Đường Hồng Mai**

Chế bản vi tính: **Hoàng Minh Tám**

Sửa bản in: **Phòng Biên tập kỹ thuật**

Đọc sách mẫu: **Nguyễn Hải Đăng**
Huỳnh Thanh Mộng

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

Số 6/86 Duy Tân, Cầu Giấy, Hà Nội

ĐT: 080 49221, Fax: 080 49222, Email: suthat@nxbctqg.vn

Website: www.nxbctqg.org.vn

Sách điện tử: www.stbook.vn, www.thuviencoso.vn

Số đăng ký xuất bản: 47-2023/CXBIPH/4-151/CTQG.

Quyết định xuất bản số: 2123-QĐ/NXBCTQG, ngày

16/01/2023. Mã số ISBN: 978-604-57-8375-7.

**KIÊN QUYẾT, KIÊN TRÌ
ĐẤU TRANH PHÒNG, CHỐNG
THAM NHŨNG, TIÊU CỤC,
GÓP PHẦN XÂY DỰNG ĐẢNG
VÀ NHÀ NƯỚC TA
NGÀY CÀNG TRONG SẠCH,
VỮNG MẠNH**

**MÃ ĐỊNH DANH
CUỐN SÁCH**

9 786045 783757

NHÀ XUẤT BẢN CHÍNH TRỊ QUỐC GIA SỰ THẬT

Số 6/86 Duy Tân, Cầu Giấy, Hà Nội, ĐT: 080 49221, Fax: 080 49222

Email: suthat@nxbctqg.vn, Website: www.nxbctqg.org.vn,

Sách điện tử: www.stbook.vn, www.thuviencoso.vn

8935279146758

SÁCH NHÀ NƯỚC ĐẶT HÀNG